

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Εντελής συστηματική
ἀπάσης

ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ,

Πρὸς Χρῆσιν τῶν Ἐμπόρων,
Ἐξαιρέτως δὲ

τῶν Ἐμπορικῶν Σχολείων.

Ἐκ τῆ Γερμανικῆ πρωτοτύπου ἰρμηνευθεῖσα

καί τιαι προσθήκαι πλετισθεῖσα,

Τύποις τε ἐκδοθεῖσα.

ΕΝ ΙΑΣΣΙΩ.

Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Τυπογραφείῳ.

1817.

1801 M 12097

ΤΗ ΕΛΛΗΝΙΔΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ
ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΝ ΒΙΒΛΟΝ
ΦΙΛΟΓΕΝΕΙΑΣ ΧΑΡΙΝ
ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ
Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Ην μὲν ἄχρι τῆς δε τοῦ ἡμέτερον ἐμπορίου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρακτικῶς, ἢ ὡς εἰπεῖν μηχανικῶς ἐκεργόμενον, καὶ ἄλλως ἀκατόνιστον, ἀπολίτευτον καὶ ἐξεργημένον πάσης ἐπιστημονικῆς θεωρίας. Ὅσοι σπάνιοι πεπαιδευμένοι ἔμποροι Ἰταῖκοι ὑπῆρξαν, ἐφῆνθμιζοντο κατὰ τὰς τάξεις τῶν Ἰταλῶν, τῶν Γάλλων, ἢ τῶν Γερμανῶν κ. τ. λ. καὶ ὁ γένος ἑαυτοῦ εἶχε κλίσειν καὶ σχεῖσιν πρὸς τὴν αὐτὴ διάλεκτον· οὐκ δὲ, ὅτε τὸ γένος ἀναγῆψαν ὁπωσῶν, καὶ τὸν παλαιὸν λήθαργον τῆς ἀμαθείας ἀποτεινὰς ἑαυτοῦ· ὁρῶν πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρχαίας δόξης τε, διὰ τῆς μαθησεως παντοδαπῶν ἐπιστημῶν, ἄξιον ἠθέλην εἶναι, οἱ πραγματευταὶ μόνοι νὰ μένωσιν ἁμοιβῇ τῆς συστηματικῆς παιδείας τῆ ἐπαγγέλματος των, καὶ οἱ νέοι οἱ ἀφοσιῶντες ἑαυτοὺς εἰς τὸ ἐμπόριον τὰ πρὸς μὲν χρόνους πολλὰς, ἵνα διδαχθῶσι τὴν πρακτικὴν Ἐμπορικὴν, ἱπποκρίντες αἱ τύχῃ εἰς τινὰ πεπαιδευμένον καὶ ἔμπειρον πραγματευτὴν, καὶ νὰ μὴ δύνωνται νὰ διδαχθῶσι τὴν ἐπιστημῶν των, καὶ ὃν τρόπον διδάσκειται τις πᾶσαν ἄλλην ἐπιστημὴν, καὶ νὰ εἰσέλθωσιν εὐθύς εἰς τὴν πράξιν, χωρὶς νὰ ἔχωσι χρεῖαν νὰ κατατρίβωσι χρόνους, προβιβαζόμενοι, ὡς ποτὲ ἐσυνήθιζετο, ἀπὸ τοῦ μαγειρείου βαθμηδὸν εἰς τὸ γραφεῖον.

Οἱ Ἀγγλοι, οἱ Γερμανοὶ καὶ τὰ λοιπὰ Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη ἐφρόντισαν πρὸ πολλῶν χρόνων καὶ ἐσύτησαν σχολεῖα ἰδίως ἐμπορικὰ, ἐν οἷς, μετὰ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, διδάσκονται οἱ νέοι ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα νὰ σχηματίσωσι τὸν τέλειον πραγματευτὴν. Διὰ τοιαῦτα σχολεῖα συνεγράφη τὸ παρὸν βιβλίον *Γερμανιστὶ*, ἐπιγραφόμενον: Vollständiges systematisches Lehrbuch der gesamten Handlungswissenschaft &c. Hamburg 1801. Τὸ ὅποιον εἶναι ἐπιτομὴ ἐξ ἄλλων ἀτεταμένων συγγραμμάτων τοιούτων, ἅπερ
δα

διὰ τὸν ὄγκον τῶν δὲν συντελεῖσι πρὸς παράδοσιν εἰς τὰ σχολεῖα, ἀλλ' εἶναι καλὰ μόνον διὰ μελέτην. Τοιαῦτα εἶναι π. χ. : τὸ τῷ Καρόλου Γυνθέρου Λυδοβίκου (Carl Günther Ludovici) τῆς ἐν Λειψίᾳ Ἀκαδημίας ποτὲ καθηγητῆς Σχέδιον ἐντελὲς ἐμπορικῆς συστήματος, ἐκδοθὲν τὸ δεύτερον ἐν Λειψίᾳ 1768 εἰς 8ον περιέχον σελ. 622, τὸ τῷ Ἰωάννῃ Γεωργίᾳ Βυσχίου (Johann Georg Büsch) καθηγητῆς ἐν Ἀμβέργῳ, ἐπιγραφόμενον Θεωρητικὸ πρακτικὴ παράστασις τῆς ἐμπορίας κ.τ.λ., ἐκδοθὲν ἐκ δευτέρου ἐκδοσὶ τόμοις εἰς 8ον ἐν Ἀμβέργῳ 1808, καὶ ἄλλα τινά. Ὁ ἀνώνυμος συγγραφεὺς κατανοήσας, ὥς λέγει ἐν τῇ προοιμίᾳ, τὴν ἑλλειψιν συστηματικῆς ἅμα καὶ συντομῆς βιβλίου περὶ Ἐμπορικῆς ἐπισήμης, πρὸς χρῆσιν τῶν ἐμπορικῶν σχολείων, συνέθετο τὴν παρῶσαν ἐπιτομὴν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν θέλει εἶχει τις ἑλλειψιν μέντοις τῆς θεωρητικῆς ἢ τῆς πρακτικῆς Ἐμπορικῆς ἐπισήμης, πεποιθὼς, ὅτι καὶ φιλομαθῆς, εἰς σπευδᾶσθαι αὐτὴν μὲ ἐπιμέλειαν δύναται εἰς τοιοῦτον τρόπον νὰ προπαρασκευασθῇ, ὥστε νὰ κατασθῇ ἱκανὸς νὰ ἐμβῇ ἐπωφελεῶς εἰς πᾶν εἶδος ἐμπορίας. Πρὸ πάντων συνίστησιν ὁ αὐτὸς τὸ περὶ τῶν δικαίων τῶν καμπυλίων Κεφάλαιον, καθότι εἰς αὐτὸ ὅσον συνεχίζει ἡ σκοπὸς τῆς βιβλίου ἔχουμεν ἐντελεσάτην πραγματείαν. Κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον, καὶ τοὶ μὲ πλείονα συντομίαν ἡγωνίσθη νὰ παραστήσῃ ἕκαστον Κεφάλαιον τῆς βιβλίου κατὰ τὴν δυνατὴν ἐντέλειαν.

Ὁ μεταφραστὴς ἰδὼν τὴν εἰς ἡμᾶς ἑλλειψιν ἐμπορικῆς τινος βιβλίου, καὶ γινὼς πόσῃν ὠφέλειαν δύναται νὰ προσενήσῃ τὸ παρὸν αἰγγραμμά τι μόνον εἰς τὴν ἐμπορικὴν νεολαίαν τῆς γένεσ τε, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα φιλομαθῇ, ἀνέλαβε τὸν κόπον νὰ τὸ μεταφράσῃ εἰς τὴν ἡμετέραν διάλεκτον, μεταχειρισθεὶς ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τὴν ἀναγκαίαν ἐλευθερίαν πρὸς πλείονα σαφήνειαν, ἀκρίβειαν καὶ εὐχρησίαν. Καὶ τὰ μὲν παρ' ἡμῖν περιττὰ παραλειπὼν, ἀλλὰ δὲ ἀναγκαῖα προσθεὶς, μετεφφίδμισεν ὅσον ἡδυνήθη τὸ εἶδος τε πρὸς χρῆσιν ὅπως ἐν κοινωτέρῳ. Ἐκ τῶν παραλειφθέντων εἶναι μάλι-

σα οἱ πίνακες τῶν μέτρων καὶ σαθρῶν τῷ συγγραφέως, οἵτινες διὰ τὰς ἐν αὐτοῖς εὐρεθείσας ἀντιλογίας δὲν ἐφάνησαν ἱκανοὶ πρὸς ἀκριβῆ σύγκρισιν. Ἀντ' αὐτῶν συνέθετο ἄλλες ὁ μεταφραστὴς ἀκριβεστέρας, τὸς μὲν ἐκ τῶν δεκαδικῶν πινάκων τῷ Βαρώνι Γεωργίῳ Βέγγα παραλαβὼν, μετὰ τινων ἰδίων διορθώσεων, τὸς δὲ ἐκ τῷ ἐμπορικῷ λεξικῷ τῷ ἱερθέντος Λεδοβίτσ, ἄλλες δὲ (τὸς τῶν βαρέων σαθρῶν) ἐκ τῶν τῷ Ἰωάννῃ Ροτίε, ὡς ἐν τῷ οἰκίῳ τόπῳ φηθήσεται.

Ἡ μεγαλτέρα δυσκολία, ἣν ὑπήντησεν ὁ μεταφραστὴς ἦτον ἡ κατὰ κυριολεξίαν, καὶ εἰ δυνατόν μονολεξίαν ἐρμηνεία τῶν ἑτερογλώσσων ἐμπορικῶν λέξεων, αἱ ὁποῖαι πρὸ πολλῶν ἤδη χρόνων εἰσαχθεῖσαι εἰς χρῆσιν παρ' ἡμῖν, καθὼς καὶ πρότερον παρὰ τοῖς Γερμανοῖς κ.λ. φαίνονται ἀναγκαῖαι καὶ δυσερμίνευτοι. Διευκολυνθεῖς δὲ παρὰ τινων φιλελλήνων ἐμπόρων, οἵτινες ἤδη πρὸ ὀλίγων χρόνων ἐξελλήνισαν πολλὰς τοιαύτας λέξεις, καὶ διὰ τῆς βοήθειάς τῶν ἰνταῦθα πεπαιδευμένων ἀνδρῶν ἐξεργάσασθαι τινὰς, ὅσαι ἡ δὲν ἦσαν ἄχρι τῷ δε ἐξελληνισμέναι, ἡ ἠγνοῦντο ἢ ἐξελληνίσθησαν. Ἐπειδὴ τῶν αἰσχυρῶν ἤθελεν εἶναι νὰ ἔχη χρειαίαν ἡ πλεσιωτάτη Ἑλληνικὴ διάλεκτος, νὰ δανείζηται λέξεις ἀπὸ τοιαύτας ἁλλοτρῖες διαλέκτους, αἱ ὁποῖαι ἐπλετίσθησαν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, δυναμένη ἄλλως, διὰ τῆς αὐτῶν ὀνομάτων καὶ προθέσεων συνθέσει· νὰ μεταφέρῃ εἰς τὸ αὐτῆς ἰδίωμα πᾶσαν ξένην λέξιν· καὶ ἐν τῷ οἱ μὴ Ἕλληνες Εὐρωπαῖοι, ὅταν θέλωσι νὰ ὀνοματοθετήσωσιν εἰς τὰς ἐπισήμας συστηματικῶς, καταφεύγουσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, σπανίως εἰς τὴν Λατινικὴν. Διέμεναν μ' ὅλον τὸτο ξενίζουσι· ἡ καμπιάλα, ἡ κορμανδῖτο καὶ ἄλλαι τινὲς ὀλίγαι ἐκδεχόμεναι κοινοτέραν καὶ σύμφωνον ὀνοματοθεσίαν. Ἡ καμπιάλα ἡ καμβιάλα (καταχρηστικῶς κοινοότερον πόλιτζα λεγομένη) εἶναι λέξις Λατινικῆ, ἐκ τῷ Cambio μεταλλάττομαι παραγομένη. Ἐὰν δὲ κατὰ τὸν κύριον Γεώργιον Κρομμίδην φαίνεται Ἑλληνικῇ, ἐκ τῷ καμπεία ἡ ὁμολογία, ἵσως υἱοθετήθη ἐκ τῆς Λατινικῆς

νικῆς

νεικής ὑπὸ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ παλαιῶν ἀποίκων Ἑλλήνων, ὡς Κάμπος
 κ.τ.λ. Διότι καθ' ὅσον ἡξεύρομεν, μήτε συγγραφεὺς τις Ἑλλήνων με-
 τεχειρίσθη αὐτὴν μήτε λεξικογράφος. Δὲν ἐξελλήνισε δὲ αὐτὴν ὁ
 μεταφραστὴς τῶ παρόντος, ἐπειδὴ πρὸ τῆς ἀνεφάνησαν τρεῖς δια-
 φορετικαὶ μεταφοραὶ αὐτῆς τῆς λέξεως, τινέςτι, *Συναλλαγμα-
 ματικὴ*, *Καταλλαγματικὴ*, *Συναλλαγματικὸν γραμ-
 μάτιον*, δὲν ἠθέλησε νὰ προσθέσῃ καὶ ἄλλην τετάρτην ἐπι-
 κλήν τε, ἀλλὰ μετεχειρίσθη τὴν παλαιὰν καὶ ξένην ὀνομασίαν
Καμπιάλα, ἕως ὅτε κοινῇ γνώμῃ τῶν πεπαιδευμένων ἐμπό-
 ρων, διορισθῇ εἰς γενικὴν χρῆσιν μία κατάλληλος ὀνομασία εἰς
 αὐτὸ τὸ ἐσιωδόμενον ἄρθρον τῆ ἐμπορίας, διὰ τὸ ὅποιον συμ-
 βαίνουσιν αἱ πλείότεραι φιλονεικίαι, καὶ διὰ τῆς πολωνυμίας θέ-
 λουσι αὐξήσει ἐτι μᾶλλον αἱ ἀτιλογίαι. Αἱ συστηματικαὶ λέ-
 ξεις πρέπει νὰ εἶναι ὅμοιαι γενικῶς. Εἰ καὶ αἱ ρηθεῖσαι νέαι
 λέξεις ὡς ἐπίθετα οἰόματα, ἀπαιτῶσι τὸ ἐσιασικόν, ἡδύναντο
 νὰ χρησιμεύσωσιν, ἀδεία ἐμπορικῇ, ὡς ἐσιασικὰ ὀνόματα,
 ἐν ὅσῳ μένουσιν ἀπλᾶι, διὰ νὰ σημαίνωσι τὸ ὄργανον, δι' ἃ συναλ-
 λάττονται τὰ χρήματα ἀπὸ ἑνα τόπον εἰς ἄλλον· ὅταν δὲ θέ-
 λοντες νὰ ἐννοήσωμεν *Καμπιαλοαγορὰν*, *Καμπιαλικὰς ὑποθέ-
 σεις*, *Καμπιαλικὸν κριτήριον* κ.τ.λ., εἰπώμεν, *Συναλλαγματικὴν*
ἀγορὰν, *Συναλλαγματικὰς ὑποθέσεις*, *Συναλλαγματικὸν κριτή-
 ριον* κ.τ.λ., τότε ἄραγε ἐννοῶσιν αὐταὶ αἱ λέξεις τὸ ζητούμενον;
 Ἐὰν κατὰ μίμησιν τῶν Γερμανῶν, τῶν Γάλλων καὶ λοιπῶν
 Εὐρωπαίων πρέπει, ἐκ τῆ ρήματος, ἀλλάσσω νὰ ὀνοματοποιήσω-
 μεν λέξιν ἰσοδύναμον τῆς καμπιάλης, καλὸν εἶναι νὰ ἔχῃ αὐ-
 τὴ ἡ λέξις σχηματισμὸν ὡς τῷδε ἀσυνήθιστον καὶ μοναδικόν, ὡς
 π.χ. Ἀλλακτηρὶς ἢ Ἀλλακτὶς, ἡ ὁποία σημαίνουσα τὸ ὄρ-
 γανον τῆς ἀλλαγῆς, γίνεται πρωτότυπος εἰς τὴν ἐννοιάντης· κα-
 θότι δὲν ἐμβῆκεν ἄχοι τῷδε εἰς χρῆσιν ἄλλης σημασίας, ὡς αἱ
 ρηθεῖσαι λέξεις. Καὶ ἡ λέξις *Κομμανδῖτα* (σιωπηρὰ συντρυ-
 φία) δὲν ἐξελλήνισθη, διότι, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ τῆς Κομμαν-

δίτας ἀπὸ τὴν κυρίως συντροφίαν γεννᾷ κρισολογίας δυσδιαλύτας, ἡ ὀνομασία πρέπει νὰ εἶναι καθόλου κοινὴ. Ὁ μεταφραστὴς εὐχάζεται, ὅτι ἡμπορῶμεν νὰ τὴν ὀνομάσωμεν Ἰφεταιρίαν, ἢ Παρασυντροφίαν, καὶ τὸν διοικῶντα αὐτὴν (Κορμμανδιτάριον), Ἰφεταιῖρον, ἢ Παρασύντροπον. Ὡς δὲ νὰ ὀνομάσωμεν τὸν αὐταγρὸν αὐτῆς, ἦγεν τὸν καταβαλόντα τὸ καφάλαιον, τὸν ὁποῖον οἱ Γερμανοὶ κ. λ. ὀνομάζουσι Commanditist; Ἀντὶ τῆς λέξεως Bancozeitel μετεχειρίσθη ὁ μεταφραστὴς τὴν ὑπὲρ ἄλλων προεκκληνισθεῖσαν, Τραπεζικὸν γραμματίον. Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ Γερμανικὴ λέξις Zettel παράγεται ἐκ τῆς Λατινικῆς, schedula ἢ Scheda, αὐταὶ δὲ, ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, Σχέδη καὶ Σχέδιον. Δὲν ἡμπορῶμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς νὰ τὴν ὀνομάσωμεν Σχέδην, ἢ ὑποκοριστικῶς Σχεδίλιον, ἢ συνθέτως Τραπεζοσχέδην, ἀντὶ τῆς πολυσημαντοτέρας, Γραμματίου;

Ἀντὶ τῆς Ἰταλικῆς λέξεως Τάρα ἀπὸ τῆς Tarare, ἀφαιρεῖν τι, παραγομένης, δυσκόλως δύναμιθα νὰ ἀντεισάξωμεν ἄλλην ἰσοδύναμον Ἑλληνικὴν, ὡς Ἀφαίρεσιν, ἐπειδὴ καὶ ἡ σημασία τῆς ἀφαιρέσεως, χωρὶς ἐξηγήσεως τῆς ἀφαιρεμένης, δὲν ἐννοεῖ τὸ περιέχον τὸ πρᾶγμα ἀγγεῖον, καὶ ἡ χρῆσις τῆς ἰταλικῆς λέξεως, Τάρα, πρὸ πολλῶν χρόνων ἔγινε πολλὰ κοινὴ ἕως καὶ εἰς αὐτὰς τὰς χωρικὰς. Διὰ τῷτο εἶναι πιθανὸν, ὅτι θέλει διαμένει ἔτι ἀμετάβλητος, ὡς καὶ ἄλλαι πόλλαι, οἷον Κεντηνάριον, Λίτρα κ. τ. λ.

Εὐχῆς ἔργον εἶναι τὸ νὰ εἰσαχθῇ ἢ παρῆσα Διδασκαλία εἰς τὰ ἐμπορικὰ σχολεῖα, ὥστε τοιαῦτα ὑπάρχουσιν, ἢ μέλλουσιν νὰ συζητῶσι. Καθὼς ὅμως εἰς τὴν Φιλοσοφίαν προαπατεῖται ἡ Γεωμετρία, ὅτω καὶ εἰς τὴν Ἐμπορικὴν, ὁ μαθητὴς πρέπει νὰ εἶναι προγυμνασμένος εἰς τὴν ἐμπορικὴν Ἀριθμητικὴν. Οἱ δὲ προβεβηκότες καὶ ἔμπειροι εἰς τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, δύνανται, καὶ ἄνευ διδασκάλης, διὰ μόνης μελέτης νὰ διδαχθῶσιν ἐξ αὐτῆς ὅσα δὲν ἠξείρῃσι.

Πίναξ τῶν περιεχομένων.

Εἰσαγωγή.	Σελ.
Ἱστορία τῷ ἐμπορίου.	1
Ἐμπόριον τῆς Ἀραβίας.	4
. . . τῆς Ἀνατολικῆς Ἰνδίας.	5
. . . τῆς Ἀφρικῆς.	16
. . . τῆς Ἀμερικῆς.	22
. . . τῆς Ἀνατολῆς (Λεβάντε).	28
Περὶ τῆς Ὀφειλείας τῷ Ἐμπορίῳ.	33

Προδιόκησεις.

Τίς ἐστὶ πραγματευτής, καὶ πῶς διαίρῃται οἱ πραγματευταὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν αὐτῶν.	35
--	----

Κεφ. Α'.

Περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων, καθ' ὧς ἐνεργεῖται τὸ ἐμπόριον.

§. 1. Τί ἦτον τὸ ἐμπόριον κατὰ τὴν πρώτην ἀπλότητά του.	
Ἀνταλλακτικὸν ἐμπόριον.	37
.. 2. Πῶς ἀπεβλήθη τὸ ἀνταλλακτικὸν ἐμπόριον.	..
. 3. Ἐμπόριον τῶν προϊόντων. Εἰς ποῖα περιζυτικά κερδαίνει.	38
. 4. Ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν.	40
. 5. Αἷτια τῶν κατοικήσεων τῶν Εὐρωπαίων εἰς ξένα μέρη τοῦ κόσμου.	..
. 6. Ὅτι τὸ ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν εἶναι ἐξαιρετικόν.	41
. 7. Ἡ πολιτεία, ἥ τις ἔχει σημαντικὸν ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν, χρειάζεται μεγάλην δύναμιν θαλάσσιον πρὸς ὑπεράσπεσίν του.	..
. 8. Ἄνευ θαλασσίᾳ δυνάμεως, ἡ κατάσχεσις τῶν ἀποικιῶν δὲν εἶναι ἀσφαλής. Περιορισμὸς τῆς γνώμης, ὅτι αἱ	

	Σελ.
μεμακρυσμέναι ἀποικίαι ἀποσπῶνται εὐκόλως ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως .	42
§. 9. Περί τῆ ἐμπορίας τῶν ἐργοχείρων . Πόσον εἶναι ἀναγκαῖον διὰ πάντα τόπον .	45
.. 10. Τὸ ἐμπόριον τῶν ἐργοχείρων αὐξάνει πολὺ τὴν φιλοπονίαν τῷ ἔθνει .	44
.. 11. Καλύμματα , ἐμποδίζοντα τὴν γένεσιν καὶ τὴν πρόοδον τῶν ἐργοχείρων .	44
.. 12. Πόσον ἐνεργῶς τὰ τελώνια εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐργοχείρων . Ἀπηγορευμένα πράγματα .	45
.. 13. Αἰτίαι , αἱ ὁποῖαι ἐξαιρέτως συντελεῖσι πρὸς αὐξήσιν τῆ ἐμ- πορίας τῶν προϊόντων : α.' εἰς τὸν τόπον τις προάγει τὰ ἀ- νέργαστα προϊόντα , ἅπερ ἐργάζονται τὰ ἐργόχειρα ,	46
.. 14. β.' Ἄν αἱ ζωτροφίαι εἶναι εὐθηναί .	..
.. 15. γ.' Ἡ θέσις τῶν τεχνουργείων .	47
.. 16. δ.' τὰ ἐν τῷ τόπῳ εὐρισκόμενα ἐν χρήσει εὐλαφρὰ καὶ βα- ρεὰ νομίσματα .	..
.. 17. ε.' Οἱ φόροι .	48
.. 18. ς.' Τὸ κεφάλαιον τῶν τεχνουργῶν .	..
.. 19. ζ.' Ἡ ἐσωτερικὴ καλὴ ποιότης τῶν ἐργαζομένων πραγμα- τείων . αὕτη δὲ ἐξήρτηται : α.' ἐκ τῆς ποιότητος τῶν ἀ- νεργάων , προϊόντων .	49
.. 20. β.' Ἐκ τῶν Μηχανῶν , αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευσαν νεωστὶ εἰς τὰ ἐργόχειρα .	50
.. 21. γ.' Ἐκ τῆς διανομῆς τῆς ἐργασίας .	51
.. 22. δ.' Οἱ χειρώνακτες δὲν πρέπει νὰ εἶναι περιορισμένοι διὰ τῶν βιαιῶν νόμων τῶν συζημάτων (ἐναγίων) .	51
.. 23. Οἱ τεχνουργοὶ πρέπει νὰ ἐργάζωνται μὲ εὐλικρίνειαν , καὶ νὰ μὴ ἀπατώσιν τὴν ἀγοραστὴν τῶν μὲ πραγματείας ποταπῶν .	..
.. 24. Τὰ τεχνουργεῖα διαιρῶνται , εἰς ἐργαζόμενα διὰ τὰς κοινὰς χρείας , καὶ εἰς ἐργαζόμενα διὰ τὴν τρυφήν .	52
.. 25. Περί τῆ Διαμέσου ἐμπορίας .	..
.. 26. Περί τῆ παραγγελματικῆς ἐμπορίας (Commission) .	53
.. 27. Τί ἐστὶ κυρίως τὸ παραγγελματικὸν ἐμπόριον .	..
	§. 28

- Σελ.
- §. 28. Περὶ τῆ προμηθεύτου (προβιζιδόν), ὡς ἀμοιβῆς τῆς ἐκδελεύ-
σεως τῆ Παραγγελλομένου (Κομμισσιοναίρου). 53
- . 29. Ἐνκόλια, τὴν ὅποιαν προξενεῖ τὸ παραγγελματικὸν ἐμπό-
ριον ἐν γένει. 54
- . 30. Τὸ ὑσιῶδες τῆ παραγγελματικῆς ἐμπορίας διὰ τὰς μεγάλας
ἐμπορευομένας πόλεις. . .
- . 31. Εἰς τὰς παραγγελίας τῆς πωλήσεως σύρει ὁ Παραγγέλλων $\frac{2}{3}$
τῆς τιμῆς τῆ φορτίου, ὅταν σέλλῃ τὴν ἀπόδειξιν. 55
- . 32. Κίνδυνος, εἰς τὸν ὅποιον ἡμπορεῖ νὰ ἐμπέσῃ ὁ Παραγγελ-
λόμενος· α' εἰς παραγγελίας ἀγορᾶς. . .
- . 33. β' Καὶ εἰς παραγγελίας πωλήσεως. 56
- . 34. Μεγάλαι φροντίδες εἰς τὰς παραγγελίας τῆς ἀγορᾶς, διὰ τε
τὸν Παραγγέλλοντα καὶ διὰ τὸν Παραγγελλόμενον. 57
- . 35. Ὁ Παραγγέλλων ἀναγκάζεται, εἰς τὴν πώλησιν τῶν πραγ-
ματειῶν τε εἰς ξένον τόπον, πολλάκις νὰ ἀφίνηται εἰς τὸν
Παραγγελλόμενον τε διὰ τὴν δεδομένην πίσιν. . .
- . 36. Περὶ τῆ ἐκ τούτου γινομένη del credere (ὑπὲρ τῆ ἐμπιστεύειν)
εἰς τὰςπραγματευτάς. 58
- . 37. Αἰτίαι, αἱ προξενεῖσαι τὴν ἀργοπορίαν τῆς πληρωμῆς τῶν ἐπὶ
πίσει δοθέντων πραγμάτων. 59
- . 38. Τί ἐστιν ἐμπόριον διαπεμπτικόν, ἢ διαβιβασικόν. 60
- . 39. Ἀρχὴ τῆ διαπεμπτικῆς ἐμπορίας. . .
- . 40. Παραμπόδοις αὐτῷ κατὰ τὰς μέσους καιροὺς, ἐξόχως εἰς τὴν
Γερμανίαν, διὰ τῆ δικαίᾳ τῆ ισχυροτέρου. 61
- . 41. Διὰ τῆς συζήσεως τῶν τελωνίων, καὶ τῆ δικαίᾳ τῆς ἐκφορ-
τίσεως. 62
- . 42. Ἀρσιβὴ διὰ τὸν κόπον τῆ Διαπομπῆς. . .
- . 43. Ἀναγκαία προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆ Διαπομπῆς διὰ τὰς
συχνὰς δούλας. 63
- . 44. Προβλήματα, πῶς ἡμπορεῖ ὁ πραγματευτὴς νὰ τὰς προλαμβάνῃ. 64
- . 45. Ἐμπόριον συντροφιῶν. Διὰ ποίας αἰτίας γίνεται· α' διὰ τὴν
πληθύν καὶ πολυποικιλίαν τῶν υποθέσεων. 65
- . 46. β' Δι' ἑλλειψιν τῶν ἀναγκαιῶν εἰδήσεων ἐκείνου, εἰς τὸν ὅποι-
ον ἀνήκει κυρίως τὸ ἐμπόριον.

- Σελ.
66
- §. 47. γ' δι' ἄλλειψιν υἱείας καὶ συνεχῆς ἐπιμελείας.
- 48. Ὁ τρόπος, καθ' ὃν καθιζῶνται αἱ ἐμπορικαὶ συντροφίαι.
- 49. Οἱ σύντροφοι ἀπολογῶνται εἰς ὑπὲρ τῶ ἄλλου διὰ τὰς πράξεις των. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖα μεγάλη προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶ συντρόφου.
- 50. Ἐπικίνδυνον εἶναι τὸ νὰ ἀφήσῃ τις εἰς τὸν σύντροφον πᾶσαν τὴν διοίκησιν τῶ ἐμπορίου.
- 51. Τὶ πρέπει νὰ γίνηται ὅταν διαλύηται ἡ συντροφία.
- 52. Περὶ τῆς σιωπηρᾶς συντροφίας, κομμανδίτας. Ἐξηγήσεις τί ἐστὶν.
- 53. Τίνι τρόπῳ καθίσταται ἡ κομμανδίτα μετὰ τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν.
- 54. Κίνδυνος, τὸν ὅποιον πρέπει νὰ φοβῆται ὁ κομμανδιτῆς διὰ τὸν συνήθη τρόπον, καθ' ὃν συνίσταται ἡ κομμανδίτα.
- 55. Περὶ τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν συντροφιῶν, καὶ τῶν ἀκτίων.
- 56. Περὶ τῶ ἐμπορίου τῶν ἀποδεικτικῶν γραμμάτων, ἀκτίων.
- 57. Ἐκλογὴ τῶν διοικητῶν ἐν ταῖς τσιανταῖς συντροφίαις.
- 58. Ἡ ὠφέλεια αὐτῶν τῶν δημοσίων συντροφιῶν δὲν εἶναι τόσον μεγάλη, ὥς κοινῶς νομίζεται. Αὐταὶ εἶναι μᾶλλον ἐπιβλαβεῖς.
- 59. Εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν συντροφιῶν ἀνήκουσι καὶ αἱ ἀσφαλιστικαὶ οἰκονομίαι, διὰ τὸν κίνδυνον τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῆς θαλάσσης.
- 60. Περὶ τῶ ἐμπορίου μετὰ τὰ δημόσια χρῆν τῆς πολιτείας.
- 61. Περὶ τῶ ἐμπορίου τῆς μεγάλης τύχης.
- 67
68
69
70
71
72
73
75
76

Κεφ. Β'

Περὶ νομισμάτων.

- §. 1. Πρὶν εἰσαχθῶσι τὰ νομίσματα, ἐπαραγατεύοντο οἱ ἄνθρωποι μετ' ἀλλήλων διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς. Ζῶα κ. λ. ἐχρησμεύον αὐτοῖς πρὸς ἐξίσωσιν τῆς τιμῆς τῶν πωλυμένων πραγμάτων.
- 2. Τελευταῖον κατήντησαν εἰς τὰ πολύτιμα μέταλλα, τὰ ὅποια ἐλαμβάνοντο εἰς μέτρον πάσης τιμῆς.
- 3. Προτερόματα τῶν παλυτέρων μετᾶλλων.
- 76
77
78
§. 4.

- Σελ.
- §. 4. Περὶ τῶν νομισμάτων καὶ τῆς ὠφειλῆς αὐτῶν. 78
- . 5. Ἡ Ἑπερτάτη ἐξουσία ἐκάστης πολιτείας οἰκειοποιήθη τὸ δικαίον τῶν νομισμάτων. Αἰτία αὐτῆς. 79
- . 6. Περὶ τοῦ ἐνθέματος, τῆς βάσεως τοῦ νομίσματος καὶ τῆς τιμῆς τοῦ χαράγματος εἰς τὰ νομίσματα. 80
- . 7. Περὶ τῆς ἐνότητος, καθ' ἣν χαράττονται τὰ νομίσματα εἰς τὸς διαφόρους τύπους. 81
- . 8. Περὶ τῆς ἀναλογίας τοῦ χρυσοῦ πρὸς τὸ ἀργύριον. 81
- . 9. Περὶ τῶν ἀσυνήθων αἰτιῶν, αἱ ὁποῖαι μεταβάλλουσι τὴν πρὸς τὸ ἀργύριον ἀναλογίαν τοῦ χρυσοῦ. 82
- . 10. Περὶ τῶν χαρτίνων νομισμάτων, οἷς σημείων παριστάνοντων τὴν τιμὴν. 82

Περὶ τῶν Δημοσίων τραπεζῶν, Banco.

- . 11. Τί πρέπει νὰ ἐννοῶμεν ὑπὸ τὴν γραμματοδότιδα τράπεζαν. 83
- . 12. Ἡ κυρία διάταξις αὐτῶν. . .
- . 13. Οἱ κάτοχοι τῶν ἀκτίων μιᾶς τοιαύτης τραπεζῆς πρέπει νὰ διακρίνονται ἀπὸ τοὺς κατόχους τῶν γραμματίων. 84
- . 14. Πῶς δύναται νὰ πειραχθῇ ἡ πίστις μιᾶς γραμματοδότιδος τραπεζῆς διὰ τοῦ υπερβολικοῦ δανείσματος. . .
- . 15. Περὶ τῶν γραμματοδοτικῶν τραπεζῶν τῆς Πετροπόλεως καὶ τῆς Βιέννης. 85
- . 16. Αἱ γραμματοδοτικαὶ τράπεζαι ἐκδίδουσι τὰ γραμματίαι των εἰς τὴν τιμὴν τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ κυκλοφορούντων νομισμάτων. 86
- . 17. Τί ἐστὶν Ἐγκύκλιος τράπεζα, Girobank. . .
- . 18. Ἡ Ἐγκύκλιος τράπεζα τῆς Βενετίας. 87
- . 19. τοῦ Ἀμστερδὰμ. Ἀρχὴ καὶ σύστασις αὐτῆς. . .
- . 20. Μὲ ποίας συνθήκας θύναται νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Ἀμστερδὰμ διάφορα νομίσματα. 88
- . 21. Πῶς λογαριάζει ἡ τράπεζα αὐτὰ τὰ νομίσματα. 89
- . 22. Πῶς ἐβλάβη ἡ ἀσφάλεια τῆς τραπεζῆς τοῦ Ἀμστερδὰμ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. 90
- . 23. Ἡ τράπεζα τοῦ Ἀμβέργυ. Ἀρχὴ αὐτῆς καὶ σκοπός. 91
- §. 24.

- §. 24. Περὶ τοῦ παλαιῦ σπέτζιας τολήρου, ὡς πρῶτον τραπεζικῶ νομίσματος. 92
- . 25. Περὶ τοῦ λυβικῦ μέτρου τῶν νομισμάτων. . .
- . 26. Πῶς μετεβάλλοντο εἰς τὰς τότε χρόνους τὰ κοινὰ (κυράντ) νομίσματα. 95
- . 27. Νέα διατάξεις τῆς Ἀμβουργικῆς τραπεζικῆς κατὰ τὸ 1768. . .
- . 28. Πόσον δέχεται τώρα τὴν μάρκαν ἀγνὸν ἀργυρίον τὸ νῦν τραπεζικὸν τολήρον. 94
- . 29. Ἡ τράπεζα δέχεται καὶ πιάσρας καὶ χαλκόν. 95
- . 30. Ἡ τράπεζα κυρίως ὀλίγον μεταχειρίζεται τὸ χρυσόν. 96
- . 31. Περὶ τῆς συγκρίσεως τῶν κυκλοφορούντων νομισμάτων πρὸς τὰ τραπεζικὰ τοῦ Ἀμβύργου. 97
- . 32. Περὶ τῆς ἐτησίης ἀποκλείσεως τῆς τραπεζικῆς. . .

Κεφ. Γ.

Περὶ τῶν Καμπιάλων.

1. Εὐχέρεια τοῦ ἔμπορίου γενικῶς διὰ τῶν καμπιάλων, καὶ ἰδιαιτέρως ὡφέλειαι, τὰς ὁποίας προσενῶσιν αὐταί. 97
2. Ἐφεύρεσις, πρώτη αἰτία καὶ ἐνεργεῖα εἰσαγωγῆς τῶν καμπιάλων. 99
3. Εἰς μίαν καμπιάλαν τακτικῶς συρρένῃ φαίνοντι τέσσαρα πρόσωπα. Ἐξήγησις τῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν. . .
4. Περὶ τῶν ξηρῶν καὶ πανηγυρικῶν καμπιάλων. 100
5. Περὶ τῶν μὲ ἔθος (uso) καμπιάλων, καὶ περὶ τῆς διαφορᾶς αὐτῶν εἰς τὰς διαφόρους πραγματευομένας πολιτείας. . .
6. Περὶ τῶν καμπιάλων ἐπὶ τῇ ἔμφανίσει. Μεγὰλὴ προσοχὴ εἶναι ἀναγκαῖα εἰς αὐτάς. Πρόβλημα, πῶς δύναται ὁ ἐκδότης νὰ ἀσφαλίζηται ἐν αὐταῖς. 100
7. Ἄλλοι κανόνες ἀσφαλείας εἰς τὰς ἐπὶ τῇ ἔμφανίσει καμπιάλας. Πῶς διακρίνεται ἡ τιμὴ αὐτῶν ἀπὸ τὰς καμπιάλας μὲ ἔθος (uso). 103
8. Φυσικὴ αἰτία τῆς δευτέρας, τρίτης κ.λ. καμπιάλης. . .
9. Περὶ τῆς ἀντικαμπιάλης (Ricambio). Ἀναγκαῖα πρόνοια τοῦ πρᾶγ-

- πραγματευθῇ, ἵνα μὴ δώσῃ αἰτίαν νὰ συρθῇ τοιαύτη
καμπιάλα πρὸς αὐτόν. Παράδειγμα πολλὰ μεγάλης ζη-
μίας γενομένης ἐκ τούτου. 104
- §. 10. Τὰ εἰς τὴν ἐκδεδομένην κατὰ τὸ καθήκον καμπιάλαν ἀπαι-
τούμενα. 105
- . 11. Περὶ τῷ-δικαίου, τὸ ὁποῖον δίδει ἡ τακτικῶς ἐκδεδομένη καμ-
πιάλα εἰς τὸν κάτοχον αὐτῆς. 106
- . 12. Περὶ τῆς καμπιαλικῆς ἱκανότητος. 107
- . 13. Περὶ τῷ γυρώματος καὶ τῆς παντοδαπῆς ὠφελείας αὐτῆς. 108
- . 14. Περὶ τῶν κυκλοφορουσῶν καμπιάλων. Ὁ ἐκδότης δὲν ἀπο-
λογεῖται διὰ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον εἰς μίαν κυκλοφοροῦ-
σαν καμπιάλαν. 109
- . 15. Γενικαὶ σημειώσεις εἰς τὸ γύρωμα τῶν καμπιάλων. 110
- . 16. Περὶ τῆς τιμῆς τῆς καμπιάλης, καὶ περὶ τῶν διαφορῶν τρό-
πων, καθ' ὧς τὴν λογαριάζουσιν οἱ μέτοχοι τῆς καμπιάλης. 111
- . 17. Περὶ τῶν καπηλοκαμπιάλων (τῶν οἰκονομικῶν). 112
- . 18. Περὶ τῆς κενῆς ἀντικαταλλακτικῆς. Παραδείγματα. 113
- . 19. Περὶ τῆς ἐξ ἴσου τιμῆς (pari) τῶν καμπιάλων, ἡ περὶ τῆς
συγκρίσεως τῶν καμπιαλικῶν νομισμάτων ἐνὸς τόκου μετὰ
τινος ἄλλου. 114
- . 20. Περὶ τῆς ἐκλογισίας (Discont). 115
- . 21. Ἡ κατάβασις καὶ ἀνάβασις τῆς ἐκλογισίας ἐξήρηται ἐκ τῆς
ἐλλείψεως, ἡ ἀφθονίας τῶν μετρητῶν χρημάτων. 116
- . 22. Ἡ ἐκλογισία ἀναβαίνει, ὅταν προσφέρονται πολλὰ καμπιά-
λαι νὰ ἐκλογισθῶσι. . . .
- . 23. Πῶς λογαριάζεται ἡ ἐκλογισία εἰς τὸ καμπιαλικὸν ἐμπόριον. 117
- . 24. Ὅτι εἰς τὴν ἀγορὰν μίας καμπιάλης μετὰ διεξοδικὴν διορίαν ἐκ-
δεδομένης, ὁ ἀγοραστὴς πρέπει νὰ λογαριάσῃ εἰς τὴν ἐκ-
λογισίαν τὴν τιμὴν τῆς καμπιάλης διὰ τὸν καιρὸν. . . .
- . 25. Ἡ ἐκλογισία εἰς τοιαύτας καμπιάλας φαίνεται καὶ εἰς τὴν
καταλλαγὴν. 118
- . 26. Περὶ τῶν ἡμερῶν τῆς διακρίσεως (Respect). . . .
- . 27. Κατὰ χροσὶς γενομένη πολλὰκις μετὰς ἡμέρας τῆς διακρίσε-
ως μάλιστα εἰς τὴν Γαλλίαν. 119

- §. 28. Περὶ τῆς ἐμφανίσεως καὶ ἀποδοχῆς τῶν καμπιάων. Τί πρέπει νὰ φυλάττη ἐν τούτῳ ὁ συρόμενος καὶ ὁ ἐμφανιστής. 120
29. Τίς πρέπει νὰ ἐμφανίσῃ τὴν καμπιάαν; Περὶ τῆς ἀποφαισετικῆς ἀποκρίσεως τῷ ἀποδοχῆς. . . .
30. Πότε ἡμπορεῖ νὰ ἐμφανίζηται καὶ νὰ ἀποδεχῆται ἡ καμπιά-
λα; 121
31. Πολλῶν ἀντιγράφων μιᾶς καμπιάλης ἐκδομένων, ἱκανὸν εἶναι, ὅταν ἐν μόνον ἀποδεχθῇ. . . .
32. Πῶς γίνεται ἡ ἀποδοχή; 122
33. Εἰς τὴν ἀποδοχὴν θεωρεῖται ἐξ ὑσιώδη περιστατικά. . . .
34. Περὶ τῆς διαμαρτυρίας. Ποίαν ἐνέργειαν ἔχει. 124
35. Ἡ διαμαρτυρία τῆς καμπιάλης πρέπει νὰ γίνηται διὰ τινος δημοσίου ἐμπειρομένου ὑποκειμένου, συνήθως διὰ Νοταρίου. 125
36. Ἡ διαμαρτυρία γίνεται ἢ διὰ τὴν μὴ γενομένην ἀποδοχὴν, ἢ δι' ἑλλείψιν τῆς πληρωμῆς. 126
37. Ὅταν ἀποδεχῆται ἡ καμπιάα ὑπὲρ τῆς τιμῆς (par honneur), πρέπει νὰ εἶναι δεκτὸν εἰς τὸν ἐμφανιστὴν, μ' ὅλον τὸ το πρέπει νὰ τὴν δώσῃ πρῶτον νὰ διαμαρτυρηθῇ. 126
38. Εἰς τὰς καμπιάας πρέπει νὰ φυλάττωνται τὰ πάντα μὲ ἀκρίβειαν κατὰ τὸ γράμμα. 127
39. Ἡ πληρωμὴ μιᾶς κατὰ τὸ καθήκον ἀποδεδεγμένης καμπιάλης γίνεται κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διορίας, καὶ δὲν εἶναι καλὸν διὰ τὸν ἀποδοχέα νὰ πληρώσῃ πρότερον. . . .
40. Πῶς γίνεται ἡ πληρωμὴ τῆς τιμῆς τῆς καμπιάλης; 128
41. Πῶς διορίζεται ἡ καμπιαλικὴ καταλλαγή, καὶ ἡ τιμὴ τῆς καμπιάλης; 129
42. Καθόλου θεωρεῖται ἡ ἐσωτερικὴ τιμὴ τῶν μετ' ἀλλήλων συγκρινόμενων καμπιαλικῶν νομισμάτων, μεταξὺ διαφόρων ἐμπορικῶν Ἀγορῶν. . . .
43. Πῶς ἀλλοιοῦται αὐτὸς ὁ λογαριασμός διὰ τῶν καμπιαλικῶν ὑποθέσεων. 130
44. Ὅταν ζητῶνται πλεονα καμπιαλικά χρήματα εἰς τινὰ Καμπιλογοράν δι' ἄλλην, παρὰ ὅσα προσφέρονται, ἢ ὅταν

- τὸ πινάκιον συμβαίνει, ενεργεῖ ἢ μία ἢ ἡ ἄλλη αἰτία κατὰ
πολλὰ εἰς τὴν καταλλαγὴν. (Cours). 132
- §. 45. Ἡ καμπιαλικὴ καταλλαγή διευθύνεται κατὰ τὴν ἐλάχιστην τι-
μὴν τῶν πολυτίμων μεταλλῶν. 132
46. Ἐκ τῆς καμπιαλικῆς καταλλαγῆς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμ-
περαίνῃ τις τὴν ἐπικερδοῦ, ἢ ἐπιζήμιον ἐμπορικὴν: ζυγισα-
θμίαν ἐνὸς τόπου μετ' ἄλλων. 132
47. Ὅταν εἰς τινα πολιτείας κυκλοφορῶσι παρὰ πολλὰ χάρτινα
χρήματα, προξενεῖται ζημία μεγάλη εἰς τὴν κατα-
λλαγὴν. 132
48. Ὅταν ἡ καταλλαγή κατέσῃ πολλὰ ζημιώδης διὰ τινα τόπον,
δύναται μόνον διὰ τῶν μετρητῶν χρημάτων νὰ προσεγγίσῃ
εἰς τὴν ἐξ ἴσου τιμὴν. 133
49. Πῶς δύναται τις νὰ ἀσφαλισθῇ εἰς τὰς καμπιαλικὰς ὑποθέ-
σεις ἐναντίον τῶν ὁρίων. 133
50. Α'. Ἐκ μέρους τῆς εἰσαγωγῆς. 134
51. Β'. Ἐκ μέρους τῆς ἐκδότου. 134
52. Γ'. Ἐκ μέρους τῆς ἐμφανισῆς. 135
53. Δ'. Ἐκ μέρους τῆς ἀποδοχῆς. 135
54. Ἐξ ὑσιώδεις κανόνες προνοητικοὶ εἰς τὰς καμπιαλικὰς ὑ-
ποθέσεις. 136

Κεφ. Δ'

Περὶ τῆς ἐμπορίας τῶν πραγματειῶν.

- §. 1. Ποίας ιδιότητος ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὸ πράγμα, ὅταν πρέπει νὰ
εἶναι διωρισμένον διὰ τὸ ἐμπόριον. 138
2. Πόσον ὀλίγον ἡμπορεῖ τις νὰ ἀφιεθῇ ἐν γένει εἰς τὴν τῶν με-
σιτῶν γνώσιν τῶν πραγματειῶν. 139
3. Ἄλλαι ὑσιώδεις αἰτίαι, διατί ὁ καλὸς πραγματευτὴς πρέπει
νὰ ἀποκτήσῃ γνώσιν τῶν πραγματειῶν. 140
4. Περὶ τῆς συνθέτου Ὀλικῆς (Bruto) καὶ τῆς τᾶρας εἰς τὰς
πραγματείας. 140

§. 5.	Περὶ τοῦ καλῦ συγῆς, καὶ τῆς ἀναπληρώσεως (Refraction) .	141
· 6.	Περὶ τῆς ἀφαιρέσεως (ραμπάτο) ἐν κεφαλαίῳ .	...
· 7.	Παραδείγματα ὑπολογισμῶ τῶν πραγματειῶν .	142
· 8.	Εὐνταῖον τὸ εἰσαχθῶσι πανταχὲ ὅμοια μέτρα καὶ σταθμά .	144

Κεφ. Β΄

Περὶ ναυτιλίας ἐν γένει, καὶ ὅσον ἀνήκει εἰς τὸ ἐμπόριον.

§. 1.	Περὶ τῶν ὠφελειῶν τῆς ναυτιλίας .	145
· 2.	Διαφορὰ τῆς νῦν ναυτιλίας ἀπὸ τῆν τῶν παλαιῶν ἱμπορευ- μένων ἐθνῶν .	146
· 3.	Κίρδες, τὸ ὁποῖον ἀπήλαυσαν, ἡ φιλοπονία τῶν ἀνθρώπων, αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπισημαὶ διὰ τῆς τελειοποιηθείσης ναυ- τιλίας .	...
· 4.	Ἡ Ἀλιευτικὴ ἦτον ἡ πρώτη αἰτία τῆς ναυτιλίας .	147
· 5.	Περὶ τῶν Ναυκλήρων .	...
· 6.	Πῶς φορτίζουσι πολλοὶ πραγματεύεται ἐν πλοῖον .	148
· 7.	Ναύλωμα ἐνδὸς πλοῖε διὰ τῶν πραγματειῶν .	...
· 8.	Περὶ τῆς προνοίας, τὴν ὁκοίαν ἡρέπει εὐὰ φυλάττει τις εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀποδείξεως .	...
· 9.	Ὁ ναύτης ὀφτεῖται εὐὰ παραδώσῃ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τῆς ἐκφορτίσεως τὸ πρᾶγμα, ὅταν τῷ ἐμφανισθῇ ἡ ἀπό- δειξις διὰ τοῦ ἀνταποκριτῆ τοῦ ναυλωτῆ . Αἱ ἀποδείξεις δύνανται εὐὰ γυρᾶσκονται .	149
· 10.	Πῶς πρέπει εὐὰ γράφηται ἡ τακτικὴ ἀπόδειξις .	...
· 11.	Περὶ τοῦ συμφωνητικῆς Charte partie .	150
· 12.	Παραδείγματα αὐτῆς .	...
· 13.	Περὶ τῆς ἀντιφορτίσεως τοῦ πλοῖου .	153
· 14.	Τίνι τρόπῳ ζητεῖται πολλάκις .	154
· 15.	Εἰς παῖας περιστάσεις γίνεται ἐπικερδὴς ἡ καραλιοπλοία .	155
· 16.	Περὶ τῆς ἀβαρίας ἐν γένει .	156
· 17.	Διαιρέσις τῆς ἀβαρίας . Α΄ ἡ κοινὴ καὶ τακτικὴ ἀβαρία .	...
§. 18.		

	Σελ.
§. 18. Β' Μεγάλη ἡ ἔκτατος ἀβαρία.	157
. 19. Γ' Ἡ κατὰ μέρος ἀβαρία.	159
. 20. Περὶ τοῦ λογαριασμῷ τῆς ἀβαρίας (Disparche). Πῶς σχηματίζεται, καὶ ποίαν ἰσχύϊ νομικὴν ἔχει.	...
. 21. Ὁ λογαριασμὸς τῆς ἀβαρίας πρέπει νὰ διατάσσεται εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τῆς ἐκφορτίσεως.	160
. 22. Κατὰ ποίαν συνθήκην δύναται νὰ ἀνοιχθῇ ὁ λογαριασμὸς τῆς ἀβαρίας καὶ εἰς ἄλλον ἑλλειμενίστως τόπον.	161
. 23. Τρόπος, καθ' ὃν διατάσσεται ὁ λογαριασμὸς τῆς ἀβαρίας.	162
Περὶ τοῦ ναυτικῷ δανείου.	
. 24. Τί ἐστὶ ναυτικὸν δάνειον. Αἰτία δι' ἣν γίνεται.	163
. 25. Ὅτι καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τῆς ἐκπλεύσεως λιμένι δύναται νὰ ληφθῇ ναυτικὸν δάνειον.	165
. 26. Καὶ ἐπάνω εἰς πραγματείας δύναται νὰ ληφθῶσι ναυτικὰ δάνεια.	...
. 27. Ὁ διοικητὴς τοῦ πλοίου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λάβῃ ναυτικὸν δάνειον μῆτε διὰ τὸ πλοῖον μῆτε διὰ τὸ φορτίον, εἰς τὸν τόπον, ὅπου δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν ναυκλήρων τῆ ἡ ναυλωτῶν τοῦ.	166
. 28. Ἡ ἐν τῷ ναυτικῷ δανείῳ προερχομένη ζημίᾳ ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐξασφαλίσεις, ὅταν τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον εἶναι ἐξασφαλισμένα.	...
. 29. Ἐν πλοῖον δύναται δις νὰ λάβῃ ναυτικὸν δάνειον. Ἀναγκαστικὰ πρόνοια εἰς τῆτο.	167
. 30. Ἀφ' ἐφθάσει τὸ πλοῖον εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τοῦ, πρέπει νὰ πληρωθῶσι τὰ ναυτικὰ δάνεια.	...
. 31. Σχέδιον ἐνὸς συμφωνητικῷ δανείῳ ἐπάνω εἰς πλοῖον, καὶ ἐνὸς ἐπάνω εἰς φορτίον.	168

Περὶ τῶν ἐξασφαλίσεων.

. 32. Αἱ ἐξασφαλίσεις εἶναι ὑποχρέωτον βοήθημα τοῦ ἐμπορίου.	170
. 33. Τί πρέπει νὰ θεωρῇ κυρίως ὁ ἐξασφαλιζόμενος.	171
. 34. Τὸ ἐξασφαλιστὸν (πραΐμιον) διορίζεται Α' ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ πλοίου.	...
. 35. Β' Ἐκ τοῦ καιροῦ.	172
. 36. Γ' Ἐκ τῆς ἀξιοτήτος τοῦ διοικητοῦ καὶ τῶν ναυτῶν.	173

- §. 57. Αἷτια, διατί δὲν εὐρίσκονται πολλὰ καλοὶ ναῦται Γερμανοί. 175
58. Περὶ τῷ λεγομένῳ del credere ὑπὲρ τῷ ἐμπιστεύειν εἰς τὰς ἑξασφαλίσεις. 174
59. Κίνδυνος, ἐπικείμενος εἰς τὸν πραγματευτὴν, ὅταν διορίξη εἰς ξένον τόπον νὰ ληφθῇ ἑξασφάλις διὰ τῷ ἀνταποκριτῷ τῷ. 175
40. Περὶ τῆς ἑξασφαλίσεως ἐπὶ τῷ σώματι τῷ πλοίου. 176
41. Περὶ τῷ παραιτεῖν (Abandoniren) τὸ ἑξασφαλισμένον πρᾶγμα. . . . 176
42. Εἰς πόλιν περιστάσεις δύναται νὰ ἀνατραπῇ τὸ συμφωνητικὸν τῆς ἑξασφαλίσεως. 177
43. Περὶ τῆς ἑξασφαλίσεως ἐπάνω εἰς φανταζόμενον κέρδος. 178

Περὶ Χρεωκόπων.

44. Περὶ τῆς ἀβεβαιότητος τῆς τύχης τῶν πραγματευτῶν καὶ περὶ τῶν συνήθων αἰτιῶν τῆς χρεωκοπίας. 180
45. Εὐεργεσία, διδομένη ὑπὸ τῆς χρεωκοπίας διὰ τὸν χρεωκόπον, συγκρινομένη μὲ τὴς παλαιῆς ποινίμης νόμους κατὰ τῶν χρεωστῶν. 182
46. Αἱ χρεωκοπίαὶ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τέσσαρας κλάσεις, Α' εἰς χρεωκοπίαν δολίαν. . . . 183
47. Β' εἰς χρεωκοπίαν ἐκ προθέσεως. 183
48. Γ' εἰς χρεωκοπίαν ἐκ παραμελείας. . . . 184
49. Δ' εἰς χρεωκοπίαν ἐξ ἀπερισκεψίας. 184
50. Περὶ τῶν χρεωκοπικῶν νόμων ἐν γένει. . . .
51. Ἡ κηρὸς τῆς χρεωκοπίας ἔπρεπε κυρίως νὰ βοηθῇ μόνον τὰς ἐκ κακῶν περιστάσεων δυσυχήσαντας πραγματευτάς. 185
52. Πολλὰ ἐπικίνδυνον εἶναι νὰ δίδῃ τις πλῆξιν εἰς ἐκεῖνους τὰς πραγματευτάς, οἵτινες εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας των δύνανται νὰ χρεωκοπήσωσιν ἀτιμωρήτως· ἄλλαι αἰτίαι, αἱ ὁποῖαι αὐξάνουσιν αὐτὸν τὸν κίνδυνον. 186
53. Ὡς πόσον θεμελιῖται ἡ πλῆξις ἐνὸς πραγματευτῆ ἐπάνω εἰς πλυσίαν ὑπανδρείαν. 187
54. Περὶ τῶν ἀναβλητηρίων γραμμάτων, μεράτορίων. 189
- §. 55.

❁ ❁ II ❁ ❁

		Σελ.
§.	55. Νέον εἶδος ἀναβλητηρίων, εἰσαχθέν κατὰ τὸ 1799 εἰς Ἀμβούργον διὰ τοῦ ὑπο ἐξέτασιν ταχθέντος.	189
.	56. Ὡφελεια, ἣν δίδει εἰς τὸν χρωκόπον ὁ μετὰ τῶν δανεισῶν τοῦ συμβιβασμοῦ.	190
.	57. Κατάχρησις γενομένη ἐκ τοῦ συμβιβασμοῦ.	191
.	58. Περί τοῦ λεγομένου Σκεπτάματος.	192

Παράρτημα.

Περί τῶν ἐμπορικῶν κατισίχων.	194
-------------------------------	-----

Πίναξ Α' πρὸς σύγκρισιν τῶν ἐμπορικῶν σταθμῶν (ζιγίων) πρὸς τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.	212
Πίναξ Β' πρὸς σύγκρισιν τῶν Λυθρίων (Rotolo) κατὰ τόπους πρὸς τὰ δρώμια τῆς Κωνσταντινουπόλεως.	215
Πίναξ Γ' πρὸς σύγκρισιν τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν σταθμῶν διαφόρων πόλεων καὶ ἐπικρατειῶν πρὸς τὰς οὐνάς τῆς Κωνσταντινουπόλεως.	216
Πίναξ Δ' πρὸς σύγκρισιν τῶν μέτρων διὰ τὰ ξηρὰ καὶ ῥευστὰ πράγματα, πρὸς τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέτρα.	222
Πίναξ Ε' πρὸς σύγκρισιν τῶν πηχῶν πρὸς τὸν μικρὸν πῆχυν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.	256
Περί τοῦ δεκαδικῆς συστήματος τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν τῆς Γαλλίας.	243

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Ἱστορία τοῦ Ἐμπορίου.

Η Ἱστορία τῆς ἐμπορίας τῆς Εὐρώπης ἀκολουθεῖ φυσικῶς τὴν χρονολογικὴν διαίρεσιν τῆς πολιτικῆς ἱστορίας. Διότι αἱ αὐταὶ μεταναστεῖς τῶν ἐθνῶν, αἱ προξενήσασαι τοσαύτην μεγάλην μεταβολὴν εἰς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Εὐρώπης, κατετάραξαν καὶ μετέβαλον τότε καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀσίας δὲν ἦτον ὑποκείμενον εἰς τὰς μεταβολὰς, τὰς ὁποίας ὑπέφερε τὸ τῆς Εὐρώπης. Ἐπειδὴ μόνον ἡ τῶν Εὐρωπαίων διὰ θαλάσσης ἐκείσε ἐπέλευσις μετέβαλεν εἰς τὴν Ἀσίαν τὴν ποιότητά τε, ἢ τις ἦτον ἑκαταὶ ὁμοία, ὥς ἐδῶ ἔχομεν νὰ διακρίνωμεν μόνον περὶ παλαιᾶς καὶ νέας ἱστορίας αὐτῆς.

Ἡ δὲ νεωτέρα ἱστορία τῆς ἐμπορίας τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς κόσμου εὐρίσκεται ἀκριβῶς συνδεδεμένη μετὰ τὴν τῆς Εὐρώπης, τὴν ὁποίαν θέλω νὰ διαλύσω ἐδῶ, ὅσον συγχωρεῖ ὁ τόπος.

Τὸ τῆς Περσίας ἐμπόριον ὅσον εἶχε μετὰ τὰς ξένες πόλεις, καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον, δὲν ἦτον ποτὲ μέγας. Ὁ Ταβερνιέρ λέγει ¹), ὅτι οἱ Ὀλλανδοὶ μετὰ τῶν Ἀρμενίων ποτὲ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ συνάξωσιν ὑπὲρ τὰ 1000 σακκία μετάξιον. Κατὰ τὰς παλαιότερας χρόνας, ἐβοηθεῖτο ἡ Εὐρώπη, καὶ ἀκόμη περισσότερον καιρὸν ἡ Ρωσσία καὶ ἡ Πολωνία μετὰ τὰς μεταξωτὰς τῆς Περσίας.

Λ

Καθ'

¹) Ἐν τῇ αὐτῇ κατὰ τὴν Περσίαν περιηγήσει τῇ 1665 ἔτει.

Καθ' ὃν καιρὸν ἐξασίαζον οἱ Πορτογάλλοι τὴν νῆσον Ὁρμυς¹), τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν κατὰ τὸ 1507 ἐπροξένησαν ἐν διάμεσον ἐμπόριον ζωηρόν, τῷ ὁποίῳ εἰς κλῶνος ἦτον τὸ Περσικόν. Οἱ Ἀγγλοὶ διώξαντες αὐτὸς ἐκείθεν ἐμβῆκαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ ἐμπόριον ἀντὶ τῶν Πορτογάλλων, ἀφ' ἧ πρότερον ἀπὸ τῆς 1550 ἕως τῆς 1615 ἐδοκίμασαν πεντάκις ματαίως νὰ συστήσωσιν ἐν ἐμπορίῳ διὰ τῆς Ρωσσίας εἰς τὴν Περσίαν, τὸ ὁποῖον τότε δίδου ἐπρεπε νὰ διαβαίῃ διὰ τῆς Ἀρχαγγέλου. Μετὰ δὲ τὴν κυρίευσιν τῆς Ὁρμυς ἠδύναντο νὰ παραιτήσωσιν αὐτὸν τὸν σκοπὸν, ἐπειδὴ συμφωνήσαντες ἔλαβον παρὰ τῆς Σιᾶς τῆς Περσίας, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωκαν τὴν Ὁρμυς, μεγάλα προνόμια, καὶ πρὸς τέτοις τὸ ἡμῖς τῶν τελωνίων.

Κατὰ τὸ 1741 ἔτος ἐδοκίμασεν ἐκ νέου ἡ Ρωσικὴ συντροφία τὸν δρόμον αὐτόν. τὸ πρῶγμα ἐδοκίμει κάλλιπα, ἐπειδὴ τὸ ἐμπόριον ἠδύναντο τότε νὰ ἐνεργῇ διὰ τῆς Πετροπόλεως, καὶ ἔτι τὸ Περσικὸν μετάξιον νὰ φέρεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν εὐδυνότερον, παρὰ ὅπως ἡμπορεῖ νὰ τὸ φέρῃ ἡ Ἰνδικὴ Συντροφία²), ἥ τις ἐκ τούτου ἀνταντίαθη κατὰ ὅλα εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον. Ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον καιρὸν, μετὰ τὸν φόνον τῆς Ραλλή Χάν ἡ Περσία κατήντησεν εἰς θόρυβον, ἐκ τῶν ὁποίων μόλις πρὸ ὀλίγων χρόνων ἠλευθερώθη κατὰ μέρος, ὅλα αὐτὰ πάλιν κατεσφύφησαν.

Πρὸς

¹) Ὁρμυς νῆσος μικρὰ τῆς Ἀσίας, ὅπου συνέρχονται ὁ Περσικὸς κόλπος καὶ ἡ Ἀραβικὴ θάλασσα, ἀνήκει εἰς τὴν Περσικὴν ἐπαρχίαν Κερμάν. Ἡ ὀχυρωμένη Πόλις Ὁρμυς ἔχει καλὸν λιμένα. οἱ Πορτογάλλοι τὴν ἐπῆραν κατὰ τὸ 1507 παρὰ τῆς βασιλεῦς τῆς, καὶ τὴν κατέστησαν καθέδραν τῷ ἐμπορίῳ τῶν, τὸ ὁποῖον δι' αὐτὴς μὲν ἦτον ἐπικερδές, διὰ δὲ τὴς γείτονας Πέρσας ὀχληρόν. διὰ τούτο ὁ Βασιλεὺς τῆς Περσίας Σιᾶς Ἀμπάς, διὰ βοήθειαν πλοίων ἐμπορικῶν τῶν Ἀγγλῶν, ἐπολέμησε τὴν Ὁρμυς, καὶ τῷ 1622 κερύνσας αὐτὴν τὴν ἐρήμωσεν. Ἐκτοτε οἱ Πέρσαι ἔκτισαν νέαν Πόλιν μετὰ πλείον ἢ 4000 οἴκους. Τὸ ἐμπόριον εἶναι εἰσὶν διὰ τὸν λιμένα πολλὰ μεγάλον, γινόμενον μετὰ πολυτίμους λίθους καὶ μαργαρίτας καὶ ὀστέα²) ἢ καύσις ὅπως εἶναι τόσον σφοδρὰ, ὥστε οἱ κάτοικοι διὰ νὰ δροσισθῶσιν, ἐρβαίνουσιν εἰς τὸ νερὸν καθέκαστην ὥρας τινὰς, ἔχοντες ἐπ' αὐτῷ ἰδιαιτέρως θαλάμους εἰς τὴς οἴκους τῶν.

²) Ἡ Ἰνδικὴ συντροφία τῆς Ἀγγλίας συνέζη κατὰ τὸ 1583 ἔτος.

Πρὸς τέτοις ἐδοκίμασε καὶ ὁ *Λεὺ τῆ Χολλσεῖν Φριδερίκος δ' Γ*, διὰ τῆς γνωστῆς περιγεγραμμένης ὁδοπορίας ὑπὸ τῆς *Ὁλεαρίε* τοιοῦτον τι ἐπιχειρήματα. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ *Σβεκία* τότε ἐξασίαζεν ἀκόμη τὴν *Ἰγγερμανλανδίαν*, ἠναγκάζετο νὰ συμφωνήσῃ καὶ μετ' αὐτῆς.

Ἔως τόσον εἶναι δέβαιον, ὅτι ὁ δρόμος αὐτοῦ ¹) εἶναι διὰ τὸ μέγα ἐμποριον ὁ φυσικώτατος, καὶ δι' αὐτὴν ἡμπορεῖ νὰ ἀνοιχθῇ πάλιν ἐν παλαιὸν ἐμπορίον τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς μεσαιῶς χρόνους ²), δι' αὐτὴν τῶν δρόμων ἐφθασεν ἕως εἰς τὰς *Ἰνδίας*, καὶ τελάχισον δύνανται δι' αὐτὴν νὰ μετακομισθῶσιν εἰς τὴν *Εὐρώπην* τὰ προϊόντα καὶ αἱ πραγματεῖαι τῆς βορείας *Περσίας*, ἣ τις ἀπέχει παρὰ πολὺ ἀπὸ *Χαμζόμ* καὶ *Μπασσοράτο*. Τέτο ἀντικει εἰς τὰ μεγάλα σχέδια (πλάνας) τῆς *Ῥωσικῆς Μοναρχίας* ἀπὸ τὸν καιρὸν *Πέτρου τῆς Α'*, καὶ αὐτὰ τὰ σχέδιον ἠδύνατο τῶρα νὰ ἐλθῇ εἰς ἐκβασιν τόσον ἐνκόλωτερον, ἐπειδὴ ἡ *Ῥωσσία* εἰς τὸν τελευταῖον τεχνικὸν πόλεμον ³) ἀπέκτισεν ἐντελῶς τὸν ἐλεύθερον πλῆκ εἰς τὸν *Εὐξείνιον Πόντον*.

Σημειωτέον δὲ ἐν κεφαλαίῳ, ὅτι τὸ ἐμπορίον τῆς *Περσίας* ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ, καθὼς καὶ κατ' ὅλην τὴν ἀνατολήν (*Λεβάντε*) πάσχει μεγάλας δυσκολίας, διὰ τὰς βαρεῖς τόκους καὶ δι' ἐλλείψιν καμπιαλικῆς ἐμπορίας. Ὁ *Ταβερνιέρ* περιέγραψεν αὐτὰς τὰς δυσκολίας ἐν τῷ *Α'* τόμῳ, *Βιβ. ε' Κεφ. κγ'*.

Τὸ γαλλικὸν ἐμπορίον εἰς τὴν *Περσίαν*, διὰ τὰς ἐπαναστάσεις, δὲν ἡμπόρεσε ποτὲ νὰ λάβῃ καλὴν προόδον, μετὰ τὴν ἐδικήν των *Ἰνδικὴν συντροφίαν*. Κατὰ τὸ 1715 ἔτος, τὸν τελευταῖον χρόνον τῆς ζωῆς *Λεοδοβίκου τῆς ΙΑ'* ἦλθεν εἰς *Φερσάλλ* ⁴) εἰς, ὅπως ὀνομαζόμενος περσικὸς πρέσβυς, καὶ ἔλαβεν ἐντυχίαν (ἀντιέντιξαν) μετὰ πολλὴν λαμπρότητα. κατὰ τὴν εὐκαιρίαν

Α 2

ρίαν

¹) Διὰ τῆς *Ῥωσσίας* εἰς τὴν *Περσίαν* καὶ *Ἰνδίαν*.

²) Κατὰ τὸν 11 καὶ 15 αἰῶνα ἐπὶ.

³) Τὸν κατὰ τὸ 1787 ἀρξάμενον καὶ τῷ 1792 καταπαύσαντα διὰ τῆς ἐν *Ἰακσίῳ* κληρονομίας ἐρήνης.

⁴) *Verfailles* Πόλις τῆς *Γαλλίας* πλησίον τῆς *Παρισιῆς* μετὰ λαμπρὰ βασιλικὰ Παλάτια, ὅπου ἐκατοίκουν ὡς ἐπὶ τῷ πλείστον οἱ *Βασιλεῖς* τῆς *Γαλλίας* πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως.

ρίαν αὐτὴν εἶχον μεγάλας ἐλπίδας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰς τὴν Περσίαν ἐμπορίας. Ὅμως εὐθὺς ἐγένετο ἄφαντος, καὶ ἀπεδείχθη ἔπειτα ἐντελῶς, ὅτι ἦτον ἀπαταιῶν.

Οἱ Ὁλλανδοὶ ἐμβῆκαν ἔπειτα εἰς τὸ περσικὸν ἐμπόριον, μετὰ τὴν ἀντίστασιν τῶν Ἀγγλῶν, καὶ ἐξαιρέτως διὰ μιᾶς ἐμπορικῆς συνθήκης ἀπὸ τῆς 1652, ἐσυμφώνησαν τὴν ἐλευθέραν εἰσαγωγὴν πραγματειῶν εἰς τὴν Περσίαν, ποσότητος ἑνὸς μιλιονίς. δι' αὐτὰς ὅμως ὑπεχρεώθησαν, νὰ δέχωνται κατ' ἔτος 600 δέματα (μπάλλας) μετάξιον, μετὰ διωρισμένην τιμὴν. Ἀπεδείχθη δὲ ἔπειτα σαφές, ὅτι οἱ Ὁλλανδοὶ, οἵτινες ἄλλοτε εἶναι εἰς τὸ ἐμπόριον ἀρχίνοες, ἐδῶ ἐξημιώθησαν πολὺ, διὸ κατ' ὀλίγον παρητήθησαν ἀπὸ ὅλα, ὥστε τὸ δι' ἐκεῖ ἐμπόριον τῶν μόλις συνεποσέτο ὑπὲρ τὰ 100000 φιορίνια. Δὲν εἶναι ἀληθὲς τὸ ὑπὸ τῇ Σαβαρῇ λεγόμενον ἐν τῷ ἐμπορικῷ αὐτῷ λεξικῷ, ὅτι οἱ Ὁλλανδοὶ ἐπεμπον ἐκεῖσε δέκα πλοῖα με φορτίον τριῶν ἕως τεσσάρων μιλλιονίων.

Ἐμπόριον τῆς Ἀραβίας.

Ἀπὸ τὸ ἐμπόριον τὸν παλαιὸν καιρὸν ἐξάθη πολλὰ σημαντικόν. Τῷ 1702 ἔτει, ὅτε κατεσάθησαν οἱ Πορτογάλλοι εἰς τὸ ἀνατολικὸν τῆς Ἀσίας, οἱ Ἀραβες εἶχον κυριεύσει αὐτὰ τὰ παραθαλάσσια, καὶ εἶχον ἐκεῖ πολλὰ ἐμπορικὰ καταστήματα (Etablissements), τὰ ὅποια ὅμως τὰ ἐπῆραν ἀπ' αὐτῶν οἱ Πορτογάλλοι. Τὸ ἐμπόριον αὐτὸ ἀκόμη καὶ τῶρα εἶναι πολλὰ μέγαλον. καὶ ἡ ζυγοσταθμία (Balance) αὐτῆς εἶναι διὰ τὸν τόπον πολλὰ ἐπικερδής. εἰσέτι ἀδιακόπως ὑπάρχει κατ' ἔτος δι' ἐκεῖ ἐν πλοῖον ἀπὸ Σπέξ με φορτίον ἡμίσεως μιλλιονίς τάλήρων. Κατὰ τὴν παράδοσιν τῇ Σαβαρῇ, ἐν γένει εὐρίσκονται ἐκεῖ τὰ εὐρωπαϊκὰ βασιλικὰ τάληρα, καὶ τὰ ὀλλανδικὰ καὶ βενετικὰ νομίσματα εἰς τοσούτον πλῆθος, ὥστε τὸτο μόνον εἶναι ἱκανὴ ἀποδείξις, πόσον κερδίζει αὐτὸ τὸ ἔθνος μετὰ τὴν ἐξουσίαν τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν.

Ἐπειδὴ ἡ λεγομένη Εὐδαίμων Ἀραβία ἡλευθερώθη κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων, τὸ ἐμπό-

φόν της έλαβε μεγάλην αύξησιν. προσετέθη δέ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς παύσεως ἑκατονταετηρίδος τὸ κατ' εὐθείαν ἐμπόριον μετὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς Πολιτείας (Στάτα), τὸ ὁποῖον ἐκίνησαν κατὰ πρῶτον πραγματευταὶ τινες Γάλλοι ἀπὸ τοῦ Σάντ Μάλο ¹). Ἐπειτα κατέστη μονοπώλιον τῆς Γαλλικῆς συντροφίας τῶν Ἰνδιῶν, καὶ πρὸς χάριν αὐτῆς ἐμποδίσθη ὁ καφφές τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1732 διὰ προσαγῆς βασιλικῆς, καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν Γαλλίαν, ἕως ὅτε ἡ αὐτὴ μετὰ 4 ἔτη ἔλαβε καλλίτερα μέτρα. οἱ Τέρκοι ἕως τότε ἔβλεπον αὐτὸ τὸ ἐμπόριον μετὰ μεγάλην δυσανεκτικίαν, καὶ κατὰ τὸ 1712 ἤλθεν εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐκ μέρους των μίᾱ πρεσβεΐα, διὰ νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, ἐπειδὴ ὁ καφφές τῆς Μόχας (Γεμὲν), ἐξ αἰτίας τῶν Γάλλων εἶχε φθάσει εἰς μεγάλην τιμὴν. πλὴν οἱ Ἀραβες δὲν ἐδέχθησαν αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Μετὰ ταῦτα ὅμως οἱ Γάλλοι ἔκαμαν τὸν ἐδικόν των καφφὲν τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὴν Τερρικὴν ἐπικράτειαν τόσον εὐάρεστον, ὥς αὐτὸ φέρει μεγάλην ὠφέλειαν εἰς τὴν Γαλλικὴν ζυγοσθεμίαν τῆς ἐμπορίας, καὶ ἕως εἰς αὐτὴν τὴν Ἀραβίαν καὶ εἰς τὴν Αἰγυπτὸν ἔμαθον νὰ ἀναμιγνύωσι τὸν καφφὲν τῆς Γεμὲν μετὰ τὸν τῆς νήσου Βερβόν ²), τῶν ὁποίων τὰ κακκία παρομοιάζεσι. Τώρα τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀραβίας εἶναι σχεδὸν ὅλον διάμεσον ἐμπόριον μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν τῆς ἀνατολῆς. Οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι καθολικῶς δὲν κάμνουν μετὰ αὐτὰς πολλὰ συναλλάγματα.

Ἐμπόριον τῆς ἀνατολικῆς Ἰνδίας.

Ἡ ἀνατολικὴ Ἰνδία πάντοτε ἐπλετίσθη ἐκ ζημίας τῶν Εὐρωπαίων, ἡ δὲ αἰτία εἶναι πολλὰ εὐληπτος. Διότι ὁ τόπος τῆς ὁποίας ἡ γῆ εἰς ὅλες τὰς καιρὰς εἶναι ἐξ ἴσου καρποφόρος, τρέφει τὰς κατοίκους τε εὐκολώτερον, παρὰ οἱ βόρειοι τόποι, ὅθεν καὶ ἡ τιμὴ ὅλων τῶν ἐργασιῶν εἶναι πολὺ κατωτέρα. Πρὸς τέτοιον Ἰνδία,

¹) Σάντ Μάλο Πόλις τῆς Γαλλίας ἐν τῇ Βρετάννῃ παραθαλάσσιος, ἐπὶ τινος νήσου κειμένη.

²) Βερβόν (Bourbon, Mascaregne, S. Apollonia) νῆσος τῆς Αἰθιοπικῆς θαλάσσης πλησίον τῆς νήσου Μαδαγασκάρ πρὸς ἀνατολὰς, ἀνήκει σα τοῖς Γάλλοις.

διά, εξαίρεμενων τῶν καιρῶν ἡμῶν, ἐκπαλαι ὀλιγώτερον κατεταράχθη ὑπὸ πολέμων, παρὰ ἡ Εὐρώπῃ. Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ διὰ τὴν καλὴν γῆν αὐτῆς σπανίως ὑπέφερεν ἡ Ἰνδία μεγάλας σιτοδείας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐπιβλαφεζαται εἰς τὰ ἐργόχειρα.

Καὶ εἰς τὸν καιρὸν ἀκόμη τῶν Ῥωμάνων ἐνεργεῖτο ἐμπόριον διὰ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἰνδίαν μὲ περίπου 120 πλοῖα, τὸ ὁποῖον τὰς ἐξέρει κατ' ἔτος ἕως 5 μυλλιόνια τοῦ ἡμετέρου νομίσματος, ὡς διηγείται ὁ Πλίνιος, Βιβ. ε'. κεφ. κγ'. Αὕτη ἡτον ἀναμφιβόλως ἡ αἰτία τῆς ὀλιγοσεύσεως τῆς ἀργύρου παρὰ τοῖς Ῥωμάνοις, οἱ τινες φαίνεται ἐπαγακινήθησαν ἐκ τῆς, κατὰ τὴν τρίτην ἑκατονταετηρίδα μετὰ τὴν τὴ Χριστῷ γέννησιν, νὰ χαράξωσι τὰ νομίσματά των εἰς τοσαύτην ποταπὴν ποιότητα (ἀγίαρ). Πρῶτον ἐπραγματεύοντο ἐκείσε (εἰς τὴν Ἰνδίαν) τὸ πολὺ μὲ 20 πλοῖα κατ' ἔτος, ἵσως αὐτὸ ἐμπεριείχετο εἰς τὰ 5 μυλλιόνια, τὰ ὁποῖα ἐπλήρωνεν ἡ Ῥώμη εἰς τὴν Ἀραβίαν διὰ τὰς πραγματείας της. Διὰ τῆτο ὁ Αὐγεστος ἐπιχειρήσθαι νὰ κυριεύσῃ τὴν Ἀραβίαν. Ὁ στρατηγὸς τὸ ὅμως ἦταν ἀτυχὴς ἀπὸ τὰς ἰδίης Ῥωμάνους ἐδὲς ἐφθασε βαθείως εἰς τὴν Ἰνδίαν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Αὐτοκράτορος Κλαυδίου εἰς ἀπελεύθερος Ῥωμάνος ἀπώσθη ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἕως εἰς τὴν νῆσον Κεϊλὸν, ἢ τις ὠνομάζετο τότε Ταπροβάνη¹), καὶ ἔφερεν ἐκεῖθεν μὲν πρεσβείαν μεθ' ἑαυτοῦ, δι' ἧς ἔμαθεν, ὅτι καὶ τότε ἦν διὰ κατὰ πολὺ τὸ θαλάσσιον ἐμπόριον τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν ἐπλεον ἕως εἰς τὴν Κίναν.

Με

¹) Κεϊλὸν, Σελάν-δὶβ, ἢ Σεϊλάν, νῆσος τῆς Ἰνδίας πλησίον τῆς παραθαλασσίᾳ τῇ Κορομάνδελ, ἀπὸ τῆς ὁποῖας χωρίζεται διὰ τινος πορθμῆ. τὸ μέγεθος της εἶναι 1730 τετραγωνικά μίλια, τὰ προϊόντα αὐτῆς εἶναι, ὄριζον, οἶνος, σῦκα, ρόδια, ζαχαροκύλαμος, μέλι, ἀγριοκαρπὸς, κερφές, κάρνα κήκιν, μάννα, ταμπάκος, πέπερι, καρδάμωνον, ζιγγίβερι καὶ ἄλλα ἀρωματικά, ἐξαιρέτως δὲ κιννάμωμον (κανέλα), τῷ ὁποίῳ ἡ κρινωτέρα πατρὶς εἶναι ἡ νῆσος αὕτη, ἐν εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ ἄγρια δένδρα καρπὸν ἀρωματικῶν, ἐβένος, χρυσίου, ἀργύριον, σίδηρος, μαργαρίται, πολυτιμοὶ λίθοι κ.τ.λ.

Με τὸν ἔβδομον αἰῶνα, ἡ κακὴ κατάστασις τῆς Ῥωμαϊκῆ βασιλείας, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ κυρίως τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, ἔδωκε τέλος εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον. Ἀλλὰ ταχέως ἔγινε φροισμώτερον αὐτὸ τὸ γένος, καὶ κατὰ τὴν ια' ἑκατονταετηρίδα εἰρίσκομεν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον πάλιν εἰς κίνησιν. Τότε ὁμοῦ οἱ χριστιανοὶ, ἑξαιρέτως δὲ οἱ Ἑνετοὶ ἐχρώσαν νὰ ζητῶσι τὴν ἄδειαν παρὰ τῆ Πάπα, διὰ νὰ πλέωσι πρὸς τὰς ἀπείρους.

Κατὰ τὸ 1242, ὅτε οἱ Μαμελῆκοι ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον ἔγινε πολλὰ καλλίτερον, καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ τις πάντοτε ἐξέπιπτεν ἐν τῷ εἰς περισσοτέραν πτωχείαν, αὐτὸ ἦτον τὸ ἐπισημότερον, μάλιστα σχεδὸν τὸ μόνον ἐνεργούμενον ἐμπόριον.

Ἐκτὸς τῆς Βενετίας καὶ τῆς Γένουας ἔλαβον μετοχὴν τινα εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἐτι καὶ ἡ Μαρσιλλία καὶ ἡ Μαϊόρκα. Ἐν τῇ Ἰνδίᾳ ἐνεργεῖτο ὅλον σχεδὸν τὸ ἐμπόριον διὰ τῶν Ἀράβων, οἵτινες τότε ἔλεγοντο Μόροι (Μαῦροι). Καὶ οἱ Πορτογαλλοὶ ὁμοῦ εἶχον εἰσχωρήσει παρὰ ταῦτα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν Καντὸν ¹), καὶ εἰς τὰς Μολύκας νῆσους ²). εἶναι πιθανὸν ὅτι εἶχον εἴρει ἐτι δύο ὁδοὺς δι' αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, ἀφ' ὧν αἱ τῆς Αἰγύπτου κατέστησαν ἐπικίνδυνοι. Ἐξ αὐτῶν τῶν ὁδῶν, ἡ μὲν μία εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν καὶ ἄχρι τῆδε ἐνίοτε πορεύονται, διὰ τῆ Περσικῆς κόλπου εἰς τὸ Χαλέπ. Ἡ δὲ ἑτέρα ὁδὸς ἐπὶ γαίνεν ἄνω τῷ ποταμῷ Γάγγει, ἕως τῶν ποταμῶν τῶν ρεόντων πλησίον τῆς Κασπίας θα-

¹) Καντὸν (Qnan-heu, Quan-tschu καὶ κοινῶς Canton) ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς ἐπαρχίας τῆς Κίνας Quantung, καὶ ἡ μόνη ἐμπορικὴ ἀγορά, ἡ τις εἶναι ἐλευθέρη διὰ τῶν Εὐρωπαίων, τὴν πραγματευόμενους εἰς τὴν Κίναν. Ἡ πόλις κεῖται παρὰ τὸν Ποταμὸν Γάγγει ἢ Τίγγην καὶ περιέχει περὶ πρὶν 150000 κατοίκους, ἐξ ὧν τὸ ἥμισυ μέρος κατοικεῖ εἰς πλοιάρια (Βάρκας) καὶ σχηματίζει μίαν πλέυσαν πόλιν.

²) Αἱ Μολύκαι νῆσοι ἐν τῇ Ἰνδίᾳ πλησίον τῷ Ἰσημεριῷ, διαιροῦνται εἰς μικρὰς καὶ μεγάλας· αἱ κυρίως Μολύκαι εἰσὶν: Τορνάτε, Τίδορ, Μοτίρ, Μεγιάν καὶ Βαγιάν. αἱ μεγάλαι, ἡ νῆαι Μολύκαι εἰσὶν: Ἰζελέβε, Γιλώλο, ἡ γῶρα τῶν Παπύων, Ἀμπούνα, Βάνδα, Τίμορ, Ἰζοράμ καὶ γόρε, ἡ περὶ αὐτὰς θάλασσα λέγεται Ἀρχιπέλαγος τῶν Μολύκων.

Θαλάσσης, καὶ ἐκεῖθεν πῇ μὲν διὰ ξηρᾶς, πῇ δὲ διὰ τῆς αὐ-
τῆς Θαλάσσης.

Αὐτὰς τὰς δρόμους τὰς εἶχον ὁλοκλήρως εἰς τὴν ἑξοσίαν τῶν
οἱ Γενηήνσιοι (Γεγεβέζοι), καὶ ἦσαν κύριοι τῶ Τρίτε, τὸ ἐλά-
χιον τῶν ἐπισημοτέρων πόλεων ταύτης τῆς χειρονήσου ¹),
Οἱ λοιποὶ δύο δρόμοι ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἑξοσίαν
τῶν Ἑνετῶν.

Ἡ μεγάλη μεταβολή, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν ἡ γενομένη
ὑπὸ τῶν Πορτογάλλων εὐρεσις τῶ κατ' εἰθείαν πλὴς διὰ τὴν
Ἰνδίαν εἶναι γνωστή. Οἱ Πορτογάλλοι ἐφάνησαν πανταχῶς ὡς κυ-
ριευταί· μὲ αὐτὸ τὸ μέσον ὅμως δὲν ἀπέκτησαν τὸ ἐμπόριον
κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον. Εἰς τινὰ μέρη ἠναγκάσθησαν νὰ ἐν-
χαρισηθῶσιν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσωσιν ἀπὸ τὸ ἐμπόριον αὐτὸ τὰ
λοιπὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης διὰ τῶ στρατῶν καὶ διὰ τῶν ἐκεῖ
καταστεινῶν διοικήσεων (Fakoreyen). Ἐχρεώσαν ὅμως νὰ ἀρ-
έσκωνται εἰς τὰς τιμὰς τῶν πραγμάτων, καθὼς μετεβάλλοντο
ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν.

Εἰς ἄλλας τόπας ἴσχυσαν νὰ ἀρπάσωσι πᾶσαν ἑξοσίαν εἰς
τοσῶτον βαθμὸν, ὥστε διώρισαν τὰς εἰς τὰ προϊόντα καὶ εἰς
τὰ ἐργόχειρα, κατὰ τὴν θέλησίν των. Πολὺ χεῖρον συνέβη εἰς
τὰς νήσους Μολέκας, τὰς ὁποίας κατεκράτησαν πολλὰ πρῶϊμα,
διότι τρῶντι καὶ τὰ Προϊόντα αὐτῶν τῶν νήσων εἰς τὴν τότε
ἀγάπην τῶν ἀρωματικῶν ἦσαν τὰ ἐσιωδέστερα εἰς πᾶσαν τὴν Ἰν-
δίαν. Ἡ Ἰσπανία φθονῶσα αὐτὰς διὰ τὰ ἀποκτήματά των, ἐ-
ζήτηε κατὰ τὸ 1520 νὰ τὰ ἀρπάσῃ ἀπὸ αὐτὰς, διὰ τῶ γνωστῆ Μα-
γελλάνς. Αὐτὸς ὅμως ἡγορεύθη εἰς τὰς Φιλιππικὰς νήσους, καὶ
ἡ ἐξαποστολή ἐμείνεν ἀκαρπός.

Μετὰ ταῦτα ἐφάνη δεύτερος πόλος Ἰσπανικὸς, καὶ εἴλκυσεν
εἰς τὸ μέρος τε τινας τῶν βασιλέων τῶν Μολέκων, δις ἀρξεσιμέ-
της οὕτας πρὸς τὰς Πορτογάλλους. Τέλος πάντων τῷ 1521 ἐγέ-
νετο συμβιβασμός, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Αὐτοκράτωρ Κάρολος
ὁ Ε' ἐδυνείσθη κατὰ τὸ φαινόμενον ἀπὸ τὴν Πορτογαλίαν
ποσέ-

¹) Ἰσως τῆς Κερμαλῆς.

ποσότητα τινὰ χρημάτων, καὶ ἔδωκε δι' αὐτὰ ὑποθήκην τὰς Μολέκας. Ἐν ἔτει 1581 ἤλθον αὐτὰ τὰ νησία ὅμῃ με αὐτὸν τὸν θρόνον τῆς Πορτογαλλίας εἰς τὴν ἑξουσίαν τῆς Ἰσπανίας. Οἱ Ἰσπανοὶ ὅμως δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ὑπερασπισθῶσι τὰ ἐκτεταμένα ἀποκτήματα τῶν Πορτογάλων, ἐναντίον τῶν Ὀλλανδῶν, οἱ τινες κατ' ἀρχαίς τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἐκατονταετηρίδος κατεκάθισον ἐκεῖ. Αἱ Μολέκαι ἐκυριεύθησαν ὑπ' αὐτῶν κατ' ὀλίγον μετὰ τὴν καλὴν θέλησιν τῶν ἐγκατοίκων, καὶ τελευταίον ἐδιώχθησαν ἐκείθεν οἱ Πορτογάλλοι βιαίως. Ἀπὸ τοῦ 1600 ἕως τοῦ 1641 ἔχασαν οἱ Πορτογάλλοι τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῶν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ κατασημάτων αὐτῶν, καὶ τελευταίον καὶ τὴν Μαλάκκαν¹⁾. Ἐλευθερωθεῖσα δὲ ἡ Πορτογαλλία ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν διὰ τοῦ οἴκου Βραγάντζα ἔκαμε δεκαετὴ ἀνακωχὴν μετὰ τῆς Ὀλλανδίας, τὴν ὁποίαν ὅμως ἠθέτησαν εἰς τὴν Ἰνδίαν οἱ Ὀλλανδοί, καὶ ἔπειτα ἕως τοῦ 1663 ἐκυρίευσαν τὴν Κεϋλὸν, καὶ ὅλως τὰς λοιπὰς τόπας τῶν Πορτογάλων πλὴν τῆς Γόας²⁾.

Μετὰ τῆτο ἄρχισαν καὶ τὰ λοιπὰ διὰ θαλάσσης ἐμπορευόμενα ἔθνη νὰ καθιερῶνται ἐκεῖ, ἐξ ὧν μόνῃ ἡ Σβεκία δὲν ἔχει ἐκεῖ ἴδιον κτῆμα καὶ γῆν.

Ἐδῶ ἀρμόζει νὰ παραστήσωμεν γενικῶς τὴν πρὸ τοῦ παρόντος πολέμου κατάστασιν τοῦ Ἰνδικῆ ἐμπορίας³⁾. Αὐτὸ εἶναι :

Α'. Ἐμπόριον ἀποκλειστικόν⁴⁾ εἰς τόπας ὑποταχθέντας. Τῆτο τὸ ἔχουσι κυρίως οἱ Ὀλλανδοὶ μόνον, καὶ μάλιστα μόνον διὰ τὰς ἀρωματοφόρους νήσους, καὶ διὰ τὴν Κεϋλὸν. ἐκεῖναι εἰσὶ πολὺ ἐκτεταμέναι, καὶ δὲν δύνανται νὰ τὰς κρατήσωσι κατὰ τὸ

B

δέον.

¹⁾ Μαλάκκα Χερσονήσος τῆς Ἰνδίας πέραν τοῦ Γάγγη, νῦν ἐξουσιάζεται τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον καὶ ἡ πόλις Μαλάκκα ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν.

²⁾ Γόα πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ τοῦ δυτικῆ παραθαλασσίῳ τοῦ Δεκάν, ἐν τῇ χερσονήσῳ τῆς Ἰνδίας ἰδῶθεν τοῦ Γάγγη ἐπὶ τινος μικρῆ νησίῳ, τὸ ὅποιον σχηματίζεται ἀπὸ δύο βραχίονας τῆς θαλάσσης. εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τῶν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ ἀποκτημάτων τῶν Πορτογάλων, καθιέρου τοῦ Αἰοικητῆ καὶ ἐνὸς Ἀρχιεπισκόπου.

³⁾ Ἀγλαδὴ πρὸ τοῦ 1801 ἔτος.

⁴⁾ Ἀποκλειστικὸν ἐμπόριον λέγεται ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐνεργεῖ ἔθνος τι ἰδίως, καὶ ἀποκλείει πᾶν ἄλλο ἔθνος ἀπ' αὐτοῦ.

δέον. Διὰ τὴν φθονῶντες ἢ φοβέμενοι, μήπως τὰ ἐξορίσασιν ἄλλα ἔθνη, ἐξευρίσθωσαν ὅλα τὰ ἀρωματικὰ φυτὰ καὶ δένδρα, ὥστε μόνον εἰς τὴν Βάνδαν συγχωρεῖν νὰ φυτεύωνται τὰ μοσχοκάρυα, εἰς δὲ τὴν Ἀμποϊναν μόνον τὰ καρνούφυλλα (γαρόφαλα). πρὸς τέτοις οἱ κάτοικοι δὲν ἔχουσι τὴν ἄδειαν νὰ ἐργάζωνται ἐργόχειρόν τι διὰ τὸν ἑαυτῶν των, καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα χρήματα, τὰ ὅποια λαμβάνουσι διὰ τὰ ἀρώματά των εἰσρέουσι πάλιν εἰς τὴν Συντροφίαν δι' ἄλλας πραγματείας τῆς Ἰνδίας, καὶ διὰ ζωτροφίαν. Πρῶτον ἦσαν ἡ Βάνδα καὶ ἡ Ἀμποϊνα ἐκεῖνο ὅπερ ἦσαν ἡ Βιετία καὶ ἡ Γένβα διὰ τὴν Εὐρώπην. Ἡ ἀπόκτησις ὁμως αὐτῶν τῶν νήσων δὲν ἦτον εἰς τὰς Ὀλλανδὰς ποτὲ ἀσφαλές. Οἱ Πορτογάλλοι ἠγωνίσθησαν δι' ἐνὸς δεκαπενταετῆς πολέμου ἀπὸ τοῦ 1688 ἕως τοῦ 1703 νὰ καθυποτάξωσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν των τὴν νῆσον Μακάο ¹⁾, καὶ ἐκράτησαν ἐπ' αὐτῆς μέρος τι. Κατὰ τὸ 1768, ὅτε ὁ Βαγγαινβίλλ, διέπλεεν αὐτὸς τὰς τόπας ²⁾, Ἡ μεγάλη νῆσος Χαράμ εἶχεν ἀποτινάξῃ τὸν ζυγὸν τῶν Ὀλλανδῶν, ἐπειδὴ δὲν ἤθελαν οἱ κάτοικοι νὰ ἀφίσωσι νὰ ἐκφρίξωθῶσιν εἰς τὸν τόπον των τὰ τελευταῖα ἀρωματικὰ φυτὰ. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐφάνησαν εἰς αὐτάς τὰς νήσους καὶ Ἀγγλικά πλοῖα, τὰ ὅποια ἐμβάντα εἰς τὴν Βαταβίαν ³⁾ ἐδείκνυνον σημεῖα (πρόβας) ἀπὸ τὰ ἐκεῖ ἀγορασμένα ἀρωματικά. Ἐκτοτε λέγεται, ὅτι μετεκομίσθησαν εἰς τὴν Γαλλικὴν νῆσον ⁴⁾ ἐκ τῶν ἀρωματικῶν φυτῶν καὶ ἐτελεσφόρησαν.

Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐπῆραν παρὰ τῶν Πορτογάλων τὴν νῆσον
Κεϋ-

¹⁾ Μακάο (Macao) νῆσος τῆς Κίνας, ἐφ' ἧς ἡ ὁμώνυμος περίφημος ἐμπορικὴ πόλις πλησίον τῆς Καντὸν, ἐνθα ἔχουσιν οἱ Πορτογάλλοι ἐν περικυλισμένον κατάστημα ἐμπορικόν (Etablissement).

²⁾ Ὁ Βαγγαινβίλλ Γάλλος ἤρξατο τὸν περίγειον πλὺν αὐτῶ (1766).

³⁾ Βαταβία πόλις μεγάλη τῶν Ὀλλανδῶν ἐν τῇ Ἰνδίᾳ ἐπὶ τὸ βορειον παραθαλάσσιον τῆς νήσου Ἰάβας, ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κατοικεῖ τὸ Ὀλλανδικὸν βουλευτήριον τῆς Ἰνδίας, καὶ ὁ γενικὸς Διοικητής.

⁴⁾ Ἡ Γαλλικὴ νῆσος Isle de franco καλεσμένη, κεῖται πλησίον τῆς Μαδαγασκάρ, τὰ προϊόντα αὐτῆς εἶναι, κόκκοι, οἰραῖοι ψιττακοί, μεγάλοι γελῶναι καὶ οἰραῖος ἔβαινος (ἀμπανόξι), ὅς τις γίνεται τόσον πολὺς, ὥστε δύνανται οἱ Γάλλοι νὰ προμηθεύσωσι μὲ αὐτὸν πᾶσαν τὴν Εὐρώπην.

Κεϊλόν, με τὲς ὁποῖες ἦσαν οἱ ἐγκάτοικοι πολλὰ δυσαρεστημένοι. Ὁ ζυγὸς ὅμως, τὸν ὁποῖον ἠναγκάζοντο νὰ βασιάζωσιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὀλλανδῶν, δὲν ἦτον ἐλαφρότερος. Αἰτὴ ἡ ὑποταγὴ κατέστη μᾶλλον σκληροτέρα, ὅτε ἐτόλμησαν νὰ ἀποστατήσωσι κατὰ τῶν Ὀλλανδῶν.

Ἡ Συμάτρα ¹⁾ ἐκυριεύθη κατὰ τινὰ ὅμοιον τρόπον ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν. κατὰ τὸ 1688 κατεσάθησαν οἱ Ἀγγλοὶ εἰς τινὰς ἐπαρχίας αὐτῆς τῆς νήσου, δι' ὧν ἀπήλαυσαν οἱ ἐγκάτοικοι πλείονα ἐλευθερίαν.

Εἶναι κοινῶς γνωστὸν, πόσῃν πρόοδον ἔκαμαν ἤδη οἱ Ἀγγλοὶ εἰς τὴν Ἰνδίαν. Αὐτοὶ κυριεύουσιν ἐκεῖ μεγάλα βασίλεια, καὶ ἡμπορεῖ τις ἐν ἀληθείᾳ νὰ εἰπῇ περὶ αὐτῶν, ὅτι ἀφ' ὅτε ἐξήλειψαν τὸν Τίπο Σαῖπ, εἶναι σχεδὸν ἀνεξάρτητοι κύριοι πασης τῆς Ἰνδίας, καὶ ὅτι ἤρπασαν τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον ὁλόκληρον.

Β.) Ἐμπόριον ἀποκλεισικὸν εἰς πολιτείας ὅλως ἀνεξαρτήτες. Τέτε τῇ ἐμπορίᾳ τὸ μόνον παράδειγμα εἶναι τὸ εἰς Ἰαπωνίαν ἐμπόριον τῶν Ὀλλανδῶν, τὸ ὁποῖον ἀπέκτησαν ἀπὸ τῆς 1641 ἔτις, μετὰ τὸν τέλειον διωγμὸν τῶν Πορτογάλων ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπικρατείας.

Ἡ Γαλλία εἶχε κατορθώσει νὰ ἀποκτήσῃ ἐν τοιαύτῳ ἀποκλεισικὸν ἐμπόριον μετὰ τὸ βασίλειον τῆς Σιάμ ²⁾, ὅτε κατὰ τὸ 1685

B 2

1685

¹⁾ Συμάτρα νήσος τῆς Ἰνδίας μεγάλη, κειμένη ὑπὸ τὴν γραμμὴν τῆς Ἰσημερινῆς. ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέρος πλησιάζει εἰς τὴν Μαλάκκαν καὶ εἰς τὴν νήσον Βύρνεο, καὶ ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν ἄνωθεν τῆς Ἰάβας, ἀπὸ τὴν ὑποῖαν χωρίζεται διὰ τινος Πορθμοῦ Σύνδα ἢ Σόνδα καλεμένης· ἐδῶ ἔχει ἡ τῶν Ἀγγλῶν Ἰνδικὴ συντροφία τὸ πρωτεύον ἐμπορικὸν κατὰστημα (Etablissement) καὶ διοικήσιν, ἣτις ἐξήρτηται ἀμέσως ἐκ τῶν ἐν Λόνδρῳ 24 Διοικήτων.

²⁾ Σιάμ ἢ Σιάγγ Βασίλειον ἐπὶ τῆς πέρας τῆς Γάγγης Ἰνδικῆς Χερσονήσου, συνορίζεται πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὴν Τεγκίν, Κοχιγκίνα, καὶ Καμπόυα, πρὸς νότον, εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν Μαλάκκαν, πρὸς δυσμὰς, εἰς τὸ Πιγν, καὶ πρὸς βορρᾶν εἰς τὸ Λάος· τὰ προϊόντα τῆς τόπῃ εἶναι: χρυσίον, ἀργύριον, χαλκός, σίδηρος, μόλιβδος, ἐπιάλτος, ἑλέφαντες, δερμάτα ζώων, γυμνιλάκ κ.τ.λ. Κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα Γραικὸς τις ἔμπορος Κωνσταντῖος Φαβλκόυος ἔλαβε τοσαύτην χώραν εἰς τὴν αὐτὴν τῇ Βασιλίῳ τῇ Σιάμ, ὥστε διὰ διαφόρων πανουργιῶν ἐξαντάσθη νὰ λάβῃ τὸν θρόνον, βο-

1685 ὁ Βασιλεὺς φρονῶν τὰ τῶν Γάλλων, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν μαγισάνων ἐγίναν χριστιανοί. Ἀμέσως ὅμως συνέβη ἐπανάστασις, ἣ τις κατέσβεσεν αὐτὴν τὴν ἐλπίδα.

Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἐπραγματεύθησαν οἱ Ὁλλανδοὶ ἕως τῆς 1685 μὲ μεγάλην ἐλευθερίαν. Ἐξέλλον κατ' ἔτος ἐκεῖ ἕως 7 πλοῖα, τῶν ὁποίων τὸ φορτίον συνεποσῆτο εἰς 6 Μιλλιόνια φιορίνια. Ἐκτοτε ὅμως τοῖς συγχωρεῖται νὰ ἐξέλωσι ἐκεῖ μόνον δύο μεγάλα, ἢ τρία μεσαῖα πλοῖα, καὶ τὸ φορτίον αὐτῶν νὰ μὴ ὑπερβαίνει τὰ 1,500,000 φιορίνια. Ἀπὸ δὲ τῆς 1713 πρὸς περὶ ὅσον ἔτι πρὶς πλεονέκτημα. Δὲν ἔχουσιν ἄδειαν νὰ πωλῶσι τὰς πραγματείας των δι' ὑπερθεματισμῶν (μεζατίς), ἀλλ' ὀφείλῃσι νὰ εὐχαριστῶνται εἰς τὸ νὰ διορίζηται ἡ τιμὴ των, ὑπὸ ἀνθρώπων τῆς ἐξουσίας.

Οἱ Ἰαπωνοὶ περὶ ὅσον καὶ τὰς Κινέζους κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον, οἱ τινες ἀπὸ τῆς 1714 ἐπιτρέπονται νὰ πραγματεύωνται μόνον εἰς τὴν πόλιν Ναγκαζάκην ¹) καὶ κατ' ἔτος μόνον μὲ 50 πλοῖα, ἐν ᾧ πρὸ τῆς ἡδύνατος νὰ ἔρχονται ἐκεῖ μὲ 70 πλοῖα.

Γ.) Ἐμπόριον μικτὸν καὶ ἐλεύθερον πάντων τῶν ἐθνῶν. Οἱ Εὐρωπαῖοι ἀναγκάζονται νὰ καθιστῶσι κατὰ τινὰς Ἰνδικὰς Πολιτείας, μᾶλλον ἢ ἐλαττον ἐλευθέρους, ἐμπορικὰ καταστήματα πρὸς βοήθειαν τῆς ἐμπορίας των, καὶ κατὰ μέρος, σχυρῶματα. Αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἐνεργεῖται:

- 1) εἰς τὸ παραθαλάσσιον τῆς χερσονήσου ἐδῶθεν τῆς Γάλλης.
- 2) εἰς τὴν Βεγγάλην ²).
- 3) εἰς τὴν Κίναν.

Δ.

ἡδεία τῶν Γάλλων, ἐπισυνεβάνθη δὲ ἐπαναστάσις τῇ λαῷ, διὰ τὸν νεωστὶ εἰσαχθέντα χριστιανισμὸν διὰ τῶν Ἰησουλῶν, ὁ μὲν ἀσθενὴς Βασιλεὺς μὲ πρῶματα ἀπεπνίγη, ὁ δὲ Γραικὸς ἐφρονεύθη.

- 1) Ναγκαζάκη πόλις τῆς Ἰαπωνίας ἀνοικτὴ ἐπὶ τῆς νήσου Κιουσίου μὲ λιμένα. Οἱ ἐκεῖ ἐρχόμενοι ξένοι ὀφείλῃσι νὰ διατρίβωσιν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ φυλάττονται μὲ μεγάλην προσοχὴν.
- 2) Βεγγάλη ἐπαρχία μεγάλη τῆς Ἰνδίας, ποτιζομένη ὑπὸ τῆς Ποταμῆς Γάγγης, τεκῆσα τὸ πάλαι ὑπὸ τὸν μέγαν Μογγὸν καὶ διοικουμένη ἐφ' ἑνὸς Ναβῶβ ἢ ὑπὸ βασιλείᾳ. Κατὰ τὸ 1765 ἐκκυρεύθη ὑπὸ τῆς Ἰνδικῆς συντροφίας τῶν Ἀγγλῶν, καὶ νῦν εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν τεταρτηνὴν δεσποτείαν των..

Α' Ἐμπόριον διάμεσον ἐν αὐτῇ τῇ Ἰνδία ἀπὸ ἐνὸς ἔθνους πρὸς ἄλλο. Αὐτὸ τὸ ἐμπόριον τὸ ἐνεργεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον αὐτὴ ἡ συντροφία τῆς Ἰνδίας.

Αἱ φιλιππικαὶ νῆσοι ἔχουσιν ὡσαύτως μέγα ἐμπόριον διάμεσον μετὰ ὅλες τὰς τόπας τῆς Ἰνδίας, κατ' ἐξοχὴν δὲ μετὰς Κινέζους οἵτινες διαβαίνουσιν ἐκεῖθεν, εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ προξενῶσι μεγάλην βλάβην εἰς τὴν πώλησιν τῶν πραγματειῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἐν γένει δὲ περὶ τῷ ἐμπορίῳ τῆς Ἰνδίας τέτο εἶναι ἀληθές καὶ τοῖς πᾶσι γνωστον, ὅτι αὐτὸ ἀποσερεῖ τὰς Εὐρωπαίους κατ' ἔτος ἀπὸ πολλὰ μιλλιόνια ἀργυρίων, τὰ ὅποια ἡμποροῦσιν αὐτοὶ νὰ τὰ κερδήσωσι κατὰ πάντα τρόπον ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς. Αἱ πολιτεῖαι ὅμως, αἱ ἐνεργῶσαι αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, κερδοῦνται μὲν ζημίαν τῶν μὴ δυναμένων, ἢ μὴ ἐπιτρεπομένων νὰ τὸ ἐνεργήσωσι.

Μ' ὅλον τέτο παρηγορέμεθα, ὅτι τὸ ἐν τῷ ἐμπορίῳ τέτο κέρδος τῆς Ἰνδίας μᾶλλον ἐλαττεῖται παρὰ αὐξάνει. Ἐπειδὴ ζημιῶται πολλὰ, Α' εἰς τὸ ἐξόδεγμα (πώλησιν) τῷ βαμπακίῳ, ἐξ αἰτίας τῷ βαμπακίῳ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Μακεδονίας, καὶ Β' εἰς τὰ κατασκευασμένα βαμπακένεια πανία (Cattunes), ἐξ ὅτε τὰ τῆς Εὐρώπης τυποτήρια τῶν κατινῶν (τζιτίων) ὑπερέβησαν τὰ τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Κίνας κατὰ τὰ σχέδια, τὴν νοσιμάδα καὶ τὴν διάρκειαν τινῶν χρωμάτων. Γ' Τὸ Ἰνδικὸν μεταξίον ἔρχεται τώρα ὀλιγώτερον εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐξ ὅτε ἠΐξῃ παρ' ἡμῖν τόσον πολὺ ἡ οἰκονομία τῷ μεταξίῳ. Δ' Τὰ φαρμακικὰ φέρονται τώρα ἐκεῖθεν ὡς ἔρμα (σαβέρα) τῷ πλοῖ. Ε' Ἡ πώλησις τῶν ἀρωματικῶν ἐλαττεῖται κατὰ πολλὰ εἰς τὴν Εὐρώπην, διὰ τὴν τῷ τρόπῳ τῷ ζῆν ἁλλοίωσιν, καὶ ἡ Ἀμερικὴ φέρει τώρα τὰ πλείονα εἶδη τῶν ἀρωμάτων. Κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἠδύναντο ἀντ' αὐτῶν οἱ Εὐρωπαῖοι νὰ κάμνωσι πολὺ κέρδος διὰ τῆς καταλλαγῆς τῷ ἀργυρίῳ τῶν μετὰ τὸ χρυσίον, τὸ ὅποιον τότε ἦτον εἰς τὴν Εὐρώπην 15 ἀκὺς τιμιώτερον τῷ ἀργυρίῳ. τώρα δὲ ἐκεῖ τόσον πλησιάζει εἰς τὴν ἀναλογίαν τῆς Εὐρώπης, ὥστε τὰ ἔσοδα, ὁ ναῦλος καὶ ἡ ἐξασφάλισις (σιγερὶτὰ) ἀρπάζουσιν ὅλον τὸ κέρδος.

*Ἡ Κίνα ἐπεσκέφθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Πορτογάλων
κατὰ*

κατὰ τὸ 1517 ἀπὸ τὸ Μαλακκό. Ἐπειτα κατεσάθησαν ἐπὶ τὴν Μακάο, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήλθεν οἱ Ὀλλανδοὶ νὰ τὲς ἀποδιώξωσι, δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως νὰ τὸ κατορθώσωσι. Ἀλλ' ἔκτοτε ἔχουσι πάλιν οἱ Κινέζοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὰ ἐκεῖ ἐρχόμενα πλοῖα πρέπει νὰ ὑποφέρωσιν ἀπὸ αὐτῶν εἰς τὰ τῶν τελωνίῶν ὅσα τοῖς καμνεσιν.

Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐξουσίαζον ἔτι τότε τὴν νῆσον Φορμόζαν ¹), τὴν ὁποίαν ἐπῆραν ἀπ' αὐτῶν οἱ Κινέζοι κατὰ τὸ 1661. Οἱ Πορτογάλλοι τῷ 1680. κατώρθωσαν, ὥστε ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας τοῖς ὑπεσχέθη ἐν τινι συνθήκῃ τὸ ἀποκλειστικὸν ἐμπόριον, κατὰ τὸ 1685 ὅμως ἀναίρεσεν ὁ αὐτὸς τὴν συνθήκην ἐκείνην δι' ὅλης, καὶ ἔδωκεν εἰς ὅλους τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐλευθερίαν τῇ ἐμπορίᾳ. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν οἱ Ἰησῦίται εἶχον ἀποκτήσει τοσαύτην εὐνοίαν εἰς αὐτὴν τὴν αἰλὴν, ὥστε ἕ μόνον ἐπετρέπετο αὐτοῖς νὰ κηρύττωσι τὴν θρησκείαν των ἐλευθέρως, ἀλλ' εὕρισκοντο καὶ εἰς τὴν αὐτὴν εἰς διαφορὰς ὑπηρεσίας, εἰς τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται νῆς καὶ παιδεῖα. Ὁ τότε Βασιλεὺς τῶν εἶχεν εἰς εὐνοίαν ἕως τῆς τελευτῆς τῆς. Ὅτε ὅμως οἱ Δομινικάνοι ἐπροξένησαν ταραχὰς, καὶ ὁ Πάπας ἀνακατιώθη ἐν αὐταῖς μετὰ τὰς βέλλας τῆς, αἱ ὁποῖαι ἔφερον σκάνδαλον εἰς τὰς νόμους τῆ Βασιλείας, περιώρισεν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰς Μισσιοναρίους ²), καὶ ὁ διάδοχός τῆς ἕ μόνον τὸν χριστιανισμὸν ἐξῆλειπεν ἀπὸ τὴν Κίναν, ἀλλὰ πρὸς τέτοις ἀπηγόρευσεν εἰς ὅλους τὰς ξένους τὴν εἴσοδον εἰς τὸ Βασίλειον, καὶ περιώρισε τὸ θαλάσσιον ἐμπόριον μόνον εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως Καντόν.

Τὸ ἐπὶ τὴν Κίναν ἐμπόριον ἀφανεῖ ἀπὸ τῶν Εὐρωπαίων πλει-

¹) Φορμόζα (Formosa) Κιν: Τάϊ' Ουάν· νῆσος μεγάλη ἐν τῇ Ἀσιατικῇ θαλάσῃ, μετὰ τῆς Ἰαπωνίας, τῆς Κίνας καὶ τῶν Φιλιππικῶν νήσων· τὸ πάλαι τὴν ἐξουσίαζον οἱ Ἰαπωνοὶ, εἴτα οἱ Ὀλλανδοὶ καὶ ἀπὸ τῷ 1685 τὴν ἐξουσίασιν οἱ Κινέζοι. τὰ προϊόντα αὐτῆς εἶναι: Ὄπριον (ρίζι) πολὺ, ζαχαροκάλαμος, ταβάκος, ἄλς, βαμπάκιον κ. τ. λ.

²) Μισσιοναριοὶ λέγονται οἱ ἀπόστολοι τοῦ Πάπα, οἵτινες ἀποστέλλονται εἰς διάφορα μέρη τῆς γῆς, ἵνα κηρύττωσι τὸν χριστιανισμὸν καὶ νὰ ἐπιστρέψωσι τὰς ἄλλοθρησκείας.

πλείοτερα χρήματα, παρὰ τὸ ἐπὶ τῆς λοιπῆς Ἰνδίας. Διότι πρὸς τοῖς πολλοῖς εἶδεσι τῶν πραγματειῶν, τὰ ὅποια ἔχει ἡ Ἰνδία προσίθεται ἔτι εἰς τὴν Κίναν τὸ τέϊ (τζάϊ). Τώρα τὸ φαρφερίον τῆς Κίνας ἀποβάλλεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὰ εἶδη τῆ ἐμπορίας τῆς. Τὸ Εὐρωπαϊκὸν φαρφερίον ὁμως εἶναι ὡσιωδῶς διαφορετικὸν ἀπὸ τὸ τῆς Κίνας.

Οἱ Κινέζοι κατασκευάζουσι τὸ ἐδικὸν των ἀπὸ δῖω εἶδη γῆς, ἐξ ὧν ἡ μία ποτὲ δὲν μεταβάλλεται ἐν τῷ πυρὶ εἰς ὕελον, καὶ ἐπομένως τὸ μίγμα ἀμφοτέρων μένει ἀτελής τις ὕελος, ἀφ' ἧς ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν φωτίαν, τὸ ὅποιον δὲν δύναται λοιπὸν νὰ διαφράγῃ ἀπὸ αἰφνηδίων καΐσιν. Οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι, μὴ δυνάμενοι νὰ εὐρωσιν ὡς ἐκεῖνοι τὰ εἶδη τῶν γαιῶν, μεταχειρίζονται εἰς αὐτὸ εἶδη γῆς καὶ λίθας, τὰ ὅποια ἤθελον μεταβληθῇ εἰς ὕελον, ἐὰν δὲν ἤξευρον νὰ μετριάσωσι τὸ πῦρ.

Μὲν ὅλον ὅπῃ ἡ Κίνα εἶναι μία χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ πολυτέλεια εἶναι πολλὴ μεγάλη, καὶ τὰ χρήματα πάμπολλα, πλὴν πολλὰ ὀλίγα χρειάζεται ἐκ τῶν πραγματειῶν τῆς Εὐρώπης. Αὐταὶ δὲν εἶναι μὲν ἀπηγορευμέναι ἐκεῖ, καὶ τόσον δὲν ἀποσρέφονται τὴν ἐν αὐταῖς φαινομένην νοσιμάναν, ὥστε ὁ Αὐτοκράτωρ Κανσὶ, ὅταν ἐλάμβανεν εἰς τὰς χεῖράς τε κρυφίως τεχνητόν τι ἔργον εὐρωπαϊκόν, τὸ ἔδιδε μετὰ χαρᾶς εἰς τὸ Πεκὶν καὶ τὸ ἐμιμνῆτο, διὰ νὰ ἡμπορῇ ἔπειτα μὲ αὐτὸ νὰ κανχᾷται πρὸς τὸς Ἰησιτάς, ὅτι οἱ ὑπῆκοοί τε πρὸ πολλῆς κατεσκευάζουν τοιαῦτα. Εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ὁμως, ὁ τρόπος τῆς ζῆν καὶ τὰ ἥθη, εἶναι τοσῶτον διωρισμένα ὑπὸ τῶν νόμων πρὸ χιλιάδων ἐτῶν, ὥστε εἰς νεωτερισμὸς (μόδα) καὶ καμμία χάρις τῆς καινότητος δὲν δύναται νὰ φέρῃ εἰς μεγάλην ζήτησιν πράγματι, εἰς τὰ ὅποις τὴν χρῆσιν δὲν εἶναι ὁ Κινέζος συνειθισμένος. Τώρα ἐνεργεῖται τὸ ἐμπόριον ἐκεῖσε διὰ θαλάσσης ἀπὸ 5 εὐρωπαϊκὰ ἔθνη ἀμέσως. Ὁ ἀριθμὸς τῶν πλοίων, τῶν ἐκεῖσε κατ' ἔτος πλεόντων ἀνέβη ἄχρι τῆδε ἕως τῶν 28. Ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁμως τῆς τελευταίας Ἰνδικῆς πολέμου, κυριευθείσης τῆς Βεγγάλης, φαίνεται ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Συντροφία τῶν Ἰνδιῶν ἐκτείνει ἐπὶ πλεῖστον τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον, καὶ ἐκέρδησε τὴν προτίμησιν ἀπὸ τὰ λοιπὰ γένη τῶν Εὐρωπαϊῶν.

Ἡ Ἰσπανικὴ Ἀμερικὴ προμηθεύεται μὲ πραγματείας τῆς Κίνας καὶ τῆς Ἰνδίας διὰ μέσῳ τῶν Φιλιππικῶν νήσων, εἰς τὰς ὁποίας κατεκράθησαν εἰς πλῆθος οἱ Κινέζοι. τὸτο ἀδυνάτησε πολὺ τὴν ἐκεῖ πώλησιν τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐργοχειρῶν. Δὲν ἤξεύρομεν ἔτι, ἂν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἡλαττώθῃ, ἐξ ὅτε ιδιώχθησαν ἀπὸ αὐτὰ τὰ νησία οἱ Ἰησῦται, εἰς τῶν ὁποίων τὰς χεῖρας εὐρίσκετο.

Τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς μᾶς εἶναι γνωστὸν παρὰ τινος ποταμοῦ, π. χ. τὸν Σενεγάλ καὶ Γαμπιάν, δι' ὧν ἀνάπλευσαν οἱ Γάλλοι ἕως 500 μυλίων διάστημα. Ἡ δυσκολία τῆς διὰ ξηρᾶς ὁδοιπορίας εἰς τὴν Ἀφρικὴν εἶναι αἰτία, τῇ νὰ ἔχωμεν τόσον ὀλίγας ἰδέας περὶ αὐτῆς τῷ τόπῳ. Τὸτο ἀπέδειξεν ἱκανῶς (ὁ Μάργχο Πάρκ) ἔτι πρὶν τινῶν χρόνων εἰς τὰς περιγήσεις τε κατὰ τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς ¹). "Ὅτι εὐρίσκονται ἔθνη ἐν τῇ ἐνδοτέρῳ τῆς Ἀφρικῆς, τὰ ὁποία ἴσως εἶναι καλλίτερα τῶν κατοικούντων εἰς τὰ παραθαλάσσια, ἀποδεικνύουσι πρῶτον οἱ Ἀβρυσσινοί, οἱ τινες πρὶν 180 ἐτῶν συνίστων μίαν εὐκατάστατον πολιτείαν, καί τοι μὴ διατρώμενοι εἰς πόλεις ὡς ἡμεῖς. Δεύτερον ὁ Λεμμαρσιαὶ ἐν τόμῳ Β. Κεφ. Θ. φανερώνει, περὶ τινος ἔθνους Μαλάκω λεγομένου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρώσης ἐκατονταετηρίδος ἐφάνη εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Κίνας, ἐνθα φέρουσιν οἱ πραγματευταὶ τε ἀνδράποδα καὶ πραγματείας. Αἱ τοὶ ἦσαν ἄνθρωποι ὅλως πεπολιτευμένοι, καὶ ἦλθον τάσον βαθέα ἀπὸ τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς, ὥς ἐχρειάσθησαν 3 μῆνας διὰ τὸ ταξιδιὸν τῶν.

Τὸ πλέον σημαντικώτερον μέρος τῆς Ἀφρικῆς διὰ τὸ εὐρω-

¹) Ὁ συγγραφεὺς ἢ ὁ τυπογράφος παρῆλπε τὸ ὄνομα τῆ περιγητῆ, ὅς τις ἐκ τῶν περιζητικῶν συμπεραίνεται ὅτι εἶναι ὁ σημειωθείς Mungo Park Ἀγγλος, ὅς τις ἤρξατο τῆς πρώτης ὁδοιπορίας τε τῇ 1795 εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς Ἀφρικῆς.

ρωπαϊκὸν ἱμφοριον, εἶναι 700 μιλίων γερμανικῶν παραθαλάσσιον, ἀπὸ τῆς ποταμῆς Σενεγάλ ¹⁾ ἕως τῆς Ἀγγόλης ²⁾.

Ἡ Γαϊνέα ³⁾ ἀνεκαλύφθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν Νορμάνων ⁴⁾ διὰ θαλάσσης, οἱ ὅποιοι ἐπραγματεύοντο ἐκεῖ πολλὸν καιρὸν μόνοι. Κατὰ τὸν δέκατον πέμπτον αἰῶνα ἦλθον ἐκεῖ οἱ Πορτογάλλοι, καὶ οἰκειοποιήθησαν τὸ δίκαιον τῆς ἐπὶ τὴν χώραν ἐξουσίας. Οἱ Ἰσπανοὶ ἐμβῆκαν εἰς μάχην μετ' αὐτῶν διὰ τὸ αὐτὸ δίκαιον, κατὰ δὲ τὸ 1449 ἐνέδωκαν, καὶ μετὰ τῆτο ἄρχισεν ὁ Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας νὰ ὀνομάζηται κτίριος τῆς Γαϊνέας. Οἱ Πορτογάλλοι ὁμῶς καθὼς καὶ ἄλλα ἔθνη δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κυριεύσωσι μηδὲ τὸ παραμικρὸν μέρος τῆς ἐνδοτέρας χώρας ταύτης. Μόνον εἰς τὸ Βασίλειον Κόγγον ⁵⁾ διὰ τῶν Μισσιοναρίων ἐμόνον ἐπέσρεψαν εἰς τὸν χριστιανισμὸν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐγκατοίκων, ἀλλὰ πρὸς τέτοις κατὰ τὸ 1580 ἐλθόντες ποτὲ εἰς μάχην μετὰ τῶν ἐγκατοίκων, τὰς ἔκαμαν, ἔπειτα ἀπὸ ἑνα εὐτυχῆ πόλεμον νὰ παραιτήσωσιν εἰς αὐτὰς μέρος τι τὸ πρὸς 200 μιλίων τὸ μήκος, καὶ 60 — 80 τὸ πλάτος, τῇ ὁποίᾳ ἡ Πρωτεύουσα πόλις εἶναι ἡ Λοάνδα. Κατ' ἀρχὰς ἐγίνετο τὸ ἱμφορι-

Γ

πόρι-

¹⁾ Σενεγάλ, ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς, ὅς τις εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν κατὰ τῆς 16 μοίρας τῆ βορείου πλάτους. Παρὰ τὸ σόμιον αὐτῆς ἔκτισαν οἱ Γάλλοι τῷ 1693 ἕν φρεσιον Φορτρεϊ καλούμενον, οἱ ὅποιοι ἀναπλέοντες τὸν ποταμὸν εἰς τὰ ἐνδοτέρα τῆ τοῦ πρᾶγματεῖνται μετὰ τῶν ἐγκατοίκων ἀγοράζοντες δέματα, κηρίον, ὀδόντια ἑλεφάντινα, βαμπάκιον, χρυσὸν ἄμμον, ἀνδράποδα, πετρεὶα ξυρτῶν, ἄμβραν κ.τ.λ.

²⁾ Ἀγγόλα, Βασίλειον ἐν τῇ κάτω Αἰθιοπίᾳ, τῇ ὁποίᾳ ὁ Βασιλεὺς τελεῖ ὑπὸ τὸν Βασίλειον τῆς Κόγγου. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχουσιν ἐκεῖ μεγάλην ἰσχύν, καὶ ἐξουσιάζουσι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς τῆς χώρας, πραγματευόμενοι ἀποκλειστικῶς. τὸ Βασίλειον αὐτὸ ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν ἑγχωρίων Δόγγου.

³⁾ Γαϊνέα, ἐπαρχία τῆς Ἀφρικῆς εἰς τὸ δυτικὸν μέρος, ἐκτεινομένη ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς Σενεγαμπίας, τῆς κυρίως Νιγηρίας, περὶ τὸν μέγαν κόλπον τῆς Γαϊνέας, ἕως τῆς ἀκρωτηρίου Λοπογγονσαλβέις κατὰ τὴν 1 μοίραν τῆς βοτῆς πλάτους.

⁴⁾ Νορμάνοι, οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς ἐν Φυλλίᾳ Νορμανδίας.

⁵⁾ Κόγγον, Βασίλειον τῆς βοτῆς Ἀφρικῆς ἐν τῇ κατοικίᾳ Γαϊνέας, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῆς ἀκρωτηρίου Λόπεις ἕως τῆς μέλανος ἀκρωτηρίου.

πόριον εἰς αὐτὰς τὰς τόπας κυρίως μὲ τὰ προϊόντα των, ἐξαι-
 ρέτως δὲ μὲ χρυσίον καὶ ἐλεφάντινα ὀδόντια. Ὅτε δὲ οἱ Εὐ-
 ρωπαῖοι δὲν εἶχον ἄλλον τρόπον νὰ δελεῦσαι τὰς φυτείας των ἐν τῇ
 Ἀμερικῇ, εἰ μὴ δι' ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἀντέχω-
 σιν εἰς τὸ κλίμα ἐκεῖνο, ἀρχισαν νὰ ἀγοράζωσι τὰς αἰχμαλώ-
 τας τῶν πολλῶν ἐθνῶν, τῶν κατοικούντων εἰς αὐτὰς τὰς τόπας. Ἐ-
 πειδὴ δὲ τὸτο διήρκεσεν ἕως 300 ἔτη, ἐσυνείθισαν καὶ τὰ μα-
 κρὰν διασῶτα ἔθνη νὰ σέλλωσι τὰς αἰχμαλώτας των εἰς τὸ παρα-
 θαλάσιον, καὶ μόνον διὰ τῆς διατηρεῖται αὐτὸ τὸ ἐμπόριον.
 Τὸ ἐμπόριον τῷ χρυσίῳ δὲν εἶναι πλέον ἐπικερδές. Τώρα μεταφέ-
 ρεται πολὺ χρυσίον ἀπὸ τὴν Βρασιλίαν εἰς τὴν Γαϊνέαν, καὶ ἐ-
 πειδὴ αὐτὸ ἐπὶ τὸ παραθαλάσιον εἶναι πρᾶγμα εὐκολοπωλήσιον
 (courante), τὸ νόθευε· τὰ φθάνει εἰς μέγαν βαθμόν. Οἱ Ὁλλαν-
 δοὶ κατασκευάζουσι πλῆθος κόνεως χαλκῆ καὶ τὴν μεταχειρίζου-
 νται εἰς τὴν πραγματείαν εἰς τὰ ἀνίδια ἔθνη. Τὸ Βρανδεμβού-
 ρον, ἐπὶ τῷ Ἐλέκτορι Φριδερίκῳ Βιλχέλμῳ, ἐπὶ σκοπῷ μόνον
 τῆς τῷ χρυσίῳ πραγματείας, ἀπέκτησε παρὰ τῶν Μαίρων μέρος τι
 τοῦτο, καὶ ἔκτισε 2 φρέγια ἐπὶ τὸ χρυσὸν παραθαλάσιον ¹⁾,
 τὸ ἐξ αὐτῶν κέρδος ὅμως ἦτον πολλὰ ὀλίγον, ὥστε αὐτὸ τὸ ἀπό-
 κτημα ἦτον βάρος εἰς τὴν αὐλήν, διὰ τὸτο τῷ 1719 ἄφησε τὰ
 φρέγια, καὶ ἐπώλησε τὸν τόπον αὐτὸν εἰς τὰς Ὁλλανδὰς.

Ἡ ὑπὸ τῷ Ἰωάννῃ Βαρβότῃ γενομένη περιγραφὴ τῆς
 βορείας καὶ νοτίης Γαϊνέας, μετὰ μιᾶς περιηγήσεως τῷ Ἰακώβῳ
 Βαρβότῃ εἰς τὸ Κόγγον ²⁾ ἀποτελεῖ σχεδὸν ὅλον τὸν Ε' τόμον
 τῆς Ἀγγλικῆς συλλογῆς τῶν περιηγήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐξεδύθησαν
 ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸ 1752 ἔτος ἐν 6 τόμοις εἰς φύλλον.

Ὁ Πατὴρ Λαβὰτ ἐξέδωκεν εἰς 5 τόμους περιγραφὴν τῆς ἁ-
 νω Αἰθιοπίας Description de l' Aethiopie superieure, καὶ εἰς ἑτέρους
 5 de l' inferieure (τῆς κάτω), αἱ ὁποῖαι συνελλέχθησαν ἀπὸ πε-
 ριγρα-

¹⁾ Χρυσὸν παραθαλάσιον ὀνομάζεται τὸ ἀνατολικώτερον μέρος τῆς
 Γαϊνέας παρὰ τὸν ποταμὸν Φόλδαν. Οἱ Ὁλλανδοὶ, οἱ Ἀγγλοὶ καὶ οἱ
 Δανοὶ ἔχουσιν ἐκεῖ φρέγια, καὶ τὰ προϊόντα εἶναι: δέσματα, κηρίον, ὀδόν-
 τας ἐλεφάντων, καὶ χρυσίον πολὺ, ἐξ ἧς ὀνομάσθη τὸ Ἀγγλικὸν χρυ-
 σὸν νόμισμα γινέα (Guinée).

²⁾ Τὸ ταξίδιον τῷ Ἰακώβῳ Βαρβότῃ ἔγινε κατὰ τὸ 1700 ἔτος.

οιγραφὰς περιηγήσεων, καὶ πρὸς τέτοις ἐτι τὰς περιηγήσεις τῇ ἰππείῳ *Ατμαρσιαι* εἰς 4. τόμους εἰς 8ον. *Αὐταὶ αἱ τελευταῖαι εἰ-
ναι ἀξιόλογοι.*

*Ἀγγλος τις Βίλλιαμ Σμιθ περιέγραψε τὸ ταξείδιόν τε ἀπὸ
τὸν Γαμπίαν ¹⁾ ἕως Φρίδαν ²⁾ εἰς 2 τόμους, διατρίβει ὅμως ὡς
ἐπὶ τὸ πλῖστον εἰς τὰ ἴδια αὐτῷ συμβάντα.*

Τὸ ταξείδιον τῇ *Μελλγραβίᾳ* (Mellgrave) διηγείται τὴν κατὰ
τὸ 1729 γενομένην ἐρήμωσιν τῇ *Βασιλείᾳ Φρίδα*, ἣτις ἦτον
πολλὰ ἐπιβλαβὴς εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἀνδραπόδων. Περὶ τῇ
Κόγγῃ ἔχομεν μόνον μίαν σχεδὸν ἑκατονταετῇ περιγραφὴν τῇ
ταξείδιῳ τῇ *Δομινικανῇ Καβαρρίβέλλῃ* (Kavarrivelle), εἶναι ὅμως
γεγραμμένη μετὰ προσωποληψίαν, καὶ γέμει δυσδαιμονικῶν διη-
γήσεων.

*Ἡ τῇ Ὀλλυνδῇ Ροσμάννῃ περιήγησις τῆς Γαινέας ἐκδε-
δομένη ἐν Οὐτρέχτῃ τῷ 1708 εἰς 8ον εἶναι πολλὰ λωπτομερὴς.*

Αἱ εἰδήσεις τῇ Βενίνῃ (Benin) εἶναι παλαιαὶ καὶ ἐκ ἐν πᾶσιν
ἀληθεῖς.

Τανῦν πραγματεύονται ἐπ' αὐτὸ τὸ παραθαλάσσιον, οἱ
Πορτογάλλοι, οἱ *Γάλλοι*, οἱ *Ἀγγλοι*, οἱ *Ὀλλανδοὶ* καὶ οἱ *Αα-
νοὶ*. Οἱ *Πορτογάλλοι* ἔχασαν ὅλα τὰ ἐκεῖ φρεριά των, εἰς τόσον
καλλιτέραν κατέσασιν ὅμως εἶναι εἰς τὸ *Κόγγον*, ὅπερ ὁ χριστιανι-
σμός συνεργεῖ, ὥστε οἱ ἐγκατοικοὶ πωλεῖσι προθύμως τὰ ἀνδρά-
ποδά των μόνον εἰς αὐτούς. Ὅτε ὁ νεώτερος *Βαρβότος* τῷ 1700
ἠθέλησε νὰ πραγματευθῇ ἐκεῖ μετ' ἐν Ἀγγλικὸν πλοῖον, ἐπέμ-
φθη ὑπὸ τῶν ἐγκατοίκων πρὸς τὰς *Μισσιοναρίδας*, οἵ τινες τὸν ἐ-
κράτησαν ἐκεῖ τόσον καιρὸν, ὥς ὅτε ἀγανακτήσας ἀπέπλευσε,
καὶ μόλις ἔκαμιν εἰς ἄλλας τόπους τὸ φορτίον τε, ὅπερ δὲν ἦσαν
Μισσιονάριοι. Οἱ *Πορτογάλλοι* ὅμως ἔχουσι χρεῖαν πολλῷ πλει-

Γ 2

οτέ-

¹⁾ *Γαμπίας* ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς εἰσβάλλον εἰς τὸν *Λιθιοπικὸν*
ὠκεανόν, οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζον αὐτὸν βραχίονα τῇ *Νίγηρι*, ἣ περιή-
γησις ὅμως τῇ *Μέγγῃ Παρκ* διέλυσε τὴν ἀμφιβολίαν, ὅς τις σημειοῖ
ἐν τῷ Γεωγραφικῷ Πίνακι τὸν μὲν *Νίγηρον* τρέχοντα πρὸς τὸ ἀνα-
τολικοβορρῆιον μέρος, τὸν δὲ *Γαμπίαν* ἐξ ἐναντίας πρὸς τὸ δυτικόν.

²⁾ *Φρίδα* *Βασιλεῖον* τῆς Ἀφρικῆς.

οτέρων ἀνδραπόδων παρ' ὅσας δύναται νὰ τοῖς δώσῃ τὸ Κόγγον, ἀφ' ἧς μάλιστα ἐν τῇ Βρασιλίας ἀνιχνεύσαν τοσαῦτα μεταλλεῖα χρυσίσι. Τὰς λοιπὰς ἀγοράζουσιν εἰς τὴν Γαινέαν με μετρητὰ, ἢ με τὰ δάκον. Εἰς τὰ τέλη τῆς προλαβύσης ἑκατονταετηρίδος ἰδῶκαν ἀνδράποδα εἰς τὰς Ἰσπανίας κατὰ τὴν συνθήκην τῆς Ἀσιέν-
τε ¹⁾.

Οἱ Γάλλοι εἶχον ἄχρι τῆς ἐπαναστάσεώς των σημαντικὸν ἐμπόριον εἰς τὸ παραθαλάσσιον τῆς Γαινέας. Παρα τὸ πράσινον ἀκρωτήριον εἶχον τὴν Γορέαν, καὶ ἐν γένει εἰδοκίμεν πολλὰ καλὰ εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, ὅτι καὶ ὁ Μαῦρος μᾶλλον ἀγαπᾷ τὸν Γάλλον. Ἐν ὅσῳ διήρκει ὁ περὶ διαδοχῆς πόλεμος τῶν Ἰσπανῶν, ἐπρομήθευσαν αὐτοὶ τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν με ἀνδράποδα.

Ἡ Ἀγγλία ἔχει παρὰ τὸ χρυσὸν παραθαλάσσιον 7 φρέρια, καὶ ἐκτὸς αὐτῶν, ἐτι διάφορα μικρότερα. οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι μᾶλλον ἀγαπητοὶ εἰς τὰς Μαύρας παρὰ οἱ Ὀλλανδοί.

Ἡ Ὀλλάνδα εἶχε πρὸ τῆς παρόντος πολέμου ²⁾ ἐπὶ τὸ χρυσὸν παραθαλάσσιον 14 φρέρια. Τώρα χρειάζονται αὐτοὶ οἱ ἱδιοὶ πλείότερα ἀνδράποδα, ἐξ ὅτε ἐκατοικιήθησαν καλλίτερα ἢ Σερινάμη ³⁾ καὶ ἡ Ριοβεργίη. Τὰς περισσοτέρας ὅμως χρειάζονται διὰ τὸ μετὰ τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν ἐμπόριον, τὰ ὁποῖα ἢ ἐκφόρτισις γίνεται εἰς τὴν νῆσον Κερασάο ⁴⁾.

Ἡ Δαρία ἔχει ἐπὶ τὸ χρυσὸν Παραθαλάσσιον 2 φρέρια,
καὶ

¹⁾ Alsiento, εἶναι λέξις Ἰσπανικὴ, σημαίνει δὲ ἄδειαν ἢ διὰ συνθήκης ἐλευθερίαν, ἑξαίρετως τὴν ὑπὸ τῆς Βασιλείας τῆς Ἰσπανίας δεδομένην ἄδειαν εἰς τὰ ξένα ἔθνη, ἐπὶ ποσότητι τινὶ χρημάτων, εἰς τὸ νὰ πραγματεύωνται τὰ ἀνδράποδα ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν.

²⁾ Τῆς Γαλλικῆς δηλαδὴ.

³⁾ Surinam, ἐπαρχία τῆς Γουάνας ἐπὶ τὴν νότιον Ἀμερικὴν μετὰ τὸν ὀνομαζομένην Παραμαρίβο, παρὰ τὸν ποταμὸν Σουρινάμ, ἀνήκει εἰς τὴν Ὀλλανδικὴν συντροφίαν τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν, εἰς τὰς ἡνωμένας Πολιτείας, καὶ εἰς τὴν Σομμελσδυκικὴν κληρονομίαν.

⁴⁾ Curassao, νῆσος τῶν Ἀντίλλων, τῶν ὑπὸ τὸν ἄνεμον (soilo vento), εἰς τὴν νοτιον Ἀμερικὴν, ἀνήκει τοῖς Ὀλλανδοῖς, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐκῆραν ἀπὸ τῆς Ἰσπανίας τῷ 1632 ἔτει. καὶ ἐν τῇ Βεζφαλικῇ ἐκρήνη τὴν ἐκράτησαν.

καὶ τῶρα χρειάζεται διὰ τὰς ἀποικίας τῆς πολλὰ περισσότερὰ ἀνδράποδα παρὰ ἄλλοτε, τὰ ὅποια δύνανται νὰ τὰ εὗρωσιν σχεδὸν ὅλα εἰς αὐτὸ τὸ παραθαλάσσιον.

Ἐν ὅσῳ ἡ Πορτογαλλία εὗρίσκετο ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῆς Ἰσπανίας, εἶχεν αὐτὴ εὐτυχίαν ἀπὸ Μαύρης. Ἀποσπασθείσης δὲ τῆς Πορτογαλλίας ἀπ' αὐτῆς, δὲν εἶχεν εἰς αὐτὸ τὸ παραθαλάσσιον ἐδὲ ἐν κατάστημα ἐμπορικὸν, καὶ ἤναγκάζετο νὰ βοηθῇται διὰ ξένων ἐθνῶν ὅπως ἡδύνατο. Ὁ Βασιλεὺς ἔκαμνε συμφωνίας μὲ ὑπηκόους διὰ τινὰ ποσότητα ἀνδραπόδων εἰς διωρισμένον καιρὸν, καὶ αὐτοὶ πάλιν ἔκαμναν συμφωνίας μὲ τὰς πραγματευτὰς τοιούτων ἐθνῶν, τὰ ὅποια εἶχον ἐμπόριον ἐπὶ τῆς Γενέας. Κατὰ τὸν περὶ διαδοχῆς Ἰσπανικὸν πόλεμον, οἱ Γάλλοι εἶχον ἐμπόριον ἐλεύθερον εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν, τὸ ὅποιον ἐνεργεῖτο κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὴν πόλιν Σάντ Μάλο, καὶ ἐφερον ἐκεῖ τὰ ἀνδράποδα. Ἐν τῇ εἰρήνῃ τῇ κλεισθείσῃ τῷ 1713 ἐν τῇ πόλει Οὐτρέχτῃ ¹) ἔκαμνε ἡ Ἀγγλία τὴν συνθήκην Ἀσσιέντο, διὰ τὴν τῆς νοτίς θαλάσσης συντροφίαν αὐτῆς ἐπὶ 30 ἔτη. Ἡ συντροφία ὑπεχρεώθη νὰ φέρῃ εἰς τὰς Ἰσπανικὰς ἀποικίας 4800 Μαύρες. Κατὰ τινὰς Λιμένας δὲν ἡδύνατο νὰ ὑπερβῶσι τὴν προσδιωρισμένην τιμὴν. κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς ἦτον ἡ τιμὴ ἀδιόριστος. ἐδίδεν ὅμως μόνον τὸ ἥμισυ τῆς τελωνικῆς φόρος (καμερκίς), δι' ὅσους ἔφερε περισσότερους αὐτῆς τῆς ἀριθμοῦ. Τὸ κέρκος τῆς συντροφίας δὲν εἶρχετο ἀπὸ τὴν Πραγματείαν τῶν ἀνδραπόδων, ἀλλ' ἐκ τῶν πολλῶν ἀπηγορευμένων πραγμάτων ²), τὰ ὅποια ἡδύνατο νὰ μεταχειρίζηται κατ' αὐτὴν τὴν ἐν-καιρίαν, καὶ ἐκ τῆς ἀδείας τῆς νὰ ἐλλῶσι κατ' ἔτος ἐν πλοῖον 600 πύθων ³), κατ' εὐθείαν εἰς τὴν νότιον θάλασσαν, τὸ ὅποιον ὅμως

¹) Utrecht, ἡ προτείνουσα πόλις τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας, μιᾶς τῶν 7 ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Οὐλλάνδης, ἣ τις εἶναι ἀξιωματικὸς διὰ τε τὴν κατὰ τὸ 1579 ἔτος ἐν αὐτῇ γενομένην ἔνωσιν τῶν 7 ἐπαρχιών, καὶ διὰ τὴν τῷ 1713 κλεισθεῖσαν εἰρήνην.

²) Ὅσα πράγματα εἶναι ἀπηγορευμένα τῇ νὰ εἰσάγωνται εἰς ἐπικράτειάν τινά, ἡ ἐκείθεν νὰ ἐξάγωνται, λέγονται Contrabande.

³) Τῶν ἐμπορικῶν πλοίων τὸ μέγεθος διορίζεται κατὰ τὴν ποσότητα τῶν πύθων (tonnen), ὅσα δύναται νὰ βαρύνῃ, ὧν τὸ ἐν χωρὶ 20

ὁμως ἐσελλετο πολλὰ μεγαλύτερον. Τὸτο ἔγινεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν τόσον ὀχληρὸν, ὥστε ἠδύναντο καὶ ἡξίρωσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅτι δὲν θέλει δεχθῇ πλέον αὐτὴν τὴν συνθήκην, ἢ Ἰσπανία. Ἡλπίζον δὲ διὰ τῶ κατὰ τὸ 1758 ἔτος ἀνοιχθέντος πολέμου καὶ τὴν λάβωσι βιαίως, τὸ ὅποιον ὁμως ἐπὶ τῆς ἐν Ἀύχῃ ¹⁾ κλεισθείσης εἰρήνης τῇ 1748 ἔτι δὲν ἔγινε. Ἐκτοτε βο-
ηθεῖται ἡ Ἰσπανία διὰ διακομίσεων ἰδιαιτέρων Πραγματευτῶν, ἐξαιρέτως δὲ τῶν Ἀγγλῶν, χωρὶς δημοσίων συνθηκῶν.

Ἐμπόριον τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ εὐρεσις τῆς Ἀμερικῆς ἔδωκεν εἰς τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπό-
ριον πάντῃ ἄλλοιαν μορφήν ἀπὸ ἐκείνην, ἣν εἶχεν ἕως τότε. Οἱ πρῶτοι εὐρεταὶ αὐτῶ τῶ μεγάλες τόπας δὲν ἀπέβλεπον εἰς ἄλ-
λο τι, εἰ μὴ εἰς τὰ πολύτιμα μέταλλα. Ἐως τῶ τέλους τῶ δεκάτης
ἑκτῆς αἰῶνος, ὅλοι οἱ σκοποὶ ἐκείνων, οἵτινες ἠθέλον καὶ κυρι-
εῦσασιν ἐκεῖ τι δι' ἄλλα ἔθνη, ἀπέβλεπον, εἰς τὸ καὶ εἶρωσι χρυ-
σίον καὶ ἀργύριον, καὶ ὅταν δὲν τὰ εὕρισκον, ἔκαμναν τὰς
ἐξουσιασάστων, ὅσον καιρὸν ἠδύναιτο, καὶ πιερεύωσιν ὅτι τὰ εὐ-
ρον. Πρῶτοι οἱ Ἀγγλοὶ κατὰ τὸ 1585 ἐπρόβαλον τὸν ὀρθὸν
φορασμὸν, πῶς ἠδύναντο καὶ λάβωσι κέρδος ἀπὸ αὐτὸν τὸν τό-
πον καὶ χωρὶς χρυσίς καὶ ἀργυρίς, ταῦτε καὶ τὸν κατοικίσωσι
μὲ ἀποικίας, καὶ ἔπειτα καὶ πωλῶσι τὰ προϊόντα εἰς τὴν Εὐ-
ρώπην, τὸ ὅποιον ἔπειτα ἄριστα ἐπέτυχεν. Οἱ Ἰσπανοὶ, οἵτι-
νες ἐσάθησαν εὐτυχεῖς, καὶ κυριεύσωσι πρῶτον τὰς πλοσίας ἀ-
πὸ χρυσίον καὶ ἀργύριον τόπας τῆς Ἀμερικῆς, δι' αὐτὸ τῶτο
ἐλησιμόνησαν τελείως ὅλης τῆς λεπτῆς σκοπῆς, τὰς ὁποίας ἠδύ-
ναντο καὶ ἀπολαύσωσι διὰ τοιαύτης ἀποικίας. Βέβαιον, ὅτι ἐ-
ξουσίαζον μόνην σχεδὸν τὴν Ἰσπανιόλαν, καὶ εἶχον ἐξαντλήσει
ἐκεῖ-

κατὰ τὰ νερόν· τὸ πλοῖον λοιπὸν 600 πύθων ἢ βαρελίων σημαίνει
ὅτι βασάζει βάρους 12000 κανταρίων.

- ¹⁾ Aachen ἢ Aken, Γαλλισὶ Aix la chapelle, πόλις παλαιὰ τῆς Γερμα-
νίας ἐν τῷ Βεσγαλικῷ κύκλῳ, μεταξὺ τῶν Δουκάτων Γύλιχ καὶ
Διρβούργου. ἐν αὐτῇ ἐκλείσθη τῇ 1668 ἡ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἰ-
σπανίας εἰρήνη, καὶ τῇ 1748, μεταξὺ τῶν δυνάμεων τῶν περιπε-
πλεγμένων εἰς τὸν περὶ διαδοχῆς τῆς Ἀυστρίας πόλεμον.

ἐκείθεν τὸ χρυσίον, ἄρχισαν ἐκεῖ τοιαύτην τινὰ καλλιέργειαν, καὶ κατὰ τὸ 1506 εἶχον πολλὰς φυτείας ζαχαρώδους. Τότε ἴσως τὸ ἔμαθον παρὰ τῶν Πορτογάλων, οἱ ὅποιοι εἶχον προκόψει τότε πολὺ εἰς αὐτὸ ἐπὶ τὴν νῆσον τῆς Ἀρρεϊκῆς τῆς ἀγίας θωμᾶ, καὶ ἄρχισαν πρῶτα νὰ φυτεύωσιν ἐν τῇ Βρασιλίᾳ τοιαύτας φυτείας. Ἀλλ' ἐπεὶ κυριεύσαντες τὸ Μεξικὸν καὶ τὸ Περέ, ἀποστείλαντες εἰς τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς ἐκεῖ ἤδη ἀποτεταμεινμένης χρυσῆς καὶ ἀργυρῆς ἄμετρα λάφυρα, καὶ τῷ 1545 ἀνακαλύψαντες τὰ μεταλλεῖα τῆς Ποτόσης ¹), μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐπὶ τὴν ἐρευνᾶν ἄλλων κατὰ μέρος ἀγνώστων μεταλλείων δόντων αὐτοῖς τοῦτον κέρδος, ὥς κατὰ τὸν συνηθῆ λογαριασμόν φέροντο ἐκείθεν κατ' ἔτος εἰς τὴν Εὐρώπην 21 μυριάδια πιάστρας εἰς χρυσίον καὶ ἀργύριον, ²) ἀπέρριψαν πάντα σοχασμὸν καλλιέργειας.

Ἐν τέτοις οἱ Πορτογάλλοι δὲν ἤξευραν νὰ ἐπιχειρισθῶσι τι καλλίτερον εἰς τὴν Βρασιλίαν αὐτῶν, εἰμὴ τὸ νὰ φυτεύωσιν ἐκεῖ μέρος μὲν ἐντόπια, μέρος δὲ ξένα φυτὰ μετακομισμέα ἐκεῖ.

Πολὺν καιρὸν ἐκράτεν μυσικὴν τὴν καλλιέργειαν τῆς ζαχαρώδους, καὶ αἱ φυτεῖαι αἱ φυτευθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλβεταίων ἦσαν ὀλίγης τιμῆς. Ἀκόμη κατὰ τὸ 1640 ἐμβῆκε κυρίως Ἀγγλος τις ἀπὸ τὴν νῆσον Βάρβαδον ³) εἰς τὴν Βρασιλίαν, καὶ μαθὼν

¹) Potosi, πόλις τῆς Περέ μετρίῃ μὲ μεταλλεῖα ἀργυρῆς, κείμενα εἰς τὸ ὄρος Ποτόση, τὰ ὅποια ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1545.

²) Piasra, νόμισμα ἀργυρῶν τῆς Ἰσπανικῆς Ἀμερικῆς, τὸ ὅποιον εἶναι πολλῶν εἰδῶν. τὰ ἐν τῷ Μεξικῷ χαραττόμενα εἶναι: ἀκέραια τιμῆς 20 ῥεάλων βελλονικῶν, ἔχοντα βάρος 561 ὀλλανδικῶν ἄσων, ἡμίσεια 10 ῥεάλων, τέταρτα 5 ῥεάλων καὶ ἐφεξῆς $\frac{1}{8}$ καὶ $\frac{1}{16}$. αἱ ἀκέραιαι πιάστραι, αἱ πρὸ τῷ 1772 ἔτις χαραχθεῖσαι τιμῶνται 55 $\frac{1}{2}$ γροσικίων Πεβοιανῶν, ἢ 6 τετρακτικῶν γροσιῶν. τὸ ἐν αὐταῖς ἄγνόν ἀργύριον εἶναι 14 λοτίων καὶ 8 — 9 κόκκων.

³) Barbados, νῆσος τῆς μέσης Ἀμερικῆς ἐκ τῶν λεγομένων Ἀντίλλων, ἀνήκει εἰς τὴν Ἀγγλίαν, κεῖται κατ' ἀνατολὰς τῆς νήσου τῆς ἀγίας Βικεντίας (Vicent) μετὰ τῆς 15 μοίρας καὶ 20 λεπτῶν τῆς βορείου πλάτους καὶ τῆς 317' μοίρας καὶ 40 λεπτῶν α' τῆς ἀνατολικῆς μήκους, ἔχει μέγεθος 7 τετραγωνικῶν μιλίων, 10000 (κατ' ἄλλους 25000) κατοίκους ἄσπευς καὶ 60 — 80,000 μαύρους.

μαθὼν παρὰ τῶν Πορτογάλων τὸ φύτευμα τῆς ζαχάρως καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν μύλων, κατέστησεν εἰς τὴν Βαρβαδον μίαν φυτεῖαν ζαχάρως. Οἱ συμπατριῶται τοῦ ἐμιμηθήσαν, καὶ ἡ Βάρβαδος μόνη ἔφερε τόσην ποσότητα ζαχάρως, ὥστε ἐξέπαιεν ἡ τιμὴ τῆς ὑπερβολικῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Ἀγγλία ἐκλεξε τὴν ὀρθὴν ὁδὸν μετὰς ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ ἀποικίας της. Ἦγεν ἀφῆσεν εἰς τὴν ἀποικίαν νὰ φυτεύωσι πᾶν ὃ, τι ἦν ἀρμόδιον δι' αὐτήν. Ἡ Ὀλλάνδα ἐκυρίευσεν τὴν Βρασιλίαν τῷ 1624. βλέπομεν ὅμως, ὅτι ἡ ἐδική της συντροφία τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν δὲν ἐπλήθυνεν πολὺ τὰς εὐρεθείσας ἐκεῖ φυτείας, ἐπειδὴ ἡ ζάχαρις δὲν ἔγινεν εἰς τὴν εἰρώπην δι' αὐτῆς εὐθηνότερα. Ἡ Γαλλία ἔμαθε τέλος πάντων παρὰ τῷ μεγάλῳ μινίστρῳ Κολβέρτῳ μετὰ τὸ 1664 τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῶν ἀποικιῶν. Ὁ Κολβέρτος ὅμως ἔκαμε τὸ σφάλμα, εἰς τὸ ὁποῖον διέμειναν ὅλα τὰ λοιπὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης πολλὰς χρόνας, ὑποτάξας τὰς ἀποικίας εἰς μεγάλας ἐμπορικὰς ἐταιρείας.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ταχεῖα ἀΐησις τῶν ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ Ἀγγλικῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν νησιῶν της προέροχεται κυρίως ἐκ τούτου, ὅτι ἡ Ἀγγλία δι' αἰτίαν πολλῶν περιστατικῶν, δὲν καὶ θυπέβαλεν, αὐτὰς τὰς ἀποικίας εἰς ἐταιρείας τινὰς, ἀλλ' εἰς ἰσχυρὰ καὶ πλῆθια ἰδιωτικὰ ὑποκείμενα. Ἡ Ὀλλάνδα ἀπολέσασα τὴν Βρασιλίαν κατέστησεν ἐπὶ τὴν νότιον Ἀμερικὴν ἀποικίας τινὰς ¹⁾, αἱ ὁποῖαι μόνις περὶ τὰς ὑστέρας χρόνας ἐφθασαν εἰς ἀκμὴν, ἀφ' ἧς τὰς ἐπῆραν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν ²⁾. Ἡ Δανία ἐλθούσα τελευταία ἠγόρασε τῷ 1754 τὴν νῆσον τῷ τιμῇ Στανρῷ ³⁾, εἰς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι παρὰ τῆς Γαλλικῆς συντροφίας, τὴν ἀφῆκε μὲν 30 χρόνας εἰς τὸν ζυγὸν τῆς συντροφίας τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν, τὴν ἐπῆρεν ὅμως ἔπειτα ἀπὸ αὐτὴν, ὅθεν τόσον ἠΰξησαν μετὰ τούτου αἱ φυτεῖαι

1) Ἡ ἐπὶ τὴν νότιον Ἀμερικὴν ἀποικία τῶν Ὀλλανδῶν εἶναι ἡ ἐν τῇ Γενόανῃ Σερνάνη, ἴδε ἀνωτέτω σελ: 20.

2) Τούτο γέγονε τῷ 1685 εἰς.

3) S. Croix, νῆσος τῶν Ἀντίλλων, οἱ Δανοὶ τὴν ἠγόρασαν παρὰ τῶν Γάλλων διὰ τὴν τιμὴν 150,000.

τεῖται ἐπ' αὐτὴν τὴν νῆσον, ἐπὶ τὴν τῷ ἁγίῳ Θωμᾷ ¹⁾ καὶ ἐπὶ τὴν τῷ ἁγίῳ Ἰωάννῃ ²⁾, ὥς τε τῶρα ἡ ποσότης τῶν ἐκεῖθεν εἰς Κοπεγχάγην φερομένων Πραγματειῶν εἶναι πολλὰ μεγάλη, καὶ ἡ Δανία ἔχει ὁ μόνον διὰ χρεῖαν τῆς ἰκανὴν ζάχαριν, ἀλλὰ πρὸς τέτοις καὶ διὰ μέρος τι τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης.

Αἱ ἀποικίαι ἐν γένει, ἐκείναι κυβερονῶνται μὲ μεγαλωτάτην ὀυσκολίαν, ὅσαι κεῖνται ἐπὶ τὴν σερεῖαν, ἢ εἶναι αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς τόσον μεγάλαι, ὥς τε νὰ ἡμπορῶσιν οἱ Μαῦροι εὐκολὰ νὰ φεῖγῶσι καὶ νὰ κρύπτονται. Πρὸς τέτοις καὶ ἡ γειτονία τῶν Ἰσπανῶν εἶναι ἐπιζήμιος εἰς τινὰς ἀποικίας, π. χ. εἰς τὰς Δανὰς ἐν τῇ νήσῳ τῷ ἁγίῳ Θωμᾷ, ἐπεὶ οἱ Ἰσπανοὶ δέχονται προθύμως τὰς φυγάδας Μαύρους, εἰς δὲ θελήσωσιν ἅμα νὰ βαπτισθῶσιν. Εἰς ὅλας τὰς ἀποικίας, ἐκείναι αἱ φυτεῖαι εἶναι αἱ πλέον σημαντικαὶ καὶ εἰς μεγάλην τιμὴν, ὅσαι ἢ κεῖνται παρὰ τὴν θάλασσαν, ἢ παρὰ πλευστὺς ποταμούς.

Τὰς ἀποικίας τῆς Ἀμερικῆς δύναται τις νὰ τὰς διαιρέσῃ εἰς τρεῖς κλάσεις. Α'. Εἰς ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι ἡμπορῶσι νὰ ἐξισάσωσι τὴν ζυγοσθμίαν τῇ ἐμπορίᾳ μὲ τὴν Εὐρώπην, διὰ τῶν προϊόντων αὐτῶν. εἰς αὐτὰς ἀνάγονται κατ' ἐξοχὴν τὰ ἑτω λεγόμενα Ζαχαρόησα. Αὐταὶ ὅμως τόσον ὠφελῆνται ἀπὸ τὴν ζυγοσθμίαν τῇ ἐμπορίᾳ, ὥς τε αἱ Μητροπόλεις τῶν ³⁾ ἤθελον ἔχει μεγάλην ζημίαν εἰς αὐτὸ, αἰσῶς

1.) Οἱ Ἀγγλοὶ καὶ Οὐλλανδοὶ δεσπότῃ τῶν φυτειῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἐκατοῖκον εἰς τὸν τόπον, καὶ δὲν ἐσυχον αὐτὸν τὸν πλεονασμὸν τῆς ζυγοσθμίας πάλιν εἰς τὸν τόπον.

2.) Οἱ Γάλλοι δεσπότῃ τῶν φυτειῶν ἐπιστρέφουσιν ἐν μέρει ὀπίσω μὲ τὰ ἀποκτηθέντα πλέτητων. Τὸ γένος ὅμως κερδαίνει πολλὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων τῶν ἀποικιῶν εἰς τὴν λοι-

Δ

πὴν

¹⁾ S. Thomas, νῆσος μικρὰ τῶν Ἀντίλλων ὑπὲρ τὸν ἄνεμον.

²⁾ S. Jean, νῆσος καὶ αὐτὴ τῶν Ἀντίλλων ἀνήκει εἰς τὴν τῷ ἁγίῳ Θωμᾷ τῶν Δανῶν.

³⁾ Μητροπόλεις τῶν ἀποικιῶν ἐννοῦνται αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ πολιτεῖαι, ἐξ ὧν ἐκείναι ἐξήρτηνται, π. χ. οἱ ἀποικίαι τῶν Ἰσπανῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ κ.τ.λ. γνωρίζουσι Μητρόπολιν τὴν Ἰσπανίαν κ.τ.λ.

πὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὴν ἀνατολὴν ¹⁾). Καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ ναύλωμα διὰ τὰς ἀποικίας ὡφελῶνται καλλίτερα αὐτοί, παρὰ οἱ Ἄγγλοι. Εἰς αὐτὴν τὴν πώλησιν τῶν ἀποικιακῶν προϊόντων οἱ Γάλλοι πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν, εἶχον ὑπερέβη τὰς Ἀγγλίας, οἱ τινες πρότερον ἐπώλεν τὴν ζάχαριν εἰς τὴν Εὐρώπην σχεδὸν μόνοι· τὰ δὲ αἰτία ἦσαν τὰ ἐπόμενα :

α'. Ἐπειδὴ τὰ ζαχαροφόρα νησιά τῶν Ἀγγλῶν δὲν ἔφερον πλειοτέραν ζάχαριν ἀπὸ ὅσῃν ἐχρειάζετο ἡ Ἀγγλία.

β'. Ἐπειδὴ ἡ Ἀγγλία πρότερον δὲν ἔδιδεν ἄδειαν εἰς τὰς ἀποικίας νὰ εἰσπλέωσι κατ' ἐνθεμίαν εἰς Ἀγοράς τῆς Εὐρώπης, μήτε καὶ εἰς τὴν Ἰρλανδίαν. Ἀπὸ τῆς 1759 τοῖς ἐυγχεωρήθη νὰ ὑπάγωσι δι' ὅλας τὰς λιμένας τῆς Εὐρώπης πέραν τῆς Ἀκρωτηρίου τῆς Τέρματος τῆς γῆς (Capo finis terræ) ²⁾).

γ'. Ἐπειδὴ ἡ Ἀγγλία πάντοτε ἐπώλει μὲ μεγαλητέρας τιμὰς παρὰ ἡ Γαλλία, καθὼς εἶδομεν κατὰ τὰς ὑστέρας χρόνας τῆς πολέμου τῆς βορείης Ἀμερικῆς *).

B'

¹⁾ Οἱ Εὐρωπαῖοι ὀνομάζουσι τὰ πρὸς αὐτὰς ἀνατολικὰ μέρη τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἢ Ἀσιατικῆς Τυρκίας, Λεβάντε, ἐκ τῆς ἐκείθεν πρὸς εὐρὺς πρὸντος ἀνέμου ἀπὸ τῶν, τὸν ὅποιον οἱ Ἰταλοὶ λέγουσι Λεβάντε. Περιλαμβάνονται δὲ ὑπ' αὐτὸ τὸ ὄνομα, ὅλοι οἱ Ἰσπανικαὶ καὶ Ἀσιατικοὶ τόποι τῆς Τυρκίας, ἀπὸ τὴν Δαλματίαν ἕως τῆς Εὐφράτης, ὅλα τὰ νησιά τῆς Μισογείας Θαλάσσης, καὶ μέρος τῆς Ἀφρικῆς εἰς τὰς ἐκβολὰς τῆς Νείλου, μάλιστα οἱ Ἀγγλοὶ καὶ οἱ Ὀλλανδοὶ ἀρχίζουσιν ἀπὸ τὴν Γιβριλτέραν καὶ ὀνομάζουσιν ὅλην τὴν πρὸς ἀνατολὰς κειμένην τῶν πρὸς τὴν Βορρῶν καὶ Νύτον, Λεβάντε. Τῆτο ἐννοεῖται λοιπὸν ἐδῶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀνατολή.

²⁾ Capo finis terræ, ὀνομάζεται τὸ ἀκρωτήριον τῆς δυτικῆς παραθαλασσίας τῆς Ἰσπανικῆς Γαλλικίας. Πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ἐνομιζέτο αὐτὸ τὸ μέρος ὡς τέρμα τῆς γῆς, διὰ τῆτο ὀνομάσθη Ἀκρωτήριον τῆς Τέρματος τῆς γῆς.

(*) Ταῦτα πάντα ἔλαβον βέβαια μεγάλην μεταβολὴν διὰ τὴν παρόντος πολέμου, ἐπειδὴ ἡ Ἀγγλία οἰκιοποιήθη ὅλον τὸ θαλάσσιον ἐμπορίου, καὶ ἡ Γαλλία τὸ ἔχασε σχεδὸν ὅλον. Μ' ὅλον τῆτο εἶναι πολλὰ πιθανόν, ὅτι εἰς τὴν μέλλουσαν εἰρήνην νὰ ἔλθοισι τὰ πάντα σχεδὸν πάλιν εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν. διὰ τῆτο ἐγὼ ἐθώρησα τὴν κατάστασιν τῆς ἐμπορίας ἑξαετίας ἐν καιρῷ εἰρήνης. Ὁ Συγγραφεὺς, ὃς τις συνέγραψεν τῷ 1801 ἔτει.

Β. Εἰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι ἐξισάζουσιν αὐτὴν τὴν ζυγοσθμίαν μὲ μετορητὰ χρήματα. τοιαῦται εἶναι αἱ Ἰσπανικαὶ καὶ αἱ Πορτογαλλικαὶ ἀποικίαι. ἐκείναι ἐξεῖλαν εἰς τὴν Εὐρώπην ἤδη διακόσια ἔτη καὶ ἐπέκεινα, λογαριαζομένους τῷ ἐνὸς ἔτις μὲ τὸ ἄλλο 21 μιλλιόνια πιάσρας. Ἡ πληθὺς τῶν χρημάτων τὰς κατίσῃσε τοσούτον ἀμελείς εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν φυτειῶν, ὥστε, διὰ τὴν εἰπωμὴν πρὸς παράδειγμα, ἐπαυσαν ἀπὸ τῆς μεταχειρίζονται τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐκείσε κομισθέντα βόδια, καθὼς ἡδύναντο τὰ μεταχειρισθῶσι.

Αἱ Πορτογαλλικαὶ ἀποικίαι ἡδύναντο τὴν ἐξισάσωσι τὴν ζυγοσθμίαν τῷ ἐμπορίῳ καλλίτερα, ἐπειδὴ τὰ προϊόντα τῶν γίνονται πολλὰ καὶ πάντοτε αὐξάνουσι. Πρὸς τέτοις πρέπει τὴν λογαριάσωμεν μέγα τι μέρος τῶν ποσοτήτων, τῶν ἐρχομένων ἀπὸ τὴν Βρασιλίαν καὶ διαβατινόντων διὰ τῆς Λισβώνης, εἰς τὸ μὲ τὴν Ἰσπανίαν ἀπηγορευμένον ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖται διὰ τῆς ἀποικίας τῆς ἁγίας Μυνηρίας ¹).

Γ. Εἰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ἱκαναὶ τὴν ἐξισάσωσι τὴν ζυγοσθμίαν τῷ ἐμπορίῳ μῆτε μὲ πραγματείας μῆτε μὲ μετορητὰ χρήματα. Τοιαῦται ἦσαν ἐξαιρέτως αἱ πρώην ἀποικίαι τῶν Ἀγγλῶν (αἱ τῶν 15 ἡνωμέναι πολιτεῖαι) ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ, αἱ ὁποῖαι διὰ τὸτο ἠναγκάσθησαν τὴν βοήθηθῶσι πραγματευόμεναι εἰς τὴν ἐπίλοιπον Ἀμερικὴν μὲ ἀπηγορευμένα πράγματα (Contrebande), καὶ διὰ τῆς συγχωρηθέντος αὐτοῖς ἐμπορίου κατὰ τὸ 1732, μὲ προμηθεύσεις εἰς τὰ Ζαχαρόνησα. Πρὸς τέτοις εἶχον ἄδειαν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν τὴν πραγματευομένη κατ' εὐθείαν εἰς ὅλας τὰς λιμένας πέραν τῆς Ἀκρωτηρίου τῆς Τέρματος τῆς γῆς ²), διὰ τῆς ὁποίας ἐφθασαν κατ' ὀλίγον εἰς μεγαλῶτατον ἐμπόριον σίτε ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσῃ.

Ταῦτα ὅμως ὅλα δὲν τοῖς ἐβοήθησαν διὰ τὴν ἀπαντήσασιν

Δ 2

ὅλην-

¹) St. Sacramento, Ἀποικία τῶν Πορτογάλων καὶ γούριον ἐπὶ τινος νησιῷ, κειμένη παρὰ τὴν βορείον ὄχθην τῆς ποταμῆς Αὐπλάτας, κατατεθείσα τῷ 1680 ἔτει μὲ δουραρέσκειαν ὅμως τῆς Ἰσπανίας, ἣ τις ἐξημίστο διὰ τῆς λαθραίας ἐμπορίας, τὸ ὁποῖον ἐκαμνεν αὐτὴ ἡ ἀποικία, διὸ καὶ τῷ 1777 τὴν ἐπῆρσεν ἀπὸ τῆς Πορτογαλλίας, κατηδάφισε τὸ γούριον καὶ ἐγένισε τὸν λιμένα.

²) τὸ προφῆρθῆν Capō finis terræ.

ὅλην τὴν ξημίαν των, ἀλλὰ διέμειναν πτωχοὶ χρημάτων μετρητῶν· καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ βοηθηθῶσι μὲ χάριτα νομίσματα, τὰ ὅποια ἐτιμῶντο μόνον ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν, εἰς δὲ τὰς ἐξωτερικὰς καμπύλας ἦσαν 40 — 50 τὰ ἑκατὸν κατώτερα τῶν μετρητῶν χρημάτων. Ἐν γένει ἡ Ἀγγλία εἶχε πολὺν κόπον μὲ αὐτὰς τὰς ἀποικίας, διότι ἔχρειον τὴν αὐτὴν γῆν καὶ τὸ αὐτὸ κλίμα μὲ τὴν Μητρόπολιν, καὶ ἦσαν κατοικημένοι σχεδὸν ὅλον ἀπὸ Εὐρωπαίους, οἱ ὅποιοι προθύμως ἐνήργουν καὶ ἤξευραν νὰ ἐνεργήσωσιν ὅλας τὰς τέχνας καὶ τὴν γεωργίαν, τὰ ὅποια εἶχεν ἡ Ἀγγλία.

Ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς ¹).

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς τὸ διένειμαν μεταξὺ των οἱ Ἕνετοι καὶ οἱ Γενεῆνσιοι μετὰ πολλὰς πολέμους, εἰς τρόπον ὅπῃ οἱ μὲν πρῶτοι ἐκράτησαν τὸ διὰ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐμπόριον, οἱ δὲ τελευταῖοι τὸ διὰ τῆς Μαύρης Θαλάσσης· τὸ δὲ τῆς Αἰγύπτου ἐμπόριον τὸ ἔκαινον κατὰ τινα τρόπον κοινῶς. Ἡ ὑπὸ τῶν Τούρκων γενομένη ἀλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατ' ἀρχὰς δὲν ἐσέγχυσεν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, αὐτοὶ ἄφησαν τὰς Γενεῆνσιους ἐτι χρόνον τινα εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Κριμαίας, καὶ ἐξαίρετως τῆς πόλεως Καφῶ (Θεοδοσίας). Ἡ Αἴγυπτος ἐμείνεν ἕως τῆς 1516 ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Μωμελῶν ²), οἱ ὅποιοι

¹) Τῷ Λεβάντε δηλαδὴ, περὶ ὃ ἴδε τὸ σημεῖωμα ¹ ἐν τῇ σελίδι 26

²) Μωμελέκο, Μωμελκ καὶ Μωμελᾶ σημαίνει εἰς τὴν Ἀραβικὴν δι-
 αλέκτον, δούλον (σκλάβον), κατ' ἐξοχὴν δὲ ὀνομαζόνται ὕψους οἱ
 σωματοφύλακες, τὼς ὁποῖους κατέστησεν ὁ Σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου
 Νοδξ εμε δὲν Ἐγυπ (ἐκ τῷ γένους τῷ μεγάλῳ Σελᾷδιν), ἐπει-
 δὴ κατ' ἀρχὰς ἐπ' αὐτῷ τέτῳ ἡγόρασε νέας δούλους ἐκ τῷ ἔθνους τῶν
 Καπιζιάκων, πωληθέντας ὑπὸ τῶν νικητῶν Μογόλων εἰς πραγμα-
 τευτὰς. Εἰς ὀλίγους χρόνους αὐτοὶ οἱ σωματοφύλακες ἔγιναν τόσον
 ἐπιχειρηματῆαι καὶ ἰσχυροὶ, ὥστε εἰς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν του, ὀνό-
 ματι Ἰμπέγ κατεβίβασε τὸν τελευταῖον Σουλτάνον τῆς Αἰγύπτου ἐκ
 τῆς γενεᾶς τῷ Σελᾷδιν, Μωσᾶν Ἀσχροφ, καὶ ἀνέβη αὐτὸς εἰς
 τὸν θρόνον τῆς Αἰγύπτου τῷ 1254 ἔτει. διήρκεισε δὲ ἡ ἐξουσία τῶν
 Μωμελῶν ἕως τῷ 1517, ὅτε Σελὶμ ὁ Α' τὴν κατέσβεσε.

ποῖοι ἐπρὸς πᾶσιν νὰ διατηρῶσι τὸ ἐμπόριον εἰς τὸν τόπον των. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔκειτο τὸ ἐμπόριον εἰς αὐτὰς τὰς τόπας σχεδὸν ἓνα ὁλόκληρον αἰῶνα ἀνερέργητον, ἐπειδὴ ἐπαύσειν ἐκεῖ δι' ὅλα τὸ ἐμπόριον τῆς Ἰνδίας, καὶ ὁ μόνον οἱ Τέρκοι τὰς χριστιανὰς, ἀλλὰ καὶ ὅτοι ἐκείνης τόσον τὰς ἀπεσφρόντο, ὥς ἡ πρώτη συνθήκη τῆς Βασιλείας τῆς Γαλλίας Φραγκίσκος τῷ Α', ἡ γενομένη μὲ τὰς Τέρκους τῷ 1555. διήγειρε γενικὸν μῖσος κατ' αὐτῶν. Ἡ Γαλλία δὲν εἶχεν ὄφελός τι ἐξ αὐτῆς τῆς συνθήκης, διότι δὲν εἶχε τότε τι νὰ πωλήσῃ. Ἡ Βενετία ἐκλίπετο κατὰ τὸ 1580 μὲ αὐτὰς (τὰς Τέρκους) συνθήκην περὶ ἐμπορίας, καὶ τόσον μεγαλύτερον ὄφελος εἶχεν ἐξ αὐτῆς, καθότι ἐξασίαζε τότε ὅλα σχεδὸν τὰ περὶ τὴν Ἑλλάδα νησιά. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπραγματεύθησαν ἐκεῖ καὶ ἄλλα εὐρωπαϊκὰ ἔθνη ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν σημαίαν. Εἰς τὰ αὐτὰ ἔμεινεν ἔτι, καὶ ὅτε ἡ Ἀγγλία τῷ 1604, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ Ὀλλάνδα καὶ ἡ Γένεα εἶχον κλείσει συνθήκας ἐμπορίας μὲ τὰς Τέρκους.

Ἔως τῷ 1675 ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης ἐπραγματεύοντο ἐκεῖσε ὑπὸ μόνην τὴν Γαλλικὴν σημαίαν. Ἡ Γαλλία ὅμως ἔως τῶν καιρῶν τῆς Κολδέρτε δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ καὶ τέτοιον ἄλλο τι ὄφελος, εἰμὴ ὅτι οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει Κόμιστοι καὶ Πρέσβεις ἠμποροῦν νὰ ζῶσι μὲ ξένα ἔξοδα. Ἔως τότε οἱ Ἀγγλοὶ ἦσαν οἱ ἰσχυρότατοι εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον.

Κατὰ τὸ 1675 ἔτος ἡ Ἀγγλία διὰ μιᾶς νέας συνθήκης ἐμπορικῆς κατώρθωσαν, ὥς οἱ Ἰσπανοὶ, Πορτογάλλοι, Ἰταλοὶ καὶ αὐτοὶ οἱ Ὀλλανδοὶ μόνον ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν ἐπετρέποντο νὰ πραγματεύωνται εἰς τὴν Ἀνατολὴν, καὶ ἔδιδον τὰ κομιστάτια καὶ ἄλλα ἔξοδα εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ Ὀλλάνδα ὅμως ἠλευθερώθη ἀπὸ αὐτῶν, καὶ ἔχει ἰδίως Πρέσβεις καὶ Κομιστοὺς. Καθ' ὃν καιρὸν ἐβιβήκεν ἡ Ἀγγλία εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, εἰρήκε τὴν πραγματείαν τῶν ρῆγων, τὸ ἐσιωδόμενον μέρος τῆς ἐμπορίας, εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἑνετῶν. Ἡ Ἀγγλία ἐμμιμήθη αὐτὰ τὰ ρῆχα, ἐπεὶτα ὅμως ἔπαυσε τὸ αὐτὸ ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐπὶ τῇ Κολδέρτε, οἱ τινες ὁ μόνον ἐμμιμήθησαν τὰ Ἀγγλικά ρῆχα, ἀλλὰ πρὸς τέτοις ἤξευρον νὰ κάμωσιν εἰδὸς τι ἐλα-

λαφροτέρων ὀρέων ἀριστών εἰς τὰς ἀνατολικὰς ¹⁾, καὶ ἠδύναντο ἐν γένει νὰ ἐργάζωνται πολὺ εὐθηνότερα, ἐπειδὴ δύνανται νὰ λάβωσι τὸ Ἰσπανικὸν μαλλίον εὐκολώτερα, καὶ πρὸς τούτοις ἔχει καὶ τὸν ναυλὸν ἀπὸ Μαρσελίας δι' ἐκεῖ εὐθηνότερον. Μετὰ καιρὸν ἔλαβον μεγάλην πώλησιν τὰ Ἀμερικανικὰ προϊόντα των, καὶ καθόλου ἐκέρδησαν τὴν ὑπεροχὴν ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα γένη εἰς αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ²⁾.

Ἡ Ὀλλάνδα ἐξῆλθε σχεδὸν δι' οἷς ἀπὸ τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐξαιρέτως ἀπὸ τοῦ Χαϊέπ ³⁾. Πλὴν μετεχειρίζετο τὸ καθολικὸν κέρδος, ἐπειδὴ ἠδύνατο νὰ ἀρίνη νὰ κυκλοφορῶσι τὰ κεφάλαιά της (καπιτάλια), εἰς τὰς ἐκεῖ καταστημένους ἐμπορικὰς οἴκας ἄλλων ἐθνῶν πρὸς 5 ἕως 6 τὰ ἑκατὸν, διότι οἱ συνήθεις τόκοι εἰς τὴν Ἀνατολὴν τρέχουσι πρὸς 20 τὰ ἑκατὸν ⁴⁾. Τὸ ἐμπόριον τῶν Ἰταλιῶν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἠδύνατο διὰ πολλὰς αἰτίας νὰ λάβῃ μεγάλην αὐξησιν κατὰ τὸτον τὸν αἰῶνα.

Α'. Ἐπειδὴ τὰ Γερμανικὰ ἐργόχειρα, ἐξαιρέτως δὲ τὰ μάλιστα ελαφρὰ ὑφάσματα καὶ τὰ κοντὰ πράγματα ⁵⁾ εὐρίσκων εἰς τὴν Ἀνατολὴν πολλὰ καλὴν πώλησιν.

B'

¹⁾ Αὐτὰ εἶναι τὰ λεγόμενα Draps de force καὶ κοινοῦς σεράλια, παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις σάλ-τζοχὰ, εἰς τὰ ὑποῦα τοῦς ὑπερέβησαν οἱ Ἀγγλοὶ εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς χρόνους, κατὰ τε τὴν ποιότητα καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ διαρκὴ χρόματα, καὶ οὕτως ἐμυμήθησαν οἱ ὀρεχοποιοὶ τοῦ Ἰνδου, οἵτινες κατισκευάζουσι τὴν σήμερον τὰ πλεονέτα ἔνδη αὐτῷ τῷ εἶδους.

²⁾ Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπανέστασιν τῶν Γάλλων, τὴν ἐποδύλωσιν τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν ᾧ πᾶσι σχεδὸν ἡ Εὐρώπη καταταράττετο καὶ ἐταρτάζετο ὑπὸ τῶν Γάλλων, οἱ Ἀγγλοὶ ἀπέκλι-σαν τοιαύτην ὑπεροχὴν εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ὥστε νομίζω, ὅτι ὑπερίβησαν πάσας ὁμοῦ τὰς ἐμπορευομένας πολιτείας, καὶ ἐκείνας τὰς διαβοήτους τῆς ἀρχαιότητος, τῶν Φοινίκων ἐπὶ καὶ τῶν Καρχηδονίων.

³⁾ Χαϊέπ (Βεσφόρια τῆς Συρίας), πόλις μεγάλη καὶ τῆς Συρίας ἡ πρωτεύουσα, κεῖται παρὰ τινα μικρὸν ποταμὸν, ὅς τις μετὰ ολίγων ὁρίων ἐκείνη ἀπὸ τὴν πόλιν ἀφανίζεται εἰς τὴν γῆν. ἔχει ἐμπόριον μεγάλωτατον, ἐπειδὴ εἶναι τὸ κέντρον τοῦ μεταξὺ τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

⁴⁾ Ὁ κοινότερος τόκος ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἶναι 12 εἰς τὰ ἑκατὸν.

⁵⁾ Κοντὰ πράγματα ἐννοοῦνται ἱδῶ ὅσα δὲν ἔχουσιν ἑκτασιν διὰ νὰ με-

Περὶ τῆς Ὀφελείας τῆ Ἐμπορίας.

Τὸ ἐμπόριον εἶναι τόσον ἀναγκαῖον εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὥστε ἄνευ τέρτου δὲν ἠδύνατο μήτε τὸ ἡμισυ τῶν ἀνθρώπων, τὲς ὁποῖες τῶρα τρέφει ἡ γῆ, νὰ ζήσῃ ἐπ' αὐτήν, Ἐπειδὴ·

Α') Ἡ ποιότης τῆ μεγαλητέρας μέρος τῆς γῆς, εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἡ διατροφή τῶν ἀνθρώπων μόνον μὲ μεγάλην κόπον ἔμπορεῖ νὰ ἀποκτηθῇ ἐξ αὐτῆς.

Β') Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀναλαμβάνει αὐτὸν τὸν κόπον τῆς γεωργίας ἄνευ ἀνάγκης, ἢ ἄνευ τῆς πρὸς τὸ κέρδος ἐλπίδος. Μεταξὺ τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν ἦτον ἡ βία καὶ ἡ δουλεία, δι' ὧν ἡναγκαζέτο τὸ πλείοτερον μέρος τῶν ἀνθρώπων, νὰ ἀναλάβωσιν αὐτὸν τὸν κόπον. Εἰς ἐκεῖνα τὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα δὲν ἐγνώριζον τὴν δουλείαν, ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος συνήθως δὲν ἐπεχειρίζετο τὴν γεωργίαν, ἀλλὰ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὸ κυνήγιον, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν κλίσιν τῆ νὰ ἀφήσῃ τὸν ἐξατμισμένον τόπον τε καὶ νὰ μεταρῇ εἰς ἄλλον, ὅς τις τῷ ἐφαίνετο καλλίτερος.

Γ') Ὁ παραδιδόμενος εἰς τὴν γεωργίαν, διὰ τὸ πολίπονον θέλει ἐργάζεται μόνον διὰ τὸ ἀναγκαῖον ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς οἰκείοις αὐτῷ, καὶ ἄλλως δὲν θέλει καθυποβάλλει ἑαυτὸν εἰς τὸν κόπον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ καταβάλῃ, εἰ μὴ ὅταν ἡ ἐλπίς τῷ κέρδους τὸν ἐρεθίζει εἰς τὸτο.

Δ') Ἐὰν ὅμως δὲν ἐργάζεται ἐπὶ σκοπῷ πλεονασμοῦ, ὅταν τυχῶσι χρόνοι ἄκαρποι, ἢ δι' ἄλλα τυχερὰ, δυσχεεῖς, θέλει πάθει ἔλλειψιν καὶ εἰς τὸ πλέον χρειώδη δι' αὐτὸν, καὶ τότε θέλει βαρυνθῇ τὴν γεωργίαν, καὶ θέλει ζητεῖ τὴν τροφήν τε διὰ τῆς κτηνοτροφίας καὶ τῆς κυνηγίας.

Ε') Ὅπως τρέφονται οἱ ἄνθρωποι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τελευταῖον τρόπον, ἐκεῖ ἡ γῆ δὲν δίδει τὴν ἀναγκαίαν τροφήν, μήτε εἰς τὸ ἡμισυ μέρος τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὲς ὁποῖες ἠδύνατο νὰ δώσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, εἰς τὴν γεωργεῖτο κατὰ τὸ δέον.

5.) Ἐπειδὴ μόνον τὸ ἐμπόριον δύναται νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἀναλαμβάνοντα τὸν κόπον τῆς γεωργίας, ἐλπίδα κέρδους ἐκ τῆς πωλήσεως τῆ περισσεύματός τε, εἶναι πρόδηλον, ὅτι χωρὶς τούτου, ἔπρεπεν ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐπὶ τὴν κτηνοτροφίαν, ἢ νὰ εἰσαχθῇ πάλιν ἡ δουλεία (σκλαβία). Κατὰ τὸ πρῶτον, θέλει ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ ἥμισυ, καὶ εἰς τόπον· τινὰς ἴσως καὶ ἕως εἰς τὸ τρίτον. Κατὰ τὸ δεύτερον δὲν ἤθελε θυνηθῇ ὁ ἀνθρώπος νὰ διαρκέσῃ τελαχιστον ἐν τῇ νῦν καταστάσει τῆς διοικήσεως τῶν πεπολιτευμένων ἐθνῶν.

Ζ.) Διὰ τῆ ἐμπορίας αὐξάνουσιν ἐν γένει αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστήμαι. Αἱ αὐτῆς ζωῆς πάντα τὰ ἔθνη καθ' ὅλας τὰς ζώνας ὡς ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ χώρᾳ. Ἐμποροῦσι διὰ τῆ ἐμπορίας, τὸ ὁποῖον ἤνωσεν ὅλον τὸν κόσμον, καὶ κάμωσι τὰς ἐφευρέσεις τῶν γνωστὰς καὶ νὰ τὰς μεταδώσωσιν ἀμοιβαίως. Ὁ πραγματευτὴς ἐπ' ἐλπίδι τῆ κέρδους ἀναδέχεται εἰς τὸ ἐμπόριόν τε πάϊτας τὰς κινδύνους καὶ τὰς κακοπαθείας, καὶ διὰ τὸ ἐμπόριον ἔγιναν αἱ μεταγαλώταται ἀνακαλύψεις εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἐπιστημῶν. Ἡ Ἀμερικὴ ἤθελεν εἶναι ἴσως ἕως τῆς σήμερον, ἢ ὅλη ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἄγνωστος, ἀνίσως δὲν ἤθελε δώσῃ τὴν αἰτίαν εἰς τούτο ἢ ἐλπίς τῆς δόξης καὶ τῆ κέρδους διὰ τὴν πραγματείαν.

Η.) Διὸ τῆς βοήθειας τῆ ἐμπορίας ἠδυνήθημεν νὰ ἀνταλλάξωμεν τὰ ἐδικὰ μας φυσικὰ καὶ τεχνητὰ προϊόντα, γεννήματα τῶν ψυχρῶν κλιμάτων, μὲ τὰ γινόμενα εἰς τὰ θερμότερα κλίματα. Ἐκεῖνο ὅπερ ἔχει περιττὸν ἐν ἑθνος, καὶ ἐν ἄλλο τὸ ὑπερεῖται, ἢμπορεῖ νὰ τὸ λάβῃ αὐτὸ διὰ τῆ ἐμπορίας. Ἐν γένει φαίνεται εἰς τὰς καιρὸς ἡμῶν, ὅτι πᾶσα χώρα γεννᾷ κάθε προϊόν, διότι ἐν πάσῃ χώρᾳ εὐρίσκεται πᾶν ὃ, τι γίνεται εἰς ὁποιοδήποτε μέρος τῆ ἐμπορευομένου κόσμου, καὶ ἐκεῖ δύναται τις καὶ τὸ ἀποκτήσῃ ἢ δι' ἀλλαγῆς ἄλλων προϊόντων, ἢ διὰ μετρητῶν χρημάτων. Ὅθεν αἱ ἐβρότεραι ἡμῶν χρῆται δύναται ἀνεῖν δυσκολίας νὰ αὐξήσῃ, καὶ ἡ ἐπίγειος ἡμῶν εὐδαιμονία νὰ πληθυνθῇ.

Προδιοίξεις.

Πραγματευτής εκείνος είναι άξιος να ονομάζεται, ός τις αγοράζει ποσότητα τινά πραγματειών, έχ' ίνα τας μεταχειρισθῇ αὐτός, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ να τας πωλήσῃ πάλιν με κέρδος. Εἰς αὐτὸν εἶναι ἀδιάφορον, ἂν αὐταὶ αἱ πραγματεῖαι προήχθῃσι διὰ τῆς φύσεως, ἢ διὰ τῆς φιλοπονίας τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸ τὸ ἐμπόριον λέγεται *Οἰκείον ἐμπόριον*.

Τὰς Πραγματεντάς ἡμπορεῖ τις να τὰς διαιρέσῃ ὡς πρὸς τὴν ἐπισήμην καὶ γνώσιν των εἰς τρεῖς κλάσεις.

Α. Εἰς τὰς μετερχομένους μόνον ἐν εἶδος ἐμπορίας, καὶ μὴ ἔχοντας σκοπὸν να κάμωσιν ἄλλο εἶδος, τὰς δὲ με αὐτὸ ἠνωμένας ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας αὐτοὶ ἀγνοοῖσι, τὰς ἐνεργῶσι δι' ἄλλων ἀνθρώπων με πληρωμὴν.

Β. Εἰς τὰς ἔχοντας ἱκανότητα, να λαμβάνωσι μετοχὴν εἰς πᾶν ἐμπορικὸν ἔργον, καὶ να τὸ ἐνεργῶσι διὰ τῆς ἰδίας φροντίδος των.

Γ. Εἰς τὰς ὄντας ἱκανὲς καὶ να δίδωσι συμβελην διὰ τὸ κοινὸν καλὸν τῷ ἐμπορίῳ.

Ὅθεν διαιρῶνται προσφύεσθαι αἱ γνώσεις, τὰς ὁποίας ἀναγκαίως πρέπει να τὰς ἔχῃ ὁ πραγματευτής :

Α. εἰς ἀπαραιτήτως ἀναγκαίας, καὶ αὐταὶ διαιρῶνται :

α. εἰς προπαρασκευαστικάς :

- 1) τὸ γράψιμον,
- 2) τὰς λογαριασμούς,
- 3) τὴν γνώσιν τῆς μητρικῆς γλώσσης.

β. εἰς κυρίως ἐμπορικὰς εἰδήσεις :

- 1) τὸ γνωρίζειν τὰς πραγματείας,
- 2) τὴν ἐμπορικὴν πρᾶξιν,
- 3) τὴν τέχνην τῶν κατασείχων.

Ἐκαστον τῶτων, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἐκτίσεως τῇ ὑπὸ τῷ πραγματεντῇ ἐνεργουμένῃ ἐμπορίῳ.

Β. Εἰς ἐπισήμας, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουσι τὸν τέλειον

πραγματευτήν. Εἰσὶ δ' αἵται ὁμοίως :

α. προπαρυσκευαστικά :

- 1) ἡ Ίεωγραφία,
- 2) ἡ Πολιτικὴ νέα ἱστορία τῶν ἐμπορευ-
μένων ἐθνῶν,
- 3) ἡ Ἱστορία τῶ ἐμπορίου,
- 4) αἱ ξέναὶ δεάλεκτοι.

β. ἐκτὸν, τὰς ὁποίας χρειάζεται διὰ τὰς ἰδι-
ας υποθέσεις τε.

Ἡτοι εἶδησιν

- 1) τῆς ἐντελὲς ἐμπορικῆς ἐπισήμης,
- 2) τῶν νομισμάτων,
- 3) τῶν τεχνουργίων καὶ ἐργοχείρων,
- 4) τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν,
- 5) τῶν ἐμπορικῶν Νόμων, ἐντοπίων καὶ ξέ-
νων.

Εἰς αὐτὰς τὰς ἀναγκὰς εἰς τὸν πραγματευτὴν εἰδήσεις,
δύναται νὰ συναριθμηθῶσιν ἔτι καὶ αἱ ἀκόλουθοι :

Ἡ γνώσις τῶν τεχνουργίων καὶ ἐργοχείρων προϋποτίθηναι εἰ-
δησιν Μηχανικῆς καὶ Σχεδιαστικῆς.

Ἡ γνώσις τῆς Νομισματικῆς, καὶ μάλιστα τῶν τεχνουργίων τῶ
κρούσιος καὶ τῶ ἀργυρίου απαιτεῖ εἶδησιν Σημικῆς καὶ Βασαν-
ιστικῆς ¹⁾.

Ὁ Ναύκληρος (Καρυβοκέρης) ἔχει κρίειν τῆς Ναυπηγικῆς.
Ὅς τις ἔχει τέχνην τινὰ, διὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ οἰκοδο-
μῶνται πολλὰ οἰκοδομαὶ, χρειάζεται νὰ ἔχη εἶδησιν τινὰ τῆς
Αρχιτεκτονικῆς ἐν γῆρι.

Ὁ Γιοπώλης (Ματεριάλις) χρειάζεται τὴν Φυσικὴν ἰ-
στορίαν.

Μετ' αὐτὴν τὴν προεισαγωγικὴν ἐξήγησιν κρίνω ἀναγκαῖον,
νὰ μεταβῶ εἰς τὰ παντοδαπα εἶδη τῶ ἐμπορίου.

ΚΕ-

¹⁾ Βασανιστικὴ εἶναι ἡ τέχνη, δι' ἧς δοκιμάζεται τὸ κρούσιον καὶ τὸ ἀρ-
γύριον πολὺς ποσότητος εἶναι, δηλ. πόσον ἀπέχει τῆς φυσικῆς τοῦ
καθαρῆτος, γίνεται δὲ αὐτὴ διὰ τῶ ἐργήματος τῶ μέταλλου ἐπα-
νω εἰς πέτρων σκληρὰν μαζὴν, ἣ τις ὀνομάζεται ἐκ τούτου Αἰθῶς
Βασανιστικῆς, κρούσιος δὲ καὶ ἀκροβύζουρον διὰ τῆς ἀνελύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Α΄

Περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων, καθ' ὧς ἐνεργεῖται τὸ Ἐμπόριον.

§. 1.

Τὸ ἐμπόριον ἐν τῇ μεγάλῃ ἀπλότῃ καθ' ἣν συνέστηκε κατ' ἀρχάς, καὶ καθὼς εἰσέτι γίνεται εἰς πολλὰ ἔθνη, τὰ ὅποια ὀλίγας χρείας ἔχουσιν, εἶναι ἀπλὴ τε ἀνταλλαγὴ ἀνευ κυρίων χρημάτων. Αὕτη ἡ ἀμοιβαία ἀνταλλαγὴ τῶν πραγματειῶν προϋποτίθῃσιν, ὅτι εἰρίσκω τινὰ, ὃς τις ἔχει τοσαύτην χρείαν ἀπὸ τοῦ πράγματος, τὸ εἰς ἐμὲ περιττὸν, ὅσῃν ἔχω ἐγὼ ἀπὸ ἐκείνου τὸ ὅποιον ζητῶ νὰ ἀλλάξω. Αὕτη ἡ προϋπόθεσις ὅμως ἀρμόζει μόνον εἰς τὰ πλέον ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν πράγματα. Διὰ δὲ τοιαῦτα εἶδη ἀπὸ τὰ ὅποια ἔχει ὀλιγωτέραν χρείαν ὁ ἄνθρωπος, εἶναι πολὺ δυσκολώτερον, νὰ εὔρῃ τινὰ, ὃς τις νὰ τὰ χρειάζεται, καὶ ἀνίσως εὔρωμεν διὰ τὰ πράγματα ἡμῶν τοιούτον τινὰ, πολλάκις δὲν χρειαζόμεθα ἡμεῖς τὰ πράγματα, τὰ ὅποια μᾶς προσφέρει διὰ τὰ ἰδικά μας. Εἰς τὰς Ἀβυσσινὲς ὁ ξένος πραγματευτὴς δὲν φέρει πραγματείας ἐτέρας εἶδους, εἰ μὴ ἄλλας, διότι ὁ τόπος των τοῖς δίδει ὅλα τὰ ἄλλα ἀναγκαῖα πράγματα πρὸς τὴν λιτότητα τῆς ζωῆς των, πλην τῆς ἁλατος. Καὶ τὰ προϊόντα των δὲν ἠθέλον τὰ δώσει διὰ κενὸν ἄλλο ξένον πρᾶγμα, εἰ μὴ διὰ ἄλλας.

§. 2.

Μεταξὺ τῶν πεπολιτευμένων ἐθνῶν ὅμως δὲν δύναται νὰ καθῇ τὸ ἀνταλλακτικὸν ἐμπόριον εἰς τὴν αὐτὴν ἀπλότητα, διότι εἰς αὐτὰ ἔρχονται πολλαὶ πραγματεῖαι εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ πολ-

πολλά συχνάκις συμβαίνει, ὅτι ὁ εἰς χρειάζεται τὰς πραγμα-
τείας τῆ ἄλλης, χωρὶς νὰ ἔχη χρειάν αὐτὸς ἀπὸ τὰς ἐκείνης. Ἐκεί-
νος λοιπὸν πρέπει νὰ ἡμπορῇ νὰ προφέρῃ εἰς τῶτον πράγματι,
τὸ ὁποῖον νὰ τῷ ἀρέσκη, καὶ αὐτὸς νὰ εἶναι βέβαιος, ὅτι εὐρί-
σκει ἄλλης ἱσασῶς δι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ τὸ ἐμ-
πόριον σχεδὸν ἔπαυσε δι' ὅλην, θέλω νὰ ἀρχίσω, ἀγορῶν τὸ ἀν-
τικείμενον τῆ ἐμπορίας, ἀπὸ τὸ ἐμπόριον τῶν προϊόντων.

§. 3.

Αὐτὸ εἶναι, ὅταν ἓν ἔθνος πραγματευῇται μὲ ἐκείνας τὰς
πραγματείας, τὰς ὁποίας γεινῶ ὁ τοῖος τῶ, οἱ εἰς αὐτὸν ἀνή-
κοιτες ποταμοὶ, ἢ αἱ θάλασσαι τὰς ὁποίας πλέει. Ὅταν τι
ἔθνος ἔχον πολλά ἀπὸ αὐτὰ τὰ προϊόντα, ἡξέυρη νὰ τὰ κάμῃ τό-
σον εὐάρεστα εἰς τὰς ξένους τόπους, ὥστε νὰ τὰ ἀγοράζωσι μετὰ
προθυμίας, ἢ κατανατῶσι νὰ γίνωνται εἰς αὐτὰς ἀναγκαῖα, δύ-
ναται νὰ χαίρῃται ἐν γένει μίαν καλὴν ζυγοσαθμίαν τῆ ἐμπορίας.
Τὴν κορασίαν τῆς Γαλλίας, τὰ ὁποῖα φέρονται π.χ. εἰς Ἀμβέρ-
γον, ἀνήκουσιν εἰς τὸ τῶν προϊόντων ἐμπόριον. Αὐτὸ τὸ ἐμ-
πόριον εἶναι τὸ πᾶν σφετόν, ὡς θάμε ἱμέμενον συνήθως ἐπὶ τὰ
χρειώδη ἑνὸς τόπου. Ὅθεν τόσον μᾶλλον εἶναι ἡ πώλησίς τε βε-
βαιωτέρα, μ' ὅλον ὅπῃ τὰ προϊόντα εἶναι ὑποκείμενα εἰς με-
ταβλητὰς τιμὰς, κατὰ τὴν καιρὸς καὶ τὰ περιστατικά. Τώρα ὅ-
μως εἰς τὰ ἐμπορευόμενα ἔθνη ἐπροχώρησε τὸ πρᾶγμα τόσον,
ὥστε σπανίως ἐξάγεται προϊόν τι πάντῃ ἀνέργασον, χωρὶς νὰ γέ-
νῃ ἐκ τῆ αὐτῆς προεργασίας τις μεγάλη ἢ μικρὴ, λεπτοτέρα ἢ χον-
δροτέρα, τὴν ὁποίαν οφείλει νὰ τὴν πληρώσῃ ὁ ξένος, ὅς τι ἀ-
γοράζῃ αὐτὰ τὰ προϊόντα. Ἄν εἶναι τώρα καθὼς τὸ πάλαι,
ὅτε π.χ. ἡ Σβεκία ἐξελλε τὸ ὠμὸν σιδηρόν της εἰς τὰς Ἀνσε-
ατικὰς πόλεις ¹), αἱ ὁποῖαι ἡξέυρον τὴν τέχνην νὰ τὰ ἀνα-
λύω-

¹) Hansestädte, πόλεις τῆς Γερμανίας καὶ ἔξω τῆς Γερμανίας, συνδε-
δεμέναι μὲ ἐμπορικὸν δεσμὸν ἀνεξάρτητοι. Τὸ ὄνομα αὐτὸ περὶ-
γεται ἐκ τῆς Γερμανικῆς λέξεως Hansa Hanse ἢ Hauze, ὅπερ δηλοῖ
συμφωνίαν ἢ ἐμπορικὴν συνοφίαν. ἦσαν δὲ αὐταὶ 72 τὸν ἀριθμὸν,
διηρημέναι εἰς τέσσαρας κλάσεις. Ἡ πόλις Ἀμβέργον ἔκαμε τὴν
ἀρχὴν τῷ συνδέσμῳ, ἥτις μὲ τὴν Βρέμης καὶ Λυβέκης περὶ τὰ
τέλος τῆς β'. καὶ εἰς τὰ μέσον τῶ ἐπομένῳ αἰῶνος ἐπλήρην διὰ τῶ ἐμ-

λίωσιν, καὶ ἵππιτα ἐπώλεον πάλιν εἰς τὰς Σφέρες μὲ κέρως τὸ ἰδιό των σίδηρον. Μὲ κῆποια προϊόντα δύναται νὰ γένη τέτο εἰσέτι, ὡς π.χ. μὲ τὸ μαλλίον, τὸ ὁποῖον ἀγοράζοντες οἱ Ἀγγοι εἰς τὴν Ἰσπανίαν πωλῶσι τὰ ἐξ αὐτῆ κατασκευασθέντα ῥάχα εἰς τὰς ξένες τόπες, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἰσπανίαν. Διὰ τέτο λέγομεν, ὅτι εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὰ ἐργόχειρα εἶναι εἰς κακὴν καταστάσιν.

Ἐπρεπεν ἐν γένει ἕκασον ἔθνος νὰ ἐπιμελῇται νὰ κατεργάζεται τὰ προϊόντα τῆς ἐπιβρατείας τε, ὅσον εἶναι δυνατόν, καὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει νὰ τὰ δίδῃ εἰς τὰς ξένες, μὲ τῶν ὁποίων τὴν ζημίαν ζωῖι χιλιάδες ἀνθρώπων εἰς τὸν τόπον, εἰς ὃν ἀνήκουν αὐτὰ τὰ προϊόντα, οἱ ὁποῖοι τὰ προεργάζονται ἢ τὰ τελειοποιῶσι. Καὶ αὕτη εἶναι τρώϊτι ἡ κινὴ πολιτικὴ τῆ ἱμπορίας κατὰ τὰς νῦν καιρῶς, ἢ τις δὲν φυλάττεται ὅμως πανταχῶ κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον, καὶ πρὸς τέτοις, πολλακίς δι' αἰτίαν παντοδαπῶν σχέσεων, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φυλάττεται πάντοτε ἐντελῶς. Διὰ τῆτο πρέπει ἐνίοτε νὰ δίδωνται τὰ προϊόντα

πορίε τῆς ναυτιλίας, καὶ αὗται αἱ 3 πόλεις ἦσαν τότε ἡ Καταθῆκη τῶν ἐργοχείρων τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας. Μετὰ καιρὸν κατὰ τὰ 1207 ἔτος προσελάμβον καὶ τὴν πόλιν Βραυσβαῖχ, εἰς τὸν σύνδεσμον, ἐν ᾗ εἶχον μεγάλας καταθέκας πραγματειῶν, αἱ ὁποῖαι εἰσρχοντο ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν ἄνω Γερμανίαν, καὶ ἐξέλλοιτο εἰς τὰ βόρεια μέρη. εἰς αὐτὸν τὸν σύνδεσμον ἔπειτα προσετέθησαν καὶ ἄλλαι πόλεις, ὥστε κατὰ τὸ 1494 ἐφθάσαν εἰς τὸν σημειωθέντα ἀριθμὸν. Ἡ πόλις Λυβέκη ἦτον ἡ κεφαλὴ τῆ συνδέου, διορίζουσα τὰς συνελύσεις, σφραγίζουσα τὰ ἐκδιδόμενα γράμματα καὶ φυλάττουσα τὸ κοινὸν θησαυροφυλάκιον καὶ τὸ γραμματοφυλάκιον μετὰ τῆς καγγελαρίας. Αὐτὸς ὁ σύνδεσμος τῶν ἐμπορικῶν πόλεων, ὅς τις εἰς τὸν διάστημα καιρῶ εἶχε μεγάλην δύναμιν, καὶ ἔδιδε νόμους εἰς τὰ βόρεια Βασιλεία, κατὰ τὸν 15 αἰῶνα ἐπλησίωσεν εἰς τὸ τέλος τε, ἐπειδὴ διὰ τὴν εἴησιν τῆς Ἀμερικῆς, καὶ διὰ τὸν νέον δρόμον τῶν Πορτογάλλων διὰ τὰς Ἰνδίας περὶ τὴν Ἀφρικὴν, τὸ ἐμπόριον ἐλαβεν πάντῃ νέαν μορφήν καὶ θέσιν, μάλιστα διαφοροὶ πολιτεῖαι ζηλεύουσαι τὰ παλαιὰ κέρδη τὸν περιέκωψαν εἰς τὴν τῆς ναυτιλίας τῶν, καὶ ἐνεθάρρυναν τὴν ἰδίαν ὑπηκόους εἰς τὰ τῆ ἐμπορίας ἐπιχειρήματα. Τώρα δὲ μόνον αἱ πόλεις Ἀμβέργον, Λυβέκη καὶ Βυῆμη συνεστῶσι τὸν παλαιὸν Ἀνοσεατικὸν δεσμὸν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ 1641 συνετέθησαν ἐκ νέου.

όντα εἰς τὰς ξένους, ὡς π. χ. εἰς τὰς Ἀγγλους, οἱ ὑπόδοι διὰ τὰς μηχανάς των, καὶ δι' ἄλλα περιζατικά, δύνανται νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὰ τὴν τελευταίαν ἐργασίαν πολλὰ ἐντελέστερον παρὰ πᾶν ἄλλο γένος.

§. 4.

Εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν προϊόντων ἀνήκει εἰς τὰς καιρὸς ἡμῶν καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν Ἀποικίων (Coloniehandel).

Ἐξ ὅτε τὸ ἐμπόριον τῆς Ἰνδίας δὲν ἐνεργεῖτο πλέον διὰ τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλ' ἀνεκαλύφθη ὁ δι' ἐκεῖ δρόμος διὰ θαλάσσης, ἐξαιρέτως δὲ ἐξ ὅτε ἐγινε γνωστὴ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἢ Ἀμερικὴν, ἐκαστὴ Εὐρωπαϊκὴ πολιτεία, ἣ τις εἶχε δύναμιν τινὰ θαλάσσιον, ἠγωνίσθη νὰ ἱποτάξῃ μεγάλας ἢ μικρὰς τόπας αὐτῇ τῷ μέρῳ τῷ Κόσμου, διότι εἰς αὐτὰ τὰ θερμότερα κλίματα εἰρίσκονται, ἢ ἠδύναντο νὰ γένωσι πολλὰ προϊόντα, τὰ ὅποια εἶχον κατασάθῃ εὐάρεστα εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς, δὲν ἦτον δυνατόν ὅμως νὰ προκόψωσιν εἰς τὴν Πατρίδα των. Αὐτὸν τὸν καιρὸν ἠμπορεῖ τις νὰ θεωρήσῃ ὡς κυρίαν ἐποχὴν, ἐξ ἧς μετεβλήθη σχεδὸν δι' ὅλου ὁ βίος τῶν ἐμπορευομένων, κατ' ἐξοχὴν ὅμως ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Αναρίθμητον πλῆθος πραγματειῶν, πρότερον ἀγνώστων ἔλαβον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν πάντοτε πλειοτέραν ζήτησιν, καὶ τέλος πάντων κατέβησαν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἡμερῶν τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τῷ ἐμπορίῳ. Οἱ κάτοικοι τῶν βορείων τόπων τῆς Εὐρώπης κατ' ἐξοχὴν ἐπεμελήθησαν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, εὐρόντες μάλιστα τὰ προϊόντα αὐτῶν τῶν θερμῶν τόπων πολλὰ ἀρμόδια εἰς τὴν γευσίν των καὶ εἰς τὴν ἐκάστην τρυφὴν των.

§. 5.

Ὅθεν ἡ φύσις τῶν πραγμάτων ἀπῆλθε νὰ ἀγωνισθῶσι διὰ νὰ σερεώσωσι τὴν ἀπόκτησιν τῶν τόπων ἐκείνων, οἱ τινες ἦσαν ἱκανοὶ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὰς ὅλα αὐτὰ τὰ προϊόντα, τὰ ὅποια συνηρίθμεν ἤδη εἰς τὰς ἀπαραιτήτας χρείας των.

Κατὰ πρῶτον λοιπὸν ἐξῆλθον διὰ νὰ κυριεύσωσι τόπας, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν των εἰς τὰ πολεμικὰ ἐπέτυχον ταχέως, νὰ καθυποτάξωσι τὰς ἀθῶας φυσικὰς ἀνθρώπους τῆς Ἀμερικῆς, καὶ νὰ

τὰς

τὰς βιάσῳσι νὰ τοῖς δώσωσιν ἀμισθὶ τὰ πολυπόθητα αὐτοῖς προϊόν-
τα. Ἡ ἐφύτευσαν αὐτοὶ μόνοι παντοδαπὴ φυτὰ, προσήκοντα εἰς
τὴν γῆν τῆς τόπης, ἐξ ἧς ἠδύναντο νὰ καταλαβῶσιν, ὅτι τὰ ἐξ αὐτῶν
γενόμενα προϊόντα ἦτον δυνατόν νὰ μετακομισθῶσι μὲ κέρδος.
Ἐννοεῖται δὲ ἀφ' ἑαυτῶν, ὅτι ἕκαστον ἔθνος, τὸ ὁποῖον εἶχεν
ἓνα τοιοῦτον τόπον, ἐζητεῖ νὰ ἐμποδίσῃ πᾶν ἄλλο γένος ἀπ' αὐ-
τῶν, οἰκαιοποιεῖτο δὲ καὶ ἡσφαλίζετο διὰ τὸν ἑαυτὸν τὴν μόνον
ὅλον τὸ ἐπ' αὐτὸν τὸν τόπον καὶ ἐκεῖθεν γινόμενον ἐμπόριον.
Ἐν τοιοῦτον κτῆμα εἰς χώραν μεμακρυσμένην λέγεται Ἀποικί-
α (Colonie), καὶ ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει, Μητροπό-
λις. Ὅταν τοιαύτη τις ἀποικία πρέπῃ νὰ γένῃ πολλὰ ὠ-
φέλιμος εἰς τὴν Μητροπόλιν, εἶναι καθόλου ἀναγκαῖον τὸ νὰ
εἶναι τὸ κλίμα, ἡ γῆ καὶ τὰ προϊόντα διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ τῆς
Μητροπόλεως, ἐπειδὴ ἀλλέως ἡ Μητροπολις πάντοτε θέλει προ-
τιμᾶται, καὶ εἰς θέλει νομίζει ἄξιον τὸν κόπον τῆς νὰ κα-
τοικήσῃ εἰς τοιαύτην ἀποικίαν διὰ τὸ ἐμπόριον.

§. 6.

Τὸ ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν ἐφθασεν ἤδη ἐν τῇ Εὐρώπῃ εἰς
τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἔχει τὰς πλείους
καλλιτέρας ἀποικίας, ἔχει μεγάλα κέρδη ἀπὸ τὴν ξυγοσα-
θμίαν τῆς ἐμπορίας. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει εἶναι ἡ Ἀγγλία, ἡ
ὅτια διὰ τῆς θέλει σύρει πάντοτε τὰ μετρητὰ χρήματα ἀπὸ
τὴν ξερὰν διὰ τὰς πραγματείας τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν τε-
χνουργιῶν τῆς.

§. 7.

Ἐδὼ ἀνήκει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι δὲν ἡμπορεῖ κενὸν ἔ-
θνος νὰ ἐνεργήσῃ σημαντικὸν ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν εἰς μακρο-
νὰς τόπας, ἡ τελευτήσῃ δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸ ἐνεργήσῃ διὰ πολὺν και-
ρὸν, μὴ ἔχουσα σημαντικὴν θαλάσσιον δύναμιν. Διότι ἐὰν
δὲν ἔχῃ τοιαύτην, ἄλλο ἔθνος ἰσχυρότερον καὶ ἐπλοτύπον θέ-
λει συγχύσει ταχέως τὸ ἐμπόριόν τῆς, καὶ ἐὰν τυχὼν νὰ συμβῇ
πόλεμος, θέλει τὸ κρητεῖ πάντῃ μεμακρυσμένον ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐμ-
πόριον. Ἐν ταύτῃ τῇ καταστάσει κυριεύεται ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἡ
τοιαύτη ἀποικία ταχέως, ἡ ὑποπίπτει εἰς ἐσωτερικὰς καταστρο-
φὰς,

φας, ἐπειδὴ οἱ φητεύοντες ἐπὶ τὰς ἀποικίας τὰ προϊόντα, εἶναι ἄνθρωποι, διαζόμενοι εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον μετὰ μεγίστης σκληρότητος, μεταχειρίζονται λοιπὸν πᾶσαν εὐκαιρίαν, νὰ ἀποσπασθῶσιν ἀπὸ τὰς παλαιὰς Δεσποτάων, καὶ ἐὰν αὐτοὶ ἦσαν πολλὰ σκληροὶ ἢ ὡμοὶ καὶ ἀπάνθρωποι, νὰ ἐκδικηθῶσιν εἰς τὰ ὑποκειμένα των, ἢ εἰς τὰ ὑπάρχοντά τωι. Τοιαῦτα παραδείγματα ἡμποροῦμεν νὰ εὗρωμεν παραπολλὰ· τὴν Ἰσوریαν τῶν διαφόρων Ζαχαρονήσων κ. τ. λ. τῆς δυτικῆς Ἰνδίας¹⁾.

§. 8.

Ὅταν γένη τοιῦτον ἐμπόδιον τῆς κοινωνίας τῆς Μητροπόλεως μὲ τὰς ἀποικίας της, παρακινεῖνται καὶ οἱ ἐκεῖ ἐλεύθεροὶ κάτοικοι, νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τινὰς ὀχληρὰς ὑποχρεώσεις. Τοιῦτον παράδειγμα ἔδωκαν κατὰ τὰς νεωτέρας χρόνους αἱ ἡνωμέναι πολιτεῖαι τῆς Βορείου Ἀμερικῆς²⁾.

Μ' ὅλον τῆτο πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι δὲν ἀποσπῶνται ὅλαι αἱ ἀποικίαι ὁμοίως, ὅταν ἅπαξ συνεδισθῶσιν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως διατεταγμένην αὐταῖς διοίκησιν, καὶ ἔχουσιν αἰτίαν νὰ εὐχαριστῶνται εἰς τὴν κατάστασίν των κατὰ τὰ φρονήματά των. Κατὰ τὸ 1650 οἱ Ὀλλανδοὶ εἰσβαλόντες εἰς τὴν Βρασίλιαν, εὗρηκαν εἰς τὰς ἐκεῖ κατοίκους τοιαύτην ἀποροφὴν κατ' αὐτῶν, ὥστε μόνον μὲ βίαν ἠδυνήθησαν νὰ σταθῶσιν ἐκεῖ ὀλίγον διάστημα καιρῶ, καὶ ἠναγκάσθησαν τέλος πάντων νὰ παραιτήσωσιν ὅλα τὰ ἀποκτηθέντα· διότι οἱ κάτοικοι τὰς ἐδίωξαν μὲ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας. Λοιπὸν ἠδύνατό τις νὰ σοχασθῇ, ὅτι ἡ Βρασίλια ἠθέλει ἀποσπασθῇ καὶ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς

Πορ-

¹⁾ Ἐχομεν πρόσφατον τοιῦτον παράδειγμα τὰ ἐν τῇ νήσῳ Σάντ-Λομίγκο γενόμενα, ὅπου ἀποστατήσαντες οἱ Μαῦροι κατὰ τῶν Δεσποτῶν αὐτῶν Γάλλων, αὐτοὺς μὲν ἐξηφάνησαν ἢ ἀπέθλιψαν τὰς δὲ φυτείας καὶ πάντα τὰ κτήματά των οἰκειοποιήθησαν, καὶ ἤδη βασιλεύουσιν ἐκεῖ ἀνεξάρητοι.

²⁾ Αἱ 15 ἡνωμέναι πολιτεῖαι, αἱ ὁποῖαι Ἀγγλικαὶ ἀποικίαι ἔσαι ἀπεσπείσθησαν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἀγγλίας τῷ 1774, καὶ κατέστησαν ἐαυτὰς αὐτονόμους, βοηθείᾳ τῆς Γαλλίας. Ἡ Ἀγγλία, ἀφ' ἧς ἐδοκίμασε διὰ τῆς ἀποσταλέντος κατ' αὐτῶν στρατῷ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Γάγγε νὰ τὰς ὑποτάξῃ, καὶ δὲν κατορθώσῃ τι, ἠναγκάσθη τῷ 1784 νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν των.

Πορτογαλλίας. Δὲν τὸ ἔκαμεν ὁμως, ἀλλ' ἐκυσίως ὑπετάχθησαν πάλιν οἱ κάτοικοι εἰς τὴν Πορτογαλικὴν κυριότητα. Μ' ὅλον ὅπῃ ἡ Ἰσπανία κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον ¹⁾ κρυφίως μόνον καὶ πολλὰ ἀδύνατα ἤμπορεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἀποικίας της, καὶ νὰ τὰς προσκετεύσῃ κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ πολλὰ ὀλιγώτερον κατὰ τῶν ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν, πλὴν δὲν ἀνέεται νὰ γένωσιν ἀποσασίαι ἐν αἰταῖς κατὰ τῶν Ἰσπανῶν ²⁾. Μὲ ὅλον τῆτο εἶναι καθόλου ἀληθινόν, ὅτι ἀπαιτεῖται σημαντικὸν ναυτικὸν διὰ μεγάλον ἐμπόριον τῶν ἀποικιῶν· διότι ἐὰν διακοπῇ ἡ ἐλευθέρη κοινωνία, τὸ ἐπ' αὐτὰς ἐμπόριον μένει μόνον μικρὸν καὶ ἀσημαντόν, καὶ μὲ ὅλον ὅπῃ ἱκανοὶ ἐπιχειρηματίαι πραγματευταὶ ἤθελαν εὐρίσκονται, οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ ἐξακολοθήσῃ τὸ ἐκεῖ ἐμπόριον, εἶναι μ' ὅλον τῆτο πάντοτε εἰς κίνδυνον, νὰ ἰδῶσι τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον ἀρπαγμένα ὑπὸ τῶν πειρατῶν τῷ ἐχθρῷ. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι πάμπολλα χρήματα κείμενα εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ τὸ Βασιλεῖον τῆς Ἰσπανίας δὲν δύνανται νὰ ἔλθωσι τώρα εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ὅτι ἡ ἀνὰ τὴν Μαδρίτ εἰσέρχεται κατὰ τὸ χρηματικόν της ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐν μεγάλῃ ἀταξίᾳ. Αἱ ἐπιχειρησθεῖσαι δοκιμαί, διὰ νὰ τὰ φέρωσιν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀπέβησαν πολλὰ δυσχεεῖς, διότι ἔπρεσαν ὅλα τὰ χρήματα εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν. Ὅποιον ἐμπόριον ἀραγε ἤθελεν ἠμπορέσει νὰ ἐνεργήσῃ ἡ Ἰσπανία ἐπὶ τῷ παρόντος πολέμῳ, καὶ ὅποιον κέρδος ἤθελεν ἀπολαύσει ἐξ αὐτοῦ, ἀνίσως ἤθελεν εἶναι ἱκανὴ νὰ τὸ ὑπερασπίσθῃ μὲ ἐν ἀρκετὸν ναυτικόν ³⁾.

§. 9.

Ἐμπόριον τῶν ἐργοχειρῶν. Αὐτὸ καταγίνεται μὲ τὰ πράγματα, εἰς τὰ ὅποια δίδωσιν οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆς τέ-
 Ζ 2 κνης

¹⁾ Τὸν κατὰ τὸ 1801 ἔτος μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας.

²⁾ Τότε μὲν ὅτε συντελέσθαι τὸ παρὸν σύγγραμμα ἐν εἶχον συμβῆ ἀποσασίαι εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν, μετὰ ταῦτα ὁμως συνέβησαν πάμπολλαι ἀπὸ τὸ Μεξικὸν ἕως τῷ Χιλί, καὶ εἰσέτι αἰῶνεται εἰς διάφορα μέρη.

³⁾ Ὁ συγγραφεὺς ἐγράφε τὸ παρὸν σύγγραμμα κατὰ τὸ 1801 ἔτος,

χνης καὶ ἰργασίας πλειοτέρα ὠραιότητα, κομψότητα καὶ εὐ-
χρησίαν, παρ' ἐκείνην τῆς καταστάσεώς των, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ
γευνᾷ ἢ φέσις. Τὰ ἐργόχειρα καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἐργοχείρων
εἶναι πολλὰ ὑσιώδη δι' ἐκάστην χώραν, καὶ πάντες οἱ κυβερνῶ-
νται τῶν σημερινῶν πολιτειῶν ἐπιμελῶνται πολὺ ἢ ὀλίγον, νὰ
καταστήσωσιν εἰς τὸν τόπον των ἐργόχειρα, ἢ εἰάν ὑπάρχωσι,
νὰ τὰ διατηρῶσιν ἐν αὐτῷ. Δι' αὐτὸ ὀφείλουν μᾶλλον νὰ ἐπι-
μελῶνται, γινώσκοντες, πόσον αἰξάνει δι' αὐτῶν ἡ εὐτυχία.
μίας χώρας, ὅταν κατασκευάζῃ ἀρκετὰ πράγματα, ὑμῶν διὰ
τὰς χρείας καὶ τὴν πολυτέλειαν τῶν ἐγκατοίκων της, ἀλλ' ἐτι.
πάμπολλα ἀπὸ αὐτὰ ἐξάγει εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν.

§. 10.

Ἐν γένει ἡ ἀκμάζουσα κατάστασις τῶν ἐργοχείρων προξενεῖ
μεγάλην φιλοπονίαν τῶν ἐγκατοίκων, οἳ τινες διὰ τῆς ἐπὶ
πλείον κυκλοφορίας τῶν χρημάτων προσπορίζονται ἀμοιβαίως
τὰ ἀναγκαῖα των ἑξοδα. Οἱ τόποι ἐκεῖνοι, οἳ ὁποῖοι ὑπερέβησαν
ἐν τῷ ἄλλῳ ἔθνη, ἔλκουν πάντοτε τὰ χρήματα τῶν ξένων πρὸς
ἑαυτοὺς, ὅθεν εἶναι καὶ πλεσιώτεροι. Καὶ εἰς τῷτο δίδει ἡ Βρε-
τανία μέγα παράδειγμα.

Τὸ κέρδος εἶναι δι' ἓνα τρόπον καὶ τότε πολλὰ μέγαν, ὅταν
δὲν ἔχη χρεῖαν τῶν ξένων ἐργοχείρων, ἀλλ' ἔχη ἐξ αὐτῶν ἱκα-
νὰ διὰ τὴν ἰδίαν τε χρῆσιν, χωρὶς ὅμως νὰ ἡμπορῇ νὰ κάμῃ ἐξα-
γωγὴν ἐξ αὐτῶν. Πρὸς τῷτοις ἡ πείρα διδάσκει, ὅτι ἐκ τῶν
πολλὰ ἀνξάνει ὁ πολιτισμός. Ἐὰν δὲ ἐξάγονται καὶ εἰς τὰς ξέ-
νης τόπας, τότε ἡ δαπάνησις αὐτῶν ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ εἶναι πλέ-
ον ἀσφαλής.

§. 11.

Εἰς διαφορὰς τόπας ὅμως, πῇ ἴμεν διὰ τὴν φυσικὴν ποιότη-
τα

καθ' ὃν καιρὸν εὐρίσκετο ἡ Ἰσπανία περιπεπλεγμένη εἰς πόλεμον
μὲ τὴν Ἀγγλίαν. Ὁ ἀναγνώστης λοιπὸν πρέπει νὰ ἐκλάβῃ τὰ φη-
θέντα ὡς ἄπλυν παράδειγμα, οὐχὶ ὡς ἐνεσῶτα συμβάντα.

τα τῷ τόπῳ, πῇ δὲ διὰ τὴν ὀλίγην ἐπιτηδειότητα αὐτῶν τῶν ἐργοχείρων, τόσον καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, αἱ ὁποῖαι πολλάκις γεννῶνται ἀπὸ τὴν δίσνοιαν τῶν κρατάντων, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σῆμα τῶν ἐργοχείρων, δὲν εἶναι τὰ ἐργόχειρα εἰς τὴν αὐτὴν ἀκμάσσαν κατὰσασιν, ἀλλ' ἐν ἔθνος δίδει κατ' ἔτος εἰς ἐν ἄλλο πολλὰ χρήματα, διὰ πράγματα, τὰ ὅποια συναριθμεῖ εἰς τὰς χρείας τῆς. Ἐκ τούτου χάνει τὰ μετρητὰ χρήματά τῆς, ὅθεν ἡ κυκλοφορία τῶν χρημάτων ἀδυνατεῖ κατὰ πολλὰ, δι' αὐτὸ τὸτο ἡ φιλεργία ἐλαττεῖται, καὶ ἐν γένει ἐκπίπτει ἡ ἐπέρμετρα ἡ εὐτυχία τῆς πολιτείας. Τούτο νοήσαντες οἱ διοικῶντες, οἱ μὲν πρωϊμότερον, οἱ δὲ ἀργότερον, ἐμπόδισαν δι' ὅλα τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων ἐργοχείρων, ἡ τελέχεσον ἐφρόντισαν τὰ τὴν δυσκολευσάσαι διὰ τῶν τελωνικῶν φόρων τόσον, ὥστε ὁ ξένος τεχνίτης δὲν ἡδύνατο νὰ ἐργάζεται με τιμὴν κατωτέραν τῆς τῆς ἐντοπίης. κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔπρεπε πλέον νὰ ἀυξήσῃ τὰ ἐντόπια ἐργόχειρα, καὶ νὰ κρατηθῶσι τὰ μετρητὰ εἰς τὸν τόπον.

§. 12.

Αὐτὰ τὰ μέτρα ἐνεργῶσιν ἐξ ἁπαντος, καὶ φυλάττονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐν ἐκάσῳ εὐνομεμένῳ τόπῳ. Πλὴν δὲν δύνανται τὰ ἐμποδίσωσι τελείως τὰ ξένα ἐργόχειρα, ἐπειδὴ εἰρίσκονται ἐν παντὶ τόπῳ πολλοὶ ἄνθρωποι ἀπαταιῶνες καὶ κερδομανεῖς, οἱ ὁποῖοι καταβάλλουσι πᾶσαν τὸλμην, ἵνα διὰ τῆς ἀπηγορευμένης τρόπου εἰσάξωσιν εἰς τὸν τόπον ξένα ἐργόχειρα, τὰ ὅποια, ὅταν ὑπερτερῶσι κατὰ τὴν ποιότητα καὶ τὴν ὀλίγην τιμὴν, φέρουσι μέγα κέρδος εἰς τὸν πραγματευόμενον με ἀπηγορευμένα πράγματα (Contrebantist). Ὅσον καὶ ἂν ἐπιτυγχάνονται τὰ μέτρα κατὰ τῆς ἀπηγορευμένης ἐμπορίας, μ' ὅλον τὸτο εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς τὰ ρηθέντα περιστατικὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προφυλαχθῶσιν ἐντελῶς. Μ' ὅλον ὅπῃ ἡ Βρετανία εἶναι πανταχόθεν περικυκλωμένη με νερόν, καὶ οἱ τρόποι κατὰ τῶν ἀπηγορευμένων πραγμάτων εἰς τὰς λιμένας, ὅπως γίνονται ἡ εἰσαγωγή, εἶναι πολλὰ μεγάλοι καὶ ἀκριβεῖς, εἶναι ὅμως γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἀπὸ τὰ παραθαλάσσια τῆς Γαλλίας καὶ ἀπὸ ἄλλες τόπους γίνεται μεγαλῶτατον ἐμπόριον με ἀπηγο-

ρευμένα πράγματα. Τέτο συμβαίνει πολλά περισσότερον εἰς τὴν Πρασίαν. Μὲ ὅλην τὴν προσεκτικωτάτην ἐπιμέλειαν, δὲν θέλει δυνηθῇ ἐκεῖ ἡ διοίκησις νὰ ἐμποδίσῃ τελείως τῶν ἀπηγορευμένων πραγμάτων τὴν εἰσαγωγὴν. Καθὼς εἶναι μὲ τὴν εἰσαγωγὴν ἐμποδισμένων πραγμάτων εἰς τόπον τινὰ, ἔτις εἶναι καὶ μὲ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐξαγωγὴν ἀπηγορευμένων πραγμάτων.

§. 13.

Εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν ἐργοχείρων πρέπει νὰ θεωρῇ τις ἑξαιρέτως τὰ ἐπόμενα ἀντικείμενα.

α.) Ἐὰν ὁ τόπος εὐρίσκη ἐκεῖ, ὅπως εἶναι τὸ ἐργόχειρον, τὰ ὠμὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λεπτυνθῶσι διὰ τῆς τεχνουργίας, καὶ καθ' ὅλα νὰ γένωσι τελειότερα καὶ εὐχρηστότερα, ἢ πρόπῃ νὰ τὰ ἀγοράσῃ ἀπὸ ξένον τι γένος. Εἰ μὲν τὰ ἔχει ἐκεῖ ἐν τῷ τόπῳ, μένει εἰς αὐτὸν ἡ ὑπεροχὴ τῶν κατασκευαστῶν πραγμάτων μᾶλλον βεβαιοτέρα, ὅταν ἤδη τὴν ἔχῃ. Πρὸς τέτοις ἐν καιρῷ πολέμοις δὲν κρέματα ἀπὸ τὸ πολέμιον ἔθνος, καὶ δὲν ἔχει χρεῖαν νὰ φοβῇται, ὅτι θέλει ἐμποδισθῇ διὰ μιᾶς ἡ ἐξαγωγὴ (τῶν ὠμῶν προϊόντων) ἀπὸ τὸν ξένον τόπον, καὶ ἐπομένως νὰ μένῃ ἀργὸν ὅλον τὸ ἐργόχειρον. Εἰς αὐτὰς τὰς κινδύνους ὅμως ὑπόκεινται τὰ ἐργόχειρα μιᾶς χώρας, τὰ ὁποῖα δὲν εὐρίσκουσιν εἰς τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουσιν, ὅλα τὰ ὠμὰ προϊόντα ὅσα ἐργάζονται. Ἡ Γαλλία ἐδοκίμασε τὸτο εἰς: πολλὰ εἶδη τῶν ἐργοχείρων τῆς ἐπικρατεῖας τῆς πολέμου τῆς ἐπαγασίας. Ἐπειδὴ π.χ. τὰς βαφὰς κ.τ.λ. τὰς ὁποίας ἐλάμβανον ἀπὸ τόπου μακρυνῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ τὰς λάβῃ πλέον κατ' εὐθείαν, ὡς τὰς ἐλάμβανε πρὸ τῆς πολέμου. Πολλὰ ἐργόχειρα ἐξημιώθησαν ἐκ τέτοις ὑπέμετρα, ἢ ἡναγκάσθησαν νὰ παύσωσι τὴν ἐργασίαν των.

§. 14.

β.) Ἡ εὐθηνία τῆς ζωοτροφίας συνεργεῖ πολὺ εἰς τὴν προόδον τῶν ἐργοχείρων. Τέτο εἶναι φυσικώτατον, διότι ὅλοι οἱ ἐν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι, χρειάζονται ὀλιγώτερον μισθόν, διὰ νὰ ἡμπορώσι νὰ τρέφονται, παρὰ εἰς ἐκείνας τὰς τόπους, ἐνθα αἱ ζωο-

ζωοτροφίαι είναι ακριβαί. Ὁ κύριος τῷ ἐργοχείρῳ λοιπὸν δύναται νὰ πωλῇ τὰς πραγματείας τε εἰς τιμὰς εὐθηνότερας, καὶ νὰ προτιμᾶται εὐκόλῃ ἀπὸ ἄλλης εἰς πράγματα τῆς αὐτῆς ποιότητος. Διὰ τῷτο δὲν εἶναι ὠφέλιμον δι' ὅλα νὰ καταστήσῃ τις τεχνουργία (φαρμακείας) πολλὰ πλησίον τῶν μεγάλων πόλεων, ἢ εἰς τόπους, ἐν οἷς εἶναι ἀκριβὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, διότι ἐκεῖ ἑμὸνον τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν εἶναι ἀκριβώτερα, ἀλλὰ καὶ ἡ διατήρησις τῶν ἀναγκαίων κτιρίων καὶ ἐργαλείων κ.τ.λ. πολυέξοδος.

§. 15.

γ.) Διὰ τὰ τεχνουργεῖα εἶναι πολλὴ διαφορὰ, ἐὰν εὐρίσκονται εἰς τόπον πεδινόν, ἢ εἰς ὄρεινόν, ποτιζόμενον ὑπὸ ποταμῶν καὶ ἐφοδιασμένον μὲ ξύλα. Ἐν τεχνουργεῖον πολλῶν ξύλων δεόμενον, εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κομισθῶσι μὲ μεγάλα ἔξοδα, δὲν δύναται ἴσως μόνον διὰ τῷτο νὰ σταθῇ. Ἐν ἄλλο δὲ ἀκμάζει ἴσως μόνον, διότι κείται παρὰ τινὰ μέγαν ῥύακα, ἢ παρὰ τινὰ ποταμὸν, ἐπὶ τὸν ὁποῖον θελεύουσι πολλοὶ τροχοί, καὶ ἱμπορεῖσι νὰ κατορθωθῶσι πολλὰ ἐσιώδεις προεργασίαι διὰ τῷ νερῷ ἄνευ μεγάλων ἐξόδων. Πρὸς τέτοις δύναται δι' αὐτῶν νὰ κομισθῇ ἡ ὕλη, καὶ τὰ ἔτοιμα πράγματα νὰ μετακομισθῶσιν ἐκείθεν εὐκολώτερον. Ὅθεν οἱ διώρυγες (κανάλια) συνεργῶσι κατὰ πολλὰ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κοινωνίαν μιᾶς χώρας, καὶ εἰς τὴν εὐκολίαν τῶν τεχνουργείων. Αἰτὴν τὴν ὠφέλειαν ἀπολαμβάνουσιν οἱ Ἀγγλοὶ εἰς μέγαν βαθμὸν, διότι ἡ Βρετανία ἔχει πλείονες διώρυγας παρὰ ἄλλος τις τόπος.

§. 16.

δ.) Περὶ τῶν χρημάτων. Ἐπειδὴ κατωτέρω θέλω ἐκθέσει τὰ περὶ αὐτῶν ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ, λέγω ἔδῳ τὸσον μόνον, ὅσον ἀνήκει εἰς τὰ ἐργόχειρα. Σήμερῳ λοιπὸν ὅτι τὰ ἐλαφρὰ νομίσματα ¹), εἶναι πολλὰ ὠφελιμώτερα διὰ τὰ ἐργόχειρα, παρὰ τὰ

¹) Ἐλαφρὰ νομίσματα ἐννοητέον ἔδῳ τὰ μικρὰ χάλκινα ἢ ἡμιχάλκινα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐν χρήσει εἰς ὅλας τὰς πολιτείας τῆς Εὐρώπης.

τὰ βαρέα· διότι ὁ κύριος τὰ ἐργοχεῖρα πρέπει νὰ πληρώῃ τὰς ἐργάτας τε μὲ ἐλαφρὰ νομίσματα κατὰ τὴν συνήθειαν, τὰ ὁποῖα μὲ ὅλον ὅπῃ εἶναι χαραγμένα εἰς τὸ μέτρον ¹⁾ τῶν βαρέων νομισμάτων, δὲν ἤμπορῶσι νὰ δώσωσιν εἰς τὸν ἐργάτην πλείότερα χρειώδη πράγματα, παρὰ ἂν ἦσαν χαραγμένα εἰς κατώτερον μέτρον. ἐπειδὴ τὰ ἐξοδιάζει λιανικῶς, καὶ ἔτιως ὁ Χαμβεργιάνος εἰς τὰ αὐτὰ περιζατικά, δὲν λαμβάνει πλείότερα πράγματα διὰ τὸ ἐδικόν τε βαρὺ Σίλλιγγ, παρὰ ἓνας ἐργάτης εἰς τὴν Βεσφαλίαν διὰ τὸ Κριϋτζάριόν τε, καὶ εἰς τὴν Σαξονίαν διὰ τὸ Σέξερόν τε. "Ὅθεν αἱ διοικήσεις τῶν πολιτειῶν, εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἐργόχειρα εἶναι εἰς μεγάλην ἐνέργειαν, σοφώτατα ποιεῖσι, μὴ ἐκδίδεσθαι τὰ ἐλαφρὰ νομίσματα εἰς πολλὰ μεγάλην τιμὴν, καθὼς πολλὰ σφαλερὰ ἔκαμεν ἡ Δανία εἰς τὸ τελευταῖον νομισματοκόπημα.

§. 17.

ε.) Εἰς τῶν ἐργοχείρων τὴν πρόοδον ἔχουσι μεγάλην εἰσροὴν καὶ οἱ φόροι, οἱ ὁποῖοι πρέπει δι' ὁποιοῦνδε ποτὲν πρόφασιν νὰ δίδωνται εἰς τὴν πολιτείαν. Διότι εἰς εἶναι πολλὰ μεγάλοι, ἤμπορῶσι πολλάκις τινὰ ἐργόχειρα μόνον δι' αὐτὸς τὰ μὴ ἐνδοκιμῶσι. Πρέπει πρὸς τέτοις νὰ θεωρῇται ἑξαιρέτως εἰς τὰ ἐργόχειρα, τὰ καθόλου ἀναγκαῖα ἐν τινι πολιτείᾳ, καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶναι μᾶλλον περιττὰ ἢ ἀναγκαῖα. Τὰ πρῶτα δύνανται νὰ πληρῶνῃσι πλείότερα τῶν τελευταίων· ἐπειδὴ ἡ σύστασις των εἶναι πλέον βεβαιωμένη διὰ τῆς πραγματικῆς χρείας, παρὰ τὰ τῶν τελευταίων εἶδους.

§. 18.

ς.) Συνεχῶς συμβαίνει, ὅτι τεχνητοὶς θέλει νὰ ἔμβῃ εἰς μεγάλα ἐπιχειρήματα, ἵνα αὐτίκῃ δι' αὐτῶν τὸ ἔργον τε, δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὁμῶς, ἔχει πολλὰ μικρὸν κεφάλαιον

πλὴν τῆς Τυρκίας· βαρέα νομίσματα δὲ, τὰ χρυσὰ καὶ ἀργεῖα, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ εἶναι ἀσφαλής.

¹⁾ Μέτρον, τὴν βάσιν τῷ μετάλλῳ νοητέον τ. ε. τὸ Τυρκιστὶ ἀγίος.

ον (καπιτάλι). Ὅθεν ἀνίσως ἐνεργεῖ ἔργον τρεῶν, θελεῖ καταφυγεῖ εἰς τὴν πίσιν καὶ νὰ δανεισθῇ χρήματα, ἐὰν κερδαίνει μὲ ἀντὰ τὰ δάνεια ἢ μόνον τὴν δὲ αὐτὰ δοθησομένους τόκους, ἀλλὰ καὶ τι πλεῖον διὰ τὸν κόπον καὶ κίνδυνόν τε. Διὰ νὰ ἡμπορέσῃ ὅμως νὰ τὸ κατορθώσῃ αὐτὸ, πρέπει οἱ τόκοι νὰ μὴ εἶναι πολλὰ μεγάλοι. Διότι τίς φρόνιμος τεχνουργὸς κατὰ τὴν νῦν κατάστασιν τῆ ἐμπορίας ἤθελε βεληθῇ νὰ δώσῃ 10, 12 καὶ πλείονα τὰ ἑκατόν; Τῆτο δύναται νὰ γένη μόνον ἐνίοτε καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, π. χ. ἐν καιρῷ πολέμου.

Ἐὰν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐπαναστάσεως ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ἠδυνάτο τις νὰ δανείσῃ τὰ χρήματά τε πρὸς δύο καὶ πρὸς τρία τὰ ἑκατόν τὸν μῆνα, δὲν πρέπει διὰ τῆτο νὰ πιεσώμεν, ὅτι οἱ δανειζόμενοι ἦσαν τεχνουργοὶ ἀσφαλεῖς, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνοι ἠδύναντο νὰ δεχθῶσι τοιαύτους τόκους, ὅσοι εἶχόν τινα εὐκαιρίαν νὰ κἀμωσιν ἐπικερδές τι ἔργον, καὶ ἴσως ἄπαξ, ἢ ἦσαν τοιοῦτοι ἄνθρωποι, οἵτινες ἐπραγματεύοντο ἐμπόριον ἀνεμιαῖον εἰς τὴν τύχην, καὶ ἐβαλλον εἰς κίνδυνον ὅσα εἶχον, καὶ πολλάκις ἐπὶ σκοπῷ ἀπάτης, διὰ νὰ χάσῃ τὸ κεφάλαιον ὁ δανείσας αὐτὸ ἐπὶ τοιαύτοις ὑπερβολικοῖς τόκοις, ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην πίσιν σπανίως θεωρεῖται ἡ κατάστασις τῆ δανειζομένης, καὶ ἡ θέλησις τῆ νὰ πληρώσῃ πάλιν τὸ χρέος. ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρῇται μὲ ὁμοίαν βεβαιότητα.

§. 19.

ξ.) Εἰς τὰ τεχνουργεῖα πρέπει νὰ θεωρῇται ἀρκετὰ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ποιότης τῶν κατασκευαζομένων πραγμάτων. αὕτη ἐξήρτηται κυρίως ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα περιστατικά·

Α'. Ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν ποιότητα τῶν εἰς ἐργασίαν λαμβανομένων ἀνεργάων, ἢ κατὰ τι προηρησμένων προϊόντων. Εἶναι φανερόν, ὅτι αὐτὸ τὸ περιστατικὸν διορίζει τὴν μέλλουσαν ποιότητα τῆ πράγματος. Ἐπειδὴ ἡ δὲ εἶναι χρεία νὰ καταβάλλῃ τις τόσῃ πολλὴν ἐργασίαν εἰς αὐτὸ, ὅσην πρέπει νὰ καταβάλλῃ εἰς ἕλῃν κατωτέρας ποιότητος, ἢ ἐὰν ἐργασθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη ἕλῃ, τὸ πρᾶγμα ὅμως ἀφ' ἑ

Η

ἐργα-

ἐργασθῇ ἐντελῶς εἶναι καλλίτερον τὸ κατασκευασθὲν ἐκ τῆς καλλιτέρας ὕλης, παρὰ τὸ ἐκ τῆς τραχυτέρας καὶ χείρονος.

§. 20.

B. Εἰς τὰς νεωτέρας καιρὸς αἱ μηχαναὶ προήγαγον μεγάλην μεταβολὴν εἰς τὰ τεχνουργεῖα, ἐπειδὴ ἐγιναν δι' αἰτίων αἱ πραγματεῖαι ἑμόνον καλλίτεραι, ἀλλὰ καὶ εὐθηνότεραι. α.) ἐγιναν καλλίτεραι, ἐπειδὴ αἱ μηχαναὶ δίδουσι τοιαύτην ὁμοιότητα π. χ. εἰς τὰ νήματα κ. τ. λ. τὰ ὅποια μῆτε οἱ πλέον ἐξησκημένοι ἄνθρωποι δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ τὰ κάμωσι πάντοτε τόσον ὁμοίως. β.) εὐθηνότερα, ἐπειδὴ ὅταν ἐν παιδίον ἤμπορεῖ διὰ τῆς ἀτμομηχανῆς ¹) νὰ γνέσῃ διὰ μιᾶς τέσσαρας χιλιάδας νήματα (κλωσάς), κατὰ φυσικὸν λόγον δύνανται νὰ κατασκευασθῶσι τὰ ὅσα π. χ. εὐθηνότερα, παρὰ ἂν ἔπρεπε νὰ γνέσῃ ἕκαστος ἄνθρωπος μόνον ἐν νήμα, ὡς πρότερον, καὶ καθὼς ἐτι γίνεται εἰς πολλὰς τόπους. Οἱ Ἀγγλοὶ γνωρίζουσι τὴν ὑπερβολικὴν εὐτυχίαν τῶν τεχνουργειῶν των ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, ὡς ἐπὶ το πλεῖστον ἀπὸ αὐτὰς τὰς νέας ἐφευρέσεις, καὶ ἄχρι τῆς δὲ δὲν εἶναι πιθανόν, ὅτι θέλει ἐξισωθῇ μὲ αὐτὰς κατὰ τὸ αὐτὸ ἄλλο ἔθνος, ἢ ὅτι θέλει τὰς ὑπερβῇ. Ὅσον ἀμαθὴς καὶ ἂν εἶναι ὁ Ἀγγλικὸς τεχνίτης εἰς ἁποια πράγματα, ἔμαθε μ' ὅλον τὸ αὐτὸ ἀνῆκον εἰς τὸ ἔργον τε, καὶ ἡξέυρει μηχανικὴν, χημικὴν ²) κ.τ.λ. ὅσον ἤμπορεῖ νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὰς τὰς ἐπίσημας εἰς τὰς ἐργασί-

¹) Ἡ ἀτμομηχανὴ ἐφευρέθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὸν 15^{ον} αἰῶνα, ἡ σύνθεσις αὐτῆς εἶναι κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον, εἰς σιδηρῆς λέβης (καζάνι) γεμίζεται μὲ νερόν, καὶ βάλλεται ὑποκάτω τε φωτιά, τὸ σῶμα τε εἶναι σκεπασμένον μὲ προσαρμοσμένον πῶμα (καπίκι), τὸ ὅποῖον ἔχει μίαν τρύπαν σπυρὴν σχηματίζουσαν σωλήνα. τὸ νερὸν ὅταν ἀρχίξῃ νὰ βράζῃ, διαλυόμενον εἰς ἀτμόν, ἐξέρχεται διὰ τῆ σωλήνος ξενοχωρούμενον, καὶ ἡ δύναμις αὐτῇ κινεῖ ἐν κλύδρον, αὐτὸς δὲ βάλλει εἰς κίνησιν. ἄλλας μηχανὰς, ὡς ἀντλίας, ἀμάξια, γινετήρια κ.τ.λ. Τὴν ἰσορίαν αὐτῆς εὐρίσκει ὁ βελοόμενος εἰς τὸ Gren's neuem Journ. der Phys. Bd. 1. S. 63.

²) Τινὲς γράφουσι χημικὴν διὰ τῆς ἑκ τῆς Γαλλικῆς ὀρθογραφίας. Chymie καὶ Chimie, ἐπειδὴ δὲ ἡ λέξις εἶναι Ἀραβικὴ, καὶ οἱ παραλαβόντες αὐτὴν Ἕλληνας τε καὶ Λατῖνοι γράφουσιν, οἱ μὲν Χημικὴ, οἱ δὲ Chemia δὲν ἀρμόζει ἡ Γαλλικὴ μῆτε ἡ Γερμανικὴ ὀρθογραφία.

ῥασιᾶς τε. Εὐκταῖον πρᾶγμα ἤθελεν εἶναι, νὰ εὐρίσκηται τὸτο ὁμοίως καὶ εἰς ἄλλα γένη.

§. 21.

Γ'. Ἡ διανομὴ τῆς ἐργασίας εἶναι εἰς τὰ τεχνουργεῖα πολ-
λὰ εὐωδῆς. Δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ἀπαίτηται, μήτε εὐκόλον νὰ
εὑρεθῇ, εἰς τεχνίτης νὰ ἐργάζεται εἰς πολλὰ πράγματα ἀνή-
κοντα εἰς ἓν ἔργον, μὲ τὴν αὐτὴν ἐπιτηδειότητα καὶ ὥραιότητα.
Ὅθεν εἶναι καλλίτερα, εἰὰν τὰ μέρη τῶ ὅλα ἐργάζονται ὑπὸ δια-
φόρων ἀνθρώπων, ὥς ὁ αὐτὸς τεχνίτης νὰ ἐργάζεται πάντοτε
τὴν αὐτὴν ἐργασίαν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξασκεῖται πολὺ
εἰς τὴν τελειοποίησιν αὐτῆς, καὶ ἐργάζεται ἐπομένως ταχέως καὶ
καλῶς. Διὰ νὰ φέρωμεν εἰς τὸτο ἓν παράδειγμα, ἅς λάβωμεν
τὸ τεχνουργεῖον τῶν βελόνων, ἐν ᾧ εἷς ἀνθρώπος κόπτει τὸ σύρ-
μα πάντοτε εἰς ἰσομήκη τμήματα, ἄλλος οὖναι τὸ κεκομμένον
σύρμα, διὰ νὰ ἀκονήσῃ τὴν χοντρὴν ἄκρην διὰ τὸ κομπίον,
ὁ τρίτος βάλλει τὸ κομπίον κ. τ. λ. Εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ
πᾶν κερδαίνει πολὺ. Τὸ αὐτὸ γίνεται, ὡς εἶναι γνωστὸν καὶ εἰς
τὴν κατασκευὴν τῶν ὥρολογίων εἰς Νεφσιατέλ καὶ Γένφην, ὅ-
πε ἕκαστον μέρος τῶ ὥρολογίῳ κατασκευάζεται ὑπὸ χωριστῶ τε-
χνίτη.

§. 22.

Δ'. Ἡ ἐργασία πρὸς τέτοις δὲν πρέπει νὰ εἶναι περιορισμένη
διὰ συζημάτων τεχνιτῶν (ἐσναφίων). Ἐπρεπεῖν ἐν πάσῃ πολιτείᾳ
καὶ ἀφίνωσιν ἐλεύθερον τὸν δυνάμενον ἐργάζεσθαι εἰς κἄνεν εἰ-
δος ὁποιασδήποτε χρησίμης τέχνης. Ἀνίσως δεικνύη ἐπιδεξιό-
τητα καὶ ἐργάζεται διὰ τὰ τεχνουργεῖα, ἢ καὶ διὰ τὴν ἄμεσον χρή-
σιν τῶν δεομένων τῆς τέχνης τε, ἅς μὴ τὸν καθυποβάλλωσι διὰ
πολὺν καιρὸν εἰς τὴν ἐπιβλαβὴ καταδυναστείαν τῶν συζημάτων
(ἐσναφίων) τῶ παλαιῶ καιρῶ, τὰ ὅποια δὲν ἀρμόζεαι νῦν εἰς
τὸν αὐτὸν βαθμὸν ὡς τὸ πάλαι.

§. 23.

Ε'. Σημειωτέον δὲ ἐτι, ὅτι ἡ εἰλικρίνεια εἰς τὰ τεχνουργεῖα
ἔστιν

εἶναι τὸ πρῶτον ἀπαιτούμενον, εἰς πρῆπτον γὰρ εὐρίσκονται διὰ πάντα ἀγορασαὶ τῶν πραγματειῶν τε. Δὲν πρέπει εἰς αὐτὰ γὰρ ἔχει χώραν καμμία νόθουσις, ὡς π.χ. ποταπότερον μαλλίον, ὀλιγότεραι κλωσαὶ εἰς ἓν δεμάτιον νήματος, ἀπὸ ὅσας εἶναι συνήθεια κ.τ.λ. Τοιαῦται ἀπάται βλάπτουσιν ἱπερβολικὰ τὸ δι' αὐτὰς ἐνοχοποιούμενον τεχνουργεῖον. Πᾶσα καλὴ δημόσιος ἐξουσία ἐκάστῳ τόπῳ, ἔπρεπε γὰρ ἐπαγρυπνῆ κατὰ πολλὰ εἰς τοιαύτας ἀπάτας, διότι ὁ ξένος, ὅστις θέλει τὰς καταλάβει ἀνεὺ ἀργοπορίας, πολλὰ εὐκολα θέλει παραιτηθῆ ἀπὸ τῆς γὰρ ἀγοράζῃ πλέον τὰς πραγματείας αὐτῆς τῆς τεχνουργείας, καὶ θέλει τὰς ζητήσῃ ἴσως εἰς ἄλλον ξένον τόπον.

§. 24.

Τὰ τεχνουργεῖα διαιρῶνται εἰς δύο εἶδη, ἢ γὰρ εἰς ἐργαζόμενα διὰ τὰς κοινὰς χρείας τῆς ἀνθρώπου, καὶ εἰς ἐργαζόμενα διὰ τὴν πολυτέλειαν, καὶ ἐν γένει διὰ τὴν πλεσιωτέραν κλάσιν τῶν ἐγκατοίκων τόπου τινός.

Τὰ τεχνουργεῖα τῆς πρώτης εἰδὸς εἶναι τὰ πλέον ἐσιώδη δι' ἃ γὰρ τόπον, καὶ διαρκῶσι συνήθως ἀσφαλέςτερα, παρὰ τὰ τῆς δευτέρας εἰδὸς, τὰ ὅποια τὸ πλείοντον μέρος τῶν ἀνθρώπων δὲν τὰ χρειάζεται, καὶ ἐπομένως δὲν ζητῶνται ὑπ' αἰτῶν, ὅταν δὲν ζῶσιν εἰς καποῖαν εὐτυχίαν, καὶ ἔχοντες χρήματα διύκωνται τὰ τὰ σερεθῶσι, χωρὶς γὰρ αἰσθανθῶσιν ἐνόχλησιν. Πᾶς ἄνθρωπος ὁμῶς ἔχει χρεῖαν π.χ. ἀπὸ ἐνδύματα, διὰ τὰ ὅποια πρέπει γὰρ ζητήσῃ τὸ ῥῆχον εἰς τὰ τεχνουργεῖα τῶν ῥύχων. Τέτοιο θέλει τὸ κάμει ὁ ἐγκατοίκος ἐκάστῳ τόπῳ, ἔχων τὴν κυβέρνησιν αὐτοῦ, τόσον εὐκολώτερα, εἰς ἀγαπᾷ τὴν καθαρότητα.

Ἐμπόριον Διάμεσον.

§. 25.

Τέτοιο τὸ ἐμπόριον καταγίνεται μὲ τὰς πραγματείας, τὰς καταςκευαζόμενας ἐν τινι τόπῳ, διὰ γὰρ πωληθῶσι πάλιν εἰς ἄλλα ἔθνη. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ συννηπάσεται ὡς ἐπὶ τὸ πλείοντον
 εἰς

εἰς τὸ Παραγγελματικὸν (Κομμισιὸν) καὶ εἰς τὸ Διαπραγματικὸν ἐμπόριον (Σπεδιτζιὸν), διὰ τῆτο χωρὶς νὰ εἶπω τι πλεον ἢ περὶ τῆ Διαμέσε ἐμπορίας, θέλω νὰ ὁμιλήσω ἐξαιρετικῶς περὶ αὐτῶν τῶν δύο εἰδῶν τῆ ἐμπορεύσεως.

Ἐμπόριον Παραγγελματικόν.

§. 26.

Τὸν παλαιὸν καιρὸν διὰ τὴν τότε κατάστασιν τῶν πραγμάτων, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ταχυδρόμων, τῶν καμπιάλων καὶ τῆς ἀμοιβαίας κοινωνίας τῶν τόπων, δὲν ἦτον δυνατόν νὰ ἐνεργήσῃ τις αὐτὸ τὸ ἐμπόριον. Εἰς δὲ τὰς ἡμετέρας καιροὺς, εἰς τὰς ὁποίας ἐν γένει τὰ μέσα τῆ πραγματεύσεως πολλὰ εὐκολύνθησαν καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν, αὐτὸ τὸ ἐμπόριον κατέστη τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τῶν ὑποθέσεων τῆ πραγματευτῆ.

§. 27.

Τὸ Παραγγελματικὸν ἐμπόριον συνίσταται εἰς τῆτο, εἰς πραγματευτῆς εἰς ἓνα ξένον τόπον ἀγοράζει πραγματείας διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς ἄλλου κατοικοῦντος εἰς τόπον τινὰ ἐμπορικὸν μακρὰν ἀπέχοντα, τὰς ὁποίας παρήγγειλεν αὐτῷ διορίσας καὶ τὴν τιμὴν των. Ὁ Πραγματευτῆς ἐκεῖνος, ὅς τις δίδει τὴν παραγγελίαν πρὸς τινὰ τῶν ἀνταποκριτῶν τε, λέγεται Παραγγέλλων (Committent), ὁ δὲ δεχόμενος καὶ ἐκτελὼν αὐτήν, Παραγγελλόμενος (Comissionair).

§. 28.

Ἐπόμενον εἶναι, τὸ νὰ ἀνταμείβηται ὁ Παραγγελλόμενος, ὅς τις ἀναδέχεται τὸν κόπον νὰ ἀγοράσῃ αὐτὰς τὰς πραγματείας, καὶ πολλάκις πληρώνει ἐξ ἰδίων τε, πρὶν ἔλθωσι τὰ ἐμβάσματα. Διὰ τῆτο εἰσῆχθη εἰς τὴν συνήθειαν, τὸ νὰ δίδωνται αὐτῷ 2 εἰς τὰ ἑκατὸν τῆς ποσότητος τῆς τιμῆς τῶν πραγματειῶν, ὑπὸ τῆ Παραγγέλλοντος δι' αὐτάς. Ἡ ἀμοιβὴ αὕτη διὰ τὸν κόπον τε λέγεται Προμήθευτρον (Provision). Εὐρίσκονται πραγματευ-

τεύται ικανοί, μάλις εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς Ἀγορὰς, οἵ τινες ἀναδέχονται αὐτὸν τὸν κόπον εὐθηνότερα, διὰ τὰ κερδῆσαι τὸ προμήθευτρον. ἀντ' αὐτῆς ὁμῶς ζητῶσι τὰ ἀπάτησωσι τὸν Παραγγέλλοντα κατ' ἄλλον τρόπον, π.χ. εἰς τὰς τιμὰς τῶν πραγματειῶν, εἰς τὰ μὴ πληρωθέντα ἴσως, λογαριαζόμενα δὲ μεσιτικά κ.τ.λ. Ἐν γένει αὐτῇ, ἡ ἀπάτη εἶναι πολλὰ κοινὴ εἰς τὰς λογαριασμοὺς τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς πωλήσεως, τὴν ὁποίαν ὀνομάζουσιν οἱ πραγματευταὶ κόψιμον εἰς τὴν τιμὴν.

§. 29.

Τροῦντι διὰ τὸν πραγματευτὴν εἶναι πολλὰ ἀρμόδιον, τὸ νὰ ἡμπορῇ νὰ πραγματευτῇται ἐν παντὶ τόπῳ, ὅπε ἔχει τινὰ ἀσφαλὴ ἀνταποκριτὴν, χωρὶς νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην, τῇ νὰ ταξειδεύσῃ μόνος ἐκεῖ, διὰ τὰ ἀγοράσῃ πραγματείας, ἢ νὰ πωλήσῃ τὰς ἐδικὰς τε. Τὸ παραγγελματικὸν ἐμπόριον λοιπὸν διαιρεῖται εἰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεως παραγγελίας. Ὅταν τις πραγματευτὴς ἀγοράσῃ πραγματείας ἐκ παραγγέλματος ἄλλου τινὸς πραγματευτῆ, ζῶντος εἰς τόπον μακρυνόν, τότε ὀνομάζεται αὐτὸ, Παραγγελία ἀγορᾶς, ὅταν δὲ ἐαλῶσιν αὐτῷ πραγματεῖαι ὑπ' ἐκείνου διὰ τὰς πωλήσῃ, ὀνομάζεται, Παραγγελία πωλήσεως.

§. 30.

Εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορευομένας πόλεις αὐτὸ τὸ ἐμπόριον εἶναι πολλὰ σημαντικόν, καὶ ὅσοι ἐμπορικοὶ οἴκοι πλεῖστοι καὶ ἀσφαλεῖς, μετὰ μεγάλην πίσιν (Credit) κίμνουν μεγαλῶτατα συναλλάγματα μετὰ τὰ ἔξω μέρη, καὶ ἔχουσιν ἐκεῖ ἀσφαλεῖς ἀνταποκριτάς, κερδαίνουσι δὲ αὐτῇ τῇ ἐμπορίᾳ μεγάλας ποσότητες. Αὐτὸ γίνεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς μεγάλας Ἀγορὰς, καθὼς εἶναι π.χ. μία ἡ πόλις Ἀμβέργον. Ὁλόκληρα φορτία πλοίων ὑπὸ παντὸς μέρους τῆς διὰ ναυτιλίας πραγματευομένης κόσμου, ἐλλόνται πρὸς ἐμπορικὰς οἴκους τῆς Ἀμβέργης, οἱ ὅποιοι ἔπειτα φροντίζουσι νὰ πωλήσωσι τὸ φορτίον. Ὅταν αὐτὸ συνίσταται εἰς εὐθηνὰ κολοπώλητα, ἀπολαμβάνει ὁ Παραγγελλόμενος ἐκ τῆς, ὁμῶς μετὰ τὸ προμήθευτρον καὶ ἄλλα ἐξοδα, (τὰ ὅποια συμβαίνει συνή-

γίθως ἀλλὰ πολλάκις δὲν ἐξοδεύονται, πάντοτε ὅμως λογαριάζονται εἰς τὸν Παραγγέλλοντα,) πολὺ κέρδος. κατὰ τὸ 1795, ἕως περὶ τὰ μέσα τῆ 1799 ἔττος ἐσάλησαν εἰς Ἀμβέρογον πολλὰ φορτία πλοίων μὲ καφφὲν καὶ ζάχαριν, διὰ νὰ πωληθῶσιν ἐκεῖ. Εἰς τὰς τότε διὰ τὸ Ἀμβέρογον ἐπικερδεῖς ἐμπορικὰς σχέσεις, ἦδυναιτο ὁ ἐκεῖ Παραγγελλόμενος νὰ πωλήσῃ διὰ μιᾶς ὅλον τε τὸ φορτίον μὲ μετρητὰ, καὶ μὲ τὰ ἐξ αὐτῶν ληφθέντα χρήματα νὰ ἐκτοκίσῃ (σκοντρίρῃ), ἕως ὅτε νὰ πληρωθῶσιν εἰς τὸν Παραγγέλλοντα.

§. 31.

Συνήθεια εἶναι εἰς τὰς παραγγελίας τῆς πωλήσεως, ἡ Παραγγέλλων, ὅταν σέλλῃ τὴν παραγγελίαν, νὰ σύρῃ καμπιάλας διὰ τὰ δύο τρίτα, καὶ ἐνίοτε τὰ τρία τέταρτα τῆς τιμῆς τῆ φορτίου, τὰς ὁποίας ἀποδέχεται ὁ Παραγγελλόμενος. Αὗται αἱ καμπιάλαι ἐκδίδονται συνήθως εἰς ἀρκετὰ διεξοδικὴν διορίαν, καὶ ὅταν αἱ πραγματεῖαι εἶναι εὐκολοπώληται μὲ μετρητὰ, δύναιται ὁ Παραγγελλόμενος νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ποσότητα εἰς τὰς ἐποθέσεις τε μὲ πολλὴν ὠφέλειαν, πρὶν ἔλθῃ ἡ διορία τῆς ἐπ' αὐτῇ ἀποδεχθείσης καμπιάλας. Περὶ τῶν καμπιάλων θέλω ὁμιλήσει κατωτέρω, ὅπερ θέλει γένη σαφέστερον τὸ ἐδῶ λεγόμενον.

§. 32.

Καθ' ὅσον καιρὸν αἱ τῆς ἀγορᾶς παραγγελίαι γίνονται μὲ σαλμένα μετρητὰ εἰς χρήματα, ἢ εἰς καμπιάλας, ὁ Παραγγελλόμενος ἔχει καλὸν ἔργον, καὶ τὸ κέρδος τε εἶναι βέβαιον. Τέτοιο ὅμως δὲν εἶναι πάντοτε μόνιμον. Πραγματεῖται, οἱ τινες ἔκαμαν πολὺν καιρὸν συναλλάγματα μεταξὺ τῶν μὲ ἐμπισοσύνην καὶ ἀμοιβαίαν εὐχαρίστησιν, πρέπει ἐπομένως νὰ ἐμπιστεύωνται πρὸς ἀλλήλους, καὶ νὰ δίδωσιν ὁ εἰς τῷ ἄλλῳ σημιαντικὴν πίσιν, τὴν ὁποίαν δὲν τὴν ἔδοσαν εἰς ἄλλον τινά. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ πραγματευτῆς Ἀγορᾶς τινὸς λαμβάνει ἀπὸ τὸν μακρυνὸν ἀνταποκριτὴν τε, τὸν ἕως τότε πάντοτε ἀσφαλῆ, παραγγελίαν νὰ ἀγοράσῃ ποσότητα τινὰ πραγματειῶν, ἵπποσχομένον, νὰ ἐμβάσῃ εὐθὺς εἰς καμπιάλας τὰ δὲ αὐτὰς δοθέντα.

Ἡ παραγγελία λοιπὸν ἐκτελεῖται, καὶ αἱ πραγματεῖαι ἐξέλλονται. Αἱ δὲ ὑποσχεθεῖσαι καμπιῶσαι διὰ τὸ ἔμβασμα, ἢ ἔρχονται μόνον μετὰ μέρος, ἢ ἐδόλως, καὶ τελευταῖον χρεωκοπεῖ ὁ παραγγέλλων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡμπορεῖ ὁ Παραγγελλόμενος νὰ λάβῃ μεγάλην ζημίαν.

§. 35.

Ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς παραγγελίας τῆς πωλήσεως δὲν ἔχει τις πάντοτε τοσαύτην ἀσφάλειαν, καθὼς ἔπρεπε νὰ πισεῖν εἰς τὴν πρώτην προσβολήν. Κατ' ἐξοχὴν ὅμως οἱ ἀρξάμενοι ἐμπορίον τι, καταντῶσιν εἰς κίνδυνον νὰ ἀπατηθῶσι. Προσέρχονται δηλαδὴ πρὸς αὐτὰς ξένοι πραγματευταί, καὶ ἐρωτῶσι, πόσα ἡμπορεῖσι νὰ σῶσιν ἐπάνω εἰς τὴν τιμὴν τῆ φορτίς, τὸ ὅποιον ἐξέλει πρὸς αὐτὰς. Ζητῶσιν ἔν συνήθως τρία τέταρτα, γενικῶς ὅμως ὅσα τοῖς δώσει τις. Νέοι πραγματευταί, οἳ τινες ποῦθαι νὰ κάμωσι συναλλάγματα, δέχονται τοιαύτας ζητήσεις, ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι εἶναι σκεπασμένοι διὰ τῆ πρὸς αὐτὰς ἐρχομένης φορτίς, καὶ προσδοκῶσι μεγάλα κέρδη. Παρῶρσιάζεται λοιπὸν τὸ ἀποδεικτικὸν γράμμα τῆ φορτίς (Poliza de Carico, Connoissement) μετὰ τὰς συρθείσας καμπιῶσας ἐπάνω τῆς τιμῆς τῆ φορτίς, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν προγεγονυῖαν συμφωνίαν ἀποδέχονται χωρὶς ἀναβολῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πολλὰ σπάνιον, τὸ νὰ ἔλθῃ τὸ πλοῖον αὐτὸ μετὰ τὸ φορτίον πολλὰ ἀργά, καὶ ἐνίοτε τόσον ἀργά, ὥστε αἱ καμπιῶσαι πρέπει νὰ πληρωθῶσι πρὶν φθάσῃ τὸ πλοῖον. Ἀνίσως λοιπὸν ὁ Παραγγελλόμενος δὲν ἔχει ἐτοιμὰ μετρητὰ, καταντᾷ πολὺν μόνον διὰ τῆτο εἰς ἀπορίαν μεγαλωτάτην, καὶ πρέπει νὰ ἐφεύρῃ πᾶν μέσον, διὰ νὰ εὕρῃ χρήματα, ἕως ὅτου νὰ ἔλθῃ τὸ περιμενόμενον φορτίον. Τέτε δὲ ἐλθόντος, φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι τόσαι καὶ καλαὶ πραγματεῖαι, ὥς ὑποσχέθη ὁ ἀποσείλας αὐτὰς νὰ πωληθῶσι. Τελευταῖον ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ ἐν ταῖς καμπιῶσας πληρωθεῖσα ποσότης ὑπερβαίνει πολλὰ τὴν ποσότητα τῶν πραγματειῶν, καὶ ὁ Παραγγελλόμενος ἐπεριπαίχθη, ἐὰν δὲν ἔχῃ εὐκαιρίαν νὰ σκεπασθῇ κατὰ τινα ἄλλον τρόπον διὰ τὴν ἣν ἔλαβε ζημίαν. Ἐκ τῆς βλέπομεν, ὅποια προσοχὴ εἶναι καὶ ἐν τῷτῳ εἰς τὸν πραγματευτὴν ἀναγκαία.

§. 34.

Οἱ φόβοι καὶ κίνδυνοι εἰς τὰς παραγγελίας τῆς ἀγορᾶς εἶναι τόσον διὰ τὸν Παραγγέλλοντα, ὅσον καὶ διὰ τὸν Παραγγελλόμενον πολλὰ μεγάλοι. Διὰ μὲν τὸν πρῶτον, ἐπειδὴ ἡμπορεῖ νὰ καταστήσῃ εἰς ἀγορασὰς τοιῦτος, οἱ ὅποιοι λαμβάνοντες μετὰ χαρᾶς τὰ ἐμβύσματα ἀγοράζουσι δι' ἐν μέρος τῆς ποσότητος πραγματείας ἀχρείας, τὰς λογαριάζουσιν εἰς μεγαλητέρας τιμὰς, παρὰ ὅπῃ τὰς ἡγόρασαν, καὶ ἐν γένει μεταχειρίζονται εἰς αὐτὸν πολλὰς δόλως καὶ ραδιουργίας, παραβάντες ἅπας τὴν τοῖς πραγματευταῖς ἀναγκαιοτάτην εἰλικρίνειαν. Διὰ δὲ τὸν δεύτερον, καὶ διὰ τὰς ἤδη μὲν ρηθείσας αἰτίας, ἀλλ' ἐτι ἐπειδὴ ἔχει ἐνίοτε νὰ κάμῃ μὲ τοιῦτος Διαπομπὰς (σπεδιτόρες), οἱ ὅποιοι ἔχουσιν ἄλλας ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ αὐτὸν τὸν Παραγγέλλοντα, καὶ ἂν τύχῃ αὐτὸς νὰ χρεωκοπήσῃ, κρατῶσι τὰς ἐτι εἰς χεῖρας των εὐρισκομένης πραγματείας διὰ λογαριασμοῦντων, χωρὶς νὰ τὰς ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Παραγγελλόμενον, ὅς τις τὰς ἡγόρασε διὰ τὸν χρεωκοπήσαντα μὲ ἰδιά τε χρήματα. Τοιαῦτα συμβεβηκότα συμπίπτουσιν εἰς τὸ ἐμπόριον συχνότερα, παρ' ὅτι ἤθελέ τις σοχασθῇ, καὶ ὁ πραγματευτὴς καλῶς ποιεῖ νὰ προσέχῃ ἐν παντὶ καιρῷ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα.

Κατὰ τὸν συνήθη δρόμον τῷ ἐμπορίῳ, αἱ μακρόθεν ἐελλόμεναι πραγματεῖαι εἰς τινα Ἀγορὰν, δὲν ἐπιταί ὅτι ἡμπορεῖ νὰ πωλῶνται εὐθὺς μὲ μετρητὰ, διότι εἰς τὰς ἐμπορευομένας πολιτείας τὰ χρήματα ἔχουσι μεγάλην τιμὴν, καὶ καθ' εἰς τὰ μεταχειρίζεται μὲ ὄφελος ὅσον καιρὸν δύναται. Οἱ Παραγγελλόμενοι λοιπὸν πολλάκις βιάζονται νὰ πωλήσωσιν ἐπὶ πίσει (βερσεσέ) τὰς εἰς αὐτὰς εὐλείσας πραγματείας, ἢ ὅποια ποτὲ μὲν δίδεται μὲ διορίαν διεξοδικήν, ποτὲ δὲ μὲ σύντομον. Τῷτο συνίσταται κυρίως εἰς αὐτὰς τὰς πραγματείας. Διότι ἄλλαι μὲν πωλῶνται ἐπὶ πίσει ἐνὸς μηνὸς, ἄλλαι δὲ τριῶν, ἐξ μηνῶν καὶ ἐτι διεξοδικώτερον, καθὼς συνηθίζεται ἐν ἐκάσῃ ἐμπορικῇ πόλει. Ἀλλ' ὁ ξένος Παραγγέλλων δὲν γνωρίζει αὐτὰς τὰς ἀγορασὰς τῶν πραγματειῶν τε, ὅθεν μῆτε δύναται νὰ κρίνῃ, ἂν αὐτοὶ εἶναι

ικανοί, ἢ θέλῃσι νὰ πληρώσωσι τὰς ἀγορασθείσας πραγματείας ἐλθέσης τῆς διορίας. πρέπει λοιπὸν νὰ ἀφεθῇ μόνον εἰς τὴν σύ-
ναισι καὶ γνῶσιν τῆ αὐτῆ Παραγγελλομένης.

§. 36.

Τῆτο ὁμως διὰ τὸν Παραγγέλλοντα εἶναι δυσάρεστον, καὶ εὐ-
ρίσκεται πάντοτε εἰς ἀβεβαιότητα διὰ τὴν ποσότητα τῆς τιμῆς
τῆς ἀγορᾶς. Διὰ νὰ ἀποφύγῃσιν οἱ πραγματευταὶ αὐτὴν τὴν
δυσκολίαν, συμφώνησαν οἱ πλείότεροι, εἰς τὸν συνήθη τρόπον
τῶ ἐμπορίου, νὰ ἀφύνωσι τὸν κίνδυνον αὐτῆς τῆς πίσεως (τῶ κρεδί-
του) εἰς τὸν Παραγγελλόμενον, πληρώνοντες αὐτῷ καίποιαν ἀ-
μοιβὴν, ὥς τις τότε ὑποχρεῖται νὰ πληρώῃ τὴν ἐκ τῆς δουδεί-
σης πίσεως καθ' οἰονδήποτε τρόπον γινομένην ζημίαν. Αἰτὸ το
ὀνομάζει ὁ πραγματευτῆς Del credere (ὑπὲρ τῶ ἐμπιστεύειν.).

Κατὰ φυσικὸν λόγον τῶ ἐμπορίου, ἔπεται, ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶ ἐμ-
πιστεύειν ἀμοιβὴ νὰ εἶναι πολλὰ διαφορετικὴ, κατὰ τὸν μεγα-
λῆτερον ἢ μικρότερον κίνδυνον, τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ ἀναδεχθῇ
ὁ Παραγγελλόμενος, εἰς τὰς διαφορὰς τρόπους, καθ' ἃς ἐνεργεῖ-
ται τὸ ἐμπόριον. Εἰς μίαν μεγάλην ἐμπορικὴν Ἀγορὰν, ἐν
ἣ ὁ Παραγγελλόμενος πωλεῖ τὰς πραγματείας τῶ ἰδίου Παραγ-
γέλλοντος εἰς ἐμπορικὰς οἰκὰς γνωστὰς καὶ πολλὰ ἀσφαλεῖς, ὁ κίν-
δυνος εἶναι πολλὰ ὀλίγος, καὶ ὁ Παραγγελλόμενος τὸν ἀναδέ-
χεται προθύμως πρὸς $\frac{1}{2}$ ἢ 1 τὰ ἑκατὸν.

Πολλὰ διαφορετικὸς εἶναι ὁμως ὁ κίνδυνος ὑπὲρ τῶ ἐμπι-
στεύειν, ὅταν αἱ πραγματεῖαι πρέπει νὰ πωληθῶσιν εἰς δέματα
(βάλλας), καὶ ἐν γένει εἰς μερίδια διηρημέναι, κατὰ τὸ ἐνδότε-
ρον τῆς χώρας, πρὸς τὰς πωλῆντας μὲ τὸν πῆχυν καὶ ἐπὶ λεπτῶ.
Καὶ τῆτο πάλιν θεωρεῖται κατὰ τὴν τῶ τόπου ιδιότητα. Ὁ
κίνδυνος αὐτὸς π. χ. εἰς τὴν Γερμανίαν εἶναι πολλὰ διαφορε-
τικὸς τῶ ἐν τῇ Πολωνίᾳ καὶ Ῥωσίᾳ. Διότι δὲν ἤθελαν εἰρε-
θῶσιν εὐκόλως Παραγγελλόμενοι, οἳ τινες νὰ θελήσωσι νὰ ἐγ-
γυηθῶσι τὸ ὑπὲρ τῶ ἐμπιστεύειν, διὰ πραγματείας πωλεμένας ἐ-
πὶ πίσει τινὸς τόπου, ὅπου πολλὰ ὀλίγον ἐξασκεῖται ἡ δίχη εἰς τὰ
ἐνδότερα. Ἐπειδὴ τίς θέλει νὰ ἀναζητήσῃ αὐτὰς τὰς χρεώσας,
καὶ

καὶ νὰ τὰς ἐγκαλέσῃ εἰς τὸ Κριτήριον· ὅταν οἱ ἀγορασαὶ δὲν ἐπιστρέψωσι κατὰ τὴν συνήθειάν των τὸν ἐρχόμενον χρόνον, διὰ νὰ πληρώσωσι τὸ χρέος τῶν πραγματειῶν τῆ παρελθόντος χρόνου, καὶ νὰ ἀγοράσωσι πάλιν νέας πραγματείας διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος; Ἐν συντομίᾳ αἱ ἀπάται δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τιμωρηθῶσιν ἐκεῖ, ὡς ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ.

§. 37.

Δὲν εἶναι ὅμως πάντοτε ἡ ἀπάτη κυρίως αἰτία, ὅταν οἱ εἰς τὰ χωρία καὶ εἰς τὰς μικρὰς πόλεις κατοικῶντες ἀγορασαὶ δὲν πληρῶνωσι τὰ χρέη των ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ, ἀλλ' εἶναι ἄλλαι κερδολογίαι (Speculationen) ἐνεργῆσαι τὴν ἀναβολὴν τῆς πληρωμῆς. εἰς αὐτὰς ἀνίκει κατ' ἐξοχὴν τὸ κάμπιον, ὅταν εἶναι πολλὰ μεταβλητὸν, καὶ ποτὲ μὲν ἀναβαίνει, ποτὲ δὲ πίπτει. Ἀνίσως δεικνύει τὸ κάμπιον, ὅτι γίνεται ἐπικερδὲς εἰς τὸν ἐντόπιον, τότε ὁ χρεώσης ἀγοραστὴς ζητεῖ νὰ ἀναβάλῃ ἔτι τὴν πληρωμὴν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἐλπίδα τῆ γενησομένης κέρδους ἐνίοτε χάνεται πολὺς καιρὸς.

Σημειωτέον δὲ πρὸς τέτοις, ὅτι ἀφ' ἧ πληρωθῶσιν αἱ πωληθεῖσαι πραγματεῖαι τελείως, ὁ Παραγγελλόμενος δὲν βιάζεται πάντοτε νὰ εἰσάξῃ (ρεμπίση) τὴν ποσότητά των εἰς τὸν αὐτὸς Παραγγέλλοντα. Εἶναι πολλοὶ ἐκ τῶν πρώτων, οἵτινες ἐν τοιούτοις περιστατικοῖς θέλουν νὰ κρατῶσι τὰ συναχθέντα χρήματα εἰς τὰς ἑαυτῶν ὑποθέσεις, καὶ πάντοτε προφασίζονται, ὅτι τὰ χρέη δὲν ἐπληρώθησαν ἀκόμη. Τοιοῦτοι εἶναι κατ' ἐξοχὴν καὶ οἱ ζητῶντες πάλιν νὰ κερδήσωσιν ἐκ τῆς καμπῆς, οἵτινες μεταχειρίζονται πᾶσαν πρόφασιν, διὰ νὰ βάλωσιν εἰς προᾶξιν ταύτην τὴν ἐλπίδα.

Ὁ τοιοῦτος τρόπος ὅμως δὲν ἀρμόζει πάντοτε εἰς τὴν πολιτικὴν τῆ ἐμπορίας. Διότι ἀφ' ἧ ὁ Παραγγέλλων μάθη περὶ αὐτῆς, θέλει προσφέρει, εἰ δυνατόν τὰς ὑποθέσεις τας εἰς ἄλλας.

Ὁ πρώτιστος κανὼν εἰς τὸ ἐμπόριον, εἶναι πίστις καὶ σκεδὴ (ὀγληγοράδα). Ἐάν τις Παραγγελλόμενος θέλῃ νὰ ὑποχρεώσῃ τὰς ἀνταποκριτάς τας, καὶ νὰ ἐλκύσῃ καὶ ἄλλας πρὸς ἑαυτὸν, πρέ-

πει μὲ τρόπον κομφὸν νὰ προφθάνη τὸν αὐτὸ Παράγγελλοντα
μὲ τὰ ἐμβάσματα, ἐν ᾧ αὐτὸς ἐτι δὲν ἔχει λόγον νὰ τὰ προσ-
μῆν. Οὕτω θέλει δυνηθῇ νὰ συστήσῃ μᾶλλον ἑαυτὸν, καὶ νὰ
αὐξήσῃ τὸ ἐπιτήδευμά τε μὲ τρόπον ἐπωφελέστατον.

Ἐμπόριον Διαπεμπτικόν.

§. 58.

Τὸ Διαπεμπτικὸν ἐμπόριον ἐξηγεῖται ἱκανῶς ἐκ τῆς ὀνόματός
τε, καὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰ μὴ τὸ νὰ δέχηται τις πραγματει-
ας, αἱ ὁποῖαι εἶναι κτῆμα ἄλλης τινός, διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ τὰς
ἐξαποστείλῃ πρὸς ἄλλον τρίτον, κατοικῶντα εἰς τόπον ἀπέχοντα
ἀπ' αὐτῆς. Ὁ ἄνθρωπος, ὅς τις ἀναδέχεται αὐτὴν τὴν φροντί-
δα διὰ λογαριασμόν ξένον, λέγεται Διαπομπὸς (Speditur).

Ἐκ τῆς βλέπομεν, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐμπόριον δὲν εἶναι κυρίως ἄ-
ξιον νὰ ὀνομάζεται ἐμπόριον, ἐπεὶ δὲ ὁ Διαπέμπων δὲν γίνεται
κύριος τῶν πρὸς διαπεμψιν παραδεδομένων πραγματειῶν, καὶ
λοιπὸν δὲν ἡμπορεῖ μῆτε νὰ τὰς πωλήσῃ, μῆτε νὰ κίμῃ μὲ αὐ-
τὰς ἔργον τι ἐμπορικόν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἀκολουθήσῃ μόνον κατὰ
τὰς παραγγελίας, ὡς λαμβάνει παρὰ τῆς ἐλλοπόντος αὐτῷ τὰς
πραγματείας πρὸς διὰπεμψιν. Ὅθεν τὸ ἔως ὀνομαζόμενον
Διαπεμπτικὸν ἐμπόριον ἡδύνατο κάλλιον νὰ συναριθμηθῇ μὲ
τὰ βοηθητικὰ ἐπιτηδεύματα τῆς ἐμπορίας. Ἐπεὶ δὲ ὅμως εἶναι
πραγματευταί, οἵτινες διαπέμπουσι ποικίλᾳ, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἔρ-
γῃ ἀπολαμβάνουσι τὸ πλεῖστον τῆς κέρδους των, ὥς τε τὸ κέρδους
σχεδὸν ὡς ἴδιον καὶ μόνον ἐμπόριόν των, τυχὸν ἐκ τῆς προ-
ῆλθε τὸ νὰ τὸ ὀνομάσωσιν ἐμπόριον, καὶ πρὸς τέτοις τὸ πρᾶγ-
μα δὲν συνίσταται εἰς τὸ ὄνομα.

§. 59.

Αὐτὸ τὸ ἐμπόριον εἶναι πολλὰ παλαιὸν, καὶ δύναται νὰ
θεωρῆται ὡς ἡρωμένον μὲ τὸ Οἰκέϊον ἐμπόριον. Διότι μὲ ὅλον
ὅπῃ τὸν παλαιὸν καιρὸν οἱ πραγματευταὶ ἐταξίδευον μόνοι μὲ
τὰς πραγματείας των, καὶ ἐπομένως δὲν ἐχρειάζοντο τινὰ κυρί-
ως Διαπομπὸν, ἐβιάζοντο μὲ ὅλον τῆτο ἐνίοτε διὰ μίαν ἢ ἄλλην
δέλευ-

δέλευσιν νὰ ζητήσωσι τὴν βοήθειαν ἐνὸς ἐγκατοίκου τῆς τόπης, ἢ τῆς πόλεως, δι' ἧς ἦτον ὁ δρόμος. Ὅθεν ἐγνώριζαν ἀνθρώπους τινὰς, εἰς τὰς ὁποίας ἐπειτα διὰ τινὰ εὐκαιρίαν ἐνεπίψενον τὰς πραγματείας των διὰ νὰ τὰς πέμψωσιν ἐκεῖθεν ἀλλοχόσας, ἐν ᾧ αὐτοὶ ἠδύναντο νὰ ὑπάγωσι δι' ἄλλης ὁδῆς, διὰ νὰ πραγματευθῶσιν εἰς ἄλλον τόπον.

Καὶ τὸν παλαιὸν καιρὸν αὐτὸ τὸ ἐμπόριον ἦτον πολλὰ μέγαλον. Διότι εἶναι γνωστὸν, πόσον πολὺ ἐνεργεῖτο διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν Ἰνδιάν, πρὶν ἔμβῃ εἰς προᾶξιν ὁ κατ' εὐθείαν δρόμος διὰ θαλάσσης εἰς αὐτὰς τὰς τόπας, οἱ ὁποῖοι ἀνέκαθεν ἦσαν εἰσιώδεις δι' αἰτίαν τῆς ἐμπορίας. Ὡς καὶ τὰ καρβάνια μετὰ τὰ πλῆθια φορτία των ἐνέμμεν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐμπόριον Διαπεμπτικόν, τὸ ὁποῖον τότε εἰς πολλὰς χώρας καὶ πόλεις ἔδωκε μεγάλην λαμπρότητα, αἱ τινες ἐξ ὧν ἔλειψε πλέον αὐτὸ τὸ ἐμπόριον, ἀπασαὶ ὁλόκληραι ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἠφανίσθησαν. Βλέπομεν λοιπὸν πόσον εἰσιώδης εἶναι αὐτὸ τὸ ἐμπόριον διὰ μίαν χώραν, κατ' ἐξοχὴν δὲ δι' ἐκείνας τὰς πόλεις, αἱ ὁποῖαι πρὸ πάντων ἔχουσι νὰ καίωσι μὲ αὐτὸ, καὶ δὲν ἐπρεπέτις νὰ θανατίξῃ, ἀνίσως οἱ Κυρίαρχοι πολιτείας τινὸς κατέβαλον μεγάλην ἐπιμέλειαν, διὰ νὰ αὐξήσωσιν ἄρχισα αὐτὸ τὸ ἐμπόριον εἰς τὴν ἐπικράτειάν των, μάλιστα εἰς τὸ ἐνδότερον μεγάλης τινὸς πολιτείας. Τῆτο ὑπάρχει δέβαια ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν εἰς πολιτείας καλῶς διοικημένας, καὶ ὑφ' ἑνα μόνον Κυρίαρχον ἀνηκῶσας, ἔχῃ δὲ καὶ εἰς τινὰ χώραν, ὅπου πολλοὶ μεγάλου καὶ μικροῦ ἡγεμόνες γείτονες φυλάττεσιν ὡς πρὸς τὸ ἐμπόριον διαφορὰς κανόνας.

§. 40.

Αἴτιη εἶναι κυρίως ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν κατὰ τὰς μέσας καιροὺς ¹⁾, ὅτε τὸ ἐμπόριον ἄρχισε νὰ ἀνμῶσῃ εἰς τὴν Γερμανίαν, διαταράχθη τόσον πολλὰ κατὰ πάντα τρόπον, εἰς τὰς μεγάλας καὶ μικρὰς ποταμοὺς τῆς Γερμανίας, καὶ εἰς τὰς δημοσίας δρόμους, ἢ τελέχισον ἐνυποχολεύθη ὑπερβολικά. Ὅς τις εἶχεν ἐν λησπορῶριον, καὶ ἐκεῖθεν ἐφθανε τὰς ποταμοὺς, ἢ τὰς

¹⁾ Κατὰ τὸν 15^{ον} καὶ 16^{ον} αἰῶνα.

ἢ τὰς δημοσίας δρόμους, δι' ὧν διέβαινε τὸ ἐμπόριον, ἐξήτει ἐκείναι καὶ ἐκθλίψη παρὰ τῶν πραγματευτῶν ὅσα ἤθελε δυνηθῇ. Δὲν ἐτόλμα ὅμως νὰ ἐκφοβίσῃ ὁλοτελῶς τὸν ἐκεῖθεν διαβαίνοντα πραγματευτὴν μὲ τὰς πραγματείας τε, διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ πάλιν, ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐλλείψεώς τε δὲν ἤθελε δυνηθῇ πλέον νὰ ἐκθλίψη τί. Τὸ ἐμπόριον ὅμως κατὰ πολλὰ ἐξημίσθη.

§. 41.

Διωρίσθησαν λοιπὸν Τελώνια (Κυμέρκια), καὶ ἐφευρέθησαν ἄλλαι διατάξεις, αἱ ὁποῖαι διέταρτον πολλὰ τὸ ἐμπόριον. Ἐξ αὐτῶν ἦτον εἰς τὰς ἐνδοτέρως Γερμανικὰς πόλεις, τὰς ὁποῦν σημαντικὰς τὸ Δίκαιον τῆς Ἐκφορτίσεως ¹⁾. Αὗται αἱ πόλεις ἐφρόντισαν, διὰ τῆ ἐκ τῆ ἐμπορίας ἀποκτηθέντος αὐτῶν πλέτε, νὰ ἀπολαύσωσι παρὰ τῶν ἐκείσοτε πτωχῶν Ἀυτοκρατόρων τὸ προνόμιον, ὥστε ὅλαι αἱ ξέναι πραγματεῖαι, αἱ ὁποῖαι ἤθελον νὰ διαβῶσι κατ' ἐνδείαν δι' αὐτῶν, ἔπρεπε νὰ πωλῶνται ἐν τινι διωρισμένῳ καιρῷ, (συνήθως ἐν τρισὶν ἕως ὀκτὼ ἡμέραις). μάλιστα ἐκτείνετο ἀκόμη μακρότερα· αἱ πραγματεῖαι ἔπρεπε νὰ ἐκφορτίζωνται εἰς τινὰς Ἀγορὰς ἐξ αὐτῶν, διὰ νὰ μετακομισθῶσι μακρότερα δι' ἐντοπιῶν ἀμαξῶν ἢ πλοίων, ὥστε νὰ κερδίσωσι τὸ ἀγώγιον τῆς μετακομίσεως, τὸ ὁποῖον ἐκ τέτε ἠῦξανε ἐκ ὀλίγον πρὸς ζημίαν τῆ ξένου. Αὕτη ἡ διάταξις σώζεται ἔτι καὶ τώρα ὡς τὸ πάλαι εἰς πᾶμπόλλας πόλεις ἐμπορικὰς τῆς Γερμανίας.

§. 42.

Ἐπειδὴ ἡ ὑποδοχὴ καὶ ἡ ἐξαποστολὴ τῶν διερχομένων πραγματειῶν προξενεῖ κόπον εἰς τὸν Διαπομπὸν, καὶ πολλοὶ ζῶσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπιτήδευμα, εἶναι ἐπόμενον, τὸ

¹⁾ Stapelgerechtigkeit, ἢ Stapelrecht, ὀνομάζεται τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον ἔχει τις πόλις, τῇ νὰ ἐκφορτίζωνται ἐν αὐτῇ ὅλαι αἱ ἄλλοι ἔρχόμεναι πραγματεῖαι, καὶ ἡ νὰ πωλῶνται ἐκεῖ, ἢ ἐκεῖθεν νὰ μετακομίζωνται μακρότερα εἰς ἄλλας τόπους, ὡς ἐν τῇ αὐτῇ §. ἐξηγείται. ὁ μεταφορτὴς λοιπὸν τὸ ὠνόμασε Δίκαιον τῆς Ἐκφορτίσεως.

τὸ νὰ πληρῶνῶνται δι' αὐτὴν τὴν φροντίδα. Ὁ μισθὸς ὅμως δι' αὐτὸ δὲν εἶναι προσδιωρισμένος, καὶ πολλάκις ἐξήρτηται ἐκ τῆς ἐνδόσεως τῆ Παραγγέλλοντος, καὶ τῆ Διαπομπῆ· διότι ἐνιοτε συμβαίνει νὰ δίδῃ τις Παραγγέλλων μόνον $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ κ.τ.λ. τὰ ἑκατὸν εἰς τὴν τιμὴν τῶν πραγματειῶν, καὶ τις Διαπομπὸς ὅμως δὲν θέλει νὰ δεχθῇ τὴν Διάπεμψιν ὀλιγώτερον ἀπὸ 1, $\frac{1}{2}$ καὶ $\frac{1}{3}$ τὰ ἑκατὸν. Εὐρίσκονται ὅμως ἱκανοὶ Διαπομποὶ εἰς πολλὰς πόλεις, οἱ ὅποιοι δέχονται τὴν προτέραν ποταπὴν συνθήκην. Πολλοὶ Διαπομποὶ ὅμως λαμβάνουσι 2 τὰ ἑκατὸν τῆς τιμῆς. Τὸ συμβαίνει συχνάκις εἰς τὴν Ὀλλάνδαν, ὅταν ὁ Παραγγέλλων δὲν συμφωνήσῃ πρότερον περὶ αὐτῆς μετὰ τῆ Διαπομπῆ, τὸ ὅποιον εἶναι ὠφέλιμον νὰ τὸ κἀμνη πάντοτε ὁ Παραγγέλλων, ὅτε δίδει τὰς πρώτας ὑποθέσεις τε εἰς τινὰ ἐτι ἀγνώρισον αὐτῷ Διαπομπόν.

§. 43.

Ὁ πραγματευτὴς ὅμως δὲν πρέπει, διὰ τὴν ὀλίγην ἀμοιβήν, τὴν ὁποίαν ζητεῖ ἓνας Διαπομπὸς, νὰ ἀποφασίξῃ νὰ ἐμπιστεύῃ τὰς πραγματείας τε εἰς αὐτὸν πρὸς μακροτέραν ἀποσολὴν, καὶ νὰ ἀφήσῃ ἓνα ἄλλον Διαπομπόν, τὸν ὅποιον γνωρίζει πιστόν, διότι ζητεῖ πλειοτέραν πληρωμὴν διὰ τὸν κόπον τε. Ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὁ Διαπομπὸς, ὅς τις ἀναδέχεται τὴν Διάπεμψιν διὰ πολλὰ ὀλίγον προμήθευτρον, θεωρεῖ συνήθως ταύτην τὴν ὀλίγην πληρωμὴν ὡς εὐκαιρίαν μόνον, νὰ κερδήσῃ ἀπὸ ἄλλα ἔξοδα συμβαίνοντα εἰς τὴν Διάπεμψιν. Λογαριάζει λοιπὸν ἐν πλῆθος ἢ ἐδ' ὅλως, ἢ κατὰ μέρος μόνον γενόμενα ἔξοδα, τὰ ὅποια ἀνέξουσιν ὑπερβολικὰ εἰς ἐκείνας τὰς Ἀγοράς, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι καταστημένοι τελωνικοὶ φόροι, τῶν ὁποίων δὲν εἶναι γνωστὸς τις τελωνικὸς πίναξ (ταρίφα). Πρὸς τέτοις πολλάκις ὁ Διαπομπὸς ἔχει φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῶν ὑπηρετῶν τῆς Τελωνίᾳς, καὶ ἡμπορεῖ νὰ πληρώσῃ πολλὰ ὀλίγον φόρον διὰ τὰς εὐλαθείας αὐτῷ πραγματείας, εἰς δὲ τὸν αὐτὸν Παραγγέλλοντα λογαριάζει ὁ μόνον ὀλοκληρὸν τὸν χρεωσέμενον τελωνικὸν φόρον, ἀλλὰ καὶ πλείονα τέτε.

Τὸ κέρδος ἐνὸς τοιούτου Διαπομπῆ ἀξάνει ἐτι μᾶλλον εἰς
τοιαύ-

τοιαύτας Ἀγοράς, ἐνθα κερνύει τὸ Δίκαιον τῆς Ἐκφορτίσεως, ὡς ἀνωτέρω περιέγραψα. ἐδὼ ἔχει ευκαιρίαν εἰς τὴν ἐμβίβασιν καὶ ἐμβίβασιν ἐκ τῶν πλοίων, ἢ εἰς τὴν ἐπιφορτίσιν νὰ κάμῃ πλῆθος ἀπὸ μικρὰ κέρδη. Τότε ἔχει ποτὲ ἐδὼ ποτὲ ἐκεῖ νὰ διορθώῃ τι, τὸ ὁποῖον ἐμβαίνει εἰς τὸν λογαριασμὸν μὲ αὐξήσιν. Ἐν ἄλλο ὅμως ἀκόμη μεγαλύτερον κέρδος προξενεῖται εἰς αὐτὸς εἰς τοιαύτας τόπας, ὅπερ απαιτῶσι τὰ περιζατικά, νὰ συμφωνηθῶσιν ἄλλα πλοῖα ἢ ἀμάξια, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ Διαπομπὸς συμφωνεῖ τὸ ἀγώγιον. Ἐξ αὐτῶν κερδαίνει πολλάκις 5 καὶ ἔτι πλείονα τὰ ἑκατόν. Ἐν συντόμῳ τελευταῖον θέλει φανῇ, ὅτι ὁ λογαριασμὸς τῶν ἐξόδων εἰς τὸν Διαπομπὸν, τὸν ἀναδεξάμενον τὴν διάπεμψιν τῶν πραγματειῶν διὰ $\frac{1}{2}$ τὰ ἑκατόν, νὰ εἶναι πολλάκις πολλὰ μεγαλύτερος, παρ' ὅτι ἤθελεν εἶναι εἰς ἓνα ἄλλον εἰλικρινῇ Διαπομπὸν, ὅς τις ἐξίττει 2 εἰς τὰ ἑκατόν. Ὅθεν πολλὰ σπανίως σφάλλει τις, θεωρῶν δικαίως ὡς ὑποπτον τὸν Διαπομπὸν ἐκεῖνον, ὅς τις προβάλλει νὰ διαπέμψῃ τὰς πραγματείας ἐπὶ πολλὰ μικρῇ τινι ἀμοιβῇ, μὲ τὴν ὁποίαν μὴδὲς δύναται νὰ ζήσῃ ὡς τίμιος ἄνθρωπος.

§. 44.

Ἐκ τούτων πάντων εἶναι φανερόν, ὅτι δι' ἑκάστον καλὸν πραγματευτήν εἶναι πολλὰ ἀναγκαῖον, νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβῶς εἰς τὰς δρόμους, δι' ὧν διαβαίνεισιν αἱ πρὸς διάπεμψιν διδόμεναι πραγματεΐαι τε, περὶ πάντων τῶν τελωνικῶν φόρων καὶ ἄλλων τελῶν, καὶ νὰ κάμῃ τὰς θεμελιώδεις σημειώσεις τε εἰς τὰς λογαριασμοὺς τῶν ἐξόδων τῶν Διαπομπῶν τε, ὥς αὐτοί, διὰ νὰ μὴ βλάψωσι τὸ καλόν των ὄνομα, νὰ μὴ τολμήσωσι νὰ κάμωσι προσθήκας εἰς τὰ ἐξόδα. Ἄριστα χρησιμεύουσιν εἰς τὸ τοιαῦτα ἐμπορικὰ ταξείδια, τὰ ὁποῖα ἐκπληρῶσι πολλὰς ἄλλας σκοπὰς.

Ἐμπό-

Ἐμπόριον συντροφικῶν.

§. 45.

Εἰς τὴν μεγάλην ποικιλίαν τῶ ἐμπορεύεσθαι, καὶ εἰς τὰς πολλὰ διαφόρους ὑποθέσεις, τὰς ἐν αὐτῷ περιπλεκόμενας κατὰ τὰς καιρὸς ἡμῶν, πολλάκις συμβαίνει, ὅτι πραγματευτὴς τις δὲν ἔχει πάντοτε ἱκανὸν κεφάλαιον, διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὅποια δύνανται νὰ φέρωσιν αὐτῷ κέρδος. Νὰ πραγματευθῇ μὲ ξένα χρήματα, δὲν εἶναι δι' αὐτὸν ὠφέλιμον, διότι δὲν θέλει νὰ δεχθῇ ὑποχρεώσεις, αἱ ὁποῖαι ἡμπορῶσι νὰ εἶναι εἰς αὐτὸν ὁ μόνον πολυέσδοι, ἀλλὰ πολλάκις καθόλου φθοροποιαί. Ἐπειδὴ πολλοὶ πραγματευταὶ ἐνίοτε διὰ τὸτο δίδουσιν πίσιν, διὰ νὰ εὕρωσι πίσιν καὶ αὐτοὶ κατὰ τινα εὐκαιρίαν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ κάμωσι κατάχρησιν εἰς αὐτήν. Εἰς ἄξιος ἄνθρωπος ὅμως, ὅς τις δὲν ἔχει πολλὰ μεγάλας, ἢ τελάχισον διὰ τὴν πληθύν των ὑποθέσεων τε, δὲν ἔχει ἱκανὰς δυνάμεις χρηματικὰς, πρέπει νὰ προκρίνῃ διὰ νὰ ζητήσῃ ἄνθρωπον τίμιον καὶ ἔμπειρον εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶ ἐμπορίου, ὅς τις δύναιται νὰ αἰξήσῃ τὸ ἐμπορικὸν κεφάλαιον μὲ ἀσφαλῆ μέσα.

§. 46.

Πολλάκις ὅμως εἰς πραγματευτὴς ἔχει μὲν χρήματα ἱκανὰ διὰ νὰ ἡμπορῇ νὰ ἀντιπαραστή τὰς γύρας τῶ ἐμπορίου τε· αἰσθάνεται ὅμως, ὅτι δὲν ἔχει τὰς ἀναγκαίους εἰδήσεις, αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουσι τὸν τέλειον πραγματευτήν. Φοβεῖται λοιπὸν νὰ ἐκτανθῇ πολὺ καὶ κηδύως νὰ μὴ σφάλῃ. Δισθανόμενος τοιούτῳ τρόπῳ, ὅτι ἔχει ἀτελεῖς ἐμπορικὰς γνώσεις, ἐπιθυμῶν νὰ ἐνεργήσῃ ἐμπόριον, καὶ ἐλπίζων δι' αὐτῶ νὰ κερδήσῃ, εὐρίσκει ἓνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει μὲν τόσον μεγάλον κεφάλαιον, ὥς αὐτὸς, αἱ εἰδήσεις τε ὅμως εἶναι πολλὰ μεγαλύτεραι, παρὰ αἱ ἐδικαί τε. Καὶ αὐτὸν τὸν γνωρίζει ὡς ἄνθρωπον δίκαιον καὶ φιλόπονον. Ἐπεὶ λοιπὸν, ἵνα τοιούτον ἄνδρα πολλὰ ἀρμόδιον δι' αὐτὸν, τὰ τὸν συμπαραλάβῃ εἰς τὰς ὑποθέ-

ποθέσεις τε. Τότε αὐτὸς ἀναπληροῖ μὲ τὰς εἰδήσεις τε, ὅσον πλεονάζει ὁ ἄλλος κατὰ τὸ κεφάλαιον.

§. 47.

Ἡ πάλιν πραγματευτὴς τις ἔχει μὲν ἐμπορικὰς εἰδήσεις καὶ χρηματικὴν δύναμιν ἱκανήν, ἵνα ἐνεργήσῃ τὸ ἐμπόριόν τε· αἱ ὑποθέσεις τε ὁμῶς αὐξάνουσιν ἐπικερδῶς τόσον πολλὰ, ὥςτε δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὰς διοικήσῃ χωρὶς μεγάλης σενοχωρίας καὶ ἀδιακό-
πης ἐργασίας. Πρὸς ταῖς γηράσκει, ἢ ἀρρώσῃ, ἢ πρέπει νὰ ταξειδεύῃ συνεχῶς διὰ τὰς ὑποθέσεις τε. Ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἀναγκάζεται νὰ δώσῃ πληρεξουσιότητα εἰς τὰς ὑπηρετίας τῷ ἐμ-
πορίῳ τε. Τῷτο ὁμῶς φαίνεται εἰς αὐτὸν δυσάρεστον, καὶ ἐπι-
θυμῇ νὰ εὔρῃ τινὰ ἱκανὸν εἰς τὸ νὰ ἐκτελῇ τὰς ὑποθέσεις ὡς αὐτός ὁ ἴδιος.

Αἱ αὐτὰς τὰς αἰτίας, καὶ πολλάκις διὰ πολυχρόνιον προ-
σωπικὴν φιλίαν γεννῶνται αἱ συντροφίαι μεταξὺ τῶν ἰδιωτικῶν
ἀνθρώπων. Ὁ κοινωνὸς μιᾶς τοιαύτης συντροφίας λέγεται
Σύντροφος.

§. 48.

Τοιαῦται συντροφίαι καθιζοῦνται διὰ τακτικῶν συμφωνητι-
κῶν μεταξὺ τῶν συντρόφων· ἔχι δὲ πάντοτε μὲ ἴσα μερίδια τῷ
κέρδεσιν ἢ τῆς ζημίας, ἀλλὰ συνηθίζεται πολλάκις, ὅταν π. χ. εἰς
πραγματευτὴς δέχεται τινὰ ἐκ τῶν ὑπηρετῶν τῷ ἐμπορίῳ τε, νὰ
δίδῃ αὐτῷ μόνον $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{6}$, ἐνίοτε δὲ $\frac{1}{3}$ καὶ ἐτι ὀλιγώτερον ἐκ τῶ γε-
νομένων κέρδεσιν, αὐτὸ τὸ ὀλίγον εἰς ἓνα μεγάλον ἐμπορικὸν οἶκον
εἶναι πολλάκις μεγάλης ποσότητος. Ὅταν καθίςαται τις συντρο-
φία, πρέπει νὰ κοινολογῇται δημοσίως. Τῷτο γίνεται συνηθῶς
διὰ τῶν ἐφημερίδων, ἐξαιρέτως δὲ καὶ μόνον πρὸς εἰδοποίησιν,
διὰ τῶν λεγομένων ἐγκυκλίων γραμμάτων, σελλομένων πρὸς
ἐντοπίας καὶ ξένους πραγματευτάς.

§. 49.

Ὁ, τι ἂν συμφωνήσῃ εἰς σύντροφος μετὰ τινος ἄλλου, ἢ ὑ-
πογράφ-

πογράψῃ κ.τ.λ. ὑποχρεῖνται εἰς αὐτὸ καὶ οἱ λοιποὶ σύντροφοι. Εἰς σύντροφος ἀποδέχεται μίαν καμπιάλῃν διὰ τῆς ὑπογραφῆς: π. χ. Α καὶ συντροφία, ὅθεν αὐτὴ πρέπει νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τῆς συντροφίας αὐτῆς ἀπροφασίως.

Διὰ τῆτο ἀναγκαίως χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐνὸς συντροφῆ. Ἐπειδὴ ἂν αὐτὸς εἶναι δόλιος, καὶ ζητῇ διὰ λογαριασμὸν τῆς συντροφίας νὰ βάλῃ χρήματα κατὰ μέρος διὰ τὸν ἑαυτὸν τε, ἢ μπορεῖ κατ' ὀλίγον νὰ φέρῃ εἰς τὴν συντροφίαν μεγάλην ζημίαν, μάλιστα νὰ τὴν καταστήσῃ εἰς χρεωκοπίαν. Τοιαῦτα παραδείγματα δὲν εἶναι μόνον εἰς τὴν ιδίαν, ἀλλὰ κατὰ δεξυρίαν, εὐρίσκονται εἰς τὸ ἐμπόριον συνεχῶς. Κάποια συντροφία ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ ποταπὴν χρεωκοπίαν, καὶ ὁ σύντροφος παρρησιάζεται ἔπειτα μὲ μεγάλην λαμπρότητα, καὶ γυρίζει μεγαλητέραν ποσότητα εἰς τὰς ὑποθέσεις τε, παρ' ὅτι ἠδύνατο ἴσως ἡ συντροφία πρότερον νὰ γυρίσῃ. Ἡξένῳ παραδείγματα, ὅπως ὁ εἰς σύντροφος, ἐν ᾧ ὁ ἄλλος εὐρίσκετο εἰς μακρυνὰ ταξείδια, ἐνῆργει τὰς ὑποθέσεις ἐπιτήδες μὲ τοιαύτην ἀταξίαν, ὥστε ἠδυνήθη νὰ πωλήσῃ ὅλας τὰς πραγματείας, καὶ ἔφυγε μὲ τὴν ποσότητα. Μαθὼν τῆτο ὁ εἰς τὰ ταξείδια εὐρισκόμενος σύντροφος, ἔτρεξε ταχέως εἰς τὴν πατρίδα τε, ὅπως ἀντὶ τῆ καταληφθέντος ἐμπορίσ τε, εὔρε μεγάλα χρεῖ, γενόμενα ὑπὸ τῆ δολίης καὶ ἤδη φρυγᾶδος συντροφῆς, τὰ ὅποια ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ τὰ πληρώσῃ ὡς ἠδύνατο.

§. 50.

Ὅταν ὁ εἰς σύντροφος ὀλίγον ψηφῶν τὰ ὑποθέσεις, ἀφίνει νὰ τὰς ἐκτελέσῃ ὁ ἕτερος σχεδὸν ὅλας, εἶναι κακὸν διὰ τὸν πρῶτον. Ἐὰν τὸ κοινῶς ἐνεργούμενον ἐμπόριον των δὲν εἶναι πολλὰ σημαντικόν, καὶ πρὸς τῆτοις ἑκάστος αἰτιῶν ἔχῃ νὰ τρέφῃ ἰδίαν οἰκονομίαν μὲ μεγάλην οἰκογένειαν (φамиλίαν), τότε καὶ διὰ τῆς δύο εἶναι κακόν. Διότι δὲν δύνανται νὰ χωρισθῶσιν, ἐπειδὴ ἤθελε κοινολογηθῇ παραπολὺ ἢ τῆς ἑκάστος κεφαλαιῶς κακὴ κατάσας, καὶ ἀμφοτέροι ἤθελαν χάσῃ τὴν πίσιν (τὸ κρέδιτον).

Εἶναι πολλὰ σύνηθες, ὅταν ὑποθάνῃ ὁ ἀρχηγὸς ἐνὸς ἐμ-

πορίᾳ ἢ χήρᾳ νὰ θέλῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἐμπόριον μετὰ τὴν βοήθειαν ἐνὸς συντρόφου, ἵνα κερδαίνῃ τὴν ἐλάχιστον τόσα, ὥστε νὰ ἡμπορῇ νὰ ζῇ, χωρὶς νὰ ἐξοδεύσῃ τι ἐκ τῆς καταληφθέντος κεφαλαιῆς, ἢ πολλάκις ἵνα δυνηθῇ νὰ παραδώσῃ ποτὲ εἰς τὰς προβαίνοντας νύκτας τῆς ἐν διατεταγμένου καὶ ἐνεργέμενον ἐμπορίου. Ἄξιον λύπης εἶναι ὅμως, νὰ βλέπῃ τις τόσα παραδείγματα εἰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις, πῶς ἡποία χήρα, ἢ τις ἡδύνατο νὰ ζῇ ἐκ τῶν τόκων τῆς ὑπὸ τῆς ἀνδρός τῆς καταληφθέντος κεφαλαιῆς, ἐκπίπτει εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε καὶ μετὸν πλέον συνεσταλμένον τρόπον, μόλις δύναται ἐφεξῆς νὰ ζῇ μετὰ τὴν οἰκογένειάν τῆς, ἐν ᾧ ὁ πρόην σύντροφος λάμπει εἰς τα περιστατικὰ τῆς τύχης τε. Ἐν γένει εἶναι κακὸν, ἐν τοιαύταις περιστάσεσι νὰ ἐμπιστεύσῃ τις τὸ ἐμπόριον τυφλᾷ εἰς σύντροφόν τινα, ὃς τις ἐργάζεται τότε συνήθως μόνον δι' ἑαυτὸν, τὰς δὲ ὑποθέσεις τῆς χήρας ἐνεργεῖ μετὰ μεγαλτέραν παραμέλειαν.

§. 51.

Ὅταν διαλύηται συντροφία τις, πρέπει νὰ γίνηται τῷ δημοσίῳ, καὶ καθ' ἣν τάξιν συνηθίζεται ἐν ἐκάστῳ τόπῳ. Κατὰ τινὰς τόπους τῆς Γερμανίας, οἱ σύντροφοι ὀφείλουσι νὰ φανερώσωσι τὴν διάλυσιν τῆς συντροφίας των εἰς τὸ Κριτήριον, καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύεται δημοσίῳ ἢ διάλυσιν. Ἐκ τῶν συντρόφων ἐπιφορτίζεται τις μετὰ τὴν ἐκκαθάρσιν τῶν χρεῶν, ὃς τις ἐξομαλίζει τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ χρέη τῆς συντροφίας.

Τότε δὲ γενομένου, δὲν εἶναι πλέον ὁ εἰς σύντροφος ὑπόχρεος εἰς τὰς πράξεις τῆς ἄλλης συντρόφου τε, μήτε ἀπολογεῖται εἰς τὸ ἐξῆς ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον.

§. 52.

Ἐν ἄλλῳ εἶδος τῆς ἐμπορεύσεως, τὸ ὅποῖον πολλὰ ὁμοιάζει μετὰ τὸ συντροφικὸν ἐμπόριον, καὶ ἐπειδὴ ἐκλαμβάνεται πολλάκις καταχρηστικῶς ὡς τοιαύτον, προσεγενεῖ πολλὰς φιλονεικίας. τῷ εἶναι ἢ σιωπηρὰ συντροφία (Commandite). Ἦσαν εἰς πραγματευ-

τῆς,

της, ἢ πᾶς ἄλλος πλεῖσιος ἄνθρωπος, εἰς τὸ ἐνδότερον χώρας τινός, ἢ εἰς μεγάλας πόλεις, ἔχων πολλὰ διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ χρήματα, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τὰ μεταχειρισθῇ εἰς αἰτὰς ὅλα κατὰ τὸ δέον, θέλει μὲ τὰ περιττὰ νὰ κάμῃ ἔτι ἰδιαιτέραν τινὰ πραγματείαν. Ὅθεν ἐκλέγει ἓνα ἄνθρωπον, διὰ τὸν ὁποῖον πιστεύει ὅτι ἔχει ἀρκετὴν ἐμπειροσύνην καὶ ἱκανότητα, εἰς τὸ νὰ κάμῃ ἐπιμερῶς ἔργα μὲ τὰ δοθέντα αὐτῷ χρήματα. Ὁ πρῶτος λέγεται Κομμανδιτής (Commandittist), ὡς αὐτεργὸς τῆς κομμανδίτας, ὁ δὲ τελευταῖος Κομμανδιτάριος (Commanditair).

§. 53.

Μία τοιαύτη κομμανδίτα καθίσταται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον:

Ὁ κομμανδιτής δηλοποιεῖ δι' ἐγκυκλίᾳ γραμμатος, ὅτι δίδει τῷ δέειν π. χ. 5000 φλωρία ὡς κομμανδιτάριον, καὶ ὅτι διὰ ταύτην τὴν ποσότητα, εἰν τύχῃ νὰ ζημιωσῇ τὸ ἐπιτήδευμα, ἀποκρίνεται.

Εἰς προσεκτικὸς κομμανδιτής προσέιθῃσιν ἔτι, ὅτι δὲν θέλει νὰ ἀπολογηθῇ, δι' ἄλλο τι, εἰ μὴ διὰ μόνην αὐτὴν τὴν ποσότητα, καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ κομμανδίτα δὲν ἔχει βάσιν συντροφικῆς ἐμπορίας. Ἡμπορεῖ νὰ προσδιορίσῃ καὶ τὸν καιρὸν τῆς διαρκείας τῆς κομμανδίτας, εἰν τι συμβεβηκὸς δὲν τὴν διαλύσῃ προτιότερα.

Μετὰ τοιαύτην δηλοποίησιν ἕκαστος πραγματευτής, ὅς τις κάμνῃ συναλλάγματα μὲ αὐτὴν τὴν κομμανδίταν πρέπει νὰ ἡξεύρῃ, πῶς νὰ διατάξῃ τὴν μετ' αὐτῆς ἀγωγὴν τε, καὶ ἐξαιρέτως πόσῃν πίσει δύναται νὰ δώσῃ εἰς αὐτήν. Διότι εἰν τύχῃ νὰ δυστυχῇ ἡ κομμανδίτα, οἱ δανειзаὶ δὲν ὑπέγασιν πρὸς τὸν κομμανδιτήν, ὅς τις ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἀκόμη μιλλιόνια, ἀλλ' ὀφείλεσι νὰ ζητήσωσιν εἰς τὴν σωρείαν (μάσσαν) τῆς κομμανδίτας, τῆς ὁποίας τὸ πρῶτον κεφάλαιον ἦτον μόνον 5000 φλωρία.

Πᾶς κομμανδιτής, πρέπει νὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίαν προσοχὴν, εἰν θέλῃ νὰ μένῃ ἀνενόχλητος ἐν πάσῃ ἐνδεχομένῃ περιζήσῃ τῶν ὑποθέσεων.

Ὅμως εἶναι πλέον παρὰ ἀληθές, ὅτι ἡ κομμανδίτα δὲν καθίσταται πάντοτε κατ' αὐτὸν τὸν διωρισμένον τρόπον ὡς προεγράφη. Εἰς τὴν αὐτῆς εἰδοποίησιν λέγεται, ὅτι ἡ κομμανδίτα καθίσταται ὑπὸ τῆ Α με σημαντικὸν κεφάλαιον διὰ χρόνος 2 λ. χ. 10 καὶ θέλει διοικεῖται ὑπὸ τῆ Β.

Εἰς μίαν τοιαύτην ἀδιόριστον εἰδοποίησιν ἔπεται, ὅτι οἱ δυνεῖσαι τοιαύτης κομμανδίτας, εἰς τὴν τύχην καὶ χρεωκοπήσῃ δύναται καὶ ζητήσωσιν ὁμῶς καὶ παρὰ τῆ κομμανδίτῃς, καὶ καὶ φανερώσωσι τόσον μεγάλον κεφάλαιον ὡς ἀνήκον τῇ κομμανδίτῃς, ὅσον ἔχει ὁ κομμανδίτης. Τότε μεταχειρίζεται ὡς καθυλικὸς συντροφος, καὶ πρέπει καὶ δώσῃ εἰς τὴν σωρείαν (μάσσαν) ὅλοκληρον τὸ κεφάλαιόν τε.

Ἀφ' ὅ χρεωκοπήσῃ ἡ πρώτη κομμανδίτα, καὶ ὁ κομμανδίτης, θέλει καὶ καταστήσῃ δευτέραν, ὅφειλε καὶ μεταχειρισθῇ τὸν αὐτὸν προσεκτικὸν τρόπον, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ. Πρέπει καὶ διορίσῃ ἐν αὐτῇ τὸ κεφάλαιον, τὸ εἰς τὴν κομμανδίταν μερίδιόν τε κ. τ. λ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ κομμανδίτης παριστάνει δύο πρόσωπα, ἢ ὡς κοινωὶὸς καὶ μὴ κοινωνὸς τῆς κομμανδίτας.

Ὅταν θέλῃ ὁ κομμανδίτης καὶ διαλύσῃ τὴν κομμανδίταν, ἀκολουθεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς ἐν τῇ ἐμπορικῇ συντροφίᾳ.

Ἐὼς ἀνήκει καὶ εἰπωμεν τι ἀκόμη καὶ περὶ τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν συντροφιῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἔχουσι πολλοὶ μετοχὴν, καὶ διαφέρουσι πολὺ ἀπὸ τὰς ἰδιωτικὰς συντροφίας.

Τοιαῦται συντροφίαι εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Ὀλλάνδαν, Δανίαν καὶ πρότερον εἰς τὴν Γαλλίαν κ. τ. λ. καὶ ἐνεργῶς τὸ ἐμπόριον δημοσίως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς βασιλεῖας πολιτείας των εἰς τόπας μακρυνὰς, τὸ ὅποσον δὲν δύναται καὶ τὸ ἐνεργήσωσιν ἕως ἄνθρωποι ἰδιωτικοὶ διὰ τὴν ἔκτασίν τε. Ἐπειδὴ ἀπαιτῶνται δι' αὐτὸ πολλὰ μεγάλα κεφάλαια, διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὁποίων πρέπει καὶ συγχωρῶνται καὶ ἐμβῶσι πολλοὶ κοινωνοὶ εἰς τοῦτον ἐμπόριον.

Ζητεῖται δι' αὐτὴν ἐν διωρισμένον κεφάλαιον, μὲ τὸ ὅποσον σοχάζονται, ὅτι δύνανται νὰ ἐνεργηθῶσιν αἱ ὑποθέσεις ἐπικερδῶς. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστος κοινωνὸς δὲν θέλει, ἢ δὲν ἔχει δύναμιν νὰ καταβάλλῃ εἰς τοιοῦτον ἐμπόριον ὁμοίας ποσότητος, ἐφευρέθη ἐκ τήτε προπόντως τὸ μέσον, νὰ διαιρέσωσιν ὅλον τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον εἰς πολλὰ ἴσα μερίδια, καὶ νὰ δοθῇ τὸ ἐλεύθερον εἰς καθ' ἓνα τόσον ἐντόπιον ὅσον καὶ ξένον πραγματευτὴν, ἢ ἄλλον ἰδιωτικὸν ἄνθρωπον, νὰ λάβῃ ἀπὸ αὐτὰ τὰ μερίδια ὅσα θέλει. Διὰ αὐτὰ τὰ μερίδια ἐκδίδονται ἀποδεικτικά γράμματα, τὰ ὅποια λέγονται Ἀκτία (Actien), καὶ ἕκαστον αὐτῶν εἶναι, π.χ. εἰς τὴν Δανίαν ποσότητος 500 ταλήρων, Καθ' εἰς λοιπὸν ὅς τις ἀγαπᾷ ἢμπορεῖ νὰ λάβῃ ἐξ αὐτῶν, ὅσα θέλει.

§. 56.

Αὐτὰ τὰ ἀποδεικτικά γράμματα πωλῶνται, καὶ μὲ αὐτὰ μεταβαίνει ἡ ἐν τῇ συντροφίᾳ κοινωνία εἰς τὸν ἀγορασὴν. Ἐὰν τὰ περιστατικά δεικνύσιν, ὅτι ἡ συντροφία μέλλει νὰ κάμῃ μεγάλον κέρδος, τὰ ἀποδεικτικά γράμματα πωλῶνται μὲ κέρδος· ἐὰν δὲ τὸ ἐμπόριον διδῇ κακὰς ἐλπίδας, τὰ γράμματα πωλῶνται μὲ ζημίαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γεννᾶται τὸ ἐμπόριον τῶν ἀποδεικτικῶν γραμμάτων (Actienhandel).

Τὸ γενόμενον κέρδος διανέμεται συνήθως κατ' ἔτος πρὸς τὰς ἔχοντας τὰ ἀποδεικτικά γράμματα, καὶ ὀνομάζεται εἰς τὴν ἐμπορικὴν διάλεκτον Διαιρέτης (divident).

Τὸ πόσον ὑπερβολικὰ μεγάλας ὑποθέσεις δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν αὐταὶ αἱ συντροφίαι, βλέπομεν εἰς τὴν Ἰνδικὴν συντροφίαν τῆς Ἀγγλίας, ἢ τις ἐξοσιάζει ὁλόκληρα βασίλεια, τρέφει πολὺν στρατὸν τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐνεργεῖ σχεδὸν ἀποκλειστικὸν ἐμπόριον μὲ τὴν Ἀσίαν, Ἀφρικὴν καὶ Ἀμερικὴν. Πρὸ τῆς Γαλλικῆς πολέμου εἶχε καὶ ἡ τῆς Ὁλλάνδης Ἰνδικὴ συντροφία μεγαλῶτατον ἐμπόριον, καὶ ἐξοσιάζεν εἰς τὰ μακρυνὰ μέρη τῷ κόσμῳ μεγάλα κτήματα.

§. 57.

Ἐκ τήτε φαίνεται, ὅτι ἡ διοίκησις αὐτῶν τῶν δημοσίων συν-
τρο-

τροφιῶν εἶναι ἔργον δυσκολώτατον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ κατορθωθῇ μόνον δι' ἀνδρῶν πολλὰ ἀξίων καὶ ἐμπείρων. Εἰς μόνος διοικητῆς δὲν ἤθελεν εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐπισατῇ εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς συντροφίας· διὰ τῆτο ἐκλέγονται πλείονες διοικηταί. Ἡ ἐκλογή των διορίζεται ἐκ τῆ ἀριθμῆ τῶν ὧν λαμβάνουσιν ἀποδεικτικῶν γραμμῶν. Ὅς τις λαμβάνει 50 γραμμάτια ἔχει πολλὰ μεγαλύτερον δίκαιον εἰς ἐκλογὴν διοικητῆ, παρὰ ὁ λαμβάνων 10 γραμμάτια. Αὐτὸς ὁ τρόπος εἶναι πολλὰ κακὸς εἰς τὸ νὰ ἐκλέγωνται ἄνδρες ἀξιοί. Οἱ διοικηταὶ συνέρχονται ἐν καιροῖς διωρισμένοις τακτικῶς, ἐὰν ἔκτακτοι περιελάσεις δὲν δώσωσιν αἰτίαν ἰδιαιτέρας συνελεύσεως.

Ὅς τις θέλει νὰ μάθῃ βεβαιώτερον περὶ τῆς ὠφελείας ἢ τῆς βλάβης, ἢ τις προξενεῖται εἰς ἓνα τόπον, ἔχοντα τοιαύτας συντροφίας, ἄς ἀναγνώσῃ τὴν τῆ Βυσχίε πραγματείαν περὶ τῶν ἐμπορικῶν συντροφιῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἐμπορικῇ βιβλιοθήκῃ¹).

§. 58.

Ἐδὼ θέλω ὁμῶς νὰ σημειώσω τόσον μόνον, ὅτι ἡ ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει ἡ πολιτεία καὶ οἱ ἰδιωτικοὶ ἄνθρωποι διὰ τοιούτων συντροφιῶν, δὲν εἶναι τόσον μεγάλη καθὼς κοινῶς τὴν νομίζουσι. Διότι χρειάζονται εἰς αὐτὰς μεγάλα ἐξόδα, τὰ ὅποια πολλάκις γίνονται ἔξω τῆ πρόποντος. Καὶ οἱ διοικηταὶ δὲν κυβερνῶσι τὰς ὑποθέσεις των καθὼς πρέπει, ἐπειδὴ ἐνίοτε εἶναι ἐλλειπεῖς τῆς ἀναγκαίας ἀξιοτήτος.

Πρὸς τέτοις εἶναι καὶ διὰ τῆτο πολλὰ ἐπιβλαβεῖς, ὅτι διὰ τὰ προνόμιά των, καὶ διὰ τὰ μεγάλα κεφάλαιά των χαλῶσι τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἰδιωτικῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ κάμωσιν ὅμοια βήματα με' αὐτὰς. Ὅθεν οἰκειοποιεῖν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆ ἐμπορίας.

Ἐπειδὴ αἱ ἐμπορικαὶ συντροφίαι ἀγωνίζονται κατὰ πάντα δύνα-

1) Ἡ Βιβλιοθήκη αὕτη ἐξεδύθη ὑπὸ τῆ προέσσορος Ἐβελγγ καὶ ὑπὸ τῆ Βυσχίε (Büsch), Γερμανισί τῷ 1785—1797 ἐν Ἀμβύργῳ. ἐν τῷ Α' τόμῳ αὐτῆς ἐμπεριέχεται τὸ τῆ τελευταίη περὶ τῶν ἐμπορικῶν συντροφιῶν σελ. 9 ἕως 116.

δυνατὸν τρόπον νὰ κάμωσι μέγαν διαίρεσιν (κέρδος), ὁλίγον φροντίζουσι διὰ τὴν καλὴν κατάστασιν τῶν τόπων ἐκείνων ἐπὶ τὰς ὁποίας ἰκερδαίνουσιν. Ἡ πείρα ἀποδεικνύει, ὅτι ὅλαι αἱ ἀποικίαι, αἱ ὑποκείμεναι εἰς μεγάλας συντροφίας κυβερνῶνται κακῶς, καὶ καθόλου ὑπάγουσι πρὸς ἀφανισμόν.

§. 59.

Εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν συντροφιῶν ἡμπορεῖται εἰς τὰς καιρὰς ἡμῶν νὰ συναριθμῶμεν καὶ τὰς ἀσφαλιστικὰς οἰκονομίας διὰ τὸν κίνδυνον τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῆς θαλάσσης. Ἐνῆνται δηλαδὴ πολλοὶ ἰδιωτικοί, καὶ συνάγουσι δι' ἀποδεικτικῶν γραμμάτων (ἀκτῶν) μίαν μεγάλην ποσότητα χρημάτων. Ἡ ποσότης αὐτῶν τῶν χρημάτων εἶναι τὸ κυρίως διωρισμένον κεφάλαιον, ἐπὶ τὸ ὅποιον θεμελιῆται ἡ ἐξασφάλις. Αὐτὸ τὸ ἐπιτήδευμα καθόλου λαμβανόμενον εἶναι πολυκερδές, ἐκτὸς ἀνίσως ἐν κακῶν συμβεβηκότων καὶ ἀπροσδοκῆτων πειρατικῶν ἀπολεσθῶσιν εἰς αὐτὰ πολλὰ πλοῖα. Διότι ὁ κυρίως κίνδυνος τῆς θαλάσσης τῶρα εἶναι πολλὰ ὀλίγος, ὥς μετὰ λόγον ἡμπορεῖται νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ἀπὸ 100 πλοῖα μόνον δύο καταποντίζονται εἰς τὴν θάλασσαν εἰς τὰ νερά τῆς Εὐρώπης. Εἰς δὲ τὸν Ὀκεανὸν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ χαθῇ μηδὲ ἓν, ὅτις ὅν καὶ καλῶς κυβερνῶμενον.

Αὗται αἱ συντροφίαι ἔχουσιν ὑσιώδη ὠφέλειαν, διότι ἐμποδίζουσι τὸν διὰ θαλάσσης ἐμπορευόμενον πραγματευτὴν, ἢ τὸν ἰδιωτικόν, ὅς τις ἐξασφαλίζει τὸ μέγαν κτημῆτά του διὰ τὸν κίνδυνον τῆς πυρκαϊᾶς, ἀπὸ τῆς νὰ καταντήσωσιν εἰς πτωχείαν αἰφνηδίνως, διὰ τινος τοιαύτης δυστυχίας. Ἡ ζημία τὴν ὅποιαν λαμβάνει αὕτη ἡ συντροφία ἐν τῇ πυρκαϊᾷ, καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ, ἀναπληρῶνεται πάλιν διὰ πολλῶν ἄλλων ἐξησφαλισμένων ἀντικειμένων, τὰ ὅποια δὲν ἔπαθον τινὰ βλάβην. Περὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν συντροφιῶν θέλω εἰπεῖ κατωτέρω πλείονα.

§. 60.

Ἔως ἔδῃ νομίζω ὅτι ὠμίλησα ἄρκυτὰ καὶ μὲ ἱκανὴν σαφή-

ρείαν περί τῶν πολupoικίλων τρόπων, καθ' ἑς ἐνεργεῖται τὸ ἐμπόριον. Μοὶ μένουσιν ἐτιμόνον διάφοροι ἀσυνήθιστοι τρόποι, κατὰ τὰς ὁποίας γίνεται ὁμοίως ἐμπόριον εἰς διαφορὰς Ἀγορὰς κατὰ τινος εἰκαιρίας, ἐξ ὧν εἶναι ἐμπρώτοις :

Τὸ ἐμπόριον Μὲ τὰ δημόσια χρῆ τῆς πολιτείας.

Κατὰ τὸν ἡ αἰῶνα τὸσον πολὺ κατεχρεώθησαν σχεδὸν ὅλα τὰ βασίλεια τῆς Εὐρώπης, ὥς ἡναγκάσθησαν ὅλα νὰ καταφύγῃσιν εἰς κατασκευὴν χαρτίνων νομισμάτων, καὶ εἰς ἄλλα κατὰ τὸ φαινόμενον ἀσφαλῆ μέσα, διὰ νὰ συνάξωσι χρήματα. Αὐτὰ τὰ χαρτία ἐκδοθέντα ἐν ὀνόματι τῆς πολιτείας ὡς ἀποδεικτικὰ χρεὺς (ὁμολογίαι), ἦσαν τὸσον πολλὰ, καὶ τοσούτων ποικίλων εἰδῶν, ὥς οἱ μετέπειτα κάτοχοι αὐτῶν ἔπρεπε νὰ καταλάβωσιν, ὅτι ἡ πολιτεία δὲν θέλει τοῖς πληρώσει πάλιν ὁλόκληρα τὰ κεφάλαια. Ἐπειτα ἔγινε καὶ ἡ διάταξις διὰ πολλὰ ἐξ αὐτῶν τῶν δημοσίων χρεῶν, ὅτι δὲν ἡδύνατο ὁ δανεισθῆς νὰ τὰ ζητήσῃ πλέον, ἀλλ' ἔπρεπεν νὰ εὐχαρισῇται ὅταν τῷ ἐπληρῶνοντο αἱ τόκαι τῶν κεφαλαίων.

Οἱ τῶν δημοσίων δανεισταὶ λοιπὸν ἔχοντες χρεῖαν χρημάτων, καὶ μὴ θυνάμενοι νὰ βοηθηθῶσι κατὰ τινα ἄλλον τρόπον, ἐβιάσθησαν νὰ πωλήσωσι τὰ δάνειά των μὲ πλεῖον, ἢ ὀλιγώτερα τὰ ἐκατὸν ζημίαν. Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν κατήντησαν κατ' ὀλίγον πολλοὶ δανεισταὶ τῆς πολιτείας, καὶ ἔτω προῆλθεν ἐντὸς ὀλίγου ἐκ τῶν δημοσίων χρεῶν τακτικὸν ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖται ἐξαιρέτως εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ὅταν τὰ πράγματα τῆς πολιτείας εἶναι καλὰ, ἡ τιμὴ αὐτῶν τῶν δημοσίων χρεῶν αὐξάνεται, ὅταν δὲ δυσχερῶσιν, ἐκπίπτει. Ἐκ τούτου λοιπὸν συνέζη ἐν ἀντικείμενον τῆς κερδολογίας (Speculation) διὰ ξένου καὶ ἐντοπίου, καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Στόξ (Stocks). Παρόμοιον τι ἐμπόριον ἐνεργεῖται εἰς τὴν Γαλλίαν, Ὁλλάνδαν, Ἀσέρην, Ἰσπανίαν κ. τ. λ. καὶ ἐν γένει εἰς ἐκείνας τὰς πόλεις, ἐνθα εὐρίσκονται πολλὰ ἐπισημὰ χρῆ τῆς πολιτείας. Ἐν τῷ

περί

περὶ νομισμάτων. **Κεφαλαίω**, θέλω ὁμιλήσει πλείονα περὶ αὐτῶν τῶν διαφορῶν χυρτίνων νομισμάτων.

Ἐμπορίον τῆς μεγάλης τύχης.

§. 61.

Εἰσίσκονται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν Εὐρώπην πολλὰ εἶδη πραγ-
ματειῶν, τὰ ὅποια ἔχουσιν ἀβέβαιον πώλησιν, καὶ ὁ ἔχων αὐ-
τὰς πρέπει νὰ παρατηρῇ πᾶσαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὰς πωλῇ.
Εἰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις εἰσίσκονται πολλοὶ ἄνθρωποι,
οἵτινες κατὰ τινα εὐκαιρίαν ἰδόντες τὰς πλέον μακρυνὰς τόπας
διὰ τε θαλάσσης καὶ διὰ ξηρᾶς, ἔμαθον, ὅτι εἰδός τε πραγ-
ματείας μὴ ἐξοδευόμενον ἐν τῇ Εὐρώπῃ, θέλει εὖρεϊ ἐκεῖ ἀγο-
ρασάς. Ἰπάγῃσι λοιπὸν δι' αὐτὸ πρὸς τὰς ἔχοντας τὰς πραγ-
ματείας εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ κάμνῃσι τρόπον νὰ ἀποκτήσω-
σιν εἰς αὐτὰς πῖσιν, ὥστε ἐμπιστεύειν τὰς πραγματείας εἰς χεῖρας
τῶν, καὶ ἀποτολμᾶται τὸ ἐπιχείρημα συνήθως ὑπὸ τὰ ἐπόμενα
περιστατικά.

Ἐπειδὴ αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα, τὰ ὅποια ἔκαμαν τοιαῦτα τα-
ξείδια κοινῶς δὲν ἔχουσιν ἴδια χρήματα, πρέπει ὁ κύριος τῶν
πραγματειῶν νὰ τὰς δώσῃ ἐπὶ πῖσει (μὲ κρέδιτον) εἰς τὸν θέ-
λοντα νὰ τὰς ἐξοδύσῃ εἰς τόπας μακρυνὰς, ἢ αὐτὸς ζητῇ χυρή-
ματα δάνεια, διὰ νὰ πληρώσῃ μέρος τι μὲ αὐτὰ εἰς τὸν κύριον
τῶν πραγματειῶν.

Αὐτὴ ἡ πῖσις ὅμως εἶναι πολλὰ κακὴ, διότι δὲν ἡμπορεῖ τις
νὰ ἤξενῃ ποτε ἐπιστρέφει πάλιν ἀταξειδεύων μὲ τὰς πραγματείας,
καὶ ἂν θέλῃ λάβει τῶντι τὴν ἐλπιζομένην τιμὴν ἐν τῶν μεθ' ἐ-
αυτῇ ληψθεῖσων πραγματειῶν.

Ἐὰν ὁ τὴν πῖσιν διδὼς δὲν θέλῃ νὰ διακινδυνεύσῃ ὅλον τὸ
κεφάλαιόν τε, πρέπει καὶ νὰ τὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ νὰ πληρώσῃ
αὐτὰ τὰ ἔξοδα.

Πρὸς τέτοις ἔπεται, ὅτι ὁ ταξειδεύων ἰπάγει εἰς τόπας,
μὴ ἐπισκεπτομένους πολὺ ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, ἀλλέως αἱ εἰς τὴν

μεγάλην τύχην δοθεῖσαι πραγματεῖαι, δὲν ἤθελαν εἶρε τόσον βεβαίαν πώλησιν. Ὅμως τίς ἀγνοεῖ πόσον ἐπικίνδυνα εἶναι αὐτὰ τὰ ταξείδια, καὶ ὅτι πολλάκις καταποντίζεται αὐτανδρὸν τὸ πλοῖον.

Ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ ἐμπόριον εἶναι τόσον ἐπικίνδυνον, καὶ τὸ κέρδος δὲν εἶναι πάντοτε βέβαιον, ἐνεργεῖται σπανίως μόνον εἰς τὴν μεσόγειον θάλασσαν. Διότι εἰς τὰς νῦν πεπολιτευμένας πολιτείας ὑπάρχουσι διάφοροι τρόποι τῇ νῦν μεταχειρισθῇ τις τὰ χρήματά τε μὲ ἀσφάλειαν καὶ ὄφελος, ὥς πολλά σπανίως ἐμβάζονται εἰς τὸ ἐμπόριον αὐτὸ τῆς τέχης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

Περὶ Νομισμάτων.

§. 1.

Εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ὅτι τὸ πρῶτον ἐμπόριον ἐνεργεῖτο μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς. Ὁ εἰς ἰδίῳ τὸ περιττεῖον ἐκ τῶν πραγμάτων τε εἰς ἓνα ἄλλον, ὅς τις τὸ ἐχρεώζετο, καὶ ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ ἄλλο εἶδος πράγματος ἀρεστοῦ αὐτοῦ. Ἡ δυσκολία ὅμως αὐτῇ τῇ ἐμπορίᾳ ἦτον μεγαλωτάτη, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ ἐνρεθῇ τις, ὅς τις νὰ ζητῇ π. χ. τὰς πραγματείας τῇ Α, εἶχεν ὅμως πραγματείας νὰ προσφέρῃ, τὰς ὁποίας τὰς εἶχε καὶ αὐτός. Ὅθεν ἔπρεπε νὰ ἐφευρεθῇ πρᾶγμα τι, τὸ ὅποιον κατὰ τὴν ποιότητα καὶ ποσότητα ἠδύνατο νὰ συγκριθῇ μὲ ὅλα τὰ πωλητὰ καὶ μὴ πωλητὰ πράγματα.

Διὰ τὴν φθάσασιν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν, ἐπόμενον ἦτον ὅτι μετεχειρίσθησαν διαφορὰς πραγματείας. Οἱ ἀρχαῖοι ἔλαβον εἰς αὐτὸ τὴν ἀπὸ τῆς. Καὶ εἰσέτι εὐρίσκονται τόποι, ὅπου τὸ μέτρον,
δι' ε

διὰ συγκρίνεται ἡ τιμὴ τῶν εἰς τὸ ἐμπόριον ἐρχομένων πραγμάτων εἶναι εἶδος τι πράγματος, π. χ. τὸ ἄλας εἰς τὴν Ἀδυσινίαν, ὁ θαλάσσιος ὄνος (Stockfisch) εἰς Νεύφενδλανδ, τὰ κογχύλια ¹) εἰς τὰς Μαλδίβας νήσους, ὁ ταβάκος, εἰς διάφορα μέρη τῶν ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς κ. τ. λ.,

§. 2.

Ταχέως ἐκατάλαβον ὅμως, ὅτι κατ' αἰτῶν τὸν τρόπον δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ἐνεργηθῇ ἐμπόριον σημαντικὸν εἰς τὸν τόπον, καὶ πολλὰ ὀλιγώτερον εἰς ἕνους τόπους. Ἐχρειάζετο λοιπὸν νὰ ληφθῇ ἄλλο τι πρᾶγμα, κατὰ τὸ ὅποιον νὰ διορίζεται ἡ τιμὴ ἐκάστω πράγματος.

Τελευταῖον ἐκλεξαν τὰ μέταλλα, ἐξαιρέτως τὸ χρυσοῖον καὶ τὸ ἀργύριον, τὰ πολύτιμα ὀνομαζόμενα, ἵνα χρησιμεύωσιν εἰς μέτρον, καθ' ὃ νὰ δύνωνται ἅπαντες οἱ πλησίον καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων κατοικοῦντες ἄνθρωποι νὰ πραγματεύωνται μεταξὺ τῶν, μετ' ὅσον πολλὰ προσφυῇ καὶ εὐκόλῳ, καὶ νὰ ἐξιπῶνται εἰς τὰς ληψοδοσίας τῆ ἐμπορίας.

Τὸ χρυσοῖον καὶ τὸ ἀργύριον εἶναι δι' αἰτὸ τὸ εὐσιᾶδες τέλος τοσούτον χρησιμώτερα, ἐπειδὴ πρὸ πάντων τῶν ἄλλων ἔχει καλὰ ιδιότητας καὶ προτερήματα. Ἦγεν:

§. 3.

Α'. Δὲν φθείρονται, ἀλλὰ μένουσιν ἐν πάσῃ περιζήσσει καὶ

¹) Τὰ κογχύλια αὐτὰ εἶναι ἐκ τοῦ εἶδους τῶν κοινῶς ἐν τῇ παγκοσμίᾳ τῇ λεγομένῳ μάγγαλα μεταχειριζομένων. Οἱ Τῆρκοι ἐσλίβουσιν αὐτὰ τὰ μικρὰ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Ἀθιγγάνων τὰς κόμας τῶν. Ὀνομαζοῦνται εἰς τὰς Μαλδίβας καὶ νήσους, καὶ μεταχειρίζονται τόσον ἐκεῖ, ὅσον καὶ εἰς τὴν Βεγγάλην καὶ Σιάμ, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν ἄνω Γαϊνίαν ἐπὶ τὸ δυτικὸν παραθαλάσσιον τῆς Ἀφρικῆς ἀντὶ τῶν λεπτῶν νομισμάτων. Οἱ Μαλάβοι καὶ οἱ Σιάμιοι τὰ ὀνομάζουσιν κοον-δάρ. 50-60 ἐξ αὐτῶν δίδονται δι' ἓν χαλκὸν νόμισμα πέχα ἢ πέσσα λεγόμενον, τὸ ὅποιον ἰσοτιμᾶται σχεδὸν μὲ 6 Γαλλικὰ ἀσηνῆρια, ἡ τιμὴ τῶν ὅμως εἶναι μεταβλητὴ κατὰ τὸ πλησιέστερον, ἢ ἀπωτέρον τῆς θαλάσσης.

ἐν παντὶ καιρῷ εἰς τὴν ἰδίαν τιμὴν των ὁμοία, καὶ δὲν εἶται ὑποκείμενα καθὼς τὰ ἄλλα πράγματα, εἰς ἐλάττωσιν ἢ ἄλλην τινα φθοράν.

Β. Δύνανται νὰ μετρώσι μὲ ἄλλα μέταλλα, καὶ διὰ τῆς μίξεως νὰ γένωσι καλλιτέρας ἢ κατωτέρας ποιότητος. τὰς ἐκ τῆς ὠφελείας θέλομεν ἰδῆ κατωτέρω. "Ὅταν θέλω ὅμως νὰ τὰ φέρω εἰς τὴν προτέραν καλὴν κατάστασιν των, ἢμπορεῖ νὰ γένη τόσον καλά, ὥς νὰ μὴ χαθῇ τι ἐκ τῆς τιμῆς, τὴν ὁποίαν εἶχον πρὸ τῆς μίξεως, ὅθεν ὀνομάζουσι τὰ πολύτιμα μέταλλα, ὑπὸ τῆ πυρὸς ἀδιάπανα.

Γ. Οἷδενός σώματος καθαρότης δύναται νὰ διορισθῇ μὲ τὸσαντὴν ἀκριβειαν, ὥς ἡ ἀγνότης τῆ χρυσοῦ καὶ τῆ ἀργυροῦ διὰ τῆ πυρὸς. "Ὅταν ἔχω λοιπὸν μέταλλα ὡρὰ καὶ κοινῶς μεμιγμένα, εἰδὲ μία δυσκολία εἶναι, νὰ διορίσω τὴν ἀγνότητα τῆ ἐν αὐτοῖς ἐμπεριεχομένη χρυσοῦ ἢ ἀργυροῦ ἀκριβέστα.

Δ. Αὐτὰ τὰ μέταλλα δύναται νὰ διαίρεθῶσιν ἄνευ ἐλαττώσεως εἰς ἀμύκτολα ὁμοία μέρη καὶ αὐτὰ δὲ τὰ μέρη πάλιν νὰ ἐνωθῶσι κατ' ἀρέσκειαν εἰς ἓν αἶμα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνονται τὰ παρ' ἡμῶν νομίσματα, τὰ ὅποια μεταχειρίζονται ἐπωφελέστα, ἐξαμértως εἰς μεγάλα καὶ μικρὰ ἐμπόρια.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ πισεύσῃ τις, ὅτι, ἅμα παραδεχθέντων τῶν μετὰλλων εἰς μέτρον τῆς τιμῆς πασῶν τῶν πραγμάτων, ἔχιναν καὶ τὰ κεχαραγμένα χρήματα, ἀλλὰ τὰ ἔφερον εἰς λάμας (χωνευτὰς φάβδους), αἱ ὁποῖαι ἐδίδογτο καὶ ἐδέχοντο εἰς πληρωμὴν. Καὶ αὐτοὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῶν πρώτων Βασιλέων αὐτῶν δὲν εἶχον ἐτι νομίσματα κεχαραγμένα, ἀλλ' ἐπληρῶντο ἀμοιβαίως εἰς λάμας, τὸ ὅποιον καὶ νῦν γίνεται εἰς τὸ μέγαλον ἐμπόριον μεταξὺ διαφόρων ἐθνῶν, ἐπειδὴ τὰ νομίσματα τῆς μιᾶς χώρας, δὲν εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὴν ἄλλην.

§. 4.

Εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπικράτειαν ὅμως προτιμῶνται τὰ νομίσματα ἀπὸ τὸ ἀχάρακτον χρυαῖον καὶ ἀργύριον. Διότι περὶ τῶν νομισμάτων εἶναι γνωστὸν, ἢ ἢμπορεῖ τις εὐκόλως νὰ μά-

θη

Θη ἐκ τῶν διαταγῶν τῶν νομισμάτων, πόση εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ τιμῆ των, ἐναντίας δὲ τὰ ἀχάρακτα μέταλλα πρέπει νὰ τὰ ζυγίσω, τὸ ὅποιον κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸ χρυσίον δὲν ἔμπορεῖ νὰ γένη εἰς τὸν κοινὸν λαὸν πάντοτε μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν, καὶ μ' ὅλον τὸτο μικρὰ τις διαφορὰ τῆς βαρύντητος ἔμπορεῖ νὰ προσενήσῃ μεγάλην ζημίαν. Ἡ βεβαιότης λοιπὸν εἰς τὴν βαρύντητα εἶναι πολλὰ βεβαιώδες περιστατικὸν ἐν αὐτοῖς.

Εἰς τὰ νομίσματα ἡξεύρω ἔ μόνον εἰς πόσην βαρίτητα εἶναι κεχαραγμένα, ἀλλὰ καὶ πόσην ἀγνότητα ἔχει. Τὸτο ὁμῶς δὲν συμβαίνει καὶ εἰς τὰς λάμψας τῆ ἀργυρίου καὶ τῆ χρυσοῦ κατ' ἑδνὰ τρόπον, αἱ τινες πρέπει νὰ βασανισθῶσιν ἀπαραιτήτως διὰ νὰ εὕρῃ τις τὴν ἀγνότητά των, τὸ ὅποιον προσενεῖ ἔ μόνον πολλὰ περιστατικά, ἀλλὰ καὶ ἔξοδα, μὲ ὅλην τὴν ἀπλότητα καὶ εὐκολίαν τῆς βασανιστικῆς τέχνης, τὴν ἐφευρεθείσαν ὑπὸ τῆς Χημικῆς.

§. 5.

Ἐπειδὴ τὰ κεχαραγμένα χρήματα εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα εἰς τὸν ἡμέτερον τρόπον τῆ ζῆν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον, ἔ-πόμενον ἦτον, ὅτι ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία ἐκείνης πολιτείας ἔλαβε μεγάλην ἐπιμέλειαν νὰ φροντίσῃ, ἵνα ἐκδοθῶσι τὰ νομίσματα εἰς προσδιορισμένην ποσότητα καὶ ποιότητα. Ἐτυπώοντο δὲ καὶ εἰσέτι τυπώνεται κοινῶς εἰς πᾶν νόμισμα διὰ προσαγῆς τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας μία σφραγίς, δι' ἧς δηλῶται ἡ βεβαιότης, ὅτι ἐν τῷ νομίσματι ἐμπεριέχεται ἡ διορισθεῖσα βαρύντης ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ, καὶ ἡ διατεταγμένη ἀγνότης αὐτῆ τῆ πολυτίμου μετάλλου. Ἐκ τάτου προῆλθε τὸ νὰ ἀναδέχεται ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία ἐκείνης πολιτείας τὸ χάραγμα τῆ χρυσοῦ καὶ τῆ ἀργυροῦ.

Τὸτο εἶναι ἔτι μᾶλλον ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ἐν ἐκείνῃ χώρᾳ, ἐν ἣ τὰ νομίσματα δὲν ἐκδίδονται εἰς τιμὴν προσδιορισμένην, καὶ ὅπως ὁ ἕνος δὲν ἔμπορεῖ νὰ καταλάβῃ μὲ ἀκρίβειαν πόσον χρυσίον ἢ ἀργύριον λαμβάνει εἰς τὰ διδόμενα νομίσματα ὅποι-

αδηποτέν ονόματος, δὲν ἐνεργεῖται τακτικὸν ἐμπόριον, ἡ δὲ φιλοπονία ζημιῖται ἐκ τῆς υπερβολικῆς.

§. 6.

Τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον, ὅταν εἶναι πάντα ἀγνὰ εἶναι πολλὰ ἀπαλὰ, καὶ δὲν δύναται τις νὰ κατασκευάσῃ ἐξ αὐτῶν νομίσματα χωρὶς μίξεως ἄλλων μετάλλων. Καμβάνουσι δὲ συνήθως εἰς τὸτο χαλκόν, καὶ ἡ ποσότης τῆς προσθήκης ἐκζητεῖται ἐκ τῶν νομισματικῶν διατάξεων τῶν διαφόρων πολιτειῶν. Ἡ προσθήκη αὕτη τῷ χαλκῷ λέγεται ἐνθεμα (Schrot), τὰ δὲ ἀγνὸν χρυσίον ἢ ἀργίριον, βάσις τῷ νομίσματος (Korn).

Διὰ νὰ προφυλαχθῶσιν αὐτὰ τὰ νομίσματα ἀπὸ τῆς νὰ ἀναλῶνται, καὶ διὰ νὰ κερδηθῶσι πάλιν τὰ δι' αὐτὰ γενόμενα ἐξόδα, δίδει συνήθως ἡ πόλις εἰς τὰ ἐπ' αὐτῆς χαραττόμενα νομίσματα ἀνωτέραν ὀνομασθὴν τιμὴν, παρ' ὅσην αὐτὰ καθ' ἐαυτὰ περιέχουσιν εἰς χρυσίον καὶ ἀργίριον. Τὸ εἰς τὴν ὀνομασθὴν τιμὴν πλεῖον λογαριαζόμενον, λέγεται τιμὴ τῷ χαράγματι τῷ νομίσματος (Schlagfahz), καὶ εἶναι $1 \frac{1}{2}$, $2 \frac{1}{2}$ τὰ ἑκατὸν κατὰ διὰ μέτρον, ὡς ποσότης τῶν ἐξόδων τῷ νομίσματος. Κυρίως δὲν εἶναι κέρδος, ἡ τελευτήσων δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι κέρδος εἰς τὴν πολιτείαν ἐκ τῶν νομισμάτων. Δὲν εἶναι ὠφέλιμον τὸ νὰ μὴ γίνηται προσθήκη εἰς τὴν τιμὴν, τόσον διότι τὰ νομίσματα ἐξοδεύονται παραπολὺ, ὅσον καὶ διότι ἡθελον ἀναλύνονται, ὅταν ἐξέον κάμπιον δίδῃ αἰτίαν νὰ ἐλλῶνται μετρητὰ εἰς λάμας ἀργυρίε, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἐπιμερδέτερον τὸ νὰ ἀναλῶσι τὰ νομίσματα, καὶ νὰ ἐμβάσωσιν εἰς μετρητὰ, παρὰ διὰ καμπιάλων.

§. 7.

Πρὸς συμφωνίαν, καθ' ἣν διηρέθησαν τὸ πάλαι τὰ νομίσματα, ἐδέχθησαν τὴν λίτραν. Ἡ Γαλλικὴ λίτρα λοιπὸν ἐπὶ τῷ μεγάλῳ Καρόλε περιεῖχε τῶνόντι μίαν λίτραν ἀργυρίε θεωρημένης τιμῆς ἀγνότητος. Ομοίως καὶ τὸ Ἀγγλικὸν πῶνδ (Pound), μίαν λίτραν ἀργυρίε. Εἰς τὴν Γερμανίαν ἐδέχθησαν εἰς μέτρον γενικῶς τὴν ἡμισίαν λίτραν, ἢ τὴν μάρκαν τῆς Κολωνίας. Αὕτη ἡ μάρκα περιέχει εἰς χρυσίον $2 \frac{1}{2}$ κεράτια (Karat), ἢ 288 κόκ-

πες. ἐν κεράτιον περιέχει λοιπὸν 12 κόκκους, καὶ 1 λότ., 18 κόκκους. Τὸ ἀγνὸν χρυσίον χωρὶς τινος προσθήκης εἶναι 24 κερατίων, τὸ δὲ ἀγνὸν ἀργύριον εἶναι 16 λοτίων. Ὄταν λοιπὸν λέγομεν, τῷ το χρυσίον εἶναι 22 κερατίων, ἔδεν ἄλλο ἐννοῶμεν, ἀλλ' ὅτι ἡ μάρκα περιέχει 22 κεράτια ἀγνὸν χρυσίον καὶ 2 κεράτια προσθήκην εἰς χαλκὸν. 12 λοτίων ἀργύριον ἔχει 4 λότια προσθήκην.

Ὄταν λοιπὸν θέλω νὰ συγκρίνω τὰ νομίσματα ἐνὸς τόπου, μετὰ τινος ἄλλου, παρατηρῶ μόνον τὴν ἀγνότητα τῶ ἐν αὐτοῖς ἐμπεριεχομένε ἀργυρίε, ἢ τὴν προσθήκην διηρημένην εἰς ἄσα, καὶ ἐκ τῆς ἀναλογίας τῶ ἐνὸς νομίσματος πρὸς τὸ ἄλλο, ἡμπορῶ νὰ καταλάβω ποῖον νόμισμα εἶναι καλλίτερον.

§. 8.

Ἡ κυρίως ἀναλογία τῶ χρυσίε καὶ τῶ ἀργυρίε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διορισθῇ μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν, ἐπειδὴ αὐτὴ ἐξήρτηται τόσον ἐξ αὐτῶ τῶ τόπου, ὅς τις ἔχει ἀπὸ τὸ ἐν ἢ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέταλλον πλείοτερον ἢ ὀλιγώτερον, ὅσον καὶ ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων, π. χ. ἐκ τῶ πολέμου κ. τ. λ. Ἡ ἀναλογία τῶ χρυσίε πρὸς τὸ ἀργύριον εὐρίσκεται κατωτέρα εἰς τὸν τόπον, τὸν ἔχοντα πολὺ ἐκ τῶ πρώτε μετὰλλε. Οὕτως εὐρίσκεται εἰς τὴν Πορτογαλίαν, ἢ τις βάλλει εἰς τὸ χρυσίον μόνον $15 \frac{1}{2}$ βαθμοὺς τιμὴν ὑπὲρ τὸ ἀργύριον ¹). Ἡ δὲ αἰτία εἶναι, ὅτι λαμβάνει ἀπὸ τὴν Βρασιλίαν πολλὰ πλείοτερον χρυσίον παρὰ ἀργύριον. Τὸ ἀνάπαλιν εἶναι εἰς τὴν Ἰσπανίαν, ἢ τις λαμβάνει ἀπὸ τὰ ἐν τῇ Ἀμερικῇ κτήματά της πολὺ ἀργύριον καὶ ὀλίγον χρυσίον. Ὅθεν τὸ χρυσίον τιμᾶται 15 ἀκίς πλείον τῶ ἀργυρίε. Ἀνίσως ἡμπορῇ τις νὰ πεισύσῃ τὰς παλαιὰς εἰδήσεις, τὸ χρυσίον εἶχεν εἰς τὴν Κίναν τὸν παλαιὸν καιρὸν ἐννεάκις μεγαλτέραν τιμὴν παρὰ τὸ ἀργύριον, ἐπειδὴ τότε εἶχεν ὑπερβολικὰ πολὺ χρυσίον. Καθολικῶς ἡ μετρία τιμὴ τῶ χρυσίε εἶναι πρὸς τὸ ἀργύριον ὡς 1 πρὸς $14 \frac{1}{2}$ ²).

Α

§. 9.

¹) Ἦσαν $13 \frac{1}{2}$ μερίδια ἀργυρίου διὰ 1 μερίδιον χρυσίου.

²) Εἰς τὴν Τυρκίαν, ὡς 1 πρὸς 16 σχεδόν. ἐνίοτε περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον.

Αὐταὶ εἶναι αἱ φυσικαὶ αἰτίαι, αἱ διορίζουσαι τὴν ἀναλογίαν τῶν χρυσίου πρὸς τὸ ἀργύριον. Πρέπει ὅμως νὰ θεωρήσῃ τις ἐν τούτῳ ἐξαιρέτως καὶ τὰς καιρικὰς περιστάσεις. Π. χ. ἐν καιρῷ πολέμου τὸ χρυσίον ἤμπορεῖ νὰ κρυφθῇ καὶ εἰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις νὰ μετακομισθῇ εὐκολώτερα. Ἡ τιμὴ τῶν χρυσίου καὶ τῶν ἀργυρίου μεταβάλλεται πολλάκις, καὶ ἐκ τούτου, ὅταν ἡ καταλλαγὴ (κάμπιον) εἶναι ζημιώδης διὰ τινὰ τόπον, καὶ διὰ νὰ μὴ ἐκπέσῃ παραπολὺ, αἷμα δὲ καὶ διὰ νὰ ἐξισωθῇ ἡ ἐμπορικὴ ζυγοσταθμία, πρέπει νὰ σαλῶσι μετρητὰ χρήματα. Ἐὰν τὰ πράγματα τῶν ἐμπορίων ἀπαιτῶσιν, ἵνα σαλῇ ἀργύριον, τότε αὐτὸ ἀναβαίνει κατὰ τὴν τιμὴν. Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ διὰ τὸ χρυσίον. κ. τ. λ.

Εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς ἡμέρας δὲν εὐχαρισηθήσαν πλέον μὲ τὰ πολυτίμα μέταλλα, διὰ νὰ παριστάνωσι τὴν τιμὴν πάντων τῶν πωλημένων πραγμάτων, ἀλλὰ κατέφυγον εἰς μέσα, τὰ ὁποῖα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δὲν ἔχουσι σχεδὸν ὁδεμίαν τιμὴν, καὶ θεμελιῶνται μόνον ἐπὶ τὴν μεγαλητέραν ἢ μικροτέραν πιθανότητα, ὅτι δίδονται δι' αὐτὰ πολυτίμα μέταλλα. Ἐννοῶ ἔδω τὰ χάρτινα νομίσματα, τὰ ὁποῖα ἔγιναν τόσον κοινὰ, ὥστε τῶρα μόνον ὀλίγα ἔθνη ἡξεύρομεν ἀκόμη, τὰ ὁποῖα κάμνουν τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς καμπιαλικὰς ὑποθέσεις τινων μὲ ἐκείνην τὴν ἀπλότητα, ἣ τις ἔσυνθηθίζετο ἔτι κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ὅτε εἰς τὸ ἐμπόριον ἐγνώριζον μόνον χρήματα ἐκ πολυτίμων μετάλλων. Μὲ ὅλον ὅπῃ ἡ πληθὺς τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων καὶ τῶν συναλλαγμάτων δὲν παρεβάλλετο μὲ τὴν ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς ἡμέραις.

Εἰς αὐτὰ τὰ χάρτινα νομίσματα ἔδωκαν τὴν πρώτην αἰτίαν αἱ δημόσιαι τραπεζαί (βάγκοι, καὶ μάλιστα ἡ τῆς Λονδρᾶς. Ὅθεν ἔδω ἀνέκει νὰ εἶπω περὶ τῶν τραπεζῶν, καὶ τῶν αὐτῶν νομισμάτων.

Περὶ τῆς διατάξεως τῶν τραπεζῶν ἐν γένει, καὶ ἐν πρώτοις περὶ τῶν γραμμα- τοδότιδων τραπεζῶν (τσετολοβάγκων).

§. 11.

Τὸ τὸ ὄνομα τῆς γραμματοδότιδος τραπεζῆς (τσετολοβάγκο) ἐννοεῖται ἐν Διάταγμα (Institut), διὰ τῶν ὁποῖον δίδονται εἰς κυκλοφορίαν ἀντὶ μετρητῶν χρημάτων γραμμάτια (Banknoten), παριστάνοντα τὴν τιμὴν τῶν χρημάτων. Ἐὰν θέλῃ μία τοιαύτη τράπεζα νὰ εἶναι ἀξία τῆς πίστεως τῶ κοινῶ, πρέπει ἕκαστον εἰς κυκλοφορίαν δοθὲν γραμμάτιον νὰ ἡμπορῇ νὰ μεταβάλληται εἰς τὴν τράπεζαν πάλιν εἰς μετρητὰ χρήματα, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἔχοντος αὐτό. Διὰ αὐτοῦ ἡ τράπεζα πρέπει αἰετοῦ νὰ ἔχῃ ἔσοδον ἐν σημαντικῶν κεφάλαιον εἰς μετρητὰ, διὰ νὰ ἡμπορῇ νὰ ἀλλάσῃ ὅλα τὰ γραμμάτια τῆς, χωρὶς τῆς σμικροτάτης ἀναβολῆς, ὅταν ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ κτήτορος αὐτῶν.

Κατ' αὐτὸ τὸ νόημα, τὸ γραμμάτιον πρὸντι δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰ μὴ καρδιάλα ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει (a vista), ἥ τις ὀφείλει νὰ πληρῶνται ἐκτὸς ὡς ζητήσῃ ὁ κτήτωρ.

§. 12.

Ἡ διάταξις μιᾶς τοιαύτης τραπεζῆς εἶναι πραγματικῶς ἡ ἀκόλουθος:

Μία συντροφία ἀκτιονιστῶν ¹⁾ συνάγει ῥητὴν τινα ποσότητα χρημάτων, ὑπὸ τὴν ἐδικήν της καὶ τῆς πολιτείας ἐγγύησιν, καὶ ἐκδίδει δι' ἐν μέρος ταύτης τῆς ποσότητος γραμμάτια (τσετόλας) εἰς τὸ κοινόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συνέστη τῷ 1695 ἡ τῆς Λόνδρου τράπεζα, ἐπειδὴ μία ἐταιρία ἰδιωτικῶν ἀνθρώπων ἐσύναξεν ἐν κεφάλαιον 1,200,000 λιτρῶν σερλίνων.

A 2

Ἐπά-

¹⁾ Τῶν ἔχοντων τὰ ἄκκια ἢ ἀποδεικτικὰ γράμματα τῆς εἰς τὴν τράπεζαν (βάγκον) καταβολῆς τῷ κεφαλαίῳ.

Ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν ποσότητα ἐξεδόθησαν γραμμάτια, τὰ ὁποῖα μετέβαινον ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα. Οἱ διοικηταὶ τῆς τοιαύτης τραπεζῆς χρεώσονται νὰ κρατῶσι λογαριασμόν δι' ὅλα τὰ δεδομένα γραμμάτια, καὶ διὰ τὰ εἰς αὐτὰς ἐμπιστευθέντα χρήματα. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ τράπεζα τῆς Γένουας.

Εἶναι φανερόν, ὅτι μία τοιαύτη Γραμματοδοτικὴ τράπεζα κάμνει ὑπερβολικὰ μεγάλα κέρδη, ὅταν διατηρῇται ἐν τῷ πρώτῳ σκοπῷ αὐτῆς, διότι τὰ γραμμάτια τῆς κυκλοφοροῦσιν εἰς μεγάλας ὑποθέσεις πολλὰ ἐυκολώτερα, παρὰ τὰ μετρητὰ χρήματα. Ὅθεν τὰ συνηθίζουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐνισχυώτατα, καὶ ὅταν εἶναι ἡ τράπεζα ἀσφαλὴς, πληρώνουσι καὶ τι κόλλυβον (ἄξιον) διὰ τὰ γραμμάτια, ὅταν τὰ λαμβάνωσι καὶ δίδωσι μετρητά.

§. 13.

Εἰς τὰς γραμματοδοτικὰς τραπεζὰς πρέπει νὰ διακρίνονται οἱ κάτοχοι τῶν ἀκτίων, ἀπὸ τὰς κατόχους τῶν γραμματίων. Ὑπὸ τὰς πρώτας ἐννοοῦμεν τὰς συναγαγόντας τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς τραπεζῆς, ὑπὸ δὲ τὰς τελευταίας, τὰς ἔχοντας γραμμάτια, οἳ τινες δὲν ἔχουσι κατ'ἐν δίκαιον ἐπάνω εἰς τὸ κέρδος, τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ τὸ τοῖστον Διάταγμα διὰ τῶν χρημάτων τε. Ζημίαν ὅμως ἡμποροῦσι νὰ πάθωσιν, ὅταν ἡ τράπεζα εὐρίσκηται ὑπὸ κακὴν διοίκησιν, ἢ τις ἐμβραίνει ἀπρονοήτως εἰς ἀχρήστες κερδολογίας, ἵνα μεταχειρισθῇ τὰ ἐμπιστευθέντα αὐτῇ χρήματα.

§. 14.

Ἡ πῆσις τῶν γραμματοδοτικῶν τραπεζῶν πάσχει διὰ τὸ ὑπερβολικὸν δάνεισμα, διότι θέλουν νὰ μεταχειρισθῶσι μὲ ὠφέλειαν τὰ χρήματά των καθ' οἷον δὴ τινὰ τρόπον, δανείζουσιν ἐνίοτε διὰ πράγματα, π.χ. διὰ πολυτίμες λίθους καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται πάντοτε νὰ μεταβληθῶσιν εὐθὺς εἰς χρήματα, ὅταν τὸ ἀπαιτῇ τὸ πλῆθος τῶν ἀλλακτικῶν γραμματίων. Ἐὰν ἀναγκασθῇ ἡ τράπεζα ἐν τοιαύτῃ περιστάσει νὰ παύσῃ τὰς πληρωμὰς μόνον διὰ τινὰς ἡμέρας, τότε ἐκπίπτει πολὺ ἀπὸ τὴν πίσιν της.

Τὰ

Τὰ πολλὰ μικρὰ γραμμάτια βλάπτει τὴν τράπεζαν. Ἐπειδὴ ὅσον εὐκόλα φυλάττει τις ἐν τοῖστον μικρὰς ποσότητος, τοσούτον εὐκόλα ἡμπορεῖ νὰ φυλάξῃ τὴν ἐν αὐτῷ παριστανομένην τιμὴν εἰς νομίσματα. Τὸτο ἐδοκίμασεν ἡ τράπεζα τῆς Κοπενχάγης τῷ 1789, ὅτε τὰ γραμμάτια τῆς ἔφθασαν 60 τὰ ἑκατὸν κατώτερον ἀπὸ τὰ γραμμάτια τῆς τραπεζῆς τῆς Ἀμβέργου, ἐν ᾧ κατὰ τὴν ἰσοτιμίαν (πάρσι) ἔπρεπε νὰ εἶναι μόνον 23 τὰ ἑκατὸν κατώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα. Ὅθεν ἡ τράπεζα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν προτέραν ἀσφαλῆ κατάστασιν της, ἕως ἂ ἐξαυδήθη τὸ πλεῖστον μέρος ἐκείνων τῶν μικρῶν γραμματίων.

Εἰς μίαν ἐσφαλμένην διάταξιν τῆς τραπεζῆς δύνανται τὰ γραμμάτια της νὰ ἐπιέσωσι πολὺ. Τοῖστον παράδειγμα ἔδωκε τῷ 1743, καὶ πολλοὺς χρόνους ἔπειτα ἡ τράπεζα τῆς Σβεκίας, ὅτε τὰ γραμμάτια της ἐξέπεσαν εἰς τὰ 200 τὰ ἑκατὸν, διωρθώθησαν, ὅμως πάλιν τῷ 1772.

§. 15.

Καὶ ἡ Ῥωσσία ἔχει μίαν γραμματοδοτίδα τράπεζαν, πρὸ πολλῶν χρόνων ὅμως διέταξε τὰ γραμμάτια μόνον εἰς τὰ χάλκινα νομίσματα. Τὸ ἐκ τέτῳ ἐπομένον ἦτον ἡ πτώσις τῆς καταλλαγῆς τῆς Πετροπόλεως ἐπὶ τὰς πόλεις Ἀμстерδὰμ, Λόνδρον καὶ Ἀμβέργον.

Ἡ τῆς Βιέννης τράπεζα τῶν γραμματίων ἐκρατήθη ἀρκετὰ καλὰ ἕως τῶν τελευταίων χρόνων τῆ παρόντος πολέμου¹). Πρὸ τέτῳ ἀπελάμβανον τὰ γραμμάτια της καὶ κόλλυβον πρὸς τὰ μετρητὰ χρήματα, ἐξαιτίας τῆς πολέμου ὅμως ἐξέπεσαν πολλὰκις 25 τὰ ἑκατὸν ἀπὸ τὴν τιμὴν των.

Πολλὰ κακὸν εἶναι διὰ τινὰ γραμματοδοτίδα τράπεζαν, ὅταν ἡ διοίκησις πολιτείας τινὸς γίνηται ἔφορος αὐτῆς, καὶ ἔτω δίδῃ εἰς τὸ κοινὸν μίαν πληθὺν γραμματίων, μάλιστα ὅταν φαν-

τάξῃ

¹) Τῇ Γαλλικῇ, δηλ. ἕως τῆς 1798 καὶ 99 ἔπειτα δὲ ἄρχισε νὰ ἐκπίπτῃ μὲ μεγάλα βήματα, ὥστε κατὰ τὸ 1811 ἔφθασαν νὰ δίδωνται ἕως 1500 φιορίνια διὰ 100 φιορίνια ἀργυρᾶ.

τάσσεται, ὅτι ἡμπορεῖ μὲ αὐτὰ νὰ κρατήσῃ πόλεμον. Τότε ἐκ-
πιπτοῦσι τὰ γραμματια εἰς τὸ ἐπικύριον.

Ὅταν ὁμως ἡ τράπεζα ἡξέσῃ ἐξικαντίας νὰ μεταχειρίζηται
τὰ χρήματά της, εἶναι πολλὰ ωφέλιμον. Ὅπως ἡ τῆς Λοιδρας
τράπεζα ἔχει μόνη τὸ δίκαιον νὰ ἀγορεύῃ (δισκοντίρῃ) καμπιά-
λας ἐκεῖ.

§. 16.

Ἐκάστη γραμματοδότις τράπεζα ἐκδίδει τὰ γραμματία της
ἐπὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ κυκλοφορούντων νομισμάτων.
Ὅθεν τὰ γραμματία τῆς Κοπεγχάγης περιέχουσι τάληρα τῆς
Ῥωσσίας, Ρέβλια τῆς Σβεκίας, τάληρα σπέτζιας τῆς Βιέννης,
φιορίνια τῆς Βρατισλαβίας, τραπεζικὰς λίτρας (Banco Pfund).
Αὕτη καὶ ἡ τῆς Λοιδρας τράπεζα, ἣ τις ἐκδίδει τὰ γραμματία της
εἰς τὰς ἀνυπάρχουσας λίτρας σερλίνας (Pfund Sterling), εἶναι αἱ μόναι
γραμματοδότιδες τράπεζαι, αἱ ὁποῖαι φέρουσιν εἰς τὰ γραμμα-
τία των πεπλασμένα λογιστικὰ νομίσματα. Ἐξ αὐτῶν τῶν λι-
τρῶν τῆς Βρατισλαβίας τέσσαρες ἐξίσονται μὲ ἓνα φριδερικὸν
χρυσὸν (φριδριχς δόρ) 5 τάληρων εἶναι 25 τὰ ἑκατὸν καλλί-
τεραι, παρὰ τὰ χρήματα τῆς συμφωνίας (Convention), καὶ 51 $\frac{1}{2}$ τὰ
ἑκατὸν καλλίτεραι, παρὰ τὰ Πρωσσιανικὰ κοινὰ (κεράντ) τάλη-
ρα. Κατ' αὐτὰς τὰς τραπεζικὰς λίτρας διαμίσσεται ἡ τῶν καμ-
πιάλων καταλλαγὴ ἀπὸ Βρατισλαβίας εἰς Ἀμβέργον καὶ Ἀμ-
σερδὰμ. Ἄλλο εἶδος εἶναι αἱ ἐγκύκλιοι τράπεζαι, περὶ τῶν ὁ-
ποίων θέλω προσθέσει ἰδὼν τὰ δέοντα.

Ἐγκύκλιοι τράπεζαι (Girobank).

§. 17.

Ἡ ἐγκύκλιος τράπεζα δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰ μὴ ἐνκοινὸν χρη-
ματοφυλάκιον, εἰς τὸ ὁποῖον καταβάλλουσιν οἱ μέτοχοι τὰ κε-
φάλαιά των, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται μεταξὺ των εἰς τὰς ὑ-
ποθέσεις των κατὰ τὴν ἀρέσκειάν των διὰ νὰ πληρῶνωσιν, ἢ νὰ
λαμ-

λαμβάνωσι. Τὸ ὑπὸ τῶν μετόχων τῆς τραπεζῆς συναγόμενον κεφάλαιον, δὲν δύναται μήτε πρέπει κατ' ἐξῆς τρόπον νὰ ἐλαττωθῇ ὑπὸ τῆς τραπεζῆς, ἐὰν αὐτὴ θέλῃ νὰ διατηρήσῃ τὴν πίστην της. Οἱ ἑταίροι μὲς τοιαύτης τραπεζῆς ἐκλέγονται μόνον ἐκ τῶν κοινωτῶν αὐτῆς. Αἱ πρωτεύουσαι τράπεζαι αὐτῶ τῶ εἶδους εἶναι: ἡ τῆς Βενετίας, ἡ τῆς Ἀμστερδὰμ καὶ ἡ τῆς Ἀμβέργης.

Α' Τῆς Βενετίας.

§. 18.

Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως καὶ διατάξεως αὐτῆς τῆς τραπεζῆς, δὲν ἠξεύρομεν σχεδὸν τι βέβαιον. ἠξεύρομεν μόνον ὅτι ἡ τράπεζα συνέστη κατὰ τὸ 1587 ἔτος, καὶ ὅτι ἡ πολιτεία κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν οἰκιοποιήθη τὸ κεφάλαιον αὐτῆς συμποσέμενον εἰς 5 μυλλιόνια φλωρία.

Μ' ὅλον τῷτο ἡ τράπεζα διήρκεσεν ἔτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς· ποίαν δὲ τύχην ἐνδέχεται διὰ τῆς κατὰ τὸ 1797 συμβάσεως μεταβολῆς τῆς πολιτείας, ὁ καιρὸς θέλει μᾶς διδάξει¹).

Β' Τῆς Ἀμστερδὰμ.

§. 19.

Αὕτη ἡ τράπεζα συνέστη τῷ 1609. Τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως Ἀμστερδὰμ ἦτον εἰς τοιαύτην ἀκμὴν, ὥστε ἡ διὰ τῶν μετρητῶν πληρωμὴ, καὶ ἡ ἀποταμίευσις τῶν χρημάτων ἐπροξέει εἰς τὸν πραγματευτὴν πολὺν κόπον. Οἱ πραγματευταὶ λοιπὸν ἔδωκαν τὰ χρήματά των εἰς ἓν κοινὸν χρηματιφυλάκιον, ἵνα ἐκκλίνωσι τὰς ἀμοιβαίας πληρωμαῖς των διὰ τῆς ἀφαιρέσεως καὶ προσέσεως.

Τὸ

¹) Καθ' ὅσον ἠξεύρομεν ἄχρι τῆδε, ἔμειναν ζημιωμένοι οἱ ἔχοντες κεφάλαια εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Βενετίας.

Τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς τραπεζῆς συνίστατο εἰς δεκατόνια ¹), τὰ ὁποῖα ἦσαν τῶν νομίσματα, καὶ εἶχον τιμὴν 3 φιορινίων καὶ 3 σβέρων ²) κοινῶν (κεράντ). Εἰς τὴν τράπεζαν ὁμῶς ἐδέχοντο μόνον πρὸς 3 φιορίνια ἢ 60 σβέρων τραπεζικά. Διὰ τῆτο αὐτὸ τὸ νόμισμα ἔλαβε δύο εἰδῶν τιμὴν, τὴν τραπεζικὴν, καὶ τὴν κοινὴν. Ἐκ τῆς προῆλθεν ἡ ἀναλογία τῶν τραπεζικῶν πρὸς τὰ κοινὰ νομίσματα ὡς 100 πρὸς 105, ὥστε τὰ τραπεζικά χρήματα ἦσαν 5 τὰ ἑκατὸν καλλίτερα παρὰ τὰ κοινὰ εἰς Ἀμστερδάμ.

§. 20.

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοιαύτην μεγάλῃν ἐμπορικὴν πόλιν οἱ Ἀμστερδάμιοι συνήθροισον ἔτι πολλὰ ἐντόπια καὶ ξένα νόμίσματα, ἐφρόντισαν ἐπομένως νὰ εἰσάξωσι καὶ αὐτὰ εἰς τὴν τράπεζαν. Διὰ τῆτο λοιπὸν διετάχθη, ὅτι δύνανται νὰ φέρωνται εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἄλλα νομίσματα, καὶ ἔχι μόνον δεκατόνια, ἀλλ' ὅταν τις εἶχεν ἄλλα τινὰ νομίσματα, τὰ ἔφερεν ἀνὰ 500 ἢ 1000 εἰς ἓν σακκέλιον, καὶ ἡ τράπεζα τὰ ἐδέχετο κατὰ τινα διωρισμένην βαρύντητα. Εἰς τὰ νομίσματα τὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον φερόμενα εἰς τὴν τράπεζαν ἀνήκσει κατ' ἐξοχὴν αἱ λισβονίαι ³), τὰ παλαιὰ καὶ νέα Γαλλικὰ λειδύρια ⁴), αἱ Ἀγγλικαὶ γυνεαί,

¹) Δεκατὸν (Ducaton), νόμισμα ἀργυρῶν τῆς Ὀλλάνδης. Τὰ χαραχθέντα κατὰ τὸ 1726 ἔχουσιν ἀγνὸν ἀργύριον 14 λοτίων καὶ 11 κόκκων, τιμῶνται δὲ εἰς τὴν Γερμανίαν ἐνὸς ταλήρω καὶ 17 γροσσικίων τὰ ὁποῖα φέρουσιν 7 γρόσια καὶ 116 ἄσπρα Τευρικά.

²) Στύβερον (Stüver ἢ Stüber), νόμισμα Ὀλλ. 20 σβέρων = 1 φιορινίον Ὀλλ. καὶ 50 σβέρων = 1 ταλήρω. καὶ ἰσοτιμᾶται μὲ 16 ἄσπρα Τευρικά σχεδόν.

³) Λισβονίνα (Lisbonine), νόμισμα χρυσῶν Πορτογαλλικόν, κεχαραγμένον πρὸ τοῦ 1722 ἔτους. ἔχει 4800 ρέα (Rees), καὶ τιμᾶται 8 ταλήρων καὶ 2 - ἕως 4 γροσσικίων Σαξονικῶν, τὰ ὁποῖα λογαριαζόμενα πρὸς 3 ταλήρω τὸ Ὀλλ. φλ., καὶ αὐτὰ πρὸς γρόσια 14 Τευρ. φέρουσι γρόσια 37 καὶ 86 ἄσπρα σχεδόν.

⁴) Λειδύριον (Lionis d'or), νόμισμα χρυσῶν τῆς Γαλλίας. Τὸ παλαιὸν λειδύριον ἔχει βαρύντητα 140 $\frac{1}{2}$ ἄσων, καὶ τιμᾶται 5 $\frac{1}{2}$ ταλήρων Σαξονικῶν καὶ ἔτι πρὸς τὸ δὲ νέον 169 $\frac{1}{2}$ ἄσων. καὶ τιμᾶται 6 $\frac{1}{2}$

γενέα ¹), 'Ισπανικαὶ πιεόλαι ²), 'Ολλανδικὰ καὶ ἄλλα σπέν-
τεις τάληρα. Ἡ ὅλη αὐτῶν τῶν νομισμάτων εἶναι ἡ ἀπόλε-
δος.

1000 Λισβονίαι ἔχουσιν ὅλην 43 μαρκῶν καὶ 6 ἐγγιῶν.
Ἡ τράπεζα δίδει διὰ πᾶσαν μάρκαν ἀγνὴ χρυσίῳ 520 φιο-
ρίνια. 1000 Γαλλικὰ λειδόρια σαθμίζουσι 53 μάρκας καὶ 1 ἐγ-
γίαν. Αἱ ἑκατον λειδόριον δίδει ἡ τράπεζα 10 φιορίνια, καὶ 10
σύβερρα, ἡ πληρώνει τὴν μάρκαν τῇ συμμιγῇ χρυσίῳ μὲ 515
φιορίνια.

1000 'Ολλανδικὰ νέα φλωρία ἔχουσι βαρὺτητα 14 μαρκῶν 1
ἐγγίης καὶ 11 ἐμπελ, καὶ λογαριάζεται τὸ ἐν πρὸς φιορ. 4 καὶ
19 σύβερρα.

Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν χρυσῶν νομισμάτων δέχεται ἡ τράπεζα καὶ
ἀργυρᾶ νομίσματα, ὁμοίως εἰς σακκέλια. Τὰς δὲ 'Ισπανικὰς
πιάσρας δέχεται, κατὰ τὴν βαρὺτητα. 915 κομμάτια ἐξ αὐτῶν
σαθμίζουσιν 100 μάρκας. Ἐν σακκέλιον περιέχον τόσας πιάσρας
(915), πληρώνεται εἰς τὴν τράπεζαν μὲ 2200 φιορίνια τραπε-
ζικά. Ὅθεν ἡ μάρκα τῇ συμμιγῇ ἀργυρίῳ ἔρχεται 22 φιορίνια.
Κατ' αὐτὸ τὸ μέτρον δέχονται καὶ τὰ Γαλλικὰ κροντάληρα.
Ἔως 840 ἐξ αὐτῶν κάμνεσιν 100 μάρκας.

Ὅλα τὰ ἐπίλοιπα ἀργυρᾶ νομίσματα πρέπει νὰ ἀναλυθῶ-
σι, καὶ ἔτω πληρώνεται ἡ μάρκα ἀγνὴ ἀργυρίῳ μὲ 24 φιορίνια
καὶ 2 σύβερρα τραπεζικά.

§. 21.

Αἱ ὅλα τὰ προλαβόντα νομίσματα δίδει ἡ τράπεζα εἰς τὸν
Μ εἰσά-

ταλήρων. ἡ ἀγνότης τῇ χρυσίῳ εἰς αὐτὸ τὸ νόμισμα εἶναι 22 κε-
ρατίων.

¹) Γυνέα (Guinee), νόμισμα Ἀγγλικὸν χρυσοῦν. ἔχει ὅλην 174 $\frac{1}{2}$ ἄσων,
καὶ τιμᾶται 6 ταλήρων καὶ 10 γροσσικίων, κατὰ δέ τὴν ἀγνότητα,
ὡς τὸ λειδόριον. = 30 γροσσίοις σχεδόν.

²) Πιεόλα (Pistole), νόμισμα χρυσοῦν τῆς 'Ισπανίας, ἔχει βαρὺτητα
140 $\frac{7}{8}$ 'Ολλανδικῶν ἄσων, καὶ τιμᾶται 5 ταλήρων καὶ 5 γροσσι-
κίων. = 24 $\frac{1}{2}$ γροσσίοις σχεδόν.

εισάγοντα αποδεικτικά τῆς παραλαβῆς, περιέχοντα νομίσματα τραπεζικά. αὐτὰ ἐκδίδονται διὰ ὁ μῆνας καὶ παρελθόντος αὐτῷ τῷ καιρῷ πρέπει νὰ ἐπιγραφῶσιν εἰς τὴν τράπεζαν, ἢ νὰ παρεκτανθῶσιν εἰς τὲς ἐπομένους ὁ μῆνας.

Ἡ τράπεζα λογαριάζει διὰ τὰ εἰσαχθέντα χρυσὰ νομίσματα $\frac{1}{2}$ τὰ ἑκατὸν, διὰ τὰς ἀργυρὰς σπένδρας $\frac{1}{4}$ τὰ ἑκατὸν καὶ διὰ τὰ δεκατόνια $\frac{1}{3}$ τὰ ἑκατὸν. Ὄταν ὁ κάτοχος τῆς ἀποδεικτικῆς θέλει νὰ πάρῃ τὰ ἐν αὐτῷ ἐμπεριεχόμενα χρήματα ἐκ τῆς τραπεζῆς, ἐκπίπτουνται αὐτῷ τὰ τόσα τὰ ἑκατὸν κατὰ τὴν φηθεῖσαν ἀναλογίαν.

Πᾶς ὁ ἔχων τοιοῦτον ἀποδεικτικόν, ἔχει μερίδιον εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς τραπεζῆς, χωρὶς νὰ φέρῃ εἰς τὴν τράπεζαν κύριον δεκατόνια.

§. 22.

Κατ' αὐτὴν τὴν ἀσφαλῆ διάταξιν διέμεινεν ἡ Ἀμστερδαμικὴ τράπεζα μία ἀπὸ τὰς πλέον τακτικὰς καὶ ἀσφαλεῖς ἐν πάσῃ τῇ Εὐρώπῃ. Τὸ τραπεζικὸν κόλλυβον (ἄξιο) συνίστατο πάντοτε εἰς τὰ 4 καὶ 5 τὰ ἑκατὸν, ὅθεν ἦτον πολλὰ πλησίον εἰς τὴν ἰσοτιμίαν (πάρη).

Μόλις μετὰ τὸ 1787 ἄρχισεν ἡ προσδήκη νὰ γίνηται ὀλίγον μεταβλητὴ, καὶ ὡς φαίνεται κατὰ τὲς παραχῶδεις χρόνας τῆς δημοκρατίας συνέβη κάποια ἔλλειψις, ἥ τις καὶ ἐκοινολογήθη μετὰ καιρὸν ὑπὸ τῶν τοποτηρητῶν τῆς τραπεζῆς μὲ βεβαιότητα διὰ 6,000,000 φιορίνια. Φαίνεται νὰ ἐλήφθησαν ἔπειτα ἐκ τῆς τραπεζῆς σημαντικώτεραι ποσότητες. Τῷ 1790 οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἐξέδωκαν μίαν διαταγὴν, καθ' ἣν, ὅς τις ᾔθελε νὰ λαβῇ παρὰ τῆς τραπεζῆς μίαν μάρκαν ἀγνὴ ἀργυρίῃ, ἔπρεπε νὰ τὴν πληρώσῃ μὲ 26 φιορίνια καὶ 15 σὺβερὰ τραπεζικά, ἐν ᾧ πρότερον ἡ μάρκα ἀγνὴ ἀργυρίῃ ἐτιμᾶτο μόνον 24 φιορίνιων καὶ 15 σὺβέρων, ἐπομένως κατὰ τὴν νέαν διάταξιν ἀνεβιβάσθη σχεδὸν εἰς τὰ 11 τὰ ἑκατὸν. Αὕτῃ ἡ νέα τιμὴ ἦτον πρὸς τοῖς μεταβλητῇ, ἐπειδὴ ἡ τράπεζα εἶχε τὸ δίκαιον νὰ μεταβάλλῃ κατὰ μὴν τὴν τιμὴν τῆς μάρκας τῆς ἀγνὴ ἀργυρίῃ. Τὸ ἐπόμενον ταύτης τῆς νέας διατά-

ξεως,

ζως, ἦτον τὸ νὰ ἐκπύσῃ τὸ τραπεζικὸν νόμισμα πολὺ ἀπὸ τὴν προτέραν ἰσοτιμίαν τε, καὶ καθ' εἰς πραγματευτῆς ἐξήτει νὰ τελειώσῃ τὰς ὑποθέσεις τε μόνον εἰς κοινὰ νομίσματα ἀντὶ τῶν τραπεζικῶν. Δὲν παρῆλθε πολὺς καιρὸς καὶ ἡδύνατό τις μὲ 90 φιορίνια κοινὰ νὰ αγοράσῃ 100 φιορ. τραπεζικά.

Τῷ 1796 εἰδοποίησεν αὐτὴ ἡ διοίκησις, ὅτι ἦτον ἔλλειψις ἐν τῇ τραπεζῇ 9,000,000 φιορινίων, ἡ ὁποία ποσότης ἔπρεπε νὰ συναχθῇ διὰ δανείων. Ἄν ἡ ἔλλειψις ἐξηλείφθη τῶντι πάλιν, δὲν ἔγινε γνωστὸν μὲ βεβαιωτῆτα. Τὰ ἐξ αὐτῆς ἐπομένως ὅμως διέμειναν, ἐπειδὴ τῶρα εὐρίσκεται τὰ τῷ Ἀμσερδὰμ τραπεζικὸν νόμισμα 92 εἰς τραπεζικόν.

Ἡ τράπεζα τῷ Ἀμσερδὰμ κλείεται δις τῷ ἔτῳ καὶ πάντοτε 14 ἡμέρας, ἦσαν κατὰ τὸ θέρος, καὶ ἐν τῷ τέλει τῷ χρόνῳ. Ἐν τῷ καιρῷ τῆς κλείσεως τῆς τραπεζῆς βάλλονται τὰ κατώσιχα εἰς τὴν. Ὅθεν κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν δὲν εἶναι δυνατόν μήτε νὰ ἀφαιρεθῇ, μήτε νὰ προσεθῇ τι εἰς τὰς ἐκάς λογαριασμούς. Ὅλαι αἱ ὑπὲρ τὰ 300 φιορ. καμπιάλαι πρέπει νὰ ἐκδίδωνται εἰς τραπεζικά νομίσματα.

Γ. Ἡ τράπεζα τῷ Ἀμβέργῳ.

23.

Ἡ Ἀμβουργικὴ τράπεζα συνέζη δέκα χρόνους ἀργότερα τῆς τῷ Ἀμσερδὰμ, δηλαδή τῷ 1619. καὶ ἡ σύστασις τῆς εἶχεν ἄλλην αἰτίαν παρὰ τὴν τῷ Ἀμσερδὰμ. Διότι δὲν ἦτον χρεία τῷ ἐμπορίῳ, τὸ ὁποῖον τότε παραβαλλόμενον μὲ τὸ νῦν δὲν ἦτον εἰς τόσῃν μεγάλῃ ἀκμῇ ἀκόμη, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὴν διατήρησιν καλὸ νομίσματος. Τὸ σπέτζιας τάληρον, νόμισμα ἀργυρῶν, κυκλοφορᾷ τότε παιταχῆ, περικειρόμενον καὶ ἀκροτομέμενον ἐξήγετο συνεχῶς ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν, ἔπειτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναλνόμενον ἐπαρρήσιαζετο πάλιν εἰς χειρότερον νόμισμα. Πρὸς ἀπάντησιν αὐτῷ τῷ κακῷ διετάχθη ὑπὸ τῆς Ἀμβουργικῆς τραπεζῆς, ὅτι ὅς τις ἠθέλε νὰ ἔχῃ ἐν αὐτῇ κεφάλαιον, ἔπρεπε νὰ τὸ φέρῃ εἰς σπέτζιας τάληρα ἀκέρατα καὶ σωσὰ κατὰ τὴν ὁλκήν.

Ἡ τράπεζα εἶχεν ἐν τῷ ἐξοδα κατὰ λόγον ὀρθόν, εἰς τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ συνεισφέρωσιν οἱ καταβαλόντες χρήματα εἰς τὴν τράπεζαν. Ὅθεν διωρίσθη κόλλυβόν τι (ἄξιον) ῥητὸν ἀπὸ 1 καὶ $1\frac{1}{2}$ εἰς τὴν χιλιάδα. Ὅταν ἐν ἐφερέτις εἰς τὴν τράπεζαν 1000 σπέτζιας τάληρα, προσετίθεντο αὐτῷ δι' αὐτὰ 1001 τάληρα τραπεζικά. Ὅταν δὲ ἤθελε νὰ ἐξάξη αὐτὰ τὰ 1000 σπέτζιας τάληρα πάλιν ἐκ τῆς τραπεζῆς ἐξεπίπτοντο ἐκ τῆς λογαριασμῆς τῆς 1001 $\frac{1}{2}$ τάληρα τραπεζικά. Ἐξημιώνετο λοιπὸν εἰς ταύτην τὴν μεταφορὰν ἐκ τῆς ἐν τῇ τραπεζῇ κεφαλαῖς τῆς 50 σίλλιγγας λυβικά. Ὀνόμαζον δὲ τὸ μὲν 1 εἰς τὴν χιλιάδα, κόλλυβον μικρόν τραπεζικόν, τὸ δὲ $1\frac{1}{2}$ εἰς τὴν χιλιάδα, μέγαν τραπεζικόν κόλλυβον.

§. 24.

Αὐτὸ τὸ πρῶτον σπέτζιας τάληρον εἶχεν ἐσωτερικὴν τιμὴν 540 ἄσων. Δὲν διήρκεσεν ὁμῶς εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν πολλὸν καιρὸν, ἀλλὰ κατὰ τὸν 17 αἰῶνα ἐχαράχθη ὑπὸ τῶν τότε Ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας, ἐξαιρέτως δὲ ὑπὸ τῆς Αυτοκράτορος Καρόλας τῆς 5. ἐξ αὐτῆς τὸ λεγόμενον καισαρικὸν τάληρον εἰς πολλὰ κατωτέραν τιμὴν, ἐπειδὴ αὐτὰ εἶχον βαρύντητα 516 ἄσων. Τὴν μεταβολὴν ταύτην ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ τὴν θεωρήσῃ ἡ τράπεζα, καὶ ἵνα μὴ παρεκτραπῇ πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, εἰσέφερε τὸ μεσαῖον τραπεζικὸν τάληρον, ἡ τὸ μεταξὺ τῶν 540 καὶ 516 ἄσων ἰσάμενον, τὸ ὁποῖον ἔχει 528 ἄσων βαρύντητα. Διαιρεθέντων τῶν 486 $\frac{1}{2}$ ἄσων τῆς τιμῆς τῆς κολλωνιακῆς μάρκας ἀγνῆς ἀργυρίας, διὰ τῶν 528, προκύπτει ἐκ τούτου, εἰς ποίαν τιμὴν ἡμπορεῖ νὰ ἐκδοθῇ ἐν τῇ τραπεζῇ μία μάρκα ἀγνῆς ἀργυρίας.

§. 25.

Κατὰ τὸ 1694 ἰδέχθη τὸ Ἀμβέργον τὸ λυβικὸν μέτρον τῶν νομισμάτων, ἐν ᾧ ἐκδίδεται, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἡ μάρκα ἀγνῆς ἀργυρίας πρὸς 34 μάρκας. Εἰς αὐτὸ τὸ νομισματικὸν μέτρον τὸ σπέτζιας τάληρον ἔλαβε τιμὴν 5 μαρκῶν καὶ 11 σίλλιγγων, ἐνίοτε

ἐνίοτε 3 μαρκῶν καὶ 12 σιλλίγγων, καὶ ἐτι ἀνώτερον. Τὸ δὲ μεσαῖον σπέτζιας τάληρον ἢ τὸ τραπεζικὸν τάληρον, εἷς ὢν $9 \frac{1}{2}$ ἐμβαίνειν εἰς μίαν μάρκαν ἀγνὴν, εἶχε κόλλυβον ὡς πρὸς τὸ κοινὸν νόμισμα (κεράντ), τὸ ὅποιον ἤμπορεῖ νὰ λογαριασθῇ ἐκ τῆς ἀναλογίας τῶν $9 \frac{1}{2}$ πρὸς τὰ $11 \frac{1}{2}$, ἢ ταυτὸν εἰπεῖν ἐκ τῶν $27 \frac{1}{2}$ μαρκῶν πρὸς $\frac{1}{2}$ ἢ ἐπάνω εἰς τὰ $22 \frac{1}{2}$ τὰ ἑκατόν. Κατ' αὐτὴν τὴν τιμὴν ἐξεδόθησαν ἔπειτα τὰ σπέτζιας τάληρα τῆς Σβεκίας, καὶ Δανίας.

§. 26.

"Ὅθεν τὰ κοινὰ νομίσματα (κεράντ) καὶ τὸ σπέτζιας τάληρον κατ' ἐκείνας τὰς καιρὸς μετέβαλλον τὴν τιμὴν των, καθὼς καὶ τῶρι συμβαίνει συχνά. Ἐπειδὴ ὅταν ἠϋξάνεν ἡ ζήτησις αὐτῆς τοῦ νομίσματος, ἠϋξανε καὶ ἡ τιμὴ τε πρὸς τὸ τραπεζικόν. Τὰ $9 \frac{1}{2}$ σπέτζιας τάληρα λοιπὸν εἶχον ποτὲ μὲν πλείονα ποτὲ δὲ ὀλιγωτέραν τιμὴν τῶν $27 \frac{1}{2}$ μαρκῶν καὶ 10 σιλλίγγων τραπεζικῶν. Ὡς ὑποθέσωμεν, ὅτι τὰ κοινὰ (κεράντ) εἶχον τιμὴν 18 τὰ ἑκατόν πρὸς τὰ τραπεζικά, εἶχον λοιπὸν αἱ 54 μάρκαι κοιναὶ ἢ $9 \frac{1}{2}$ σπέτζιας τάληρα τιμὴν 28 μαρκῶν καὶ 15 σιλλίγγων τραπεζικῶν, ἐπομένως 1 μάρκαν καὶ 3 σιλλίγγα πλείον παρ' ὅσων ἔπρεπε κυρίως νὰ τιμῶνται εἰς τὴν τράπεζαν. Αὐτὴν τὴν 1 μάρκαν καὶ τὰ 3 σιλλίγγα τὰ ἐκέρδαινε ὁ ἐξάγων τὰ $9 \frac{1}{2}$ σπέτζιας τάληρά τε ἐκ τῆς τραπέζης. Τῷτο ἐπροχώρησε τόσον, ὥς τῳ 1760 τὸ κοινὸν (κεράντ) νόμισμα ἦταν κατώτερον τῆς τραπέζης μὲν 6 τὰ ἑκατόν, ἢ μία μάρκα ἀγνὴ ἀργυρίῃ εἰς τὴν τράπεζαν ἀνέβη εἰς τὰς 32 μάρκας. Ὅσον καιρὸν ἐπεκράτει λοιπὸν αὕτη ἡ διάταξις, τὸ νὰ δέχεται ἡ τράπεζα τὸ σπέτζιας τάληρον ὡς τραπεζικὸν νόμισμά της, δὲν ἠδύνατο ἡ τράπεζα νὰ ἔχη στερεὰν τιμὴν τῆς ἀργυρίῃς.

§. 27.

Πληροφορηθέντες ἔπειτα καὶ οἱ ἐν Ἀμβέρῳ μέτοχοι τῆς τραπέζης περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης μετέβησαν εἰς ἄλλα μέσα. τῳ 1768 διέταξαν, ὅτι τὸ τραπεζικὸν νόμισμα νὰ ἔχη ἀείποτε ὁμοίαν τιμὴν. Ἐκτοτε δὲν ἐδίδοντο εἰς τὴν τράπεζαν πλέον σπέ-

σπέτζιας τάληρα, ἀλλ' ὅς τις ἤθελε νὰ ἔχῃ ἐν αὐτῇ κεφάλαιον, ἔπρεπε νὰ τὸ φέρῃ εἰς ἀργύριον, καὶ ἐν τούτῳ συνίσταται ἡ νῦν διάταξις καὶ ἀσφάλεια τῆς Ἀμβεργικῆς τραπέζης. Λέχονται ὁμῶς ἐκεῖ ἀργύριον μόνον καθαρισμένον 15 λοτίων καὶ 12 κόκκων, λείπουν λοιπὸν ἔτι 6 κόκκοι ἢ $\frac{1}{2}$ εἰς μίαν μάρκαν ἀγνῆ ἀργυρίῃ. Διὰ μίαν μάρκαν ἀγνῆ ἀργυρίῃ προσίθουν ἡ τράπεζα εἰς τὸν λογαριασμὸν τῷ εἰσάγοντος 27 μάρκας καὶ 10 σίλλιγγα τραπεζικά. Ἐξ ὑποθέσεως, ἔφερέ τις μίαν λάμαν ἀργυρίῃ 48 μάρκων κολλωνιακῶν εἰς τὴν τράπεζαν, αὐτὴ ἡ λάμα περιέχει 47 μάρκας ἀγνῆ ἀργυρίῃ, καὶ ἑκάστη μάρκα ἐξ αὐτῶν πληρῶνεται μὲ 27 μάρκας καὶ 10 σίλλιγγα τραπεζικά, ἐπομένως προσίθενται εἰς τὸν εἰσαγαγόντα ὅλα ὁμῶς 1298 μάρκαι καὶ 6 σίλλιγγα τραπεζικά, ὅταν δὲ ἐξάξῃ τὰ ἀργύριον ἐκ τῆς τραπέζης, ἐκπίπτει ἡ τράπεζα ἐκ τῶ λογαριασμῷ τῷ πάλιν 27 μάρκας καὶ 12 σίλλιγγα διὰ πᾶσαν μάρκαν ἀγνῆ ἀργυρίῃ. Χάνει λοιπὸν 2 σίλλιγγα. Ἡ ὅταν θέλω νὰ λάβω ἐκ τῆς τραπέζης 47 μάρκας καθαρῆ ἀργυρίῃ πρέπει νὰ πληρώσω δι' αὐτὰς 1504 μάρκας καὶ 4 σίλλιγγα τραπεζικά.

§. 28.

Ἐπειδὴ τὴν μάρκαν ἀγνῆ ἀργυρίῃ τὴν δέχεται ἡ τράπεζα τῷ Ἀμβέργῳ πρὸς 27 μάρκας καὶ 10 σίλλιγγα, ἡ 27 $\frac{1}{2}$ μάρκας τραπεζικάς, τὸ τραπεζικὸν τάληρον ἄρα εἶναι ἴσον μὲ ἐν κλάσμα $\frac{221}{222}$ μιᾶς μάρκας. Τῆς Κολλωνιακῆς μάρκας λοιπὸν περιέχουσι 4804 ἄσα, αὐτὸ τὸ κλάσμα εἶναι 528. $\frac{221}{222}$ ἄσα ἀπὸ αὐτὴν τὴν τιμὴν ποτὲ δὲν μεταβαίνει ἡ τράπεζα, καὶ αὐτὸ τὸ τραπεζικὸν τάληρον ἔχει 48 σίλλιγγα λυβικά, 96 γρότα φλαιμικά καὶ 8 σίλλιγγα φλαιμικά. Αἱ τελευταῖαι 2 ὀνομασίαι παρίενται ἐκ τῆς παλαιᾶς φλαιμικῆς λίτρας, τῆς ὁποίας τὰς ὑποδιαίρεσεις μεταχειρίζονται ἄχρι τῆδε εἰς Ἀμβέργον εἰς διαφορὰς καμπυλικὰς καταλλαγὰς, καὶ εἰς τὴν πώλησιν μοναδικῶν πραγματειῶν.

Οὐδὲν ἄλλο ἀργύριον πλὴν τῷ 15 λοτίων καὶ 12 κόκκων ἀγνῆ δέχεται ἡ τράπεζα εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν, πᾶν ἄλλο ἀργύριον κατωτέρας ποιότητος εἰς λάμας πληρῶνεται μὲ ὀλιγώτερα τρα-

πεζ-

πεζικά νομίσματα διὰ τὸ ἑκαθάρισμα. "Οθεν διὰ 14 λοτῶν ἀργύριον τ. ε. διὰ τὴν ποιότητα τῶν Σβεδικῶν καὶ Δανικῶν ταλήρων ἐκπίπτει ἡ τράπεζα (τ. ε. πληρώνει) διὰ τὴν μάρκαν μόνον 27 μάρκας καὶ 6 σίλλιγγα. Τὸτο δὲ πρέπει νὰ τὸ ἐννοήσῃ τις ἄλλως: Ἰποθετίον ἡ λάμα ἀργυρίε αὐτῆς τῆς ποιότητος ἔχει ὅλην 8 μάρκων κολλωνιακῶν, περιέχει ἄρα μόνον 7 μάρκας ἄγνον, διότι 14 λοτῶν ἀργύριον εἶναι ἶσον μὲ $\frac{7}{8}$ τῆς ἀγνῆς μάρκας. Πληρώνει λοιπὸν ἡ τράπεζα δι' αὐτὴν τὴν λάμαν μόνον 191 μάρκας καὶ 10 σίλλιγγα τραπεζικά.

§. 29.

Ἐκτὸς τῶν ἀργυρῶν λάμων δέχεται ἡ τράπεζα καὶ πιάσρας. Αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον νόμισμα, τὸ ὅποτον δύναται νὰ κομισθῇ εἰς τὴν τράπεζαν. Πᾶς ὁ ἔχων πιάσρας ἡμπορεῖ νὰ τὰς φέρῃ εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ λαμβάνει δι' αὐτὰς ἀποδείξειν, ὅτι ἐδάνεισε τῇ τραπεζῇ τόσας πιάσρας διὰ 3 μῆνας, δι' αὐτὸν τὸν καιρὸν πληρώνεται ὀλίγος τόκος μόνον, δηλαδὴ προσέθενται εἰς τὸν λογαριασμὸν τῷ εἰσάγοντος δι' ἑκάστην μάρκαν εἰς πιάσρας 27 μάρκαι καὶ 6 σίλλιγγα, καὶ ὅταν πύλιν τὰ λαμβάνῃ μετὰ παρέλευσιν τῶν τριῶν μηνῶν ἐκ τῆς τραπεζῆς, ἐκπίπτονται 27 μάρκαι καὶ 7 σίλλιγγα. Αὐτὰ τὰ ἀποδεικτικά δύναται νὰ παρεκτανθῶσιν ἀπὸ 3 εἰς 3 μῆνας. Ἐξ αὐτῷ τῷ νομίσματος ἡμπορεῖ ὁ, τε κτήτωρ καὶ ἡ τράπεζα ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν νὰ κάμωσι μεγαλωτάτον κέρδος.

Ἡ τράπεζα δέχεται καὶ χαλκὸν, διὰ τὸν ὅποτον ὅμως πληρώνεται πλειότερος τόκος, συνήθως 2 τὰ ἑκατόν. Καὶ δὲν δανείζεται ὅλην τὴν τιμὴν, ἀλλ' εἰς π. χ. ἡ ναυτικὴ μνᾶ (τὸ σιφφντ¹) τῷ χαλκῷ μάλιστα τῷ γερμανικῷ τιμᾶται 180 μαρκῶν τραπεζικῶν, δίδει ἡ τράπεζα εἰς τὸν εἰσάγοντα δι' ἑκάστην μνᾶν μό-
νον

¹) Τὸ Schiffpfund, Λατ. Pondus nauticum, ἡ ναυτικὴ μνᾶ εἶναι ζύγιον ἐν χρήσει εἰς τὰς ἐμπορικὰς πόλεις τῆς βυλτικῆς καὶ τῆς βορείου θαλάσσης, κατὰ τὸ ὅποτον λογαριάζονται τὰ μεγάλα βάρη. Κατὰ τὴν διαφόρην τὸν τρόπον, ἐν οἷς εἶναι εἰς χρῆσιν διαφέρει κατὰ τὴν βαρύτετητα, κοινῶς δὲ λογαριάζεται 5 πεντηνάρια ἢ 500 λίτρας.

νον 100 μάρκας τραπεζικάς, διὰ δὲ τὸ Δβεκικὸν πληρῶναι πλείον τι, ὡς καλλίτερον.

§. 30.

Χρυσίον ἀγοράζει ἡ τράπεζα μόνον ὅσον χρειάζεται κατ' ἔτος διὰ χάραγμα τῶν φλωρίων καὶ τῶν πορτυγαλλαισίων¹⁾. Αὐτὸ τὸ τελευταῖον νόμισμα, τὸ ὁποῖον κυρίως εἶναι μᾶλλον μνημονόμισμα (μετάλιον), καὶ ὑπάρχει ἐν χρήσει μόνον εἰς Ἀμβέργον, ἔχει τιμὴν 10 φλωρίων. Ἡ τῶ χρυσίῳ πραγματεία, μ' ὅλον ὅπῃ τὰ χρήματα τῆς τραπέζης συνίστανται εἰς ἀργύριον, ἐνεργεῖται εἰς Ἀμβέργον διὰ τῆς τραπέζης καθὼς ἐνεργεῖται πᾶσα ἄλλη ὑπόθεσις· μόνον θεωρεῖται τὸ χρυσίον κατὰ πάντα, ὡς πᾶν ἄλλο εἶδος πραγματείας, καὶ ἡ τιμὴ τε λοιπὸν ἐξήρτηται ἐκ τῆς πολλῆς ἢ ὀλίγης ζητήσεως αὐτῶ τῶ πολυτίμῳ μετάλλῳ· εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν αὐτῶ βάλλεται ὡς βάσις τὸ σπέτσμα φλωρίον, τὸ ὁποῖον ἐδῶ εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ Ὀλλανδικόν, καὶ μάλις ἔχει τὸ κεχαραγμένον φλωρίον, ἀλλὰ τὸ ἐτι ἀχάρακτον, ἐμπεριεχόμενον εἰς τὰς λάμας τῶ χρυσίῳ. Τῷτο τὸ ὀνομάζει φλωρίον κατὰ τὸ ζῶγιον (ἀλμάρο), τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ συγχέται μὲ τὸ κεχαραγμένον φλωρίον. Εἰς αὐτὸ τὸ τελευταῖον δίδει ἡ τράπεζα τιμὴν 6 μάρκων, καὶ τὴν ὀνομάζει 6 μάρκας εἰς φλωρία. Ἡ τιμὴ αὕτη ὡς πρὸς τὸ τραπεζικὸν νόμισμα μεταβάλλεται, καθὼς αὐξάνει ἢ ἐλαττῶται ἡ ζήτησις τῶν φλωρίων. Τὸ δὲ ἐδῶ ἐννοούμενον χρυσίον πρέπει νὰ εἶναι 23 $\frac{1}{2}$ κερατίων ἀγνόν, καὶ δι' αὐτὰ τὰ κεράτια λοχαζιάζει ἡ τράπεζα 67 φλωρία.

§. 31

1) Πορτυγαλλαῖσιον Portugallöser, νόμισμα χαραχθὲν τῷ πρώτῳ εἰς τὴν Πορτυγαλίαν, ὀνομάζεται καὶ μεγάλου κρουσάδου. Τὸ ἐν Ὀλλάνδῃ πορτυγαλλαῖσιον, τὸ καὶ κρουσάδου τῶ Ἐμμανυὴλ λεγόμενον ἔχει ὅλην 751 ἄσων Ὀλλ. 6 $\frac{2}{3}$ ἐξ αὐτῶν ἔμβαινεσιν εἰς 1 μάρκα καὶ Κολλωνιακὴν 23 $\frac{1}{2}$ κερατίων ἀγνότητος, ἢ 6 $\frac{2}{3}$ εἰς 1 μάρκαν ἀγνῶ χρυσίῳ. καὶ τιμᾶται 10 φλωρ. Ὀλλ. σχεδόν. Ἡ πόλις Ἀμβέργον χαράττει πορτυγαλλαῖσια ἀκέραια, ἡμίσεια καὶ τέταρτα ἀπὸ 10, 5 καὶ 2 $\frac{1}{2}$ φλωρία βαρύντητος.

Πρὸς τέτοις ὅλα τὰ λοιπὰ νομίσματα, τὰ ἐρχόμενα ἰδίως εἰς τὸ ἐμπόριον δύνανται νὰ συγκριθῶσι μὲ τὰ τραπεζικὰ νομίσματα. Ὅθεν τὰ νέα $\frac{2}{3}$ εἶναι 30 $\frac{2}{3}$ τὰ ἑκατὸν, καὶ τὸ νόμισμα τῆς συμφωνίας περίπε 45 τὰ ἑκατὸν κατώτερα τῶν τραπεζικῶν. Διότι τῶν πρώτων εἶναι κεχαραγμένη ἡ μάρκα πρὸς 18 φιορίνια, ἢ 12 τάληρα, ἢ 36 μάρκας, τῶν δὲ τελευταίων πρὸς 40 μάρκας, ἢ πρὸς 13 $\frac{1}{2}$ τάληρα, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύνανται νὰ διορισθῶσιν ὅλαι αἱ συγκρίσεις πάντων τῶν ἐπιλοιπῶν νομισμάτων πολλὰ εὐκόλα.

§. 32.

Ἡ τράπεζα κλείεται μόνον ἅπαξ τῇ ἐνιαυτῇ, δηλαδὴ τῇ 31 Δεκεμβρίῃ. Διαρκεῖ δὲ τὸ κλείσιμον 14 ἡμέρας, καὶ μόλις τῇ 15 Ἰαννουαρίῃ γίνονται αἱ προσθαφαιρέσεις ὡς πρότερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν Καμπιάλων.

§. 1.

Μεταξὺ τῶν μεγάλων βοηθημάτων τῇ ἐμπορίῃ εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς ἡμέρας, ἀνήκει ἐξαιρέτως ἡ χρῆσις τῶν καμπιάλων. Μετὰ τὴν μεγάλην εὐκολίαν, ἣν ἐπροξένησεν ἡ ναυτιλία, καὶ ἡ καλὴ διαταξίς τῶν ταχυδρόμων (ποσῶν), εἰς τὰς ὑποθέσεις τῇ ἐμπορίῃ, τὸ ἐμπόριον ἐν γένει, ἄνευ τῆς χρήσεως τῶν καμπιάλων, ἦθελε πάσχει μεγάλας δυσκολίας. Ἐπειδὴ ἐὰν δὲν ἤθελεν εὐρε-

θῇ κἀνέν μέσον, δι' ἧν ἡμπορῇ τις νὰ διορίσῃ τινὰ, διὰ νὰ συνάξῃ χρημᾶτα χρεωσθέντα αὐτῷ ὑπὸ ἄλλου τινος, κατοικούντος εἰς τὸν μακρυνόν, ἔπρεπεν αὐταὶ αἱ ἀμοιβαῖαι ὑποθέσεις τὰ ἐξισών-
ται μὲ ἐξαποσολὰς μετρητῶν χρημάτων, τὸ ὅποιον ἤθελεν ἔχει
μεγάλην δυσκολίαν καὶ πολλὰ ἔξοδα. Τότε καὶ ὁ ἀμοιβαῖος λο-
γαριασμός, ἐτι δὲ καὶ ἡ συμφωνία εἰς τὴν τιμὴν τῶν πραγμά-
των, δι' ἧς ἐμελλον οἱ πραγματευταὶ νὰ πληρώνωνται ἀμοιβαί-
ως, ἤθελον προξενήσῃ μεγάλας δυσκολίας. Διὰ τῷτο καὶ εἰς τὴν
καιρὸς ἡμῶν τότε μόνον ἐλλοιπὶ τινὲς νομίσματα εἰς ἄλλον τό-
πον, ὅταν ἡ εἶναι χρεία νὰ ἐξισωθῇ ἡ ἀμοιβαία ζυγοσταθμία
εἰς τὸ ἐμπόριον, ἢ ὅταν ἡξενύρῳσιν, ὅτι ἐν ἐκ τῶν πολυτίμων
μετάλλων ἔχει πλεονάζον ζήτησιν εἰς τὸν ἓνα ἢ εἰς τὸν ἄλλον τό-
πον, καὶ ὁ ἀποσέλλων ἐλπίζει ἐν τοιαύτῃ ζητήσῃ νὰ κάμῃ ἐτι με-
γαλῆτερον κέρδος. Γίνεται δὲ τῷτο μὲ νομίσματα, τὰ ὅποια ἔ-
χουσι πολλὰ ἐκτεταμένην καταλλαγὴν (κάμπιον), καὶ δίδουσι κέρ-
δος εἰς ἐκεῖνον, ὃς τις ἡξενύρει νὰ τὰ πωλήσῃ ἐν τῷ προσήκοντι
καιρῷ εἰς τὸν ἓνα ἢ εἰς τὸν ἄλλον τόπον. Μεταξὺ αὐτῶν τῶν
νομισμάτων ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἐμπόριον κατ' ἐξοχὴν αἱ πιάσραι ¹)
καὶ τὰ Ἀλβερτοτάληρα ²) Αἱ πρώται φθάνουσιν ἕως εἰς τὴν
Κίνα, καὶ τὰ τελευταῖα εἶναι ἐν χρήσει ἐξαιρέτως εἰς τὴν Ρωσ-
σίαν. Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς ἐφρέθη ἀνωτέρω, αἱ ἐξαποσολαὶ τῶν
νομισμάτων ἐπροξένον πολλὰ περιστατικὰ εἰς τὸ ἐμπόριον, ἦσαν
ἐπόμενον τὸ νὰ ἐφενύρῳσιν οἱ πραγματευταὶ εὐκολίας εἰς τῷτο.

§. 2.

- ¹) Ἰδὲ περὶ τῆς πιάσρας τὸ σημείωμα ἐν τῇ 23 σελίδι. Τῷτο εἶναι τὸ
τυρκισὶ λεγόμενον διρεκλὴ ἐκ τῶν ἐπ' αὐτῷ τυπομένων δύο φύλων,
ἐξ ὧν ὀνομάζεται καὶ ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ Columnaria, καὶ Pello de plata.
Φέρεται δὲ πλῆθος ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν Ρωσίαν διὰ τὸ ἐμπόριον τῆς σίτου.
²) Albertsthaler, νόμισμα ἀργυρῶν τῆς Ὀλλάνδης, τὸ ὅποιον ἐχαράχθη
τὸ πρῶτον τῷ 1618 ὑπὸ Ἀλβέρτου τῷ Ἀρχιδουκὸς τῆς Αὐστρίας, καὶ
ἐκ τῆ Βουργουνδικῆ-σανκτῆ, τῷ ἐπ' αὐτὸ τυπομένῳ ὀνομάζεται καὶ
Βουργουνδικὸν τάληρον. τὸ ἀργυρίον τε εἶναι 13 λοτῶν καὶ 8 κακ-
κων ἀγνόν. Αὐτὸ εἶναι τὸ νόμισμα, κατὰ τὸ ὅποιον πραγματινύ-
ονται οἱ Ὀλλανδοὶ μετὰ τῶν Ρώσων εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς
Βαλτικῆς θαλάσσης, ὅπερ οἱ Ρῶσσοι ὀνομάζουσι φέμκα. 3½
τοιαῦτα τάληρα εἶναι ἴσα μιᾷ μάρκᾳ κολλωνιακῇ. Εἰς τὴν Ὀλ-
λάνδαν τιμᾶται 50 σβερίων κοινῶν (κυράντ). καθ' ἡμᾶς ἔχει δο. 8 ¾

Αἱ καμπιάλαι κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην ἐφευρέθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖ εἰσῆχθησαν κατὰ πρῶτον εἰς τὴν χρῆσιν. Εἶναι γνωστὸν, ὅτι τότε τὸ ἐμπόριον ἤκμαζεν ὑπερβολικὰ κατ' ἐκείνας τὰς τόπας, καὶ ἐπροξένει συνδέσµους σχεδὸν μὲ ὅλα τὰ ὀπωσθὲν ἐμπορευόμενα ἔθνη. Τὰ πράγματα λοιπὸν ὠδήγησαν τὰς ἀνθρώπους κατὰ φυσικὸν λόγον εἰς τὸτο. Π. χ. ὁ Ἰταλὸς πραγματευτὴς Α. εὐχαρισήθη νὰ εὕρῃ ἓνα συμπολίτην τε Β., περὶ τοῦ ὁποῖου ἤξευρεν ὅτι εἶχε νὰ λαμβάνῃ παρὰ τινος ξένου πραγματευτοῦ χρεὸς τι, εἰς τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐχρεώσεται. παρεκάλεσε λοιπὸν τὸν Β. νὰ δεχθῇ παρ' αὐτοῦ τὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν ἐχρεώσεται νὰ πληρώσῃ εἰς αὐτὸν ὁ μακρυνὸς χρεώσης τε. Ὅθεν ἐπρεπεὶ ὁ Β. νὰ παραγγείλῃ τὸν ξένον χρεώσῃν τε νὰ δώσῃ τῷ δανειστῇ τῷ Α. ἄλλα τόσα ὅσα αὐτὸς ἔλαβε παρ' ἐκείνου. συμφωνήσαντες ἐν ἀμφοτέροις ἔδωκεν ὁ Β. εἰς τὸν Α. μίαν ἐγγράφον παραγγελίαν (Assignment, ὡς τότε ἐλέγετο) πρὸς τὸν χρεώσῃν τε, χωρὶς νὰ θεωρηθῶσι τὰ ἰδιαιτέρα δίκαια, τὰ ὁποῖα δίδει τὴν σήμερον ἡ καμπιάλα εἰς τὸν κτήτορα.

§. 3.

Ἐκ τούτου βλέπομεν, πόσον φυσικὰ προέκυψεν ἡ καμπιάλα, καὶ ὅτι συνήρχοντο εἰς αὐτὴν τέσσαρα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα καὶ τώρα πρέπει νὰ συνέρχωνται, εἰάν πρέπη ἡ καμπιάλα νὰ εἴναι τακτικὴ συρμένη καμπιάλα. Ὁ ἐκδίδων τὴν καμπιάλαν εἰς διαταγὴν (ὀρδινίαν) ἐνὸς ἄλλου, ὀνομάζεται ἐκδότης (τραέντης ἐκ τῆς Ἰταλικῆς λέξεως, Tralsare, σύρειν, ἐκδίδειν), ὃς τις ὡς δανειστής καὶ ὡς πωλητὴς τῆς καμπιάλης καθιστάνει τὸν ἀγοραστὴν αὐτῆς εἰς τὸ δίκαιον, νὰ παραλάβῃ τὴν ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένην ποσότητα. Τὸ δεύτερον πρόσωπον εἶναι ὁ ἔχων νὰ πληρώσῃ χρεὸς τι εἰς τόπον μακρυνόν, καὶ δι' αὐτὸ τὸ τέλος ἀγοράζει τὴν καμπιάλαν παρὰ τοῦ ἐκδότου. Αὐτὸς δὲ λαμβάνων τὴν καμπιάλαν πρέπει νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ἐκδότην τὴν ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένην ποσότητα, ἢ καθὼς λέγεται νὰ τὴν ἐμβάσῃ ἢ εἰσάξῃ (ρεμιτίρῃ), δι' ὃ καὶ εἰσαγωγὸς (ρεμιτέντης) ὀνομάζεται.

Οὗτος εἰλεῖ τὴν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀγορασθεῖσαν καμπι-
άλαν πρὸς τὸν δανειστὴν τε, παραγγέλλων αὐτῷ, νὰ τὴν παρήσῃ-
σῃ εἰς ἐκεῖνον, ὅς τις ἔχει νὰ τὴν πληρώσῃ, καὶ νὰ τὸν ἐρωτή-
σῃ: ἂν θέλῃ νὰ τὴν πληρώσῃ κατὰ τὸν διορισμένον καιρὸν;
Ὅθεν αὐτὸς ὀνομάζεται παρήσσιας ἢ ἐμφανισῆς (πρεξεντάντης)
τῆς καμπιάλης. Ὁ δὲ συρόμενος (τρασσάτος), ἀφ' ἧ ἀποδεχ-
θῇ τὴν καμπιάλην, ὀνομάζεται ἀποδοχεὺς (ἀκτζεπτάντης), ὅς
τις ἔπειτα εἶναι βιασμένος, νὰ πληρώσῃ τὴν καμπιάλαν.

§. 4.

Εὐρίσκεται δὲ ἐν δευτέρῳ εἶδος καμπιάλων, εἰς τὰς
ὁποίας παρήσσιαζονται μόνον δύο πρόσωπα. Ὁ ἐκδοτὴς ἐκδί-
δει μίαν καμπιάλαν ἐφ' ἑαυτὸν, εἰς τὴν διαταγὴν τῷ δανειστῇ τε,
ὅς τις δὲν ἔχει πολλὴν πίσιν εἰς αὐτὸν, καὶ σοχάζεται, ὅτι εἰς
τὴν καμπιάλαν ἔχει ἐν γράμμα καλλίτερον τῆς κοινῆς ὁμολογίας.
Αἱ τοιαῦται καμπιάλαι λέγονται ξηραί. Κοινῶς νομίζονται αὐ-
ται, ὅτι εἶναι τὸ παλαιότατον εἶδος τῶν καμπιάλων, καὶ ὀνομά-
ζονται ἐτι καμπιάλαι πανηγυρικαί, τὰς ὁποίας ἐξέδιδον οἱ πραγμα-
τευταὶ μεταξύ των, οἵτινες ἐπραγματεύοντο ποτὲ μόνον εἰς τὰς
πανηγύρεις. Πολλοὶ ἦσαν ἐξ αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠδύναντο νὰ πλη-
ρώσωσι τὰς ἀγορασθεῖσας πραγματείας μὲ μετρητὰ, εἶχον ὅμως
πίσιν (κρέδιτον). Αὐτοὶ λοιπὸν ἐξέδιδον καμπιάλας ἐφ' ἑαυτοὺς, εἰς
τὴν διαταγὴν τῷ πωλήσαντος αὐτοῖς τὰς πραγματείας, ὑποσχά-
μενοι ἐν αὐταῖς, νὰ τὰς ἐξαγοράσωσι μὲ μετρητὰ χρήματα, κατὰ
τὴν ἐλευσομένην πλησιεσέραν πανήγυριν,

§. 5.

Αἱ καμπιάλαι τῶν προῤῥηθέντων εἰδῶν εἶναι πληρωτέαι
εἰς καιρὸν διορισμένον, καὶ ἐν τῇ καμπιάλῃ ρητῶς σημειωμέ-
νον, ὅς τις λέγεται πτωσίς (σκαδέντζα) ἢ διορία. Ὁ καιρὸς
αὐτὸς σημειῖται κοινῶς εἰς τὰς καμπιάλας διὰ τῆς λέξεως ἕξο
(Ufo) ὅπερ ἐστὶ χρήσις ἢ ἕθος, τὸ ὁποῖον βέβαια εἰς τὸ ἐμπό-
ριον τῶν καμπιάλων δὲν σημαίνει πάντοτε τὸ αὐτὸ διάστημα και-
ρῶ. Ἀλλὰ κοινῶς διορίζεται κατὰ τὸ διάστημα τῷ τόπῳ, εἰς τὸν ὁ-

ποῖον

ποῖον ἔχει νὰ πληρωθῇ ἡ καμπιάλα. Οὕτω σημαίνει δι' ὅλας τὰς ἐντὶ Γερμανία πληρωτέας καὶ ἀπὸ Ἀμβέργε συρμένους καμπιάλας, καιρὸν 14 ἡμερῶν, διὰ καμπιάλας Ὀλλανδικὰς καὶ Γαλλικὰς, ἑνὸς μηνὸς, διὰ τὰς Ἰταλικὰς, Ἰσπανικὰς καὶ Πορτογαλλικὰς, 1 $\frac{1}{2}$ μηνὸς, διὰ τὰς Σβεκικὰς καὶ Ῥωσικὰς, 65 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως (dato) τῆς καμπιάλης. Ἐν γένει τὸ ἔθος (Ufo) εἶναι διωρισμένον ἐν ταῖς διαταγαῖς τῶν καμπιάλων ἐκάστης Ἀγορᾶς. Οὕτως εἰς Νυρεμβέργην καὶ Αὐγέαν τὸ ἔθος εἶναι 15 ἡμέραι, ἡμισυ ἔθος 8 ἡμέραι. Εἰς τὴν Ἀντβέρπην καὶ εἰς Ἀμσερδὰμ, διὰ τὰς ἀπὸ τὴν Γερμανίαν καὶ Ἑλβετίαν καμπιάλας, εἶναι τὸ ἔθος 14 ἡμέραι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν. Διὰ τὰς καμπιάλας ἀπὸ τὰς παραθαλασσίαις πόλεις τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, 50 ἡμέραι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν, ἀπὸ τὴν Γένφην, Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν, 50 ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως, ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλίαν, 2 μῆνες ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως. Εἰς τὴν Λισβόναν ἐννοεῖται τὸ ἔθος, διὰ τὰς Ἰσπανικὰς καμπιάλας 14 ἡμέραι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν, διὰ δὲ τὰς Ὀλλανδικὰς καὶ Γερμανικὰς, 2 μῆνες μετὰ τὴν ἐκδοσιν, διὰ τὰς Γαλλικὰς καμπιάλας, 60 ἡμέραι, καὶ διὰ τὰς Ἰταλικὰς, 5 μῆνες μετὰ τὴν ἐκδοσιν. Εἰς τὴν Λισβόρον εἶναι τὸ ἔθος διὰ τὰς καμπιάλας ἀπὸ Λόνδρον καὶ Λισβόναν, 3 μῆνες μετὰ τὴν ἐκδοσιν, ἀπὸ τὴν Ἀντβέρπην, Ἀμσερδὰμ, Κολωνίαν, Καδιξ, Ἀμβέργεν, καὶ Μαδρίτ, 2 μῆνες μετὰ τὴν ἐκδοσιν, διὰ τὰς Ἰταλικὰς καμπιάλας, 3 ἕως 0 ἡμέραι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν. Ἀπὸ τὴν Ἑλβετίαν, 8 ἡμέραι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν, ἀπὸ τὴν Σικελίαν, 1 ἕως 2 μῆνες μετὰ τὴν ἐκδοσιν, ἀπὸ τὴν Σαρδινίαν, 10 ἡμέραι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν. Εἰς τὴν Λόνδρον εἶναι τὸ ἔθος διὰ τὰς Γερμανικὰς, Ὀλλανδικὰς καὶ Βραβανδικὰς καμπιάλας 50 ἡμέραι, διὰ τὰς Ἰσπανικὰς, 2 μῆνες, καὶ διὰ τὰς Ἰταλικὰς, 5 μῆνες μετὰ τὴν ἐκδοσιν. Εἰς τὴν Γένοβαν εἶναι τὸ ἔθος 2 μῆνες διὰ τὰς Ὀλλανδικὰς, Ἰσπανικὰς καὶ Πορτογαλλικὰς καμπιάλας, διὰ τὰς Ἀγγλικὰς, 5 μῆνες μετὰ τὴν ἐκδοσιν, διὰ τὰς ἀπὸ τὴν Ῥώμην, Μεδιόλανα, καὶ Λισβόρον, 8 ἡμέραι μετὰ τὴν ἐμφάνισιν.

Εἶναι ὅμως πολλαὶ πόλεις, ἐπὶ τὰς ὁποίας σύρονται καμπιάλαι, καὶ ἐκεῖθεν ἐκδίδονται δι' ἄλλας τόπους, χωρὶς νὰ εἶναι σημαντι-

μικτικαὶ ἢ κυρίως Καμπιαλοαγοραί. Αἰταὶ λοιπὸν δὲν ἔχουσιν προσδιορισμένον τι ἔθος. Ἡ συνήθεια δὲ εἰσήγαγεν εἰς τὴν Γερμανίαν τὸ νὰ ἐννοῇται δι' αὐτὰς τὰς πόλεις ὑπὸ τὸ ὄνομα ἔθος (*Usa* διάστημα 30 ἡμερῶν).

§. 6.

Ἐκτὸς δὲ τῶν καμπιάλων μὲ διορίαν τῆς ἔθους (*Usa wechsel*), εἶναι καὶ ἄλλο εἶδος, αἱ λεγόμεναι ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει (*avista*), αἱ ὁποῖαι ἅμα ὡς ἐμφανισθῶσιν ὑπὸ τῆς κατοχῆς εἰς τὸν συρόμενον, πρέπει νὰ πληρωθῶσιν, ὁμοίως καὶ αἱ πληρωτέαι μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως. Αὐταὶ αἱ καμπιάλαι ὀνομάζονται σύντομοι. Ὁ φρόνιμοςπραγματευτὴς δὲν ἐκδίδει εὐκολὰ καμπιάλας ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει εἰς μεγάλας ποσότητας, διότι αἱ τῆς συρομένης πρὸς τὸν ἐκδότην σχέσεις δύνανται νὰ λάβωσι μεγάλην μεταβολὴν, καθ' ὃν καιρὸν αἱ καμπιάλαι εὐρίσκονται καθ' ὁδόν. Ἐχομεν τοιαῦτα παραδείγματα τινῶν ἐκδότην, οἱ ὁποῖοι ἐκδόντες καμπιάλας ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει εἰς μεγάλας ποσότητας, ἔπαθον ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας μεγάλην ζημίαν. Ἐπειδὴ ὁ κάτοχος τῆς ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει καμπιάλης, ἡμπορεῖ διὰ πολλὰς αἰτίας νὰ ἐμποδισθῇ ἀπὸ τῆς νὰ συνάξῃ τὴν ποσότητα τῆς καμπιάλης εἰς τὸν τόπον τῆς συρομένης, καὶ τυχὸν μετὰ χρόνου νὰ δυνῇ διὰ νὰ παρῇσιάσῃ τὴν καμπιάλαν εἰς πληρωμὴν. Εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα ὅμως ἡμπορεῖ ὁ συρόμενος νὰ χρεωκοπήσῃ, καὶ ὁ ἐκδότης, ὅς τις ἐνόμιζε τὴν ἐπ' αὐτῇ ἐκδοθεῖσαν καμπιάλαν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει ὡς πρὸ πολλῆς πληρωμένην, πρέπει πάλιν νὰ τὴν πληρώσῃ. Ἐκ τούτων βλέπομεν πόσῃν πρόνοιαν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ πραγματευτὴς διὰ τὰς ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει καμπιάλας. Αἱ αὐτὰς τὰς αἰτίας, πραγματευταὶ ἀξιοὶ μὲ θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, καλῶς ἐπρόβαλον, τὸ νὰ προσίθῃται εἰς τὰς ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει καμπιάλας ἡ θέσις αὕτη: *τετέσι, Πληρώσατε ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τὴν ποσότητα τῶν. . . ἢ παρακατάθετε αὐτὴν διὰ τῆς Κριτηρίου.* Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ ἐκδότης εἶναι σκεπασμένος δι' οἷον δὴ ποτε περιστατικόν, καὶ δὲν ἔχει νὰ φοβῇται ζημίαν τινὰ, ὅ, τι καὶ ἂν ἤθελε συμβῇ μὲ τὴν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει καμπιάλαν.

Αὕτη

Αὕτῃ ἡ νέα τάξις ἡμπορεῖ βέβαια διὰ τὴν καινοτομίαν νὰ φανῇ κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν συρόμενον δυσάρεστος· ἐπειδὴ δὲ αὐτῇ προκίπτει φανερά δυσπιστία πρὸς αὐτόν. Ἀνίσως ὅμως αὕτῃ ἡ συνήθεια ἤθελεν εἶναι κοινὴ, τότε δὲν ἤθελε πειράζει πλέον τι νὰ καθῶς τώρα.

§. 7.

Ἐκ τούτου προέρχεται, τὸ νὰ ἐκδίδωσιν οἱ φρόνιμοι πραγματευταὶ τὰς καμπιάλας των μὲ πολλὰ σύντομον διορίαν μετὰ τὴν ἔκδοσιν (date). τὴν σήμερον φθάνουσιν ἐνίοτε εἰς τόσῃν πρόνοιαν, ὥστε λογαριάζουσι καὶ τὰς ἡμέρας τῆς διακρίσεως (respécto), αἱ ὁποῖαι συνηθίζονται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπως μέλλει νὰ πληρωθῇ ἡ καμπιάλα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ Ἀγγλος ἐν καιρῷ εἰρήνης, καὶ κατὰ τὸν συνηθὲν δρόμον τῶν ταχυδρόμων, ἐκδίδει τὴν καμπιάλαντες πρὸς τὸν ἐν Παρίσιῳ πραγματευτὴν, πληρωτέαν μίαν ἡμέραν μετὰ τὴν ἔκδοσιν. Βέβαια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κομισθῇ ἡ καμπιάλα εἰς μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὴν Λόνδραν εἰς τὸ Παρίσιον, λογαριάζουσιν ὅμως εἰς τὴν Λόνδραν τὰς 11 ἡμέρας τῆς διακρίσεως τῇ Παρίσι, καὶ ἡ καμπιάλα ἡμπορεῖ πολλὰ εὐκόλα νὰ φθάσῃ εἰς τὸ Παρίσιον πρὶν παρέλθωσιν αὐταὶ αἱ ἡμέραι, εἰς δὲν ἐμποδίζουσιν ἄλλα ἐναντία περιστατικά.

Αἱ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει καμπιάλαι, καὶ ἐν γένει ὅλαι αἱ σύντομοι, διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς συνηθεῖς καμπιάλας μὲ ἔθος (Usé) ὡς πρὸς τὴν τιμὴν, διότι εἶναι εὐλογον, νὰ δίδῃ τις πλείοντερόν τι διὰ μίαν καμπιάλαν, δι' ἧς λαμβάνει τὴν πληρωμὴν εὐθύς ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν διορισμένον τόπον, παρὰ ὅταν ἀγοράσῃ μίαν καμπιάλαν, ἣ τις πληρώνεται μετὰ ἓνα ἢ δύο μῆνας, ἢ ἐτι ἀργότερα.

§. 8.

Κατὰ τὴν συνηθὲν διαγωγὴν τῇ ἐμπορίᾳ ἐκδίδεται μόνον μία καμπιάλα, ἣ τις λέγεται μόνῃ ἢ πρώτῃ, πολλάκις ὅμως γίνεται καὶ δευτέρα διὰ τὴν αὐτὴν ποσότητα. Ἡ αἰτία τῆς δευτέρας εἶναι,

είναι, πρώτον: εάν τύχη κατά τι εναντίον συμβεβηκός να χαθῇ ἡ πρώτη, ἢ να φθάσῃ ἀργὰ εἰς τὸν τόπον τῆ συρομένης, να ὑπάγῃ καὶ ἡ δευτέρα ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ. καὶ δεύτερον: τις Πραγματευτὴς μὴ θέλων να βάλλῃ εἰς κίνδυνον τὴν πίσιν τε (τὸ κρεδιτόν τε), ἢ να λάβῃ ἐνδεχομένην τιὰ ζημίαν εἰς τὰς περιπλεγμὰς τῶν καμπιαλικῶν πραγμάτων, σέλλει πρὸς ἀσφάλειαν τε τὴν πρώτην καμπιάλαν πρὸς τὸν φίλον τε *A.* εἰς Λόνδραν, παραγγέλλων αὐτῷ να τὴν ἐμφανίσῃ εἰς τὸν ἐκεῖ *B.* διὰ να τὴν ἀποδεχθῇ, καὶ ἔπειτα να τὴν φυλάξῃ. Ὁ *A.* ἐκτελέσας τὴν παραγγελίαν τε τὸν εἰδοποιεῖ, ὅτι ἡ πρώτη ἀπεδέχθη. Ὁ πραγματευτὴς γράφει εὐθὺς μίαν δευτέραν, προσιδεῖς ἐν αὐτῇ, ὅτι ἡ πρώτη εἶναι ἀποδεδεγμένη ὑπὸ τῆ *B.* ἐν Λόνδρᾳ, καὶ εὐρίσκεται παρὰ τῷ *A.* Ἡ δευτέρα λοιπὸν ἡμπορεῖ να περιέλθῃ ὅσον θέλει, πρέπει, εάν μόνον φθάσῃ εἰς Λόνδραν πρὸ τῆς διορίας (σκαδέντζας) να πληρωθῇ, λαμβανομένης τῆς πρώτης παρὰ τῆ *A.*

Ὅταν σέλλωνται καμπιάλαι εἰς πολλὰ μακρονὲς τόπους, ἢ διὰ θαλάσσης πολλὰ μακρὰν, γίνονται συνήθως ἔτι καὶ τρίται καὶ τέταρται καμπιάλαι, καὶ σέλλονται διὰ διαφόρων, εἰς τὸν τόπον τῆ συρομένης ἀποπλεόντων πλοίων, ὥστε ἡμπορεῖ τις βεβαίως να ἐλπίσῃ, ὅτι θέλει ὑπάγει μία ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν τόπον ἐκείνον.

§. 9.

Εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῶν καμπιάλων πρέπει να σημειώσωμεν ἔτι καὶ τὴν ἀντεκδιδομένην (ἀντισυρομένην) καμπιάλαν, ἢ ὁποία συμβαίνει κατὰ τὸν ἀκόλεθον τρόπον. Τίς πραγματευτὴς πωλεῖ εἰς τινα συμπολίτην τε μίαν καμπιάλαν ἐκδεδομένην διὰ ξένον τόπον, καὶ αὐτὸς τὴν πωλεῖ εἰς ἄλλος πραγματευτὰς. Ἡ καμπιάλα φθάνει τέλος πάντων εἰς τὸν συρόμενον, αὐτὸς ὁμῶς δὲν τὴν ἀποδέχεται, μήτε τὴν πληρώνει. Τότε ὁ κάτοχος τῆς καμπιάλης ἔχει τὸ δίκαιον, να ἐκδώσῃ μίαν καμπιάλαν πρὸς τινα τῶν τελευταίων γυρωτῶν ¹), ἢ ὀρθότερον πρὸς αὐτὸν τὸν

¹) Γυρωτὴς λέγεται ἐκεῖνος, ὁ ἀγοραστὴς τῆς καμπιάλης, ὃς τις πω-

τὸν ἐκδότην τῆς καμπιάλης, ἐν ᾗ λογαριάζει ὁ μόνον τὴν δια-
λαμβανομένην ποσότητα, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ γενόμενα ἔξοδα.
Πῶς νονεχὺς πραγματευτὴς πρέπει νὰ προσέχη κατὰ πολλὰ, μή-
πως διὰ τὴν μὴ γενομένην ἀποδοχὴν καὶ πληρωμὴν, ἐπιστρέψῃ ἢ
ἐκδοθεῖσα καμπιάλα τῇ μὲ ἀντικαμπιάλῃ, ἐπειδὴ ἐκ τούτου ἡμ-
πορεῖ πολλάκις νὰ πάθῃ σημαντικὴν ζημίαν. Διότι αἰσίως
ὑπάρχει φανερόν τι κέρδος εἰς τὴν καταλλαγὴν (κάμπιον), ὁ τε-
λευταῖος κάτοχος τῆς καμπιάλης θέλει μεταχειρισθῇ αὐτὴν τὴν
εὐκαιρίαν, καὶ θέλει ἐκδώσῃ μίαν ἀντικαμπιάλαν, ἢ τις πρέπει
εὐθὺς νὰ πληρωθῇ. Κατὰ τὸ θέρος τῷ 1799 ἦτον τὸ κάμπιον
ἀπὸ τοῦ Ἀμβέρσργον διὰ τὴν Ἰσπανίαν 32 γρότα δι' ἐν Ἰσπα-
νικὸν δεκάτιον. Εἰς πραγματευτὴς τῷ Ἀμβέρσργον ἐξέδωκε μίαν
καμπιάλαν 5000 δεκάτων ὁ δὲ τὸ Κάδιξ^{*)}, ὅπε ὅμως δὲν ἀπε-
δέχθη. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀνέβη ἡ καταλλαγὴ εἰς τὸ διπλάσιον, ἦ-
γεν ἀπὸ τὰ 32 εἰς τὰ 64 γρότα. Ὁ τελευταῖος κτίτωρ μετε-
χειρίσθη αὐτὴν τὴν περιζήσιν, καὶ ἐξέδωκε μίαν ἀντικαμπι-
άλαν 5000 δεκάτων, τὰ ὅποια ἐπληρώθησαν εἰς Ἀμβέρσργον μὲ
διπλὴν ποσότητα, παρ' ὅσῃν εἶχε λάβει ὁ ἐκδότης τῆς καμπιάλας
δι' αὐτήν. Κατὰ τὸν καιρὸν τῶν Γαλλικῶν χαρτίνων νομισμά-
των (Assignation), καὶ τῆς πολλὰ ἀλλοιωμένης τιμῆς των, ἔχασαν τι-
νὲς πραγματευταὶ πολλὰ, καὶ δὲν λείπεσι παραδείγματα, ὅπε
αἱ ἀντικαμπιάλαι ἐπροξένησαν εἰς τὸν ἐκδότην τῆς μὴ ἀποδε-
χθείσης καμπιάλης, ζημίαν 50 εἰς τὰ ἑκατὸν καὶ ἔτι πλείονα.

§. 10.

Εἰς μίαν καμπιάλαν τακτικῶς ἐκδεδομένην ἀπαιτῶνται τὰ
ἀκόλουθα. α'. Ἡ λέξις καμπιάλα πρέπει νὰ ἀναφέρῃται ἐν αἰ-
τῇ. β'. Ἡ πληρωμὴ τῶν χρημάτων καὶ τὸ εἶδος τῷ νομίσμα-
τος πρέπει νὰ ἐκφράζηται πολλὰ καθαρά. γ'. Πρέπει νὰ φα-
νερώνηται ἐκεῖνος, πρὸς ὃν ἐξεδόθη ἡ καμπιάλα. δ'. καὶ εἰς

Σ

τίνος

λὼν αὐτὴν εἰς ἄλλον γράφει ὀπισθεν αὐτῆς πρὸς τὸν σφερόμενον,
νὰ πληρώσῃ τὴν διαλαμβανομένην ποσότητα εἰς τὴν διαταγὴν τῷ
ἀγοραζῶ.

*) Κάδιξ, πόλις τῆς Ἰσπανίας τὰ Γάδιστα τῶν παλαιῶν, κεῖται ἐπὶ
τίνος νησίς Λεὼν, κατὰ τὴν δυτικὴν Ἀνδαλουσίαν.

τίνος διαταγὴν (ὀρδινίαν) ἐξεδόθη. ε. Ὁ τόπος τῆς πληρωμῆς καὶ ζ. ἡ ἡμέρα τῆς πληρωμῆς. ζ. Να φανερωῖνται ὁ τόπος ὅπου ἐξεδόθη καὶ ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ ἐξεδόθη. η. Ἄν ἡ καμπιάλα ἐξεδόθη μὲ γράμμα εἰδήσεως (Aviso) ἢ χωρὶς. θ. Ἡ καθαρά ὑπογραφή τῆς ἐκδόσεως καὶ ι. Ἄν ἐγινεν ἰδιοχείρως ἢ δι' ἐπιτροπῆς (per procura). ια. Πρέπει νὰ σημειῖται εἰς τὴν καμπιάλαν, ἂν εἶναι πρώτη, δευτέρα, ἢ τρίτη κ. τ. λ. ιβ. Ἡ ἐν τῇ καμπιάλῃ διαλαμβανομένη ποσότης πρέπει νὰ γράφηται ἅπαξ δι' ἀριθμῶν καὶ δευτέρον διὰ γραμμιάτων. ιγ. Ὁ ἐκδότης καὶ ὁ ἀποδοχεὺς πρέπει νὰ εἶναι νομίμως ἄξιοι διὰ καμπιάλας¹). Πρὸς τέτοις πρέπει νὰ παρατηρῇται, ἂν εἰς τινὰ τόπον, ἡ Καμπιαλογοράν εἶναι συνήθεια τὸ νὰ γίνονται αἱ καμπιάλαι εἰς χαρτίον ἐσφραγισμένον²). Ἀνίσως ὑπάρχῃ τοιαύτη συνήθεια, πρέπει νὰ διδῇται προσοχὴ ὥσῃν εἰς τι βσιῶδες ἀπαιτούμενον.

§. 11.

Μία καμπιάλα ἐκδεδομένη κατὰ τὸν προλεχθέντα τρόπον, ἔχει πᾶσαν καμπιαλικὴν ἰσχύν, ἢ τις δὲν εἶναι μὲν ἢ αὐτὴ εἰς ὅλας τὰς τόπους, ἐπιφέρει ὅμως πανταχῶς ἐνεχυρασμὸν, καὶ κατὰ τινὰς τόπους, προσωπικὴν φυλάκωσιν. Πάντοτε δὲ ὁ μὴ δυνάμενος ἐκπληρῶσαι τὰ καμπιαλικά χρέη τὰς πρέπει νὰ φανερωθῇ ὡς Χρεωκόπος.

Εἰς τὰς καμπιάλας δὲν χωρεῖ λόγος περὶ παρεκτάσεως ἢ ἀναβολῆς, ἀλλ' ὅτε εἶναι τὴς μέσος ὅρος μεταξὺ τῆς πληρωσῆαι καὶ

¹) Ἀξιοὶ νὰ ἐκδίδωσι καὶ νὰ ἀποδέχωνται καμπιάλας εἶναι: οἱ ἐλεύθεροι, οἱ εἰς νόμιμον ἡλικίαν φθάσαντες, καὶ ὅλως οἱ μὴ ἔχοντες νόμιμόν τι ἐμπόδιον. ἐπειδὴ κατὰ τὰς νόμους, ἀπαγορεύονται οἱ δούλοι, οἱ ἀνῆλικοι, οἱ φρενήρεις, οἱ χρεωκόποι, οἱ ἀσωτοὶ καὶ πᾶς ἐγκληματικὸς, ἀπὸ τῆς νὰ ἐκδίδωσι καὶ νὰ ἀποδέχωνται καμπιάλας.

²) Τὸ ἐσφραγισμένον χαρτίον (Stempelpapier) εἶναι ἐν χρήσει ἐξ ἐπιτάγματος τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας, εἰς πολλὰς πολιτείας τῆς Εὐρώπης, ἵνα γράφονται ἐπ' αὐτὸ ὅλα τὰ σχετικὰ γράμματα, τὰ μεταξὺ τῶν πολιτῶν γινόμενα, τὸ ὅποιον πωλεῖται εἰς τὰς χρήσεις μὲ τιμὴν ἀνάλογον τῆς ἐπ' αὐτὸ γραφησομένης ποσότητος.

καὶ τῇ χρεωκοπήσῃ, ἐκτὸς ἀνὶ τῇ Διοικήσεως γένηται συγκατάβασις. Οὕτω πολλοὶ πραγματευταὶ εἰς Ἀμβέργον κατὰ τὸ 1799, ἡταγκάσθησαν νὰ παύσωσι δι' ὀλίγον καιρὸν τὰς καμπιλικὰς πληρωμάτων, ἐξ αἰτίας ἐνὸς αἰφνιδίου καὶ ὀλοκλήρου ἐμποδίου τῇ ἐμπορίῃ, χωρὶς νὰ κηρυχθῶσι χρεωκόποι. Περὶ αὐτῶν ἦτον γνωστὸν, ὅτι τὰ πράγματά των δὲν ἦσαν εἰς κακὴν κατάστασιν, καὶ διορίσθησαν ὑπὸ ἐξετασῆς. Ἡ κατάστασις των ἐξετάχθη, καὶ εἰς εὐρίσκετο, ὅτι μόνον ὁ αἰφνιδίος ἐμποδισμὸς εἴχε προξενήσει τὴν ἀπορίαν των, ἐλάβανον ἀναβολὴν διὰ τὰς πληρωμάτων, εἰς δὲ ἐφαίνετο τὸ ἐναντίον, ἔπρεπε νὰ κηρυχθῶσι χρεωκόποι. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡλαττώθη δι' ὀλίγον καιρὸν κατὰ τὴν αὐστηρότητά των καμπιλικῶν νόμων, χωρὶς ὅμως νὰ προξενηθῇ ζημία τις διὰ τὰς δανεισὰς τῶν καμπιλικῶν.

Διὰ τῆς αὐστηρᾶς χρήσεως, ἣ τις γίνεται πρὸς τὰς καμπιλικὰς χρεώσεις κατὰ τὰς καμπιλικὰς νόμους, διακρίνεται ἡ κατὰ τὸ προσήκον ἐκδεδομένη καμπιλία, ἀπὸ τὴν ἀποδείξιν ἢ ὁμολογίαν, ἐν τῇ ἐλλείψει τῆς πληρωμῆς τῶν ὁποίων, δὲν κατατρέχεται ὁ χρεώσης ὑπὸ τῶν νόμων μὲ τόσῃν αὐστηρότητι, ὡς ἐν τῇ καμπιλίᾳ, ἀλλὰ δίδεται αὐτῇ ἔτι καιρὸς, καθ' ὃν ἡμπορεῖ νὰ εὕρῃ τρόπον διὰ τὴν πληρωμὴν.

§. 12.

Ἐπειδὴ ἡ τῶν καμπιλικῶν ἐκδοσις εἰς τὰς ἐμπορευομένας πολιτείας εἶναι ἔργον ἐσιωδέσαστον, δίκαιον εἶναι τὸ νὰ μὴ ἐπιτρέπηται αὐτῇ εἰς καθ' ἓνα. Ἐπάνω εἰς αὐτὸ διαλαμβάνουσιν αἱ γνωσαὶ τῶν καμπιλικῶν διαταγαὶ διαφορετικά. Ἐν γένει ὅμως συμφωνοῦσιν εἰς τὸ, ὅτι ἡ ἱκανότης τῇ ἐκδίδῃν καμπιλίας ἀνήκει κυρίως εἰς τὸν ἐνεργεῖα πραγματευτήν. Κατὰ τὰς Προσιακὰς νόμους τῶν καμπιλικῶν, εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐκδίδωσι καμπιλίας καὶ οἱ κτήτορες τῶν εὐγενικῶν ὑποστατικῶν, καὶ οἱ γενικοὶ μισθωταὶ τῶν ἡγεμονικῶν ἀξιωμάτων. Πᾶς ἄλλος δύναται νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἱκανότητα τῆς τῶν καμπιλικῶν ἐκδόσεως παρὰ τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας τῇ τόπῃ τε. Ὅσον δὲ διὰ τὰς γυναικας, κατ' ἐξοχὴν ὅμως διὰ τὰς χήρας, τὰς ἐξακολυθούσας τὸ ἐμπόριον τῶν ἀποθανόντων ἀνδρῶν των, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ

παραπέμφωμεν τὸν φιλομαθῆ ἀναγνώστην εἰς τὰς διαφόρους καμ-
πιαλοδιαταγὰς τῶν ἐμπορευομένων πολιτειῶν, ἐπειδὴ ἐδὼ ἤθε-
λεν εἶναι πολλὰ διεξοδικὸν τὰ ἐξηγήσωμεν τὰς διαφορετικὰς ἰ-
διότητας ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ ἄρθρον. Πρὸς τούτοις δὲν ἔπρεπεν
αἱ γυναῖκες, μήτε καὶ αἱ τῶν ζώντων πραγματευντῶν, νὰ ἔχωσι
τὴν καμπιαλικὴν ἱκανότητα. Ἐστὶ οἱ μὴ κυρίως ἐμπορευόμενοι,
ὡς π. χ. οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ δὲν ἐπιτρέπονται νὰ
ἐκδίδωσι καμπιάλας, ἀλλὰ μόνον ὁμολογίας χρεωστικὰς.

Οἱ ἀνήλικοι, ἢ οἱ ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ὄντες, εἶναι ἀ-
νίκανοι τῇ ἐκδίδῃ καμπιάλας. Ἐν τούτῳ δὲ πρέπει νὰ θεωρη-
ται εἰς ποῖον χρόνον τῆς ἡλικίας παύει ἡ ἀνηλικιότης. Ἐὰν δὲ
ὁ ἀνήλικος υἱὸς ἐνεργῆταις ἰδίᾳς ὑποθέσεις τε, κηρύττεται ὡς ἱκανὸς
τὰ ἐκδίδῃ καμπιάλας, ἀνίσως ἢ τῶν καμπιάλων διαταγῇ τῇ τότε
ἐν αὐτῷ διατρέβει, δὲν διορίζει τὸ ἐναντίον. Εἰς μεγάλας ἐμπο-
ρικὰς Ἀγοράς, ὡς π. χ. εἰς Ἀμβούργον ὁ πραγματευτής ἐλευ-
θεροῦναι τὸν υἱὸν τε ἀπὸ τὴν ἐπεξεσσιότητα, ὅταν ἄρχεται νὰ
πραγματεῖται ἰδίως, καὶ ἔκτοτε αὐτὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐκδίδῃ
καμπιάλας.

Περὶ τῆς γυρώματος τῶν καμπιάλων.

§. 15.

Αἱ καμπιάλαι δὲν ἤθελον φέρει πολλὰ μεγάλην εὐκολίαν εἰς
τὸ ἐμπόριον γενικῶς, εἰὰν ἤθελον μένῃ μίαν εἰς τὰς χεῖρας ἐ-
κείνων, οἱ ὁποῖοι ἀνήκον κυρίως εἰς μίαν τελείαν καμπιάλαν.
Διὰ τὰς πολλαπλασιασθῆ ἢ ὑφέλειά των, εἰσῆχθη ἡ συνήθεια
μεταξὺ τῶν πραγματευντῶν, τῇ νὰ μεταβαίνουσιν αἱ κατὰ τὴν
προσῆκσαν τάξιν, ἐκδεδομέναι καμπιάλαι καὶ εἰς ἄλλα πρόσωπα,
τὰ ὅποια δὲν ὀνομάζονται ἐν τῇ καμπιάλῃ. Αἱ καμπιάλαι εἴ-
ναι ἐκδεδομέναι συνήθως εἰς τὴν διαταγὴν τῇ ἐμφανισῇ, ὅς τις
λοιπὸν ἐκ τούτου ἔχει τὸ δίκαιον, νὰ μεταφέρῃ εἰς ἄλλον τινὰ δα-
νειήσαντα τὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο αὐτὸς νὰ λάβῃ.
Διὰ τὰς πληρώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ χρεὸς τε, ἢ μπορεῖ νὰ τὸν διορί-
σῃ, νὰ λάβῃ τὴν ποσότητα τῆς καμπιάλας ἀντ' αὐτῆς παρὰ τῇ
συρμένῃ. Τούτο γίνεται πολλὰ ἀπλῶς, ἤγουν: Αἱ ἐμὲ εἰς τὴν
δια-

διαταγήν τῆ (δεῖνος), τὸ ὁποῖον γράφεται εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς καμπιάλης. Αὐτὸ τὸ ἔργον λέγεται ὑπὸ τῶν πραγματευτῶν γυρῶναι (girare). Ὁ διδὼς τὴν καμπιάλαν εἰς ἄλλον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὀνομάζεται γυρωτῆς (girante), ὁ δὲ ἄλλος, εἰς τῆ ὁποῖα τὴν διαταγήν ἔγινεν ὁ γύρος, λέγεται γυρωμένος (girato). Ὅταν πάλιν αὐτὸς δώσῃ τὴν καμπιάλαν εἰς τρίτον τινὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὀνομάζεται αὐτὸς μὲν γυρωτῆς, ὁ δὲ νέος κτήτωρ, γυρωμένος. Αὐτὸ τὸ γέγραμμα ἡμπορεῖ, κατὰ τὰς πλείονας καμπιαλικὰς διαταγὰς, νὰ πολλαπλασιασθῇ κατ' ἀρέσκειαν, ἕως ὅτε δηλαδὴ, ὁ τελευταῖος γυρωμένος λάβῃ παρὰ τῆ ἀποδοχέως τὴν ποσότητα τῆς καμπιάλης, καὶ ἔτις εἶναι ὅλοι οἱ προλαβόντες γυρωταὶ ὡς πληρωμένοι, καὶ τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται, χωρὶς ἄλλων περιζυτικῶν, τετελειωμένον.

Ὅλαι αἱ καμπιάλαι, χωρὶς ἐξαιρέσεως, δύνανται νὰ γυρωθῶσι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, καὶ νὰ δοθῶσιν ἀπὸ ἑνα πραγματευτὴν εἰς ἄλλον διὰ πληρωμὴν.

§. 14.

Αὐταὶ αἱ γυρωμέναι καμπιάλαι δύνανται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ κυκλοφορῶσι μεταξὺ πολλῶν πραγματευτῶν εἰς διάφορας ἐμπορικὰς Ἀγορὰς κατοικούντων, καὶ νὰ χορηγέωσιν ἀμυβαίως ὡς πληρωμὴ. Ἡ καμπιάλα τότε λέγεται, ὅτι ἐμβήκεν εἰς κυκλοφορίαν. Πρέπει ὅμως νὰ γίνῃται φροντίς, ἵνα μὴ κυκλοφορῇ ἡ καμπιάλα παρὰ πολὺν καιρὸν, καὶ νὰ ἐμφανισθῇ μετὰ τὴν πτώσιν (σκαδέντζαν) εἰς τὴν πληρωμὴν, ἐπειδὴ τὸτο ἦθελεν εἶναι παραμέλεια, ἢ ἄλλο σφάλμα, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἀπολογεῖται κατ' ἑνὲν τρόπον ὁ ἐκδότης, ὡς τις ἀφ' ἑδῶς ἀπὸ τὰς χειρὰς τῆς καμπιάλαν, δὲν φροντίζει περὶ τῆς κυκλοφορίας τῆς. Διὰ νὰ μὴ ἐπάγῃ ὅμως ἡ κυκλοφοροῦσα καμπιάλα ἀρχὰ εἰς τὴν ἀποδοχὴν, γίνεται συνήθως ἡ πρόνοια, ὥστε ὁ ἐκδότης τῆς εἰς κυκλοφορίαν δοθείσης καμπιάλης δι' ἀσφάλειαν, ἐκδίδει μίαν δευτέραν καμπιάλαν, τὴν ὁποίαν στέλλει πρὸς τινὰ φίλον τε εἰς τὸν τόπον τῆ συρροῆς, διὰ νὰ τὴν προσφέρῃ εἰς αὐτὸν νὰ τὴν ἀποδεχθῇ· ἔπειτα προσέσθαι εἰς τὴν πρώτην, ὅτι

ὅτι ἡ δευτέρα εὐρίσκεται παρὰ τῷ (δεῖν), εἰς τὸν (δεῖν) τόπον διὰ τὴν ἀποδοχὴν. Ὁ δὲ τελευταῖος γυρωμένος τῆς κυκλοφορέσης καμπιάλης, πρέπει νὰ λάβῃ τὴν παρὰ τῷ (δεῖν) ἀποδεγμένην δευτέραν καμπιάλαν, καὶ μὲ τὰς δύο ὁμοῖαις τὰς χεῖρας νὰ ζητήσῃ τὴν ποσότητα. Ὁ ἀνταποκριτὴς ὅμως, ὅς τις ἐφρόντισε διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς δευτέρας καμπιάλης, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζητήσῃ τὴν πληρωμὴν, ἀλλ' ἔχει τὸ δίκαιον νὰ ζητήσῃ διὰ τῇ Κριτηρίᾳ νὰ παρακατατεθῇ ἡ τιμὴ τῆς, ὅταν ἰδῇ, ὅτι ἡ κυκλοφορέσα καμπιάλα δὲν ἐφθασεν ἔτι ἐν τῇ διορίᾳ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τῆς.

Πᾶς γυρωτὴς εἶναι κύριος τῆς καμπιάλης, ἐν ὅσῳ δὲν τὴν γυρώσῃ εἰς ἄλλον, καὶ ἀνίσως ἡ καμπιάλα δὲν ἀποδεχθῇ, καὶ δὲν πληρωθῇ, ἕκαστος γυρωμένος ἀνατρέχει εἰς τὸν γυρωτὴν τε, ἕως εἰς τὸν ἐκδότην. Ὁ τελευταῖος γυρωμένος ὅμως δύναται νὰ ἐκλέξῃ ἓνα ἐκ τῶν προτέρων γυρωτῶν, ὅποιον θέλει καὶ ὅποιον νομίζει ἰκανώτερον νὰ πληρώσῃ. Αὐτὸς δὲ πρέπει νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν καμπιάλαν, καὶ νὰ ζητήσῃ τὸ δίκαιόν τε εἰς τὰς προλαβόντας γυρωτάς, τὸ ὅποιον δίδεται αὐτῷ κατὰ τὰς καμπιαιλικὰς διατάξεις, εἰάν εἶναι ἰκανοὶ νὰ πληρώσωσιν. Ἀνίσως ὅμως ὁ ἐκδότης μὲ 6 γυρωμένους χρεωκοπήσωσιν, ὁ ἑβδομος γυρωμένος ἔχει δίκαιον νὰ ἔμβῃ εἰς τὰς χρεωκοπικὰς συνδρομὰς ὅλων τῶν προγυρωτῶν καὶ τῷ ἐκδότη, καὶ ἠμπορεῖ, ἀνίσως ἕκαστος χρεωκόπος δίδῃ εἰς τὰς δανειζάς τε μόνον 20 τὰ ἑκατὸν, νὰ λάβῃ πλειότερα τῶν ὅσα ἔχει νὰ λαμβάνῃ ¹).

§. 15.

Ἐν γένει δὲ σημειωτέον εἰς τὸ γύρωμα,
α. ὅτι ὁ τελευταῖος γυρωμένος νὰ φροντίξῃ ὅσον ταχέως δύ-
ναι

¹) Τῆτο φαίνεται ἄδικον· καὶ ποῖος συγχωρεῖ ἓνα τοιῦτον δανεισμὸν, νὰ ἔμβῃ εἰς συνδρομὴν ὅλων τῶν προγυρωτῶν τε, ἔξ ἴσου μὲ τὰς λοιπὰς ἰδί-
ας δανειζάτων, μὲ ὅλην τὴν ποσότητα τῆς καμπιάλης, καὶ ἔχῃ
μὲ τὰ λείψανα μόνον, ἀφαιρουμένης δηλαδὴ ἐκείνης λήψεως ἀπὸ τῆς
τελευταίας γυρωτῆς ἕως τῆς ἐκδότου;

νεται διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς καμπιάλης, καὶ ἀνίσως δὲν ἡμπορέσῃ νὰ τὴν ἐνεργήσῃ ἐν τάχει, νὰ στείλῃ τὴν καμπιάλαν ὅσον τάχιστα πρὸς τὸν ἐκδότην ὀπίσω, διὰ νὰ φροντίσῃ ἐκεῖνος.

- β'. Ἐὰν εἶναι ἐκδεδομένοι, ὡς εἴρηται πρῶτη, δευτέρα κ.τ.λ. μόνον μία ἐξ αὐτῶν χρήζει νὰ γυρωθῇ.
- γ'. Ἐὰν ἔγυχε μία γυρωμένη καμπιάλα νὰ ἐγυρώθῃ καὶ μετὰ τὴν πτώσιν τῆς, τὸ γύρωμα αὐτὸ εἶναι ἄκυρον.
- δ'. Ἐὰν τις γυρωμένος ἔχῃ διαγμὸν διὰ τὴν ποσότητα τῆς καμπιάλης, ἔχει τὸ ἐλευθερὸν, νὰ ζητήσῃ παρὰ τῷ γυρωσαντος ἀσφάλειαν διὰ παρακαταθήκης εἰς τὸ Κριτήριον, ἢ δι' ἐνεχύρου.

§. 16.

Εἶπον ἀνωτέρω (§. 10.) ἐν τοῖς ἀπαιτούμενοις εἰς μίαν ἐντελὴ καμπιάλαν, ὅτι πρέπει νὰ φανερώνηται ἡ ἐν τῇ καμπιάλῃ ἐμπεριεχομένη ποσότης. Αὕτῃ λέγεται ἡ τιμὴ (βαλέτα) τῆς καμπιάλης. Περὶ τῆς ὁποίας σημειώξω, ὅτι κατὰ πολλὰς τρόπους σημειῖται εἰς τὰς καμπιάλας, καθ' ὃν ἔχει λογαριασμὸν ὁ ἐκδότης μετὰ τῷ εἰσαγωγῇ, καὶ ὁ γυρωτὴς μετὰ τῷ γυρωμένῳ.

Ὅθεν γράφεται εἰς τὴν καμπιάλαν:

- α'. Τὴν τιμὴν ἔλαβον εἰς μετρητὰ παρὰ τῷ εἰσαγωγῇ ἢ παρὰ τῷ γυρωμένῳ, ἢ
- β'. Τὴν τιμὴν εἰς πραγματείας, αἱ ὁποῖαι ἀναπληρῶσι τὸν τόπον τῶν μετρητῶν χρημάτων.
- γ'. Τὴν τιμὴν εἰς λογαριασμὸν. Πραγματεύεται πολυεργοὶ καὶ ἀσφαλεῖς δίδουσι πρὸς ἀλλήλους πίσιν καμπιλικήν, τ. ε. ἀποδέχονται ὁ εἰς τῷ ἄλλῳ καμπιάλας ἕως προσδιωρισμένης, ἢ μὴ προσδιωρισμένης τινὸς ποσότητος, ἢ ὁ εἰς χρεωσεί, εἰς τὸν ἄλλον. Ἐὰν ὁ ἐκδότης ἔχῃ νὰ λαμβάινῃ, καὶ ἐκδίδῃ καμπιάλαν ἐπ' αὐτῷ εἰς αὐτὸ τὸ χρέος, γράφει εἰς τὴν καμπιάλαν: τὴν τιμὴν εἰς λογαριασμὸν.
- δ'. Τὴν τιμὴν εἰς ἐμαυτόν. Ταύτην τὴν φράσιν μεταχειρίζεται ὁ πραγματευτής, ὅταν θέλῃ νὰ συνάξῃ χρέος

τι εἰς

τι εἰς ἄλλον τόπον διὰ καμπιάλης. Παραγγέλλει τὰ τῶν ανταποκριτῶν τε, νὰ συνάξῃ ἐκὶ τὴν ποσότητα τῆς κομπιάλης καὶ νὰ τὴν εἰσάξῃ εἰς αὐτόν.
 ε. Ὅταν δέ τις πραγματευτὴς θέλῃ νὰ πληρώσῃ ἄλλον τινὰ διὰ καμπιάλης, γράφει εἰς αὐτὴν: τὴν τιμὴν παρὰ τῷ αὐτῷ ἑλαβόν.

§. 17.

Κατὰ τὰς καθ' ἡμᾶς χρόνος ἀνεφάνη ἓτι ἕτερον εἶδος καμπιάλων, περὶ τῷ ὁποίῳ πρέπει καὶ διὰ τὴν ὁλοκληρίαν τῷ συγγραμμάτων, νὰ εἰπω ὀλίγα τινά. Ἐννοῶ τὰς κυπλοκαμπιάλας (Kellerwechel)¹), αἱ ὁποῖαι γίνονται ἔτω. Ἐξ γράφει μίαν καμπιάλαν ὡς δῆθεν ἀλλαχόθεν ἐλθούσαν. Ὁ ἐκδότης καὶ ὁ εἰσαγωγὸς ἐν αὐτῇ εἶναι ὀνόματα πλασά, καὶ ἀρίσως δὲν εἶναι τοιαῦτα, μὴ ὅλον τὸτο δὲν ἐρωτῶνται· μήτε εἶναι χρεῖα πάντοτε τὸ νὰ εἶναι ὁ ἀποδεχθεὶς ἀληθὲς ὄνομα. Ἡ ἡ καμπιάλα εἶναι ἐκδομένη διὰ τρίτον τινὰ τόπον, καὶ εἰς ἄλλον τόπον διωρισμένη νὰ πληρωθῇ²). Ἐπειτα σημειῖνται οἱ μέτοχοι ὡς γνωσταί, καὶ ἔτι εὐρίσκεται εὐκολὰ ὁ ἐκλογιστὴς (discontent), εἰὰν αὐτοὶ δὲν ὑπερβῶνται πύσης πίσεως. Ἡ καμπιάλα εξαγοράζεται πρὸ τῆς διορίας, καὶ κατασκευάζεται πρότερον ἐν ὁμοίῳ χαρτίῳ, τὸ ὁποῖον πωλεῖται εἰς ἄλλον καὶ μετὰ τὴν τιμὴν αὐτῇ εξαγοράζεται τὸ πρῶτον. Τὸτο φθάνει εἰς τόσον βαθμόν, ὥστε ἐφάνησαν τοιαῦτα κυπλοκαμπιάλαι, μὴ ἔχουσαι καὶ μήτε δίπλωμα, δεικνύον ὅτι ἦσαν περικλεισμέναι εἰς γράμμα. Μία τοιαύτη καμπιάλα ἐφάνη εἰς Ἀμβέργον, ἐκδομένη δῆθεν εἰς Βερδὼ, κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἐν αὐτῇ σημειωμένην ἡμέραν τῆς ἐκδόσεως³).

§. 18.

¹) Τὰς λεγομένας οικονομικάς.

²) Domicilirt. Ὅταν τις θίλῃ νὰ ἐκδώσῃ μίαν καμπιάλαν πληρωτέαν εἰς ἄλλον τόπον, ὅπου αὐτὸς δὲν ἔχει γνωρίμον τινὰ, πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ σῶρῃ τὴν καμπιάλαν, τὴν σῶρει πρὸς ἑαυτὸν, ἐπιστημειῶν ἐν τῇ τέλει, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῆς πληρωμῆς νὰ ὑπάγῃ ὁ κτήτωρ αὐτῆς πρὸς τὸν (δεῖνα), νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς πληρωμῆς. Αὕτη ἡ πράξις λοιπὸν λέγεται domicilium, τ. ε. εἰσοίκησις.

³) Κατὰ τὸ 1796, ὅτε συνέβησαν αἱ συχναὶ χρεωκοπίαι ἐν Βιέννῃ ἀ-

Καθὼς εἰς τὸν πολιτικὸν βίον ἕκαστον πρᾶγμα ἔχει τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν μέρος τε, καὶ ὅσην μεγάλην ὠφέλειαν φέρει, ἡμπορεῖ μὲ ὅλον τὸτο πάντοτε νὰ προξενήσῃ κατάχρησιν, ὥτως εἶναι καὶ αἱ καμπιᾶλαι. Ἐδῶ ἐννοῶ περὶ τῆς κενῆς ἀντικαταλλακτικῆς (Wechselreiterei), ἡ ὁποία γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον: Πολλοὶ ἀδύνατοι πραγματευταὶ ζητοῦσι διὰ καμπιᾶλων ἀμοιβαίως ἐκδεδομένων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, νὰ ἀποκτήσωσι πῖσιν καὶ χρήματα, διὰ νὰ ἐνεργήσωσι μὲ αὐτὰ ἄλλα ἐπιτηδεύματα, ἢ καμπιαλοεμπόριον. Ἐπειδὴ ὑποθετέον ὅτι τὰ χαρτῖα ἐνὸς ἀνθρώπου δὲν ἔχουσιν ἱκανὴν πῖσιν εἰς τὸν τόπον ὅπου κατοικεῖ, ἔχουσιν ὅμως πῖσιν αἱ καμπιᾶλαι τῶν διαφόρων φίλων τε ἐντοπίων καὶ ξένων. Αὐτοὶ ὅλοι ὁμῶς συμφωνοῦσιν ἀναμεταξύ των ἀπροσδιόριστον καμπιαλικὴν πῖσιν, καὶ σύρρουν ὁ εἰς πρὸς τὸν ἄλλον, καθὼς τὸ ἀπαιτεῖ ἡ χρηματικὴ των χρεία, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς κερδολογίας των, φροντίζουσιν ὅμως νὰ ἀποκτήσωσιν αἱ καμπιᾶλαι των πῖσιν, διὰ τῶν πολλῶν γυρωτῶν, τὰς ὁποῖας βύλλουσιν εἰς τοιαῦτα χαρτῖα, καὶ ἀγωνίζονται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτὴν νὰ ἐλκύσωσιν εἰς τὸ ἀνεμιαῖον ἔργον των ἐμπορικὰς οἰκας καλὰς καὶ ἀσφαλεῖς. Αἱ αὐτῆς τῆς κατὰ τὸ φαινόμενον ἡνωμένης πίσεως ζητοῦσι νὰ οἰκαιοποιηθῶσι χρήματα ξένα, καὶ πολλάκις ἐπιτυχῶς χάνουν τεράστιον δι' ὀλίγον καιρὸν. Ἐπειδὴ διὰ τὴν μεγάλην ἀσφάλειαν, τὴν ὁποίαν φαίνονται νὰ ἔχουσιν αἱ καμπιᾶλαι των, εὐρίσκονται ἱκανοὶ πλέσιοι, οἳ τινες διὰ καίποιον κέρδος ἀγοράζουσι μὲ μετρητὰ αὐτὰς τὰς καμπιᾶλας.

Αὐτὸ λοιπὸν ἐξακολουθεῖ μὲ ἀδιάκοπον ἐνέργειαν, καὶ σήμερον εἶναι ὁ εἰς δανειστής, αὔριον ὁ ἄλλος, καὶ τις ἀντικαταλλάκτης φοβόμενος τὴν κακὴν ἐκβασιν, πολλάκις, μὲ ὅλην τὴν καλὴν τε θέλησιν, δὲν δύναται νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τοῦ περιπλεγματος. Πρέπει ὅμως νὰ προσημειώσῃ, ὅτι ἐὰν ἡ ἄλυσος τῶν ἀντικαταλλακτικῶν δὲν εἶναι πολλὰ μεγάλη, καὶ δὲν εἶναι πολ-

Ο

λά

νεκαλύφθησαν πολλὰ τοιαῦτα οἰκονομικαὶ καμπιᾶλαι, καὶ τινες ἐκ τῶν χρεωκοπησάντων ἐφάνησαν, ὅτι δὲν εἶχον ἐξ ἀρχῆς κερᾶλαιον, ἀλλ' ἐπραγματεύοντο μόνον διὰ τῶν οἰκονομικῶν καμπιᾶλων.

ἀὰ κακοσύνθετος, ἡμπορεῖ ἢ καταλλαγῇ (τὸ κάμπιον) ἀπὸ ἑ-
να τόπον εἰς ἄλλον, ὅταν τὴν μεταχειρισθῶσι καλῶς καὶ φέρῃ
εἰς αὐτὴν κέρδος πραγματικόν, ἢ τελάχισον ἐνεργεῖ πόσον, ὡ-
ς ἡ αντικαταλλακτικὴ δὲν προξενεῖ ζημίαν. Ἐχομεν ὅμως
παραδείγματα τοιῶτων καμπιάων ζημιώδη, τὰ ὅποια διὰ τὴν
συντομίαν δὲν ἀναφέρονται ἐδῶ. τὰτα εἶναι βέβαιοι, ὅτι εἰς τὰς
ἀντικαταλλακτικὰς ἢ καταλλαγῇ εἶναι κρίσιμος, καὶ ἐπικίνδυ-
νος, ὅταν ἡ ἐλπίς τῆς ἀντικαταλλάξεως ἐπιτηρίζεται εἰς αὐτὴν,
ἢ τις δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξέσπιαν τε.

Πᾶς πραγματευτὴς πρέπει καὶ φυλάττεται μὲ μεγάλην προσο-
χὴν ἀπὸ τῆς ἀντικαταλλάξεως, ἐπειδὴ δι' αὐτῶν ἡμπορεῖ καὶ συμ-
βῇ ἐν τοιῶτον περίπλεγμα, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον πολλὰκις δὲν δύναται
καὶ ἐλευθερωθῇ. Πρὸς τέτοις, ἀνίσως κοπῇ εἰς ἀρμόδιον ἀπὸ αὐτὴν
τὴν ἄλυσον, πρέπει καὶ κοπῶσι καὶ οἱ ἄλλοι ὅλοι, ἢ οἱ πλείοτε-
ροι. Τοιαῦτα παραδείγματα συνέβησαν πολλὰ συχνὰ, ἐξαιρέτως
δὲ εἰς Ἀμβέργον τῷ 1763, καὶ τὸ φθινόπωρον τῷ 1799.

§. 19.

Ἐπειδὴ αἱ καμπιάαι ἐξαιρέτως διὰ τῆτο εἶναι ὠφέλιμοι
καὶ ἀναγκαῖαι εἰς τὸ ἐμπόριον, διότι μεταβαίνουσιν εὐκόλως ἀ-
πὸ ἑνα τόπον εἰς ἄλλον, χωρὶς καὶ εἶναι τις ὑποκείμενος διὰ καὶ
σέλλη χρήματα μετρητὰ, ἀναγκαίως ἔπεται, ὅτι ἡ τιμὴ τῶν
καμπιάων, τόσον εἰς τὸν ἑνα ὅσον καὶ εἰς τὸν ἄλλον τόπον
να ἡμπορῇ καὶ διορίζεται κατὰ τι σερεὸν νόμισμα. Ὅθεν ἀ-
παιτεῖται τις σύγκρισις τῆς ἐσωτερικῆς βάσεως τῆς ἀργυρίας τῆς
νομίσματος, τὸ ὁποῖον λαμβάνει ὁ ἐκδότης διὰ τὴν πωληθεῖσαν
καμπιάαν τε, μὲ ἐκεῖνο, ὅπερ αὐτὸς πωλεῖ εἰς τὸν εἰσάγω-
γόν. Αὐτὴ ἡ σύγκρισις τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν κατ' ἐπίνοιαν νομι-
σμάτων ονομάζεται ἡ ἐξ ἴσου τιμὴ (pari) τῶν καμπιάων ἐνὸς
τόπου μετὰ τῆς ἄλλης. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον παραβάλλονται
τὰ ἐν χρήσει νομίσματα ἐν τινι τόπῳ μὲ τὰ νομίσματα τῆς ἄλ-
λης, καὶ ἐκ τῆτο διορίζεται ἡ ἰσοτιμία. Οὕτω π.χ. 100 τάλη-
ρα τραπεζικὰ παραβαλλόμενα μὲ 123 $\frac{1}{3}$ τάληρα κοινὰ τῆς Ἀμ-
βέργου, εὐρίσκονται ἀκριβέστατα εἰς τὴν ἐξ ἴσου τιμὴν τῶν. Ἐν

Γαλλικὸν μικρὸν τάληρον (petit écu) τριῶν λιβρών, ὅταν ἴσεται εἰς τὰ 25 $\frac{1}{2}$ σίλλιγγα τραπεζικὰ, εἰρίζεται μὲ τὸ Ἀμβουργικὸν τραπεζικὸν σῶσα· εἰς τὴν ἐξ ἴσου τιμὴν. Ἐν τῇ ἰσοτιμίᾳ τῶν καμπιάλων θεωρεῖται ἡ αὐτὴ ποσότης καὶ ποιότης τῶν νομισμάτων, καὶ οὐχὶ ἡ εἰκὼν καὶ ἡ ἐπιγραφή αὐτῶν, ἀλλ' ἐξετάζεται μόνον, πόσον ἀργύριον δίδω· ἐγώ, καὶ πόσον λαμβάνω; Ἐὰν ὁ εἰσαγωγὸς λαμβάνῃ τόσον ἄγνόν ἀργύριον, ὅσον μοι δίδει διὰ τὴν καμπιάλαν, λέγω ὅτι τὸ νόμισμα τῆς καμπιάλης ἴσεται εἰς τὴν ἰσοτιμίαν τε. Περὶ δὲ τῶν μεταβολῶν, τὰς ὁποίας προξενεῖ ἡ κατὰ καιρὸς καταλλαγὴ εἰς αὐτὴν τῇ ἰσοτιμίᾳ, θέλω ὁμιλήσει κατωτέρω.

§. 20.

Πολλὰς δίδονται εἰς τὸν πραγματευτὴν καμπιάλαι εἰς πληρωμὴν, αἱ ὁποῖαι ἐνίοτε εἶναι πληρωταὶ μόλις μετὰ τινος μηνος. Αὐτοὶ δὲ ἔχει χρεῖαν τῶν χρημάτων τε δι' ἄλλας ὑποθέσεις. Ὅθεν ὑπάγει πρὸς ἀνθρώπους πλεσίους, οἱ ὅποιοι ἔχουσι χρήματα κείμενα ἀργά, καὶ συμφωνεῖ μετ' αὐτῶν, πόσα νὰ τοῖς δώσῃ εἰς τὰ ἑκατὸν, ἐὰν θέλωσιν αὐτῷ πληρῶσαι τὴν ποσότητα τῆς καμπιάλης εὐθὺς, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν διορίαν τῆς θέλωσι λάβει τὴν τιμὴν αὐτῆς ὁλόκληρον. Τὰ σημεῖα, ἐπ' αὐτῇ εἰς τὰ ὁποῖα συμφωνῶσιν ἀμφοτέρω τὰ μέρη, περὶ τῆς καιρῆς τῆς παρελευσομένης ἕως τῆς πληρωμῆς τῆς καμπιάλης ὀνομάζονται ἐκλογισία (disconto), καὶ τὸ νὰ πληρωθῇ τις μίαν καμπιάλαν κατὰ τὸν περιγραφέντα τρόπον, λέγεται ἐκλογίζεσθαι (discontiren). Ὁ δὲ τὰ χρήματα διδὼς διὰ τὴν καμπιάλαν ὀνομάζεται ἐκλογισὴς (discontent).

Εἰς πᾶσαν μεγάλην ἐμπορικὴν Ἀγορὰν εὐρίσκονται πάντοτε πολλοὶ πλεῖσιοι, ἢ καὶ πραγματευταί, οἱ ὅποιοι μὴ δυνάμενοι νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ χρήματά των μὲ πολλὴν ὠφέλειαν, καταγίνονται μὲ τὴν ἐκλογισίαν, καὶ διὰ τὸ ἐνμετάβολον αὐτῆς κερδαίνουσιν ἀπὸ αὐτὰ τὸ ἔργον ποτὲ μὲν πολλὰ ποτὲ δὲ ὀλίγα.

Ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις τῆς ἐκλογισίας ἐξήρτηται κυρίως ἀπὸ τὰς ἀπολεσθῆς αἰτίας :

α. Ἀπὸ τὴν ἑλλειψιν, ἡ ἀφθονίαν τῶν χρημάτων εἰς τινὰ Καμπιαλοαγοράν. Ἐπειδὴ ὅταν εἰρίσκωνται πολλὰ χρήματα ἔτοιμα, γίνεται μεγάλη συνδρομὴ τῶν ἐκλογισῶν οἱ ὅποιοι θέλωσι νὰ βάλωσιν εἰς ἔργον τὰ χρήματά των, διὰ νὰ μὴ τὰ ἀφήσωσιν ὅμως ἀργὰ, ἐκπίπτει ὁ εἰς τὸν ἄλλον. Τῷτο συμβαίνει πολλάκις εἰς τὰς μεγάλας Καμπιαλοαγοράς, μάλιστα τὸν χειμῶνα, ὅτε οἱ πράγματευται, ἐξ αἰτίας τῆς καὶρὸς δὲν δύνανται νὰ κάμωσι κερδολογίας διὰ θαλάσσης, καὶ μόνον ὀλίγας εἰς τὴν πόλιν των καὶ ἐντὸς τῆς χώρας. Ὅταν ὅμως τὰ χρήματα εἶναι σπάνια, ἀναβαίνει ἐπομένως ἡ ἐκλογισία, ἐπειδὴ οἱ καταγινόμενοι μὲ αὐτὸ τὸ ἔργον, μεταχειρίζονται πρὸς ὄφελός των τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀπολαμβάνωσιν ἐκ τῶν κεφαλαίων των τὴν αὐτὴν τόκον, ὅσον ἤθελαν δυνηθῆναι.

β. Μία κεφαλαιώδης αἰτία τῆς ἀναβάσεως τῆς ἐκλογισίας εἶναι, ὅταν προσφέρωνται πολλαὶ καμπιάλαι νὰ ἐκλογισθῶσι. Οἱ ἐκλογισταὶ τότε εἶναι πλέον κύριοι τῆς καταστάσεως τῆς ἐκλογισίας, καὶ ἐπειδὴ ἡ ζήτησις τῶν χρημάτων των τότε εἶναι πολλὰ μεγάλη, ζητοῦσι μεγάλας τράκας. Ὅταν δὲ προσφέρωνται ὀλίγαι καμπιάλαι εἰς τὴν ἐκλογισίαν, πίπτει τότε ἡ ἐκλογισία.

Ἐγγίνει ὅμως τὸ πλεῖον ἢ ἑλάττων τῶν ἐμπορικῶν υποθέσεων ἔχει μεγάλην εἰσροὴν εἰς τὴν ἐκλογισίαν. Εἰς πραγματευτῆς εὐκατάστατος βιάζεται ἐνίοτε, διὰ τὰς μεγάλας υποθέσεις τε νὰ δίδῃ τὰς καμπιάλας τε νὰ χρηματολογηθῶσι μὲ ἐκλογισίαν, ἐπειδὴ ἔρχονται δι' αὐτὸν ὥραι, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει ἱκανὰ ἔτοιμα χρήματα.

Τὸ ἐκλογίζεσθαι ἦτον τὸ πάλαι αἰσχύνῃ διὰ τὸν πράγματευ-

ματευτήν, ἐπειδὴ δὲ αὐτῷ ἐδείκνυνεν ὅτι εὐρίσκεται εἰς ἀπορίαν χρημάτων. Εἰς τὰς καθ' ἡμῶς ἡμέρας ὅμως ἔλειπεν αὕτη ἡ κακῶς ἰουμένη αἰσχίνη, καὶ ὁ πραγματευτὴς τῶρα σπανίως συ-
 ελλεται νὰ δώσῃ τὰς ἀνὰ χεῖράς τε καμπιάλας ἵνα ἐκλογισθῶ-
 σι, διότι μὲ τὰ χρήματα ἡμπορεῖ πολλὰκις νὰ κερδήσῃ πλείοντε-
 ρα, παρ' ὅσα συμποσῶνται οἱ τόκοι τῆς ἐκλογισίας, καὶ αὐτὸς
 πρέπει νὰ ἀφίγῃ τὰ ἄσπρα τῷ ὅσον ὀλιγώτερον δύναται, νὰ
 μένωσιν ἀργά.

§. 23.

Εἰς τὸ καμπιαλικὸν ἐμπόριον λογαριάζεται ἡ ἐκλογισία διὰ 12
 μηνῶν. Μετρῶνται λοιπὸν αἱ ἡμέραι, ὅσαι λείπουσιν ἕως τῆς διο-
 ρίας τῆς καμπιάλας κατὰ τὸ μηνολόγιον. Ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν
 πωλεῖται ἡ καμπιάλα συναριθμεῖται ὁμῶς πρὸς χάριν τῶ ἀγορα-
 εῦ. Οἱ δώδεκα μῆνες ὅμως λογαριάζονται μόνον διὰ 360 ἡμέ-
 ρας. Θετίον μία καμπιάλα πωλεῖται τῇ 24 Σεπτεμβρίου καὶ ἡ
 διορία τῆς πίπτει κατὰ τὴν 3 Δεκεμβρίου, λογαριάζεται κα-
 τὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον: ἕως τῆς διορίας τῆς πληρωμῆς εἴναι
 ἀκόμῃ 71 ἡμέραι, καὶ ὅταν εἴναι ἡ ἐκλογισία εἰς τὰ 12 τὰ
 ἑκατὸν, καὶ ἡ ποσότης τῆς καμπιάλας γρόσια 6000, γίνεται ὁ
 ἐκόμενος λογαριασμός.

τί δίδουσιν.	6000 γρόσια
	εἰς 71 ἡμέρας
εἰν 100 γρόσια	
εἰς 360 ἡμέρας	δίδουσι 12 γρόσια;
Ἀπόκρ.	διδ. γρ. 142.

Ἐπειδὴ ὁ χρόνος λογαριάζεται διὰ τὸν ἐκλογισὴν ποντοτέ-
 ρας παρ' ὅσον εἶναι τῶντοι, αὐτὸς κερδαίνει.

§. 24.

Ὁ κάτοχος καμπιάλας τινὸς ἐκδομένης μὲ διορίαν διεξοδι-
 κήν, δὲν ζημιώνεται πάντοτε τὴν ἐκλογισίαν, τὴν ὁποίαν δίδει εἰς
 τὸν ἐκλογιστήν, ἂν καὶ τὰ ληφθέντα χρήματα ἀφήσῃ ἀνενέργητα. Λι-
 ὅτι εἰν εἶναι πραγματευτὴς νανεχῆς, πρέπει νὰ ἐλογαρίασθῃ διὰ τὴν
 ἐκλο-

ἐκλογισίαν τὸν καιρὸν ὅταν ἡγόρασε τὴν καμπιάαν. Ὅθεν ἵ-
δύνατο νὰ μὴ δώσῃ τόσα διὰ μίαν καμπιάαν πληρωτέαν μετὰ
71 ἡμέρας, ὅσα ἤθελε δώσῃ διὰ μίαν ἄλλην, διὰ τὴν ὁποί-
αν ἤθελε λάβει τὰ χρήματα εὐθὺς, καὶ δὲν ἐξημιώνετο τὸς τό-
κος τῆς ἐκλογισίας. Αὐτὸς λοιπὸν ἐφρόντισε νὰ τὸς κερδήσῃ ὅ-
ταν ἡγόρασε τὴν καμπιάαν μετὰ τὴν διεξοδικὴν διορίαν.

§. 25.

Ἡ ἐκλογισία τῆς καμπιάας μετὰ διεξοδικὴν διορίαν φαίνεται
καὶ εἰς τὴν καταλλαγὴν αὐτῆς, ἐπειδὴ εἶναι κεκρυμμένη
αὐτὴ εἰς τὴν ἀναβιβασμένην καταλλαγὴν τῆς καμπιάας, τῆς
ἐκδομένης ἐπὶ διορίᾳ τινῶν μηνῶν. Διὰ τὸτο ἡ καταλλαγὴ τῆς
Ἀμσερδὰμ π. χ. εἰς καμπιάας μετὰ σύντομον διορίαν εἶναι 39 $\frac{1}{2}$
εὔβεραι διὰ 32 σίλλιγγα τραπεζικὰ τῆς Ἀμβέργης. εἰς καμπιάας
δὲ μετὰ διπλὴν ἐξῆς (εἴς) εἶναι 39 $\frac{1}{2}$. Ὅθεν εἰς αὐτὴν τὴν δια-
φορὰν τῶν $\frac{1}{2}$ ὑπερνοεῖται ὁ τόκος τῶν τῆς ἐκλογισίας διὰ τὰ 32
σίλλιγγα τραπεζικὰ, τὰ ὅποια μέλλουσι νὰ πληρωθῶσι μετὰ δύο
μηνῶν. Ὅταν ἡ ἐκλογισία αὐξάνῃ τότε καὶ ἡ διαφορὰ αὐτῆς τῶν
καμπιάων μετὰ σύντομον ἢ διεξοδικὴν διορίαν εἶναι ἐτι μεγαλη-
τέρα. Ἐπειδὴ τὸ ἐν εἶναι ἐπόμενον τῆς ἄλλης, καὶ εἶναι ἐν χρήσει
εἰς ὅλας τὰς ἐμπορικὰς Ἀγοράς, ὅταν τὸ ἐμπόριον εὐρίσκειται
εἰς τὸν συνήθη καὶ ἀτάραχον δρόμον τε.

§. 26.

Ἐπειδὴ ἡ κατάστασις τῆς χρηματικῆς ἐνὸς φιλέργου πραγματευ-
τῆ καθ' ἑκάστην μεταβάλλεται, καὶ αὐτὸς μετὰ ὅλον τὸ κατὰ πάν-
τα εὐκατάστατον τῆς ἐμπορίας τε, τυχὸν πολλάκις νὰ μὴ ἔχῃ ἱ-
κανὰ χρήματα πρόχειρα ἐπάνω εἰς τὴν ἀκμὴν, ἵνα πληρῶσιν τὰς
πρὸς αὐτὸν ἐκδομένας καμπιάας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διορί-
ας, ἡ συνήθεια καὶ τελευταῖον οἱ νόμοι συνεχωρήσαν εἰς τὸν
πραγματευτὴν, διὰ τὴν πληρωμὴν ἐτι μίαν ἀναβολὴν πολλῶν ἢ
ὀλίγων ἡμερῶν. Πρὸς τούτοις ἡμπορεῖ μία καμπιάα νὰ κυκλο-
φορῇ πολὺν καιρὸν, καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς,
πολλὰ ἄργά. Διὰ νὰ μὴ προέλθῃ λοιπὸν ἐκ τούτου αἰφνιδικὸς τις
βλάβη, αὐτὴ ἡ ἀναβολὴ εἶναι καθ' ὅλα πολλὰ καλὴ. Αὐταὶ αἱ
ἡμέ-

ἡμέραι ὀνομάζονται ἡμέραι διακρίσεως (resped), καὶ εἶναι εἰς τὰς διαφορὰς ἐμπορευομένους τόπους διαφορετικά. Τινὲς τόποι ἔχουσι πολλὰς, ἄλλοι δὲ ἔχουσιν ὀλίγας. Ἐν γένει δὲ εἶναι εὐκταῖον, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν νὰ μὴ εἶναι πολλὰ μικρὸς, καὶ τελάχιστον εἰς τὰς πλείους ἐμπορευομένους τόπους νὰ εἶναι ὅμοιος.

§. 27.

Ἐπειδὴ αἱ ἡμέραι τῆς διακρίσεως ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ νὰ δώσωσιν εἰς τὸν πραγματευτὴν ἀναβολὴν, μὴ δυνάμενον διὰ μιᾶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ καμπιαλικά χρῆμα, τὸ ὅποιον ἡμπορεῖ μετ' ὀλίγας ἡμέρας νὰ τὸ κάμῃ, ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι εἶναι πολλὰ ἀδίκον, εἰς πραγματευτὴς δυνάμενος νὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διορίας, νὰ μεταχειρίζεται τὰς ἡμέρας τῆς διακρίσεως, διὰ νὰ κρατῇ τὰ χρήματα παρ' ἐαυτοῦ πλείονα καιρὸν. Τὸτο εἶναι τῶντι καταχρησις, ἡ ὁποία κατ' ἐξοχὴν γίνεται εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπε πραγματεύεται ἐνίοτε μεταχειρίζονται καὶ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς διακρίσεως, καὶ δὲν πληρῶνσιν αὐτὴ τῆς καμπιάλης χρόνος τῶν. Εἰς ἄλλας δὲ ἐμπορικὰς Ἀγορὰς εἶναι ἀλλῶς, ἐπειδὴ ὁ πραγματευτὴς, ὁ μεταχειριζόμενος τὰς ἡμέρας τῆς διακρίσεως, βλέπεται εἰς τὴν πίσιν τε, καὶ νομίζεται ὅτι ἐνρίσκειται εἰς ἀπορίαν περὶ τῆς πληρωμῆς. Διὰ τούτο ἐκεῖ πληρῶνει ἕκαστος ἀποδοχὴν τὴν καμπιάλαν τε βέβαια κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πληρωμῆς, ἀνίσως μόνον εἶναι ἱκανὸς νὰ τὸ κάμῃ.

Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν τῆς διακρίσεως εἶναι διαφορετικὸς, δὲν θέλει εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσω ἐδὼ τὸν εἰς τὰς πλείους μεγάλας ἐμπορικὰς Ἀγορὰς συνήθη ἀριθμὸν αὐτῶν. Εἰς τὴν Βιένναν, εἰς ὅλην τὴν Πρωσίαν, Νεάπολιν, Λονδρὰν, Βρυξέλλαν εἶναι συγκεχωρημέναι μόνον τρεῖς ἡμέραι διακρίσεως· εἰς τὸ Κάδιξ, Λισβόναν, Βενετίαν, Νυρεμβέργην καὶ εἰς τὴν Σβεκίαν, ἕξ ἡμέραι. Εἰς τὴν Βενετίαν ὅμως δὲν συναριθμῶνται αἱ κυριακαί, αἱ ἔορται ὁμοίως καὶ αἱ ἡμέραι καθ' ἃς κλείεται ἡ Τράπεζα· εἰς τὴν Κοπεγχάγην καὶ Βρέμην εἶναι ὅντω ἡμέραι· εἰς τὴν Ρωσίαν, Δάνισκαν, Λυβέκην καὶ Γαλλίαν, δέκα ἡμέραι, εἰς τὸ Ἀμβέργον ἑνδεκα, καὶ εἰς τὴν Γένναν 50. Ἡ Λειψία,

Λύγεια καὶ ἡ Λιβόρνο δὲν ἔχουσιν ἐδόλως ἡμέρας διακρίσεως.

Ἐξακρίεται δὲ ὅτι ἐκεῖ μόνον δὲν ἡμπορεῖσι νὰ χρησιμεύω-
σιν ἡμέραι διακρίσεως, ὅπως εἶναι ἀπηγορευμέναι ἐντάκτως ὑπὸ
τῶν νόμων, καθὼς π.χ. εἰς τὴν Σαξονίαν, β. μὴτε εἰς τὰς καμ-
πιάλας τῶν πανηγύρεων, γ. μὴτε εἰς τὰς καμπιάλας, τὰς ἐκδόδο-
μένας ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει, ἢ μὲ πολλὰ σύντομον διορίαν, δ. μὴ-
τε εἰς τὰς λεγομένας ξηρὰς καμπιάλας.

Περὶ τῆς ἐμφανίσεως καὶ ἀποδοχῆς τῶν καμπιάλων.

§. 28.

Ἐὰν ἡ καμπιάλα πρέπει νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν
γίνεται, ἡ ἀποδοχὴ εἶναι τὸ κυριώτατον πρᾶγμα. Τοσῶτον ἀ-
ναγκαῖον εἶναι λοιπὸν τὸ νὰ ἐμφανισθῇ διὰ νὰ ἀποδεχθῇ. Τῷ-
το πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ το φροντίσῃ ὁ εἰσαγωγὸς, ἡ ὁ τελευ-
ταῖος γυρωμένος, ἐὰν ἡ καμπιάλα εἶναι κυκλοφορεῖσα. Ὅθεν
πρέπει νὰ ἐμφανισθῇ ἡ καμπιάλα εἰς τὴν ἀποδοχὴν πρὸ τῆς
ἡμέρας τῆς πτώσεως (σκαδέντζας). Ἐὰν δὲ ὁ ἐμφανιστὴς
τὸ παραμελήσῃ ἐξ ἰδίου σφάλματος, ὁ συρόμενος, ἀνίσως θέλῃ
νὰ ἀποδεχθῇ, θέλει κάμει καλὰ, νὰ ζητήσῃ ἱκανὴν ἀσφάλειαν
παρὰ τῷ ἐμφανιστῇ, διὰ νὰ εἶναι σκεπασμένος, ὅταν ὁ ἐκδότης
δὲν θελήσῃ πλέον νὰ ἀνακατωθῇ εἰς τὴν καμπιάλαν. Ἐὰν ὁ-
μως δὲν εἶναι τὸ σφάλμα εἰς τὸν ἐμφανιστὴν, τῷ νὰ ἐμφανισθῇ
ἡ καμπιάλα ἀργὰ, ἡμπορεῖ νὰ ἀναδράμῃ εἰς τὰς προγυρωτάς,
ὡχὶ ὅμως κατὰ τὸν καμπιαλικὸν νόμον, ἀλλὰ κατὰ τὸ σὺνηδες
δίκαιον τῆς ἀπαιτήσεως χρεὺς τινός. Ἐπάνω εἰς τῷτο πρέπει
νὰ ἐξετάσῃ τις τὰς διαφορὰς καμπιαλικὰς διαταγὰς, αἱ ὁποῖαι
διαφέρουσιν ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην.

§. 29.

Ὁ κύριος ἐμφανιστὴς *) δύναται, ἢ μόνος, ἢ διὰ τῶν ὑπὲρ

ρε-

*) Κύριος ἐμφανιστὴς ἐννοεῖται ὁ ἔχων λαμβάνειν τὴν τιμὴν τῆς καμ-
πιᾶλης παρὰ τῷ συρόμενῳ.

ρετών τῆς πραγματείας τς, ἢ δὲ ἄλλν ὁποιοδήποτεν ἄνθρωπον, νὰ ἐμφανίσῃ τὴν καμπιάλαν πρὸς ἀποδοχὴν. Διότι τὸ ἐμφανίζον πρόσωπον εἶναι εἰς τὸτο ἀδιάφορον. Ὁ συρόμενος πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ, ἂν θέλῃ νὰ ἀποδεχθῇ τὴν καμπιάλαν ἢ ὄ. Εἰς τὸ Ἀμβέργον φυλάττεται εἰς τὸτο τοσαύτη ἐκρίβεια, ὥστε, ὅταν ὁ λαβὼν μίαν καμπιάλαν παρὰ τῷ ἐμφανισῷ διὰ νὰ τὴν ἀποδεχθῇ, τὴν κρατήσῃ εἰς τὸν οἶκον τς μίαν νύκτα, ἐκλαμβάνεται ὅτι τὴν ἀπεδέχθη, καὶ ἀναγκάζεται νὰ τὴν πληρώσῃ, ἐὰν ἀπαραιτήτως ἀπαιτηθῇ. Ἀυτὴ ἡ πράξις εἶναι βέβαια πολλὰ ἀσθερὰ μὲν, ἀναγκαῖα δὲ, ἐπεὶ εἰς τοιαύτην ἐσιώδῃ ὑπόθεσιν, καθὼς εἶναι ἡ ἀποδοχὴ, πρέπει ὁ ἐμφανιστὴς νὰ ἡξέυρῃ, ἂν ἡ καμπιάλα ἀποδέχεται ἢ ὄ. Τὸτο ἐνίστε πρέπει νὰ τὸ ἡξέυρῃ ἐνθὺς, διὸ δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀφήσῃ τὴν καμπιάλαν νὰ μέτῃ πολὺν καιρὸν, εἰς τὸν συρόμενον, χωρὶς νὰ ἡξέυρῃ, ἂν μέλλῃ νὰ ἀποδεχθῇ ἢ ὄ.

§. 30.

Ἡ καμπιάλα ἔμπορεῖ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν νὰ ἐμφανίζηται καὶ νὰ ἀποδέχεται. Ἐξαιρῶνται δὲ αἱ κυριακαὶ καὶ ἑορταὶ τῶν Χριστιανῶν, καὶ τὸ σάββατον τῶν Ἑβραίων, καὶ πρέπει νὰ ἀναβάλληται εἰς τὴν προσεχῶς ἐπομένην ἐργάσιμον ἡμέραν. Ἐὰν δὲ ἡ καμπιάλα εἶναι πληρωτέα ἐν κυριακῇ, ἢ ἐν σαββάτῳ, πρέπει νὰ ἐμφανίζηται κατὰ τὴν πρὸ αὐτῆς ἡμέραν. Τὸτο εἶναι μᾶλλον ἀναγκαιότερον εἰς τὰς τόπας, ἐκεῖ ἢ ἐδόλως ἢ μόνον πολλὰ ὀλίγα ἱπάρχουσιν ἡμέραι διακρίσεως. Καὶ περὶ τὰς εἶναι ἀναγκαῖον χρεῖας τυχεσθῆς, νὰ ἐρευνῶνται αἱ καμπιαιλικαὶ διαταγαί, τῷ τόπῳ, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἐμφανισθῇ ἡ καμπιάλα πρὸς ἀποδοχὴν.

§. 31.

Ἄλλ' ἐπεὶ διὰ τὴν κυκλοφορίαν πολλάκις ἡ χρεῖα ἀπαιτεῖ νὰ ἐκδίδωνται πολλὰ ἐκτυπα μιᾶς καμπιάλης, καὶ παρῳησιάζεται ἡ αὐτὴ καμπιάλα εἰς πολλὰ ἀντίγραφα, εἶναι γενικὸς κανὼν, ὅτι εἶναι ἱκανὴ ἡ ἀποδοχὴ ἐνὸς μόνου ἐκτύπου. Ὅθεν ἡ ἀποδοχὴ τῆς πρώτης καμπιάλης, ἐπέχει τόπον καὶ διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης. Ἐρρέθη ἤδη ἀνωτέρω, ὅτι εἰς τὴν κυκλοφοροῦσαν καμπιάλαν πρέπει νὰ σημειῶνται, πα-

πᾶ τίνι εὐρίσκεται ἡ ἀποδεδεγμένη πρώτη, διὰ τὴν λάβην ὁ τελευ-
ταῖος γυρωμένος μετὰ αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν κυκλοφοροῦσαν καμπιάαν
τὴν τιμὴν παρὰ τῷ ἀποδοχέως. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι δυνατόν
να ἐκλείψῃ ἡ πρώτη, πρέπει νὰ ἐμφανισθῇ ὡς εἰκὸς ἡ δευτέ-
ρα καὶ νὰ ἀποδεχθῇ.

§. 32.

Ἡ ἀποδοχὴ εἶναι εἰς τὴν καμπιάαν τόσον ἐσιώδης, ὥστε
αὕτη τότε ὑποχρεώνει τὸν ἀποδεξάμενον, καὶ ἐκπληρῶνει τὸ
τέλος, δι' ὃ ἐξεδόθη, ὅταν ἀποδεχθῇ προπόντως ὑπὸ τῷ συρο-
μένῳ, ὅς τις ἢ εἶναι χρεώσης τῷ ἐκδοτῇ, ἢ δίδει αὐτῷ πίσιν (κρέ-
διτον), καὶ διὰ τῆς ἀποδοχῆς ὁμολογεῖ, ὅτι θέλει πληρῶσαι
τὴν καμπιάαν εἰς τὸν διωρισμένον καιρὸν, καὶ πρέπει νὰ τὴν πλη-
ρῶσῃ κατὰ τὰς αἰσθητοὺς νόμους τῶν καμπιάων. Ἡ ὁμολογία
αὕτη γίνεται διὰ τῆς φράσεως, *Λεξέχθη*, καὶ ἔπειτα δι'
ὀλοκληρῆς ὑπογραφῆς τῷ ὀνόματι τῷ συρομένῳ. Τότε γενομένη,
ἐλάβεν ἡ καμπιάα ὅλην τὴν ἰσχύν τῷ δικαίῳ της. Εἰς τὴν ἀπο-
δοχὴν πρέπει ἐφεξῆς νὰ θεωρῶνται ἐν τὰ ἐπόμενα περιστατικά.

§. 33.

α. Ὁ συρόμενος πρέπει νὰ ἀποδεχθῇ ὅλην τὴν ποσότητα,
καὶ ἐν τῇ νὰ ὑποχρεωθῇ δι' ἐν μέρος μόνον τῆς ποσότητος
τῷ χρεῶσι τῆς καμπιάλης. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐμφανιστὴς εὐχαρι-
στηθῇ μερικὴν τινὰ ἀποδοχὴν, δύναται νὰ τὸ καμὴ μὴ
παραβλαπτομένης τῷ δικαίῳ της, καὶ διὰ τὸ μὴ ἀποδεχθῆν μέ-
ρος τῆς καμπιάλης νὰ τὴν διαμαρτυρήσῃ (προτεσίρῃ), τῷ
δὲ πρέπει νὰ γένη μετὰ τὴν αὐτὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλει-
αν, ὥς ἂν νὰ μὴ ἤθελεν ἀποδεχθῇ ὀλόκληρος ἡ καμπιάα.
Ἐπειδὴ μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύναται ὁ ἐμφανι-
στὴς νὰ ζητήσῃ τὸ δικαίόν της εἰς τὰς πρὸ αὐτῆς κτήτορας τῆς
καμπιάλης, εἰς ἄλλως δὲν πληρωθῇ τὸ διαμαρτυρηθὲν μέ-
ρος τῆς ποσότητος τῆς καμπιάλης.

β. Δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ χώραν συμπεφωνημένη τις ἀποδοχὴ εἰς
καμπιάαν συρμένην, π.χ. ἀνίσως μοι ἔλθωσιν αἱ

· εἰσαγωγαί (ρίμέσσαι) ταύτης τῆς ποσότη-
τος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεως, ὑπόσχομαι νὰ
πληρώσω ταύτην τὴν καμπιάλαν, καὶ τότε
νὰ θεωρῇται ὡς ἤδη ἀποδεδεγμένη ὑπὲρ ἐμοῦ.
Οὐδεὶς ἐμφανιστὴς πρέπει νὰ μένῃ εὐχαριστημένος μετὰ ταύ-
την ἀποδοχὴν, ἐπειδὴ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν εἶναι ἀ-
ποδεδεγμένη ἡ καμπιάλα. Διότι ἡ ἀποδοχὴ πρέπει νὰ γί-
νηται χωρὶς πάσης συνθήκης.

γ. Ὁ ἀποδοχεὺς ἅπαξ ὑπογράφας ἐπὶ τὴν καμπιάλαν τὴν ἀ-
ποδοχὴν, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὴν σβύσῃ πάλιν. Διότι ἐὰν
ἐπιτρέπετο τὸτο νὰ γίνηται, ἤθελε κυριεύει ἡ μεγίστη ἀβε-
βαιότης εἰς τὴν τῆς καμπιάλης ὑπόθεσιν, μάλιστα εἰς τὸ ὀ-
σιωδέστατον μέρος της, καθὼς εἶναι ἡ ἀποδοχὴ. Μ' ὅλον
τὸτο τοιαῦται καταχρήσεις κυριεύουσιν εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅ-
πε αἱ καμπιάλαι φέρονται εἰς τὸν οἶκον τῷ πραγματευτῇ,
διατρίβοντος εἰς τὸ ὑποκατικόν τε, διὰ νὰ τὰς ἀποδεχθῇ,
τὰς ὁποίας ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν κατὰ τινα ἡμέραν τῷ τα-
χυδρομῷ (τῆς πόδας) τὰς ἀποδέχεται καὶ τὰς ἀφίνει ἐκεῖ,
ὥς ὅτε νὰ τὰς παραλάβῃ ὁ ἐμφανιστὴς. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ-
μως ἔρχονται εἰδήσεις κακαὶ περὶ τῷ ἐκδότῃ, καὶ ὁ ἀπο-
δοχεὺς εὐρίσκεται χωρὶς ἀσφάλειαν διὰ τὴν ἀποδεχθεῖσαν
καμπιάλαν· σβύνει λοιπὸν ἀμέσως τὴν ἀποδοχὴν τε, καὶ
εὐρίσκει ὑπεράσπισιν εἰς τὸ Κριτήριον, τὸ ὁποῖον δὲν
ἔπρεπε νὰ ἀνέχῃται τοιαύτας χονδρὰς καταχρήσεις.

δ. Καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἀποδοχῆς πρέπει νὰ σημειώνηται.

εἰ. Ὅταν ὁ συρόμενος κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ μίαν καμπιάλαν,
εἰς τινὰς ἐμπορικὰς Ἀγορὰς νομίζεται τότε ὡς ἀποδεδεγ-
μένη. Πᾶς πραγματευτὴς λοιπὸν πρέπει εἰς τὸτο νὰ εἶναι
πολλὰ προσεκτικὸς. Ὅθεν ἀνίσως φέρῃ τις αἰτῶν εἰς τὸν οἶ-
κόν τε καμπιάλαν πρὸς ἀποδοχὴν πρέπει εὐθὺς ἢ νὰ ὑπογρά-
ψῃ τὴν ἀποδοχὴν, ἢ νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ.

ε. Δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον, εἶναι πολλὰ καλὸν
ὅμως, τὸ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὁ ἀποδοχεὺς εἰς τὴν ἀποδο-
χὴν τὴν ἐν τῇ καμπιάλῃ διαλαμβανομένην ποσότητα π. χ.

ἀπεδέχθησαν 1000 γρόσια. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου προλαμβάνει τὸς δόλους, οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ πραχθῶσι, καὶ πραττοῦνται πολλὰ συνεχῶς εἰς τὴν τιμὴν (ποσότητα) τῆς καμπιάλης.

Εἰς τινὰς καμπιάλας κατὰ τινὰς καμπιαλικὰς διαταγὰς δὲν εἶναι ἀναγκαῖον, τὸ νὰ ἀποδέχωνται αἱ καμπιάλαι ὑπὸ τῆ ἐκδό-
τε. Τῷτο ὅμως εἰς Ἀμβέργον ἀπαιτεῖται νὰ γίνηται, εἰὰν ἡ καμπιάλα δὲν πρέπει νὰ θεωρῇται ὡς ἀπλὴ ὁμολογία. Καθόλου ὅμως εἶναι καλόν, καὶ εἰς τινὰς ἐμπορικὰς Ἀγορὰς ἀναγκαῖον, τὸ νὰ δίδωται εἰς ἀποδοχὴν αἱ οἰκείαι καμπιάλαι. Τῷτο ἔχει ἔπειτα τὴν ὠφέλειαν ταύτην, ὅτι ἡμπορεῖ τις αὐτὰς τὰς καμπιάλας νὰ τὰς γυρῶσιν εἰς ἄλλας.

Περὶ τῆς διαμαρτυρίας τῆς καμπιάλης.

§. 34.

Διαμαρτυρία ὀνομάζεται ἐν τοῖς καμπιαλικοῖς πράγμασι τὸ γράμμα, ἐν ᾧ ἀποδεικνύεται διὰ τινος δημοσίᾳ καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ-
τῷ διωρισμένῃ ὑποκειμένῃ, ὅτι ὁ συρόμενος δὲν ἐδέχθη τὴν καμπιάλαν, ἢ δεχθεὶς αὐτὴν δὲν τὴν ἐπλήρωσε.

Τὸ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ διαμαρτυρία εἶναι διὰ τὸν ἐμφανιστὴν τό-
σον ἀναγκαῖον, ὥστε πρέπει τὴν αὐτὴν ἡμέραν νὰ φροντίσῃ νὰ τὴν κίμῃ, ὅταν ὁ συρόμενος ἀποκριθῇ, ὅτι δὲν δέχεται ἢ δὲν πληρῶνει τὴν καμπιάλαν. Ἐπειτα ὁ ἐμφανιστὴς δύναται νὰ ζη-
τήσῃ τὸ δίκαιόν τε παρὰ τῶν προκατόχων τε. Ἀνίσως ὅμως ἀ-
ποκριθῇ ὁ συρόμενος, ὅτι ἤθελε δεχθῇ τὴν καμπιάλαν, εἰὰν εἰρχετο τὸ ἐν αὐτῇ διαλαμβανόμενον γράμμα τῆς εἰδή-
σεως, τότε δύναται ὁ ἐμφανιστὴς, ὅταν ἡ τῆς πτώσεως ἡμέρα δὲν εἶναι πολλὰ πλησίον, νὰ προσμένῃ ἐτι-ἡμέρας τινὰς, καὶ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν συρόμενον, ἂν ἤλθε τὸ γράμμα τῆς εἰδήσεως, καὶ ἐπομένως ἂν θέλῃ νὰ ἀποδεχθῇ; Ἐὰν δὲ μὴτε τότε δὲν θέλῃ νὰ τὸ κίμῃ, ὁ ἐμφανιστὴς φέρεται προσεκτικῶς, εἰὰν δώσῃ τὴν καμπιάλαν νὰ διαμαρτυρηθῇ, διότι ἡμπορεῖ εὐκόλῃ νὰ ἐνοχοποιη-
θῇ

θῇ διὰ παραμέλειαν. Ἡ τῷ Ἀμβέργε καμπιαλική διαταγή συγχωρεῖ εἰς τὸν συρόμενον τρεῖς ἡμέρας καιρὸν σκέψεως, ἄλλαι καμπιαλικάι διαταγαί, ἢ πλειότερον ἢ ἑξῆνα καιρὸν. Ἔως τῆς προσεχῆς ἡμέρας τῷ ταχυδρόμῳ ὅμως δύναται τις νὰ προσμένῃ, πρὶν ἀπαιτήσῃ ἢ χρεῖα νὰ διαμαρτυρηθῇ ἢ καμπιάλα. Ἐδῶ ὁμιλῶ μόνον περὶ τῶν προπόντως συρμένων καμπιάλων, ἐπειδὴ δὲν ἀπαιτεῖται ἡ αὐτὴ ἀντηρότης καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον εἰς τὰς καμπιάλας τῶν πανηγύρεων.

§. 55

Εἶπον ἀνωτέρω, ὅτι ἡ συγγραφὴ τῆς διαμαρτυρίας πρέπει νὰ γίνηται ὑπό τινος δημοσίως ἐμπιστευμένου προσώπου. Τοιοῦτον ἐννοῶ ἐν ὑποκείμενῳ τῷ Κριτηρίῳ, ἢ ἓνα Νοτάριον. Ἀφ' ἐπαρρησιάζῃ ὁ ἐμφανιστὴς τὴν καμπιάλαν εἰς τὸν συρόμενον, καὶ αὐτὸς ἀποποιήθῃ τὴν ἀποδοχὴν, ὑπάρχει ὁ πρῶτος εἰς τὸν Νοτάριον, καὶ τὸν παρακαλεῖ, νὰ ἐμφανίσῃ ἐτι ἅπασι τὴν καμπιάλαν, καὶ ἂν δὲν ἀποδεχθῇ, νὰ τὴν διαμαρτυρήσῃ. Ὁ δὲ Νοτάριος ὑπάρχει χωρὶς ἀναβολῆς πρὸς τὸν συρόμενον, καὶ ἂν αὐτὸς ἀποποιῇται πάλιν τὴν ἀποδοχὴν, τότε τὸ ἔργον, τῷ Νοταρίῳ εἶναι νὰ διαμαρτυρήσῃ ἐντάκτως διὰ τὴν τιμὴν (ποσότητα) τῆς καμπιάλης, καὶ δι' ὅλα τὰ ἐκτὸς γεγνημένα καὶ ἐτι γυνήσόμενα ἐξοδα, τόκους, ἀντικαταλλαγὴν (Recambio) κ. τ. λ. Εἰς αὐτὸ τὸ γράμμα πρέπει νὰ διαλαμβάνωνται τὰ αἷτια τῆς μὴ γενομένης ἀποδοχῆς.

Αἰτὴ ἡ τακτικῶς συνδεμένη διαμαρτυρία δίδεται εἰς τὸν ἐμφανιστὴν, ὅς τις τὴν εἰλεῖ δια τῷ πρῶτῳ ταχυδρόμῳ πρὸς ἐκεῖνον, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἔλαβε τὴν ἤδη διαμαρτυρηθεῖσαν καμπιάλαν, ἢ καὶ πρὸς ὁποῖον δῇ τινα ἄλλον τῶν προκατόχων τε, ἕως τῷ ἐκδοτῇ τῆς καμπιάλης. Τὴν δὲ τιμὴν τῆς καμπιάλης ἡμπορεῖ νὰ τὴν ζητήσῃ ἀπὸ ἐκείνου, παρὰ τῷ ὁποίῳ ὑπολαμβάνει, ὅτι ἀτοξημιᾶται εὐκολώτερα. Ἐὰν δὲ ὁ ἐμφανιστὴς, δὲν εἶναι κύριος τῆς καμπιάλης, ἀλλ' ἔλαβεν ἐπιταγὴν παρὰ τινος ἀνταποκριτῆ νὰ δώσῃ τὴν καμπιάλαν νὰ ἀποδεχθῇ ἐπ' ὀνόματί τε, τότε πρέπει ἀνευ ἀναβολῆς πρὸς ἐκεῖνον νὰ τὴν εἰλῇ, διὰ νὰ ἡμ-πρέσῃ νὰ φροντίσῃ τὰ ἐφεξῆς ἀναγκαῖα.

Ἐὰν

Ἐὰν δὲ ὁ συρόμενος εἰς τὴν ἐμφάνησιν τῆς καμπιάλης ἀποκριθῇ, ὅτι κατὰ τὸ παρὰν μὲν δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὴν ἀποδεχθῇ, ἐνδεχόμενον ὅμως αἱ μετὰ τῷ ἐκδοτῇ σχέσεις τε ἐντὸς ὀλίγου νὰ λάβωσι τοιαύτην μορφήν, ὥστε πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς νὰ κάμῃ προθύμως τὴν ἀποδοχὴν. Πρέπει μ' ὅλον τῷτο νὰ διαμαρτυρηθῇ μὲν ἡ καμπιάλα, ἡ διαμαρτυρία δὲ δὲν γράφεται κατὰ τὴν ταῖν, ἀλλ' ὁ Νοταριος λαμβάνει μόνον σημείωσιν αὐτῆς. Περὶ δὲ τὸν καιρὸν τῆς διορίας ὀφείλει αὐτὸς νὰ ὑπάγῃ πάλιν πρὸς τὸν συρόμενον, καὶ εἰὰν δὲν ἀποδεχθῇ τὴν καμπιάλαν, γίνεται ἡ διαμαρτυρία κατὰ τὸν ρηθέντα τρόπον.

§. 36.

Ἡ διαμαρτυρία μιᾶς καμπιάλης γίνεται πολλάκις κατὰ δύο τρόπους, Α' δια τὴν μὴ γενομένην ἀποδοχὴν, καὶ Β' ὅταν εἶναι ἀποδεδεγμένη καὶ ἔπειτα δὲν πληρῶνεται ὑπὸ τῷ χρεωκοπήσαντος ἀποδοχέως, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς πληρωμῆς. Καὶ εἰς τὰς δύο πτώσεις μένει εἰς τὸν ἐμφανιστὴν τὸ αὐτὸ δίκαιον πρὸς τὰς προκατόχους τε.

Ἀνίσως ἀποδεχθῇ ἐν μέρος τῆς τιμῆς τῆς καμπιάλης, πρέπει τὸ ὑπόλοιπον νὰ διάμαρτυρηθῇ.

§. 37.

Ἐνίοτε ὅμως ἀφ' ἑ διαμαρτυρηθῇ ἡ καμπιάλα, εὐρίσκεται εἰς πραγματευτῆς, ὃς τις βλέπων μὲ δυσαρέσκειάν τε τὸ ὄνομα τῷ φίλῳ τε πάσχον διὰ τῆς διαμαρτυρίας, προβάλλει νὰ ἀποδεχθῇ τὴν καμπιάλαν, καὶ εἰς τὴν διορίαν νὰ τὴν πληρώσῃ. Ταύτην τὴν λεγομένην ὑπὲρ τῆς τιμῆς (par honneur) ὑποδοχὴν, ὀφείλει ὁ κάτοχος τῆς καμπιάλης νὰ τὴν δεχθῇ. Αὐτὸς ὅμως δίδει τὴν καμπιάλαν, μὴ ἔσαν ἔτι διαμαρτυρημένην, νὰ διαμαρτυρηθῇ. Ἐπειτα πρέπει καὶ αὐτὸς ὁ ἀποδοχὴς νὰ προσθέσῃ ρητῶς, ὅτι ἀποδέχεται ὑπὲρ τῆς τιμῆς, καὶ διὰ ποῖον ἐκ τῶν μετόχων ἔκαμε τῷτο, παρὰ τῷ ὁποίῳ μόνον δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ δίκαιόν τε.

§. 38.

Ἐπειδὴ εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων δὲν εὐρίσκεται κἀνὲν ἄλλο ἔργον τοσούτον εὐαγδές, συνδυμένον μὲ τόσον συντόμως καὶ συνδετικὰς λέξεις, ὥς γίνεται εἰς τὰς καμπιάλας, ἔπεται ἐκ τούτου, ὅτι εἰς τὰς καμπιάλας πρέπει τις νὰ φυλάττῃ μὲ ἀκρίβειαν τὰ γεγραμμένα, καὶ εὐδόλως νὰ παρεκκλίνῃ ἀπὸ αὐτά. Ἡ αὐτῇ αὐτῇ ἀκρίβεια εἶναι κοινῶς γνωρισμένη εἰς τὰς πολιτείας ἐκείνας, εἰς τὰς ὁποίας εἰρίσκονται καμπιαλικοὶ νόμοι, καὶ ὅς τις δὲν φυλάττει ἀκριβῶς τὴν περίληψιν τῆς καμπιάλης, κινδυνεύει, εἰάν ἡ καμπιάλα δὲν πληρωθῇ, ἢ ἄλλο τι κακὸν συμβῇ εἰς αὐτὴν, νὰ πάθῃ μεγάλην ζημίαν.

§. 39.

Ἐλθέσης τῆς διορίας καμπιάλης τινὸς τακτικῶς συρμένης καὶ ἀποδοδεγμένης, πρέπει νὰ πληρωθῇ ὑπὸ τῷ ἀποδοχέως, εἰάν αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ἐχρεωκόπησεν. Πρὸ τῆς διορίας τῆς καμπιάλης ὅμως δὲν ἡμπορεῖ νὰ ζητηθῇ ἡ πληρωμὴ κατ' εὐδέναν τρόπον. Ἀνίσως δὲ παρακαλεσθῇ ὁ ἀποδοχεὺς ὑπὸ τῷ ἐμφανισῇ, ἔχων τὰ χρήματα ἔτοιμα διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς καμπιάλης, νὰ πληρωσῇ πρὸ τῆς διορίας τὴν καμπιάλαν, ἢ θελὼ κάμει καλὰ ὁ ἀποδοχεὺς νὰ τὴν πληρώσῃ; ἔχι βέβαια. Διότι ἐδὼ πρέπει νὰ κρίνῃ δύο ἐνδεχόμενα περιστατικά.

A. Ὁ ἀποδοχεὺς ἡμπορεῖ νὰ εἶναι Παραγγελλόμενος ἄλλετινος, καὶ ἀπεδέχθῃ μόνον κατὰ διαταγὴν. Λοιπὸν τὰ περιστατικά δύνανται νὰ μεταβληθῶσι, καὶ νὰ ἔλθῃ ἄλλη διαταγὴ, νὰ μὴ πληρώσῃ τὴν καμπιάλαν. Τότε ἤθελεν εἶναι κακὸν διὰ τὸν ἀποδοχέα, ἐπιταχύναντα τὴν πληρωμὴν. Ἐὰν δὲ ὁ εἰσαγωγὸς εἶναι χρεώσης εἰς τὸν ἱμφανισήν, ὁ ἀποδοχεὺς εἶναι ὑπόχρεως κατὰ πάντα λόγον νὰ πληρώσῃ, εἴτε ἂν ἔλθῃ ἐναντία-ἐπιταγὴ, εἴτε ἂν δὲν ἔλθῃ.

B. Ἐὰν πληρώσῃ ὁ ἀποδοχεὺς τὴν καμπιάλαν εἰς τὸν ἱμφανισήν πρὸ τῆς διορίας, καὶ αὐτὸς παραμερίσῃ ταχέως τὰ χρήματα, καὶ ἔπειτα χρεωκοπήσῃ, πρὶν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς πλη-

πληρωμῇ τῆς καμπιάλης, τότε απολογεῖται ὁ ἀποδοχεὺς εἰς τὴν συνδρομὴν τῷ χρεωκότῃ τὴν τιμὴν τῆς καμπιάλης, καὶ πρέπει λοιπὸν νὰ τὴν πληρῶσῃ διπλῇ. Διὰ τὸτο πρέπει νὰ προσέχῃ τις, νὰ μὴ πληρῶσῃ τὴν καμπιάλαν πρὸ τῆς διορίας. Ἀλλὰι τινὲς καμπιαλικοὶ διατάξεις ὡς π. χ. αἱ τῆς Λειψίας κύμνωσιν ἐξαιρέσεις εἰς τὸτο διὰ τὰς καμπιάλας τῶν πανηγύρεων, πλὴν αὐταὶ δὲν ἀκυρῶνσι τὸν κανόνα ἐν γένει.

§. 40.

Ἡ πληρωμὴ τῆς τιμῆς τῆς καμπιάλης γίνεται διὰ μετρητῶν χρημάτων ¹⁾, Ἐνθα παρατηρητέον, ὅτι ὁ ἐμφανιστής, δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ ἐν τῇ καμπιάλῃ διορισμένον εἶδος τῷ νομίσματος, καὶ ὁ ἀποδοχεὺς οφείλει νὰ τὸ πληρῶσῃ ἄνευ ἀντιλογίας. Πλὴν τὰ μικρὰ ποταπὰ νομίσματα (κέρματα) δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιῶσιν εἰς πληρωμὰς καμπιάλων. Πρὸς τούτοις ἐπικίνδυνον εἶναι διὰ τὸν ἐμφανιστὴν, τὸ νὰ δέχεται ἀντὶ χρημάτων διορισμὸς ²⁾ μὲ μακροπύην διορίαν, ἐπειδὴ ἡμπορεῖ δι' αὐτῶν νὰ καταστήσῃ εἰς διαφόρους κινδύνους. Ἐὰν ὅμως δεχθῇ διορισμὸς εἰς πληρωμὴν, πρέπει νὰ προσέχῃ, νὰ μὴ χάσῃ τί ἐκ τῶ δικαίωτός, καὶ νὰ δώσῃ τὸν διορισμὸν νὰ διαμαρτυρηθῇ, ὅταν δὲν πληρωθῇ ἐνθὺς ὑπὸ τῷ διοριζομένῳ.

Ὁ ἐμφανιστής δὲν πρέπει μῆτε νὰ ἀρκῆται μὲ πληρωμὴν ἀτελῇ, ἢ νὰ παρεκτείνῃ τὴν διορίαν τῆς καμπιάλης, ἢ νὰ δεχθῇ ἄλλην ἀντ' αὐτῆς, ἀλλὰ πρέπει διὰ τὸ μὴ πληρωθὲν μέρος τῆς καμπιάλης νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ νὰ μεταχειρισθῇ ὅλα τὰ καμπιαλικά δίκαια, τὰ ὅποια εἶναι ἐν τοιαύταις πτώσεσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ διότι πολλὰ εὐκόλως κινδυνεύει νὰ καταστήσῃ εἰς μεγάλας ἀπολογίας, καὶ νὰ πάθῃ μεγάλην ζημίαν.

§. 41.

¹⁾ Ὁ συγγραφεὺς προσέθεσιν ἰδῶ καὶ ἕτερον πληρωμῆς τρόπον, τὸν δὲ ἀφαιρέσει εἰς τὰ κατέσχεα τῆς τραπεζῆς (τῷ Βάγκου), ἐπειδὴ δὲ ὁ τρόπος. ὡς εἶναι ἀχρηστὸς παρὰ τοῖς Γραικοῖς, παρελείφθη διὰ νὰ λάβῃ ὅμως ὁ φιλομαθὴς ἀναγνώστης ἰδέαν τῆς τοιαύτης πληρωμῆς, ὡς ἀναγνώσῃ τὸ περὶ τῶν τραπεζῶν κεφάλαιον.

²⁾ Διορισμὸς (Anweisung) λέγεται ἡ ἐγγράφος ἐπιταγὴ πρὸς ἄλλον τινα, διδομένη τῷ ἐμφανιστῇ, διὰ νὰ λάβῃ τὰ μετρητὰ παρ' ἐκείνου.

Ἐπειδὴ εἰς τὰς καμπιᾶλας ἔχει μεγάλην ἰσχὴν ἢ καταλλαγὴ τῶν νομισμάτων, καὶ ἐξ αὐτῆς προκύπτει εἰς μὲν τὸν πραγματευτὴν ἑνὸς ἢ τῶ αὐτῷ τόπῳ κέρδος, εἰς δὲ τὸν ἄλλον ζημία, νομίζω, ὅτι ἐδῶ εἶναι ὁ τόπος νὰ ἐκτανθῶ περὶ τῆς πλατύτερον.

Ἐν ἀπὸ τὰ ἐσιωδῆσατα μέρη εἰς πᾶσαν καμπιᾶλαν εἶναι ἡ τιμὴ (Valuta), τὴν ὁποίαν λαμβάνει ὁ ἐκδότης παρὰ τῆ εἰσαγωγῆς. Ὁ πρῶτος δίδει μίαν ξένην τιμὴν, καὶ λαμβάνει παρὰ τῆ τελευταίᾳ δὲ αὐτὴν, τὴν τιμὴν τῷ τόπῳ τε. Διὰ νὰ εὐκοκυνθῇ αὐτὸ τὸ συνάλλαγμα, συνεφωνήθη πρὸ πολλῶν ἡδὴ χρόνων, ὅτι ἡ τιμὴ (Valuta) τῆς μιᾶς Καμπιαλοαγορᾶς νὰ περιέχῃ τὴν μονάδα (δηλ. νὰ μὲνῃ ἀμετάβλητος), ἢ δὲ τῆς ἄλλης. Ἀγορᾶς νὰ εἶναι μεταβλητὴ. Ἡ διάφορος καὶ μεταβατικὴ κατάστασις τῶ ἑνὸς νομίσματος ὡς πρὸς τὸ ἄλλο λέγεται καμπιατικὴ καταλλαγὴ (Wechselkurs), ἐπειδὴ εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς Ἀγορὰς, περὶ τῶν ὁποίων μόνον ὀμιλεῖμεν ἐδῶ, διορίζεται ἐξαιρέτως, ὅταν προσφέρονται καμπιᾶλαι εἰς πώλησιν, καὶ ὅταν ζητῶνται νὰ ἀγορασθῶσιν.

Προτὲ ὅμως νὰ ἐνεργήσωσιν εἰς τὴν καταλλαγὴν ἀληθῆ συναλλάγματα, πρέπει νὰ θεωρῇται κατ' ἐξοχὴν ἡ ἐσωτερικὴ ποιότης ἀμφοτέρων τῶν τιμῶν τῶ ἑνὸς καὶ τῶ ἄλλου τόπου. Ἡ ἐσωτερικὴ τιμὴ αὕτη φαίνεται ἐκ τῆς ἀναλογίας τῶν πολυτιμῶν μετάλλων, τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχουσι τὰ κατὰ φαντασίαν ἢ ἀληθῆ νομίσματα ἐκείνης αὐτῶν τῶν Καμπιαλοαγορῶν. Ἐποθετίον ὅτι τὸ τραπεζικὸν τάληρον τῆ Ἀμσερδὰμ ἔχει εἰς ἀρχὴν τὴν αὐτὴν τιμὴν μὲ τὸ τῆ Ἀμβέργης. ὅθεν ἀμφοτέρω τὰ τάληρα θέλουσιν ἔχει πρὸς ἀλλήλα τὴν αὐτὴν τιμὴν κατὰ τὴν ἐνάρηθμον τιμὴν τῶ ἑνὸς ταλήρου ὡς πρὸς τὴν τῶ ἄλλου. Τὸ τραπεζικὸν τάληρον τῆ Ἀμβέργης λοιπὸν ἔχει τιμὴν 48 τραπεζικῶν σίλλινγων, τὸ δὲ τῆ Ἀμσερδὰμ 50 τραπεζικῶν σιβέρων, ἐπομένως ἢ πρὸς ἀλλήλα τιμὴ αὐτῶν τῶν δύο ταλήρων εἶναι ὡς 48 σίλλινγα τραπεζικὰ τῆ Ἀμβέργης πρὸς 50 τραπεζικὰ σιβέρων τῆ

τῷ Ἀμσερδάμ. Ὅθεν συνεφωνήθη μεταξύ τῶ Ἀμβέρως καὶ τῷ Ἀμσερδάμ, ἵνα τὸ πρῶτον ἔχει τὴν εἰρεῖαν τιμὴν, τὸ ὅποιον ἔκλεξεν εἰς τὸτο τὰ 52 τραπεζικά σίλλιγγα, τὰ ὅποια κατὰ τὴν διορισθεῖσαν σχέσιν μεταξύ τῶ Ἀμβουργικῆ καὶ τῶ Ἀμσερδαμικῆ τλήρης τῆς τραπεζῆς περιέχουσι 33 $\frac{1}{2}$ εὑβερα τραπεζικά· διότι εἰάν 48 σίλλιγγα δίδουσι 50 εὑβερα, τὰ 52 σίλλιγγα δίδουσι 55 $\frac{1}{2}$ εὑβερα ¹).

§. 43.

Ἡ ἀναλογία αὕτη χρησιμεύει μόνον ὅταν δίδῃ τις ἀργύριον δι' ἀργύριον. Τὸτο ὅμως εἰς τὰς καμπιάλας ἐνίοτε δὲν συμβαίνει. Διότι ὑποθετέον ὅτι ἡ τιμὴ (Valuta) ἀμφοτέρων τῶν πόλεων (τῷ Ἀμβέρως δηλ. καὶ τῷ Ἀμσερδάμ) εἶναι κατὰ πάντα ὁμοία, ἢ εὐρίσκεται, καθὼς λέγεται ἰσότημος (al pari), καὶ τις πραγματευτῆς εἰς Ἀμβέρωγον ἐπώλησεν εἰς ἓνα συμπολίτην τὰ ποσότητά τινα, τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ λαμβάνῃ αὐτὸς παρὰ τινος πραγματευτοῦ εἰς Ἀμσερδάμ. ἑκεῖνος λοιπὸν ὅστις μέλλει νὰ πληρωθῇ εἰς Ἀμσερδάμ, πρέπει νὰ προσμένη τὴν ἀνάγκην ἕως ἢ νὰ φθάσῃ ἡ καμπιάλα εἰς τὸν διορισμένον τόπον. Ὅθεν ἔπεται ὅτι ὁ τόκος διὰ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἔχει νὰ διατρέξῃ ἡ καμπιάλα, πρέπει νὰ ἐμβῇ εἰς τὸν λογαριασμόν. Ὡς π.χ. ἡ καμπιάλα ἤθελεν εἶναι ἐκδεδομένη διὰ 2 μῆνας, ἡ καταλλαγή ἐπρεπε νὰ παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν κυρίαν ἰσοτιμίαν (par) μετὰ τὰ ἑκατὸν (προϋποτιθεμένε τῷ τόκῳ πρὸς $\frac{1}{2}$ τὰ ἑκατὸν τὸν μῆνα). Ἐκ τούτου ἔπεται λοιπὸν, ὅτι ὁ ἐκδότης πρέπει νὰ δώσῃ πλείότερα εὑβερα διὰ τὰ 52 σίλλιγγα, ἢ διὰ τὰς 2 τραπεζικὰς μάρκας τῷ Ἀμβέρως, παρὰ ἃν ἐγίνετο τὸ συνάλλαγμα εὐθύς.

Αὐτὸς

¹) Μ' ὅλον ὅπως τὸ παρὸν βιβλίον μεθερμηνεύθη ὡς ἐπὶ τὸ κλεῖστον διὰ τῆς ἐν τῇ Τουρκίᾳ διατρέψοντος Γραικοῦ πραγματευταῖς, εἰς τὸς ὁποίους αἱ ἀνωτέρω καὶ ἐφεξῆς ἀναλογίαι τῶν νομισμάτων τῷ Ἀμβέρως καὶ Ἀμσερδάμ εἶναι ξέναι καὶ σχεδὸν ἀδιάφοροι, δὲν μεταποιήθησαν εἰς ἀναλογίαν Τουρκικῶν νομισμάτων μετὰ τινων ἄλλων Εὐρωπαϊκῆς τινος πόλεως, ἐπειδὴ εἰς τὰ Τουρκικὰ νομίσματα δὲν γίνεται, ἢ τὴν ἀνάγκην δὲν διαρκεῖ πολὺν καιρὸν ἢ ἀπαιτούμενη ἀκρίβεια, διὰ τὴν συνεχῇ μεταβολὴν των κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν τιμὴν.

Αὐτὸς ὁ λογαριασμὸς τῶν τόκων ἰσχυλάττεται εἰς ὅλας τὰς με-
σύντομον ἢ διεξοδικὴν διορίαν ἐκδοδομένας καμπιᾶλας, καὶ διὰ
τῆτο αἱ καταλλαγαὶ (τὰ κάμπια), καὶ χωρὶς νὰ ἐνεργήσῃ ἄλλη τις
αἰτία, λαμβάνουσι μετ' ἀλλήλων διαφορὰν, τελάχιστον κατὰ τὴν
διατρέχουσαν ἐκλογισίαν (disconto).

§. 44.

Μία κεφαλαιώδης αἰτία, ἣ τις ἡμπορεῖ νὰ διατρέψῃ τὴν κα-
ταλλαγὴν ἐνὸς τόπου πρὸς ἄλλον, εἶναι, ὅταν εἰς τινα Καμπι-
αλοαγορὰν προσφέρονται πολλαὶ καμπιᾶλαι δι' ἄλλον τινα τό-
πον. Ἐν τοιαύτῃ πτώσει λοιπὸν οἱ ἐκδότης ἀναγκάζονται νὰ πω-
λήσωσιν ευθηνότερα τὰ χρή, ἅπερ ἔχουσι λαμβάνειν ἀπὸ ἄλλην
Καμπιαλοαγορὰν, διὰ νὰ εὐρωσιν εἰσαγωγὰς, τ. ε. ἡ καταλ-
λαγὴ θέλει ἐκπέσει δι' αὐτὰς λοιπὸν εἰς αὐτὰς μὲν θέλει εἶναι ἐ-
πιζημιος, εἰς δὲ τὰς εἰσαγωγὰς ἐπικερδής. Τότε λέγεται, ὅτι ἡ
καταλλαγὴ ἐπίπτει. Π.χ. εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν προσφέ-
ρονται 100000 φιορίνια Ἀγγέλης διὰ νὰ πωληθῶσιν, εὐρίσκον-
ται δὲ ἀγορασαὶ μόνον διὰ 50000 φιορίνια εἰς τὴν νῦν κατὰ-
σασιν τῆς καταλλαγῆς, μένουσι λοιπὸν ἔτι 50000 διὰ νὰ πωλη-
θῶσι. Εὐρίσκονται μὲν καὶ δι' αὐτὰ ἀγορασαὶ, θέλωσιν ὅμως
νὰ τὰ ἀγοράσωσι με κατωτέραν τιμὴν. Ἀνίσως θέλωσι λοιπὸν
οἱ πωληταὶ νὰ πωλήσωσι τὰ ὅσα ἔχουσι λαμβάνειν, πρέπει νὰ δώ-
σωσι πλείοτερον Ἀυγρυσιανὸν ἀργύριον διὰ τὸ Τερικόν.

Τὸ ἀνάπαλιν γίνεται μετὰ τὰς εἰσαγωγὰς (ἐξιμέσας), τ. ε. ὅ-
ταν εἶναι εἰς τὴν Καμπιαλοαγορὰν πλείοτεροι ἀγορασαὶ ἢ πω-
ληταὶ. Διότι ζητῶνται π.χ. 100000 φιορίνια Ὀλλανδὰς νὰ
ἀγορασθῶσι, καὶ εὐρίσκονται μόνον 50000 πωλέμενα, ὅθεν
οἱ πωληταὶ αὐτῶν θέλωσι ζητήσῃ πλείοτερα Τερικὰ χρήματα
διὰ τὰ Ὀλλανδικὰ φιορίνια τῶν, τὰ ὅποια πωλήσωσι. Ἐκ τούτου ἐ-
πίπεται λοιπὸν ἀναγκαίως ἀνάβασις τῆς καταλλαγῆς.

§. 45.

Ἡ τῶν καμπιᾶλων καταλλαγὴ ἀκολουθεῖ καὶ τὴν ἀνωτέραν
ἢ κατωτέραν τιμὴν τῶν πολυτίμων μετάλλων, εἰς τῶν ὁποίων

τήν τιμὴν πρέπει πάντοτε νὰ θεωρῇ τις ὅταν διορίσῃ τὴν καταλλαγήν. Ἄν μεταβάλληται ἡ τιμὴ τῆς ἑνὸς ἢ τῆς ἄλλης μετάλλου, φαίνεται εὐθὺς εἰς τὴν καταλλαγήν.

§. 46.

Περὶ τῶν καταλλαγῶν σημειωτέον ἐστὶ, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρῶνται πάντοτε ὡς τὸ βαρόμετρον, ἐξ ὧν νὰ ἡμπορῇ τις νὰ διακρίνῃ, ἂν εἰς τόπος πραγματεύηται μὲ κέρδος ἢ μὲ ζημίαν. Ἦθελε σφάλη τις ἂν βλέπων τὴν σημαντικὴν ἐκπτώσιν τῆς καταλλαγῆς τόπος τινος κρίνῃ, ὅτι αὐτὸς ὁ τόπος πραγματεύεται μὲ ζημίαν· ἐπειδὴ ὅταν αὐτὸς ὁ τόπος εἶναι τὸ κέντρον τῆς διαμέσου ἐμπορίας, ὡς ἦτον ἡ πόλις Ἀμβέργον κατὰ τὰς 1797 καὶ 98, καὶ πολλὰ ἐμπορευόμενα γένη ξένα ἔχοντα νὰ εἰσάξωσιν εἰς ἄλλον τόπον, διὰ νὰ πληρώσωσι τὰ χρῆστων, ἢ νὰ σύρωσιν εἰς ἄλλον τόπον, ἐνεργῶσιν αὐτὰ τὰ συναλλάγματα εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, λαμβάνει ἐνίοτε μεγάλην μεταβολὴν ἡ καταλλαγή αὐτῆς τῆς πόλεως.

§. 47.

Ἡ κατάβασις τῆς καταλλαγῆς γίνεται καὶ ἐν τέττοις μεγάλητέροις, ὅταν εἰς τινα πολιτείαν (εἰς τὸν) εὐρίσκονται εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν ληψοδοσιῶν πολλὰ χρήματα χάρτινα, καὶ μὲ αὐτὰ πληρῶνονται αἱ καμπιῶλαι. Διὰ τὸτο εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸν καιρὸν τῶν γραμματίων (ἀσσιγνάτων) τῷ 1795 ἴδωμεν νὰ ἐκπέσῃ ἡ τιμὴ τῆς καμπιαλικῆς ταλῆρας (petit ecu) εἰς τὰ 90 τὰ ἑκατὸν. Ὡσαύτως ἐξέπεσεν ἡ Ἰσπανικὴ καταλλαγή κατὰ τὰς 1799, διὰ τὰ πολλὰ χάρτινα νομίσματα ὑπὲρ τὰ 100 τὰ ἑκατὸν κατωτέρον τῆς ἰσοτιμίας. Καὶ τῷ 1800 ἐξέπεσεν ἡ Δανικὴ καταλλαγή ἀπὸ τὰ 23 εἰς τὰ 40 τὰ ἑκατὸν, ἐπὶ δεῖκαὶ ἡ τῆς Βιέννης καταλλαγή πρὸς τὰ φιορίνια Αὐγῆς. (ὄρα σελ. 85.).

Εἶναι φυσικὸν, ὅτι ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν, ἡ ἐκπτώσις τῆς καταλλαγῆς ἡμπορεῖ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἐπάπειρον, ἐπειδὴ πρέπει νὰ διευδύνηται κατὰ τὴν ἐκάστοτε τιμὴν τῆς νομίσματος, μὲ τὸ ὅποιον πληρῶνονται αἱ καμπιῶλαι.

§. 48.

Όταν ἡ καταλλαγή εἶναι πολλὰ ζημιώδης διὰ τινα τόπον, πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ μετρητὰ χρήματα πρὸς ἐξίσωσιν τῆς ἐμπορικῆς ζυγοσταθμίας, καὶ με αὐτὸ τὸ μέσον ἐμποδίζεται ἡ ἐκπτώσις τῆς καταλλαγῆς. Ἐπειδὴ μὴ ζητημένων τῶν καμπιάλων, διὰ τῶν ὁποίων οἱ σύροντες κρημνίζουσι τὴν καταλλαγήν, ἀναγκάζονται νὰ σμικρύνουσι τὰ ζητήματά των, καὶ ἔτιως ἀρχίζει νὰ ἀναβαίνει ἡ καταλλαγή.

Ἐπειδὴ αἱ καμπιᾶλαι χρησιμεύουσι κατὰ διαφορὰς τρόπους, καὶ κυκλοφοροῦσι πολλὰς εἰς πολλὰ μακρυνὲς τόπους ὡς χρήματα μετρητὰ, δύνανται δὲ νὰ συμβῶσι πολλοὶ δόλοι, δι' ὧν ὁ εἰς ἢ ὁ ἄλλος, ὅς τις ἐνέχεται εἰς τὴν καμπιάλαν ἢμπορεῖ νὰ πάθῃ μεγάλην ζημίαν, δὲν εἶναι βέβαια περὶ τὸν, τὸ νὰ καταβάλλῃ τις εἰς τὰς καμπιαλικὰς ὑποθέσεις μεγαλωτάτην προσοχήν, καὶ κατὰ πάντα δυνατόν τρόπον νὰ ἀσφαλίζεται. Ἡ φροντίς αὕτη εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἀναγκαῖα εἰς τὰς συρμένας καμπιάλας. Εἰς μεγάλας Καμπιαλοαγοράς ὁ ἐκδότης καὶ ὁ εἰσαγωγὸς ὀλίγον γνωρίζει ὁ εἰς τὸν ἄλλον, ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν πίσιν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν, καὶ λοιπὸν εἶναι φυσικὸν τὸ νὰ ζητῇ ἕκαστος αὐτῶν νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀσφάλειάν τε κατὰ τὸν πλέον ἄριστον τρόπον. Μ' ὅλον ὅπερ οἱ νόμοι κατατρέχουσι πάντα καμπιαλικὸν χρεώσῃν πολὺ αἰσθητότερα, παρὰ ἕκαστον ἄλλον χρεώσῃν. Πλὴν εἰς καθ' ἓνα ἐπιχειριζόμενον καμπιαλικὰς ὑποθέσεις, εἶναι ἀναγκαῖα πολλὰ μεγάλη προσοχή.

Κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, ἀπὸ ὅλης τῆς μετόχης τῆς καμπιάλης, ὁ εἰσαγωγὸς (ρεμιτέντης) ἔχει τὸν μεγαλότερον κίνδυνον τῷ νὰ ζημιωθῇ. Διότι αὐτὸς ἢμπορεῖ νὰ τύχῃ εἰς ἓνα ἐκδότην, ὅς τις πολλὰ εὐκόλῃ κλίνει εἰς τὸ νὰ ἐκδώσῃ καμπιάλαν, καὶ ζητεῖ νὰ συνάξῃ εὐθὺς τὴν τιμὴν (Valuta) παρὰ τῷ εἰσαγωγῷ, καὶ τοι βέβαιος ὢν, ὅτι ἡ καμπιάλα δὲν θέλει ἀποδεχθῇ ὑπὸ τῷ συρμένῳ. Ὅτι ὑπάρχουσι τοιοῦτοι ἐκδότες δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ἔπειδὴ ἐγὼ αὐτὸς ἔτυχα νὰ ἴδω, ὅτι ὁ ἐκδότης μῆτε ἔλαβε καὶ τὸν

τὸν κόπον, διὰ τὰ γράψῃ τὸ τῆς εἰδήσεως γράμμα πρὸς τὸν σφρόμενον, διὰ τὴν ἐκδοθεῖσαν καμπιάλαν, τὴν ὁποίαν ἐπρόσμενε βεβαίως νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ διαμαρτυρίαν. Ἐν τοσούτῳ ἐλαβε παρὰ τῷ παραπολὺ πεποιθότος εἰσαγωγῆς τὴν τιμὴν τῆς καμπιάλης, καὶ ἐπειδὴ εἶχε τὴν χρεωκοπίαν τε ἐτοιμὴν νὰ κηρυχθῇ, τὴν ἔχασεν ὁλόκληρον ὁ εἰσαγωγός. Ἐδὼ προκύπτει λοιπὸν ἡ ἀνάγκαια ἐρώτησις: Ποία μέτρα ἀσφαλείας πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ τις κατὰ τῶν τοιούτων δόλων;

§. 50.

A. Ἄν ὁ εἰσαγωγὸς δὲν ἐμπιστεύῃ τὸν ἐκδότην, ἡμπορεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ κατὰ τὸν ἐπόμενον τρόπον:

1. Βάλλει παρακαταθήκην εἰς τὸ Κριτήριον, ἢ εἰς ἀσφαλῆ τινα ὑποκείμενα τὴν ποσότητα τῆς καμπιάλης, ἕως ἂν αἰσθηθεῖ βεβαίως εἰδήσεις ἀπὸ τὸν ἐμφανιστὴν καὶ τὸν ἀποδοχέα, ὅτι ἡ καμπιάλα ἐπληρώθη σῶα καὶ ὁλόκληρος. τότε δύναται ὁ ἐκδότης νὰ λάβῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τε ἀνεμποδίστως τὴν παρακαταθεμένην ποσότητα τῆς καμπιάλης.

2. Ὁ ἐκδότης νὰ δώσῃ ἱκανὴν ἐγγύησιν, ἢ δι' ἐνεχύρου, ἢ διὰ τιμὸς ἄλλης φίλης, δεκτῆς εἰς τὸν εἰσαγωγὸν, ὑποσχομένης νὰ πληρώσῃ ἀντὶ τῆς ἐκδόσεως τὴν καμπιάλαν εἰς τὸν εἰσαγωγόν, ἂν ἐπιστρέψῃ μὲ διαμαρτυρίαν.

3. Ὁ εἰσαγωγὸς νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἐκδότην μίαν ὁμολογίαν, ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τὴν πληρώσῃ εἰς τὸν αὐτὸν, ὅμα ἐλθέσης τῆς βεβαίως εἰδήσεως, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτῷ ἐκδοθεῖσα καὶ εἰς τὸν εἰσαγωγὸν πωληθεῖσα καμπιάλα, ἐπληρώθη σῶα εἰς τὴν διορίαν.

4. Ὁ εἰσαγωγὸς ἡμπορεῖ νὰ ζητήσῃ παρὰ τῷ ἐκδότη, ἐκτὸς τῆς κυρίως πωληθείσης καμπιάλης, ἔτι ἄλλην ὁμολογίαν, ἐν ἣ νὰ ὑπόσχηται, ὅτι θέλει τὴν πληρώσει ἄνευ ἀναβολῆς, ὅταν δὲν πληρωθῇ ἡ ἄλλη ἀπεσαλμένη καμπιάλα.

§. 51.

B. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκδότης δύναται νὰ κινδυνεύσῃ, ἀνίσως

1. δὲν

1. δὲν πληρωθῇ τὴν τιμὴν (Valuta) εὐθὺς μετὰ τὴν παραδό-
σιν τῆς πωληθείσης καμπιάλης, τὸ ὑποῖον δὲν πρέπει ποτὲ
νὰ τὸ κάμνη, ὅταν δὲν γνωρίζῃ καλῶς τὸν εἰσαγωγόν.
2. "Όταν αὐτὸς π. χ. θέλων νὰ ἀγοράσῃ πραγματείας εἰς ἄλ-
λον τόπον χρειάζεται Παραγγελλόμενον (κομμισιοναῖρον),
ὅς τις δὲν θέλει νὰ δώσῃ διὰ τὴν ἀγορὰν ἐδικὰ τε χρήμα-
τα, ἀλλὰ ζητεῖ εἰσαγωγὰς, διὰ νὰ βάλῃ τὴν ἀγορὰν εἰς
πρᾶξιν. Ἡμπορεῖ λοιπὸν ὁ Παραγγελλόμενος, ἀφ' ὧς λάβῃ τὰς
καμπιάλας κατ' εὐθεΐαν εἰς χεῖρας τε καὶ εἶναι δόλιος, νὰ συ-
νάξῃ τὴν τιμὴν δι' αὐτὸν, καὶ νὰ μὴ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελί-
αν. Ἐκ τῆς ἡδύνατος, ὅταν ὁ Παραγγελλόμενος εἶναι κατα-
στάσεως ἀδυνάτου, νὰ γένῃ μεγάλη ζημία διὰ τὸν ἐκδότην. Ἀν-
τὸς δὲ ἡμπορεῖ νὰ ἀπογίγῃ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον κατὰ τὸν
ἐπόμενον τρόπον: Διορίζει τινὰ τῶν ἀνταποκριτῶν αὐ-
τῷ εἰς τὴν αὐτὴν ἐμπορικὴν Ἀγορὰν, νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν πα-
ραγγελλόμενον τὰ γειόμενα ἔξοδα, εἰάν ᾗθελαν ἀποδεῖχθῇ ἱ-
κανῶς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅ, τε Παραγγέλλων καὶ ὁ Πα-
ραγγελλόμενος μὴ ἐμπιστευόντες ἀλλήλοις εἶναι ἐν ἰκανῇ ἀσφα-
λείᾳ.

§. 52.

Γ'. Ὁ ἐμφανιστής, πρὸς ὃν πέμπεται μία καμπιάλα διὰ νὰ πλη-
ρωθῇ, καὶ δὲν πιστεῖει ἱκανῶς μήτε τὸν πέμπαντα αὐτὴν, μή-
τε τὸν ἀποδεξάμενον, ἔχει τὸ δίκαιον καὶ κάμνει πολλὰ καλὰ,
νὰ ζητῇ ἀσφάλειαν διὰ τὴν δοθείσαν αὐτῷ καμπιάλαν. Διό-
τι εἰς τὸ ἐμπόριον εἶναι πάμπολλα παραδείγματα πολλῶν ἀ-
παταιώων, οἳ τινες μοναδικοὶ μὲν καὶ κατὰ μέρος ὑδεμίαν
πίσιν ἔχουσι, ὅλοι δὲ ὁμοῦ ἀποκτῶντες πολλὴν πίσιν, ἐνώνονται,
διὰ νὰ ἀπατήσωσιν ἕνα τρίτον ἢ τέταρτον ὑπὸ τὴν φαινομέ-
νη ἀσφάλειαν, καὶ νὰ ἀρπάσωσι τὰ χρήματά τε.

§. 53.

Πολλάνης συμβαίνει, ὅτι ὁ ἀποδοχὴς νὰ μὴ εἶναι κυρίως
χρεώσης τῷ ἐκδότῃ, ἀλλὰ μόνον χάριν φιλίας τῷ ἔδωκε
προσδιορισμένην τινὰ καμπιαλικὴν πίσιν. Ἀρχίζει ὁμοῦ
ὁ αὐ-

ὁ αὐτὸς νὰ δυσπισῇ διὰ τὰ φρονήματα τῶ ἐκδοῦτε, καὶ σο-
χάζεται νὰ μεταχειρισθῇ πλειοτίραν ἀσφάλειαν εἰς τὰς
μετ' αὐτῆς ὑποθέσεις· πλὴν μὴ θέλων νὰ βλάβῃ τὸ ὄνομά
τε, ἀποδέχεται μὲν τὴν καμπιῶλαν, ἐκδίδει δὲ μίαν ἀν-
τικαμπιῶλαν πρὸς τὸν οὐρανὸν, πληρωτέαν τὴν αὐτὴν ἡ-
μέραν, καθ' ἣν αὐτὸς μέλλει νὰ πληρώσῃ τὴν ὑπ' αὐτῆς ὑ-
ποδεχθεῖσαν καμπιῶλαν. Μ' ὅλον ὅπῃ κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον δὲν εἶναι καλῶς σκεπασμένος, ἔχει ὅμως ὅπως
τινα ἀσφάλειαν, παρὰ ἣν δὲν ἠθέλην ἐπιχειρισθῇ καὶ αὐ-
τὰ τὰ μέτρα.

§. 54.

Εἶπον ἤδη πολλάκις, ὅτι εἰς τὰς τῶν καμπιῶλων ὑποθέσεις
δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχῃ τις ἰκανὴν προσοχήν. "Οθεν ἀναγκαῖ-
ον νομίζω, τὸ νὰ συμβαλέωσω, διὰ νὰ ἔχῃ τις προσοχήν μεγά-
λην, κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰ ἀκόλουθα γενικὰ ἀρθρά·

Α'. "Ὅς τις θέλει νὰ πραγματεῖται μὲ καμπιῶλας, ἀναγ-
καίως πρέπει νὰ διδαχθῇ καθολικῶς αὐτὸ τὸ ἔργον, τ.ε. πρέπει
νὰ ἤξεύρῃ τὰς καμπιαλικὰς τόμους, τὰ ἔθιμα κ.τ.λ. τῶ τύπτει,
καὶ ἐκεῖνον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐντογῇ καμπιαλικὸν ἔργον. Ἐκ τῆς
περὶ τούτων ἀγνοίας προξενεῖται πολλάκις μεγάλη ζημία.

Β'. Ἐπειδὴ αἱ καμπιαλικαὶ ὑποθέσεις εἶναι πολλὰ ἐσιώδεις,
ἀναγκασιότατον εἶναι νὰ φυλάττηται εἰς αὐτὰς μεγίστη ἀκρί-
βεια. Ἐὰν εἰσχωρήσῃ ἅπαξ σύγχυσις εἰς αὐτὰς, καὶ αἱ ὑποθέ-
σεις εἶναι σημαντικαί, τότε ὁ Καμπιαλέμπορος προβαίνει μὲ
μεγάλα βήματα πρὸς τὸν ἀφανισμόν τε, διότι θέλουσιν εὐρεθῇ
εἰς ὀλίγον καιρὸν ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι παρατηρῶντες τὴν ἀτα-
ξίαν τε, θέλουσιν ὠφελῆθῃ ἐξ αὐτῆς ὅσον δυνήσῃσι.

Γ'. Ὁ φρόνιμος πραγματευτὴς εἰς ὑποθέσεις καμπιῶλων ση-
μαντικὰς, πρέπει νὰ ἔχῃ μόνον μὲ τοιούτους ἀνθρώπους νὰ κάμῃ,
τὰς ὁποῖας καλῶς γνωρίζει, ἢ μόνον μὲ ἐκείνες, εἰς ἃς ἔχει προ-
ηγεμένως ἀσφάλειαν. Ἐὰν δὲ εἰς τοιαύτας ὑποθέσεις εἶναι
χωρὶς διωρισμένης τάξεως, καὶ παρασύρῃται εὐκόλῃ ὑπὸ τῆς
δοκίμης ἐλπίδος μεγάλα κέρδη, διὰ νὰ κάμῃ καμπιαλικὰς ὑπο-
θέσεις

θέσεις με ανθρώπους, τὸς ὁποῖος δὲν γνωρίζε· ἀκριβῶς, ἡ δια-
γωγή τε γίνεται ἐπικινδυνος, καὶ καθυπερβάλλει ἐαυτὸν ἀναμφι-
βόλως εἰς πολλὰς ζημίας.

Δ'. Ὁ ἐκδότης δὲν πρέπει νὰ εἶναι συγκαταβατικὸς πρὸς τὸν
εἰσαγωγόν, ὅταν δὲν ἤξεύρῃ τὴν τε κατάστασιν τε καὶ τὴν θέλη-
σιν τῷ νὰ πληρώσῃ τὴν τιμὴν τῆς καμπιάλης, ἀλλ' ἢ νὰ ζητήσῃ
εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς καμπιάλης τὴν πληρωμὴν τῆς τιμῆς
εἰς μετρητὰ, ἢ νὰ λάβῃ ἄλλην τινὰ ἱκανὴν ἀσφάλειαν.

Ε'. Πᾶς πραγματευτὴς πρέπει νὰ ἔχῃ πολλὰ μεγάλῃν ἐπιμέ-
λειαν διὰ τὴν πίσιν τε, ἢ τις εἶναι ἡ ψυχὴ παντὸς ἐμπορῆς. Ὁ-
δὲν πρέπει νὰ προσέχῃ κατὰ πολλὰ, μήπως αἱ πρὸς ἄλλους ἐκ-
δοδομένοι καμπιάλαι τε δὲν ἀποδεχθῶσιν ὑπὸ τῶν συνομίτων, καὶ
σαλῶσιν ὀπίσω ὑπὸ τῶν ἐμφανισθῶν με διαμαρτυρίαν. Ἡ πίσις τῷ
πραγματευτῇ βλάπτεται ἐκ τῶν καιριωτάτων, διότι ἐξ αὐτῆς φαί-
νεται σαφέστατα ἡ τῷ συνομίτῳ πρὸς τὸν σύροντα δυσπιστία, ἢ
τις διαβαίνουσα κατὰ φυσικὸν λόγον εἰς ὅλους τὸς ἐνχομένους εἰς
τὴν διαμαρτυρηθεῖσαν καμπιάλαν, προσενεῖ εἰς τὸν ἐκδότην
μεγάλῃν βλάβην ¹).

Σ'. Ἐπειδὴ πολλὰ συνεχῶς συμβαίνει νὰ παραπίπτωσιν αἱ
καμπιάλαι, καὶ τυχὸν ἄτιμὸς τις εὐρετὴς νὰ θελήσῃ νὰ οἰκοί-
ποιηθῇ ταχέως τὴν τιμὴν (Valuta), χωρὶς νὰ ἔχῃ προεπάρχεσαν
εἰδήσιν ὁ συνομίτης περὶ τῆς ἀπωλείας τῆς καμπιάλης, πρέ-
πει διὰ τῆτο νὰ παρατηρῇ ὁ αὐτὸς ὅσον δύναται, διὰ νὰ πλη-
ρώσῃ τὴν καμπιάλαν εἰς τὸν νόμιμον κτήτορά της. Ὅταν λοι-
πὸν ἔχῃ ἱκανὴν αἰτίαν νὰ ὑποποιήσῃ, ὅτι ἡ καμπιάλα δὲν εὐρί-
σκεται εἰς τὰς χεῖρας τῷ νομίμῳ κτήτορος, θέλει κάμει καλὰ,

Σ

ἂν

¹) Εἶναι καὶ τινες ἄλλαι περιπτώσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἐπιτρέπεται ἡ καμπιάλα με διαμαρτυρίαν, χωρὶς νὰ παραβλεθῇ τόσον πολλὰ ἡ τιμὴ τῷ ἐκδότην, ὡς διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν δυσπιστίας τῷ συνομίτῳ: ἢ γὰρ, ἢμπορεῖ ὁ συνομίτης πρὶν τῆς ἀποδοχῆς νὰ χρεωκοπήσῃ ἢ νὰ ἀποθάνῃ. ἢ ἢμπορεῖ νὰ κλεισθῇ ἢ μεταξὺ κοινωνία δι' ἐχθρικών ἐξόδων κ. τ. λ. ὅθεν διὰ μέν τας πρώτας δύο περιπτώσεις, ὁ προσκετικὸς ἐκδοτὴς προσθήσεται εἰς τὸ τέλος τῆς καμπιάλης τε, τὸ χρεῖας τε καὶ σῆς, νὰ ἐμφανισθῇ πρὸς τινὰ ἄλλον φίλον τε ἢ καμπιάλα. Ἡ δὲ τρίτη, ἀνάγκη ὅσα φυσικὴ, δὲν φέρει μῶμον τινά.

ἂν ἔν ἡμπορῇ νὰ ἀποποιηθῇ τὴν πληρωμὴν τῆς τιμῆς, νὰ ζη-
τήσῃ τελάχισον δι' αὐτὴν ἀσφάλειαν, ἕως ὅτε νὰ βεβαιώσῃ ἱ-
κανῶς ὁ ἐμφανισθῇ τὸ δίκαιον τῆς ιδιοκτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

Περὶ τῆ ἐμπορίας τῶν πραγματειῶν.

§. 1.

Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διατρίψω ἐδῶ πολὺ μὲ τὴν περιγραφὴν,
τῶ τί εἰσιν αἱ πραγματεῖαι, ἐπειδὴ πᾶς ὅς τις τὰς ἀγοράζει ἢ
τὰς πωλεῖ, δύναται μόνος νὰ λάβῃ ἱκανὴν ἰδέαν περὶ τούτου.
Διότι ὅλα ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια δίδει τις χρήματα, ἢ κάμνει
ἐκδιδεύσεις δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι πραγματεῖαι. Ἐὰν ὅμως
αὐταὶ εἶναι διορθεῖαι γενικῶς διὰ τὸ ἐμπόριον, πρέπει νὰ ἔχωσι
τὰς ἐπομένους ιδιοτητάς.

Α. Αἱ πραγματεῖαι πρέπει νὰ ἡμπορεῶσι νὰ γυλάττωνται,
διὰ τὰ προσμείωσι τὸν ἀγοραστήν. Διότι ἂν ὑπόκηνται εἰς
κίνδυνον νὰ διαφθεῖρωνται εὐκόλῃ, πρέπει πολλάκις νὰ πωλῶν-
ται μὲ μεγάλην ζημίαν, τὸ ὅποιον δὲν ἤθελεν εἶναι ἀναγκαῖον,
ἐὰν ἦτον δυνατόν νὰ προσμένῃ ἄλλον καιρὸν.

Β. Ἐὰν ἐν εἶδος πράγματος πρέπη νὰ προξενῇ ζήτησιν εἰς
τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ἀνάγκη, νὰ ἀνήκῃ ἀμέσως
ἢ ἐμμέσως εἰς τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα· διότι κἀνείς δὲν θέλει
ἀγοράσει πρᾶγμα τι, μὴ ὃν χρήσιμον διὰ κἀνὲν τέλος.

Γ. Διὰ τὰ γένη ἐν πρᾶγμα κυρίως εἶδος πραγματείας δὲν
πρέ-

πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὴν ὑπαρξίν τε χωρὶς τινος κόπου ἢ τέχνης, πρέπει πρὸς τέτοις νὰ ἀνήκῃ εἰς ἑα ἢ εἰς ἄλλον, ὥς νὰ μὴ ἡμπορῇ καθ' εἰς τὰ ἔχῃ ὅμοια δίκαια ἐπάνω εἰς αὐτό.

§. 2.

Τὸ κεφαλαιῶδες ἄρθρον διὰ τὸν φιλόπονον καὶ πρακτικὸν πραγματευτὴν εἶναι ἡ γνῶσις τῶν πραγματειῶν. Διὰ τὸτο εἶναι ἄξιον ἀπορίας, ὅτι αὐτῇ, καὶ εἰς πολλὰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις λείπει ἀπὸ πραγματείας κατὰ τὰ ἄλλα μεγάλης. Καὶ αὐτοὶ οἱ μιστοὶ σπανίως εἶναι ἱκανῶς εἰδημονεῖς τῶν πραγματειῶν, ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνίστανται ἀπὸ δυσχεῖς πραγματείας, μὴ ἔχοντες ἄλλον τρόπον νὰ εὕρωσι τὸν πόρον τῆς ζωῆς των. Πολλοὶ καὶ εἰς τὰ πλέον κοινὰ εἶδη πραγματειῶν δεικνύουσι σημεῖα τῆς ἀπειρίας των, κρίνοντες ἐν τι πράγμα δι' ἄλλο, τὰ ὅποια κατὰ τι μόνον ὁμοιάζουσι. Εἰς τὰς πραγματείας πρὸς τέτοις εἶναι ἀκόμη πολλὰ περιττά, τὰ ὅποια διὰ πολλὰς αἰτίας εἶναι τόσον βσιώδη, ὥς ἐξήρηται ἐξ αὐτῶν τὸ πᾶν τὸ κέρδος καὶ τῆς ζημίας. Ἡ φυσικὴ ἰσορροπία καὶ ἡ Τεχνολογία εἶναι διὰ τῆς συνήθους μεσίτας πεδιάς δι' ὅλα ἀγεώρητος καὶ ὅταν πρόκειται εἰδὸς τι πραγματείας διὰ νὰ ἀγορευθῇ ἢ νὰ πωληθῇ, τὸ ὅποιον δὲν παρρησιάζεται πάντοτε εἰς τὴν Ἀγοράν, τότε ἡμπορεῖ τις νὰ προσμύνη ἀποκρίσεις συμπερασματικάς. Ἐὰν δὲ εἰς εἶδη τινὰ ἀσυνήθῃ εἶναι χρεῖα νὰ συμπαραληφθῇ καὶ ἡ Γεωγραφία πρὸς βοήθειαν, τότε προκύπτουσι τὰ πλέον παράξενα σφάλματα, τὰ ὅποια προξενῶσι πολλὰς φιλονεικίας.

§. 3.

Πᾶς λοιπὸν τῶντι καλὸς καὶ ἀσφαλῶς ἐμπορευόμενος πραγματευτὴς, οφείλει νὰ καταβύλῃ ὅλην τὴν προσοχὴν τε ἐξαιρέτως εἰς τὴν γνῶσιν τῶν πραγματειῶν. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι πρᾶγμα ἄξιον λύπης, νὰ εἶμαι ἀναγκασμένος πάντοτε διὰ πράγματα πολλὰ βσιώδη, νὰ ἀφίσταμαι εἰς ξένην κρίσιν, περὶ τῆς ὁποίας δὲν εἶμαι πάντοτε πεπληροφορημένος ὅτι εἶναι ὀρ-

θή. Μάλιστα δὲν λείπῃσι δόλιοι μεσίται, οἵτινες διὰ τὸτο πα-
ριζάνουσι πολλάκις ἐν πράγματι δι' ἄλλο καὶ τὸ πωλῶσιν, ἐπειδὴ
ἔλαβον ὑπόσχεσιν διὰ τι κέρδος. Ὁ πραγματευτὴς ὅμως δὲν πρέ-
πει νὰ ἔχη πάντοτε χρειάν μεσίτα. Διότι ποσάκις δὲν ἀναγκάζε-
ται νὰ ταξειδεύῃ ποτὲ μὲν εἰς τὸτον ποτὲ δὲ εἰς ἐκείνον τὸν τόπον,
διὰ νὰ ἀγοράσῃ ἢ νὰ πωλήσῃ πραγματείας, ἐκεῖ λοιπὸν δὲν εὐ-
ρίσκονται μεσίται καθὼς εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς Ἀγοράς,
μὴτε εἶναι δυνατόν νὰ συμπεριφέρῃ τις μεσίτας. Εἰς ταύτην
τὴν περίστασιν λοιπὸν ὁ εἰς τὰς πραγματείας ἄπειρος πραγμα-
τευτὴς, δὲν θέλει παρῶσαισθῇ βέβαια μὲ ὠφέλειαν, μὴτε
θέλει κάμει ἔργα ἀσφαλῆ καὶ πολυκερδῆ, ἐπειδὴ εἶναι ὑποκεί-
μενος πάντοτε εἰς τὰς δόλους τῶν ἄλλων, οἱ ὅποιοι ἔχουσι καλλι-
τέραν πεῖραν εἰς τὴν γνώσιν τῶν πραγματειῶν.

Ὁ πραγματευτὴς, ὅς τις μόνος γνωρίζει πολλὰ καλὰ τὰς
πραγματείας, ἔχει ἐκ τῆτος καὶ μεγάλον κέρδος χρηματικόν, τὸ
ὅποιον πρέπει νὰ τὸ σερίτῃ ὁ μὴ εἰδήμων τῶν πραγματειῶν.
Κερδαίνει δηλαδὴ πολλάκις τὰ μεσιτικά, ἀγοράζων καὶ πωλῶν
μόνος, χωρὶς νὰ ζητῇ ἐπίοτε εἰς τὸτο μόνον τὴν γνώμην μεσί-
τα τινος, εἰς τὸν ὅποιον πρέπει δι' αὐτὸν τὸν ὀλίγον κόπον νὰ
δώσῃ τελάχιστον 5 εἰς τὰ ἑκατόν. Αὐτὸ τὸ κέρδος ἡμπορεῖ νὰ
γίνηται πολλὰ μέγαλον εἰς πραγματευτὰς, οἱ ὅποιοι κάμνουσι
μεγάλα ἔργα. Πρὸς τῆτοις, μ' ὅλον ὅπῃ εἰς τὰς σημαντικὰς πό-
λεις τῆς Εὐρώπης, οἱ μεσίται ἀρχίζοντες τὸ ἐπιτηδεύμα των, ὁρ-
κίζονται εἰς τὴν Διοίκησιν, νὰ φυλαξῶσιν εὐληκρίειαν εἰς τὸ ἔρ-
γον των, ὁ πραγματευτὴς δὲν πρέπει νὰ τὰς πιεΐῃ πυραπολύ.

§. 4.

"Ὅλαι αἱ πραγματεῖαι ἢ μετροῦνται ἢ σταθμίζονται, εἴτε
ρευστὰ, εἴτε στερεὰ σώματα ἤθελαν εἶναι. Ἡ εὐκολία καὶ ἡ ἐξ
αὐτῆς προελθούσα χοῆσις εἰσέφερον τὴν συνήθειαν, τῇ νὰ βάλ-
λωνται αἱ πλέον εὐκολοπώληται πραγματεῖαι εἰς ἰσομέτρους πί-
δες (βαρέλια) καὶ δέματα, ὅταν ἀποσέλλωνται, ὥστε γινώ-
σκων τις τὸ περιεχόμενον ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, νὰ ἡμπορῇ τὰ κρίνειν
καὶ περὶ τῶν ἄλλων πίδων κ. τ. λ. μὲ ἱκανὴν ἀκρίβειαν. Ἐπει-

τα

τα καθιρύζεται τὸ περιέχον τὰς πραγματείας, καὶ ἐπ' αὐτὸ τὸ βάρος συμπεραίνεται δι' ὅλας τὰς λοιπὰς ὁμοίους πίδας καὶ δέματα. Αὕτη ἡ σχεδὸν ὁμοία ἀφαίρεσις, ἣτις πρέπει τὰ γένη ἀπὸ τὴν σύνθετον ὅλην (Brutto), λέγεται τάρα, ἡ ὁποία λογαριάζεται συνήθως εἰς ἑκατοστὰς τῆς βαρύτητος τῶν πραγματειῶν. Τ. ε. εἰς πίδος ἔχει ὅλην σύνθετον π. χ. 1000 λιτρῶν καὶ ὁ κινὸς πίδος, 80 λιτρῶν, μένουν λοιπὸν 920 λίτραι καθαρὰ ὅλη (netto) καὶ συμπεραίνομεν ἐκ τούτου, ὅτι 80 λιτρῶν ξύλον χρειάζεται, διὰ τὴν περικλίση 920 λίτρας καθαρὰς πράγματος, ἔτω λοιπὸν ἐκπίπτει ἡ τάρα 8 εἰς τὰ ἑκατόν.

§. 5.

Ἐκτὸς τῆς τάρας δίδει ὁ πραγματευτὴς ἓτι μίαν ἄλλην ἀφαίρεσιν, λεγομένην καλὸν ξύγιον τὸ ὅποion εἶναι συνήθως $1 \frac{1}{2}$ εἰς τὰ ἑκατόν. Τούτο ἐκπίπτει ἀπὸ τὴν σύνθετον ὅλην ὅταν ἡ τάρα διορισθῇ δι' ἑκατὸν κομμάτιον χωριστά. εἰ δὲ καὶ ἀφαιρεθῇ ἡ τάρα εἰς τὰ ἑκατόν, τότε τὸ καλὸν ξύγιον ἀφαιρεῖται ἐκ τῆς καθαρᾶς ὁλῆς. Αὐτὸ τὸ καλὸν ξύγιον πρέπει νὰ ἀναπληρώσῃ ἑξαιρέτως εἰς τὰς μικρὰς μεταπράτας τὴν ὀπὴν τῶν ξυγίς, τὴν ὁποίαν δίδουν αὐτοὶ εἰς τὴν ἐπὶ λεπτῇ πώλησιν τῶν πραγματειῶν. Σημειωτέον ἔτι, ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ πωλήσει τινῶν πραγματειῶν, αἱ ὁποῖαι συναπεριέχουσιν πολλὰς ἀκαθαρσίας συνειθίζεται μία ἀφαίρεσις, ἡ τις λέγεται Relación (ἀναπλήρωσις) καὶ γίνεται ἑξαιρέτως εἰς τὴν πορτογαλικὴν ζάχαριν, εἰς τὸν ταβάκον, εἰς τὰς σαφίδας καὶ εἰς ἄλλας πραγματείας, κατ' ἐξοχὴν ὅμως εἰς ἐκείνα τὰ εἶδη, τὰ ἔχοντα κανλὰς (κοτζάνια). Αὕτη ἡ ἀναπλήρωσις συνίσταται συνήθως εἰς ἓν τὰ ἑκατόν.

§. 6.

Αἱ πλειότεραι εὐζολοπώλητοι πραγματεῖαι, π. χ. ζάχαρις ὠμὴ ἢ κεκαθαρισμένη, βαφραῖ, ἡ τὸ λεγομένον ἀρόήνοχον ¹) καὶ ὄρν-

¹) Aurum pigmentum, Aut. Operment Irou., χρυσοῖζον κατὰ τὸν Διοσχορίδην ἢ ἀρόήνοχον κατὰ τὸν Γαληνόν, εἶναι βαφρὴ κυρίως χρυσοῖζον φασματικὰ, περιέχουσα ἀρσενικόν, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται ὁ μόνον ὡς βαφρὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀγανισμὸν τῶν τριχῶν τοῦ σώματος.

ὄρουα εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς ἀγορὰς πωλῶνται με διωρισμένην τινὰ ἀφαίρεσιν (ράμπάτο). Ἀυτὴ ἡ ἀφαίρεσις εἶναι διωρισμένη ἢ εἰς 7, ἢ εἰς 15 μῆνας, με τόκον ὅμως ἐτήσιον 8 τὰ ἑκατὸν, ὅς τις ἦτον ἐν χρήσει ὅτε εἰσῆχθη εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ ἀφαιρέσις. Ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι ἡ τῆς ἀφαιρέσεως λῆψις δὲν εἰδίδεν ὄφελός τι εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ πληρῶνῃ τόσῳ μεγαλητέρας τόκους. Πλὴν διετηρήθη ἀκόμη αὐτὴ ἡ συνήθεια ²), μὲ ὅλον ὅπως δυσκόλως ἦθελεν εὑρεθῇ πραγματείας ἀσφαλῆς, ὅς τις νὰ ἀγοράσῃ πραγματείας ἐπὶ τόκῳ ἐτησίῳ 8 τὰ ἑκατὸν.

§. 7.

Ὅταν λογαριάζεται ἡ τάρα κ. τ. λ. ἀφίνονται ὅλα τὰ κλάσματα ὅσα εἶναι ὑπο τὸ $\frac{1}{2}$, ὅσα δὲ εἶναι ὑπὲρ τὰ $\frac{1}{2}$ λογαριάζονται ὡς ἀκέραια. Διὰ νὰ σαφηνίσω αὐτὰ ὅλα, καὶ νὰ τὰ παραγέσω πρακτικῶς, ἀναφέρω ἐδῶ τὰ ἀκόλουθα παραδείγματα.

Ἀγοράζει τις εἰς Ἀμβέρογον 20 πίδες ζάχαριν Γαλλικὴν λευκὴν ὀμνῇ, ἕκαστος πίδος ἔχει βάρος σύνθετον (Bruto) 1600 λιτρῶν, ἡ τάρα εἶναι 18 τὰ ἑκατὸν, τὴν καθαρὰν λίτραν πρὸς 21 $\frac{1}{2}$ φλαιμικὰ γρότα με 8 $\frac{1}{2}$ τὰ ἑκατὸν ἀφαιρέσιν (ράμπάτο), πόσα πρέπει νὰ πληρωθῶσι δι' αὐτὴν εἰς τραπεζικὰ νομίσματα;

1600

²) Ἡ ἀφαίρεσις αὕτη δηλαδὴ εἰσῆχθη διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν πραγματεῶν εἰς μετρητὰ, ἐπειδὴ πολλὰ πράγματα πωλῶνται ἐπὶ πίστι (βερεσέ) διὰ 6 ἢ 12 μῆνας, καὶ ὁ πωλητὴς ἀγίνει τὸν τόκον τῶν τούτων μηνῶν, διὰ νὰ λάβῃ εὐθὺς τὰ μετρητὰ, αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη αἰτία τῆς ἀφαιρέσεως· εἰς τινὰ εἶδη ὅμως εἶναι κατάχρησις ἀπατηλὴ, δι' ἧς κυλακεύεται ὁ ἀγοραστής με τὴν ἀφαίρεσιν, ἐν ᾧ ὁ πωλητὴς ἐπιφορτίζει ἐνίοτε εἰς τὴν τιμὴν τοῦ πράγματος πολλὰ πλεονα, τῶν ὅσα προβάλλει νὰ ἀφαιρέσῃ.

	1600	λίτραι
	20	πίθοι
	<u>32000</u>	λίτραι συνθέτε ὀλκῆς (brutto)
τάρα 18 τὰ 100	5760	
	<u>26240</u>	λίτραι καθαραί
καλὸν ζύγιον		
1 τὰ 100	. . 262	
	<u>25978</u>	

ἡ λίτρα πρὸς $21\frac{1}{2}$ φλαμικὰ γρότα φέρσει 1624 μάρκας
11 σίλλιγγα καὶ 3 φένιγγα.

Ὅπῳ κίσει ἰνδικὸν (λελάκι) πρὸς 200 ὀκάδες συνθέτε
ὀλκῆς, διὰ τάραν 20 ὀκάδες εἰς ἐκάστην κίσην, καλὸν ζύγιον 1
τὰ 100, ἡ καθαρά ὀκά ἐπωλήθη πρὸς γρόσια 55 μὲ 8 $\frac{2}{3}$ τὰ
100 ἀφαίρεσιν (ράμπάτο).

		200
		8
τάρα 20 ὀκδ. τὴν κίσην 160	}	1600 ὀκάδες
καλὸν ζύγιον 1 τὰ 100 16		176 —
		<u>1424</u>
πρὸς γρόσια		55
	γρ.	<u>49840</u>
108 $\frac{2}{3}$ δίδασιν 8 $\frac{2}{3}$ ἀφαίρεσιν		3974 : 116 ἄσπρα
	γρ.	<u>45865</u> 4 ἄσπρα

Σημείωσις

Αὐτὰς τὰς λογαριασμὸς σνηθίζουσιν οἱ πραγματευταὶ καὶ τὰς
λογαριάσωσιν ἐν συντόμῳ χωρὶς τινος θέσεως, κατὰ τὸν ἀκόλ-
θον τρόπον. Ἀντὶ καὶ λογαριάσω τὴν ἀφαίρεσιν πρὸς 8 $\frac{2}{3}$
τὰ ἑκατὸν, πολλαπλασιάσω τὴν ποσότητα μόνον μὲ 15, καὶ
μερίζω τὸ πηλίκον μὲ 163, ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ γενόμενον προκί-
πτει ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν κλασμάτων. Πολλοὶ μεταχειρίζον-
ται

ται ταύτην τὴν εὐκολίαν χωρὶς νὰ ἡξεύρωσι τὸν λόγον. Εἰς δὲ τὰς πραγματείας, εἰς τὰς ὁποίας λογαριάζεται $4\frac{2}{3}$ τὰ 100 ἀφαιρέσεις, πολλαπλασιάζω τὴν ποσότητα με 7 καὶ διαιρῶ με 157 ὃ δὲ λόγος εἶναι ὁ ἀκόλουθος.

$108\frac{2}{3} :$	$8\frac{2}{3}$	$104\frac{2}{3} :$	$4\frac{2}{3}$
326	26	314	14
163 :	13	157 :	7

Ἄξιον θαυμασμῶ εἶναι, ὅτι ὁ τρόπος τῶ νὰ ἀγοράζωσιν, ἢ νὰ πωλῶσιν οἱ ἄνθρωποι με ἀφαιρέσιν (ραμπάτο) διετηρήθη τόσους χρόνους, ἐπεὶ προξενεῖται δι' αὐτῶ περιστατικὰ καὶ δυσκολίαι εἰς τὰς λογαριασμῶς, χωρὶς νὰ δώσωσιν ὠφέλειαν τινά.

Παύτη ἀλλέως εἶναι εἰς τὰς πραγματείας, τὰς μετρεμένας με τὸν πῆχυν. Εἰς αὐτὰς δὲν δυσκολεῖσιν τὸν λογαριασμὸν μήτε τάρα, μήτε ἀφαιρέσεις μήτε καλὸν ζύγιον ἢ ἀναπλήρωσις (Refaction) κ.τ.λ. ἀλλ' ἀποφασίζει τὸ μῆκος τῶ πήχεως ¹⁾.

§. 8.

Μέγα ὄφελος ἤθελεν εἶναι ἀναμφιβόλως διὰ τὴν ἐλάφρυσιν τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἂν ἤθελεν εἶναι δυνατόν νὰ εἰσαχθῇ πανταχῶ, ἢ τὸ ἐλάχιστον εἰς τὰς ἐπισημοτέρας ἐμπορικὰς Ἀγορὰς ὅμοια μέτρα καὶ σταθμὰ. Τῶτο ὅμως δὲν θέλει γίνῃ πώποτε, ἐπεὶ τόσον δύσκολον ἤθελεν εἶναι τὸ νὰ τὰ εἰσφέρῃ τις πανταχῶ, ὅσον νὰ τὰ κρατήσῃ κατὰ τὸν πρῶτον λογαριασμὸν τῶν, διότι ἂν καὶ ἡ προαίρεσις τῶν ἀνθρώπων δὲν ἤθελε κάμῃ μεταβολὴν τινά, ἤθελε τὴν προξενίση βέβαια ἢ φῖσις. ἐπεὶ εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὸ κλίμα ἐνεργεῖ διὰ τῆς θερμότητος, τῶ ψυχῆς κ.τ.λ. εἰς ὅλα τὰ ὄργανα, δι' ὧν πρέπει νὰ παρασταθῇ τὸ βῆρος ἢ τὸ μῆκος, καὶ λοιπὸν δι' αὐτὸ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀκατανίκητον ἐμπόδιον, πρέπει νὰ κάμῃ μεταβολὴν εἰς τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ ὧν τόπων κατὰ τὸ κλίμα διαφορετικῶν. Ἐπεὶ δὲ πᾶς πραγμα-

¹⁾ Εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν καὶ τὰ διὰ τῶ πήχεως μετρεμένα πράγματα δὲν εἶναι ἐλεύθερα ἀπὸ τοιαύτης ἀφαιρέσεως.

γματευτῆς ὀφείλει νὰ ἡξεύρῃ ἐξαιρέτως τὰ μέτρα καὶ τὰ σαθμὰ, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται οἱ ἐμπορευόμενοι, ἐξέδωσα τὰς ἐν τῷ τέλει τῷ παρόντος πίνακας τῶν ἐπισημοτέρων ἐμπορικῶν Ἀγορῶν, ἐν οἷς χρειᾶς τυχέσης ἕκαστος δύναται νὰ εἶρῃ τὰ ἱζητούμενα μέτρα καὶ σαθμὰ χωρὶς πολλῆς μελέτης. ¹)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Περὶ Ναυτιλίας ἐν γένει, καθ' ὅσον ἀνήκει εἰς τὸ Ἐμπόριον.

§. 1 :

Ἡ κατασκευὴ τῶν πλοίων ἀνήκει ἀναντιρρήτως εἰς τὰ τεχνουργήματα, τὰ ὁποῖα ἐφεύρε τὸ δημιουργικὸν πνεῦμα τῷ ἀνθρώπῳ. Χιλιάδες χρόνων ἐχρειάσθησαν ἕως ὅτε νὰ φθάσῃ ἡ ναυτιλία εἰς τὴν νῦν τελειότητα, καὶ νὰ προξενήσῃ τὸ παντοδαπὸν κέρδος, τὸ ὁποῖον ἀπολαμβάνει ἡδὴ ἐξ αὐτῆς ἡ κοινωνία τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἀνθρώπος πρέπει νὰ θαυμάζῃ μόνος διὰ τὸ ἔργον τε, βλέπων, ὅτι διὰ τῆς τέχνης τε δύναται νὰ καταφρονήσῃ τὸ φοβερώτατον πάντων τῶν σοικείων, τὸ Ἰθάρι, τὸν ἀπειρον Ὠκεανόν, καὶ ὅτι ἡμπορεῖ ἐφ' ἐν πλοῖον ὑπ' αὐτῷ κατασκευασμένον νὰ πλεῖσθῃ περὶ τὸν κόσμον. Ἐὰν τὸ πάλαι ἔμμενον ὁλόκληρον μέ-

T ρη

¹) Εἰς τὸ Γερμανικὸν πρωτότυπον ἔπονται ἀμέσως οἱ πίνακες τῶν μέτρων καὶ σαθμῶν, ὁδὲ μεταφρασθῆς παραλιπῶν αὐτοὺς, κατέταξε τὴν ὑπ' αὐτῷ ἐκτεθέντας εἰς τὸ τέλος τῷ συγγράμματος.

ρη τῶ κόσμῳ ἄγνωστα, ἦτον αἰτία κυρίως ἡ ἀτελής τέχνη τῆς ναυτιλίας. Ἐξ ὅτου δὲ αὐτὴ ἐφθασεν εἰς τὸν ἀξιοθαύμαστον βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον τὴν σήμερον τὴν βλέπομεν, ὠφελήθησαν ἐκ ὀλίγου ἡ Ἀερονομία καὶ ἡ Γεωγραφία. Τὸ νὰ ἐξευσιάζωσι τῶρα ὀλίγοι Εὐρωπαῖοι ἀπειροπληθεῖς τόπους μεμακρυσμένων μερῶν τῆς κόσμου, τὸ νὰ ἀπολαμβάνωμεν ὅλα τὰ προϊόντα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα φέρουσιν οἱ τόποι διαφέροντες πάντῃ ἀπὸ τοῦ ἡμέτερου κλίμα, ὅλα αὐτὰ τὰ κέρδη τὰ γινώσκουμεν ἐκ τῆς τελειοποιηθείσης ναυτιλίας, καὶ ἐκ τῶν πληθυνθέντων μέσων τῶ νὰ ἐνεργῇται.

Τῶρα ὅλαι αἱ θάλασσαι εἶναι κεκαλυμμέναι με πλοῖα, τὰ ὁποῖα παρασκευάζει ἡ φιλοπονία τῶν ἀνθρώπων. Μεγάλα κέρδη ἀπῆλυσαν ἐκ τούτων τὰ ἔθνη ἐκεῖνα, ἃ τινα ἀπέκτησαν τὴν δεσποτείαν τῶν θαλασσιῶν κατὰ τὴν νῦν ἐξασκεμένην μέθοδον, περὶ τῆς ὁποίας τὸ πάλαι ἐδεμίαν εἶχον εἶδῃσιν τὰ δια-θαλάσσης ἐμπορευόμενα ἔθνη εἰς μακρυνὰς θαλάσσας.

§. 2.

Καὶ οἱ Φοίνικες καὶ οἱ Καρχηδόνιοι ἐνήργουν μὲν τὴν ναυτιλίαν, ἡ διαφορὰ ὅμως ἐκείνης ὡς πρὸς τὴν νῦν ἐνεργημένην εἶναι ὅσον ἀπέχει ὁ ἄρανός ἀπὸ τῆς γῆς. Εκκεῖνοι παρέπλεον μόνον τὰ παραθαλάσσια, καὶ προσεῖχον πάντοτε νὰ μὴ χάσωσιν ἀπὸ τὰ ὄμματά των τὴν εἰρεάν. Δὲν ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, καὶ δὲν ἐτόλμων ποτὲ νὰ πλεύσωσιν εἰς τὸν Ὀκεανόν.

§. 3.

Τὸ ἐμπόριον ἡμῶν ἐδέποτε ἤθελε δυνηθῇ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βαθμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξαπλώθη πανταχῶς. Ὅλα τὰ μέρη τῶν ἐπιστημῶν καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ ἐπιμέλεια τῶν τεχνῶν δὲν ἤθελεν ὑψωθῇ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, καθὼς εἶναι τὴν σήμερον, εἰν ἡ ναυτιλία δὲν ἤθελε τελειοποιηθῇ τόσον πολλά. Τῶρα ἐργάζεται ὁ Κινέζος, ὁ Ἀμερικανὸς καὶ ὁ Ἀφρικανὸς διὰ τὸν Εὐρωπαῖον, καὶ αὐτὸς ἐργάζεται πάλιν δι' αὐτὸς. Ὁ κερδομανὴς πραγματευτὴς

δὲν

δὲν φοβεῖται κίνδυνον, καὶ μεταχειρίζεται ὅλα τὰ μέσα, ὅταν εἶναι ἱκανὴ πιθανότης, ὅτι μέλλει νὰ κερδήσῃ. Ὅθεν ὅλος ὁ γνωστὸς κόσμος εὐρίσκεται εἰς στενὸν σύνδεσμον, καὶ οἱ κάτοικοι τῶν ἀνταλλάσσειν μεταξὺ τῶν ἀμοιβαία προϊόντων, ἢ τὰ πληρώνονται κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν δεχθεῖσαν τιμὴν εἰς χρήματα, ἢ εἰς ἐκδαλεύσεις.

§ 4.

Ἡ πρώτη αἰτία τῆς ναυτιλίας ἦτον ἡ ἀλιευτική, ἥτις τότε ἐνεργεῖτο βέβαια εἰς τὰ παραθαλάσσια ἐκείσε τότε. Αἱ αὐτῆς ὁμως ἐμάθον οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ πλείον τὴν ναυτικὴν τέχνην καὶ τὴν ναυτιλίαν. Ἀλλ' εἰς ταύτην τὴν ἀλιευτικὴν κατερίνοντο ἰσως τὰ πάλαι μόνον ὁ κοινὸς λαὸς, τὸ ὅποιον καὶ ἄχρι τῆδε γίνεται. Τὴν σήμερον ὁμως ἔλαβεν ἄλλην μορφήν, καὶ ἐγινεν ἔργον μεγάλων ἀνθρώπων. Παρασκευάζονται δηλαδὴ τῶρα μεγαλῶτατα πλοῖα διὰ νὰ παρεύωσιν εἰς τὰς θαλάσσας. Κατ' αὐτῶν τὸν τρόπον ἀγρεύονται, ὁ θαλάσσιος ὄνος (Stockfisch), ἡ ραϊνίς (χαρίγγα), τὸ κῆτος κ.τ.λ. εἰς μεγάλας ποσότητας καὶ φέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον.

§ 5.

Ἐπειδὴ αἱ διὰ θαλάσσης ἐνεργέμεναι ὑποθέσεις ἐπολλαπλασιάθησαν τόσον πολλὰ, ὥστε ἡ ναυπηγία κατέστη ἰδίως ἐπιτήδευμα, πολλοὶ ἄνθρωποι ἐνησχολήσθησαν ἐκτοτε εἰς αὐτό. Οἱ κατασκευάζοντες ἢ ἀγοράζοντες πλοῖον τι ὀνομάζονται Ναυκληροὶ (Rheder). Ἐπειδὴ δὲ ἐν θαλάσσιον πλοῖον κατασκευασμένον κατὰ τὴν νῦν μέθοδον εἶναι πρᾶγμα πολυέξοδον, εἰς ἄνθρωπος μάλιστα μὴ ἔχων ἱκανὰ χρήματα διὰ νὰ κατασκευάσῃ τοῖστον πλοῖον ἐξ ἰδίων, ζητεῖ ἔτι ἓνα ἢ πλείοτερες ἄλλας συμπολίτας τε, εἰ ὅποιοι θέλωσι νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πλοίων. Αὗτοὶ ὀνομάζονται Συνναυκληροὶ. Ὀμοίως ὀνομάζονται καὶ οἱ ἀγοράζοντες παρὰ τινος ὁλοκλήρως πλοῖον ἓν, δύο, ἢ καὶ πλείονα μέρη ὑπὸ τὸ ὄνομα μερίδια τῶν πλοίων. Τοιαῦτα ἡμπορεῖ καθ' εἰς νὰ εὔρῃ, ὅς τις δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὰ χρήματά τε, καὶ ὀνομάζεται ὁμοίως Μέτοχος, Συνναυκληρὸς, ἢ Σύντροφος τῶν πλοίων.

§. 6.

Πρότερον, εἰς ἣ πολλοὶ ἐμπορικοὶ οἶκοι εἶχον πρὸς ἰδίαν χρῆσιν μόνον ἐν ἣ πολλὰ πλοῖα εἰς ἔργον, τὰ ὅποια ἡ ἐπλήρω-
νον αἱτοὶ καὶ τὰ κατεσκευάζον, ἢ τὰ ἡγούραζον, καθὼς καὶ
τώρα ἐτι γίνεται πολλάκις, μάλιστα εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς
Ἀγορὰς. Ἐπειδὴ ὅμως τώρα εἶναι τόσοι μεγάλοι καὶ μικροὶ
πραγματευταί, οἱ ὅποιοι ὅλοι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πραγμα-
τεύονται διὰ θαλάσσης, ἐνώνονται πολλοὶ ὁμῶς διὰ νὰ φορτί-
σωσιν ἐντελῶς τὸ πλοῖον μὲ τὰ διάφορα εὐατέα πράγματά των,

§. 7.

Πολλάκις ὅμως οἱ κύριοι ἐνὸς πλοῖος, δὲν δύνανται νὰ τὸ ἔ-
χωσιν εἰς ἔργον μὲ τὰς ἰδίας ὑποθέσεις των διὰ νὰ μὴ τὸ ἀφῆ-
σωσι δὲ νὰ μένῃ ἄργον μὲ ζημίαν των, τὸ ναυλώνουσι, τ. ε. κοι-
νολογῶσιν εἰς τὰς πραγματευτὰς, ὅτι τὸ πλοῖον των μέλλει νὰ
πλεύσῃ εἰς τῦτον ἢ εἰς ἐκεῖνον τὸν διωρισμένον τόπον, καὶ θέ-
λει νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτῆς ξένας πραγματείας μὲ συμπεφωνημένον
ναῦλον. Ὁ διοικητὴς τῶ πλοῖος τ. ε. ὁ Καπετάνιος δίδει τότε ἐνὶ
ἐκάστῳ, ὅς τις φέρει πραγματείας εἰς τὸ πλοῖον, ἀπόδειξιν (Con-
nolsement), ἐν ἣ φανερῶναι, ὅτι παρέλαβε τὰς πραγματείας, καὶ
θέλει τὰς παραδώσει εἰς τὸν διωρισμένον τόπον.

§. 8.

Ὁ διοικητὴς τῶ πλοῖος ὑπογράφων τὴν ἀπόδειξιν, πρέπει νὰ
προσέχη, μήπως παραδίδονται αὐτῷ πραγματεῖαι, μὴ ἐμπερι-
εχόμεναι εἰς τὰς πίδας, δέματα κ. τ. λ. Ὁμοίως πρέπει νὰ
ἔχῃ μεγάλην προσοχὴν διὰ τὰ μέτρα καὶ εἰσθμὰ (ζύγια), κατὰ
τὰ ὅποια παραλαμβάνει τὰς πραγματείας, ἐπειδὴ ἡμπορεῖ εὐ-
κολὰ νὰ σημειωθῶσι παρὰ πολλὰ μέτρα ἢ εἰσθμὰ, διὰ τὰ ὅποια
ἔπειτα πρέπει νὰ ἀπολογηθῇ. Ὁ διοικητὴς τῶ πλοῖος πρὸς τῦ-
τοις πρέπει νὰ προσθέτῃ εἰς τὴν ἀπόδειξιν καὶ ταῦτα: Τὰ
ἐμπεριεχόμενα καὶ τὸ βάρος ἐμοὶ ἄγνωστα, ἐλείθερα ἀπὸ ἐκροῆν,
ἀπὸ βλάβης κ. τ. λ. ἵνα δι' αὐτῶν τῶν φράσεων παραλαμβάνῃ
πᾶσαν ὑποχρέωσιν τῇ νὰ ἀπολογηθῇ δι' αὐτὰς τὰς ζημίας.

καὶ

καθ' ἐν πράγμα γίνονται συνήθως τρεῖς ἀποδείξεις: δηλαδή ὁ φορ-
τιστής λαμβάνει ἐξ αὐτῶν δύο, ἀπὸ τὰς ὁποίας τὴν μὲν πέμπει
πρὸς ὃν εἶναι διωρισμένοι αἱ φορτισθεῖσαι πραγματεῖαι, τὴν δὲ ἄλ-
λην τὴν φυλάττει, διὰ νὰ τὴν εἰλῇ πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τοῦ
ἐαυτοῦ ἢ εἰσέλθῃ αὐτῷ πρώτῃ ἢ θέλῃ παραπέσει. Τὴν τρίτην κρα-
τεῖ ὁ διοικητής. Ἡμπορεῖ ὅμως ὁ φορτιστής τῷ πλοίῳ νὰ ζητή-
σῃ πλειοτέρας ἀποδείξεις, καὶ ὁ διοικητής ὀφείλει νὰ τὰς δώσῃ,
προστίθουσιν ὅμως εἰς καθ' ἐν γράμμα χάριν προνοίας, ὅτι μι-
αὶ ἀποδείξεως πληρωθείσης, ὅλα τὰ λοιπὰ ἀπαράλλακτα ἀντί-
γραφα νὰ μένωσιν ἄκυρα καὶ νὰ θεωρῶνται ὡς πληρωμένα.

§. 9.

Ὁ διοικητής ὀφείλει νὰ παραδώσῃ τὰς πραγματείας εἰς τὸν
διωρισμένον τόπον, ὅταν τῷ ἐμφανισθῇ ἡ ἀπόδειξις, χωρὶς τι-
νος ἀντιλογίας, τὴν δὲ μὴ ποιήσας, καταντῇ νὰ βιασθῇ ὑπὸ
τῆς Ἐξουσίας.

Αἱ ἀποδείξεις δύνανται νὰ γυρωθοῦσιν ὡς αἱ καμπιᾶλαι, καὶ
ὁ ἔχων αὐτὴν ἔχει μόνος τὸ δίκαιον νὰ ζητήσῃ παρὰ τῷ διοικη-
τῇ τὰς ἐν αὐτῇ σημειωμένας πραγματείας.

§. 10.

Ἄν μία ἀπόδειξις πρέπει νὰ εἶναι συνθεμένη κατὰ τὸ πρό-
πον, ὀφείλει νὰ περιέχῃ τὰ ἐπόμενα ἐσιώδη ἄρθρα: α') Τὰ ση-
μεῖα (μάρκας) καὶ τὰς ἀριθμοὺς (τὰ νέμερα) τῶν πύλων καὶ
δεμάτων, β') τὴν ποιότητα τῶν πραγματειῶν, γ') τὸν πρὸς
ὃν ἀποστέλλεται τὸν τόπον, δ') Ὁλόκληρον τὸ ὄνομα τοῦ φορτισ-
τοῦ καὶ τῷ μέλλοντος παραλαβεῖν τὸ πρᾶγμα, ε') πόσον συμφωνή-
θῃ ὁ ναυλός, ἂν ἐξ αὐτοῦ ἐδόθῃ τι καὶ πόσα. Πρὸς τέτοις ὁ
ἀριθμὸς τῶν δεμάτων (κολλέτων) πρέπει νὰ σημειωθῇ ὁλόγρα-
φος διὰ γραμμάτων, καὶ ὁ κενὸς ἐν τῇ ἀποδείξει μένων τόπος νὰ
γεμισθῇ μετὰ γραμμῶν, διὰ νὰ μὴ ἡμπορῇ νὰ προσεθῇ τι ψεῦδος.
ε') ὅλα τὰ ἀντίγραφα τῶν ἀποδείξεων, ὅσα καὶ ἂν ἤθελον εἶ-
ναι, πρέπει νὰ γραφῶσιν ὅμοια καὶ ἀπαράλλακτα. Τέτοιοι εἶ-
ναι πολλὰ ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ἐξ ἀναγκῆς πίπτει ἡ ὑποψία εἰς
τὴν διοικητὴν.

Ὁ διοικητὴς τῶ πλοῖς καὶ παρῥησιασθείσης αὐτῷ τῆς ἀποδείξεως δὲν χρεώσεται νὰ παραδώσῃ τὰς ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένας πραγματείας, πρὸς τὴν λάβην τὸν συμφωνηθέντα ναῦλον.

§. 11.

Δὲν φορτίζονται ὅμως πάντοτε τὰ πλοῖα μὲ κομμάτια πραγματειῶν διαφόρων φορτισῶν, ἀλλ' εἰς ἣ πολλοὶ πραγματευταὶ δύνανται διὰ ὑποθέσεις, ἅς κάμνουν κοινῶς, νὰ συμφωνήσωσιν ἐν ὁλόκληρον πλοῖον διὰ ἰδιον λογαριασμόν καὶ νὰ τὸ φορτίσωσι. Εἰς ἐν τοιούτον συμφωνητικόν, τὸ ὁποῖον συνήθως λέγεται Charte partie, ἢ Certe partie, γράφεται τὸ ὄνομα τῶ φορτισῆ καὶ τῶ διοικητῆ, ἢ ὀνομασία καὶ τὸ μέγεθος τῶ πλοῖς, ὁ τόπος ὅπου φορτίζει ὁ διοικητὴς, ὁ καιρὸς, τὸν ἀποῖον ἔχει νὰ διατρίψῃ ἐκεῖ διὰ τὸ φόρτισμα, ὁ τόπος τῆς ἐκφορτίσεως, καὶ ὁ συμφωνηθεὶς ναῦλος, τὰ ἐξόδα τῆς εἰσεως (εἰσεως), οἱ τελωνικοὶ φόροι τῶ τόπου καὶ ἄλλα τινὰ ὅσα ἐκτάσσεται εἰς τὸ αὐτὸ ἀναγκαῖα. Τὸ ἐπόμενον παράδειγμα θέλει σαφηνίσαι τὸ ὅλον ἐντελέστα.

§. 12.

Ἐν ἔτει 1817 τῇ 24 ἔτει τῆς βασιλείας τῶ Αὐτοκράτορος Ἀυστρίας Φραγκίσκου τῶ Β', τῇ τετραδί κατὰ τὴν 7 τῶ Μαΐου μηνὸς ἐπαρῥησιασθήσαν εἰς ἐμὲ τῶν (δεῖνα) ὠρεομένων Νοταρίων ὁ κύριος (δεῖνας) πραγματευτὴς ταύτης τῆς πόλεως Τριεῖς, ὡς ναυλωτῆς, καὶ ὁ διοικητὴς (δεῖνας) διοικῶν τὸ Ἀυστριακὸν πλοῖον ὀνομαζόμενον (N) ἕως 5000 κεντηναρίων μεγέθους ὡς δεχόμενος φορτίον, καὶ ἐφανέρωσαν, ὅτι συμφώνησαν νὰ φορτισθῇ τὸ ῥηθὲν πλοῖον εἰς τὴν πόλιν Νεάπολιν καὶ τὴν Μαρσιλίαν, ζητήσαντες παρ' ἐμὲ νὰ συνθέσω τὸ συμφωνητικόν (Charte partie) δὲ αὐτὰ κατὰ τὸ καθήκον καὶ νόμιμον σχῆμα, ἐτελείωσαν δὲ τὴν συμφωνίαν τῶν κατὰ τὸν ἀκάλαστον τρόπον.

Α'. Ὁ ῥηθὲς διοικητὴς (δεῖνας) ὑποχρεῖται διὰ τῶ παρόντος, τὸ πολὺ ἕως τῆς 25 τῶ Μαΐου μηνὸς τῶ τρέχοντος ἔτους νὰ εἶναι ἔτοιμος, διὰ νὰ πλείσῃ, ἀνεὺ ἀναβολῆς μὲ τὸν πρῶτον δεξιὸν ἄγκυρον καὶ καιρὸν εἰς τὴν Νεάπολιν, ὅπου θέλει ἀρχίσαι αὐτῶν.

αὐτὸς ὁ φορτισμὸς, καὶ ἐκεῖ νὰ παραστήσῃ τὸ ῥηθὲν πλοῖον τῷ εἰς χοῆσιν τῷ κυρίῳ ναυλωτῇ, σερεὸν καὶ καλὸν, ἐξαιρέτως δὲ τὸ ἐπάνω κατάστρωμα καλῶς πεπακτωμένον (καλαφατισμένον), τὰ κατάρτια, τῆς ἀντλίας, μὲ ὅλα τὰ δι' αὐτὸ τὸ ταξίδιον ἀναγκαῖα ἐν καλῇ καταστάσει, διὰ νὰ ἡμπορέσῃ νὰ φέρῃ διὰ θαλάσσης τὸ (δεῖνα) πρᾶγμα. ὁμοίως ὑπόσχεται νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ ἐν νέον Ἀυτοκρατορικὸν διυβατήριον γράμμα (Passport) τῷ πλοῖν καὶ μὲ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα γράμματα.

Β. Ἀφ' ἧς φθάσῃ ὁ διοικητὴς εὐτυχῶς μὲ τὸ πλοῖον τῷ εἰς τὴν Νεάπολιν, ὀφείλει νὰ φροντίσῃ δι' ἰδίων ἐξόδων νὰ πάρῃ διὰ ἔρμα (safran) τόσας πέτρας ὅσαι εἶναι ἀναγκαῖαι, διὰ τὸ ὅποιον ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ λάβῃ ἄμμοι, νὰ κάμῃ πρὸς τούτοις τὸ κατάστρωμα τῆς τρύπιδος (Garnier)¹⁾, καθὼς συνηθίζεται εἰς παρόμοια ταξίδια τελάχιστον τόσον ὑψηλόν, ὥστε εἶναι ἡ δοκὸς τῆς τρύπιδος, καὶ τότε γενομένης, ὑπόσχεται ὁ κύριος ναυλωτής, διὰ τῷ ἐκεῖ ἀνταποκριτῇ αὐτῷ, νὰ φορτίσῃ τὸ ῥηθὲν πλοῖον μὲ (τόσα) κεντηνάρια (πρᾶγμα), καὶ νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὸ πλοῖον ἐλεύθερον ἐξόδων. Ὁ δὲ διοικητὴς δὲν ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ φορτίσῃ τοιοῦτον πρᾶγμα διὰ λογαριασμὸν τῷ ἢ δι' ἄλλον τινὰ διὰ Μαρσιλίαν, καὶ νὰ τὸ ἐκφορτίσῃ ἐκεῖ, ἐπὶ ποιεῖ 500 φιορινίων. Ἀλλὰ δὲ εἰδὴ πραγματειῶν εἶναι ἐλεύθερος νὰ δεχθῇ, διὰ νὰ ἀπογεμίσῃ τὸ κενὸν τῷ πλοῖν τῷ.

Γ. Τῷ προδηλωθέντος φορτίσματος γενομένου, λαβὼν ὁ διοικητὴς τὴν πρὸς ἐξαποσελὴν ἐτοιμασίαν τῷ ἀνταποκριτῇ τῷ ναυλωτῇ, ὑποχρεῖται, μὲ πρῶτον δεξιὸν ἄξιμον καὶ καιρὸν νὰ ἐκπλεύσῃ ἀνυπερθέτως καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον τῷ κατ' εὐθείαν εἰς Μαρσιλίαν, χωρὶς νὰ εἰσρημίσῃ καθ' ὁδὸν εἰς ἄλλον τινὰ λιμένα ἢ ὄρμον, ἐκτὸς μεγάλης ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀποδείξῃ μὲ τὴν ἀνήκουσαν θαλάσσιον διαμαρτυρίαν.

Δ.

¹⁾ Ἔσονται τῷ πλοῖν εἰς τὸν πάτον, ὅπου μία μεγάλη δοκὸς, ἡ τρύπις, ἐνοῖναι τὰ πλευρὰ, βάλλονται σανίδες ἢ ἄλλαι δοκοὶ εἰς τὰ πλάγια τῆς μεσαίας δοκῆς, διὰ νὰ βάλλωνται ἐπ' αὐτὰς αἱ πραγματεῖαι καὶ νὰ μὴ ἐγγίξωσιν εἰς τὸν πάτον, ὥς τις σχεδὸν πάντοτε ἔχει νεκρὸν. αὐτὸ τὸ κατάστρωμα λέγεται Γαλλικῇ Garnier.

Δ' Μετὰ τὴν εἰς Μαρσιλίαν ἐλευσίν τε παραδίδει ὁ διοικητὴς τὸ εἰς τὴν Νεάπολιν ληφθέν φορτίον (δεῖνα), κατὰ τὴν περίληψιν τῆς ἐπ' αὐτῇ υπογεγραμμένης ἀποδείξεως. Οἱ δὲ ἐκεῖ ἀνταποκρίται τῷ κυρίῳ ναυλωτῇ εἶναι ὑπόχρεοι νὰ μετακομίσωσι τὸ φορτίον (δεῖνα) ἐκ τῆς πλοῖς ἐλεύθερον, καὶ νὰ πληρώσωσι τῷ διοικητῇ, ἄνευ τινὸς ἀντιλογίας, μετὰ τὴν γενομένην πειρὴν παραδόσιν αὐτῷ, ναῦλον διὰ καθ' ἓν κεντηνάριον (τόσας) λίβρας, ὅμῃ καὶ 10 τὰ ἑκατὸν συνήθη ἀβαρίαν ¹), καὶ καθόλῃ 40 λίβρας δι' ὅλον τὸ φορτίον ²), κατὰ τὴν καμπιλικὴν καταλλαγὴν.

Ε' Λιὰ τὸν φορτισμὸν καὶ ἐκφορτισμὸν διωρισθῶσαν καὶ ἀπεφασίσθῶσαν καθόλῃ 50 ἡμέραι, αἱ ὁποῖαι λαμβάνουσιν εἰς τὴν Νεάπολιν τὴν ἀρχήν των, μετὰ 54 ὥρας ἂν φανερώσῃ ὁ διοικητὴς, ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ φορτίσῃ, καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτίσεως Μαρσιλίαν ἀρχίζουσιν ἀπὸ τῆς δευτέρας ἡμέρας, μετὰ τὸ ἐκεῖ κατευόδιον τῆς πλοῖς. Ἐὰν δὲ ὁ διοικητὴς ᾔθελεν ἐμποδισθῇ ἐκ μέρους τῷ ναυλωτῇ ὑπὲρ τὰς διωρισμένας ἡμέρας διὰ τὸν φορτισμὸν καὶ ἐκφορτισμὸν, νὰ δίδονται αὐτῷ ἐν τῷ καιρῷ τῆς πληρωμῆς τῷ ναύλῳ διὰ τῆτο πρὸς 20 λίβρας διὰ πᾶσαν περιττὴν ἡμέραν.

Σ' Ὁ διοικητὴς διευθύνεται εἰς Μαρσιλίαν μὲ τὸ πλοῖον τε πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῷ κυρίῳ ναυλωτῇ, ὡς ἂν νὰ διευθύνετο παρὰ τῶν μετόχων τῆς πλοῖς πρὸς αὐτόν. Ὁμοίως ὑποχρεῖται καὶ ἐλθμενίσῃ (ἀράξῃ) τὸ πλοῖον τε εἰς τὰς καθήκοντας τόπους, καθ' ὅσον συγχωρεῖ τὸ βῆθος.

Ζ' Ὁ διοικητὴς δὲν ἐγγυᾶται διὰ τὸν κίνδυνον τῆς θαλάσσης καὶ διὰ ἐμποδισμὸν τινα, συμβαίνοντα ἐκ πολεμικῶν περιεάσεων, ἢ ἐπὶ τῶν Βασιλέων, Ἡγεμόνων καὶ Ἀνταρξῶν, ἀλλὰ μόνον ἔχει νὰ φροντίσῃ, διὰ νὰ διατηρήσῃ καὶ βεβαιώσῃ τὸ δίκαιόν τε μὲ διαμαρτυρίαν, ὅπως εἶναι τροπὸς νὰ ἐνεργηθῇ. Ὅταν φθάσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Μαρσιλίας ὑπόσχεται ὁ διοικητὴς

¹) Περὶ τῆς ἀβαρίας ἴδε κατωτέρω.

²) Αὕτη ἡ πληρωμὴ ἢ διδομένη τῷ διοικητῇ εἰς ὅλον τὸ φορτίον ἐκτὸς τῷ ναύλῳ, λέγεται (Kaplaken).

πητής να ἀνοίξῃ μίαν μικρὰν σημαίαν (Goef) εἰς τὸ ἐμπροσθινὸν κατάρτιον, καὶ νὰ ἔχῃ ἐπιμέλειαν, ὥς εἰς τὸ γράμμα τῆς ὑγείας.²) νὰ σημειωθῶσιν ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ἀκολουθῶν τε ὑπὸ τῆ ἐπ' αὐτῷ τέτῳ διωρισμένῃ παρὰ τῆ Βασιλέως τε.

Η'. Ὁ Ναυλωτὴς πληρῶναι τὸν τελωνικὸν φόρον διὰ τὸ φορτίον εἰς τὸν τόπον τῆ Τελωνίᾳ καὶ ὁ διοικητὴς διὰ τὸ πλοῖον τε. Ἐποχρεῶνται οἱ ῥηθέντες συμφωνῶντες ἀμοιβαίως πρὸς ἀλλήλους νὰ ἐκπληρώσωσι ταῦτα πάντα, ἤτοι ὁ μὲν Ναυλωτὴς τὸ δοτεῖον φορτίον, ὁ δὲ διοικητὴς τὸ ὑποκείμενόν τε, τὸ πλοῖον καὶ τὸν ναῦλον, καθυποβάλλοντες ὅλα αὐτὰ εἰς τὰς νόμους καὶ ἐπιταγὰς τῆς θαλάσσης.

Εἰς δὲ τὴν περὶ τέτῃ ἐνδειξὴν ὑπεγράφη τὸ παρὸν συμφωνητικὸν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐν τῷ κώδικι με ἰδιοχείρως καλῇ πίσει, ὑπὸ τὴν δημοσίαν παραίτησιν πασῶν τῶν ἐκ τῶν νόμων γινομένων αὐτοῖς ἐνέργειων καὶ προφάσεων, ἐναντίον τῶν ἀνωτέρω συμφωνηθέντων.

Ἐγένετο ἐν Τριεσίῳ.

ὡς ἀνωτέρω.

Ὁ δεῖνας διοικητὴς.

Ὁ δεῖνας Ναυλωτὴς.

Οὗς ἐπιβεβαίωσι ὁ δεῖνας Νοτάριος.

Ἐκ τέτῃ τῆ παραδείγματος βλέπει τις σαφέστατα διὰ πόσα πράγματα πρέπει νὰ διδῇ προσοχὴν εἰς τὸ συμφωνητικὸν (Charte partie).

§. 13.

Δὲν εἶναι ἱκανὸν εἰς τὸν διοικητὴν τῆ πλοῖς, τὸ νὰ ἔχῃ φορτίον διὰ τινὰ τόπον ξένον, ἀλλὰ πρέπει νὰ προβλέπῃ καὶ τὸ ἂν ἤμπορῇ νὰ εἴρῃ φορτίον εἰς τὴν ἐπιστροφὴν. Τέτῃ ὅμως δὲν συμβαίνει πάντοτε, διότι ἢ δὲν εἶναι ἐκεῖ τι νὰ φορτίσῃ, ἢ εἶναι ἀπηγορευμένον ὑπὸ τῶν νόμων τῆ τόπῃ, τὸ νὰ λαμβάνωσιν οἱ ξένοι ναῦται τὸ κέρδος τῶν ἐντοπίων, τὸ ὁποῖον ἡμ-

Τ

πορε-

²) Γράμμα τῆς ὑγείας, εἶναι εἶδος διαβατηρίου (Passport), διδόμενον ὑπὸ τῆς ἐξουσίας εἰς τὰς διοικήτας τῶν πλοίων, δι' ἣν δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπέπλευσεν ἀπὸ τόπου ὑγιῆ, καὶ ὅτι εἰς τὸ πλοῖον τε δὲν ἔχει κολλητικὴν τινὰ νόσον.

πορῶσιν εὐκόλῃ νὰ τὸ κάμωσιν αὐτοί. Διὰ τῆτο εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ γνωστὸν ἄρθρον τῆς ναυτελίας (Navigations acte)¹). Ἀνίσως λοιπὸν ὁ διοικητὴς δὲν ἤμπορῇ νὰ εἶρῃ φορτίον εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκφορτίσεως, καὶ ἀναγκάζεται ἐκ τῆς νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ ἔρμα (σαβέραν), πρέπει νὰ ζητήσῃ πλειότερον ναῦλον διὰ τὸν ἐκεῖ δρόμον τε, διὰ τὸ ὅπερ περιέλαβε φορτίον. Δυναταὶ τις τελάχιστον μὲ συμπερασμὸν νὰ ἡξέυρῃ πρότερον, ἂν εἰς τὸν τόπον, πρὸς ὃν διορίζεται τὸ πρῶτον φορτίον ἤμπορῇ νὰ ἐλπίζεται δευτέρον φορτίον διὰ τὴν ἐπιστροφὴν, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν βεβαιότητα ἢ ἀβεβαιότητα πρέπει ὁ Ναυλωτὴς ἢ ὁ διοικητὴς νὰ κάμῃ ἄλλον τρόπον.

§. 14.

Ὅθεν συμβαίνει πρὸς τέτοις συνήθως, ὥς ὁ διοικητὴς ἅμα φθάσας εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τε, καὶ ἐκφορτίσας ἐκεῖ τὸ φορτίον τε, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, ἢ νὰ κάμῃ ἄλλα ἔξοδα, πλέει εἰς ἄλλον ἢ εἰς πολλὰς λιμένας, διὰ νὰ εὕρῃ ἐκεῖ βεβαιότερον τὸ ὁλόκληρον φορτίον. Διὰ τῆτο συμβαίνει, καὶ τὸ νὰ φορτίσῃ τὸ πλοῖον πάλιν διὰ πολλὰς ἄλλας λιμένας, ἐν οἷς ἐκφορτίζεται τὴ βάρη τε καὶ ὀλίγον εἰς διάφορα κομμάτια.

Ὅταν εἰς ἢ πολλοὶ πραγματοποιεῖται φορτίζουσι τὸ ἰδικὸν των πλοῖον, ἀκολουθεῖσι πολλὰκις κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Φορτίζουσιν Εὐρωπαϊκὰ προϊόντα τεχνητὰ, ἢ φυσικὰ καὶ πέμπουσιν τὸ πλοῖον, π.χ. εἰς τὴν Βρασιλίαν, ἢ καὶ εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Ἀμερικὴν, διὰ νὰ πωλήσωσι τὸ φορτίον εἰς αὐτὰς τὰς τόπας, εἰ-

τε

¹) Navigationsacte, Ἀγγλ. ὀνομάζεται ἡ διαταγὴ καὶ τὸ θέσπισμα, κατὰ τὰ ὁποῖα ἐφρόντισεν ἡ Ἀγγλία νὰ διατηρῇ τὴν ἐγχώριον ναυτελίαν εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἀπηγόρευσε τὰ ξένα πλοῖα ἀπὸ τῆς νὰ λαμβάνωσι φορτίον εἰς τὴν ἐκεῖθεν ἐπιστροφὴν των, ὥς μὲ ὅλον ὅπῃ δυνατόν τὰ ξένα πλοῖα νὰ φέρωσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὰ προϊόντα τῶν τόπων των, βιάζονται ὅμως νὰ ἐπιστρέψωσι κενά. Μετὰ αὐτὸ τὸ μῆσον ἠδύνησεν ἡ Ἀγγλία τὴν ναυτελίαν της, ὥς ἀπὸ τῆς 1660 ἕως καὶ ὅ ἔξεδόθη καὶ ἐπεκυρώθη αὐτὸ τὸ θέσπισμα, ἕως τῆς 1794 καὶ ἐφεξῆς ἔκαμε γιγαντιαῖα βήματα ἡ ἐξαγωγή τῶν προϊόντων. Ἰδὲ περὶ αὐτῆς, Λεξικὸν ἐμπορικὸν λεξικὸν ἐν τῇ λέξει Schiffahrtsacte.

τε ολόκληρον, εἴτε κατὰ μέρος διὰ τῆ ἐμπορικῆ ἀπαγορεύματος¹), (διότι οἱ ξένοι δὲν ἤμπορεῖσιν ἐπεὶ νὰ πραγματευώνται ἐλευθέρως). Τέτοιοι γινόμενα, ὁ διοικητὴς δὲν ἤμπορεῖ βέβαια νὰ εὐ-
ρη ἐκεῖ φορτίον διὰ τὴν Εὐρώπην, ἀλλ' ἀπέρχεται κατὰ τὰς
δοθείσας αὐτῷ διαταγὰς π.χ. εἰς τὴν Γαλλικὴν νῆσον²), εἰς
τὴν Βερβῶν³) κ.τ.λ. διὰ νὰ φορτίσῃ, τὸ πλοῖον μὲ καφὲν
ἢ μὲ ἄλλας πραγματείας διὰ τὴν ἐπιεισοφὴν τε, ἀγοράζων αὐτὰς
μὲ τὰ χρήματα, ἅπερ ἔλαβεν ἐκ τῆ πωληθέντος φορτίου. Ὁ-
σαύτως ἐν πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐκφορτίζει εἰς τὰς Ἰσπανικὰς λι-
μένας, πλέει εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἀπὸ ἑνᾶ λιμένα εἰς
ἄλλον, διὰ νὰ εἶρῃ φορτίον εἰς τὰ ὀπίσω. Ἐν τέτῳ συνίσταται
ἡ λεγομένη παραλιοπλοῖα, ἥ τις διὰ τὸ ἀβέβαιον τῆς ἀπολαύ-
σεως δὲν εἶναι πάντοτε ἐπικερδὴς, μάλιστα ὅταν γίνηται εἰς μα-
κρυνὲς τόπους.

§. 15.

Εἰς τὶς ἰφίσταται ἡ παραλιοπλοῖα, ἂν ἔθνος τι εἶναι ἐπι-
τήδειον ἐξαιρέτως πρὸς ναυτιλίαν, ἂν ἔχῃ πολλὰ καὶ καλὰ ναύ-
τας, ἔχοντας θέλησιν καὶ καιρὸν διὰ νὰ πλεύσωσιν ὑπὸ δέλευ-
σιν ἄλλων ἔθνων. Πρὸς τέτοις πρέπει νὰ εἶναι εἰδημον τῆς ναυπη-
γίας, καὶ νὰ ἤμπορῇ εὐκόλως νὰ συνάγῃ τὴν εἰς αὐτὴν χρήσι-
μον ὕλην, ἢ νὰ τὴν ἔχῃ αὐτὸ εἰς τὸν τόπον τε. Διότι ἀλλέως
δὲν θέλει τελεσφορήσῃ πολὺ εἰς τὸν διὰ ναυλώσεως πλῆν. Διὰ
νὰ τοῦ ἐνεργῇ δὲ εἰς μεγάλην ἔκτασιν, πρέπει πρὸς τέτοις, τὸ
ἐνεργῆν αὐτὸν ἔθνος, νὰ ἤμπορῇ διὰ τῆς θαλάσσης δυνάμεώς τε
νὰ ἀποκτᾷ σέβας διὰ τὴν σημαίαν τε. Μὴ ὕσης δὲ ἱκανῆς εἰς τὸ-
τό, ἂν ἤθελε συμβῇ ὁ πλέον ἀσήμαντος θαλάσσιος πόλεμος, θέ-
λει κατασραφῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἡ ναυτιλία τε, ἐπειδὴ
κατὰ τὰς παρόντας καιροὺς δὲν ἵπარχει πλέον κυρίως κἀνείς ναυ-
τικὸς νόμος, καὶ ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἰσχυρὰ πολιτεία μεταχει-
ρίζεται τὰ ἄλλα μικρὰ θαλασσοπορεῖντα ἔθνη κατὰ τὴν προ-
αίρεσιν τῆς, καὶ καθὼς τὸ ἀπαιτεῖ τὸ κατὰ καιρὸν κέρδος τῆς.

Τ 2

Q

¹) Contreband idē σελ. 21.

²) Isle de France. idē σελ. 10.

³) Bourbon idē σελ. 5.

Ὁ παρέλθων θαλάσσιος πόλεμος ἀπέδειξε παραπολὺ τὴν κατὰ προαίρεσιν καὶ δυνασικὴν χρῆσιν τῶν τε Ἀγγλων καὶ τῶν Γάλλων, οἱ ὅποιοι δὲν ἐσεβάσθησαν μήτε φυσικὰ δίκαια, μήτε πραγματικὰς συνθήκας, ἀλλ' ἔκαμαν καθὼς τοῖς ἐφάνη καλὸν κατὰ τὰς τυχέσας καιρικὰς περιστάσεις.

Οἱ πολλοὶ καὶ καλοὶ διώρυγες, καὶ οἱ ἐν παντὶ καιρῷ τῆς ἔσας πλευσοὶ ποταμοὶ, οἱ ὅποιοι ἔχουσι τὴν ἀρχὴν τῶν βαθύων εἰς τὴν ἑρᾶν, αὐξάνουσιν ὑπερβολικὰ τὴν ναυτιλίαν. Πρὸς τέτοις πάσχει ἡ ναυτιλία κατὰ πολλὰ ἐκ τῶν συνεχῶν τελωνίων, καὶ ἐκ τῶν δικαίων τῆς ἐκφορτίας¹), τὰ ὅποια σώζονται ἀπὸ πολλὸν καιρὸν παρὰ τὰς ωραιότερας ποταμὸς μάλικα τῆς Γερμανίας, καὶ διὰ τὴν τῶν Ἡγεμόνων ἰδιοκέρδειαν θέλει μένει ἐτι πολλὸς χρόνος.

Περὶ τῆς Ἀβαρίας.

§. 16.

Περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς τοῦ ὀνόματος ἄχρι τοῦδε δὲν εἶναι σίμφωνοι οἱ πεπαιδευμένοι. Νομίζουσι δέ τινες, ὅτι παράγεται ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς λέξεως Average, (τ. ε. λογαριασμός κατὰ διάμετρον).

Ἀβαρία σημαίνει γενικῶς λογαριασμὸν ἐπάνω εἰς τὴν ζημίαν, ἥ τις δύναται νὰ ἐπισυμβῇ εἰς τι πλοῖον καὶ εἰς τὰς ἐν αὐτῷ περιεχομένας πραγματείας κατὰ τινὰ θαλασσοπορίαν. ἔτι δὲ ἐπάνω εἰς τὰ ἀναγκαιῶς γινόμενα ἔξοδα πρὸς διατήρησιν καὶ ἀσφάλειαν τῆς πλῆ, τῆς πλοῖς καὶ τῶν πραγματειῶν.

§. 17.

Ἡ ἀβαρία εἶναι τριῶν ειδῶν: Α' ἡ κοινὴ καὶ συνήθης ἀβαρία. Εἰς αὐτὴν ἀνήκει τὰ συνήθη ἔξοδα, τὰ γινόμενα ἐν τινὶ ταξειδίῳ εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὰς ποταμὸς, εἰς τὰς λιμένας κ.τ.λ. Β. γ. Ὅλα τὰ ἐξοδουόμενα χρήματα πρὸς κοινὸν ὄφει-

¹) Stapelgerechtigkeit. ἰδὲ σελ. 62.

ὄψεως τῶ πλοῖοι καὶ τῶ φορτίου. ὡς ἐξοδα τῶν λιμένων, τελὴ (δοσῖματα) διὰ τὰς φανερὰς ἢ φάρους ¹⁾, διὰ τὸ ῥίψιμον τῆς ἀγκύρας, διὰ τὰς ὁδηγὰς (πιλότας), διὰ τὰ ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης σημεῖα ²⁾, διὰ τὰ πορθμεῖα, διὰ τὰ γεφύγια, διὰ τὰς ἐπιλοιμίας σταθμὰς ³⁾, διὰ τὰ σήμαντρα ⁴⁾, καὶ διὰ τὰς διαταγὰς. Ἐν λογαριάζονται εἰς αὐτὴν καὶ τὰ γινόμενα ἐξοδα εἰς τὰ φρέρια, εἰς τὴν συνόδουσιν (Convoy) κ.τ.λ. Τὴν μικρὰν ἀβαρίαν ἐπιφορτίζονται οἱ μέτοχοι τῶ πλοῖοι καὶ οἱ ναυλωταί, οἱ μὲν πρῶτοι ἐν τρίτον, οἱ δὲ τελευταῖοι δύο τρίτα.

β. 18.

Β. Ἡ μεγάλη καὶ ἔκτακτος ἀβαρία εἶναι ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν λογαριάζεται πᾶσα ζημία συμβαίνουσα ἐν ἀνάγκῃ καὶ κινδύνῳ, ἐν ᾧ εὐρίσκεται τὸ, τε πλοῖον καὶ τὸ φορτίον, γενομένη μὲ σκέψιν βαθεῖαν τῶ διοικητῶ καὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων τῶ πλοῖοι, πρὸς ἀπάντησιν τῆς ὁλικῆς ἀπωλείας τῶ πλοῖοι καὶ τῶ φορτίου. Αἶται εἶναι βλάβαι ἀποβλέπουσαι πρὸς διατήρησιν τῶ ὅλου.

¹⁾ Φανοὶ ἢ φάρου λέγονται αἱ εἰς ὑψηλὰς πύργους διατηρούμεναι φωταῖαι εἰς τὰ παραθαλάσσια καὶ εἰς τὰς εἰσόδους τῶν λιμένων, διὰ τὰ βλέπωσι μακρόθεν τὰ παραπλέοντα ἢ εἰσπορευόμενα πλοῖα καὶ τὰ ὁδηγῶνται εἰς τὴν εἰσόδον, ἢ τὰ προσέχουσι διὰ τινος κινδύνου ὑφάλων πετρῶν, σκοπέλων ἢ ἀβαθῶν (ρίχων).

²⁾ Τὰ σημεῖα αὐτὰ λέγονται κοινῶς σιαμανδόβραι, γίνονται δὲ ἔτσι: δένουσιν εἰς ἓνα πῖθον (βαρέλιον), ἢ κομμάτιον καταρτίου, ἢ ἄλλου ξύλου ἐν μακρῷ σχοινίῳ, καὶ εἰς τὴν ἄκρην αὐτοῦ ἐν τμήμα σιδήρου, καὶ τὸ βυθίζουσι εἰς τὴν θάλασσαν, ὥστε ὁ πῖθος ἢ τὸ ξύλον νὰ μένῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, διὰ τὰ φαίνεται μακρόθεν, σημεῖον κερουρμένον τινὸς κινδύνου, οἷς ὑφάλων πετρῶν, ἀβαθῶν (ρίχων) κ.τ.λ. Αἱ αὐτὰ τὰ σημεῖα, διατηρούμενα διὰ τῆς ἐξουσίας, ἀπαιτεῖται τέλος τι (δόσιμον) παρὰ τῶν πλεόντων. Αὐτὸ τὸ τέλος λέγεται Gallise Droite de Balise ἢ Droite de Tonne. ὑπὸ δὲ τῶν Ἀγγλων καὶ λοιπῶν Γερμανικῶν ἔθνων Baacken ἢ Backen. Τὰ αὐτὰ σημεῖα βάλλονται καὶ ὅταν μένῃ τις ἀγκυρα εἰς τὸ βάθος κοπέντος τῶ σχοινίου, διὰ τὰ ἡμπορέσωσιν ἔπειτα κατ' ἄλλην εὐκαιρίαν νὰ τὴν ἐκβάλωσι. ³⁾ Τὰς Καραντίνας.

⁴⁾ Σήμαντρα (Signal), λέγονται τὰ δίδόμενα σημεῖα ἐκ τινος πλοῖοι, διὰ κανονίων, πυρῶν καπνῶ κ.τ.λ. πρὸς ἄλλα πλοῖα, ἢ πρὸς τὴν ξερτὴν δι' ἀνάγκην, ἢ εἰδοσιν τινά.

ὅλα. Εἰς αὐτάς συναριθμῶνται κυρίως, ὅλα τὰ εἰς τὴν θάλασσαν ριπτόμενα πράγματα πρὸς ἐλάφρωσιν τῶ πλοίου, ὅταν τὸ πλοῖον εἶναι πολλὰ βαθεῖα καὶ ἐκ τούτου κατηντῷ εἰς κίνδυνον. Πᾶσα ζημία γενομένη διὰ τῆ καθίσματος τῶ πλοίου εἰς τὴ ἄμμον, διὰ τῆς αποκοπῆς τῶν καταρτίων καὶ τῶν σχοινίων, διὰ τῆς ἐλευθερώσεως τῶ πλοίου ἀπὸ τῆς σκοπέλης καὶ ἀβαθῆ (φίχα), διὰ τῆς ἀποφυγῆς τῆς σερραῖς (Prangen) ¹), διὰ τῆς εἰσορμησεως εἰς τινα λιμένα τῆς ἀνάγκης, διὰ τῆς ἐν αὐτῷ διορθώσεως τῶ πλοίου, διὰ τῆς ἀκινήσιας, ἐξ αἰτίας βίαιης ἐμβριβύσματος (Embargo) ²), ἢ κινδύνου ἐκ τῆ ἐχθρῆς, διὰ τῆς ἐλευθερώσεως τῶ πλοίου καὶ τῆ φορτίου ἐκ τῆς ἐξουσίας τῶν πολιμίων, ἢ διὰ τῆς ὑπερασπίσεως ἐναντίον ἐχθρικῆς προσβολῆς. Ἡ μεγάλη ἀβάρια λοιπὸν θεμελιῶται ἐπάνω εἰς τὰ ἐπόμενα κυριώτερα ἄρθρα.

1) Τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον πρέπει νὰ εὐρίσκωνται εἰς μέγαν κίνδυνον. Αὐτὸς ὁ κίνδυνος ὅμως δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀπλῶς κατὰ φαντασίαν, ἀλλὰ τρώντι πρὸ ὀφθαλμῶν.

2) Ἡ ἐμβολή (χύσις), ἢ ἄλλη ἀπαραίτητος ζημία πρέπει νὰ γίνηται με ὀρθὴν σκέψιν. Ὁ διοικητὴς λοιπὸν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ρίπτῃ εὐδὺς πραγματείας εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ συμβουλευτῇ δι' αὐτὸ με τῶς ἀνθρώπους τῆς.

3) Ὅλα αὐτὰ τὰ βίαια καὶ λυπηρὰ μέσα πρέπει ἐπὶ τοιαύτῳ σκοπῷ νὰ βάλλωνται εἰς πράξιν, διὰ νὰ λυτρωθῇ τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον, ἢ καὶ νὰ ἐλαττωθῇ ὅσον εἶναι δυνατόν ἢ ἐκ αὐτῶ βλάβῃ.

Ὁ διοικητὴς ἔχει πρὸς τούτοις νὰ φυλάξῃ καὶ ἄλλου χρῆν ἐν τῇ-

¹) Ὅταν τὸ πλοῖον, διὰ νὰ μὴ πλησιάσῃ εἰς τὴν σερραῖν, εἰς τὰ ἀβαθῆ, ἢ εἰς τῶς σκοπέλους, πλέει πλησίον τῆς ἀνεμοζάλης ἐξ ἀνάγκης κατὰ τι διάστημα καιρῶ, διὰ τῆς βίας τῶν κυμάτων, τὰ ὁποῖα κτυποῦσιν εἰς τὸ σκάφος, προξενεῖται πάντοτε μεγάλη βλάβη εἰς τὰ κατάρτια, παντὰ καὶ σχοινία, τούτο λέγεται Prangen.

²) Embargo, σημαίνει ἐμπόδιον τῷ πλοίου ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ πρὸς μετακρίσεις πολεμικῆς ὕλης, ἢ στρατιωτῶν ἐν καιρῷ πολέμου, ἐνίοτε δὲ ἐμποδίζει μὴ ἐξουσία τὰ πλοῖα ἄλλης ἐξουσίας, μετὰ τὴν ὅποیان εὐρίσκεται εἰς πόλεμον, δι' ἄλλα πλοῖα ἢ πράγματα τῶν ὑπηκόων τῆς, εὐρισκόμενα εἰς τὸν τόπον τῆς πολεμικῆς ἐξουσίας.

ἐν τούτῳ, ἦσαν τὰ ρίπτη πρῶτον τὰ βαρύτερα καὶ ὀλιγωτέρας τιμῆς πράγματα, καὶ νὰ κρατῇ ἀκριβὲς ἡμερολόγιον ἐπάνω εἰς τούτο.

Ἡ μεγάλη ἀβαρία ἐπιφορτίζεται εἰς ὅλους τὸς μετόχους τῶν πλοίων καὶ τῶν φορτίων, καὶ μάλιστα κατὰ ἀναλογίαν τῆς τιμῆς τῶν ἐκαστοῦ ἀνήκοντος φορτίων, καὶ τῶν μεριδίων, ὅπερ ἕκαστος ἔχει εἰς τὸ πλοῖον.

§. 19.

Γ'. Ἡ κατὰ μέρος ἀβαρία. Εἰς αὐτὴν ἀνήκει πᾶσα ζημία, ἣ τις δὲν ἔμπορεῖ νὰ συναριθμηθῇ μήτε εἰς τὴν μεγάλην μήτε εἰς τὴν μικρὰν ἀβαρίαν, π. χ. ὅταν τι πράγμα βλάβηται εἰς τὰς ἀνεμοζάλας διὰ τῶν νερῶν τῆς θαλάσσης, ἢ διὰ τινος ἐξωτερικῆς βίας, ὅταν πλοῖόν τι καθίσῃ εἰς τὰ ἀβαθῆ, καὶ ἐκ τούτου, ἔχι δὲ ἐκ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα καταβάλλονται διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ, βλάπτεται, ὅταν οἱ ἐχθροὶ ἀρπάσωσι τι ἐκ τῶν πλοίων, ἔτι καὶ τὰ εἰς ἑτέτερα πλοῖα εὐρισκόμενα καὶ ἀφαιρέμενα ἀπηγορευμένα πράγματα, ἢ ἡ γινομένη βλάβη διὰ τῶν κτυπημάτων τῶν ἀνέμων, διὰ τῆς παραπλεύσεως ἄλλων πλοίων ¹) π. τ. λ. ὅλα αὐτὰ ἀνήκουσιν εἰς τὴν κατὰ μέρος ἀβαρίαν, ὥστε ὁ κύριος τῶν πραγμάτων ὀφείλει νὰ ἐπιφορτισθῇ τὴν ζημίαν τὴν γενομένην εἰς τὸ πράγμα τῶν. Δὲν συνεισφέρει ὅμως τίς εἰς ἀποπλήρωσιν τῆς ζημίας, τὴν ὁποίαν πάσχειν ἄλλοι συμμετοχοὶ τῶν φορτίων κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον. Ἐὰν δὲ ἐξησφαλίσαιτο τὰςπραγματείας τῶν κατὰ τὸ εἶκος, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ζημίαν παρὰ τῶν ἐξασφαλιστῶν.

§. 20.

Ὅταν τι πλοῖον κάμῃ τὴν μεγάλην ἀβαρίαν ²), ὀφείλει νὰ

¹) Ἡ παράπλευσις γίνεται ὕτως ὅταν τι πλοῖον κείται ἐν τῷ λιμένι εἰς τὰς ἀγκύρας, καὶ ἄλλο πλοῖον διαβῇ πλησίον τῶν ἢ πρὸς ἐπάνω τῶν, καὶ τὸ βλάβῃ, τὴν ζημίαν αὐτὴν ἐπιφορτίζεται τὸ κείμενον πλοῖον, ὡς γενομένην ἐξ ἀπροσεξίας τῶν.

²) Ὅταν δηλ. πάθῃ τοιαύτας ζημίας, αἱ ὁποῖαι ἀνάγονται εἰς τὴν μεγάλην ἀβαρίαν.

να εισορμίση εἰς τὸν τυχόντα πρῶτον λιμένα τῆς ἀνάγκης, καὶ ἐκεῖ να κοινολογήσῃ κατὰ τὸ δέον, τὴν ἣν ἔπαθε ζημίαν. Ἀὕτη ἡ εἰσδοποίησις γίνεται δι' ἀνθρώπων δημοσίων ἐμπεισιευμένων, τ. ε. δι' ὑποκειμένων τῷ Κριτηρίῳ.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι, μήτε ἡμπορεῖ κυρίως να εἶναι ἔργον τῷ διοικητῇ τῶ πλοῖε καὶ τῶν διαφόρων μετόχων τῷ φορτίῳ καὶ τῷ πλοῖε, τὸ να διατάξωσι καὶ να διανέμωσι τὴν γεγονυῖαν ζημίαν, διὰ τῆτο ἔγινε, τελάχιστον εἰς πᾶσαν σημαντικὴν ἐμπορικὴν Ἀγορὰν, τὸ ὑπὲρρημα τῷ λογαριασῷ (Disparcheurs), τ. ε. ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅς τις κάμνει τὸν λογαριασμόν τῶν γενομένων ἀβαριῶν, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὸν τῆς μεγάλης ἀβαρίας. Τῆτο τὸ ὑπὲρρημα ὅμως, εἰς ἄλλας μεγάλας ἐμπορευομένης πολιτείας εἶναι ἠνωμένον μὲ ἄλλας ὑποθέσεις, π. χ. μὲ τὰς τῷ Ναυαρχείῳ (Ἀδμιραλιτᾶς), τῷ Κονσολάτῳ κ. τ. λ. καὶ αὐτοὶ διορίζουσιν ἕκαστον ἀνθρώπον ἐκ τῶν διαφόρων μελῶν των, ὅς τις διατάττει τὸν λογαριασμόν.

Εἰς τοιαύτους λογαριασμοὺς ἐπάνω εἰς τὰς θαλασσῆς ζημίας (Disparche) χρησιμεύει ὡς ἀπόφασις τῆς πρώτης ἐνστάσεως¹). Ἐὰν δὲ εἰριθῶσιν ἐν αὐτῇ προφανῆ σφάλματα ἐκ παραδρομῆς, ἔπεται ὅτι δύνανται να γένωσιν ἐξαιρέσεις κατ' αὐτὰ.

§. 21.

Περὶ δὲ τῷ τόπῳ, ἐνθα πρέπει να διατάττηται ὁ τῆς ἀβαρίας λογαριασμός γεννῶνται εἰσέτι φιλονεικίαι, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἔτι ὅλοι κατὰ πάντα σύμφωνοι εἰς τῆτο. Ἐκ τῶν νομικῶν τινες θέλουσιν, ὅτι να ἀνοίγηται ὁ λογαριασμός ἐκεῖ, ὅπου ἐξ ἀνάγκης εἰσώρμησε τὸ πλοῖον, ἢ εἰς τὸν διωρισμένον αὐτῷ τόπον. Οἱ πλείοτεροι ναυτικοὶ νόμοι ὅμως συμφωνοῦσιν εἰς τὴν τελευταίαν γνώμην. Τὸ νέον νομικὸν τῆς Πρωσίας λέγει περὶ τῆτος αὐτολεξεί, ὅτι εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλ-
λιμε-

¹) Πρώτη ἐνστάσις (Instanz) εἶναι τὸ Κριτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον δίδεται ἡ ἀγωγή κρίσεως τινὸς πρῶτον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ να μεταβῇ εἰς ἀνώτερον, ἕως τῆς τελευταίας ἐνστάσεως, ὅπου γίνεται καὶ ἡ τελεία ἀπόφασις.

λιμενίζει (ἀράζει) ὁ διοικητὴς τῶ πλοῖς ἀφ' ἑ πάθη τὴν ἀβαρίαν, ὀφείλει μὲν νὰ δείξῃ τὴν ζημίαν, καὶ νὰ ζητήσῃ μαρτυρικὸν περὶ τούτου, πλὴν μετὰ τὴν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον ἀφίξίν τε, πρέπει νὰ παραδώσῃ εἰς τὰ ἐκεῖ Κριτήρια τὴν ἥν ἔπαθεν ἀβαρίαν.

Τούτο δὲ εἶναι καὶ μᾶλλον ὀρθότερον, διότι ἐν πλοῖον δύναται εἰς τὰ μοναδικὰ ταξιδία τε νὰ κάμῃ πλειοτέρας ἀβαρίας. Ἡ συνεισφορά, τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ κάμῃ τὸ φορτίον εἰς αὐτὴν, δὲν ἔμπορεῖ νὰ διορισθῇ μὲ βεβαιότητα πρότερον, εἰ μὴ ἀφ' ἑ ἔλθῃ τὸ πλοῖον εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τε. Διὰ τούτο ὁ τελευταῖος τόπος γίνεται ὁ μόνος καὶ ἀναγκαῖος τόπος πρὸς τελείαν διάταξιν τῶ λογαριασμῶ. Διότι ἂν ἤθελεν ἀνοιχθῇ πρότερον τις ἀβαρία εἰς ἄλλον τόπον, καὶ πρὸ τῶ τέλους ὅτε τῶ ταξιδίῳ ἐπισυμβῇ εἰς τὸ πλοῖον νέον τι συμβεβηκὸς, τὸ πρότερον ἀνοῖγμα τῶ λογαριασμῶ τῆς ἀβαρίας ἤθελε μένῃ ἀνωφελὲς καὶ μάταιον.

§. 25.

Εἰς τὸ ἀνοῖγμα τῶ λογαριασμῶ τῆς ἀβαρίας εἶναι ἀναγκαῖον ἔτι νὰ σημειώσωμεν, ὅτι δὲν ἔμπορεῖ τις νὰ βιάσῃ τὰς μετόχους τῶ πλοῖς, τὰς παρὰλαμβάνοντας τὸ φορτίον, ἢ τὰς ἐκασφαλίστας (σιγεραιδόρους), νὰ δεχθῶσιν ἐναντίον τῆς θαλάσσης των, τὸν διοινηγμένον λογαριασμὸν τῆς ἀβαρίας κατὰ τινὰ ἄλλον κανόνα, καὶ εἰς ἄλλον τόπον παρὰ τὸν διωρισμένον, καὶ κατὰ τὰς νόμους αὐτῆς καὶ συνθηκῆς. Πρὸς τέτοις δύναται μὲν νὰ διαταχθῇ ὁ λογαριασμὸς τῆς ἀβαρίας εἰς ἄλλον τόπον παρὰ τὸν διωρισμένον· ἐξακκέται ὅμως, ὅτι ὁ διοικητὴς τῶ πλοῖς καὶ ὁ ναυλωτὴς συνεβιβάσθησαν πρότερον μεταξύ των, ὅτι εἰς περιπτώσεις ἀβαρίας, δέχονται νὰ εἶναι ὑποκείμενοι εἰς τὰς νόμους καὶ ἔθιμα τῶ διωρισμένου τόπου. Διότι ὅλαι αἱ ἀποδείξεις (Connoissement), εἰς ὁποιοδήποτε τὸν τόπον ἐκδίδονται, ἔχουσι τὴν συνήθη περιλήψιν ταύτην:

„Εἰς τὸν διωρισμένον τόπον μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν φορτισθέντων πραγμάτων, νὰ πληρωθῇ ὁ ναῦλος καὶ ἡ ἀβαρία κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς θαλάσσης.

Μ' ὅλον τῆτο ἡ τοσῶτον κοινὴ ὅσον ἀναγκαῖα θαλάσσιος συνήθεια εἶναι, ὅτι εἰς τὸν ἀναλογισμόν τῆς μεγάλης ἀβαρίας οἱ νόμοι καὶ τὰ ἔθιμα τῷ διωρισμένῳ τόπῳ πρέπει νὰ χρησιμεύωσιν ὡς γενικὸς κανὼν.

§. 23.

Τὸ ἀνοιγμα τῆς μεγάλης ἀβαρίας γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον:

Ὁ διοικητὴς ὀφείλει νὰ παρατήσῃ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἀνοίγεται ὁ λογαριασμός τῆς ἀβαρίας, τὸ μετὰ πάσης ἀκριβείας σημειωθὲν ἡμερολόγιόν τε, ἐν ᾧ ἐμπεριέχεται λεπτομερῶς ὅλον τὸ δυσύχημα. Αὐτὸς καὶ οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἄνθρωποι τε πρέπει νὰ ἐπικυρώσωσι δι' ὅρκου τὴν περὶ ὧν λέγουσιν ἀλήθειαν. Ἐπειτα πρέπει νὰ ἀποδειχθῇ, α' ὅτι τὸ πλοῖον καθ' ὃν καιρὸν ἐπλενσεν, ἦτον κατὰ τὴν ναυτικὴν χρῆσιν ἐν πληρεστάτῃ καλῇ καὶ σερεᾷ καταστάσει. β' ὅτι τὸ ἐπισυμβῆναι τῷ πλοίῳ δυσύχημα προῆλθε μόνον ἐκ τῆς βίας τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ κλύδωνος, καὶ ἐκτὶ ἐκ παραμελείας τινὸς ἀνθρώπου, καὶ γ' ὅτι τὸ πλοῖον εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἦλθεν, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ἡμπορέσῃ νὰ πλεύσῃ πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν, χωρὶς νὰ διορθωθῇ πρότερον, καὶ ὅτι ἀνάγκη ἦτον, πρῶτον νὰ ἐκφορτισθῇ.

Τὰς γενομένας καταγράφονται ὅλαι αἱ ἐν τῷ πλοίῳ εὗρισκόμεναι πραγματεῖαι κατὰ τὰς τιμὰς των. Ἡ τιμὴ τῶν εἰς τὴν θάλασσαν ριφθέντων, καὶ τῶν διὰ τὴν πολλὴν βλάβην των, εἰς τὴν μεγάλην ἀβαρίαν ἀναγομένων πραγμάτων, διορίζεται ἢ καθὼς ἡγοράσθησαν, ἢ κατὰ τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς τῷ διωρισμένῳ τόπῳ, ἢ, καθὼς συνήθως γίνεται, κατὰ τὴν ποσότητα, τὴν ὁποίαν (ἐὰν τὰ πράγματα εἶναι ἐξησφαλισμένα) ἐσημείωσαν ἐπ' αὐτὰ οἱ ἐξασφαλισαί. Αἱ δὲ βεβλαμμένα, σωζόμενα δὲ ἐτι πραγματεῖαι πρέπει νὰ συνεισφέρωσι καθ' ἣν ἔχουσιν ἐτι τιμὴν.

Ἀφ' ἧς λοιπὸν καταγραφῇ ἡ τιμὴ ἐκάστου πράγματος καὶ ἐξ αὐτῶν γένη μία ποσότης, εἰς τὴν ὁποίαν συναριθμεῖται ὁμοίως καὶ ἡ τότε τιμὴ τῷ πλοίῳ, καὶ λογαριασθῇ ὁ ναυλος, συνάπτον-

πτονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς μίαν ποσότητα ὅλα τὰ γε-
νόμεινα ἔξοδα, ἢ τε συμβάσαι καὶ ἤδη ἐκτιμηθεῖσα ζημίαι εἰς τὸ
πλοῖον καὶ εἰς τὸ φορτίον. Ἡ ποσότης τῆς τιμῆς τῶν πραγμα-
τειῶν καὶ τῶν πλοίων ἔσω ἐξ ὑποθέσεως 100000 γροσίων, διαιρε-
θῆτω δὲ αὕτη εἰς 10 πραγματευτὰς κατὰ διαφορὰς ποσότητος,
π.χ. ὁ Α. ἐφόρτισεν εἰς τὸ πλοῖον πραγματείας ποσότητος
2000 γροσίων, ὁ Β. 6500 γρ. ὁ Γ. 20000 γρ. ὅλη δὲ ἡ γενο-
μένη ζημία συμποσῆται εἰς 10000 γρόσια, ὅθεν λέγω, αἱ 100000
γρ. ἔπαθον ζημίαν 10000 γρ., ὅπερ ἐστὶ 10 εἰς τὰ ἑκατόν. ὁ Α.
λοιπὸν, ὅς τις ἔχει νὰ λαμβάνῃ 2000 γρόσια ἐκ τῶν 100000 γρ.
πρέπει νὰ συνεισφέρῃ 200 γρόσια εἰς τὴν μεγάλην ἀβαρίαν, καὶ
ὁ Β. ὅς τις ἔχει 6500 γρ. ἐν αὐτῷ, 650 γρ. καὶ καθεξῆς. Κατ'
αὐτὸν τὸν τρόπον λογαριάζεται ἡ ἀβαρία τῶν πλοίων καὶ τῶν φορ-
τίων, ὥστε εἰς τὴν ζυγοσθαμίαν (μπιλάντζον) πρέπει νὰ ἔλθωσιν
εἰς τὸ ἓν μέρος πάλιν 100000 γρόσια, καὶ εἰς τὸ ἄλλο 10000.

Περὶ τῆς ναυτικῆς δανείας ¹).

§. 24.

Ἐν πλοῖον κατὰ τινὰ διεξοδικὸν πλῆν, εἶναι ὑποκείμενον εἰς
ἀπειρα δυσυχήματα, καὶ ἀναγκάζεται νὰ μεταχειρισθῇ τὰ χρή-
ματα, ὅσα φέρει μεθ' ἑαυτῶν πρὸς διορθώσιν τε ἢ κατ' ἄλλας
τρόπους, διὰ νὰ μὴ ἐμποδισθῇ εἰς τὸν δρόμον τε. Ἡμπορεῖ
λοιπὸν νὰ χρειασθῇ νὰ κύμῃ πάλιν μεγάλα ἔξοδα, διὰ νὰ ἐξα-
κολεσθῇ τὸν δρόμον τε, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὰ εἰς τὸ αὐτὸ ἀναγκαῖα
χρήματα. Εἰς αὐτὴν τὴν περίεσιν ἀναγκάζεται ὁ διοικητὴς
νὰ

Φ 2

¹) Τὸ ναυτικὸν δάνειον λέγεται Γερμανιστ Bodemerey, τὸ ὁποῖον κατὰ
τὴν ἐτυμολογίαν τε σημαίνει δάνειον ἐπὶ τὸ ἔδαφος, τ. ε. ἐπὶ τὴν τι-
μὴν τῶν πλοίων ἡμεῖς, τὸ λέγομεν κοινῶς ταξιδιὰτικον. Πο-
λλοὶ ἄνθρωποι εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ εἰς τὴν Μυώρην θάλασσαν με-
ταχειρίζονται αὐτὸ τὸ δάνειον ὡς κύριον ἐπιτήδευμα, καὶ ἀπολαμ-
βανθοὶ μεγάλα κέρδη, ἐπειδὴ ἐδοῖς πολιτικὸς νόμος τῆς ἀπαγο-
ρεύει ἀπὸ τῆς νὰ ζητῶσιν ὑπερόγκους τόκους.

να δανεισθῇ χρήματα ἐπὶ τὴν τιμὴν τῶ πλοῖος, καὶ τότε λέγεται, ὅτι τὸ ὅτως εἰς ὑποθήκην δοθέν πλοῖον, εἶναι ἐπιφορτισμένον μὲ ναυτικὸν δάνειον. Τὸ μεταξὺ τῶ λαμβάνοντος καὶ τῶ διδόντος τὸ ναυτικὸν δάνειον ἐκδιδόμενον συμφωνητικόν, ὁνομάζεται συμφωνητικὸν τῶ ναυτικῷ δανείῳ ¹), περὶ τῶ ὁποῖος γίνε-

¹) Παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι τὸ πάλαι Συγγραφὴ ναυτικῇ. Σοῖζεται ἐν τοιούτῳ συμφωνητικῷ ἐν τῷ πρὸς τὴν Λακρίου πυραγραφῇ λόγῳ τῷ Δημοσθένους, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπὶ λέξεως ὅτως.

ΣΤΙΓΓΡΑΦΗ.

„ Ἐδάνειπεν Ἀνδροκλῆς Σαγήτιος, καὶ Ναυσικράτης Καρύσιος, Ἀρτίμωνι
 „ καὶ Ἀπολλοδώρῳ, Φασιλήταις, ἀργυρίῳ δραχμὰς τρισχιλίας Ἀθή-
 „ νηθεν εἰς Μένδην, ἢ Σκιώνην, καὶ ἐντεύθεν εἰς Βόσπορον. ἔν
 „ δὲ βύλωνται τῆς ἐπ' ἀριστερὰ μέχρι Βορυσθένης, καὶ πάλιν Ἀ-
 „ θήναζε, ἐπὶ διακοσίαις εἰκοσι πέντε τὰς χιλίας. ἐὰν δὲ μετ'
 „ Ἀρκιῦρον ἐκπλεύσωσιν ἐκ τῶ πόντου ἐφ' ἱερὸν, ἐπὶ τριακοσίαις
 „ τὰς χιλίας, ἐπὶ οἷν κεραμίσις μενδαίοις τρισχιλίοις. ὅς πλε-
 „ σείται ἐκ Μένδης, ἢ Σκιώνης, ἐν τῇ εἰκοσούσῃ, ἣν Τβλήσι-
 „ ος ναυκληροῖ. ὑποτιθέασι δὲ ταῦτα, ἕκ ἀφείλοντες ἐπὶ τέτοις
 „ ἄλλῳ ὕδενι ὕδεν ἀργύριον, ὅδ' ἐπιδανείσονται· καὶ ἀπάξουσι τὰ
 „ χρήματα, τὰ ἐκ τῶ πόντου ἀντιφορτισθέντα, πάλιν Ἀθήναζε ἐν τῷ
 „ αὐτῷ πλοῖῳ ἅπαντα. σωθέντων δὲ τῶν χρημάτων Ἀθήναζε,
 „ ἀποδώσουσι οἱ δανεισάμενοι τοῖς δανείασαι, τὸ γιγνόμενον ἀργύ-
 „ ριον κατὰ τὴν Συγγραφὴν, ἡμερῶν εἰκοσιν, ἀφ' ἧς ἂν ἐλθῶσιν
 „ Ἀθήναζε, ἐντελές, πληρὴ ἐκβολῆς, ἣν ἂν οἱ συμπλοὶ ψηφισάμενοι
 „ κοινῇ ἐκβάλλωνται, καὶ ἂν τι πολεμίοις ἀποτίσῃσι· τῶν δ' ἄλλων ἅ-
 „ πάντων ἐντελές. καὶ παρῆξουσι τοῖς δανείασαι τὴν ὑποθήκην ἀνέ-
 „ παφον κρατεῖν, ἕως ἂν ἀποδώσι τὸ γιγνόμενον ἀργύριον κατὰ
 „ τὴν Συγγραφὴν. ἐὰν δὲ μὴ ἀποδώσιν ἐν τῷ συγκεκριμένῳ χρόνῳ,
 „ τὰ ὑποκείμενα τοῖς δανείασαιν ἐξέσω ὑποθῇται, καὶ ἀποδόσθαι
 „ τῆς ὑπαρχούσης τιμῆς. καὶ ἐὰν τι ἐλλείπῃ τῷ ἀργυρίῳ, ὃ δεῖ γενέσθαι
 „ τοῖς δανείασαι κατὰ τὴν Συγγραφὴν, κατὰ Ἀρτίμωνος καὶ Ἀπόλλο-
 „ δώρου ἐξω ἢ πρᾶξις τοῖς δανείασαι, καὶ ἐκ τῶν τῶν ἀπάντων, καὶ
 „ ἐγγείων καὶ ναυτικῶν, πανταχῶ, ὅπου ἂν ᾧσι, καθάπερ δίκην οἰ-
 „ φληκότων καὶ ὑπερημέρων ὄντων, καὶ ἐν ἑκατέρῳ τῶν δανει-
 „ σάντων, καὶ ἀμφοτέροις. ἐὰν δὲ μὴ εἰσβάλλωσι μέιναντες τὴν ἐπὶ
 „ κυνὶ ἡμέρας δέκα ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐξελόμενοι ὅπου ἂν μὴ εἴλα
 „ ᾧσιν Ἀθηναίους, καὶ ἐντεύθεν καταπλεύσαντες Ἀθήναζε, τὴς
 „ τόκους ἀποδιδόντων τῆς πέρουσι γραφέντας εἰς τὴν Συγγραφὴν.
 „ ἐὰν δὲ τι ἢ ναῦς πάθῃ ἀνήκεστον, ἐν ᾗ ἂν πλεῖ τὰ χρήματα,

γίνεται μνεία καὶ εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς νόμους (de fœnore nanteo), οἱ ὁποῖοι ἀπαγορεύουσι τὰς ναυτικοδανείσας ἀπὸ τῆς νῆς λαμβάνωσιν ἐπιρόγκας τόκους εἰς τοιοῦτον δάνεισμα.

§. 25.

Δεν εἶναι ὅμως πάντοτε ἡ τῆς ναυτικῆς δανείας αἰτία, τὸ νὰ βιασθῇ τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ χειμῶνος καὶ δυσνημάτων, νὰ καταφύγῃ εἰς τινὰ λιμένα τῆς ἀνάγκης, διὰ νὰ διορθωθῇ ἐκεῖ, καὶ μὴ ἐξαρκούντων εἰς τὸτο τῶν χρημάτων τε νὰ χρειασθῇ ναυτικὰ δάνεια. Τὸ ναυτικὸν δάνειον ἡμπορεῖ νὰ ληφθῇ εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα, ἐξ ἧς μέλλει νὰ ἀρχίσῃ τὸ πλοῖον τὸν δρόμον τε. Διότι ὑποθέτω, ὅτι διοικητὴς τις βλέπει περιστατικὸν τι ὠφέλιμον, νὰ κερδήσῃ καλὸν ναῦλον, τὸ πλοῖον τε ὅμως ἔχει χρεῖαν ἐτι διορθώσεως, πρὸς τὴν δυνήθῃ νὰ ἐκπλεύσῃ, μὴ ἔχων δὲ τὰ εἰς τὸτο ἀναγκαῖα χρήματα, θέλει κάμει βέβαια πολλὰ καλὰ, εἰάν ἀγωνισθῇ νὰ δανεισθῇ παρὰ τινος χρήματα ἐπάνω τῆς πλοῖος τε, διὰ νὰ κερδήσῃ ἐκ τῆς προσφερομένης ὠφελίμης περιστατικῆς.

§. 26.

Δύνανται δὲ καὶ ἐπάνω εἰς πραγματείας νὰ ληφθῶσι δάνεια ναυτικὰ, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ ἀγοράζονται καὶ λαμβάνονται εἰς τὸ πλοῖον, ὅτι ὅταν φθάσωσιν εὐτυχῶς εἰς τὸν διωρισμένον τόπον νὰ πληρωθῶσι. Τὸτο τὸ εἶδος τῆς ἐμπορίας ἀνήκει κυρίως εἰς τὸ τῆς τιχῆς ἐμπόριον. Ὁ διοικητὴς τῆς πλοῖος ὅμως μὲ τὸ δάνεισμα τῶν πραγματειῶν ἔχει νὰ καταβάλλῃ μεγάλην προσοχὴν, καὶ πρέπει νὰ ὑποχρεώσῃ τὸ πλοῖον τε, ἢ τελέχισον ἐν μέρος αὐτῆς εἰς ναυτικὸν δάνειον, πρὶν λάβῃ χρήματα ἐκ τῶν πραγματειῶν. Πρέπει νὰ ἡξέυρη πρότερον, ἂν εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ θέλει νὰ λάβῃ ναυτικὸν δάνειον ἡμπορεῖ νὰ
πω-

„σωτηρίᾳ ἔσω τῶν ὑποκειμένων. τὰ δὲ περιγεγόμενα, κοινὰ ἔσω τοῖς „δανείσασιν“ κυριώτερον δὲ περὶ τέτων, ἄλλο μὴδὲν εἶναι τῆς Στγ- „γραφῆς. Μάρτυρες, Φορμίων Πειριεύς, Κηφισόδωρος Βωσί- „τιος, Ἡλιόδορος, Πιτθεύς.

πωλήσῃ πραγματείας κατὰ τὴν διωρισμένην τιμὴν ἐν τῇ καταγραφῇ (φατέρᾳ), ἢ ἀποδείξῃ τὰ φορτία. Ὁ μὴ θέῖς ναύτης ὁμῶς δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει τὰ ὅρια εἰς τὸτο, καὶ ποτὲ νὰ μὴ δανείζηται πλείονερα χρήματα, ἀλλὰ μόνον ὅσα χρειάζεται δια μεγάλην ἀνάγκην τε.

§. 27.

Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἐνδεχόμενον, ὅτι ὁ τῶν πλοίων διοικητὴς ἢ ἡμπορεῖ νὰ λάβῃ ναυτικά δάνεια εἰς πολλὰς τόπας, χωρὶς νὰ εἶναι τῶντι βεβιασμένος εἰς τὸτο, δυνάμενος νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν μετόχων τῶν πλοίων, διὰ τὸτο οἱ νόμοι πρὸ πολλῶν διέταξαν, ὅτι αὐτὸς δὲν ἡμπορεῖ νὰ λάβῃ ναυτικά δάνεια εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ διατρίβουσιν οἱ μέτοχοι τῶν πλοίων. Ἐὰν δὲ αὐτοὶ εὐρίσκονται μακρὰν, ὁ διοικητὴς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ, νὰ εὕρῃ τὰς ἀνταποκριτὰς αὐτῶν, οἱ τινες εἴτε εἰς πῖσιν τῶν μετοχῶν, εἴτε εἰς τὴν τῶν ναυλωτῶν, δίδουσιν αὐτοπροαιρέτως τὰ ἀναγκαῖα χρήματα, ἢ λαμβάνουσιν παρὰ τῶν διοικητῶν τῶν πλοίων καμπιάλας ἐκδομένης πρὸς τὰς μετοχὰς καὶ τὰς ναυλωτὰς, διὰ τὰς ὁποίας δίδουσι χρήματα. Ἐν ὅσῳ ἂν ὁ διοικητὴς δύναται νὰ βοηθῇ, θὴ εἰς τὴν ἀνάγκην τε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δὲν πρέπει κατ' ἐξῆς λόγον νὰ λάβῃ ναυτικὸν δάνειον, ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ πάντοτε πρέπει νὰ δίδονται μεγαλήτεροι τόκοι, ἐν ᾧ δὲ ἄλλα χρήματα, ἢ περ λαμβάνονται δια καμπιάλων, πολλάκις πληρῶνεται μόνον τὸ προμήθευτρον (προβιζιόν).

§. 28.

Ἐπειδὴ τὸ ναυτικὸν δάνειον λογαριάζεται εἰς τὴν μεγάλην ἀβαρίαν, καὶ καθ' ὃν τρόπον ἐνεργεῖται τὴν σήμερον ἢ πραγματεία, τό, τε πλοῖον καὶ τὸ φορτίον, τὰ ὁποῖα ταξειδεύουσιν διὰ θαλάσσης, ἐκασφαλίζονται, ἔπεται, ὅτι τὸ ναυτικὸν δάνειον ἀναφέρεται εἰς τὰς ἐκασφαλιστικὰς (σιγερადόρες), οἱ τινες ὀφείλουσι νὰ δεχθῶσι τὴν ἐκ τῆς γενομένης ζημίας. Αἱ συντροφίαι ὁμῶς τῆς ἐκασφαλίσεως εἶναι συνθεμέναι ἀπὸ πολλὰ μέλη, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὅλοι μεγάλοι πραγματευταί, καὶ ἡ ἀνταπόκρισις των ἐκτείνεται εἰς ὅλας τὰς ξένας μεγάλας καὶ μικρὰς ἐμπο-

ρικάς πόλεις καὶ εἰς ὅλας τὰς λιμένας. Διὰ τὸτο μεταχειρίζονται τὴν πρόνοιαν διὰ τὸ λαμβάνειν ναυτικὸν δάνειον, διορίζοντες εἰς καθ' ἓνα ἀπὸ αὐτὰς τὰς τόπας, τινὰ τῶν ἀνταποκριτῶν των, νὰ δώσῃ πᾶσαν δυνατὴν βοήθειαν εἰς τὰ πλοῖα, τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐξασφαλισμένα, ἂν ἤθελαν ἐμβῇ εἰς τὸν λιμένα, ὅπως αὐτὸς κατοικεῖ, καὶ νὰ λογαριάσῃ τὰ γενόμενα ἔξοδα δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύνανται νὰ προλάβωσι ζημιώδη τινὰ ναυτικὰ δάνεια, καὶ τὸτο φυλάττεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς θαλάσσας.

§. 29.

Ἐνίοτε συμβαίνει, λαβόντος ἤδη τὴ ναῦτι ναυτικὸν δάνειον ἐπάνω τῇ πλοίου τε, τὸ αὐτὸ πλοῖον ἀρχίζον πάλιν τὸν δρόμον τε, νὰ πέσῃ ἐκ δευτέρου εἰς τοιαύτας συμφοράς, ὥστε ἀναγκάζεται νὰ ζητήσῃ ἄλλον λιμένα τῆς ἀνάγκης, διὰ νὰ διορθωθῇ ἐκεῖ πάλιν. Ὁ δὲ διοικητὴς τῇ πλοίῳ λαβὼν χρεῖαν καὶ ἐκεῖ τῶν ἀναγκαίων χρημάτων, δὲν ἔχει ἄλλον τρόπον νὰ τὰ εὔρῃ, εἰ μὴ διὰ δευτέρου ναυτικῶ δανείου ἐπάνω τῇ πλοίου τε. Ἐν μηδεμίᾳ αἰτίᾳ ὅμως δὲν πρέπει ὁ διοικητὴς νὰ δανείζηται πλείονα χρήματα, εἰ μὴ ὅσον τιμᾶται τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον, ἢ δι' ὅσα ἐξασφαλισθῶσιν· διότι οἱ μέτοχοι καὶ οἱ ἐξασφαλισαὶ δὲν ὑποχρεῶνται διὰ πλείότερα, καὶ ὁ διοικητὴς ἀπολογεῖται μόνος εἰς τὸν δόντα τὸ ναυτικὸν δάνειον, δι' ὅσα ἔλαβε πλείονα. Ἐὰν τὸ πλοῖον κατ' ὁδὸν ἐβλάβῃ τόσον, ὥστε ἢ τιμῇ τε νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὰ διορθωτικά, δὲν πρέπει ὡσαύτως νὰ λαμβάνηται ἐπ' αὐτὸ πλεον ναυτικὸν δάνειον. Διότι ἂν ἔπειτα τὸ πλοῖον κατενοδωθῇ εἰς τὸν διορισμένον τόπον τε, πρέπει νὰ ἐπιγραφῇ εἰς τὰς δύο ναυτικὰς δανειζὰς ἢ δανεισθεῖσα ποσότης, τὸ ὅποιον δὲν ἤθελεν εἶναι ἀναγκαῖον, εἰς παρηγεῖτο τὸ πλοῖον εἰς τὸν πρώτον δανειζήν.

§. 30.

Ἀφ' ἑφθάσῃ τὸ πλοῖον εἰς τὸν διορισμένον τόπον τε, οἱ κύριοι αὐτῆς ἢ οἱ ἐξασφαλισαὶ ὀφείλουν νὰ πληρώσωσι τὰ ναυ-
τικὰ

τικά δάνεια χωρίς τινος προφάσεως εἰς τὸν ἐν τῇ γραμματὶ τῇ ναυτικῇ δανεῖς συμφωνηθέντα καιρὸν.

Ἐὰν δὲ τὸ πλοῖον ἀπωλεσθῇ ἢ ἀρπασθῇ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ γένη δημοσίον (κομφισκαρισθῇ), οἱ ναυτικοδανεισταὶ χάνουσιν ὅλα, καὶ δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι παρ' ἐδενός τι πρὸς ἀποζημίωσίν των. Διότι αὐτοὶ ἐδέχθησαν αὐτὸν τὸν κίνδυνον διὰ τῆς ἀσυνήθους ὑπερόγκης τόκης, τῆς ὁποίας ἤθελον λάβει, ἂν τὸ πλοῖον κατενοδῆτο εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τε.

Αἱ ὁμολογίαι τῇ ναυτικῇ δανεῖς δύνανται νὰ γυρωθῶσι καὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς ἄλλας, οἱ ὅποιοι ἔπειτα κατὰ τὴν τῶν νόμων ἀνερρότητα ἔχουσι τὸ δίκαιον νὰ λάβωσι τὰ δανεισθέντα χρήματα.

§. 31.

Πρὸς σαφήνειαν προσέθηναι ἐδὼ ἐν σχέδιον καθὼς συνηθίζεται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Συμφωνητικὸν ναυτικῇ δανεῖς ἐπάνω εἰς πλοῖον.

Ἐγὼ ὁ Ἰωάννης Βαλλότας ἀπὸ Μαρσιλίαν κύριος σὺν θεῇ τῇ πλοίᾳ με, καλαμένῃ Ἐλισάβετ, μεγέθους 5000 κεντηναρίων, κειμένῃ τανῦν εἰς τὸν παρόντα λιμένα ἔτοιμον νὰ ἐκπλείῃ με τὸν πρῶτον δεξιὸν ἄνεμον, (ὃν δώῃ ὁ Κύριος) διὰ Κάδιξ, ἐνθα εἶναι ὁ διωρισμένος μοι τόπος τῆς ἐκφορτίσεως, ὁμολογῶ διὰ τῇ παρόντος, ὅτι ἔλαβον παρὰ τῇ κυρίᾳ Γεωργίᾳ Δηγάρῃ 5000 λίβρας ναυτικὸν δάνειον καὶ κυρίως τύχας τῆς θαλάσσης ἐπάνω τῇ προκειμένῃ σώματι τῇ πλοίᾳ με καὶ τῆς σκευῆς αὐτῇ, καθ' ὃν τρόπον ἤδη τὸ διοικῶ, αἱ ὁποῖαι τύχαι τῶν ἐν θαλάσῃ κινδύνων, καὶ τὸ ναυτικὸν δάνειον λαμβάνουσι τέλος μετὰ 24 ὥρας, ἀφ' ἧ ῥηθῇ ἡ ἄγκυρα εἰς τὸν λιμένα τῇ Κάδιξ. Τὴν ῥηθείσαν ποσότητα τῶν 5000 λιβρῶν μετὰ τῆς προσθήκης
τῇ

ρωσι τόσα εἰς τὴν ξηράν, εἰς τὸν κύριον Δημήτριον Βάρσα, ἢ εἰς τὴν διαταγὴν τε, δια τῆς κυρίας Ἰωάννης Σύρε, μετὰ τὸ κατευόδιον τῶν φηθεισῶν πραγματειῶν εἰς Τριέζιον. Πρὸς πλείονα ἀσφάλειαν ὑποχρεῶ εἰ μόνον τὰς ἀνωτέρω καταγεγραμμένας πραγματείας, ἀλλὰ καὶ ἑμαυτὸν, καὶ χωρὶς τινος ἐξαιρέσεως καθυποβάλλω ὑπὸ τὴν δυναστείαν πραγματικῆς ἐκπληρώσεως πάντων τῶν ἐξουσιῶν, τῶν Αὐλῶν, τῶν Κριτῶν καὶ τῶν Κριτηρίων, παραιτῶμενος ἀπὸ πᾶσαν καὶ ἐκάστην ἐξαιρέσιν ἤδη ἐπινοηθείσαν, ἢ εἰς τὸ ἐξῆς ἐπινοηθησομένην, ἐξαιρέτως ἀπὸ τὸν κανόνα, τῷ μὴ ἔχειν χώραν τὴν γενικὴν παραίτησιν μὴ προηγησαμένης τινὸς ἐιδικῆς.

Πρὸς πλείονα βεβαιώσιν ὑπέγραψα περὶ ταῦτα δύο ἀπαρᾶλ-
λάκτες ὁμολογίας ναυτικᾶς, τῆς μιᾶς δὲ πληρωθείσης ἢ ἄλλη
μείνει ἄκυρος.

Ἐδόθη ἐν Σμύρνῃ τῇ α' Μαΐς 1816.

Ἰωάννης Σταπέλιος.

Περὶ τῶν ἐξασφαλίσεων (σιγασριτῶν).

§. 52.

Αἱ ἐξασφαλίσεις ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἀνήκουσιν ἐξαιρέ-
τως εἰς τὰ βοηθήματα τῇ ἐμπορίᾳ. Πολλὰ εἶδη τῇ ἐμπορίᾳ
σηματικὰ ἡθέλον παύσει ἂν ἔλειπον αὐταί, καθότι ὁ πραγμα-
τευτὴς δὲν ἡθέλε τολμήσει πολλάκις ἂν ἔχι τὸ πᾶν, τὸ ἐλάχι-
στον ὅμως τὸ πλεον μέρος τῆς περισίτας τε, νὰ τὸ καθυποβάλλῃ κατὰ
τι ἐπιχείρημα διὰ θαλάσσης εἰς κίνδυνον παντελεῖς ἀπωλείας.
Ἐξ ὅτε δὲ εὐρίσκονται ἐξασφαλισαὶ ἰδιωτικοί, καὶ ὁλόκληροι
συντροφίαι, δύναται νὰ ἐμπιστεῖται πᾶσαν τὴν χρηματικὴν τε
περισσίαν εἰς ἓν μόνον πλοῖον, ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν συμπολιτῶν
τε ἡμπορεῖ νὰ εὕρῃ ὑποκείμενα ἀσφαλῆ, τὰ ὅποια ἀναδέχονται
τὸν κίνδυνον τῆς ἐνδεχομένης ζημίας, ἣν δύναται νὰ πᾶθῃ τό, τε
πλοῖον καὶ τὸ φορτίον καθ' οἷόν δὴ τινὰ τρόπον. Ἡ ἐξασφά-
λισις λοιπὸν εἶναι συμφωνητικὸν τι, κατὰ τὸ ὅποιον εἰς μόνος
ἢ πολ-

τῷ τόκῳ αὐτῶν διὰ τὰς τύχας τῆς θαλάσσης πρὸς 8 τὰ ἑκατὸν, ὑπόσχομαι, ἐὰν τὸ ῥηθὲν σῶμα τῶ πλοίῳ γέρῃ τοσούτον εἰς τὴν ξηρὰν, νὰ τὴν πληρώσω εἰς καὶ ἀ συνήθη νομίσματα ἄνευ ἐξόδων καὶ ζημίας, εἰς τὸν κύριον Φίλιππον Βρέραν, ἢ εἰς τὴν διαταγὴν τε, μετὰ 8 ἡμέρας ἀφ' ἧς γθάσῃ τὸ πλοῖον εἰς τὸ ῥηθέντα διωρισμένον τόπον. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶ παρόντος, ὑποχρεῶ πρῶτον τὸ προῤῥηθὲν πλοῖόν μου καὶ τὴν σκευὴν τε, καὶ δεύτερον ἑμαυτὸν καὶ τὰ κτήματά μου τόσον τὰ παρόντα ὅσον καὶ τὰ μέλλοντα, κινητὰ τε καὶ ἀκίνητα, καθυποβάλλων αὐτὰ πρὸς πραγματικὴν ἐκπλήρωσιν ὑπὸ τὴν δυναστείαν πάντων τῶν ἐξουσιασῶν, τῶν Ἀντῶν, τῶν Κριτῶν καὶ Κριτησίων, ἐπὶ παραίτησει πάντων ὅσα ἤθελον εἶναι εἰς τὸ ἐναντία. Παραίτημαι πρὸς τέτοις καὶ ἀπὸ τὸ δίκαιον, τὸ μὴ εἶναι δεκτὴν ἐδερίαν γενικὴν παραίτησιν μὴ προηγεμένης τινὸς ἐιδικῆς. Πρὸς ἐνδειξιν τῆς ἀληθείας ὑπέγραψα ἰδιοχείρως τρεῖς ὁμολογίας τῷ ναυτικῷ δακτύλῳ τῆς αὐτῆς περιλήψεως, ἐξ ὧν μιᾶς πληρωθείσης, αἱ λοιπαὶ μένουσιν ἄκυροι.

Ἐδόθη ἐν Μαρσιλίᾳ τῇ 26 Μαρτίῃ 1816.
 Ἰωάννης Βαλλότας.

Συμφωνητικὸν ναυτικῷ δανεῖς ἐπάνω εἰς πραγματείας.

Ἐγὼ ὁ ὑπογεγραμμένος δηλοποιῶ καὶ ὁμολογῶ διὰ τῶ παρόντος, ὅτι ἔλαβον παρὰ τῶ κυρίῳ Λεονάρδῳ Ζαβήρῳ ἐν Σμύρῃ 2000 γρόσια εἰς ναυτικὸν δάνειον καὶ τύχην τῆς θαλάσσης, ἐπάνω εἰς τὰς ἀκολούθους πραγματείας, ἥτοι 20 κίσας σῦκα, 50 κίσας λειμόνια καὶ 50 πίθους (βαρέλια) σαφίδας, ἐν τῷ πλοίῳ καλλεμένῳ Βελλόνα, τὸ ὁποῖον διοικεῖται ὑπὸ τῶ διοικητῇ Ἰωσήφ Τάφ, καὶ ἤδη κεῖται πρὸ τῆς πόλεως ταύτης ἑτοιμον νὰ πλεύσῃ μετὰ πρῶτον δεξιὸν αἶμον (ὃν δώῃ ὁ κύριος) εἰς Τριέσιον, ἐνθα θέλει εἶναι ἡ τελειὰ ἐκφόρτισις. Ὑπόσχομαι δὲ νὰ πληρώσω τὴν ῥηθεῖσαν ποσότητα τῶν 2000 γροσίων μετὰ τῶ τόκῳ αὐτῶν διὰ τὸν κίνδυνον ἢ τὴν τύχην τῆς θαλάσσης πρὸς 10 τὰ ἑκατὸν, συμποσέμενα ὅλα γρόσια 2200, ἐὰν αἱ ῥηθεῖσαι πραγματεῖαι γέ-

ἢ πολλοὶ ὁμοῦ δέχονται ἐφ' ἑαυτὸς τὴν ζημίαν, ἣν δύναται νὰ πάθῃ τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον, ἢ τὸν κίνδυνον τῆς παντελὸς αὐτῶν ἀπωλείας.

§. 33.

Εἶναι φανερόν ἐκ τούτου, ὅτι πᾶς ἐξασφαλιζόμενος ὀφείλει νὰ θεωρῇ, ὅτι οἱ ἐξασφαλισαὶ αὐτῷ πρέπει νὰ εἶναι ἄνθρωποι μὲ ἱκανὰ κεφάλαια, ἵνα πληρώσωσι τὴν ζημίαν, τὴν ὁποίαν ἐνδέχεται νὰ πάθῃ εἰς τὴν θάλασσαν τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον. Διότι ὁ κίνδυνος εἶναι πάντοτε μέγας, καὶ διὰ τῆτο κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον αὐτῷ δίδεται αὐτοῖς ἡ ἀμοιβή, ἢ τις λέγεται ἐξασφάλισρον (πραίμιον). Τὸ γράμμα δὲ ἐν ᾧ περιέχεται πᾶσα ἡ ἐξασφάλισις, ὀνομάζεται πόλιτζα ἐκ τῆς Λατινικῆς λέξεως, Policere (ὑπισχνέειν), καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ τὸ ὀνομάσωμεν ὑποσχετήριον ἢ ὑποσχετικὸν τῆς ἐξασφαλίσεως.

§. 34.

Τὸ ἐξασφάλισρον διορίζεται εἰς τὰ ἑκατὸν, καὶ διατάσσεται κυρίως κατὰ τὰς ἀκολούθους αἰτίας.

Α'. Ἄν τὸ πλοῖον εἶναι ἐν καλῇ καταστάσει. Ἄν εἶναι καινέριον ἢ ἕκαμεν ἤδη πολλὰ ταξείδια. Ἄν εἶναι καλῶς κατεσκευασμένον, καὶ ἂν πλήρως καλῶς. Εἰς αὐτὰ τὰ περιστατικὰ πρέπει νὰ δίδῃ μεγάλην προσοχὴν ὁ ἐξασφαλιστής. Διότι πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἐν πλοῖον ὅταν δὲν ἔχῃ τι ἐλάττωμα, ἢμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ κατὰ τὰς πρώτας ἑπτὰ χρόνους εἰς τὰ πλέον μακρυνὰ ταξείδια, ὡς π. χ. διὰ τὰς ἀνατολικὰς καὶ δυτικὰς Ἰνδίας. Κατὰ δὲ τὰς ἀκολούθους ἑπτὰ χρόνους ἢμπορεῖ ἀκόμη νὰ πλεύσῃ μεταξὺ τῆς βορείας Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης, εἰς τὴν Μεσόγειον, καὶ εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν. Τὰ ταξείδια τε ὅμως δὲν πρέπει νὰ γίνωνται κατὰ τὰς κακὰς καιροὺς τῶ χρόνου, μήτε νὰ διαρκῶσι πολὺν καιρὸν, ἢ δὲ τελευταία περίοδος τε εἶναι τὰ μετὰ ταῦτα ἑπτὰ ἔτη. Τὸ πλοῖον πρέπει βέβαιον ἐξ ἀρχῆς νὰ ἦτον πολλὰ ἀχρεῖον, ὅταν μετὰ τὰς δεκατέσσαρας χρόνους δὲν εἶναι πλέον χρήσιμον. Τῆτο συμβαίνει τῶντι πολλὰ σπανίως. Ὅ-

μους μόνον τολμηρός τις ναύτης θέλει τολμήσει νὰ κάμῃ μὲ αὐ-
τὸ μεγάλα ταξείδια, ἀλλ' οἱ κύριοί τε θέλεσι τὸ μεταχειρισθῶ-
σι πολλὰ φρονίμως μόνον εἰς παραλιοπλοῖαν, κατὰ τὰ παραθα-
λάσσια τῆς Εὐρώπης, διὰ νὰ πλέῃ ἀπὸ ἑνα πηλοχώρον λιμένα
εἰς ἄλλον, καὶ νὰ ἡμπορῇ νὰ εὕρισκῃ ἀσφάλειαν εἰς τινὰ λιμέ-
να ἐν ἐκάσῳ κινδύνῳ ἐκ τῆς κλίδωνος κ. τ. λ.

§. 35.

Β'. Θεωρεῖται παραπολὺ καὶ ὁ καιρὸς τῶ χρόνου. Οὐδεὶς ἐξα-
σφαλιστὴς θέλει συμφωνήσῃ μὲ τὸ αὐτὸ ἐξασφαλίζον εἰς τι πλοῖον
τὸ ὁποῖον ἐκπλέει κατὰ τὸ φθινόπωρον τὸν ὀκτώβριον ἢ ἀργό-
τερα, ἐφ' ᾧ ἡθελε συμφωνήσῃ, ὅταν τὸ πλοῖον ταξειδύῃ κα-
τὰ τὸ μέσον τῆς Ἀπριλλίως καὶ τὸν Μάιον, ἢ καὶ ἀργότερα τὸ θέ-
ρος. Ἐξαιρέτως ὅμως δὲν ἀσφαλίζει ὁ ἐξασφαλιστὴς εὐκόλως
πλοῖα, περὶ τῶν ὁποίων ἡμπορεῖ νὰ σομασθῇ, ὅτι κατὰ τὴν
Ἰσημερίαν τῆς φθινοπώρου ἢ τῆς ἀνοιξίως θέλουσιν εὕρισκωνται
εἰς τὰ νερά τῆς Εὐρώπης. Ἄν ἡμπορῇ ὅμως νὰ προῦποθέσῃ
τοιαῦτόν τι μὲ καίποιαν πιθανότητα, θέλει ζητήσῃ βέβαια ἐξα-
σφαλίζον τελάχιστον 2 εἰς τὰ ἐκείνῳ πλείον. Αὕτη ἢ αὐ-
ξησις τῆς ἐξασφαλίσεως δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ, ἐπειδὴ εἶναι ἀ-
ποδεδειγμένον, ὅτι κατ' αὐτὰς τὰς καιροὺς δυστυχῶσι τὰ πλείοτε-
ρα πλοῖα, μάλιστα κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Εὐρώπης, διό-
τι εἰς αὐτὰ πλησίον εἶναι πολλὰ ἀβαθῆ, σκοπελοὶ, ὕφαλοι κ. τ. λ.
τὰ ὁποῖα εἶναι πολλὰ ἐπικίνδυνα εἰς τὸ πλοῖον. Ὅταν δὲ ἡμ-
πορῇ ὁ ἐξασφαλιστὴς νὰ συμπεράνῃ, ὅτι τὸ πλοῖον θέλει εὐρεθῇ
πρὸ τῶν κακῶν καιρῶν εἰς τὸν Ὠκεανόν, θέλει ἀρκεσθῇ εἰς ὀ-
λιγώτερον ἐξασφαλίζον. Διότι εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐν πλοῖον κα-
λῶς κατεσκευασμένον καὶ σερεὸν, ὅταν κυβερνᾷται ὑπὸ τινος ἐ-
πιτηδεύει διοικητῆς, εἶναι φορτισμένον κατὰ τὸ δέον καὶ ἔχῃ κα-
λὰ σχοινία, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταποντισθῇ εἰς τὸ πέλαγος,
ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν τὸ ρίψωσι τὰ κύματα ποτὲ μὲν εἰς τὸ ὕψος
ποτὲ δὲ εἰς τὸ βάθος, κατὰ τὸ σχῆμά τε θέλει ἔμβῃ πάλιν εἰς
τὸ πρότερον ἰσοστάθμιόν τε.

Γ'. Ὁ ἐξασφαλιστὴς θεωρεῖ πρὸ πάντων καὶ τὴν ἀξιότητα τῶν διοικητῶν τῶν πλοίων καὶ τῶν λοιπῶν ναυτῶν, οἵτινες μέλλουσι νὰ κυβερνήσωσι τὸ πλοῖον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐξασφαλίζει. Καὶ κάμνει πρὸς τέτοις διαφορὰν μεταξὺ τῶν θαλασσοπορόντων ἔθνων. Βέβαια θελεῖ δεχθῇ ἐξασφάλιστρον ἐν τῷ ἑκατὸν ὀλιγώτερον, ὅταν ἡξέυρη, ὅτι τὸ διὰ τὰς ἀνατολικὰς ἢ δυτικὰς Ἰνδίας π.χ. διωρισμένον πλοῖον διοικεῖται ὑπὸ διοικητῆς Ἀγγλοῦ, παρὰ ὅταν αὐτὸς εἶναι π.χ. Δανός. Τὰ καλῶς διατεταγμένα ἔθνη, τὰ ὁποῖα πραγματεύονται διὰ θαλάσσης, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὰ ἔχοντα σημαντικὸν εὐόλον, ἐπιμελεῖνται διὰ καλῶν σχολείων τῆς ναυτικῆς νὰ σχηματίζωσιν ἐπιτηδεύς ναύτας, οἱ ὅποιοι γυμνάζονται εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ εἰς τὴν τέχνην τῆς ναυτιλίας, καὶ χωρὶς ταύτης τῆς μαθήσεως δὲν εὐρίσκουσιν εὐκολὰ ὠφέλιμον δάλευσιν εἰς τὴν θάλασσαν.

§. 57.

Πάντη διαφορετικοὶ εἶναι κατὰ τῆτο οἱ Γερμανοὶ ναῦται ἐν γένει. Ἐν γένει λέγω, διότι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ὑπηρετῶντες εἰς Ἀγγλικά ἢ Ἀμερικανικά πλοῖα μετὰ τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀναγκαίαν προσοχὴν, ἔχουσι πολλάκις εὐκαιρίαν, νὰ διδασκῶσι καλῶς τὴν ναυτιλίαν. Ἡ ἐπιστήμη αὕτη διὰ τῆς πλατυθείσης καὶ τελειοποιηθείσης Μηχανικῆς καὶ Ἀερονομίας ἔλαβεν ἤδη τοιαύτην ἑκτασιν, ὥστε ἀδύνατον εἶναι διὰ τῆς πράξεως μόνης νὰ γένωσι καλοὶ ναῦται, οἵτινες εἶναι διωρισμένοι διὰ τὸ μέγα ἐμπόριον, τὸ ἐντεργέμενον νῦν διὰ πασῶν τῶν θαλασσῶν. Κατὰ τὴν νῦν κατάστασιν ταύτης τῆς τέχνης δὲν ἀνήκουσιν εἰς αὐτὴν κοινὰ μαθηματικαὶ γνώσεις. Εἰς τὰς θαλασσίους λιμένας τῆς Γερμανίας ὅμως δὲν εὐρίσκονται μῆτε καλὰ βιβλία περὶ Ναυτικῆς μῆτε καλὰ ναυτικὰ σχολεῖα. Ἡ πόλις Ἀμβέρστρον ἔχει ἐν τοιοῦτον σχολεῖον, ὅμως δὲν ἐπισκέπτεται ὑπὸ πολλῶν, διότι οἱ ἐκεῖ ναύκληροι, διὰ προλήψεις ἀκαταλήπτους δὲν θέλουσι νὰ δεχθῶσιν εἰς τὰ πλοῖα τῶν μαθητῶν τινὰ, διδασκθέντα εἰς τοιαῦτα σχολεῖα.

Τῷόντι εἶναι ἄξιον ἀπορίας, ὅταν αἱ πολιτεῖαι, αἱ ἀκμά-
 ζουσαι

ζεσαι μόνον διὰ τῆς θαλασσίης ἐμπορίας, δὲν φροτιζῶσι, διὰ τῶν καλῶν καὶ σπευδαίων νὰ ἀποκτήσωσιν ἐπιτηδεῖες ναύτας. Τέτο ἡδύνατο τόσον ἐνκολώτερον νὰ ἐνεργηθῇ, ἐὰν οἱ τῶν πλοίων μέτοχοι καὶ οἱ ναυλωταὶ ἤθελαν συμφωνήσωσι, νὰ μὴ διορίζωσιν ἄλλας ναύτας, εἰ μὴ μόνον πεπαιδευμένους. Πόσον σημαντικὸν κέρδος δὲν ἤθελε προέλθῃ ἐκ τῆς γενικῶς διὰ τὸ ἐμπόριον¹).

Κατὰ δυσυχίαν ὅμως πολλάκις συμβαίνει ἔτι, ὅτι ὁ ναύτης ἀφ' ἑ μετὰ τινας ἡμέρας χάσῃ ἀπὸ τὰ ὀρματιά τε τὴν ξερεάν, καταντῇ ἐνθὺς εἰς ἀπορίαν, καὶ ζητεῖ ἐνίοτε κατὰ τίχην τὸν διωριμένον τόπον τε.

§. 38.

Ὁ πραγματευτὴς δὲν δίδει πάντοτε τὰς διὰ θαλάσσης ξελλομένας πραγματείας τε νὰ ἐξασφαλισθῶσιν ἐκεῖ ὅπε κατοικεῖ, μ' ὅλον ὅπε ἡμπορεῖ, ἀλλὰ παραγγέλλει πολλάκις τὸν ἀνταποκριτὴν τε πρὸς ὃν πέμπει τὸ φορτίον, ἐλλῶν αὐτῷ τὴν ἀπόδειξιν (Connossement), νὰ λάβῃ εἰς τὸν τόπον τῆς παροικίας τε τὴν ἐξασφάλισιν ἐπάνω εἰς τὰς ξελλομένας πραγματείας.

Διόφοροι αἰτίαι ἡμπορεῶσι νὰ τὸν παρακινήσωσιν εἰς τῆτο, ἐπειδὴ νομίζει, ὅτι αἱ ξέναι συντροφίαι τῶν ἐξασφαλιστῶν εἶναι ἀσφαλές εἶναι τῶν τῆς πατρίδος τε, καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἡμπορεῖ ὅμως ἐκ περιστάσεων αἰφνυδίως μεταβαλλομένων, νὰ μεταβληθῇ καὶ ἡ κατάστασις μιᾶς συντροφίας ἐξασφαλιστῶν, ἢ τις ἄχρὶ τῶδε εὐρίσκειτο εἰς μεγάλην ὑπόληψιν, καὶ νὰ κλίνη πρὸς τὸν ἀφανισμόν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ξένος πραγματευτὴς διορίζει νὰ γένῃ ἡ ἐξασφάλισις διὰ τῆς ἀνταποκριτῆς αὐτῆς, εἰς τῆς ὁποῖα τὴν γνώμην μένει νὰ ἐκλέξῃ εἰς ποίαν συντροφίαν ἐξασφαλιστῶν νὰ λάβῃ τὴν ἐξασφάλισιν, δὲν δύναται νὰ εἶναι πάντοτε ἀσφαλὴς διὰ πᾶσαν δυσυχίαν. Διότι ἡ συντροφία ἡμπορεῖ ἐξαίφνης νὰ χρεωκοπήσῃ. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἐντόπιος πραγματευτὴς πρέπει νὰ γνωρίσῃ καλλίτερον τὴν ἀλλόθινην κατάστασιν ὅλων

¹) Οἱ Τρωῖται εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς ἡμέρας, χωρὶς ναυτικῶν σχολείων, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς πράξεως, κατέστησαν ἀξιότατοι ναῦται, ὥς πολὺν ταξιδεύουσι καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

λων τῶν συντροφιῶν τῶν ἐξασφαλιζῶν τῆς πατρίδος τε, παρὰ ὃ ξένος, ὑποχρεώνει ἑαυτὸν τὸν πρῶτον διὰ μίαν ἀμοιβήν, ἢ τις εἶναι συνήθως $\frac{1}{2}$ ἕως 1 τὰ ἑκατὸν ὅλης τῆς ἐξασφαλισθείσης ποσότητος, νὰ ἀπολογῇται δι' αὐτήν, ἐὰν οἱ ὑπ' αὐτῷ ἐλεγχθέντες ἐξασφαλίσαι χρεωκοπήσωσι. Ταύτην τὴν συμπεφωνημένην ὑποχρέωσιν τὴν ὀνομάζουσιν οἱ πραγματευταὶ Del credere (ὑπὲρ τῆ ἐμπιστεύειν). ὅρα σελ. 58.

§. 39.

Ὅταν τις πραγματευτὴς διορίξῃ τὸν ἀνταποκριτὴν τε εἰς ἄλλον τόπον νὰ φροντίσῃ τὴν ἐξασφάλισιν, κινδυνεύει πολλάκις νὰ πάθῃ μεγάλην ζημίαν, ἐὰν δὲν μεταχειρισθῇ πολλὰ ταχέως τὰ καθήκοντα μέσα ἀσφαλείας. Ὁ κίνδυνος ἐν συντόμῳ συνίσταται εἰς τὸτο. Ὁ ξένος ἀνταποκριτὴς, ὅς τις πρέπει νὰ λάβῃ τὴν ἐξασφάλισιν εἰς τὸν τόπον τε, δὲν τὴν ἐνεργεῖ, καὶ δηλοποιεῖ εἰς τὸν παραγγέλλοντα, ὅτι τὴν ἐνήργησε. Ἡ εἰς τὰ χρεώματά τε δὲν φανερώνει περὶ τῆς τελείως, ἢ ἐκφράζεται με ἀσάφειαν. Διακινδυνεύει λοιπὸν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν ἐξασφάλισιν, καὶ ἂν ἔλθῃ τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον ἀβλαβῇ, λογαριάζει δι' ἑαυτὸν ὡς δοθέντα τὴν ἐξασφάλισιν, τῆς παραγγελίας τὰ προμήθευτρα, καὶ καθὼς κάμνουν σχεδὸν ὅλοι οἱ πραγματευταὶ, καὶ τὰ μεσιτικά, χωρὶς νὰ ἐνεργήσῃ τι εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν καὶ εἰς μεσίτης. Ὁ Παραγγέλλων ὀφείλει νὰ ὑποφέρῃ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐξόδα, νομίζων τὸν ἀνταποκριτὴν τε ὡς πραγματευτὴν δίκαιον καὶ εἰλικρινῇ. Ἐὰν δέ ποτε συμβῇ δυστύχημα εἰς τὸ διὰ θαλάσσης ἐρχόμενον πλοῖον καὶ φορτίον· τότε ὁ δόλιος ἀνταποκριτὴς θέλει ζητήσῃ νὰ εὕρῃ πλῆθος καταφυγίων καὶ προφάσεων, διατὶ δὲν ἐφρόντισεν ἢ δὲν ἠδυνήθη νὰ φροντίσῃ τὴν ἐξασφάλισιν. Ἐκ τῆς προξενῶνται πολλάκις διεξοδικώταται καὶ κακαὶ κρισιολογίαι. Ἐὰν δὲ πρὸς τέτοις ὁ ἀνταποκριτὴς εἶναι ἀδύνατος, κινδυνεύει ὁ Παραγγέλλων νὰ χάσῃ τὸ πᾶν. Διὰ νὰ προλαμβάνηται πρῶτα αὐτὸς ὁ δόλος με ἀσάφειαν, πρέπει νὰ συμβαλεύσωμεν καθ' ἕνα, ὅς τις θέλει νὰ διορίσῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ πρᾶγμα τε, ὅτι νὰ ζητήσῃ παρὰ τῷ φίλῳ τε ἀνευ ἀργοπορίας νὰ τῷ

σείλη τὸ ὑποσχετικὸν (τὴν πολιτικὴν) τῆς ἐξασφαλίσεως, ἢ νὰ ἐξη-
γήσῃ παρ' αὐτῆς καθαρὰν ἀπέκρισιν, ἂν ἔλαβε τὴν ἐξασφάλισιν
ἡ δ'.

§. 40.

Ἐὰν ὁ ναύκληρος ἐξασφαλίσῃ μόνον τὸ πλοῖον, τότε λέγε-
ται ἐξασφαλιστὴς ἐπὶ τὸ C. 880 τ. ε. τὸ σῶμα τῶ πλοῖος εἶναι ἐξη-
σφαλισμένον. Εἰς αὐτὸ ἀνήκει καὶ ὅλη ἡ τῶ πλοῖος σκευή, ὡς
ἰσία, σχοινία, κ. τ. λ. Ὁ ἐξασφαλιστὴς ὅμως δὲν πληρώνει τὴν
βλάβην, ἣν λυμβάνει τὸ πλοῖον διὰ τῆς συνήθους κατατροβῆς,
προξενιμένης ἐφ' ἑκάστη θαλάσσις ταξειδίας εἰς αὐτὸ κατὰ τὸ
μᾶλλον ἢ ἥττον· ἀλλὰ μόνον τὴν βλάβην, τὴν λογιζομένην εἰς
τὴν μεγάλην ἀβαρίαν. Διότι ὁ ναύτης πρέπει εἰς τὸν ναῦλον
να κερδίσῃ τόσον περισσύτερον, ὅσον γίνεται τὸ πλοῖον τε χει-
ρότερον διὰ τινος συνήθους θαλασσοπορείας. Διὰ τὴν αὐτὴν
αἰτίαν, ὅταν γίνηται ὁ λογαριασμὸς τῆς μεγάλης ἀβαρίας, δὲν
πληρώνεται ποτέ εἰς τὸν ναύτην τὸ πλοῖον τε καὶ ἡ σκευή τε
παρὰ τῶν ἐξασφαλιστῶν ὡς καινέρια, ἀλλ' ἐκπίπτεται ἐξ αὐτῶν
ἐν τρίτον διὰ τὴν ἐκ τῆς κατατροβῆς συνήθη φθοράν, ἢ τις συ-
νέβη πρὸ τῆς μεγάλης ἀβαρίας, ἢ πρὸ τῆς παντελὲς ἀπωλείας
τῶ πλοῖος.

§. 41.

Τὸ ἐξασφαλισμένον πρᾶγμα, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα μέ-
νει εἰς τὸν κερδόντα. Αὐ. αἰται ὅμως νὰ συμπέσωσι περισστι-
κά, ὥστε, διὰ νὰ λάβῃ ἐνθὺς χρήματα, τὸ ἀφίπει εἰς τὸν ἐξα-
σφαλιστὴν, τὸ ὅποῖον κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν, λέγεται, πα-
ραιτεῖν (Abandonniren) τὸ ἐξασφαλισμένον πρᾶγμα. Οὐδὲν
ἄλλο νομικὸν διβλίον φανερώνει ἐπάνω αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως
ἀποφαντικώτερον, ὡς τὸ νέον τῆς Πρωσίας, εἰς τὸ ὅποῖον εἰρ-
γάζεαντο ἐξαιρέτως πραγματοποιεῖται τῶ Αἰμβέργν καὶ τῆς Λορέ-
νης, καὶ διὰ τῆς αὐτῶν γνώσεως τῶν πραγμάτων ἐτελειοποίησαν
κάλισα, καὶ ἐσαφήνισαν αὐτὸ τὸ μέρος τῶ νομικῆ βιβλίου. Ἐ-
κεῖ λέγει: ὅτι πρᾶγμα τι ἐξασφαλισμένον δύναται νὰ παραιτη-
θῇ εἰς τὸς ἐξασφαλιστὰς, διὰ τὰς ἀκολούθους αἰτίας:

A.

A' "Όταν κατὰ τὰς ἐλθούσας βεβαίως εἰδήσεις δύναται νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἡ βλάβη εἶναι ὀλική.

B' "Όταν τὰ διορθωτικὰ τῷ ἐν καλῇ καταστάσει ἐκπλεύσαντος πλοῖου, ἤθελον εἶναι ἐπὶ τὴν τιμὴν τῶ πλοῖου μετὰ τὴν διορθωσιν, ἐκπιπτομένης τῆς τιμῆς τῶ ναυαγίου.

I' "Όταν τὸ πλοῖον ἔλειπε περισσότερον τῶ συνήθους καιροῦ, καὶ μῆτε ἦλθον ἄλλαι εἰδήσεις περὶ τῆς τότε διατριβῆς τοῦ.

A' "Όταν τὸ πλοῖον κυριευθῇ ὑπὸ πειρατῶν, ἡ αἰφνιδίως ἐμποδισθῇ εἰς τινα τόπον ξένον, καὶ κατὰ τὰ περιστατικὰ δὲν εἶναι πιθανόν, ὅτι ταχέως θέλει ἐλευθερωθῇ.

Ὁ ἐξασφαλισθεὶς πρέπει νὰ παραιτήσῃ τὸ ἐξασφαλισμένον πρᾶγμα ἢ πλοῖον, ὅταν ὁ ἐξασφαλιστὴς θέλῃ νὰ πληρώσῃ αὐτῷ ὅλην τὴν ποσότητα τῆς ἐξασφαλίσεως, καὶ εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι διὰ τῆς γενομένης συμφορᾶς, τόσῃν φθορᾷ ἔλαβεν, ὥστε δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ἐξ αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν σημειωθείσα τιμή.

§. 42.

Ἡ συνθήκη τῆς ἐξασφαλίσεως, εἶναι τακτικὸν συμφωνητικόν, καὶ διὰ τῆτο πρέπει νὰ φυλάττῃται ἀκριβῶς ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ὡς πᾶν ἄλλο συμφωνητικόν. Μ' ὅλον τῆτο πολλάκις συμβαίνει, νὰ ἀναιρεθῇ ἡ ἐξασφάλισις. Αὕτη ἡ ἀναίρεσις λέγεται εἰς τὴν διάλεκτον τῶν πραγματευτῶν Ristorno (Ἀνατροπή), καὶ γίνεται εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις.

A' "Όταν χωρὶς τινος κυρίας ἐνοχῆς τῶ ἐξασφαλισθέντος, δις ἐξασφαλισθῇ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Διότι πολλὰ εὐκόλα ἡμπορεῖ νὰ συμβῇ, ὥστε ὁ ἀποσέλλων τὸ πρᾶγμα τὸ ἐξασφαλίζει, χωρὶς νὰ δώσῃ περὶ τῆς εἰδήσεως ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ εἰς τὸν παραλαμβάνοντα. Αὐτὸς δὲ ἐξασφαλίζει πάλιν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα εἰς τὴν πατρίδα τοῦ, ἢ εἰς ἄλλον τόπον.

B' Ἐνίοτε θέλων ὁ ἐξασφαλιζόμενος νὰ ζεῖλῃ πραγματείας διὰ θαλάσσης, ἀμφισβᾷ νὰ τὰς φορτίσῃ τῶντι εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ τὰς ἐξασφαλίσῃ, ἔπειτα δὲ μετανοεῖ δι' αὐτὸ τὸ ἐπιχει-

ρημα, καὶ πρὶν ἐκπλεύσῃ τὸ πλοῖον, λαμβάνει εὐκαιρίαν, νὰ παραλάβῃ ὀπίσω τὸ πρᾶγμα τὸ ἐκ τῶ πλοῖος. Ἐννοεῖται λοιπὸν, ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν μεταβολὴν πρέπει νὰ ἔχῃ χώραν ἡ ἀναροπῇ, ἐπειδὴ οἱ ἐξασφαλισαὶ δὲν δεικνύουσιν τι ἀκόμῃ. Ὅθεν τὸ ἐξασφάλισρον πρέπει νὰ δοθῇ πάλιν ὀπίσω.

Γ'. Ὄταν ὁ παγετὸς ἢ ἄλλῃ ἐναντία περιστατικᾷ, π. χ. ἐναντίοι ἄνεμοι ἀναγκάσωσι τὸ πλοῖον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν λιμένα ἐξ ὃ ἀπέπλευσε, καὶ ἔπειτα νὰ ἐμποδισθῇ δι' ὅλη ἀπὸ τῆ νὰ ἐπιχειρισθῇ τὸν προλαβόντα πλῆν.

§. 43.

Ὁ πραγματευτὴς δὲν ἐξασφαλίζει τὰς πραγματείας τὰ μόνον κατὰ τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ πολλάκις ἐξασφαλίζει καὶ τὸ κέρδος, τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ ἀπολαίσῃ, ἂν κατενοδοθῇ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον. Π. χ. Εἰς πραγματευτὴς ἡγόρασεν εἰς Βενετιαν πραγματείας διὰ 20000 λίτρας, διὰ τὰς ὁποίας ἐλπίζει νὰ λάβῃ εἰς Σμύρνην 24000 λίτρας, λοιπὸν διὰ 24000 λίτρας θέλει ἐξασφαλίσαι τὰς πραγματείας τὰς.

Δὲν πρέπει ὅμως ὁ πραγματευτὴς ὅταν ἐξασφαλίζεται νὰ εἶναι πολλὰ δειλὸς, διότι ἀφανίζεται τὸ πλεῖον τῆ κέρδους εἰς τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐξασφαλίσεως, μάλιστα ὅταν εἶναι πολλὰ ἀναβιβασμένη.

Διὰ νὰ δώσω εἰς τὰς μαθητὰς τῆς ἐμπορικῆς σαφὴ ἰδέαν τῶν ὑποσχετικῶν (πολιτῶν) τῆς ἐξασφαλίσεως, ἐτύπωσα ἐδῶ τὸ ἐπόμενον σχέδιον διὰ πραγματείας, τὸ ὁποῖον μόνον κατὰ τινὰς φράσεις διαφέρει ἀπὸ τὸ γινόμενον ἐπ' αὐτῷ εἰς τὸ σῶμα τῶ πλοῖος (Casco).

Ἵποσχετικὸν ἐξασφαλίσεως πραγματειῶν (πόλιτζα).

Ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι ἐξασφαλισαὶ ὁμολογοῦμεν, δι' ἡμῶς καὶ διὰ τὰς κληρονόμους ἡμῶν, ἕκαστος διὰ τὴν ποσότητά τῃ, ὅτι

ὅτι ἐξησφαλίσαμεν εἰς τὸν κύριον. Ν. διὰ λογαριασμὸν ἴδιον, (ἡ ξένου φίλος), 14 κίσας καφρὲν σημειωμένας Μ. Β. Ἀριθ. 1 — 14 ἐλευθέρας πάσης βλάβης, τὰ ὅποια ἐξετιμήθησαν (μὲ τὰ τῆς ἡμετέρας θελήσεως, μὲ ὅλον ὅπῃ τὰ αὐτὰ ἡμπορεῖ νὰ εἶναι πλείονος ἢ ὀλιγοτέρας τιμῆς, καὶ χωρὶς νὰ ζητήσωμεν εἰς τὸ ἐξῆς διὰ τὴν τιμὴν των πλείονά τινα ἀποδείξιν ἢ λογαριασμὸν, εἰ μὴ μόνον τὸ παρὸν ὑποσχετικὸν) διὰ 4000 φορτίνια Βιέννης, καὶ ἐφορτίσθησαν (ἢ μέλλουσι νὰ φορτισθῶσιν) εἰς τὸ πλοῖον ὀνομαζόμενον Ἀθηνά, τὸ ὅποιον τὸ διοικεῖ ἤδη ὁ διοικητὴς Ι. Βάχερ, καὶ ἔχει νὰ πλείσῃ ἀπὸ τὴν Βενετιάν, ὅπερ παρέλαβεν αὐτὸ τὸ πράγμα, εἰς Κωνσταντινέπολιν, ἐνθα ἔχει νὰ ἐκφορτίσῃ τὸ παραληφθὲν πράγμα.

Ἡμεῖς λαμβάνοντες 1½ τὰ ἑκατὸν ἐξασφάλισρον ἀναδεχόμεθα ἐφ' ἡμᾶς τὴν τύχην καὶ τὸν κίνδυνον αὐτῶν τῶν φορτισθέντων πραγμάτων, διὰ πᾶσαν βλάβην καὶ συμφορὰν, ἢ τις ἐνδέχεται νὰ συμβῇ εἰς αὐτὰ εἴτε καθόλου, εἴτε κατὰ μέρος, εἰς συμπτώματα προμελετημένα ἢ ἀπρομελέτητα, καθ' οἷόν τινι ποτὲν τρόπον. Ὅθεν ὑποχρεώμεθα διὰ πάντα κίνδυνον θαλάσσης, κλύδωνα καὶ κακοκαιρίαν, ναυάχιον, κἀθισμα εἰς τὴν ἄμμον, παραπλοῖαν, ἐκβολὴν, πυρκαϊάν, φυλάκωσιν καὶ ἐμποδισμὸν ὑπὸ Βασιλέων, Ἡγεμόνων καὶ ἄλλων ἐξουσιασῶν, ἐχθρικὴν κυρίευσιν, ἀφαίρεσιν, δήμευσιν καὶ πολεμικὰς ἐκδικήσεις, ὁμοίως καὶ διὰ βίαιον ἄρπαγὴν τῶν πειρατῶν καὶ ληστῶν τῆς θαλάσσης, καὶ διὰ πᾶν ἄλλο περιστατικὸν, τὸ ὅποιον ἡμπορεῖ νὰ συμβῇ κατ' αὐτὸν τὸν πλὴν εἰς τὸ ρηθὲν πράγμα δι' ἐξωτερικῆς βίας, εἴτε ἤθελε συμβῇ ἐκ παραμελείας, ἀναβολῆς καὶ πείσματος τῆ διοικητῆς ἢ τῶν ναυιῶν τε, ἢ κατὰ τινα ἄλλον τρόπον. Ἡμεῖς ἀντικαθίσταμεν ἑαυτοὺς εἰς τὸν τόπον τοῦ ρηθέντος κυρίου. Ν. ἐξασφαλιζόμενα, ἵνα ἐλευθερώσωμεν αὐτὸν ἀπὸ πάσης τοιαύτης ζημίας. Ἀρχεται δὲ αὕτη ἡ τίχη ἀπὸ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν αὐτὸ τὸ πράγμα χωρισθῇ ἀπὸ τὴν ξηρὰν διὰ νὰ μετακομισθῇ εἰς τὸ πλοῖον, ἕως ὅτε κομισθῇ εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν ὁμοίως εἰς τὴν ξηρὰν ἐλεύθερον καὶ ἀβλαβές. Ὁ δὲ Θεὸς φυλάττοι αὐτὸ σῶον.

Λεχόμεθα πρὸς τέτοις τὸ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον τὸ πλοῖον, ἐν ᾧ εὐρίσκεται τὸ ρηθὲν πρᾶγμα φορτισμένον, καθὼς φανῇ εὐλογον εἰς τὸν διοικητὴν. Καὶ εἰν ἤθελε συμβῇ βλάβη τις εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἀφ' ἧς ὁ θεὸς νὰ τὸ φυλάξῃ, κατὰ τὸν ρηθέντα ἢ κατ' οἷον δὴ ποτε ἄλλον τρόπον, ἢ ἤθελεν ἀφανισθῇ δι' ὅλε, ἢ κατὰ μέρος, ἢ ἤθελε φθαρῇ ἢ βλαβῇ, ὑποσχομέθα καὶ ὑποχρεώμεθα, τόσον ὁ πρῶτος, ὅσον καὶ ὁ τελευταῖος, ἕκαστος διὰ τὴν κατωτέρω ὑπ' αὐτῆς σημειωθείσαν ποσότητα, νὰ δεχόμεθα πᾶσαν αὐτὴν τὴν βλάβην καὶ ζημίαν, μετὰ πάντων τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων, καὶ δοθείσης ἡμῖν τῆς προσηκούσης εἰδήσεως περὶ τῆς γενομένης συμφορᾶς, νὰ πληρώσωμεν προθύμως, εἰς διορίαν δύο μηνῶν, ἕκαστος τὴν σημειωθείσαν ποσότητά τε, ἢ ὅσα ἀπαιτῶνται ἐξ αὐτῶν πρὸς τελείαν ἀποζημίωσιν τῇ ἐξασφαλισθέντος.

Ὅθεν εἰς ὅλας τὰς συμφωνίας τόσον τυπωμένας ὅσον καὶ προσγεγραμμένας, αἱ ὁποῖαι ἰσοτιμῶνται μετὰ τὰς τυπωμένας, ἢ μάλιστα προτιμῶνται, ὑποτασσόμεθα εἰς τὴν τῇ Τριεσίᾳ περὶ ἐξασφαλίσεως καὶ ἀβαρίας διάταξιν. Γέγονεν ἡ παρῶσα συμφωνία μετὰξὺ ἡμῶν ὑπὸ ὑποθήκην τῆς περιουσίας καὶ τῶν κτημάτων ἡμῶν, ἄνευ δόλε καὶ ἀπάτης. *Ἐν Τριεσίῳ. 1816. τῇ 4 Ἰαν.*

Διὰ φρ. 2000. ἦτοι δύο χιλιάδας φιορ. *I. E.* καὶ συντροφία.

Διὰ φρ. 2000. ἦτοι δύο χιλιάδας φιορ. *A. B.* καὶ υἱοί.

N. E. Πληρεξέσις τῶν δύο συντροφιῶν τῶν ἐξασφαλιστῶν.

Περὶ τῶν Χρεωκόπων.

§. 44.

Ὅσον λαμπρὰ καὶ εὐδαίμων φαίνεται ἐν γένει εἰς τὸν ἄπειρον τῇ ἐμπορίᾳ ἢ εἰς αἰς τῇ πραγματευστῇ, κατὰ τὴν πρώτην προσβολὴν τῇ θορόβῃ, τῆς δαπάνης, καὶ τῇ ἐκ τῶν κατὰ τὸ φαινόμενον προκύπτοντος πλέξε, μένει μ' ὅλον τῆτο ἀληθές, ὅτι ἡ κυρίως εὐδαιμονία εἰς ἐδεμίαν κλάσιν τῶν πολιτῶν εἶναι ὑποκειμένη εἰς
τοσαύ-

τοσαύτας μεγάλας, ποτὲ μὲν εὐτυχεῖς, ποτὲ δὲ πολλὰ δυσυχεῖς μεταβολαῖς, ὥς εἰς τὴν τῷ πραγματευτῇ, τῷ πραγματευομένῳ με μεγάλας ποσότητας. Ἡ πείρα εἰς πᾶσαν ὁπωσὲν σημαντικὴν ἐμπορικὴν Ἀγορὰν δίδει περὶ τέτῃ ἐναργεστάτης ἀποδείξεως. Εἰς πραγματευτῆς ἡμπορεῖ σήμερον νὰ νομίξῃ τὴν κατάστασίν τῃ ἀκόμῃ πολλὰ καλὴν, μετ' ὀλίγον ὁμῶς ἐπεισέρχονται τοιαῦται συμφοραὶ, ὥςτε δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὴν ποσότητα τῶν χρεῶν τῶν. Τῷτο συμβαίνει κατ' ἐξοχὴν εἰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις, ἐκ τῶν ὁποίων γίνονται μεγάλα ἐπιχειρήματα διὰ θαλάσσης, καὶ ληψοδοσίαι καμπιαλικαὶ με ξένους τόπους. Πρωτῷ νὰ ἐφευρεθῶσιν αἱ ἐξασφαλίσεις, προήρχοντο βεβαίως σχεδὸν ὅλαι αἱ χρεωκοπίαι ἐκ τινος δυσυχῆς θαλασσὸς ἐμπορίαι. Ἀλλὰ καὶ τώρα ἀκόμῃ προσέρχονται ἐξ αὐτῶν πολλαὶ χρεωκοπίαι. Ἐπειδὴ ὁ πραγματευτῆς ἡμπορεῖ π. χ. τώρα νὰ ἔχῃ πολλὰ βεβαίως αἰτίας, διὰ νὰ ἐπιχειρισθῇ σκοπὸν τινα κέρδος διὰ τὰς ἀνατολικὰς ἢ δυτικὰς Ἰνδίας, ἔχων βεβαίαν εἰδήσιν, ὅτι αἱ πραγματεῖαι, τὰς ὁποίας θέλει νὰ στείλῃ ἐκεῖ ἔχουσι τοιαύτην τιμὴν, ὥςτε ἂν κατενοδοθῶσιν ἐκεῖ, θέλει κάμει μεγάλα κέρδη. Τὸ πλοῖόν τε ὁμῶς ἀποσυρόμενον εἰς ξένους λιμένας, ἐξοσιαστικῶς κρατέμενον, ἐνασχολούμενον εἰς διόρθωσιν τῆς θαλασσὸς βλάβης, καὶ δι' ἄλλα παντοδαπὴ κακὰ συμβεβηκότα ἐμποδιζέται πολλάκις ὁλοκληρῶς μῆνας καὶ ἐνίοτε χρόνους. Ἐκ τέτῃ λοιπὸν παρέρχεται ἢ εὐτυχῆς εὐκαιρία, ἐφ' ἣν ἐξαθμίσθῃ καὶ ἐπεχειρίσθῃ ὅλος ὁ σκοπὸς τῷ κέρδει, καὶ τυχὸν ἔ μόνον δὲν φέρει κέρδος, ἀλλὰ, διὰ τὰ μεταβληθέντα περιστατικὰ φέρει προφανῆ ζημίαν. Διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐφθασαν ἐκεῖ τόσα ἄλλα πλοῖα, τὰ ὅποια διὰ τῆς συνδρομῆς, τῶν μὲν Εὐρωπαϊκῶν πραγματεσιῶν τὴν τιμὴν κατεβίβασαν, τῶν δὲ ξένων καὶ ἐκεῖ ἀγορασίων πραγματεσιῶν ἐξαίφνης τὴν ἡύξησαν κατὰ πολλά. Καὶ τὰ ἔξοδα ὁμῶς τῷ δρόμῳ διὰ τὸ πλοῖον καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ἀνθρώπους ἔγιναν ὑπερβολικά, ἔπεται λοιπὸν νὰ ἀπωλεσθῶσιν εἰς τὸ ἐπιχειρήμα μεγάλα ποσότητες.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει πολλάκις, καὶ ὅταν τις πραγματευτῆς κάμῃ πολλὰ περιπεπλεγμένας καμπιαλικὰς ληψοδοσίας, ἐν αἷς, εἰς συμπίεσιν ἀταξία, ἢ ἔλθωσιν ἄλλα δυσυχήματα, ἡμπορεῖ
νὰ

να ἔλθῃ εἰς τοιαύτας δυσκολίας, ὥς νὰ μὴ ἡμπορῇ πλέον νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ἴδια χρήη πρὸς τὰς δανεισὰς τε. Ἡ κατάστασις αὕτη πραγματευτὲς τιμος, ἐν ἣ πρέπει νὰ παύσῃ ἀπὸ τῆς νὰ πληρώσῃ τοῖς δανεισαῖς τε σῶον τὸ χρέος τε, καὶ δεικνύει εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς τύπῃς τε τὴν πρὸς τὴν πληρωμὴν ἀνικανότητάς τε, ἔπειτα ἀναγκάζεται νὰ δώσῃ πᾶσαν τὴν περισσίαν τε, διὰ νὰ πληρώσῃ τοῖς δανεισαῖς τε καθ' ὅσον ἐξαρκεῖ, ὀνομάζεται *χρεωκόπια* (φαλλιμέντο), καὶ ὁ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει εὐρισκόμενος, λέγεται *χρεωκόπος* (φαλλίτος).

§. 45..

Ἐπειδὴ τὸ πάλαι οἱ νόμοι κατὰ τῆς χρεώσεως, τῆς μὴ δυναμένης νὰ πληρώσῃ τοῖς δανεισαῖς τε ἦσαν πολλὰ σκληροί, καὶ ἕμουν τὸν ἐσέρον πάσης τῆς περισσίας τε, ἣν εἶχεν ἐτι, ἀλλὰ πρὸς τέτοις ἐπεύραζον καὶ αὐτὸν προσωπικῶς· ἡ νῦν διάταξις τῶν χρεωκόπων ἔβαλε βάσιν τὸν σκοπὸν, τῆς νὰ γίνηται τις ἐλάφρως εἰς τὸν ἐκ δυσυχήματος χρεωκοπήσαντα πραγματευτήν, ὅθεν δὲν τιμωρεῖται τόσον σκληρὰ, ὥς πρότερον. Ἡ ποινὴ ὁμῶς εἶναι κατὰ τὰς διαφορὰς διαταγὰς τῆς χρεωκοπίας ἐκάς τοῖς, διαφορετικῇ, καὶ ἐν τούτῳ θεωρεῖται ἐξαιρετικῶς ὁ τρόπος καθ' ὃν ἀνεφάνη ἡ χρεωκοπία..

§. 46..

Αἱ χρεωκοπίαὶ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν ἀρμοδίως εἰς τέσσαρας κλάσεις.

Α'. Εἰς *δολίαν* χρεωκοπίαν, ὅταν δηλαδὴ ὁ χρεωκόπος ἀγωνίζεται κατὰ πάντα τρόπον νὰ βάλῃ εἰς χεῖράς τε ξένα χρήματα, τὰ ὅποια ὁμῶς μὲ τὰ ἐδικά τε τὰ κρύπτει, ἐκδίδει ψευθεῖς καμπιάλας, ἢ ἄλλας χρεωσικὰς ὁμολογίας πρὸς ἄλλας, οἱ ὅποιοι ἔπειτα μετὰ τῶν λοιπῶν ἐμβαινεσὶν εἰς τὴν σωρείαν (μάσσαν), καὶ ὅσα λάβωσιν ἐξ αὐτῆς τὰ ἐπιστρέφουσιν ἔπειτα εἰς τὸν χρεωκόπον. Ὅταν ὁ χρεωκόπος νοθεύῃ τὰ κατασιγά τε κ. τ. λ. Ἐγὼ ἤθελα σχεδὸν νὰ βεβαιώσω, ὅτι πολλὰ ὀλίγαι χρεωκοπίαὶ γίνονται, ὅπερ ὁ χρεωκόπος δὲν κρύπτει μέρος τι τῆς περισσίας τε, τ. ε. διὰ πλασῶν συμφωνητικῶν πωλήσεως, δι' ἀπογραφῶν κ. τ. λ.

κ. τ. λ. Εἰς τὰς πολλὰ δολίως χρεωκόπως ὁμως, τὸ πρᾶγμα φθάνει εἰς τοῖστον βαθμὸν, ὥστε ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς φανερώσεως τῆς χρεωκοπίας των ἀπογράψουσιν εἰς ἄλλας τὸν οἶκον των ἕως καὶ αὐτὴν τὴν οἰκιακὴν σκευὴν των. Ἐπειτα παρρησιάζονται καταγραφὰι μὲ ὑπερβολικὰς ποσότητας, καὶ ἡ σωρεία, ἡ συμποσῆται ὀλίγη, ἢ ἐνίοτε πληρωθέντων τῶν ἐξόδων τῆς πραγματείας κ. τ. λ. ἔδεν.

Οἱ τοῖστοι ἀπαταιῶνες δὲν πρέπει τῶνόντι νὰ ἀπολαμβάνωσι τὴν χάριν, ἣν δίδει αὐτοῖς ἡ κήρυξις τῆς χρεωκοπίας των, ἐναντίον τῶν καταδρομῶν τῶν δανεισῶν των. ἀλλὰ νὰ τὰς τιμωρῶσι μὲ ὅλην τὴν κατὰ τῶν ἀπαταιῶνων ἀνσηρότητα τῶν νόμων. Εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις ὁμως πολλὰ σπανίως γίνεται τῆτο, ἐπειδὴ οἱ ἐκεῖ κατὰ τῶν χρεωκόπων νόμοι εἶναι πολλὰ μέτριοι.

§. 47.

Β. Εἰς χρεωκοπίαν ἐκπροθέσεως, τὴν ὁποίαν κάμνει τις πραγματευτὴς πραγματευόμενος εἰς τὸν ἀέρα μὲ μεγάλα ἐξοδα, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκπίπτει τόσον, ὥστε δὲν ἡμπορεῖ νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς δανεισάσας. Τῆτο τὸ εἶδος τῆς χρεωκοπίας εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἴδιον τῶν νέων πραγματευτῶν, οἵτινες ἐπ' ἐλπίδι μέλλοντος κέρδους πραγματεύονται, διὰ νὰ ζήσωσιν ἔπειτα ἐν τρυφῇ, ἢ μόνον ἐπὶ τοῖστῳ σκοπῷ, ἢ νὰ πλετήσωσιν ἐν τάχει, ἢ νὰ χρεωκοπήσωσιν, ἐκβάλλοντες πρότερον, μὲ τρόπον ἀθέμιτον, τὸ ἐν ἀρχῇ καταβληθὲν κεφάλαιόν των εἰς τὴν πραγματείαν. Ἡ χρεωκοπία εἰς αὐτὰς ταχέως κατανατὰ εἰς τὴν λήθην, ἐπειδὴ ἀρχίζουσι πάλιν νὰ πραγματεύωνται, καὶ πολλάκις μὲ μεγαλύτερον κεφάλαιον, παρὰ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πραγματείας πρὸ τῆς πρώτης χρεωκοπίας. Πρὸς τέτοις τὸ χρεωκοπεῖν εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς Ἀγοράς, ὅπερ τὰ τοιαῦτα συμβαίνεισιν πολλά, δὲν προξενεῖ μεγάλην καταισχύνην, ἐπειδὴ ἐσυνήθισαν πλέον εἰς τὰ τοιαῦτα συμβάματα, καὶ αὐτὴ ἡ τύχη ἐπαπειλεῖ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ τὸν πολλὰ ξυρεὸν νομιζόμενον πραγματευτὴν.

§. 48.

Γ. Εἰς χρεωκοπίαν ἐκ παραμέλειας. Εἰς αὐτὴν ἐννοεῖται ἡ χρεω-

χρεωκοπία, τὴν ὁποίαν κάμνει τις ἀδύνατος πραγματευτῆς, πε-
 πληροφορημένος ὢν ἐκ τῆς τῆ κεφαλαιῶς τε καταστάσεως, ὅτι δὲν
 ἐξαρκεῖ νὰ πληρώσῃ εἰς ὅλας τὰς δανεισάς τε, μὴ ὅλον τὸτο ἐξα-
 πολεθῇ πραγματευόμενος, καὶ προσιδέμενος νέα χρήη, καὶ ὅ-
 τω τελευταῖον γάνει πάντα ὅσα εἶχεν ἔτι. Καὶ τις πραγμα-
 τευτῆς, ὅς τις ἐξωθεν παριστάνει ἑαυτὸν ὑπὸ τὸ σῆμα πλεσί-
 πραγματευτῆ, τυχὸν νὰ εὐρίσκηται ἐνίοτε εἰς ταύτην τὴν εἴ-
 σιν, χωρὶς νὰ ἀνακαλύψῃ δημοσίως τὴν κακίαν τε κατάστασιν.
 Θέλει ἀφήσῃ μάλιστα νὰ ἔλθῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν τελευταίαν ῥο-
 πὴν, καὶ πρότερον θέλει μεταχειρισθῇ πᾶν δυνατόν μέσον,
 εἰς τὸ νὰ ἀναβάλλῃ ἀκόμη εἰς ἓν διάστημα καιρῶ τὴν δημοσίαν
 κήρυξιν τῆς πρὸς τὴν πληρωμὴν ἀνικανότητός τε.

§ 49.

Α'. Εἰς χρεωκοπίαν ἐξ ἀπερισκεψίας. Ἀπερίσκεπτος χρεω-
 κόπος λέγεται, ὅς τις πραγματεύεται ὅπως φθάσοι, ἐπιχειροῦ-
 μένος ὑποθέσεις, διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἔχει μήτε χρήματα μήτε
 εἰδήσεις, ἀλλ' ἔπειτα λαμβάνει ξένα χρήματα δι' ἐπιχειρήματα
 ἐπικίνδυνα καὶ ἀβέβαια, ἢ βάλλει ἐνέχυρον πραγματείας δοθεί-
 σαι αὐτῷ εἰς παραγγελίαν (κομμισιὸν), ἢ τὰς πωλεῖ κατὰ τινα
 τρόπον ἀθέμιτον, διὰ νὰ ἡμπορέσῃ μὲ τὰ ἐξ αὐτῶν συναχθέν-
 τα χρήματα νὰ ἐπιχειρισθῇ ἄλλας ὑποθέσεις.

§. 50.

Εἰς αὐτὰς τὰς τέσσαρας κλάσεις ὑπάγονται ὅλαι αἱ χρεωκοπίαι,
 καὶ κατ' αὐτὰς παιδεύονται οἱ χρεωκόποι εἰς τὰς πολιτείας ὅπ-
 ῃ ἐξετάζεται ἡ χρεωκοπία. Τὸτο ὅμως ἐξήρηται ἐκ τῆς περὶ
 χρεωκοπίας διαταγῆς ἐκάστου τόπου, ἐν ᾧ διατρίβει ὁ χρεωκόπος,
 ἐπειδὴ οἱ τῆς χρεωκοπίας νόμοι εἰς ἓνα τόπον εἶναι αὐστηροὶ, εἰς
 ἄλλον δὲ πολλὰ μέτριοι. Ὅθεν εἰς κάποιας πολιτείας οἱ χρεω-
 κόποι φυλακίζονται δι' ἓν διάστημα καιρῶ, ἢ πρέπει νὰ φύγῃσιν,
 εἰς ἄλλας δὲ π. χ. εἰς Ἀμβέρσρον δὲν ἐνοχλεῦνται. Ἐγὼ νομίζω,
 ὅτι εἰς καὶνένα τόπον δὲν μεταχειρίζονται τὰς χρεωκόπους τόσον
 μετρίως, ὡς ἐκεῖ, ἐπειδὴ ὁ χρεωκόπος φθάνει νὰ εἶναι μόνον
 πολί-

πολίτης-της πόλεως, και να φανερώση εις την Βουλὴν τὴν ἀδυναμίαν τε, και ἔτω δὲν ἡμπορεῖ τις νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ πλέον. Παραδίδει λοιπὸν ὅλα τὰ παλαιὰ ἄχρηστα πράγματα τε εἰς τὰς ὑπὸ τῶν δανεισῶν ἐκλεγμένους Κηδεμόνας (Κυράτους), διὰ νὰ βάλωσιν εἰς τάξιν τὴν σωρείαν (μάσσαν) τῷ χρεωκόπῃ, και νὰ διανέμωσιν εἰς τὰς δανεισὰς τὴν ποσότητα κατὰ τὰς νόμους. Ὁ δὲ χρεωκόπος δὲν ἔχει πλέον νὰ κάμῃ ἄλλο τι εἰς τὸτο, και ἄρχεται πάλιν εὐθύς νὰ πραγματεύηται ἐκ νέου μὲ τὰ κρυφθέντα χρήματα. Πολλὰ σπανίως συνέβη νὰ παιδευθῇ δημοσίως τις χρεωκόπος διὰ τὴν δολίαν χρεωκοπίαν τε. Ἐν τῶν 145 χρεωκόπων, τῶν κρυφθέντων κατὰ τὸ 1799 ἔτος εἰς Ἀμβέργον δὲν συνέβη νὰ τιμωρηθῇ μηδὲ εἰς μὲ ποινὴν τῷ οἴκῳ τῆς τιμωρίας (Zuchthaus), διὰ νὰ δώσωσι καὶ μόνον ἓν παράδειγμα, ὅτι εἰς Ἀμβέργον δὲν ἡμπορεῖ νὰ χρεωκοπήσῃ τις κατ' ἀρεσκειαν, χωρὶς τινος ἀπολογίας, διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ παλαιὸν βάρος τῷ χρέει, και — καθὼς λέγουν — νὰ ἀποπλυνθῇ πάλιν. Εὐχὴς ἔργον ἤθελεν εἶναι, διὰ τὸ καλὸν τῷ ἐμπορίῳ γενικῶς, νὰ μὴ εἶναι ἀνεκτὴ τοιαύτη ἀταξία, ἐπειδὴ βλάπτει κατ' ἐξοχὴν τὴν πίσιν εἰς τὰ ἔξω μέρη. Διότι πᾶς ξένος πραγματευτὴς μὲ δυσαρέσκειαν θέλει δώσει πίσιν εἰς ἄλλον, ὅταν ἤξευρῃ, ὅτι οἱ νόμοι τῷ τόπῳ ἐν ᾧ κατοικεῖ, δὲν παιδεύουσιν κατὰ τὸ θεόν, τὸν διὰ τὴν κακὴν διοίκησιν τῆς πραγματείας τε ἀναγκασθέντα, νὰ κρυφθῇ χρεωκόπος. Διὰ τὸτο εἶναι πολλὰ ἀναγκαῖον εἰς καθ' ἓνα πραγματευτὴν τὸ νὰ μανθάνῃ μὲ ἀκρίβειαν και νὰ ἤξευρῃ τὴν περὶ χρεωκοπίας διαταγὴν ἐκάστου τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον πραγματεύεται, ὅμῃ μὲ τὰς ἐκεῖ ἄλλας ἐμπορικὰς νόμους και ἔθιμα. Πολλοὶ πραγματευταὶ ἠθελον ἀποφύγει μεγάλην ζημίαν ἐὰν τὰ ἤξευρον.

§. 5r.

Ἡ χρεωκοπία πρέπει νὰ χρησιμεύῃ πρὸς βοήθειαν κυρίως μόνον εἰς τὰς ἐκ δυσυχηνμάτων ἐκπεσούσας πραγματείας· ἐπειδὴ ὁ πραγματευτὴς, ὅς τις ἀναγκάζεται νὰ καθυποβάλλῃ τὰ χρήματά τε εἰς διαφόρους κινδύνους, ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ καταντήσῃ εἰς τοσαύτην ζημίαν, ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ εὐχαριστήσῃ ὅλους

ὅλες τὰς δανειζύς τε. Ἐκ τούτου καταλαμβάνει καθ' εἰς, ὅτι οἱ ἀπαταιώδες χρεωκόποι δὲν εἶναι καθόλου ἄξιοι τῆς μετριοτή-
τος τῶν τῆς χρεωκοπίας νόμων, καὶ ὅτι κατὰ πᾶσαν αἰτίαν ὀ-
φείλουσε νὰ παραστήσῃσι διμελιώδεις λόγους τῆς χρεωκοπίας των.
Ἐκεῖνοι ὅμως, οἵ τινες δὲν ἀμύνσιν πραγματείαν, ἀλλὰ μετα-
χειρίζονται ἔργον πολιτικὸν καὶ εἰς τὰς κινδύνους μὴ ὑποκείμε-
νον, δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπολαμβάνωσι παντελῶς τὴν βοήθειαν τῶν
περὶ χρεωκοπίας νόμων, ἐπειδὴ αἱ συνήθειαι αἰτίαι τῆς ἀνικανό-
τητός των τῆ νὰ πληρώσωσι τοῖς δανεισταῖς των, ἔχουσιν βάσιν τὴν
ὀκνηρίαν καὶ τὴν ἀσωτίαν. Ἀπὸ τοιούτους ἀνθρώπους ποτὲ δὲν
εἶναι ἔλλειψις εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς πόλεις. Τινὲς ἐξ αὐ-
τῶν τρυφῶσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς οἰκονομίας των χωρὶς
μέτρων, ἐν ὅσῳ δύνανται νὰ εὗρωσι χρήματα ἢ πίζιν, ἐπὶ σκο-
πῷ, νὰ ἐλευθερωθῶσι διὰ χρεωκοπίας ἀπὸ ὅλον τὸ βάρος τῆ
χρέως των, ὅταν ἀρχοῦνται οἱ δανεισταῖ των νὰ τὰς ξενοχωρῶσι
πολύ. Ἐκ τούτου πρόέρχεται, τὸ νὰ εὗρισκονται εἰς τινὰς τό-
πους, ἐνθα οἱ τῆς χρεωκοπίας νόμοι εἶναι πολλὰ μέτριοι, μι-
κροὶ πραγματευταί, οἵ τινες χρεωκοποῦσιν ἐξάκις καὶ ἑπτάκις,
χωρὶς νὰ λάβωσι δι' αὐτὸ ποινὴν τινά.

§. 52.

Ἐκ τούτων ἀπάντων βλέπει τις, πόσον ἐπικίνδυνον πράγμα
εἶναι τὸ νὰ διδῇ πίζιν εἰς πραγματευτὰς μὴ πολλὰ ἀσφαλεῖς, καὶ
εἰς ἄλλας κατοίκους πολιτείας τινὸς, οἱ ὅποιοι διὰ τινος ἀτιμώ-
ρητε χρεωκοπίας ἀποφείγῃσι πάσας τὰς ὑποχρεώσεις, εἰς τὰς ὁ-
ποίας εἶναι ὑποκείμενος ὁ χρεώσης πρὸς τὰς δανειζύς τε.

Αὐτὸς ὁ κίνδυνος αὐξάνει ἔτι, ὅταν εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ
πραγματευτὴς κάμνει μεγάλας ληψοδοσίας μετὰ τὸν ἐξουσιασὴν τῆ
τόπῃ, ἢ ὅτι καὶ μετὰ τὰ χρήματα αὐτῆ ἐνεργεῖ τὴν πραγματεί-
αν τε, ἐπειδὴ πρέπει τις νὰ φοβῇται, μήπως ὁ ἐξουσιαστής, κα-
θὼς κοινῶς γίνεται, ἐξάγῃ πρῶτον τὰ χρεωστέμενα αὐτῷ χρή-
ματα ἐκ τῆς σωρείας (μάσσης), καὶ πολλὰκις δὲν ἀφίνει τι εἰς τὰς
λοιπὰς δανειζύς. Τούτο ἂν εἶναι δίκαιον, ἢ ἄδικον, εἶναι ἄλ-
λη ἐρώτησις· βέβαια ὅμως εἶναι ἄδικον, ὅταν ὁ ἐξουσιαστής
πραγματεῖται μετὰ τινος τραπεζίτου διὰ κέρδους.

§. 53.

Ὅταν δίδεται πίσις, θεωρεῖται καὶ τὸτο μάλισα, ἂν ὁ πραγματευτὴς ὑπανδρεύθῃ πλεσίαν γυναῖκα ἢ ὅ. Ἐὰν τὸ πρῶτον, εἶναι εὐκόλῳ δι' αὐτὴν, νὰ ὤρῃ πίσιν διὰ μεγάλας ποσότητας, διότι τελάχισον οἱ πλείότεροι νομίζουσιν, ὅτι τὰ τῆς προικὸς χρήματα τὰ βάλλει εἰς τὴν πραγματείαν τὴν καὶ ἐνεργεῖ με αὐτὰ μέγιστα καὶ ἐπιτεροῦν ἐπιχειρήματα. Ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι ἔχει φημὴν τιμὴν ἀνδρῶν. Καὶ αὕτη ἡ πίσις διαρκεῖ ἐν ὅσῳ δὲν φανερωθῇ ὅτι ἀνέβη αὐτῷ καμμία χωριστὴ μεγάλη ζημία. Ὀλιγώτατοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες θεωροῦσι τὸ περιστατικόν, ἂν εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ πραγματευτὴς, ὁ ὑπανδρευθεὶς πλεσίαν γυναῖκα εἶναι συνήθεια νὰ γίνωται τὰ κτήματα κοινά. Ἐὰν αὐτὸ δὲν συνηθίζεται ἐκεῖ, ἡ γυνὴ ἔχει τὸ δίκαιον, ὅταν τὰ πράγματα τῷ ἀνδρὶ κλίνωσιν εἰς πτώσιν, νὰ παραλάβῃ πάλιν ὀπίσω ὅλα τὰ χρήματα, ὅσα σινεισῆγαγεν εἰς τὸν γάμον, τὸ τε δὲ γενομένης πανεὶ πλέον ἀπὸ τῆς νὰ ὑπάρχῃ τὸ ἀντικείμενον, διὰ τὸ ὅποιον ἔδωκαν πίσιν οἱ δάνειται. Τότε λοιπὸν ὁ πρῶτον περιφανὴς πραγματευτὴς διὰ τῆς συνεργείας τῆς ἐκτεταμένης πίστεως τε, παρρησιάζεται εἰσύπαξ με μίαν τερατώδη χρεωκοπίαν, καὶ ἡ σωρεία εἶναι ἡ μικρᾶς ἢ ὑδεμῆς ποσότητος, ἀφ' ἧς ἡ γυνή, ἡ μετὰ τὸν θάνατόν της τὰ παιδία, ἢ ἄλλοι κληρονόμοι λάβωσι πάλιν ὀπίσω τὰ εἰσαχθέντα.

Ὅθεν ὅς τις δίδει πίσιν εἰς τινὰ πραγματευτὴν, ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ὑπανδρεύθῃ πλεσίαν γυναῖκα, εἶναι πολλὰ ἀναγκαῖον νὰ μάθῃ ἀκριβῶς τὰς νόμους, εἰς τὰς ὁποῖας εἶναι ὑποκείμενος ὁ τὴν πίσιν ἀπολαμβάνων, περὶ τῆς τῶν ὑπαρχόντων κοινότητος μετὰ τὸν ἀνδρὸς καὶ γυναῖκος. Αὕτη ἡ γνώσις τῶν νόμων δὲν εἶναι πρᾶγμα εὐκόλον, ἐπειδὴ οἱ νόμοι σχεδὸν ἐκάστης μεγάλης ἢ μικρᾶς χώρας, ἕως καὶ μιᾶς μόνης πόλεως διαφέρουσιν ἀπὸ τῆς ἄλλης πόλεως ἐν τῇ αὐτῇ ἐπικρατείᾳ.

Εἰς τὸ Ἀμβέργον ἐθεσπίσθη τῷ 1753 εἰς τὴν περὶ χρεωκοπίας διαταγὴν, ὅτι μόνον παρελθόντων 5 χρόνων τῷ γάμῳ νὰ ἔχῃ χώραν ἡ τῶν ὑπαρχόντων κοινωνία. Ἐὰν δὲ πρὸ τῆς καιρῶς αὐτῆς ὁ πραγματευτὴς χρεωκοπήσῃ καὶ ἀποδειχθῇ, ὅτι καὶ πρὸ

τῆς ὑπανδρείας τε εἶχε μεγάλη χρεή, παραλαμβάνει ἡ γυνὴ τὰ ὅσα ἔφερε πάλιν ὀπίσω.

Σημειωτέον δὲ καθόλου, ὅτι μόνον εἰς ὀλίγας τόπας εἰσῆχθη ἡ ἀνευ ἐξαιρέσεως κοινωνία τῶν ὑπαρχόντων. Εἰς τὰς πραγματευομένας πόλεις γίνεται τὸτο πῆ μὲν κατὰ τὴν φρόνησιν, πῆ δὲ κατὰ τὸ δίκαιον. Διότι ἂν ἐν τινὶ πολιτείᾳ σωζεται ἡ κοινωνία τῶν ὑπαρχόντων, κερδαίνει ἐκ τούτου ὁ ξένος δανειστής, ὃς τις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πληρώνεται ἐκ τῆ εἰσαχθέντος κεφαλαιῆς τῆς γυναικός. Ἐὰν δὲ χρεωκοπήσῃ ὁ ξένος πραγματευτής, ἡ γυνὴ τε ἐμβάλλει τὸ κεφάλαιόν της, τὸ ὅποιον κατὰ τὴν συνήθειαν αὐξάνει περισσότερον ἀπὸ ὃ, τι ἦτον πρῶτον, καὶ ὁ δανειστής ἀναγκάζεται νὰ εὐχαριστηθῇ μὲ τὰ ὀλίγα εἰς τὰ ἑκατὸν, τὰ ὅποια δίδει ἡ πενιχρὰ σωρεία τῷ ἀνθρώπῳ, χωρὶς νὰ λάβῃ μέρος ἐκ τῆ κεφαλαιῆς τῆς γυναικός, καθὼς εἰς τὴν πατρίδα τε. Πρὸς τέτοις ἢ τῶν ὑπαρχόντων κοινωνία εἶναι πολλὰ σκληρὰ τύχη διὰ τὴν γυναῖκα, ἥ τις χωρὶς νὰ συνεργήσῃ τὶ δι' ὅλην εἰς τὴν κακὴν κατέσασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔφερεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς τὴν πραγματείαν τε, νὰ ζημιώσῃ ὅλην τὴν κατέσασιν της. Μ' ὅλον ὅπῃ οἱ νόμοι ἐνός ἢ ἄλλου τόπου, ἢ καὶ μιᾶς μόνης πόλεως, δὲν ἐπιτρέπουν τὸ νὰ λάβῃ ὀπίσω ἡ γυνὴ ὅλον τὸ εἰς τὸ συνοικέσιον εἰσαχθέν κεφάλαιον, πολλὰ ὠλόγον ὅμως ἠθέλην εἶναι, τὸ νὰ ἡμπορῇ νὰ ἔχῃ καὶ μετοχὴν διὰ τὸ μερίδιόν της εἰς τὴν σωρείαν, ὡς οἱ ἄλλοι δανεισταί, καὶ νὰ λάβῃ τόσα εἰς τὰ ἑκατὸν, ὅσα δίδει ἡ σωρεία.

Ἐν γένει οἱ περὶ χρεωκοπίας νόμοι, ἢ αἱ λεγόμεναι Διαταγαὶ τῶν χρεωκοπιῶν εἶναι εἰσέτι πολλὰ ἀόριστοι. Καθολικῶς ὅμως ἔχουσι πάντη τὴν ἑλλειψιν, ὅτι αἱ χρεωκοπίαὶ μὲ πολλὴν βραδύτητα λαμβάνουσι τέλος, καὶ ὅτι ὁ πραγματευτής πρέπει νὰ προσμέλῃ πολὺν, καὶ ἐνίοτε ἀδιόριστον καιρὸν διὰ τὰ χρήματα, τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ ἐκ τῆς σωρείας τῷ χρεωκόπῳ. Τὸ ἐκ τούτου δυσάρεστον ἐπόμενον εἶναι, ὅτι ἔδει πραγματευτῆς δύναται νὰ συναριθμήσῃ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀναλογῶντα αὐτῷ χρήματα εἰς τὰς λοιπὰς υποθέσεις τε.

Ὁ πραγματευτής, ὅς τις διὰ καμπιαλικὰς ληψοδοσίας, τὰς ὁποίας κάμνει μὲ ἀτίμως ανταποκριτὰς, ἢ διὰ συμφορὰς ἐν θαλάσῃ, ἢ διὰ πυρκαϊᾶς, ἢ διὰ κλοπῆς χάνει ἐν μεγάλῳ μέρος τῶ κεφαλαίῳ τε, καὶ ἐκ τούτου βιάζεται νὰ ἐλθῇ εἰς χρεωκοπίαν, εἶναι ἄξιος παραβλέψεως, καὶ μετριώτεροι νόμοι πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται δι' αὐτόν. Ἐκ τούτου ἰσως προήλθε τὸ νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὰς διαφορὰς ἐμπορευομένας πολιτείας τὰ λεγόμενα μορατόρια, τ. ε. ἀναβλητήρια γράμματα. Ὁ σκοπὸς αὐτῶν ἦτον καὶ ἐτι εἶναι τὸ νὰ διορίζηται καιρὸς ὑπὸ τῆς ἐξουσίας εἰς τὸν ἐν ἀνάγκῃ ἐλθόντα πραγματευτὴν, ἐν ᾧ ἐλπίζει ἐτι νὰ εὕρῃ μέσον, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν πραγματικὴν κήρυξιν τῆς χρεωκοπίας. Ἐὰν δὲ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ καιροῦ δὲν εὕρῃ βοήθειαν τινα, τότε πρέπει μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτοῦ νὰ κηρυχθῇ ἀνίκανος.

Κατὰ τὸ 1799 ἔτος εἰσῆχθη εἰς Ἀμβέργον ἐτι ἐν ἑτέρον εἶδος ἀναβλητηρίων. Ὁ πραγματευτής δηλαδὴ, ὅς τις διὰ τὰ τότε κακὰ περιστατικὰ τῶ καιροῦ εἶχε καταστήσει ἐν ἀμηχανίᾳ, καὶ κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ τοῖς δανεισταῖς τε, πλὴν εἶχε ἐλπίδας βεβαίας, ὅτι δεδομένης αὐτῷ ὀλίγης ἀναβολῆς, ἢ θελεν ἐλθῇ εἰς κατὰστασιν, νὰ πληρώσῃ σωστὰ εἰς ὅλες τὰς δανεισὰς τε, ἐφανερώωνεν αὐτὰ τὰ περιστατικὰ τε πρὸς τὴν Σύγκλητον, ἢ τις διέταττεν αὐτόν ὑπὸ ἐξέτασιν, ἤγε ἐκλέγοντο τινὲς τῶν δανειστῶν τε, οἵτινες ἐξέταζον τὴν κατὰστασιν τε. Ἐὰν εὖρισκον, ὅτι μόνον προσωρινόν τι πρόσκομμα συνέβη εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶ ὑπὸ τὴν ἐξέτασιν τεταγμένῳ πραγματευτῇ, καὶ ὅτι, εἰ ἐδίδοτο αὐτῷ καιρὸς, νὰ συναρῇ τὰ ἐνεργητικὰ χρήματα, θάλει δυναθῇ νὰ πληρώσῃ τὰ παθητικὰ, ἔδιδον αὐτῷ τὴν ἀναγκαιάν διορίαν. Τὸ ἐπόμενον ἐκ τούτου καθόλου λαμβανόμενον ἦτον πολλὰ καλόν. Διότι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν ταχθέντων πραγματευτῶν προηγαγόν τελευταῖον τοιαύτην συγροσθμίαν (μπιλάκτζον), ὥστε ὁ μόνον ἦσαν ἱκανοὶ νὰ δώσωσιν εἰς τὰς δανεισὰς τῶν 100 τὰ 100 (δηλ. σλόκληρον τὸ χρέος) ἀλλ'

ἔτι καὶ 5 τὰ ἑκατὸν, καὶ μὴ ὅλον τὸτο ἔμεναν εἰς αὐτὸς ἔτι ἐν κε-
φάλαιον σημαντικώτατον διὰ τὰς ἐφεξῆς ὑποθέσεις των.

Ἡ πίσις αὐτῶν τῶν πραγματευτῶν, τῶν ἐξαγαγόντων ἐαν-
τὺς τοσούτον ἐντίμως ἐκ τῆς κακῆς ταύτης καὶ κρισίμῃ περιστά-
σεως ἠύξανεν ἐκ τῆς καθ' ὑπερβολὴν, διότι ἐφαίνετο πλέον ἢ κυρία
κατάστασις των, καὶ αὐτοὶ ἀπεδεικνύοντο ὡς ἄνδρες τίμιοι, πλη-
ρώσαντες τοῖς δανισαῖς των σωστὰ, μάλιστα μὲν τὴν συνήθειν τό-
κον, δι' ἧς ἐφαίνετο καὶ ἡ πρὸς δολίαν χρεωκοπίαν ἀπορρο-
φῆ των.

Ἐκεῖνοι δὲ, ἐκ τῶν ὑπὸ ἐξέτασιν τεταγμένων πραγματευ-
τῶν, τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις δὲν εἰσίσκετο τοιαύτη, ὥστε νὰ
ἠμπορέσωσι νὰ ὑποθέσωσι μὲ βεβαιότητα, ὅτι δύναται νὰ προ-
κύψῃ ἱκανὸν κεφάλαιον, διὰ νὰ πληρώσωσιν ὅλα τὰ παθητικὰ
χρέη των, ἔπρεπε τελευταῖον νὰ κηρύξωσι δημοσίως τὴν χρεω-
κοπίαν των.

Τὰ ἀναβλητῆρια γράμματα (μορατόρια), ἡ ἄλλαι διαταγαὶ
πρὸς ὄφελος τῶν πραγματευτῶν, τῶν ἐλθόντων μὲ πιθανότητα
εἰς προσωρινὴν τινα ἀμνηχανίαν, δὲν πρέπει μὴ ὅλον τὸτο νὰ δι-
δῶνται πολλὰ συνεχῶς, διότι ἐκ τῆς ἠμπορεῖ νὰ γένη κατά-
χρησις, τὴν ὁποίαν ἔπειτα μεταχειρίζονται δόλιοι χρεωκόποι,
ἢ διὰ νὰ προσπαθῇσιν τὰ χρέη των, ἢ διὰ νὰ βάλῃσι κατὰ
μέρος ἔτι πλείονα τῶν ὑποληφθέντων κτημάτων των ἐν καιρῷ
τῆς δοθείσης διορίας.

Ἡ τῆς χρεωκοπίας κήρυξις ἔχει συνήθως ἔτι διὰ τὸν χρεω-
κόπον τὸ καλὸν, ὅτι διορίζεται αὐτῷ ὑπὸ τῶν Κηδεμόνων τῆς
διατροπῇ πρέπουσα, ἡ τις βέβαια εὐθμιζέται κατὰ τὴν καλὴν ἢ
κακὴν κατάστασιν τῆς σωρείας τῆς, ἕως τῆς τελείας διατάξεως τῆς
χρεωκοπίας τῆς.

§. 56.

Πρὸς τέτοις ὁ ἀληθὺς χρεωκόπος, ἢ ὁ πρὸς χρεωκοπίαν ἔ-
τοιμος πραγματευτῆς ἔχει καὶ τὸτο τὸ ὄφελος, ὅτι ἠμπορεῖ νὰ

προ-

προσφέρῃ εἰς τὰς δανεισάσας συμφωνίαν, τὴν ὅποιαν ἂν εἶναι κατὰ τι μετρία, καὶ συμποσῶται π.χ. 50 ἕως 60 τὰ ἑκατὸν, τὴν δέχονται προθύμως οἱ δανεισαί. Πλὴν εἰς τὸτο εἰς βιάζεται, ἀλλ' ἐξήρτηται ἐκ τῆς ἐκάστη προαιρέσεως τὸ νὰ τὴν δεχθῇ ἢ νὰ μὴ τὴν δεχθῇ. Συνήθως ὅμως τὴν δέχονται, καὶ ὅπως ἔχει πολλάκις ευκαιρίαν ὁ χρεωκόπος νὰ κρατήσῃ ἐκ τῆς περιουσίας τὴν τόσα, ὥστε ἡμπορεῖ πάλιν νὰ εξακολουθήσῃ τὴν πρυγματείαν, καὶ νὰ εἰρῇ τὸν πόρον τῆς ζωῆς τε. Ὅταν εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὁ πραγματευτὴς ἐπαθε μεγάλας δυσυχίας, τότε ευκολώτερον ἀποδέχεται ἢ προβληθεῖσιν μετρία συμφωνία. Οἱ ξένοι προθυμώτερον ἐργάζονται τοιοῦτον, φοβούμενοι, μήπως δὲν δυνήθωσι νὰ ἐνεργήσωσιν ὡς εἰκὸς τὰ κατὰ τὴν ξένην χρεωκόπη δίκαιά τ' ὦν, καὶ θέλωσι κάλλιον νὰ ἀρκεσθῶσιν εἰς μετρίαν συμφωνίαν, παρὰ νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸν κίνδυνον περιπλεκόμενοι εἰς μεγάλας καὶ διεξοδικὰς κρίσεις εἰς ξένον τόπον, τῷ ὁποίῳ τὰς νόμους ἀγνοοῖ, καὶ μὴ ὅλον τὸτο νὰ μένωσι πρὸς τέτοις εἰς ἀμφιβολίαν, ἂν ἐν τῇ τέλει λαμβάνωσι τόσα, ὅσα προσφέρονται αὐτοῖς ἐν τῇ συμφωνίᾳ.

§. 57.

Διὰ τῆς συμφωνίας ὅμως γίνεται πολλάκις ἄλλη κατάχρησις, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀπάτη. Ὁ πραγματευτὴς, ὅστις βλέπει ἀφεντικὸν τὴν χρεωκοπίαν, ἐξετάζων τὴν κατάστασιν τὴν εὐρίσκει π.χ. ὅτι ἂν φανερωθῇ τότε εὐθὺς ἀνίκανος, ἡμπορεῖ νὰ προβάλλῃ συμφωνίαν μόνον πρὸς 25. τὰ ἑκατὸν. Ἡ κατάστασις τε ὅμως δὲν εἶναι ἐτι γνωστὴ εἰς τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς ἀπολαμβάνει ἀκόμη καλὴν πίσιν, ὥστε διὰ τῆς ἀγορᾶς πραγματευτῶν, διὰ τῆς ἐκδόσεως καμπιάλων εἰς ἐν καὶ ἄλλο μέρος πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τε, νὰ συνάξῃ τόσα χρήματα ἢ χρημάτων τιμῆς πράγματα, ἵνα δυνήθῃ, ἂν συμβῇ χρεωκοπία νὰ προσφέρῃ διὰ μίαν 50 τὰ ἑκατὸν. Δι' αὐτῆς λοιπὸν τῆς πράξεως οἱ μὲν πρῶτοι δανεισαὶ διορθώνονται, οἱ δὲ περὶ τὸ τέλος προσεφελκυσθέντες ἀπατῶνται. Τὸ δὲ ἐπάμενον ἐκ τούτου εἶναι ὅτι ὁ χρεωκόπος διὰ τῆς προσφορᾶς τῶν 50 τὰ ἑκατὸν ἐμφανίζεται μὲ πλειοτέραν παρήσιν, ἐπειδὴ εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς ἡμέρας τὸ πρᾶγμα ἐφθασεν

εἰς

εἰς τοῖστον βαθμὸν, ὥς σχεδὸν ὅλην τὴν ποσότητα, ἣν ἔχει τις νὰ λαμβάνῃ παρὰ τινος χρεωκόπου, τὴν θεωρεῖ ὡς ἀπωλεσμένην, χαίρει δὲ νὰ λάβῃ εἰς τὴν χρεωκοπίαν 50 τὰ ἑκατὸν, ἐπειδὴ ἀλλως εὐχαρισεῖται τις, ὅταν οἱ Κηδεμόνες χρεωκόπου τινὸς διανέμωσιν εἰς τὰς δανεισὰς 20 ἕως 30 τὰ ἑκατόν.

§. 58.

Μεγάλη κατάχρησις, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, πολλὰ μεγάλη ἀπάτη εἶναι ἐκείνη, ἣ τις προηγείται εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς χρεωκοπίας, τὸ λεγόμενον σκέπασμα. Ἦγεν, ὁ πραγματευτὴς ὅς τις ἔπειθει δεδαίως, ὅτι μετὰ 14 ἡμέρας, ἢ μετὰ ἓνα μῆνα θέλει διασθῆ, νὰ κηρυχθῇ ἀδύνατος, μεταχειρίζεται τὸν ὑπόλοιπον μεταξὺ καιρὸν, εἰς τὸ νὰ δώσῃ τὴν περιουσίαν τε, ἣ τις εἶναι ἐτι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τε, εἰς τὰς φίλους ἢ συγγενεῖς τε, καὶ παραχωρεῖ εἰς αὐτοὺς ἢ μόνον τὰ χρήματά τε ἀλλὰ πολλάκις ἀπογράφει καὶ τὸν οἶκον τε, τὰς καταθήκας τῶν πραγματειῶν τε, ἢ ἄλλω τε κείμενον κτῆμα τε εἰς αὐτοὺς. Τῷτο γίνεται ὅμως ἐπὶ συμφωνίᾳ, νὰ ἐπιστραφῶσιν αὐτῷ ὅλα αὐτὰ τὰ εἰς τὸ φαινόμενον παραχωρηθέντα ὑπάρχοντα, ἀφ' ἧς δάλλῃ εἰς τὰς τὴν χρεωκοπίαν τε καὶ ἀρξῆται πάλιν νὰ πραγματευῇται. Διὰ τὴν συνάξιν δὲ πολλὰ μεγάλην ποσότητα διὰ τὸ μέλλον, μεταχειρίζεται τὴν ἣν ἔχει πῖσιν ἐτι, πωλεῖ καμπιάλας καὶ κἀμνει διάφορα ἐμπορικὰ συναλλάγματα, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐλπίσῃ ὡφέλειαν τινά.

Μὲν ὅλον τῷτο δὲν εἶναι τις νόμος κατὰ τῶν τοιούτων μισητῶν σκευωριῶν, ἀλλ' ὁ εἰς ἄφροντον χρεωκοπίαν ἐγγίζων πραγματευτὴς δίδει καὶ λαμβάνει, κατὰ τὴν ἀρέσκειάν τε, μὲν τα εἰς χειρὶς τε εὐρισκόμενα ὑπάρχοντα, καὶ ἡ διαγωγή τε, ὅσον καὶ ἂν εἶναι σαφέστατα δολία, ἢ ὑπερτάτῃ ἐξουσίᾳ τὴν ἀποδέχεται, διότι δὲν ὑπάρχει νόμοι διαρίζοντες τὸ ἐναντίον.

Ὅσάκις ἐπροβλήθη, καὶ ὅσον εὐχονται οἱ τίμιοι πραγματευταί, ἵνα δοθῇ νόμος, κελεύων, ὅτι αἱ ἐμπορικαὶ πράξεις τινὸς μετ' ὀλίγον χρεωκόπου, νὰ εἶναι δεκταὶ μόνον ἕως καιρὸς τινος πρὸ τῆς φανερώσεως τῆς χρεωκοπίας· εὐρέθησαν εἰς τῷτο τασαῦται παντοδαπαῖς δυσκολίαι, ὥς δὲν ἔγενεν ἐτι ἄχρι τῶδε

τοῖς

τοῦτος νόμος. Διότι ἡ ἀπορία τῷ πραγματευτῷ ἡμπορεῖ εἰς ἀπροσδοκῆταιν δυσυχημάτων νὰ συμβῇ τόσον αἰφνιδίως, ὥστε ἡ-
θέλει εἶναι μεγάλη ἀδικία πρὸς αὐτόν, καὶ πρὸς πολλὰς ἄλλας
πραγματείας, ἂν πρὲς νὰ μένωσιν ἄκορα ὅλα τὰ μεταξὺ αὐ-
τῶν γενόμενα συναλλάγματα λ.χ. κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα,
ἢ κατὰ τὰς τελευταίας 14 ἡμέρας πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς χρε-
ωκοπίας. Αἱ ἐκ τούτου προερχόμεναι συγχύσεις εἰς τὰς ὑπο-
θέσεις τῶν πραγματευτῶν δὲν ἤθελον εἶναι μικραί, ἐπειδὴ ἄς
σοχασθῇ τις μόνον, ὅτι τὰ ἀπαραίτητα ἐπόμενα ἐκ τούτου πρέ-
πει νὰ εἶναι ἄπειραι δυσκολίαι, διὰ τῆς ἀκνρώσεως τῶν πωλη-
θεῖσων καμπιάλων τε, τῶν χίρων τε, ἢ τῶν ὑπ' αὐτῷ ἀποδε-
χθεῖσων καμπιάλων κ.τ.λ. Πρὸς τέτοις καὶ ἡ γενομένη ἀπάτη
δυσκόλως ἤθελον ἀποδειχθῇ.

Ἐὰν δὲ πάλιν διορισθῇ συντομώτερος καιρὸς, λ.χ. 8 ἢ 14
ἡμερῶν πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς χρεωκοπίας, ἡ ἀπάτη δὲν θέ-
λει ἀπαντηθῇ εὐκόλως μὲ τῆτο· διότι ὁ μετα ταῦτα χρεωκόπος
θέλει διατάξει εἰς τοιοῦτον τρόπον τὰς ὑποθέσεις τε, ὥστε θέλει
ἀπογράψει, πωλήσει, ἐνεχυριάσει κ.τ.λ. τὰ πάντα πρὸ τῷ και-
ρῷ τούτῳ, καὶ ὕτω πάλιν ἤθελε ματαιωθῇ ὁ σκοπὸς τῷ νόμῳ.
Καὶ τὰ δίκαια τῶν καμπιάλων ἤθελον λάβῃ βλάβην ἐκ τούτου.
Διότι ὑποθετίον, ὅτι ἕνος τις πραγματευτῆς ἀπεδέχθη μι-
αν καμπιάλαν συρθείσαν κατὰ τάξιν ὑπὸ τῷ ἔπειτα χρεωκοπή-
σαντος πραγματεῖ, ὅθεν δὲν θέλει δυνηθῇ βέβαια νὰ ἐλευ-
θερωθῇ ἀπὸ τῆς ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν ἡ ἀπο-
δοχὴ, καὶ μάλιστα δαί τῆτο, ὅτι ὁ ἐκδότης δὲν εἶχε πλέον τὴν
ικανότητα τῷ νὰ ἐκδίδῃ καὶ νὰ πωλῇ καμπιάλας. Ὁ ἐμφανι-
στῆς, καὶ οἱ γυρωθέντες καὶ γυρωταὶ δὲν ἤθελον δεχθῇ τῆτο βέ-
βαια, μῆτε ἤθελε δυνηθῇ τις νὰ τὸς ἐρεῖ κατ' ὑδῆνα τρόπον
ἀπὸ τὰ καμπιαλικά δίκαιά των.

Διὰ τῆτο εἶναι πολλὰ ἀπῆθανον, ὅτι θέλει κατορθωθῇ τα-
χέως τοιοῦτος νόμος.

Παράρτημα.

Περὶ τῶν ἐμπορικῶν κατασίχων.

Τὸ κρατεῖν ἐμπορικὰ κατὰσίχα εἶναι ἡ τέχνη, δι' ἧς οἱ πραγματευταί, ἢ ἄλλοι διοικηταὶ λογαριασμῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δύνανται μὲ μίαν προσβολὴν τῶν ὀφθαλμῶν, νὰ ἰδῶσι τὴν κατὰ καιρὸν κατὰσίχων τῶν κεφαλαίων, ὅλας τὰς ληψοδοσίας τῶν, εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς πραγματείας συνισαμένας, καὶ εὐφρέῃς τὴν κατὰ καιρὸν πορείαν πάσης ὑποθέσεως, ἢ τις συμπίπτει εἰς τὴν πραγματείαν. Ἐξ αὐτῆς τῆς περιγραφῆς μόνον φαίνεται ἡ χρεία τῶν κατασίχων, ἐπειδὴ πᾶς πραγματευτὴς ὀφείλει νὰ κρατῇ τὰς ὑποθέσεις τε πάντοτε εἰς τοιαύτην τάξιν καὶ σαφῆνειαν, ὥστε νὰ ἡμπορῇ ἐν παντὶ καιρῷ νὰ ἡξείρῃ πῶς εἰρίσκονται. Ὅσον χειρότερον εἶναι δι' ἓνα πραγματευτὴν, ὅς τις παραμελεῖ τὰ κατὰσίχα τε, καὶ διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐπιχειρομένην ἀταξίαν, δὲν ἡμπορεῖ πλέον νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰς ὑποθέσεις τε. Τὸ πόσον θεωρεῖται εἰς τὴν πραγματείαν ἡ εἰταξία τῶν κατασίχων φαίνεται ἰκανώτατα ἐκ τούτου, ὅτι ὁ πραγματευτὴς ἐκείνος, περὶ τοῦ ὁποῖου εἶναι γνωστὸν, ὅτι κρατεῖ τὰ κατὰσίχα τε ἅπαντα, νομίζεται ἀνάξιος διὰ τὴν πραγματείαν, καὶ διὰ τούτο ἔχει καὶ ὀλίγην πίσιν. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ σπανίως λανθάνουσιν εἰς τούτο οἱ ἄνθρωποι, καθότι εἰς πραγματευτὰς ἀδυνάτους καὶ ἐπειτα χρωκόπους, εἰρίσκονται τὰ κατὰσίχα κακῶς διοικηθέντα, καὶ εἰς καθολικὴν ἀταξίαν. Διὰ τούτο εἶναι κατ' ἥκον τῆς φρονήσεως, τὸ νὰ κρατῇ ἕκαστος πραγματευτὴς τὰ κατὰσίχα τε μὲ μεγαλωτάτην ἐπιμέλειαν. Ἐπειδὴ τούτο μὴ γινόμενον, ἡ παραμέλεια αὐτῇ θέλει γένη γνωστὴ εἰς ἐκείνους, μὲ τὰς ὁποῖας ἔχει ληψοδοσίας, οἵτινες ἢ μόνον θέλουν συλλάβει δυσπιστίαν πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας θέλουν ἐλαττώσει τὴν πίσιν τε, εἰδοποιῶντες αὐτὰς

αὐτὸς περὶ τῆς ἀταξίας τῶν κατασίων τε. Καὶ ἐκ τούτου μόνον ἐνδέχεται νὰ προερχηται, τὸ νὰ βλέπωσι τινὲς πραγματευταί, ὅτι οἱ φίλοι των ἔχουσιν ἀσυνήθην τινὰ ψυχρότητα καὶ φανεράν δυσπιστίαν πρὸς αὐτούς.

Τὸ κράτημα τῶν κατασίων εἶναι δύο εἰδῶν:

Α'. Τὸ ἀπλὴν ἢ Γερμανικὸν κράτημα τῶν κατασίων εἶναι πολλὰ παλαιὸν, καὶ διδάσκει τὸν τρόπον, πῶς νὰ γράφῃ τις εἰς τὰ κατασίχα τε ἕκαστον πρᾶγμα μόνον εἰς ἓνα πηδόν¹) ἢ χρεώσῃ. Ἐκ τούτων βλέπει τις τὰς λήψεις καὶ τὰς δόσεις, καὶ ποῖος χρεώσῃ εἰς τὸν κύριον τῆς πραγματείας, εἰτε πόσα χρήματα εὐρίσκονται εἰς τὸ ταμιεῖον (κύσσαν), καὶ ποῖα χρέη εἶναι νὰ ἀπαιτηθῶσιν ἐτι. Εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον τῶν κατασίων εἰσῆχθησαν εἰς χρῆσιν συνήθως μόνον: τὸ Καθημερινόν (Γισβουλ), τὸ βιβλίον τῶ Ταμιεῖς (τῆς Κάσσης) καὶ τὸ Καθολικόν (Μάεσρον)² δύνανται ὅμως διὰ τὴν εὐκολίαν νὰ προσεθῶσιν ἐτι καὶ ἄλλα κατάσιχα, ὡς τὸ κατάσιχον τῆς Καταδήκης (Μαγαζις)³), τὸ τῆς Καταγραφῆς τῶν πραγματειῶν (Φατέρας)³) κ. τ. λ. Εἰς αὐτὸ ὅμως τὸ εἶδος τῶν κατασίων μόνον τὰ ἀληθῆ πρόσωπα εἰτ' ἐν οἷς ἀνθρώποι ἔχουσι λογαριασμούς ἐν τῷ Καθολικῷ (Μάεσρον).

Αὐτὸς ὁ τρόπος τῶν κατασίων ἡδύνατο νὰ διαμενῇ, ἐν ᾧ τὸ ἐμπόριον δὲν ἐνεργεῖτο μὲ τόσῃν πολλῇ ἐκτασιν, καὶ αἱ ὑποθέσεις δὲν περιεπλέκοντο παραπολὺ διὰ τὸ ἀπλὴν κράτημα τῶν κατασίων.

Ἀφ' οὗ δὲ περὶ τὸ τέλος τῆ δεκάτης πέμπτῃ αἰῶνος ἤρμασε τόσον πολλὰ τὸ ἐμπόριον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐξαιρέτως δὲ εἰς τὴν Βενετιαν καὶ Γένουαν κ. τ. λ. καὶ προήγαγε τόσας ὑποθέσεις εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας, ὁ Ἰταλὸς πραγματευτὴς ἤναγκά-

Α α 2

σθη.

¹) Πηδός λέγεται ὁ ἔχων λαμβάνειν, ἢ ὅς τις ἐδωκέ τι, χρεώσης δὲ ὅς τις ἔλαβέ τι.

²) Καταδήκης ἢ Μαγαζις βιβλίον, ἐν ᾧ γράφονται αἱ ἐρχόμεναι ἢ ἀγροαζόμεναι πραγματεῖαι καὶ ἐκπίπτουσαι αἱ πωλούμεναι.

³) Φατέραι τὸ βιβλίον, ἐν ᾧ καταγράφονται λεπτομερῶς αἱ πραγματεῖαι κατὰ τὴν τεμὴν των.

σθηνά διατάξῃ τὰ κατὰ σίχῃ τε εἰς τρόπον μᾶλλον ἀνάλογον μὲ τὰς ὑποθέσεις τε, ὅθεν κατήντησεν εἰς τὴν ἐφεύρεσιν τῆ νῦν ἔτι λεγομένη Ἰταλικῇ κρατήματος τῶν κατὰ σίχῃ (Scriptura doppia), δι' ἣν ἡδύνατο πᾶσαν ὥραν νὰ ἴδῃ, πῶς εὐρίσκεται ἡ ληψοδοσία ἐνὸς ἑκάστου τῶν ανταποκριτῶν αὐτῆς, ἐτι δὲ ἂν τὸ πρᾶγμα, μὲ τὸ ὁποῖον πραγματεύεται φέρει κέρδος ἢ ζημίαν, καὶ πόσον ἔχει ἐξ αὐτῆς ἐτι ἀπώλητον. Αὐτὸς ὁ τρόπος τῶν κατὰ σίχῃ συνηθίζεται νῦν εἰς ὅλας τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς Ἀγοράς, μὲ ὀλίγας τινὰς μεταβολὰς.

Β. Τὸ διπλὴν κράτημα τῶν κατὰ σίχῃ διαφέρει ἀπὸ τοῦ ἀπλῶς κυρίως κατὰ τὸτο, ὅτι ἑκάστον ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἔρχεται εἰς τὴν πραγματείαν, εἴτε πρᾶγμα εἶναι εἴτε πρόσωπον, ἔχει ἴδιον λογαριασμὸν (παρτίδα). Ἐκάστον πρᾶγμα λοιπὸν, ὁμοίως καὶ τὰ ἐνεργητικὰ ἢ παθητικὰ χρή τῇ πραγματευτῇ προσωποποιῶνται, καὶ σημειῶνται εἰς τὰ κατὰ σίχῃ ὡς πρόσωπα ζῶντα. Ὅθεν ἑκάστος ἄνθρωπος, ἡ εἰδὸς πραγματείας γίνεται ἅπαξ πιστὸς καὶ δευτέρον χρεώτης. Ἐνοεῖται ἐκ τούτου ὅτι ἐξήρηται ἐκ τῶν κατὰ σίχῃ, καθ' ὅς πρέπει ἄνθρωπός τις, ἢ πρᾶγμα νὰ πιστωθῇ ἢ νὰ χρεωθῇ. Διὰ τούτο θέλω ἐπιμεληθῇ νὰ κοινοποιήσω δι' αὐτὸ τὸ τέλος τὴν σαφεστάτην ἐξηγήσιν.

Εἰς τὸ διπλὴν κράτημα τῶν κατὰ σίχῃ προσωποποιεῖται, ὡς εἴρηται, ἑκάστον ἄρθρον τῆς πραγματείας, καὶ λαμβάνει ἴδιον λογαριασμὸν (παρτίδα), ὅς τις θεωρεῖται ὡς ἂν τρώντι νὰ λαμβάνῃ ἢ νὰ δίδῃ. Δι' ὅσα λαμβάνει ὁ λογαριασμὸς χρεώνεται, δι' ὅσα δὲ δίδει πιστώνεται. Ἰποθετέον λοιπὸν, ὅτι ἀγοράζεται μία ποσότης ζαχάρους διὰ 3000 γρόσια, ὁ λογαριασμὸς τῆς ζαχάρους χρεώνεται δι' αὐτὴν τὴν ποσότητα. Εἰς τὴν ἀγορὰν ὁμοῦς αὐτῇ τῇ πράγματι ἐμελεῖται καὶ περὶ τῆς πωλήσεως αὐτῆς, τ. ε. πρέπει νὰ εἶναι εἰς λογαριασμὸς, ὅς τις νὰ δώσῃ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἔτιως ἑκάστος χρεώτης ἔχει καὶ τὸν πιστὸν τε, ἢ ἡ ποσότης φαίνεται δις εἰς τὰ κατὰ σίχῃ, ἅπαξ ὑπὸ τὸ χρέος, καὶ δευτέρον ὑπὸ τὴν πίσιν¹). Ἡ ἀνωτέρω ζαχάρις ἡγοράσθη

¹) Ταῦτα ἐκφράζονται ἐν τοῖς κατὰ σίχῃ διὰ τῶν λέξεων, Νὰ δώσῃ Νὰ λάβῃ ὅταν γράφωμεν μίαν πράξιν ἐνὸς λογαριασμοῦ ὑπὸ τὸ

σθη διὰ μετρητῶν χρημάτων, ὅθεν ἡ ζάχαρις ἐδῶ εἶναι χρεώ-
σης, ἐδόθησαν δὲ δι' αὐτὴν χρήματα, λοιπὸν ὁ τῶν μετρητῶν
λογαριασμός (ἢ Κάσσα) εἶναι πεισός.

Ὁ λογαριασμός δι' ὅσα ἐχρεώθη πρέπει νὰ εἶναι ὑπόχρεως.
Ὁ πραγματευτὴς ἡγόρασεν τὴν φηθείσαν ποσότητα ζαχαρέως. Ὁ
λογαριασμός τῆς ζαχαρέως χρεωεῖ τόσα, ὅσα ἐδόθησαν διὰ τὴν
ζάχαριν, καὶ ὁ λογαριασμός τῶν μετρητῶν ἐνεπίευσεν αὐτῷ τὴν
διὰ τὴν ζάχαριν δοθείσαν ποσότητα. Ὄταν δὲ πωληθῇ ἐκ τῆς
ζαχαρέως λ.χ. διὰ 1500 γρόσια, λαμβάνει πῖσιν δι' αὐτὰ ἡ αὐ-
τῇ, καὶ ἂν ἡ πώλησις αὐτῇ δέν ἐφερε κέρδος ἢ ζημίαν, μένει
ἐτι διὰ γρόσια 1500 χρεωμένη. Ἐὰν δὲ ὁ πραγματευτὴς ἡγόρα-
σε τὸ πρᾶγμα ἐπὶ πῖσει (βερεσέ), ἐμβαίνει ὁ πωλητὴς εἰς τὸν τό-
πον τῷ λογαριασμῷ τῶν μετρητῶν, καὶ ἐπομένως πεισώνεται.
Εἰς τὰ κατὰς τὸ μὲν χρεὼς εἶναι εἰς τὸ ἀριτερόν μέρος, ἡ δὲ
πῖσις εἰς τὸ δεξιόν.

Ὁ καθολικὸς κανὼν, καθ' ὃν δύναται τις νὰ κρίνῃ, ἂν ὁ ἄν-
θρωπος ἢ τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ σημειωθῇ εἰς τὸ μέρος τῆς χρεὼς
ἢ τῆς πῖσις, εἶναι ὁ ἐπόμενος.

Ὁ παραλαμβάνων, ἢ λογαριασμός τις τῶν προσωποποιηθέν-
των χρεώνεται δι' ὅλα ἐκεῖνα ἅπερ παρέλαβεν, ὁ προσωποποιη-
θεὶς λογαριασμός, ἢ οἱ πωληταὶ λαμβάνουσι πῖσιν δι' ὅσα ἔδωκαν.
Ὅθεν ὁ λογαριασμός τῆς ζαχαρέως πεισώνεται διὰ τὰ ἐκ τῆς πω-
λήσεως συναχθέντα, ὁ δὲ λογαριασμός τῶν μετρητῶν, ὁ παρα-
λαβὼν τὴν ποσότητα τῆς πωλήσεως χρεώνεται διὰ τόσα. Τὸ
ὄνομα τῷ πραγματευντῇ, διὰ τὸν ὁποῖον κρατύνται τὰ κατὰς
χα, δέν τραίνεται ἐν αὐτοῖς, ἐπειδὴ ἀντ' αὐτῆς παρῆσσιάζεται ὁ
τέ κεφαλαιὸς αὐτῆς λογαριασμός²), ὃς τις πεισώνεται δι' ὅλον
τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ πραγματευτὴς καὶ χρεώνεται δι'

ὅσα

Νὰ δοῖ σ η, λέγομεν ὅτι χρεώσομεν τὸν λογαριασμὸν αὐτὸν, ὅταν
δὲ ὑπὸ τὸ Νὰ λ β η, ὅτι τὸν πεισώνομεν.

²) Ὅταν ὁμοῦ εἰς τὴν πραγματείαν εἶναι δύο, ἢ πολλοὶ σύντροφοι με-
τὰ κεφάλαια καὶ ἰδιαιτέρως ἐξοδα, ἀναγκαίως πρέπει νὰ ἀναφέ-
ρῳνται τὰ ὀνόματά των ἰδιαιτέρως, τύσον διὰ τὰ κεφάλαιά των, ὅ-
σον καὶ διὰ τὰ κατὰ μέρος λαμβανόμενα ἐξοδα.

ὅσα χρεωεῖ. Ἡ ἐκ τῶν προκείμενων διαφορὰ λοιπὸν, φανερώσει τὸ κύριον κεφάλαιον τῷ πραγματευτῇ.

Εἰς τὰ κατὰ τῆς πραγματείας ἀνήκοντα τὰ ἀκόλουθα :

Α' τὸ Πρόχειρον, τὸ λεγόμενον ἄλλως Memoriale ἢ Straza, τὸ ὁποῖον περιέχει τὰς καθημερινὰς ὑποθέσεις, καθὼς συμβαίνει μετὰ τῷ λεπτομερῶς ὑπολογισμῷ. Ἐπειδὴ τὸ Καθημερινὸν (Γισρνύλι) σχηματίζεται ἐκ τῷ Προχείρῳ, ἀναγκαῖον εἶναι, νὰ σημειώωνται ἐν τῷ τελευταίῳ ὅλα τὰ περιστατικά, συμφωνίαι κ.τ.λ. τὰ εἰς τὴν ὑπόθεσιν γινόμενα. Εἰς αὐτὰ συναριθμῶνται ἐξαιρέτως τὸ εἶδος τῷ πράγματι, τῶν χρημάτων, ὁ καιρὸς, ὁ ἀριθμὸς τῶν πίδων, σακκίων κ.τ.λ. τὸ σύνθετον βάρος (Sporca, ἡ τάρα, ἡ καταλλαγή (κάμπιον) κ.τ.λ. ἐν γένει δὲν πρέπει νὰ καταλείμπνηται τι, ἀνήκον ἀναγκαίως εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Διὰ τὰ ἀποφεύγω τὴν διεξοδικὴν περιγραφὴν, προσέθημι ἐδῶ λογαριασμοὺς τινὰς ἐκ τῷ Προχείρῳ.

Μὴν Ἰαννουάριος 1816.

— 4. —

Ἠγοράσαμεν παρὰ τῷ Ἰωάννῃ Ἀδαμ ἐδῶ
50 σακκία ὀρνυαντῆς Αἰγύπτου, τὸ σακκίον
Πρὸς 100 ὀκάδας, φέρουσιν ὀκδ. 5000

Ἐπιτίθεται ἡ τάρα 5. ὀκδ. διὰ
τὰ σακκία. 250

4750

Πρὸς 8 γρόσ. τὸ κοιλὸν 10 ὀκάδ. γρ. 5800

Ἀφαιρέσεις (ραμπάτο) διὰ τὰ με-
τρητὰ 5. τὰ ἑκατόν. 190

γρ.

5610

— 5. —

Ἐοίσαμεν διὰ λογαριασμὸν τῶ ἐν Κωνσταντι-
νυπόλει Δημητρίῳ Φῶα, εἰς Βιένναν φορι-
νὰ Ἀνγέας 1000, πρὸς τὸν Φρίξ καὶ Συν-
τροφίαν, πρὸς γρόσια 3. 6 ἄσπρα, εἰς τὴν
ὁδοιῶν Λέοντος Πλατῦ, πληρωτέα 2 μῆ-
νας μετὰ τὴν ἐκδοσιν φέρουσι . . γρ.

3050

Ἔξοδα

Προμήθευτρον 1 τὰ ἑκατὸν γρ. 30. 60

Ἔξοδα γραφῶν : 2. 24

Μεσιτικά $\frac{1}{2}$ τὰ ἑκατὸν : 7. 60

γρ.

40

24

γρ.

5090

24

— 7 —

Ἠγοράσαμεν διὰ λογαριασμὸν τῶν ἐν Μό-
σχῃ Ζωσίμῳ καὶ Συντροφίᾳ 1000 τάληρα
τῆς Ἰσπανίας (πάσρας), ἀνὰ γρ. 6. 9. ἄς
καὶ τὰ ἐξεῖλαμεν ἐκεῖ διὰ τῆς Ῥωσσοικῆς
πόρας φέρουσι γρ.

6075

Ἔξοδα

Μεσιτικά $\frac{1}{2}$ τὰ ἑκατὸν . γρ. 15. 22

Ἔξοδα εἰς τὴν πόσαν μετὰ τῆς
ἐξασφαλίσεως : 53. 60

Προμήθευτρον 2 τὰ ἑκατὸν : 121. 60

Διὰ τὸ τὺλιγμάτων : — 75

190

97

γρ.

6265

97

Σημ: Αἱ γραμμαὶ, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς τὸ πλάγιον ἐκάστῳ λο-
γαριασμῷ δηλοῦσιν, ὅτι μετέβη ὁ λογαριασμὸς εἰς τὰ ἄλλα κατὰ-
σιχα.

Πρὸς

Πρὸς τέτοις εἰς τὸ Πρόχειρον δὲν ἐσημειώθη μήτε ὁ χρεώτης μήτε ὁ πιστός, ἀλλὰ τῆτο γίνεται κατὰ πρῶτον εἰς τὸ Καθημερινόν (Γιαρνάλ) καὶ εἰς τὰ ἄλλα κατάστιχα, εἰς τὰ ὅποια ἔχει ἀναφορὰν ἡ ὑπόθεσις, ἐξόχως δὲ εἰς τὸ Καθολικόν.

Μετὰ τὸ Πρόχειρον ἔπεται τὸ Καθημερινόν, τὸ ὁποῖον σχηματίζεται ἐκ τῆ πρώτης. Αὐτὸ τὸ κατάστιχον εἶναι πρὸς τῷ Καθολικῷ τὸ ἀναγκαιότατον, καὶ ὅταν ἐν αὐτῷ δὲν εὐρίσκωνται φανερά λάθη, εἰς ὑποθέσεις διαφιλονεικημένας ἔχει πρὸ τῆ Κριτηρίας ἰσχὺν ἡμισείας ἀποδείξεως. Τὸ κατάστιχον αὐτὸ περιέχει μόνον τὰ ἐπακόλθοντα, τὰ γινόμενα ἐκ τῆ Προχείρου καὶ ἐκ τῆ Ταμιείας. Ἀποφεύγει πᾶσαν περιγραφὴν τῶν περιστατικῶν, καὶ ἐκ τῆς πρώτης θέσεως (τῆ ἀνωτέρῳ πρώτῃ λογ.) ἐν τῇ Προχείρῳ σημειᾶται μόνον, ὅτι 50 σακκία ὄρεζα φέρουσι γρ. 5610 καὶ δι' αὐτὰ ἐπισώθη ὁ λογαριασμός τῶν μετρητῶν.

Σημειωτέον πρὸς τέτοις, ὅτι εἴλαι αἱ ὑποθέσεις τῶν πραγματευτῶν γράφονται εἰς τὸ Πρόχειρον κατὰ τὴν τάξιν τῆ καιρῶ. Τῆτο ὅμως δὲν εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸ Καθημερινόν, ἀλλ' αἱ προγενέστεραι ὑποθέσεις, δύνανται νὰ ἀναφέρονται ὑποκάτω εἰς λογαριασμοὺς τινὰς ἡνωμέναι, ὡς χρεῶσαι, ἢ ὡς πιστοὶ τῷ αὐτῷ λογαριασμῷ. Ἐκ τούτου ἔχει τις τὸ ὄφελος, ὅτι λαμβάνει εὐκόλῳ ἐπιθεώρησιν ἐπὶ τῆς χρεώσεως καὶ τῆς πίσεως. Ἔτι συνήθεια εἶναι νὰ προηγήται ὁ χρεώτης καὶ ὁ πιστός νὰ ἀπολυθῇ. Ἡ ποσότης δὲ ὅλη τῶν πιστῶν ἀπεργάζεται δις. Τὸ πρῶτον εἰδίς εἰς τὸ ἄνω μέρος καὶ δεύτερον ὑποκάτω εἰς τὰς διαφορὰς ποσότητας. Πᾶσα θέσις πρέπει νὰ διαχωρίζηται διὰ σαφήνειαν μὲ μίαν ὀριζοντικὴν γραμμὴν. Ὀλίγα τινα παραδείγματα θέλωσιν εὐκολύνει τὸ ὅλον.

Οι ἐπόμενοι δέκα Χρῆστες	Νὰ δώσωται	ἀντ.
Εἰς τοὺ λογαριασμὸν τῶ νεράλιας	γρ. 4000	30
Τεχνῶν λογαριασμὸς Ἰλαγγατεκίη	γρ. 4520	
Λογαριασμὸς τῶν μετρητῶν	8000	
Λογ. τῆ Οἴκας	4000	
Λογ. τῶν μετρητῶν	3218	
Βασιλεῖος Βυβλὸν εἰς Βασιλεῖς	1920	
Στέφανος Παῖτες εἰς Βιένναν	7640	
Φίλιππος Διμοῖρος	837	
Σολομὼν Ρεῖρος	5280. 30	
Φοῖς εἰς Βιένναν	5458	
Δημήτριος Μαγαλῆς εἰς Σινδὲρην	γρ. 40853. 30	

Ο λογαριασμὸς τῶ νεράλιας	Νὰ δώσῃ
Εἰς τῶς ἐπόμενες εἰς δυνείας	γρ. 6248
Εἰς Μαρθαίαν Αἰσώνας	γρ. 4863
— Βλαδίμηρον Ἰωάννη	4792
— Τεόφιλον Χαγιδίημον	10237
— Ἰωάννη Ζόμερον	2448
— Εὐμμενίαν Δίηνα εἰς Σινδὲρην	2408
— Βαρθολομαίον Νίκα	γρ. 30986

Περὶ τῆς Καθολικῆς (Μαέζου).

Εἰς τὰ πλεον ἀναγκαῖα κατὰ τὴν ἀνάγκην μετὰ τὸ Καθημερινὸν τὸ Καθολικόν, τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖται ἐν τῇ προτέρῃ ὑπὸ ἐνὸς κυρίως κατασιχαρίῃ, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη μεγαλωτάτης ακριβείας καὶ ἐπιμελείας. Διακρίνεται ἐν τῶν ἄλλων κατασίχων ἐκ τούτου, ὅτι ἕκαστος πικρὸς ἢ χρεώτης ἔχει ἐν αὐτῷ ἴδιον λογαριασμόν, καὶ ἐπομένως περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν ἐνεργητικὴν καὶ παθητικὴν κατὰ τὴν πραγματείαν. Συνηθίζεται δὲ, ἕκαστος λογαριασμός νὰ ἐνταίξηται εἰς δύο σελίδας τῆς Καθολικῆς, καὶ εἰς μὲν τὴν ἀριστερὰν σελίδα εἶναι τὸ χρέος, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν ἡ πίσις, ὃ δὲ λογαριασμός γράφεται ἐπάνω μὲν τὸ ἴδιον ὄνομα. Ἡ μεταφορὰ τῶν λογαριασμῶν ἐν τῇ Καθημερινῇ εἰς τὸ Καθολικόν γίνεται μὲν τρόπον ἀπλῆν, χωρὶς νὰ καταγραφῶσι πάλιν τὰ ἐν τῷ Προχείρῳ ἐμπεριεχόμενα περιστατικά. Πρὸς εὐκολωτέραν ἐπιθεωρίαν σημειωνεται εἰς τὸ Καθολικόν ὁ ἀριθμὸς τῆς σελίδας, ἐν ἣ ἐυρίσκεται γεγραμμένος ὁ λογαριασμός ἐν τῷ Καθημερινῷ. Ἐπειτα εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς εὐκολίαν τῷ ἔργῳ νὰ κρατῆται πίναξ κατὰ ἀλφάβητον, δι' ἧς δύναται τις εὐθὺς νὰ ἰδῇ ἐν ποίᾳ σελίδι τῆς Καθολικῆς ἐυρίσκεται ὁ ζητούμενος λογαριασμός.

Ἐπειδὴ ἕκαστος ἄρθρον τῆς πραγματείας ἔχει ἐν τῷ Καθολικῷ ἴδιον λογαριασμόν, πρέπει νὰ γράφηται εἰς τε τὸ χρέος καὶ εἰς τὴν πίσιν. Διότι ἡ ἀγορασθεῖσα ζάχαρις ἐκ τῆς γροσσια 3000, δι' αὐτὴν τὴν ποσότητα χρεώνεται ἐπωλήθῃ ὅμως ἐξ αὐτῆς διὰ γρ. 1500. πρέπει λοιπὸν διὰ τόσα νὰ πισωθῇ. Τὸ ἐπόμενον παράδειγμα σαφηνίζει τούτο καλῆτερα.

Σημ: Κατὰ τὸ προκείμενον παράδειγμα τῆς συγγραφῆς σημειωνονται μόνον αἱ σελίδες τῆς Καθημερινῆ εἰς τὰς λογαριασμοὺς τῆς Καθολικῆς, κοινότερον δὲ συνηθίζεται νὰ σημειῶνται καὶ αἱ τῆς αὐτῆς Καθολικῆς σελίδες, ἐνθα ἐυρίσκεται ἕκαστος χρεώτης ἢ πικρὸς, ὁ γραφόμενος εἰς τὸν λογαριασμόν, πρὸς εὐχερέειαν

εἶραν θεωρήσιν. Π.χ. Ὁ λογαριασμός τῆς Γαλλικῆς σαχάρου
 ως χρειώνεται διὰ τῆ λογαριασμοῦ τῆ κεφαλαίᾳ, αὐτὸς δὲ ὁ λο-
 γαριασμός εὐρίσκεται καθ' ὑπόθεσιν εἰς τὴν 1 σελίδα τῆ Κα-
 θολικῆ· σημειώνεται λοιπὸν πρῶτον ἡ σελὶς τῆ Καθημερινῆ
 καὶ ἔπειτα ἡ τῆ Καθολικῆ. Τὰς σελίδας αὐτὰς τινὲς μὲν ση-
 μειώνουσιν, ὡς ἐν τῷ παρόντι παραδείγματι, μετὰ τὰς ἡμέρας τῆ
 μηνός, ἄλλοι δὲ τὰς μὲν ἡμέρας τῆ μηνός γράφουσιν ἐντὸς αὐ-
 τῶν τῶν δύο γραμμῶν, πρὸ δὲ τῆς γραμμῆς, ἣ τις διαχωρίζει
 τὴν ποσότητα γράφουσιν δύο ἄλλας γραμμὰς, καὶ ἐντὸς αὐτῶν ση-
 μειώνουσιν πρῶτον τὰς σελίδας τῆ Καθημερινῆ, καὶ ἔπειτα τὰς
 τῆ Καθολικῆ. Ἐκαστος δὲ μαθητὴς, ἀφ' ὃ μάθη τὰς κανόνας
 τῶν τακτικῶν Καταεῖχων ἡμπορεῖ τὰ μεταβάλλῃ τὴν τάξιν,
 καθ' ἣν ἔχει ἐν πολλῶν.

λενκ. **Ζαχάρεως**

		Νὰ λάβη	
1816			
Φεβρ. 4	6	Απὸ Πέτρον Στέρια διὰ 6 κίρας γρ.	2000 7
		Απὸ λογαριασμὸν Ζυγοσαθμίας	2300 4
		γρ. 4300	11

Πεπέρεως

Ἀπρ. 1	13	Απὸ λογαριασμὸν μετρητῶν διὰ 2		
		σακκία	γρ. 791	7
— 27	18	Απὸ λογ. Ζυγοσαθμίας	405	2
		γρ. 1196		9

εἰς Σμύρνην

Φεβρ. 4	3	Απὸ λογαριασμὸν τῶ κεφαλαίῳ	γρ. 2000	—
— —	5	Απὸ τὰ κέρδη καὶ ζημίας	5	5
		γρ. 2003		5

Καφρὲ

Φεβρ. 18	18	Απὸ λογαριασμὸν Ζυγοσαθμίας	γρ. 1639	6
----------	----	-----------------------------	----------	---

Θρύξης

Φεβρ. 27	18	Απὸ λογαριασμὸν Ζυγοσαθμίας	γρ. 773	6
----------	----	-----------------------------	---------	---

Ἐκτός

Ἐκτός τῶν τῶν κατατίσεων πρέπει νὰ κρατῇ ὁ πραγματευ-
της ἔτι καὶ ἄλλα κατατίσεις, διὰ τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν εὐκολίαν εἰς
τὰς ὑποδείσεις τε, ἐν οἷς ἀνήκει

Α'. Τὸ κατατίσεων τῆς Καταθήκης (Μαγασίου), διὰ τῆς βοη-
θείας τῶν ὁποῖον δύναται νὰ ἴδῃ μὲ ἀκρίβειαν τὴν κατὰ καιρὸν
κατάστασιν τῆς καταθήκης τε, εἴτε εἶναι αἱ πραγματεῖαι ἀπικαλ-
ναι πρὸς αὐτὸν νὰ τὰς πωλῇσιν διὰ ξένον λογαριασμόν, εἴτε ὑπ' αὐ-
τῶν

Νὰ δώσῃ.

Ζάχαρις Γαλ.

Φεβρ. 5	6 πίδες ἀπὸ Σάντ Λουίγγο πρὸς 9 κεν- τηνάρια σύνθετον βάρος ἑκαστὸς πίδος, διὰ τάραν 15 τὰ ἑκατόν.		
	Σύνθετον βάρος 54 κεντ. ὅκ. 2376 —		
	Τάρα 356 —		
	ὅκ. 2020		
	Πρὸς 2 ½ γρ. τὴν ὅκ. φέρ. γρ. 5050 —		
	Ἀφαίρεσις πρὸς 8 ½ τὰ ἑκατ. 437.80		
	γρ. 4612 40		

Καφ

Φεβρ. 20	10 σακκία Μαρτινίκας πρὸς 40		
	ἑκατ. ὅκ. 400 —		
	Τάρα 1 ὅκ. τὸ σακκίον . . 10 —		
	ἑκατ. 390		
	πρὸς 3 ½ γρὸσια, γρ. 1365 —		

τὴν ἀγορασμένην. Ἐκαστον πράγμα πρέπει μὲ τὸ ἴδιον ὄνομα νὰ γραφῇ εἰς τὸ κατάστιχον τῆς Καταθέτης κατὰ τὸ χρέος καὶ τὴν πῖσιν. Ἡ τιμὴ τῆς ἀγορᾶς τῶν πραγμάτων μὲ τὰ ἐξόδα γράφεται εἰς τὸ χρέος, καὶ τὰ χρήματα τὰ ἐκ τῆς πωλησεως τῶν πραγμάτων συναχθέντα πρέπει νὰ γραφῶσιν εἰς τὴν πῖσιν, πρὸς τοῖς δύνανται νὰ προσεπισημειωθῶσι καὶ τὰ μέτρα καὶ τὰ καθ-
μὰ. B. Τὸ

Λογὴ ὠμῇ

Νὰ λάβῃ

Φεβρ. 20	Ἀπὸ Ἀνδρέαν Φόρον, ἐπωλήθη- σαν αὐτῷ 3 πίθοι ἔχοντες συν- θετον βάρος . . . ὀκάδ. 1188 Τάρα 15 τὰ ἐκατόν . . . 178 · ὀκάδ. 1010 Πρὸς 3 γρόσια . . γρ. 5030 — Ἀφαίρεσις 8 $\frac{1}{2}$ τὰ ἐκ. . 263 — γρ. 2767	ἄσ.
φ ἐς		

Β. Τὸ κατάσχιον τῶ Ταμείου. Τεταλεῖται ἀναγκαιοτάτον, καθότι πᾶς πραγματευτὴς πρέπει πάντοτε νὰ ἡξεύρῃ τὴν κατάστασιν

Νὰ δώσῃ		Τὸ Τα	
1816			
Ἰανουα.	2	Ὅτε κατεγράθη ἡ πραγματεία εὐρίσκοντο εἰς τὸ Ταμεῖον αἱ κατωτέρω ποσότητες.	
		600 φλωρ. ὀλλανδ. πρὸς γρ. 14 γρ.	8400
		2000 ρεβιέδες 2. 90	5500
		100 τάληρα Ἰσπανίας 6. . . .	600
		διάφορα νομίσματα	38 60
		γρ. 14538	60

Πρὸς τέτοις ἐκ τῶν βοηθητικῶν κατασείων, εἶναι ἀναγκαῖα εἰς ἕκαστον ὅπως ἐν σημαντικὸν γραμματεῖον ἔτι τὰ ἀκόλουθα·

- 1) Τὸ κατάσχιον τῆς Συγκρίσεως (Riskontro), τὸ ὁποῖον δεικνύει τὴν σχέσιν ἐκάστης πραγματευτῆ μετὰ τῶν ἀνταποκριτῶν τε, καὶ σχηματίζεται ἐκ τῶν ἐρχομένων καὶ ἀποσπελλομένων ἐπισολῶν. Χρησιμεῖει πρὸς τέτοις καὶ πρὸς σαφῆναι τῶ Καθολικῶν κατασείων, καὶ διαιρεῖται εἰς ἐντόπιον καὶ ξένον.
- 2) Τὸ κατάσχιον τῆς Καταγραφῆς τῶν πραγματειῶν (Φαττέρα), ἐν ᾧ γράφονται ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς πωλήσεως λεπτομερέςως.
- 3) Τὸ κατάσχιον τῆς Διαπέμψεως, ἐν ᾧ γράφονται ὅλαι αἱ διπεμπταὶ πραγματεῖαι, καὶ σημειῖται ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐρ-

ειν τῶν μετρητῶν τε. Τὸ ταμεῖον χρεώνεται δι' ὅσα λαμβάνει, καὶ πιεῖται δι' ὅσα δίδει. Παραδείγματος χάριν·

ΜΕΙΪΟΝ.		Νὰ λάβη.	
1816			
Ιαννθ.	4	Επληρώσαμεν μετρητὰ 500 φλωρία Ολλανδικά. γρ.	4200
---	31	Διὰ ἐξοδα τῆς πραγματείας κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἐδόθησαν 100 ρεβιέδες	275
			4475
		Πρὸς ἐξίσωσιν μέντοι διὰ τὸν ἐρχόμενον μῆνα μετρητὰ.	10063 60
		γρ.	14538 60

χονται καὶ ἀποσέλλονται.. Ὁμοιάζει σχεδὸν μὲ τὸ κατάσιχον τῆς Καταθήκης.

4) Τὸ κατάσιχον τῶν Ἐξόδων.. Τῆτο σχηματίζεται ἐκ τῶν κατασίχων τῆς Ταμείου.

5) Τὸ Ἀντιγραφεῖον τῶν καμπιάλων.. Τῆτο χρησιμεύει μόνον πρὸς τὴν ἐκάστοτε ἐρευναν.

6) Τὸ Ἀντιγραφεῖον τῶν ἐπισολῶν. τῆτο εἶναι σαφές ἐκ τοῦ ὀνόματος.

7) Τὸ κατάσιχον τῶν Ἐξασφυλίσεων. Ἐν ᾧ γράφονται ὅλα τὰ ὑποσχετικά τῶν ἐξασφαλιστῶν (αἱ πόλεις).

Σημείωσις εἰς τὰς παρόντας πίνακας τῶν μέτρων καὶ σαθμῶν.

Οἱ προκείμενοι πίνακες συντεθέντες ὑπὸ τοῦ μεταγραφεύ, ἐξεργάσθησαν διὰ τῆς συγκρίσεως μετὰ μέτρα καὶ σαθμὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καθὼς εὐρίσκονται αὐτὰ εἰς τὰ ἐπόμενα βιβλία :

Natürliches &c, Maß - Gewichts - und Münz - System &c. von Georg Freyherrn v Vega. Wien bey I. V. Degen 1803.

Johann Franz Roth allgemeiner und besonderer Wiener - Comtorist. Wien 1778.

Neu eröffnete Academie der Kaufleute, oder encyclopädisches Kaufmannslexicon. von Prof. Carl Günther Ludovici. Leipzig 1797. — 1801.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἐλήφθησαν ὅσα μέτρα καὶ σαθμὰ εἶναι διαλελυμένα εἰς ὑποχιλιόγραμμα καὶ ὑποχιλιόλιτρα τῷ δεκαδικῷ συστήματι τῆς Γαλλίας ἤγουν : τὰ μικρὰ σαθμὰ (ζύγια) καὶ τὰ μέτρα τῶν ξηρῶν καὶ ῥευστῶν πραγμάτων ἐκ τοῦ δευτέρου, τὰ μεγάλα σαθμὰ, ὡς κεντηάρια καὶ λοιπὰ, ἐκ δὲ τοῦ τελευταίου, αἱ λόθραι (ρότολα), διαλελυμέναι εἰς Ὀλλανδικὰ ἄσα (σπυρία), καὶ οἱ πήχεις. Διὰ τῆς ἀγνοήσεως ὅμως σημειώμεν, ὅτι κατὰ τὴν σοφὴν Εὐρώπην, τῶν ὀργάνων, δι' ὧν μετῶνται ἡ σαθμίζονται τὰ πράγματα, διωρισμένων ὄντων με μαθηματικὴν ἀκρίβειαν, ἢ πρὸς ἀλλήλα συγκρίσεις αὐτῶν γίνεται εὐκολος καὶ ἀλάνθαστος. Εἰς δὲ τὴν Κωνσταντινῆ πόλιν μὴ φηλατισμένης τοιαύτης ἀκριβείας, ἢ μεταφορὰ τῶν ξένων μέτρων καὶ σαθμῶν εἶναι δύσκολος καὶ σφαλμάτων ἐκ ἐλευθερίας. Πρὸς τούτοις τὰ ἐν χρήσει ὄργανα αὐτῶν, ὃ μόνον τῶν ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως μερῶν διαφέρουσι πρὸς τὰ τῆς Μητροπόλεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν δὲν εἶναι ἴσως ὅλα μαθηματικῶς ἀκριβεῖς καὶ γραμμῆς ὅμοια γενικῶς. Μήτε εἶναι βέβαιον ἂν οἱ παραλαβόντες ἐν τοῖς ρηθείσι βιβλίοις τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέτρα καὶ σαθμὰ, πρὸς συγκρίσιν μετὰ τὰ λοιπὰ τῆς Εὐρώπης, ἐπέτυχον ἀκριβῆ ὄργανα, ἢ μετέγραψαν αὐτὰ ἀπὸ ἐκδομένης παραδόσεως περιηγητῶν, χωρὶς πειραματικῆς δοκιμῆς. Πιθανὸν δὲ ὅτι, ἔλαβον καὶ τινα μεταβολὴν αὐτὰ τὰ μέτρα. Καὶ αὐτοὶ οἱ ρηθέντες συγγραφεῖς δὲν συμφωνοῦσιν ἀλλήλοις εἰς τὸν διορισμὸν τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέτρων καὶ σαθμῶν. Πρὸς παράδειγμα προσίθεται ἔδῳ ὁ Ἀγγλικὸς πήχυς, γὰρδ (yard). Ὁ Βέγγας διορίζει αὐτὸν = 914. $\frac{7}{8}$ $\frac{1}{1000}$ καὶ τὸν μικρὸν πήχυν τῆς Κωνσταντινουπόλεως = 647. $\frac{7}{8}$ $\frac{1}{1000}$ ὑποχιλιομέτροις. Κατὰ τὴν ἀνα-

λογίαν

λογίαν αὐτὴν, οἱ 100 γὰρ διδύσιν 141 $\frac{1}{2}$ μικρὸς πήχεις Κωνσπλ. Κατὰ τὸν Ρότιον 100 γὰρ εἶναι = 117 πήχεις τῆς Βιέννης, οἱ ὅποιοι διδύσιν 140 $\frac{1}{2}$ πύχεις μικρὸς Κωνσπλ. Κατὰ τὸν Λυδοβίκον 100 γὰρ = 141 $\frac{1}{2}$ πήχεις, καὶ κατὰ τὸν συγγραφεῖ τῷ παρόντος συγγραμματος, ὁ μὲν γὰρ διορίζεται 495 $\frac{1}{2}$ Γαλλικὰς γραμμὰς, ὁ δὲ μικρὸς πήχυς Κωνσπλ. 287 $\frac{1}{2}$ τοιαύτας γραμμὰς, ὥστε κατ' αὐτὸν τὸν διορισμὸν οἱ 100 γὰρ εἶναι = 141 $\frac{1}{2}$ μικροῖς πήχεις. Ἡ πεῖρα ὅμως δεικνύει εἰς αὐτὸν τὸν Ἀγγλικὸν πήχυν διαφορὰν πλεον. μεγάλην· διότι οἱ 100 γὰρ διδύσιν ἐδῶ ἐν τῇ Μολδαβίᾳ 150 μικρὸς πήχεις, καὶ ὅσον ἐν προσθήῃ τις τὴν ἑλλειψιν τῷ ἐνταῦθα διανεμομένῳ πήχεις πρὸς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ διαφορὰ μ' ὅλον τὺτο μένει σημαντική. Τὸ αὐτὸ νοητέον καὶ περὶ τῶν λοιπῶν μέτρων καὶ σαθμῶν. Δι' αὐτὰς τὰς αἰτίας δὲν πρέπει ὁ ἀπαγνώστης νὰ ζητῇ μεγάλην ἀκριβείαν εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν ξένων μέτρων καὶ σαθμῶν εἰς τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μὴ ὥστε τῆς βάσεως ἀκριβοῦς. Καὶ ὅς τις θέλει νὰ κάμῃ ἀκριβῆ σύγκρισιν, πρέπει νὰ ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν τε ὅλα τὰ ξένα μέτρα καὶ σαθμὰ πραγματικῶς καὶ νὰ τὰ παραβάλῃ πειραματικῶς, ἢ μαθηματικῶς διὰ τῶν γραμμῶν καὶ κυβικῶν θακτύλων, μὲ ἐκεῖνα τὰ ὄργανα τῶν μέτρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἅπερ φυλάττονται ἴσως εἰς τὰ βασιλικὸν ταμεῖον. Ἀλλίως διὰ μόνου τῷ ὑπολογισμῷ ἐκ τῶν σωζομένων πινακῶν δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὰ λάθη, ὅτε ἡ σμικροτάτη ἀβ-ξησις ἢ μείωσις, εἰς μεγάλην ποσότητα φέρει διαφορὰν ὑσιώδη. Καὶ οἱ πίνακες τῷ Βέγγα, οἱ τοσῶτον φημισμένοι διὰ τὴν ἀκριβείαν δὲν εἶναι ἐλευθεροὶ σφαλμάτων, μάλιστα εἰς τὰ μέτρα τῶν ξηρῶν καὶ ρευστῶν, ἐξῶν τινα διορθωθέντα δι' ἄλλων προσδιορισμῶν ἐσημειώθησαν δι' ἀσερίσκων. Συγχωρητέος ὅμως ὁ Βέγγας, ὡς μὴ φθάσας νὰ ἐκδῶσιν αὐτὸς τὴν πίνακας, προαρπασθεὶς ὑπὸ τῷ θανάτῳ, οἱ ὅποιοι ἔπειτα ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῷ Δέγεν· καὶ ἄλλως συγγραμματα αὐτῷ τῷ εἶδος δὲν εἶναι δυνατὰ νὰ προκίνησιν εὐθὺς ἐκ τῷ πρώτῳ συγγραφείῳ τέλει· ἢ πολυχρόνιος χρῆσις καὶ ἡ πεῖρα τὰ τελειοποιεῖ καὶ τὰ διορθώνει.

Διὰ τὴν πρωτοπειρῶς σημειώσαν, ὅτι τὸ σημείον = σημαίνει ἴσον, ὡς 100 γὰρ = 141 $\frac{1}{2}$ πήχεις, 100 γὰρ δηλαδὴ εἶναι ἴσα μὲ 141 $\frac{1}{2}$ πήχεις, καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὁμοίως.

Πίναξ Α'

Πρὸς σύγκρισιν τῶν ἐμπορικῶν
σαθμῶν τῶν ἐπισημοτέρων
πόλεων καὶ ἐπικρατειῶν πρὸς
τὰ σαθμὰ τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως διὰ τῶν Γαλλικῶν ἢ φυ-
σικῶν ὑποχιλιογράμμων.

Κατὰ τὸν Βέγγαν.

	Φυσικὰ ὑπο- χιλιογράμματα. Milligramme	Δρ.
Ἀγγλίας 1 λίτρα βασιλικῆς σαθμῆς	680421.9	213 $\frac{1}{2}$
1 . ἐμπορικῇ 16 ὀγκιῶν	453614.6	142 $\frac{3}{4}$
1 . Troy τῶν νομισμάτων καὶ τῆ Φαρμακοπωλείς 12 ὀγκιῶν	373135.3	117 —
1 Οὐγκία τῆς φαρμακοπωλείς 8 δρ.	31094.61	9 $\frac{5}{8}$
1 δραχμὴ = 3 γραμμαρίοις (Scrupel)	5886.827	1 $\frac{1}{8}$
Ἀμβέργης 1 λίτρα ἐμπορικῇ 52 λοτίων	484316.8	151 $\frac{7}{8}$
Ἀμστερδὰμ 1 λίτρα 16 ὀγκιῶν προχείρης σαθμῆς	493926.2	154 $\frac{7}{8}$
1 ἑτέρα 16 ὀγκιῶν Troys	492004.4	154 $\frac{1}{2}$
1 ἑτέρα 12 ὀγκιῶν τῆς φαρμακοπω- λείς	369003.3	115 $\frac{1}{2}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων = 8 ὀγ- κίαις Troys, ἥς ἡ ὀγκία διαιρεῖται εἰς 20 ἔγγελ, τὸ δὲ ἔγγελ εἰς 52 ἄσα	246002.2	77 $\frac{1}{8}$
1 ἄσον Troys	48.04750	$\frac{5}{8}$
Ἀννοβέργης 1 λίτρα ἐμπορικῇ 32 λοτίων	486671.1	152 $\frac{1}{2}$
1 . τῆς φαρμακοπωλείς	364919.3	114 $\frac{1}{2}$
Αὐγέσης 1 λίτρα ἐμπορικῇ 32 λοτίων βαρ.	491043.5	153 $\frac{1}{2}$
1 ἑτέρα εὐαφρὰ	472593.2	148 $\frac{1}{8}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 16 λοι.	256008.4	74 —
Βενετίας 1 λίτρα μεγάλῃ = 2 μάρκαις	477494.0	149 $\frac{1}{8}$
1 ἑτέρα τῆς ἀγορᾶς = 12 ὀγκίαις.	358096.5	112 $\frac{1}{4}$
		1 ἑτέ-

Π ε ρ ι ε χ ε ι

	Φυσικά ὑπο- χειλιόγραμμα. Milligramme.	Δρ	
1 ἑτέρα μικρά libra sottile ἢ τῷ φαρ- μακοπωλείῳ	302025.3	94	$\frac{1}{16}$
1 ἑτέρα μεγάλη Peso grosso = 12 ἑγκίαις	468172.9	146	$\frac{5}{8}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων = 8 ἑγκ.	258747.0	74	$\frac{1}{16}$
Βερολίνε 1 λίτρα ἐμπορικὴ 32 λοτίων	468461.2	146	$\frac{7}{8}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 16 λοτ.	253870.0	73	$\frac{1}{16}$
Βιέννης 1 λίτρα ἐμπορικὴ 32 λοτίων	560012.0	175	$\frac{1}{16}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 16 λοτ.	280644.0	87	$\frac{1}{16}$
1 λίτρα τῷ φαρμακοπωλείῳ 12 ἑγκ.	420009.0	131	$\frac{1}{16}$
1 λότιον 4 κβέντων	17500.38	5	$\frac{1}{16}$
1 κβέντον	4375.094	1	$\frac{1}{16}$
1 λίτρα τῆς τσοκολάτας 28 λοτ.	490011.5	153	$\frac{1}{8}$
Βοημίας 1 λίτρα ἐμπορικὴ τῆς Πράγας 32 λοτίων	514346.5	161	$\frac{1}{4}$
Βρατισλαβίας 1 λίτρα ἐμπ. 32 λοτίων.	405231.0	127	$\frac{1}{16}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 16 λοτ.	202615.5	63	$\frac{1}{16}$
Βρυξέλλης 1 λίτρα ἐμπ. βαρεῖα 16 ἑγκ.	492004.4	154	$\frac{1}{4}$
1 ἑτέρα ἐλαφρά	466299.0	146	$\frac{1}{16}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 8 ἑγκ.	246002.2	77	$\frac{1}{8}$
Γαλλίας 1 λίτρα ἐμπορικὴ καὶ τῷ φαρ- μακοπωλείῳ	489506.2	155	$\frac{1}{16}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων	244753.1	76	$\frac{1}{16}$
1 ἑγκία = 8 γρό.	30594.11	9	$\frac{1}{16}$
1 γρό = 72 κόκκοις	3824.264	1	$\frac{1}{16}$
Γενέθης 1 λίτρα ἐλαφρά 12 ἑγκιῶν	317112.2	99	$\frac{1}{8}$
Λανίας 1 λίτρα ἐμπορικὴ 32 λοτίων	499547.7	156	$\frac{1}{8}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων	235768.2	73	$\frac{1}{8}$
Δρέσδης 1 λίτρα ἐμπορικὴ 32 λοτίων	466827.5	146	$\frac{1}{8}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 16 λοτ.	235461.8	75	$\frac{1}{16}$
Ἰσπανίας 1 λίτρα ἐμπορικὴ 16 ἑγκιῶν.	460293.1	144	$\frac{1}{16}$
		1	ἑτέ-

Ποσὶς ἐστὶν	Φυσικὰ ὑπο- γλυσσογραμμά.	Δρ.
1 ἐξάρτα τῆς φαρμακοπωλείας 12 ἔγκ.	545627.6	108 $\frac{1}{2}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων	230434.9	72 $\frac{1}{4}$
Κολλωνίας 1 λίτρα 32 λοτίων	467740.1	146 $\frac{3}{4}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 16 λοτ.	235870.0	73 $\frac{1}{8}$
Κρακοβίας 1 λίτρα ἐμπορικῇ 32 λοτίων	404846.7	126 $\frac{1}{8}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων	198819.7	62 $\frac{1}{8}$
Κωνσταντινουπόλεως 1 Οὐκ 400 δρα- μίων ἢ 25600 κόκκων	1275656.	460
1 δράμιον	3189.14	1
Αειψίας 1 λίτρα ἐμπορικῇ 32 λοτίων	466827.5	146 $\frac{1}{2}$
Μπαβαρίας 1 λίτρα ἐμπορικῇ = 1 $\frac{1}{2}$ λίτρ. τῆς Κολωνίας 32 λοτίων	561288.0	175 $\frac{1}{8}$
Νεαπόλεως 1 λίτρα ἐμπορικῇ 12 ἔγκων	520811.8	100 $\frac{1}{8}$
Νορμβέργης 1 λίτρα ἐμπορικῇ 32 λο- τίων	509781.8	159 $\frac{7}{8}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 8 ἔγκ.	238442.6	74 $\frac{3}{8}$
Πορτεγαλλίας 1 λίτρα 2 μαρκῶν ἀνα- 8 ἔγκ.	458947.7	143 $\frac{3}{4}$
Ῥώμης 1 λίτρα 12 ἔγκων	539214.0	106 $\frac{1}{2}$
Ῥωσσίας 1 λίτρα ἐμπορικῇ 32 λοτίων	408978.6	128 $\frac{1}{8}$
1 λότιον	12780.56	4
1 ζολοτνίκιον	4260.18	1 $\frac{1}{4}$
Σβεβίας 1 λίτρα τῶν ζωοτροφιῶν 32 λοτ.	425122.5	133 $\frac{1}{4}$
1 μάρκα ὀρεινῇ 32 λοτίων	575826.0	117 $\frac{7}{8}$
1 λίτρα τῆς φαρμακοπωλείας 12 ἔγκ.	556318.7	111 $\frac{1}{4}$
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 16 λοτ.	210639.4	66 $\frac{1}{2}$
Σιλεξίας Αἰσριακῆς 1 λίτρα 32 λοτ.	529858.5	166 $\frac{1}{2}$
Τιγέρσ (Zürich) τῆς Ελβετίας 1 λίτρα ἐ- λαφρά 2 μαρκῶν	468605.3	146 $\frac{7}{8}$
Τερίνε 1 λίτρα ἐμπορικῇ 12 ἔγκων	569005.3	115 $\frac{1}{8}$
1 ἐξάρτα τῆς φαρμακοπωλείας ὁμοίως	507502.8	96 $\frac{1}{2}$
1 μάρ-		1 μάρ-

Π ε ρ ι ε χ ε ι

	Φυσικά ὑπο- χιλιόγραμμα Milligramma.	Δρ.	
1 μάρκα τῶν νομισμάτων 88γν.	246002.2	77	$\frac{1}{8}$
Τυρόλε 1 λίτρα ἐμπορικὴ 32 λοτίων.	562922.3	176	$\frac{1}{2}$
Φραγκοφάρτε παρὰ τὸν Μοῖνον 1 λί- τρα κεντηναίε 32 λοτίων .	509061.1	159	$\frac{2}{8}$
1 λίτρα ἐμπορικὴ ὁμοίως . . .	467019.8	146	$\frac{1}{8}$

Πίναξ Β.

Π ε ρ ι ε χ ε ι

	Ὀλλανδικὰ ἄσα.	Δρ.	
Πρὸς σύγκρισιν τῶν λόδρων (Ro- tolo) κατὰ τόπους πρὸς τὰ θράμια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δια- τῶν Ὀλλανδικῶν ἄσων.			
Ἀλεξανδρείας 1 λόδρα ζαῖρο . . .	19550	296	$\frac{1}{8}$
1 ἐτέρα ζαῖδινο	12600	189	$\frac{5}{8}$
1 ἐτέρα φορφορί	8820	132	$\frac{3}{8}$
Ἀλγῆρας 1 λόδρα	11250	169	$\frac{3}{8}$
Βερφορίας τῆς Συρίας, (Χαλεπίς) .			
1 λόδρα	47808	720	
1 ἐτέρα	46480	700	
1 ἐτέρα	45152	680	
1 ἐτέρα	39840	600	
Δαμασκὺ τῆς Συρίας 1 λόδρα . . .	37533	562	$\frac{1}{8}$
Εἰρίπε 1 —	11138	167	$\frac{1}{8}$
Κρήτης 1 — βαρεῖα	10957	165	
1 ἐτέρα ἐλαφρέ	7115	107	$\frac{1}{8}$
Κύπρου 1 —	49800	750	
Μέκκας καὶ Μεδίνης 1 —	9632	145	
Ὅρὰν ἢ Βαρρὰν, πλησίον Ἀλγῆρας 1 —	10483	157	$\frac{5}{8}$
Ρόδου 1 —	49778	749	$\frac{1}{2}$
Σιδῶνος (Σαῦδα) 1 — τῆς Ἀκρης.	49582	746	$\frac{1}{8}$

1 τῆς

		<i>Περίεχαι</i>		
		<i>Ὀλλανδικὰ ἀσα.</i>	<i>Δρ.</i>	
1 τῆς <i>Δαμασκῆ</i> .		58768	585	$\frac{8}{8}$
<i>Σμύρνης</i> 1 λόδρα		11952	180	
<i>Τετράν</i> (τῆς <i>Βυο.Φῆς</i>) 1 —		14756	222	$\frac{1}{8}$
<i>Τριπόλεως</i> τῆς <i>Αφρικής</i> 1 —		10584	159	$\frac{2}{8}$
<i>Τριπόλεως</i> τῆς <i>Συρίας</i> 1 —		37800	560	$\frac{2}{8}$
<i>Τενέζης</i> 1 —		10295	155	

Πίναξ Γ.

Πίναξ Γ'.

Περιέχουσιν
ὀκάδ.

Πρὸς σύγκρισιν τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν σαθμῶν διαφόρων Πόλεων καὶ ἐπικρατειῶν, πρὸς τὰς ὀκάδας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τὸν Ἀριθμητικὸν Ἰωάννην Φραγκίσκον
Ρότιον.

Ἀγγλίας 100 λίτραι	56	
1 κατάρτα 112 λιτρῶν	40	$\frac{4}{5}$
1 πίδος (Ton) 20 κατάρτων.	808	$\frac{8}{8}$
Ἀγκῶνος 100 λίτραι	26	$\frac{1}{4}$
Ἀλγῆρας 1 πεντηνάριον 100 λόδρων	42	$\frac{2}{5}$
Ἀλεξανδρείας 1 πεντηνάριον 100 λόδρων		
φορφορί	35	$\frac{1}{4}$
1 ἕτερον . . . 100 . . . ζαιδῖνο	48	
1 ἕτερον . . . 100 . . . ζαῖρο	70	$\frac{7}{5}$
1 ἕτερον . . . 100 . . . μίνα	60	
1 πεντηνάριον (quintal) τῆς καφῆ	37	$\frac{1}{4}$
Ἀμβέργης 100 λίτραι	58	$\frac{2}{5}$
1 ναυτικὴ μνᾶ (Schiffsfund) = 280 λίτραις.	106	$\frac{2}{5}$
1 ἐτέρα τῶν ἀμαξῶν = 320 λίτραις	122	$\frac{2}{5}$
Ἀμστερδὰμ 100 λίτραι	39	$\frac{1}{5}$
1 ναυτικὴ μνᾶ = 300 λίτραις	117	$\frac{1}{4}$

1 πεί

		Περιέχουσιν	
		Οκιάδ	
1 πέτρα 4 λίτρων		1	$\frac{1}{5}$
100 λίτραι Troys		38	$\frac{8}{5}$
Αραγονίας 1 κιντάλ 4 αρόβων		24	$\frac{8}{5}$
Αυγέσης 100 λίτραι βαρείαι		38	$\frac{8}{5}$
100 έλαφραί		37	$\frac{1}{5}$
Βαρσαβίας 100 λίτραι βαρείαι		37	$\frac{7}{5}$
100 έλαφραί		29	$\frac{7}{5}$
Βαρκελόνης (Ισπανίας) 1 Αρόβα 56 λι- τρων		6	$\frac{2}{5}$
100 λίτραι		24	
Βάσρας 1 μόν = 25 τάροις		10	
Βαταβίας (έν Ινδία) 100 κάττα		46	$\frac{2}{5}$
Βεγγάλης (έν Ινδία) 1 μόν παζάρ = 40 σεύ- ραις		28	$\frac{8}{5}$
1 μόν ράτλε = 40 σεύραις		26	$\frac{2}{5}$
Βενετίας 100 λίτραι μεγάλαι (Peso grosso).		37	$\frac{7}{5}$
100 μικραί (Peso sottile).		24	
1 μίρον = 31 λίτραις μεγάλαις		11	$\frac{1}{5}$
Βερολίνε 100 λίτραι		37	$\frac{1}{5}$
1 κεντηνάριον 110 λίτρων		40	$\frac{2}{5}$
1 ναυτική μνα (Schiffsfund) = 280 λίτραις		105	$\frac{1}{5}$
1 πέτρα = 22 λίτραις		8	$\frac{1}{5}$
Βερόοίας της Συρίας (Χαλέπ) 1 κεντηνάριον 100 λόδρων μεγάλων		174	$\frac{2}{5}$
1 έτερον 100 λ. μικρών		149	$\frac{7}{5}$
Βιέννης 1 κεντηνάριον 100 λίτρων, περιέχον 56001200 υποχιλιόγραμμα (Milligramme.).		44	$\frac{4}{5}$
Βολόγνης 100 λίτραι		28	$\frac{2}{5}$
Βρενοπόλεως (Βραυνοβάιγγ) 100 λίτραι της Κολλωνίας		57	$\frac{1}{5}$
1 κεντηνάριον 114 λίτρων		42	$\frac{6}{5}$
1 ναυτική μνα = 280 λίτραις		105	$\frac{1}{5}$
1 λυσάεντ = 14 λ.		5	$\frac{1}{5}$

		Περιέχουσιν.	
		Οκάθ	
Βρατισλαβίας 100 λίτραι		32	—
1 κεντηνάριον = $5\frac{1}{2}$ πέτραις ἢ = 132 λί-			
τραις.	42	$\frac{2}{3}$	
1 πέτρα = 24 λίτραις.	7	$\frac{2}{3}$	
1 ναυτική μνα̃ = 396 λίτραις	126	$\frac{2}{3}$	
Βρεσκήης (Brescia) 100 λίτραι	25	$\frac{1}{3}$	
Γενέης 100 φότολα (λόδραι) τελωνικῆς καθμῆ	43	$\frac{1}{3}$	
1 κεντηνάριον = 6 ρέββοις ἢ = 150 λί-			
τραις	38	$\frac{2}{3}$	
1 ρέββον = 25 λίτραις	6	$\frac{10}{17}$	
100 λίτραι σιάλ.	25	$\frac{1}{3}$	
Γιβριλτέρας 100 λίτραι.	36	$\frac{4}{9}$	
Γόας (ἐν Ἰνδία) 1 κβιντάλ = 4 ἀρρόβοις ἢ = 128			
λίτραις.	46	$\frac{2}{3}$	
1 μυῆνον, δι' ἧς καθμίζεται τὸ μέλι, ἢ ζά-			
χαρις καὶ τὸ βύτυρον = 12 λίτραις			
Πορτογαλλικαῖς.	4	$\frac{1}{3}$	
1 Βάχυρον, δι' ἧς καθμίζονται τὰ ἀρωμα-			
τικά τῆς Ἰνδίας = $3\frac{1}{2}$ Πορτογαλλικοῖς			
κβιντάλοις	161	$\frac{1}{3}$	
Γοθοβέργης (ἐν Σβεκία) 100 λίτραι τῆς σα-			
θμῆς τῆς σιδήρης	26	$\frac{2}{3}$	
100 λίτραι τῶν ζωοτροφῶν	33	$\frac{1}{3}$	
Γρενάδης (ἐν Ἰσπανία) 100 λίτραι βαρεῖται. .	39	$\frac{5}{9}$	
100 ἔτεραι ἐλαφραί.	35	$\frac{1}{3}$	
Δαμασκῆ 100 λόδραι	145	$\frac{1}{3}$	
Δανίας 100 λίτραι.	39	$\frac{1}{3}$	
1 ναυτική μνα̃ = 320 λίτραις.	126	$\frac{2}{3}$	
Δαντίσκης (Danzig) 100 λίτραι.	37	$\frac{1}{3}$	
1 ναυτική μνα̃ = 320 λίτραις.	119	$\frac{1}{3}$	
1 λυσφέντ = 16 —	5	$\frac{1}{3}$	
1 πέτρα μεγάλη = 54 —	12	$\frac{2}{3}$	
1 — μικρά = 24. —	8	$\frac{1}{3}$	

Εὐρί-

Περιέχουσιν.

Εὐρίπυ 100 λόδραι.	42	$\frac{2}{3}$
Ἰαπωνίας 100 κάττα.	46	$\frac{2}{3}$
Ἰάβας 100 κάττα.	47	$\frac{5}{9}$
Ἰρλανδίας 100 λίτραι.	42	$\frac{2}{3}$
Κάδιξ 1 κβιντάλ 4 ἀρρόβων	36	$\frac{4}{9}$
1 ἀρρόβα = 25 λίτραις.	9	$\frac{1}{9}$
Καῖρος (Αἰγύπτου) 1 κεντηνάριον 100 λόδρων	34	—
1 ἕτερον 100 μίνων.	47	$\frac{1}{9}$
Καλκῆτης (ἐν Ἰνδία) 100 σεῖραι.	21	$\frac{7}{9}$
Καλλιπόλεως 100 λόδραι.	56	—
Καναρίων νήσων 100 λίτραι.	36	$\frac{4}{9}$
Κίνας 100 κάττα.	47	$\frac{5}{9}$
Κολλωνίας 100 λίτραι.	57	$\frac{1}{7}$
1 κεντηνάριον 106 λιτρῶν.	59	$\frac{5}{9}$
Κορομάνδελ (ἐν τῇ Ἰνδία) 100 βίσσια.	108	$\frac{4}{9}$
Κορσίκης 100 λίτραι.	27	$\frac{1}{9}$
Κρακοβίας 100 λίτραι.	32	—
Κρήτης 100 λόδραι βαρεῖται	41	$\frac{7}{9}$
100 . . . ελαφραί.	27	$\frac{1}{9}$
Κύπρου 1 κεντηνάριον 100 λόδρων	188	—
Λακεδαιμόνιος 100 λόδραι.	55	$\frac{5}{9}$
Λειψίας 100 λίτραι.	37	$\frac{1}{7}$
1 κεντηνάριον 110 λιτρῶν.	40	$\frac{2}{7}$
1 πέτρα 22 λιτρῶν.	8	$\frac{4}{7}$
Λιβόρνου 100 λίτραι.	27	$\frac{7}{9}$
1 κεντηνάριον 160 λιτρῶν	44	$\frac{4}{9}$
1 . . . ἕτερον . . . 150	41	$\frac{2}{3}$
Λισβώνης 100 λίτραι.	56	$\frac{1}{9}$
1 κβιντάλ 4 ἀρρόβων.	46	$\frac{2}{3}$
1 ἀρρόβα 32 λιτρῶν.	11	$\frac{5}{9}$
Λέκας 100 λίτραι ἐμπορικαί.	29	$\frac{1}{3}$
100 . . . τῶν μεταξωτῶν.	24	—
Λιὸν (Λαγδένων) 100 λίτραι τῆς πόλεως.	33	$\frac{1}{3}$

		Περιέχουσιν.	
100 λίτραι τῶν μεταξωτῶν.	36	$\frac{4}{3}$	
Μαδρίτε 1 κβιντάλ 100 λιτρῶν.	36	$\frac{4}{3}$	
1 ἀρρόβα.	9	$\frac{1}{3}$	
Μαϊόρκας 100 λίτραι.	35	$\frac{1}{3}$	
Μυλαβάρης (ἐν τῇ Ἰνδία) 100 βίσσια.	108	$\frac{4}{3}$	
Μαλάγας (Ισπανίας) ὡς τὰ τῆ Μαδρίτε.	—	—	
Μαλάκκας (ἐν τῇ Ἰνδία) 100 κάττα.	53	$\frac{7}{3}$	
Μάλτας 100 ρότολα (λόδραι).	62	$\frac{2}{3}$	
Μαρσιλίας 100 λίτραι.	32	—	
Μεδιολάνων 100 λίτραι μεγάλαι.	60	$\frac{4}{3}$	
100 . . . μικραί.	25	$\frac{7}{3}$	
Μένκας καὶ Μεδίνης 100 λόδραι.	36	$\frac{2}{3}$	
Μινόρκας 1 πεντηνάριον 4 ἀρρόβων πρὸς 26 λίτρας μικράς.	37	$\frac{7}{3}$	
Νεαπόλεως 100 λίτραι.	25	$\frac{1}{3}$	
100 ρότολα (λόδραι).	71	$\frac{1}{3}$	
Νορβεγίας 100 λίτραι.	39	$\frac{1}{3}$	
Νορμβέργης 100 λίτραι.	40	—	
Όρμης 100 σενραι.	24	—	
Παρισίε 100 λίτραι παλαιαί.	39	$\frac{1}{3}$	
Πάρμας 100 λίτραι.	26	$\frac{2}{3}$	
Πεγς (ἐν τῇ Ἰνδία) 100 βίσσια.	121	$\frac{7}{3}$	
Περγάμης 100 λίτραι βαρεῖαι.	64	$\frac{4}{3}$	
100 . . . ἐλαφραί.	25	$\frac{7}{3}$	
Περσίας 1 Μπατμὰν τάκρης.	2	$\frac{2}{3}$	
Ραβέννης 100 λίτραι.	24	—	
Ραγέξης 100 λίτραι.	28	$\frac{8}{3}$	
Ρεβάλης 100 λίτραι.	34	$\frac{2}{3}$	
1 πεντηνάριον 120 λιτρῶν.	40	$\frac{8}{3}$	
1 ναυτική μνᾶ 400 λιτ.	136	$\frac{4}{3}$	
1 λυσφέντ . . . 20 . . . λιτ.	6	$\frac{7}{3}$	
Ρίγας 100 λίτραι.	55	$\frac{1}{3}$	
1 ναυτική μνᾶ 400 λιτρῶν.	132	$\frac{4}{3}$	

		Περιέχουσιν.
1 ναυτικὸν ἄχθος (Schifslast) = 12 μναῖς.	1589	$\frac{1}{3}$
Ῥόδου 100 λόδραι.	188	$\frac{8}{9}$
Ῥοδόπης 100 λίτραι.	40	$\frac{4}{5}$
Ῥώμης 100 λίτραι μεγάλαι.	28	$\frac{8}{9}$
100. — μικραί.	27	$\frac{7}{9}$
Ῥωσσίας 100 λίτραι (φάντ).	32	$\frac{2}{3}$
1 Περκοβίτζ = 10 Πέδοις.	128	$\frac{8}{9}$
1 Πέδον = 40 λίτραις.	12	$\frac{8}{9}$
Σαρδινίας 100 λίτραι.	23	$\frac{1}{3}$
Σβεκίας 100 λίτραι βαρεῖαι.	35	$\frac{1}{3}$
100. — ελαφραί.	48	$\frac{4}{5}$
Σιάμ (ἐν τῇ Ἰνδία) 100 κάττα.	28	$\frac{4}{5}$
Σικελίας 1 κεντηνάριον 100 ρυτόλων (λόδρων) ἀνὰ 12 ἐγκίας.	25	$\frac{1}{3}$
1 ἕτερον = 100 ροτ. ἀνὰ 30 ἐγκίας.	65	$\frac{1}{3}$
1 ἕτερον = 100 ροτ. ἀνὰ 33 ἐγκίας.	69	$\frac{1}{3}$
Σκοτίας 100 λίτραι ἐμπορικαί.	36	—
100 — Troys	39	$\frac{1}{3}$
Σμύρνης 100 λόδραι ἢ ράτολα.	45	—
Σεμάτρας (ἐν τῇ Ἰνδία) 100 κάττα.	100	$\frac{8}{9}$
Σεράτης. (αὐτόθι). 100 σεύραι.	35	$\frac{1}{3}$
Στεπίνε 100 λίτραι.	37	$\frac{1}{7}$
Συρακῆς 100 λίτραι.	27	$\frac{1}{9}$
Συρίας 100 μίνοι.	46	$\frac{2}{3}$
Τενεζίς 100 λόδραι.	59	$\frac{1}{9}$
Τριπόλεως τῆς Συρίας 100 λόδραι.	144	—
Τριπόλεως τῆς Ἀφρικῆς 100 λόδραι.	59	$\frac{1}{9}$
Φραγκοφέρτε παρὰ τὸν μοῖνον 100 λίτραι.	40	—
100 ἕτεραι ποιναί.	37	$\frac{1}{9}$

Πίναξ Δ'

Πρὸς σύγκρισιν τῶν μέτρων
διὰ τὰ ξηρὰ καὶ θευσά πράγ-
ματα, διαφόρων ἐπικρατει-
ῶν καὶ πόλεων, πρὸς τὰ μέτρα
τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως, διὰ
τῶν φυσικῶν κυβικῶν Ὑποδε-
καλίτρων, κατὰ τὸν Βέγγαν.

Αγγλίας σιτόμετρα.

1 Λίση περιέχει 2 βάρυς, 10 τέταρ-
τα, 20 κόμπα, 40 σρίκας, 80
βυσσέλας. Ἡ βυσσέλα . . .

Ρευσόμετρα.

1 Τῆνον περιέχει 2 πίπας, 4 ὀγσά-
δας, 8 βαρέλας, 252 γαλλόνια,
504 βοττίλας, 201 πίντας.

Τὸ γαλλόνιον . . .

Ἀμβέργε σιτόμετρα.

1 Κάδδος περιέχει 2 ἱμτα, 8 σπίν-
τα, 32 μεγάλα καὶ 64 μικρὰ μάσσα

* Ὁ κάδδος . . .

Κατὰ τὸν Λεδοβίκον.

* 1 Λίση περιέχει 159360 κυβικὰς
δακτύλους Γαλλικὰς, 60 κάδδες =
90 κοίλοις τῆς Κωνσταντινῆς πό-
λεως . . .

Ρευσόμετρα.

1 Φάδερον περιέχει 6 ἄμα, 30 ἐτί-
μερα, 40 κύννας, 960 κβάρτας

Ἡ κβάρτα . . .

Ἀμσερδὰμ σιτόμετρα.

1 Σικκίον περιέχει 3 σιέπελα, 12
τέταρτα, 96 κόπια.

Περίεχει

Ἑσπερία ὑπο- καλίτρα κυβ. Decilitre.	Ὀκά- δας.	Δρά- μια.
--	--------------	--------------

557.2532

22 154

37.88751

2 149.

526.67746

33 —

51600.6480

1980 —

9.050350

— 226

Τὸ

		Περίεχει		
		Φυσικά ὑπο- δ-καλιτρα κυβ. Decilitro	Ὀκά- δας.	Δρά- μια.
Τὸ σακκίον		810.7130	50	319
Ρευτόμετρα.				
1 Ἄμον περιέχει 4 ἄγκυρα, 8 σε- κάνα, 21 τέταρτα, 64 ζόπα, 128 μιγγέλια, 256 πίντας.				
Τὸ ἄμον		1528.394	95	307
Αννοβέρης σιτόμετρα.				
1 Λάση περιέχει 2 βίσιπελα, 16 μάλ- τερα, 96 ἴμτα.				
Τὸ Ἰμτον		311.0345	19	201
Ρευτόμετρα.				
1 Φέδερον περιέχει 4 ὀξόφτα, 6 ἄμα, 15 ἔμμερα, 480 μάσσα, 960 κβάρτας.				
Ἡ κβάρτα		9.719829	—	243
Αἰγέσης σιτόμετρα.				
1 Σιάφφον περιέχει 8 μέτζας, 32 φείρλιγγα, 128 τεταρτημόρια, 512 μαίολα. . . Τὸ σιάφφον.		2052.669	128	247
Ρευτόμετρα.				
1 Φέδερον περιέχει 8 γιέζα, 16 μαῖδας, 768 μάσσα.				
Τὸ μάσσον		14.28219	—	357
Κατὰ τὸν Λεδοβίκον.				
* Τὸ μάσσον τῆς Αἰγέσης περιέχει 53 κυβικὰς δακτύλους Γαλλ. . .		10.5078	—	263
Βαρσαβίας σιτόμετρα.				
1 Λάση περιέχει 60 κόρετζα.				
Τὸ κόρετζον		511.3820	32	17
Ρευτόμετρα.				
1 Γρανέκον τῶ οἴγε περιέχει 4 κβάρτας . . . Τὸ γρανέκον.		15.96826	1	—
			Bt-	

		Π ε ρ ι λ λ ο		
		Φυσικά ὑπο- δεκάλιτρα κυβ. Decilitre.	Γκα- δας.	Δρά- μα.
Βενετίας σιτόμετρον.				
1	Σακκίον	1274.607	79	346
Ρευσόμετρα.				
1	Αμφορείς περιέχει 4 βιγοντζίας.			
	Ἡ βιγοντζία	1580.563	99	14
Βέρνης σιτόμετρα.				
1	Μύττον περιέχει 48 ἴμμα, 96 ὄγδα κ. τ. λ. Τὸ μύττον.	1583.856	99	96
Ρευσόμετρα.				
1	Χωρικὸς πίδακς περιέχει 1 ½ κοι- τὸν πίδακον, 6 σάεμα, 24 ἔιμε- ρα, 600 μάσσα ἢ πίκτας.			
	Ἡ πίντα	16.49726	1	13
Βερολίνε σιτόμετρα.				
1	Λάση περιέχει 4 βίνσπελα 1 βίν- σπελον, 2 μάλτερα, 24 σιέφφε- λα, 96 τέταρτα, 384 μέτζας.			
	Τὸ σιέφφελον.	543.8144	34	30
Ρευσόμετρα.				
1	Φάδερον περιέχει 4 ὀξρόφτα, 6 ὄμα, 12 ἔιμερα, 24 ἄγκερα, 768 κβάρτας. Ἡ κβάρτα.	11.50510	—	288
Βερὸνης σιτόμετρον.				
1	Μινέλλον	568.7585	25	42
Ρευσόμετρον.				
1	Βρέντα	724.0280	45	146
Βιέννης σιτόμετρα.				
1	Μύττον περιέχει 50 μέτζας ἢ μέτζα	614.9279	58	212
* Κατὰ τὸν Λεδοβίκον ἢ μέτζα = 3537 κυβ. δακτύλοις Γαλλικοῖς, οἱ ὅποιοι εἶναι = 700. $\frac{2^4 5^6}{10^6}$ ὑπο-				

		Ποσὶς ἔχει	
		Φυσικὰ ὑπο- δεκάλιτρα κυβ. Decilitre.	Οκά- δας. Λογ. μια.
δεκαλίτροις καὶ = 43 $\frac{1}{2}$ οκά- δαις.			
Ρεντόμετρα.			
1 Λραιλίγγος περιέχει 30 ἡμέρα, τὸ ἡμέρον 40 μάσσα . . . καὶ	565.7336	35	179
Τὸ μάσσον.	14.14334	—	354
Βοημίας σιτόμετρα.			
1 Παλαιὸν Βοημικὸν εἶχον πε- ριέχει 4 τέταρτα, 16 μαίσσελα.			
Τὸ εἶχον	935.8804	58	256
* Κατὰ τὸν Λεδοβίκον, τὸ εἶ- χον περιέχει 6585 κυβ. δακτ. Γαλλ. ἡ 1264. $\frac{1}{10000}$ ὑποδεκά- λιτρα = ὀκτ. 79. 104 δρ.			
Ρεντόμετρα.			
1 Πίδος τῶ οἶνε περιέχει 4 ἡμέρα, 128 πίντας, 512 σαιτλίκια.			
Ἡ πίντα	19.09252	1	78
* Κατὰ τὸν Λεδοβίκον, ἡ πίντα περιέχει 101 κυβικὲς δακτ. Γαλλ. ἡ 20 $\frac{1}{10000}$ = ὀκτ. 1 $\frac{1}{2}$			
Βραβαντ σιτόμετρα.			
1 Λαση περιέχει 32 $\frac{1}{2}$ τέταρτα, 130 μέκας.			
Τὸ τέταρτον.	767.0730	48	25
Ρεντόμετρα.			
1 Λόντον περιέχει 152 κόπα, τὸ κό- πον	57.73822	2	145
Βρακισλαβίας σιτόμετρα.			
1 Μάλτερον περιέχει 12 σιέφφελα, 48 τέταρτα, 192 μέτζας, 768 μαίσσελα. Τὸ σιέφφελον.	699.0341	43	320
Ε			Ρεν-

		Π ε ρ ε χ ε ι		
		Φυσικά ὑπο- δεκάλιτρα. Decilitre.	Οκά- δας.	Δρά- μα.
Ρεντόμετρα.				
1	Ἑμμερον περιέχει 20 χύτρας, 80 κβάρτας, 520 κβαρτίδια.			
	Ἡ κβάρτα. . .	6.942733	—	173
Γαλλίας αὐτόμετρα.				
1	Μεῖδον περιέχει 12 στείρα, 24 μίνας, 48 μινότα, 144 βοασσώ, 2304 λιτρῶνας.			
	Τὸ βοασσώ . . .	126.9529	7	382
Ρεντόμετρα.				
1	Μεῖδον περιέχει 2 φαλλέτα, 3 τειρωῶνας, 4 κβαρτῶνας, 36 βέλλα, 228 πίντας. Τὸ μεῖδον.	2813.791	176	124
1	Κβάρτα ἢ πότον περιέχει 2 πίν- τας, 4 στείρα, 8 σιοπίνα, 16 ποσσωῶνας, 64 ροκίλας.			
	Ἡ κβάρτα . . .	19.04294	1	77
Γενέας αὐτόμετρα.				
1	Μίνα περιέχει 8 κβάρτας . .	1167.372	75	58
Ρεντομετρα.				
•	Ἡ διαφορὰ μεγάλη. Ὁ Βέγγας διορίζει ἔτω :			
1	Μετσαρσόλα περιέχει 2 βαρίλας, 200 πίντας	646.666	40	207
Κατὰ τὸν συγγραφέα τῆ παρόντος βιβλίου ἡ βαρίλα τῆ οἴνου περιέ- χει 3742 κυβικὰς δακτύλους Γαλλ.		741 5679	46	86
Ἡ βαρίλα τῆ ἐλαίου περιέχει 3260 κυβικὰς δακτύλους Γαλλ.		646.438	40	202
Ὁ Ρότιος λογαριάζει 100 βαρίλας				

		Π ε ρ ι ε χ ε ι	
		Φυσικά ὑπο- δεκαλίτρα κυβ	Οκτά- δραμ.
		Decilitra.	Δραμ. μια.
τὸ οἶνον = 145 ἡμέραις τῆς Βι- έννης = ὁκαδ. 51. 2 ² ₅			
100 βαρίλας τῆς ἐλαίας = 108 τὸ ἡμέραις = ὁκαδ. 38 1 ¹ ₄			
Ὁ Βέγγας λοιπὸν φαίνεται ἐξέλαβε τὴν μετσαρθεύην ἀντὶ τῆς βαρί- λης.			
Δανίας σιτόμετρα.			
1 Λάξη περιέχει * 12 τόννας ἢ τόν- νη, 8 σιέφφειλα τὸ σιέφφελον, 4 τέταρτα.			
Ἡ τόννη		1391.125	87 115
Ρευτόμετρα.			
1 Φάδερρον ἔχει 6 ἄμα, 24 ἄγνερα, 240 εὔπηνα, 465 κῆννας, 930 πόττα, 3720 πείλα.			
Τὸ πόττον		9.660320	— 242
Ἰσπανίας σιτόμετρα.			
1 Καχίζος τῆς Κασιλίας περιέχει 12 φανέγας, 144 κελεμίνας.			
* Διαφορὰ μεγάλη: Ὁ Βέγγας δι- ορίζει τὸν καχίζον		571.4863	37 328
Ὁ Λεδοβίκος διορίζει ἔτσι:			
59 φανέγαι = 64 κιάδδοις τῆς Ἀμβέργε, ὁ κιάδδος εἶναι = 2656 κυβικοῖς δακτύλοις Γαλλ., ἢ 570. 1 ¹ ₄ 2 ² ₅ ὑποδεκαλίτροις.			
Καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆ παρόντος δι- ορίζει τὸν φανέγαν = 2881 δα- κτύλοις κυβ. Γαλλ. οἱ ὅποιοι συμ- φώνησι μὲ τὸν διορισμὸν τῆς Λε- δοβίκε. Καὶ ἐδῶ λοιπὸν ὁ Βέγ-			

		Π ε ρ ι ε χ ε ι	
		Φυσικά υπο- δεκάλιτρα κυβ. Decilitre.	Οκά- δας. μια.
γας εξέλαβε τὸν καχίζον ἀντὶ τῆ φανέγῃ. Ὅς τις κατὰ τῆτον τὸν διορισμὸν . . . περιέχει . . .		570.9446	35 510
* Ὁ δὲ καχίζος = 34572 κυβικαῖς δακτύλοις Γαλλ. ἢ		6851.2337	429 117
Ρεντόμετρα.			
1 Καντάρον (ἀφρόβα) τῆς Κας- λίας περιέχει 8 ἀνσμβρας, ἢ .		157.5009	9 347
* Ὁ συγγραφεὺς τῶ παρόντος διο- ρίζει τὴν ἀφρόβαν τῶ οἴνῃ = 794 κυβ. δακτ. Γαλλ. = 157. ³³³ / ₈₀₀ κυβ. ὑπόδεκαλ. καὶ τὴν ἀφρόβαν τῶ ἐλαίῳ = 620 κυβ. δακτ.		122.8751	7 279
Κολλωνίας σιτόμετρα.			
1 Λάση περιέχει 20 μάλτερα.			
Τὸ μάλτερον		1621.029	101 229
Ρεντόμετρα.			
1 Ἄμον περιέχει 26 τέταρτα, 100 μάσσα.			
Τὸ μάσσον		14.97647	— 375
Κρακοβίας 1 κόρετζον τῶν αἰτῶν		1229.856	77 24
Κωνσταντινουπόλεως σιτόμετρα.			
1 κοιλὸν περιέχει 22 ὀκάδας. 90 κοίλα = 1 λάση τῶ Ἀμβέργε.			
Τὸ κοιλόν		351.10428	22 —
* Ἡ ὀκά		15.95928	1 —
Ρεντόμετρα.			
* 1 Μέτρον περιέχει 10 ὀκάδας.		159.59280	10 —
Λειψίας σιτόμετρα Δρέσδης.			
1 Βίσπελον περιέχει 2 μάλτερα, 24 σιέφφελ, 96 τέταρτα.			
Τὸ σιέφφελον		1066.81	66 340
			Ρεν-

	Ποσὶς ὑπο- δεκάλιτρα κυβ. Decilitre	Οκτά- δας.	Δρά- μα.
Ρευσόμετρα.			
1 Φάδερον περιέχει 2 7/8 πίθους (Fals), 12 εἴμερα, 756 κάρνας. Ἡ κάρνα.	12.04069	—	301
Μπαβαρίας σιτόμετρα.			
1 Σιάφρον περιέχει 6 μέτζας . .	2228.416	159	252
Ρευσόμετρα.			
1 Εἴμερον περιέχει 60 μᾶσσα, 240 κβαρτελα. Τὸ μᾶσσαν.	6.171319	—	154
Νεαπόλεως σιτόμετρα.			
1 Κάρφος περιέχει 36 τόμολα. Τὸ τόμολον . . .	511.5802	32	22
Ρευσόμετρα.			
* Κατὰ τὸν Λυδοβίκον.			
1 Βόττα ἢ πίθος περιέχει 12 βα- ρίλλας ἢ εἴμερα ἀνα 60 παράφας. Ἡ παράφα = 37 κυβικοῖς δακτύλοις Γαλλ. . . ἢ .	7.3354	—	183
Κατὰ τὸν συγγραφεὰ τῆ παρόν- τος.			
1 Σαλμὰς τῆ ἐλαίης = 9359 κυβ. δακτ.	1890.3742	118	179
Νοριμβέργης σιτόμετρα.			
1 Σίμμερος περιέχει 16 μέτζας. Ἡ μέτζα.	201.7539	12	256
* Κατὰ τὸν Λυδοβίκον.			
1 Σίμμερος τραχείων σίτων περιέχει 4 μάλτερα, 32 μέτζας.			
1 Συμ. κριθῆς με φλέθαν περιέχει 26 μέτζας, χωρὶς φλέθαν, 16 μέτζας.			
Ὁ Σύμμερ 16775 κυβικὰς δακτύλους Γαλλ. . . .	3326.5343	209	175

Πορτογαλλίας σιτόμετρα.

- 1 Μόυος περιέχει 15 φανέγας, 900
άλκβεϊρες. Ο άλκβεϊρος. .

Π ε ρ ι έ χ ε ι
Φυσικά υπο-
δεκάλιτρα κυβ.
Decilitre.
Οκά-
δας.
Δρά-
μια.

135.0857 8 185

Ρενσόμετρα.

- 1 Τοννελάδα περιέχει 2 πίπας, 52
άλμύδας, 104 άλκβεϊρες, 624
καννάδας. Ο καννάδος. . .

13.95159 — 349

Ρώμης σιτόμετρα.

- 1 Ρέββιος περιέχει 22 σκόρτζα.

2672.357 167 179

- * Κατὰ τὸν Λυδοβίκον, ὁ Ζια-
κιέρ (Jaquier) καὶ ὁ Αλαάνδος δι-
ορίζουσι τὸν ρέββιον 17472 κυ-
βικὰς δακτύλους Γαλλικὰς, καὶ τὸν
συγκρίνουσι μὲ 26 $\frac{1}{2}$ βοασσὼ τῇ
Παρισίᾳ. Οἱ 17472 δάκτυλοι
λοιπὸν εἶναι =

3464.4619. 217 74

Ρενσόμετρα.

- 1 Βαρίλα περιέχει 4 $\frac{1}{2}$ ρέββα, 52
βοκάλια, 128 πολλιέττα, 412
καρτόκκα.

Ἡ βαρίλα.

455.1459 28 207

Ρωσσίας σιτόμετρα.

- * Κατὰ τὸν Λυδοβίκον.

- 1 Τζέβερον περιέχει 2 ὀσμίνα, 4
παϊόκα, 8 τζετβερίκια, 64 γαρ-
νιτζας ἢ ὀσμέσκας (осмыска).

Τὸ τζετβερίκιον περιέχει 1229 κυ-
βικὰς δακτύλους τῇ Παρισίᾳ. . ἢ

. 12 555

- 1 Γάρνιτζα, τὸ μικρότατον σιτόμε-
τρον περιέχει $\frac{1}{2}$ τζετβερίκιον, ἢ
μέτρον χωρὲν 5 λίτρας (φάντ)

		Π ε ρ ι έ χ ε ι	
		Φυσικά ὑπο- δεκάλιτρα καθ. Decilitre.	Οκα δυσ. μια.
ξηρὸ οἶτο			240
1 Κυλμὶτ, εἰς τὸ ἡσίον Δίσελ, ἀντι- κρὶ τῆς Ρίγας καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας τόπας περιέχει 3 γαρνίτζας.			4 350
1 Πολοσμίνα, τ. ε. ἡμῖσι ὄγδοον περιέχει 2. παϊόκα, ἢ 4 τζέτβε- ρίκια καὶ χωρεῖ 4. πύδια σπορῶ.			51 222
1 Σακκίον (Μεσσοκ) λογαριάζεται διὰ 5 πύδια, καὶ εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸ μέτρον τῶ ἀλεύρου.			64 177
1 Κάλ. ἡ ψάθα γεμάτη ἀλεύρου βρί- ζας ἔχει βάρος 9 πύδιων			116 —
1 Οκάβον τὸ μίγιστον σιτόμετρον, χωρῶν 4 τζέτβεργτα, ἐπομένως 32 πύδια ξηρὸ οἶτο. Τὸ τζέτβεργτον.			103 44
Σημ. Τὰ ἀνωτέρω μέτρα εἶναι λογα- ριασμένα εἰς οκάδας σαθμητὰς, ὅχι μετρητὰς.			
• Ρευρόμετρα.			
1 Πίθος (600κα) χωρεῖ 4 βέδρα ἢ ῥωσικὰ μέτρα ἀνὰ 610 κυβι- κὰς δακτύλους τῶ Παρισίου.			
1 Βέδρον			7 232
1 Τζέτβερον εἶναι = $\frac{1}{2}$ βέδρον = 2 κρέσκαϊς, 1 κρέσκα (Κρυσκα) ἢ ὀ- σμίνα = 80 κυβικοῖς δακτύλοις τῶ Παρισίου.			397
1 Κβάρτα			300
Σβερίας σιτόμετρα.			
1 Τόννη περὶέχει 2 σπάννα, 8 τέ- ταρτα, 32 Καμπόρα. Ἡ τόννη.		1465.115	91 321
• Κατὰ τὸν Λεδοβίκον:			
1 Τόν-			

		<i>Π ε ρ ι ε χ ε ι</i>		
		Φυσικά υπο- δεκάλιτρα κυβ. Decilitre.	Οκα- δας.	Δρά- μιον.
1	Τόννη άνευ προσθήκης περιέχει 7586 κυβικές δακτίλες τῆ Παρι- σίς. ἐπειδὴ δὲ μετρεῖται χαύ- νως, γίνεται προσθήκη διὰ τὸ σώρευμα καὶ τείναγμα, εἰς μὲν τὸν σίτον 4 κάππορα, εἰς τὸ πολτὸν (Malz) 6, εἰς τὸ ἄλλας 2. ὥστε			
	Ἡ τόννη άνευ τῆς συνήθους προσθή- κης εἰς τὸν σίτον εἶναι = 7386 κυβ. δακλ.	1463.7151	91	286
	... εἰς τὴν βρίζαν = 8510. —	1646.80239	103	75
	... εἰς τὸ ἄλλας = 8771 —	1758.1956	108	365
	Τὸ κάππορον = 231 —	45.7851	2	547
	Ἡ κάρνα = 1½ κάππ. = 132. —	26.1603	1	255
Ρενσόμετρα.				
1	Τόννη δι' ἧς μετρεῖνται τὰ ρευσα καὶ τὸ ἄλευρον περιέχει 6336 κυβ. δακλ.	1255.6289	78	270
1	Ἐίμερον — 3960 —	784.7717	49	69
1	Ἄγκερον — 1980 —	392.5157	24	234
1	Κάρνα — 132 —	26.1603	1	255
Τιγέρν (Zürich) σιτόμετρα.				
1	Μύττον περιέχει 4 τέταρτα, 16 φειρτέλιγγα, 64 μαίσιλια Τὸ Μύττον . . .	827.1774	51	332
Ρενσόμετρα.				
*	Εἰς τὸν διορισμὸν τῆ μάζας φαί- νεται ὅτι σφαλῆι ὁ Βέγγας διο- ρίζων αὐτὸ 182 $\frac{15247}{15247}$ υποδεκά- λιτρα = ὀκαδ. 11 $\frac{134}{134}$. διὰ τῆ- το διορίζονται ἐδῶ κατὰ τὸν Λε- δοβικὸν τὰ ἀκόλουθα μέτρα τῶν			

δικυ-

	17 6 9 : 8 2 8 8 Φυσικά υποθε- κάκιτρα. κυβ. Decilitre.	Όκα- δας.	Δρα- μα.
δικυγών φενεών.			
1 Σάκμ περιέχει 1 $\frac{1}{2}$ εήμερον, 6 τέταρτα, 90 μιάσσα, 180 κβάρ- τελα, 360 σότζας. τὸ μιάsson περιέχει 92 κυβικὰς δακτύλους τῇ Παρισίᾳ	18.2540	1	57
Τυρίνη σιτόμετρα.			
1 σάκκος περιέχει 3 εάγια, 6 μίνας. Ο σάκκος.	1149.518	72	12
* Κατὰ τὸν Λεδοβίχον 1 μίνα (Emine) περιέχει 1165 κυβικὰς δακτύλους τῇ Παρισίᾳ, 6 μίνας = 1 σάκκω, ὁ δὲ σάκκος = 8978 κυβ. δακτ.	1383.507	86	275
Τραπεζίη σιτόμετρα.			
1 Στάρον περιέχει 3 πολονίνα. Ρεντόμετρα.	740.8877	46	169
1 Όρνι περιέχει 56 βοκάλια. . .	656.5845	41	56
Τυρόλη σιτόμετρον.			
1 Στάρον.	305.6784	19	61
Φεφάρας σιτόμετρα:			
1 Μόγγιον περιέχει 20 εάγας. Ηεάγα.	502.3066	18	376
Ρεντόμετρα.			
1 Βαρίλα περιέχει 20 φιάσσα, 40 βοκάλια, 80 μετζέτας. Η βαρίλα.	416.5640	26	40
Φλωρεντίας σιτόμετρα.			
1 Σάκκος περιέχει 5 εάγας, 56 κβάρτα. Η εάγα. Ρεντόμετρα.	236.8469	14	536
1 Βαρίλα περιέχει 20 φιάσσα, 40			

		Π ε ρ ι έ χ ε ι		
		Φυσικά ὑπο- δεκαλίτρα κυβ. Decilitre.	Οκά- δας.	Δρά- μα.
βακίλια, 80 μετζίτας.				
Ἡ βαρίλα. . . .		416.5640	26	40
Φραγνοφέρτε παρὰ τὸν Μοῖνον σιτόμετρα.				
1 Μάλτερον τὲ οἶτε περιέχει 4 σύμ- μερα, 8 μέτζας, 16 αἰχτερα, 64 γεσιαῖδα.				
Τὸ Μάλτερον.		1079.892	67	268
ῤευτόμετρα.				
1 Σὺν οἶνε περιέχει 1½ φέδε- ρον, 7½ Ὀμα, 150 τέταρτα, 600 μάσσα, 2500 σιόππα.				
* Τὸ σὺν οἶνε κατὰ τὸν Λυδοβί- κον.		11176.947	700	138
1 Φέδερον περιέχει 6 ὄμα, 120 τέ- ταρτα, 480 μάσσα, 1920 σιόπ- πα.				
* Τὸ φέδερον κατὰ τὸν Λυδοβίκον.		8941.558	560	159
* 1 Μάσσον.		18.634	1	67
Εἰς τὰς διορισμὰς τῶν ἀνωτέρω μέτρων φαίνεται, ὅτι εἶναι ἐ- σφαλμένοι οἱ τῷ Βέγγα πίνα- κες, διορίζοντες τὸ σὺν = 1475 ½½½, ὑποδεκαλίτροις, διὰ τῷ- το διορίσθησαν ἐνταῦθα κατὰ τὸν Λυδοβίκον.				

Προσθήκη.

		Οκάδ	δράμ.
Βάρνης . . .	1 κοιλόν . . .	80	—
Θεσσαλίας	σιτόμετρα.		
1 κοιλόν περιέχει 8 ολτζίκια (μέτρα) =			
8 κοιλοῖς Κωνσταντινουπόλεως.		176	—
	Ψευδόμετρα.		
1 Μέτρον . . .		16	—
Κρήτης	σιτόμετρα.		
1 Μετρὸν ἢ μόδιον.		24	—
1 Πινάκιον . . .		12	—
1 Πρατικόν . . .		6	
1 Ἐξαγιον . . .		2	
	Ψευδόμετρα.		
1 Μίσατον ἢ μέτρον . . .		10	—
1 Καρέπιον . . .		5	—
Κύπρου	σιτόμετρα.		
1 Καφίζιον περιέχει 4 ἑαγγια . . .		16	—
1 ἑαγγιον (ἑξαγιον) . . .		4	
	Ψευδόμετρα.		
1 Κάδα . . .		8	—
Μολδαβίας	σιτόμετρα.		
1 Κοιλόν περιέχει 2 μέρτζας, 20 δεμερλιά.		240	—
1 Μέρτζα . . .		120	—
1 Δεμερλί . . .		12	—
	Ψευδόμετρα.		
1 Βέδρον ἢ μέτρον τῶ Ὀδοβεσίε . . .		12	200
1 — κοινόν . . .		10	—
1 Ὅκα τῶ Ὀδοβεσίε . . .		1	100
1 — κοινή . . .		1	—
Ῥωσσίε Σιροβίε κτλ. 1 κοιλόν . . .		120	—
1 Μέτρον διὰ τὰ ψευτά . . .		16	—

Πίναξ Ε'

Πρὸς σύγκρισιν τῶν πηχῶν διαφόρων
Επικρατειῶν καὶ πόλεων πρὸς τὸν
μικρὸν πῆχυν τῆς Κωνσταντι-
νόπολεως, κατὰ τὸν Ἀνδοβί-
νον.

		Πη. Κωνσταν- τινόπολ. μικροί.	16 μέτρ. τῆς πύλης.
Ἀγγλίας	γὰρδ (yard)	107	141 2
	πήχεις τῶν πανικῶν	—	112 15
	— τῶν μαλλίνων (boy ή frischgodes)	—	185 14
	— τῶν ταπήτων	—	187 13
Ἀργῶνος	βράττα	—	99 3
Ἀλγέρας	πήχεις μεγάλοι	—	96 1
	— μικροί	—	72 1
Ἀλλης (Halle)	πήχεις μεγάλοι	—	103 3
	— μικροί	—	88 3
Ἀλονία (Alicante)	Ἰσπ. βάρας	—	117 5
Ἀλτόνης	πήχεις	—	128 14
Ἀμβέργη	πήχεις	—	88 7
Ἀμσερδὰμ	πήχεις φλαιμικοί	—	109 13
Ἀννοβέρης	πήχεις	—	89 14
Ἀντβέρπη	πήχεις μεγάλοι	—	107 3
	— μικροί	—	105 11
Ἀραγῶνης	βάρας	—	121 10
Αὐγύσης	πήχεις μεγάλοι	—	94 1
	— μικροί	—	91 6
Βαλεντίας	(ἐν Ἰσπανίᾳ) βάρας	—	140 6
Βαμβέργης	πήχεις	—	112 10
Βαρκελλόνης	πανναι	—	242 12
Βαρσαβίας	πήχεις	—	95 3
Βασιλείας (Basel)	Ἑλβετίας εἰπία	—	182 1
	πήχεις μικροί	—	84 —
Βαταβίας (ἐν Ἰνδία) κοβίδοι	—	—	310 12

Βενε-

	Πρ. Κανον.	μετροί.	16	μύνη τῆς πύλης.
Βινετίας : : βράτσα τῶν μαλλίνων	100	96	14	
— τῶν μεταξωτῶν	—	102	14	
Βέργης (ἐν Νορβηγίᾳ) πήχεις	—	96	14	
Βέργης τῆς Εὐβοείας πήχεις	—	83	10	
Βερολίνου πήχεις	—	103	—	
Βιάννης πήχεις	—	120	3	
Βερόνης βράτσα	—	96	14	
Βοαήνου (Boizen) τῆς Τυρόλης πήχεις	—	122	—	
— βράτσα	—	84	1	
Βολόγνης βράτσα τῶν μαλλίνων	—	98	1	
— τῶν μεταξωτῶν	—	91	15	
Βαρδιγάλης (Bourdeau) σάπια	—	184	3	
Βραβαντ. πήχεις	—	106	12	
Βρατισλαβίας πήχεις	—	84	14	
— Σιλεσίας —	—	88	2	
Βρέμης πήχεις	—	89	8	
Βρεταννῆς σάπια	—	207	14	
Βρύγγης πήχεις	—	107	3	
— τῶν πανικῶν	—	111	14	
Βρυξέλων πήχεις μεγάλοι	—	107	3	
— μικροί	—	105	11	
Βρυνοπόλεως (Braunichweig) πήχεις	—	88	2	
Γενέης κάνναι μεγάλαί 10½ πάλμων	—	407	9	
— τῶν πανικῶν	—	387	15	
— μικραί 9 πάλμων	—	549	8	
— βράτσα 2½ πάλμων	—	90	7	
— πάλμαι	—	38	1	
Γένφης σάπια	—	176	6	
Γιβραλταρίας βάρυς	—	150	15	
Γόας (ἐν Ἰνδίᾳ) κοφίδαι	—	105	9	
		Γοθεν.		

			Πλ. Κωνσ πλ. μικροί.	Συνολικ αριθμ 91
Γοθενβέργε	πήχεις.	100	91	10
Γόθης	πήχεις.	—	87	4
Γεινέας	ζιοκτάν.	—	565	12
Δαμασκ.	πήχεις	—	90	—
Δανίας	πήχεις	—	96	14
Δαντίονε (Danzig)	πήχεις	—	88	9
Δρέσδης	πήχεις	—	87	6
Έδιμβέργε (εν τῇ σκοτίᾳ)	πήχεις.	—	146	13
Έλβιγγης	πήχεις	—	87	4
Έμδης	πήχεις	—	103	7
Έρφούρτε	πήχεις μεγάλοι.	—	84	14
	— μικροί	—	65	5
Ίάβας (εν Ἰνδία)	κοβίδοι	—	70	12
Ίαπωνίας	ἰγκα ἢ τατταμίς	—	293	3
Ίσπανίας	βάρας πήχεις	—	150	14
Κάδιε	βάρας.	—	150	15
	πήχεις Βραβαντικοὶ τῶν πανικῶν	—	107	3
Καῖρε (Αἰγύπτου)	πήχεις.	—	104	6
Καντόνης τῆς Κίνας	κόβροι (Cobre)	—	54	15
Κερκύρας	πήχεις.	—	88	12
Κολλωνίας	πήχεις μεγάλοι	—	107	5
	— μικροί	—	88	11
Κρακοβίας	πήχεις μεγάλοι.	—	95	3
	— μικροί	—	87	4
Κρέμωνος	βράτζα	—	95	—
Κωνσταντιναπόλεως	πήχεις μεγάλοι	—	103	5
	— μικροί	—	100	—
* Κατὰ τὴν νῦν φαινομένην διάταξιν τῶ πῆ- χεως τῆς Τσερκίας εἶναι 16 πήχεις μεγάλοι = 17 μικροῖς . . . ὥς οἱ 100 ==				106 4

		Πλ. Κεντρ. μικροί.	16 μέση τῆς πῆχους.
Μοραβίας.	πῆχεις	100	122
Νάρβας.	πῆχεις	—	92
Νεαπόλεως	κάνναι	—	324
	πάλμαι	—	77
Νεοκάστρε (Neufchatel)	πῆχεις	—	171
Νίτσης.	φάσα	—	84
	πάλμαι	—	40
Νορβηγίας	πῆχεις	—	96
Νοριμβέργης.	πῆχεις	—	101
Όσένδης.	πῆχεις	—	107
Ούγγαρίας.	πῆχεις	—	96
Παδερβόρνου (Paderborn)	πῆχ	—	86
Παριοίς.	ζάπια (aunes) τῶν μεταξωτῶν	—	185
	— τῶν ραχῶν	—	185
	— τῶν πανικῶν	—	182
Πάρμας.	βράτζα	—	84
Περγάμου.	βράτζα.	—	101
Περσίας.	γυῖσαι μεγάλαι.	—	146
	— μικραί	—	97
Πλακεντίας. (Piacenza)	βράτζα	—	100
Πιεμόντε.	φάσα	—	91
Πίζης	πάλμαι	—	46
Πράγας.	πῆχεις	—	91
Ρεοσβέργου.	πῆχεις	—	86
Προβέντζης.	κάνναι	—	310
Ραγέζης.	πῆχεις.	—	79
Ρεβάλης.	πῆχεις.	—	82
Ρατισβόρνου (Regensburg)	πῆχεις	—	125
Ρεγίς (τῆς Μοδένης)	βράτζα	—	81
Ρίγας	πῆχεις.	—	84

	Πηλ. Κονστλ. μφοί.	16 μφοί τῆς πῆχεις.
Ῥοδόκης . . . πῆχεις.. . . .	100	89 5
Ῥείνης (ἐν Νορμανδία) εἰπια τῶν μεταξωτῶν . . .	179	12
τῶν πανικῶν	215	13
Ῥωσσίας . . . ἀρσίγια	109	14
Σαβασδίας (Savoyen) ράζα	84	11
Σαλτβέργο . . . τῶν πανικῶν πῆχ.	123	14
τῶν πανικῶν	155	4
Σαντγάλλης . . . τῶν μαλίνων πῆχ.	95	1
τῶν πανικῶν	123	12
Σαρδινίας . . . ράζα	84	14
παλμαι	38	4
Σεβίλλης . . . βάρις	130	15
Σεράτης (ἐν Ἰνδία) γυέζαι	106	3
κοβίδοι	73	—
Στετίνε . . . πῆχεις	100	7
Στοκχόλμς (Σβεκίας) πῆχεις	91	10
Στρασβέργο . . . πῆχεις	83	1
εἰπια	185	9
Τιγύρο (Zürich) . . . πῆχεις	92	9
Τενέξης . . . πῆχεις τῶν μαλίνων	105	13
— τῶν μεταξωτῶν	97	5
— τῶν πανικῶν	73	—
Τερίνε . . . ράζα	93	2
Τριεσίε . . . πῆχεις τῶν μαλίνων	104	7
— τῶν μεταξωτῶν	98	15
Τριπόλεως τῆς Συρίας πῆχεις	105	9
Τριπόλεως τῆς Ἀφρικῆς πῆχ.	85	4
Φλωρεντίας . . . κάνναι τῶν μαλίνων	365	5
βράτζα —	91	1
παλμαι —	46	6
Η η		κάντ

	Πρ. Κουρτ.	Συνολικ.
φάνναι τῶν μεταξ :	100	359
πάλμαι —	—	4
βράτσα —	—	102
		5

Περὶ τῆ δεκαδικῆ συστήματος τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν τῆς Γαλλίας.

Ἐπειδὴ ὁ *A.* καὶ ὁ *B.* πίναξ περιέχει τὰς διαρτιμῆς τῶν σταθμῶν καὶ μέτρων διὰ ὑποχειλιογράμμων καὶ ὑποδεκαλίτρων, ἀναγκαῖον εἶναι νὰ λάβῃ ὁ πρωτόπαιρος ἀναγνώστης ἰδέαν αὐτῆ τῆ συστήματος, καὶ νὰ διδαχθῇ ἅμα καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν.

Οἱ μαθηματικοὶ τῆς Γαλλίας, ὅτε εἰσήγαγον τὰ νέα μέτρα καὶ σταθμὰ, ἔβαλον βάσιν τὸ μέγεθος τῆ τεταρτημορίου τῆ γῆ-
ινου Μεσημβρινῆ, ἀπὸ τῆ Ἰσημερινῆ ἕως τῆ ἀρκτικῆ πόλου, τὸ ὅποιον ἔχει μῆκος 30.794580 ποδῶν. Αὐτὸ τὸ μέγεθος διαι-
ρῶντες εἰς δέκα μιλλιονιστημόρια, ἔλαβον ἓν ἐξ αὐτῶν εἰς μο-
νάδα, ὅπερ καλεῖται μέτρον Metre, καὶ οἱ παρ' ἡμῶν πεπαιδευμέ-
νοι. ὠνόμασαν Γαλλόμετρον, τὸ ὅποιον περιέχει 31688888 πό-
δας ἢ 3 πόδας καὶ 11 τῶν γραμμῶν. Ἀντὶ τῆς ὀργάνου (Toise)
μεταχειρίζονται τὸ διπλὸν Γαλλόμετρον, τὸ ὅποιον ἔχει μῆκος 6
πόδας 1 δακτύλον 10 2/3 γραμμῶν.

Τὸ τέταρτον μέρος τῆ μέτρον παριστάνει τὸν πόδα, ὅς τις ἐπομένως ἔχει μῆκος 9 δακτύλων 2 2/3 γραμμῶν.

Ὁ παλαιὸς πῆχυς τῆς Γαλλίας (aune) περιέχει 6 πόδας 7 δα-
κτύλους

πύλες καὶ 10½ γραμμαῖς, ἰσχυρῶς τὸ Γαλλόμετρον εἶναι = 4½ ἢ σχεδὸν = ½ τῆ σήχεως. Τὸ δεκατημόριον τῆ Γαλλομέτρου λέγεται Decimetre ὑποδεκάμετρον καὶ εἶναι = 3 δακτύλοις 8½ γραμμαῖς. Τὸ ἑκατοσημόριον λέγεται Centimetre ἑκατοντάμετρον καὶ εἶναι = 3 δακτύλοις 4½ γραμμαῖς. Τὸ χιλιοσημόριον, Millimetre ἑποχιλιόμετρον = 3 δακτ. 3 γραμμῆς. Τὸ δεκαπλὲν μέτρον λέγεται Decametre δεκάμετρον, τὸ ἑκατονταπλὲν Hectometre ἑκατοντάμετρον, τὸ χιλιοπλάσιον Kilometre χιλιόμετρον, τὸ μυριοπλάσιον Myriametre μυριάμετρον. Κατὰ τὰ ἡμέτερα μέτρα λοιπὸν εἶναι:

	Γαλλόμετρα	Πρ.	
1 Γαλλόμετρον	1	1	12 σχεδόν.
1 Δεκάμετρον	10	15	12 —
1 Ἑκατοντάμετρον	100	154	12 —
1 Χιλιόμετρον	1000	1543	12 —
1 Μυριάμετρον	10000	15435	12 —

Πρὸς καταμέτρησιν τῶν τερεῶν εἰσήγαγον οἱ Γάλλοι τὸν λίτρον Litre, ὃς τις εἶναι κύβος, ὅστις ἐκάστη πλευρὰ περιέχει τὸ Γαλλόμετρον, τετὶςιν 1 ὑποδεκάμετρον Decimetre, ὥς τὸ ὅλον περιέχει 1000 κυβικὰ ὑποδεκάμετρα.

Ὁ λίτρος περιέχει 50 ¹⁰⁰⁰/₂₀ κυβικὰς δακτύλας τῆ Παρισίε καὶ ὑπερεῖ ὀλίγον τῆς παλαιᾶς πίντας τῆ Παρισίε περιεχούσης 48 κυβικὰς δακτύλας. Διαιρεῖται δὲ εἰς δέκατον, ἑκατοσὸν, χιλιοσὸν λίτρον, ἢ γὰρ ὑποδεκάλιτρον Decilitre, ὑφ' ἑκατοντάλιτρον Centilitre ὑποχιλιόλιτρον Millilitre. Ὁ δεκαπλάσιος, ἑκατονταπλάσιος, χιλιοπλάσιος, μυριοπλάσιος λίτρος λέγεται, δεκάλιτρος Decalitre, ἑκατοντάλιτρος Hectolitre, χιλιολίτρος (Kilolitre, μυριολίτρος, Myrialitre.

Κατὰ τὰ καθ' ἡμᾶς μέτρα περιέχει:	Λίτρον.	Θιάδ	Δράμα.
1 Λίτρος	1.	—	250 ⁶⁷ / ₁₀₀
1 Δεκάλιτρος	10.	6	106 ¹¹² / ₁₀₀₀
1 Ἑκατοντάλιτρος	100.	62	260 ³³⁷ / ₁₀₀₀
1 Χιλιόλιτρος	1000.	626	257 ²³⁹ / ₁₀₀₀
1 Μυριολίτρος	10000.	6265	378 ²⁸⁰ / ₁₀₀₀
1 Ἑποδεκάλιτρον	10	—	25 ⁶⁷ / ₁₀₀₀
1 Ἑφ' ἑκατοντάλιτρον	1000	—	—

Ἡ μο-

Ἡ μονὰς τῆ σαθμῆ πρὸς εἶθαισιν παντὸς εἶδους πράγμα-
τος, ἱατρικῶν, νομισμάτων, καὶ λιθαρίων εἶναι ἡ ἀληθινή, ὁ-
κὴ τῆ βροχίνε ὕδατος (ἐν τῇ εἰσὶ τῆς μεγίστης πυκνότητος αὐ-
τῆς, εἰς τὸν τέταρτον βαθμὸν τῆ ἑκατονταμερῆς, ἢ σχεδὸν εἰς τὸν
τρίτον βαθμὸν τῆ ὀγδοηκονταμερῆς ὑδραργυρεῖς θερμομέτρῳ,
καὶ εἰς τὸ ὕψος τῆ βαρομέτρῳ τῶν 76 ὑφεκατονταμέτρων), ἐν
κύβῳ κοίλῳ, ὅστις ἐκαστὴ πλευρὰ εἶναι ἐνὸς ὑφεκατονταμέτρῳ.
Ἡ μονὰς αὕτη τῆ φυσικῆ βάρους λέγεται Gramme Γαλλόγραμμαμον,
τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ δεκαδικὸν σύστημα διαιρεῖται εἰς δέκατον,
ἐκατοσὸν καὶ χιλιοσὸν Γαλλόγραμμαμον, Ἦγαν Decigramme ὑποδε-
κάγραμμαμον, Centigramme ὑφεκατοντάγραμμαμον καὶ Milligramme ὑποχι-
λιόγραμμαμον. Τὸ δεκαπλάσιον, ἑκατονταπλάσιον, χιλιοπλάσιον,
καὶ μυριοπλάσιον Γαλλόγραμμαμον, λέγεται Decagramme δεκάγραμ-
μον, Hectogramme ἑκατοντάγραμμαμον, Kilogramme χιλιόγραμμαμον,
Myriagramme μυριοόγραμμαμον. Τὸ Γαλλόγραμμαμον εἶναι = 18
ἡ 827 κόκκοις τῆς παλαιᾶς Παρισιακῆς λίτρας ἰδιωρημένης εἰς 9216
κόκκους.

Κατὰ δὲ τὰ καθ' ἡμᾶς μέτρα περιέχει.

	Γαλλό- γραμμα.	Οκάθ.	Δρ.	
1 Γαλλόγραμμαμον	1.	—	—	1000
1 Δεκάγραμμαμον	10.	—	3	1000
1 Ἑκατοντάγραμμαμον	100.	—	31	1000
1 Χιλιόγραμμαμον	1000.	—	315	1000
1 Μυριοόγραμμαμον	10000.	7	335	1000
Bar ἡ Millier εἶναι ὁ μέγιστος σαθ- μος καὶ περιέχει ἐν κυβικὸν Γαλ- λόμετρον.				
1 Ὑποδεκάβαρον Decibar = $\frac{1}{10}$ Βά- ρος περιέχει 204 λίτρας 7 ὀγκίας καὶ 4 κόκκους.		78	168	$\frac{1}{2}$ σκ.

Τὸ quintal ἢ κεντηνάριον λοιπὸν, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε πάλαι 100 λίτρας, σημαίνει νῦν 100 χιλιόγραμμα, ὡσαύτως καὶ τὸ Millier δὲν σημαίνει 1000 λίτρας, ἀλλὰ 1000 χιλιόγραμμα.

Οἱ

Οἱ ἐν τοῖς πίναξιν ἀριθμοὶ τῆ δεκαδικῆ τῆς συστήματος περιέχουσιν, οἱ μὲν ἐξ ἀριστερῶν πρὸ τῆς εἰγμῆς, ἀκαίρεα ὑποχιλιογράμμα κ.τ.λ. οἱ δὲ μετὰ τὴν εἰγμὴν, δεκαδικὰ κλάσματα, τὰ ὅποια εἰάν εἶναι 2 ἀριθμῶν σημαίνουσιν ἑκατοσημόρια, 3, χιλιοσημόρια, 4, ἑκατοντάκις χιλιοσημόρια, 5, μυλλιονισημόρια κ.τ.λ. Παρ. γ. ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς Α πίνακος ἡ Ἀγγλικὴ λίτρα διωρίζεται εἰς 680421.9 ἐννοεῖ 680421 τὸ ὑποχιλιογράμμα. καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ὁμοίως.

Ὁ λογαριασμὸς τῆς συγκρίσεως γίνεται ἔτω. Θέλουμεν ὑποθετεῖν νὰ συγκρίνωμεν τὴν Ἀγγλικὴν λίτραν πόσα δράμια τῆς Κωνσταντινουπόλεως περιέχει. Ἡ λίτρα λοιπὸν τῆς Ἀγγλίας περιέχει 680421.9 ὑποχιλιογράμμα, ἡ δὲ οὐκὰ 1275656 ὑποχιλιογράμμα. ὅθεν λέγομεν διὰ τῆς μεθόδου τῶν τριῶν· εἰάν 1275656 ὑποχιλιογράμμα δίδεσι 400 δράμια, τί δίδεσιν 680421.9 ἡ τῶς; καὶ προκύπτει δρ. 213 $\frac{1}{2}$, ὡσαύτως καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς.

Τ Ε Λ Ο Σ .

ΟΙ ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΕΝ ΙΑΣΣΩ.

Βιβλίο.

Ο Παινερώτατος ἅγιος Αρχιεπίσκοπος Εἰρηνόπολεως καὶ Βα- τοπαιδῆς κτίριος Γρηγόριος Εφείσιος.	2
Ο Πανοσιώτατος Αρχιμανδρίτης Φλωρεῖς κύριος Λευκᾶς Εσφιμενίτης.	1
- - - - - Ἡγούμενος Μπερζανῆς κύριος Μακάριος Κρης Λαυριώτης	1
Ο Ἱεροδιάκονος κτίριος Ἀνθίμος Ἡπειρώτης	1
Ο Εὐγενέστατος ἀρχων μέγας Ποσέλνικος Μιχαὴλ Μανρογένης	1
- - - - - ἀρχων μέγας Ποσέλνικος Στέφανος Βογορίδης	1
- - - - - ἀρχων Ἄγας Κωτσατινο, Τζιγαράς	1
- - - - - ἀρχων μέγας Κόμισος Θεόδωρος Νέγρης.	6
- - - - - ἀρχων — Καμηγάρης Γεώργιος Μειδαντζόγλης	1
- - - - - ἀρχων Β Βεσιάρης Γεώργιος Σπυρίδης ἐκ Θερμίων.	1
- - - - - ἀρχων Ρωσσικὸς Πορσόνικος Ἰωάννης Ἀρ- γυρόπουλος	1
- - - - - Ἰωάννης Τέστος	1
- - - - - Στέφανος Λεπιδοκαπόλης ἐκ Ραψάνης ἀξιο- ματικὸς Ρωσσίας.	1
Ο τιμιώτατος κύριος Ἀνδρέας Πάυλος	3
Οἱ Εὐγενέστατοι ἀρχ. Καμηγάρης Σπυρίδων καὶ Παχ. Νικό- λαος ἀντάτυδελφοί	2
Ο τιμιώτατος κύριος Ἀδαμάκης Ἰωάννης	5
- - - - - Ἀθανάσιος Γκανῆς	2
- - - - - Ἀθανάσιος Πλασαράς	1
- - - - - Ἀνδρέας Τεβεκέλης	1
- - - - - Ἀλέξιος Θεόδωρος	1
- - - - - Ἀντώνιος καὶ Γεώργιος Θωμᾶ	2
- - - - - Ἀντώνιος Νικολαΐδης	1
- - - - - Βασίλειος Ματθαϊδάκης Κρητοσυμ- ναῖος	1
- - - - - Γεώργιος Καβάκος	1
- - - - - Γεώργιος Μιλελής.	1

Ο τι-

Ὁ τιμιώτατος κύριος Γεώργιος Νιάγγελος	1
- - - - - Γεώργιος καὶ Ἰωάννης Χ. Γάντζε	1
- - - - - Γεώργιος Στανίσε	1
- - - - - Γρηγόριος Ἀντωνίε Ἀβράμη	1
- - - - - Δαμιανὸς Γεωργίε	1
- - - - - Δημήτριος Ἀνδρέε	1
- - - - - Δημήτριος Βασιλείε	3
- - - - - Δημήτριος καὶ Ἰωάννης Σογιά ἀδελφία	1
- - - - - Δημήτριος Γεωργιάδης	1
- - - - - Δημήτριος Χριστοδύλε	1
- - - - - Δημήτριος Γ. Μποσναγόπελε	1
- - - - - Θωμᾶς Μπαγιάνης	1
- - - - - Ἰωάννης Γεωργίε Πολύζε	2
- - - - - Ἰωάννης Βέλιε	1
- - - - - Ἰωάννης καὶ Γεώργιος Ἀλτίνη	2
- - - - - Ἰωάννης Δραγγάντζος	1
- - - - - Ἰωάννης καὶ Ἀδέλφει Μπουκάλογλε	1
- - - - - Ἰωάννης Πολιάνης	1
- - - - - Κωνσταντῖνος Πελετέης	2
- - - - - Κωνσταντῖνος Ταλιάνης	3
- - - - - Κωνσταντῖνος Ἰωάννε Δεσίλας Ἀπο- θηκάριος	1
- - - - - Ματθαῖος Δέκα	1
- - - - - Ν. Β. Γέσης	1
- - - - - Νικόλαος Δέμας	2
- - - - - Νικόλαος Δομπροβίτζης	1
- - - - - Νικόλαος Σολίνης	1
- - - - - Νικόλαος Χ. Χριστοδύλε	1
- - - - - Παναγιώτης Διογενίδης	5
- - - - - Πάσχλης Βασιλείε	2
- - - - - Παναγιωτάκης Ἀνασασίε Πάνε	1
- - - - - Χ. Ράτκος Χ. Βασιλείε	1
- - - - - Σανδελάκης Ἰωάννε	1
- - - - - Σταύρος, καὶ Κωνσταντῖνος Ραδοβίτζη	2
- - - - - Στέφανος Παπᾶ Νικολάε ἐξ Ἰωαννίνων	1

ΟΙ ΦΙΛΟΜΟΤΣΟΙ ΣΤΗΝ ΔΡΟΜΗΤΑΙ ΕΝ ΙΑΣΣΙΩ.

Βιβλία.

Ο Πανιερώτατος ἅγιος Ἀρχιεπίσκοπος Εἰρηνοπόλεως καὶ Βα- τοπαίδε κ̅ριος Γρηγόριος Ἐφέσιος.	2
Ο Πανοσιώτατος Ἀρχιεμμόδιτης Φλωρεῖς κ̅ριος Δεκάς Ἐσφιγμενίτης.	1
- - - - Ἡγούμενος Μπερζανίς κ̅ριος Μακάριος Κρής Λαυριώτης	1
Ο Ἱεροδιάκονος κ̅ριος Ἀνδρῖμος Ἡπειρώτης	1
Ο Εὐγενέστατος ἄρχων μέγας Ποσέλνικος Μιχαὴλ Μαυρογένης	1
- - - - ἄρχων μέγας Ποσέλνικος Στέφανος Βογορίδης	1
- - - - ἄρχων Ἄγας Κωστατῖνος Τζιγαράς	1
- - - - ἄρχων μέγας Κάμισος Θεόδωρος Νέγρης.	6
- - - - ἄρχων — Καμηνάρης Γεώργιος Μείδαντζόγλης	1
- - - - ἄρχων Β' Βεσιάρης Γεώργιος Σπυρίδης ἐκ Θερμίων.	1
- - - - ἄρχων Ρωσσικὸς Πορσεβνικὸς Ἰωάννης Ἀρ- γυρόπουλος	1
- - - - Ἰωάννης Τέστος	1
- - - - Στέφανος Λεπιδοκαπόλης ἐκ Ραψάνης ἀξιο- ματικὸς Ρωσσίας.	1
Ο τιμιώτατος κ̅ριος Ἀνδρέας Πάυλς	3
Οἱ Εὐγενέστατοι ἄρχ. Καμηνάρης Σπυρίδων καὶ Παχ. Νικό- λαος ἀντάτυδελφοί	2
Ο τιμιώτατος κ̅ριος Ἀδαμάκης Ἰωάννης	5
- - - - Ἀθανάσιος Γκανῆς	2
- - - - Ἀθανάσιος Πλασαράς	1
- - - - Ἀνδρέας Τεβεκέλης	1
- - - - Ἀλέξιος Θεοδώρα	1
- - - - Ἀντώνιος καὶ Γεώργιος Θωμᾶ	2
- - - - Ἀντώνιος Νικολαΐδης	1
- - - - Βασίλειος Ματθαῖοβδάκης Κρητοσφυρ- ναῖος	1
- - - - Γεώργιος Καθδάκος	1
- - - - Γεώργιος Μιλελής.	1

Ο τι-

Ο τιμιώτατος κύριος Γεώργιος Νιάγβλος	1
Γεώργιος καὶ Ἰωάννης Χ. Γάντζε	1
Γεώργιος Στανίσε	1
Γεηγόριος Ἀντωνίε Ἀβράμη	1
Σαμιανὸς Γεωργίε	1
Δημήτριος Ἀνδρέε	1
Δημήτριος Βασιλείε	3
Δημήτριος καὶ Ἰωάννης Σογιά ἀδέλφια	1
Δημήτριος Γεωργιάδης	1
Δημήτριος Χριστοδύλε	1
Δημήτριος Γ. Μποσναγόπελε	1
Θωμάς Μπαγιάνης	1
Ἰωάννης Γεωργίε Πολύζε	2
Ἰωάννης Βέλιε	1
Ἰωάννης καὶ Γεώργιος Ἀλτίνη	2
Ἰωάννης Δραγγάντζος	1
Ἰωάννης καὶ Ἀδέλφια Μπακάλογλε	1
Ἰωάννης Πολιάνης	1
Κωνσταντῖνος Πελέτης	2
Κωνσταντῖνος Ταλιάνης	3
Κωνσταντῖνος Ἰωάννη Δεσίλας Ἀπο- θηκίριος	1
Ματθαῖος Δέκα	1
N. B. Γέσης	1
Νικόλαος Δέμας	2
Νικόλαος Δομπροβίτζης	1
Νικόλαος Σολίνης	1
Νικόλαος Χ. Χριστοδύλε	1
Παναγιώτης Διογενίδης	5
Πάσχλης Βασιλείε	2
Παναγιωτάκης Ἀνασασίε Πάνε	1
Χ. Ράτκος Χ. Βασιλείε	1
Σανδελάκης Ἰωάννη	1
Σταῦρος, καὶ Κωνσταντῖνος Ραδοβίτζη	2
Στέφανος Παπα Νικολάε ἐξ Ἰωαννίνων	1

Ὁ τιμιώτατος κύριος	Στέφανος Κωνσταντῖνος	1
- - - - -	Φώτιος Ἡλιάδης Πελοποννήσιος	3
- - - - -	Χριστόδελος Ἰωάννης Πετρινός	3
- - - - -	Χρῖσος Ζαβίδης ἐκ Δελβίνης	1
- - - - -	Χρῖσος Κωνσταντῖνος	1
- - - - -	Χριστόδελος Κωνσταντῖνος Οἰκονομόπουλος	1
Ὁ Σοφολογιώτατος κύριος	Δημήτριος Γοβδελάς Καθηγητὴς τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας	1
Ὁ Λογιώτατος Κύριος	Γεωργιος Λάσκαρις Πατραῖος	1
- - - - -	Κλεάνδης Γεωργιάδης Δημητρίου	1
- - - - -	Λευκὸς Λιβανὸς Σερφίσιος	1
- - - - -	Μαννὴλ Βερνάρδος Κρήτης	1

ἘΝ ΜΗΟΤΟΥΤΣΑΝΙΩ.

Ὁ τιμιώτατος κύριος	Δημήτριος Κριμέξης	1
- - - - -	Δημήτριος Μητροπολίτης	1
- - - - -	Θεόδωρος ὁ Μεσάτζας	1
- - - - -	Ἰωάννης Χ. Ἰάντζης	1
- - - - -	Ἰωάννης Καραγιώδης	1
- - - - -	Κωνσταντῖνος Παπαζογλῆς	1

ἘΝ ΦΩΞΑΝΙΩ.

Ὁ τιμιώτατος κύριος	Χριστόδελος Ἐμμανήλ	1
---------------------	---------------------	---

ἘΝ ΜΟΣΧᾶ.

Οἱ τιμιώτατοι κύριοι	Αὐτάδελφοι Λάμπρος καὶ Μπαλάνος Πάλη	2
----------------------	---	---

ἘΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥΠΟΛΕΙ.

Ὁ Λογιώτατος κύριος	Ἀνδρέας Ἐμμανήλ Ἀρκάς	1
---------------------	-----------------------	---

ἘΝ ΟΛΕΣΣΗ.

Ὁ τιμιώτατος κύριος	Ἀθανάσιος Ι. Κάλφα	1
- - - - -	Ἀθανάσιος Στρατηγόπουλος	1
- - - - -	Ἀλέξανδρος Καμπάρης	6
- - - - -	Ἀναστάσιος Ἰωάννης Μπαδέλης	1
- - - - -	Ἀνδρέας Ρεζιέρης	1

Ὁ τιμιώτατος κύριος	Ἀνδρέας Χαλκοπέλος	1
- - - - -	Ἀντώνιος Γεωργιά	1
- - - - -	Ἀντώνιος Γ. Γαλάτης Χίος	1
- - - - -	Ἀποστόλης Παπα	1
- - - - -	Ἀποστόλης Μεξεβίρης	1
- - - - -	Βαϊανὸς Παλαιολόγος	1
- - - - -	Βασίλειος Ἰανόπουλος	1
- - - - -	Βασίλειος Ξένης	1
- - - - -	Γεώργιος Δημος	2
- - - - -	Γεώργιος Χρόνης ἐκ Μεσσόβης	1
- - - - -	Γεώργιος Νάξου	1
- - - - -	Γεώργιος Ράλλης	1
- - - - -	Γεώργιος Λασκαρίδης	1
- - - - -	Γεώργιος Ἐμμανὴλ καὶ Ἀδελφία	1
- - - - -	Γεώργιος Αἰῆτης	1
- - - - -	Γεώργιος Κεχειμπαρτζής	1
- - - - -	Γρηγόριος Ροσόλυμος	1
- - - - -	Γ. Κ. Μαῖρος	1
- - - - -	Γρηγόριος Μαρασλής	2
- - - - -	Δημήτριος Δέμας	1
- - - - -	Ὁ αὐτὸς διὰ τὸ Ἑλλ. Ἐμπορικὸν σχολ.	10
- - - - -	Δημήτριος Πελοπίδης	2
- - - - -	Δημήτριος Ἰγγλέσης	1
- - - - -	Δημήτριος Ζώτοφ.	1
- - - - -	Δημήτριος Καμελῆς	1
- - - - -	Δημήτριος Ράδης	2
- - - - -	Δημήτριος Μελισσός	1
- - - - -	Δημήτριος Παπα Πίγα.	1
- - - - -	Ἐμμανὴλ Σκληρῆς	1
- - - - -	Ἡλίας Μανασσῆς	1
- - - - -	Θεμελῆς Σταμέροβ.	1
- - - - -	Θεόδωρος Αὐγερηνός	1
- - - - -	Θεόδωρος Σεραφῖνος	3
- - - - -	Θεόδωρος Φλογαίτης	1
- - - - -	Θεοχάρης Μαλτέζος.	1

Ὁ τιμιώτατος κύριος	Ἰωάννης Βοκάρης	1
-	Ἰωάννης Α. Μελῆς	1
-	Ἰωάννης Α. Παλλης Χίος	1
-	Ἰωάννης Αναστασι Πεταλός	1
-	Ἰωάννης Αμαλίας	1
-	Ἰωάννης Αμβροσίου	1
-	Ἰωάννης Δεσίνης	1
-	Ἰωάννης Μάρμενης	1
-	Ἰωάννης Ομήρος	1
-	Ἰωάννης Παναγιώτη Αμβροσίου	1
-	Ἰωάννης Ρεμόντης	1
-	Ἰωάννης Σταμελοπούλος	1
-	Κοζής Χρύσανθος	1
-	Κυριακός Δαμπρηγῆς Καμπάρης	1
-	Λώνσαντινος Γ. Αρχηγός	2
-	Κωνσαντινος Παπασόφ	1
-	Κωνσαντινος Παντζιέρης	2
-	Κωνσαντινος Σμύροβ	1
-	Λεοντίνης Κρόκιος	1
-	Ματθαῖος Σταγιάνης	1
-	Μιχαήλ Ηλιακός	1
-	Μιχ. Κ. Μαύρος	1
-	Μωυσῆς Πατῆς	1
-	Νικόλαος Καρπένης	1
-	Νικόλαος Κοσμιώδης ἐν Ἰτακρινίσεως	1
-	Νικόλαος Οικονόμης	1
-	Νικόλαος Σκωφᾶς	1
-	Νικόλαος Λίκας	1
-	Νικόλαος Θεοδορίδης	2
-	Νικόλαος Στρατόπουλος	1
-	Παρασκευᾶς Νικολάου	1
-	Παρασκευᾶς Τζήνας	1
-	Σαφράτης Μάξιμος	1
-	Στυφίδων Κόκκινος	1
-	Στυφίδων Κυπαρίσις	1
-	Σταματᾶνης	1
-	Ο τι-	

*Ο τιμιώτατος κύριος Σταύρος Ἰωάννης Δελβινιώτης	1
- - - - - Φώτιος Μιμής	1
- - - - - Χριστόδουλος Βελαράς	1
- - - - - Χριστόδουλος Κ. Καλέδης	1

ΟΙ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

*Ο τιμιώτατος κύριος Ἀθανάσιος Μπαλαιόπελος	1
- - - - - Ἀμβρόσιος Λεκά Καππαρής Χίος	1
- - - - - Ἀπόστολος Δέμας	1
- - - - - Ἀντώνιος Φαρσανάκης Κρής	1
- - - - - Βασίλειος Σχοινᾶς ἐκ Ζαγοράς	1
- - - - - Βελισσάριος Διογενίδης	1
- - - - - Γεώργιος Δράκος . . . Χίος	1
- - - - - Γεώργιος Ταμπανόπουλος Πελοπον- νήσιος	1
- - - - - Γιαννέλης Χ: Ζόγης ἐξ Ἐλασσώνος τῆς Θετταλίας	1
- - - - - Δημήτριος Μαιμάρας ἐκ Ζαγοράς	1
- - - - - Δημήτριος Περδικᾶς Δημογέρων τῷ Ἀρ- γυρῶ	1
- - - - - Δημήτρια; Ἀναγνώστῃ	1
- - - - - Δημήτριος Ζάξος	1
- - - - - Δημήτριος Πατζίνας	1
- - - - - Εὐσεβίτιος Ἀιτηρὸς Χίος	1
- - - - - Θεοδόσιος Μ. Πορποράς	1
- - - - - Ἰωάννης Ζαμάνης	1
- - - - - Ἰωάννης Βαρβάτης Πελοποννήσιος	1
- - - - - Ἰωάννης Γιαννιάς	1
- - - - - Ἰωάννης Παπᾶ Ἀθανασίᾳ	1
- - - - - Κωνσταντῖνος Κορέσιος	1
- - - - - Κωνσταντῖνος Παπᾶ Ῥηγόπουλος	1
- - - - - Κωνσταντῖνος Τζέρης Πελοποννήσιος	1
- - - - - Μανηλ Σταματίου Πάτριος	1
- - - - - Ματθαῖος Ταϊανᾶκης Κρής	1
- - - - - Ματθαῖος Εὐσεβίτις Μαυρογορδάτος Χίος	1

Οἱ τιμιώτατοι κύριοι	Τοῖς	Μεγαλ. Βασιλεῖς	τῷ φιλογενεστάτῳ	2	
Ὁ τιμιώτατος κύριος	Νικόλαος	Ν. Διογενίδης		1	
- - - - -	Νικόλαος	Σιλίβεργος		1	
- - - - -	Νικόλαος	Ζαφείρη		1	
- - - - -	Παναγιώτης	Γιακαλάκης	Πελοποννήσιος	1	
- - - - -	Παναγιώτης	Σηκερης	. . ὁμοίως	1	
- - - - -	Παντολέον	Ἰωάννης	Ἀμυρος	Χῖος	1
- - - - -	Παντολέον	Κωνσταντάκης		1	
- - - - -	Παῖλος	Ῥοδοκανάκης	Χῖος		1
- - - - -	Σταυράκης	Νικήτα	Κωνσταντινουπόλεως	1	
- - - - -	Τζανέτος	Χριστοπέλος	Πελοποννήσιος		1
- - - - -	Φραγγέλης	Κυζανόβας	τῷ Πάυλῳ	Χῖος	1

Τυπογραφικὰ σφάλματα, ἐπιδιορθώ- σεις, καὶ προσθήκαι .

Σελ. εἰς.

		Ἐσφαλμένα.	Διορθωμένα :
A	25	ὑπεράσπειν τε . . .	ὑπεράσπειν τε .
H	16	τιτῆς	τιμῆς .
	7	ἐμποριον	ἐμποριον .
	3	τῆ σημ. ¹) ὠχυρωμένη .	ὠχυρωμένη :
	3	ἀπαταιῶν	ἀπατεῶν
	10	σαφέςατα	σαφέςατα .
	30	εὐρωπαϊκῶν	εὐρωπαϊκῶν
	6	4 τῆ σημ. ¹) ὄριζον . . .	ὄριζα
	7	6 ἐχρῶσαν	ἐχρεῶσαν
10	12	ασφαλές	ασφαλής.
..	3	τῆ σημ. ⁴) ἔβανος . . .	ἔβενος
11	4	τῆ σημ. ¹) ὁποῖαν . . .	ὁποῖαν
14	5	τῆ σημ. ¹) Ὅριζον (ρί- ζι) πολὺ	Ὅριζα (ρίζε) πολλή.
15	29	εὐρωπαϊκὰ	εὐρωπαϊκά
19	2	τόμος	τόμος
25	15	ἐπιχειρισθῶσι	ἐπιχειρισθῶσι
..	3	τῆ σημ. ³) (Vicent). . .	(S. Vicent,)
34	31	χρῖ αι	χρεῖαι
44	3	ἐργόχειρα	ἐργόχειρα
52	6	ἐνοχοποιούμενον	ἐνοχοποιούμενον
55	6	(σκονιρίφη).	(δισκοντίφη)
56	3	κατὰ	κατὰ
..	12	ἐν	ἐν
57	30	διεξοδικώτερον	διεξοδικώτερον
66	23	τολάκις	πολλάκις
68	21	ἐκκαθάρισαν	ἐκκαθάρισαν
80	19	γίνηται	γίνεται
89	1	γυνεία	γυνεῖαι
90	19	ἡ προσθήκη	τὸ κόλλυβον
94	9	μάρκων	μαρκῶν
96	19	μάρκων	μαρκῶν